

ព្រះ
ព្រះបិតាមហាវិហារ
និង
សេចក្តីព្រះបាទព្រះបាទ
សុត្តន្តបិដក
សំយុត្តនិកាយ សកាជវគ្គ
ទូតិយភាគ

៣០

រដ្ឋបាលកម្ពុជា
ព្រះរាជវាំង ភ្នំពេញ
ឆ. ១៧. ២៤០៦

សុត្តន្តបិដក
សំយុត្តនិកាយ សកាជវគ្គ

ទូតិយភាគ

៣០

ព.ស. ២៤០៦

សុត្តន្តបិដក
សំយុត្តនិកាយស្ស សភាបិវគ្គោ
ទុតិយោ វាគោ
ភិក្ខុនិសំយុត្តំ
បឋមំ អាឡារិកសុត្តំ

[១] ឯវខេ សុតិ ។ ឯតំ សមយំ កតវំ សាវត្ថិយំ វិហាតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អាណមេ ។ អថេតោ អាឡារិកា ភិក្ខុនិ បុព្វណ្ណសមយំ ឯវសេត្វា បត្តចវរមាយ សាវត្ថិ បិណ្ឌាយ ចាវសិ សាវត្ថិយំ បិណ្ឌាយ ធរិត្វា បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌចាគប្បដិក្កត្តាយេន អទ្ធវនំ កេនុបសង្កមិ វិវេកត្ថិតិដំ ។

[២] អថេតោ មារោ ចាបិមា អាឡារិកាយ ភិក្ខុនិយោ កយំ ចម្ពុតត្ថំ ហោមហិសំ ឧប្បនេតុកាមោ វិវេកម្ហា ចាវតុកាមោ យេន អាឡារិកា ភិក្ខុនិ កេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាឡារិកំ ភិក្ខុនិ កាយ អដ្ឋកាសំ

សុត្តន្តបិដក
សំយុត្តនិកាយ សភាបិវគ្គ
ទុតិយវាគ
ភិក្ខុនិសំយុត្ត
អាឡារិកសូត្រ ទី ១

[១] ខ្ញុំបានឆ្ងាច់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះនាម ព្រះភាគ ទ្រង់នឹងនៅ ក្នុងវគ្គជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិតសម្ព័ ជិត ក្រុងសាវត្ថិ ។ គ្រោះនោះ ភិក្ខុនិឈ្មោះអាឡារិក ស្ងៀកស្ងៀមប្រដាប់ ដោយពុករាតត្បាត ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថិ ដើម្បី ចំណូលទុក លុះគ្រាច់ទៅចំណូលទុក ក្នុងក្រុងសាវត្ថិហើយ ក្រឡប់មកកំរិត ចំណូលទុកវិញ ក្នុងបច្ឆាភត្ត ក៏មានសេចក្តីត្រូវការ ដោយទិស្វាត់ ហើយចូលទៅកាន់អទ្ធវន ។

[២] គ្រោះនោះ មានវាចាចិត្តចុប មានប្រាថ្នាដើម្បីញ៉ាំងក៏យ សេចក្តីគិតស្តុននិងសេចក្តីច្រើនមេ ឲ្យកើតឡើងដល់អាឡារិកភិក្ខុនិ មាន ប្រាថ្នាឲ្យមានវិញ្ញាណសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ហើយក៏ចូលទៅរកអាឡារិក ភិក្ខុនិ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោលនាថាភិក្ខុនិអាឡារិកភិក្ខុនិថា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិញ្ញាណ
 ទត្តិ ចិស្សនេសី លោកេ
 កី វិវេកោ ន កាហសិ
 កុញ្ញស្ស កាមរតិយោ
 មាហុ បញ្ញាទុកាថិធិតិ ។

(៣) មដោ អាឡវិកាយ កិក្កុចិយោ ឯតនហោសិ
 កោ ទុ ទោ អយំ មនុស្សោ វា អមនុស្សោ វា តាមិ
 ក្កុសុតិទិ ។ មដោ អាឡវិកាយ កិក្កុចិយោ ឯតន-
 ហោសិ មារោ ទោ អយំ ចាមិមា មម កយំ ចម្ពុតត្តិ
 លោមហីសិ ទច្ចុនេតុកាមោ វិវេកាញ្ញា ចាវេតុកាមោ
 កាមិ កាសតិទិ ។ មដោ អាឡវិកា កិក្កុចិ មារោ
 អយំ ចាមិមា ឥតិ វិធិត្វា មារិ ចាមិមន្តំ កាជាហិ
 អធិកាសិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិញ្ញាណ
 ធម្មជាតិជានុវិញ្ញាណសំរោញ្ញា(១) ក្នុងលោក មិនមានទ
 មាននឹងធ្វើប្រយោជន៍អ្វី ដោយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ចូរនាង
 បរិភោគ ខ្ញុំសេចក្តីត្រេកអរក្នុងកាយ មានពុំមានសេចក្តីក្តៅ
 ក្រហាយ ក្នុងកាលជាខាងគ្រាយឡើយ ។

(៣) គ្រានោះ អាឡវិកាកុំនិមានសេចក្តីគ្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា
 អ្នកនេះជាអ្វីហ្ន៎ ជាមនុស្ស ឬជាអមនុស្ស បានជាពោលខ្លាចាថា ។
 ទើបអាឡវិកាកុំនិ មានសេចក្តីចូលចិត្តដូច្នោះថា នេះពិតជាមានចិត្ត
 បាប មានប្រាថ្នាដើម្បីញ៉ាំងភ័យ សេចក្តីកក់ស្លុតនឹងសេចក្តីព្រឺពេមឱ្យ
 កើតឡើងដល់ភាគអញ ប្រាថ្នាឱ្យភាគអញយូរពេលសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
 បានជាពោលខ្លាចាថា ។ លុះអាឡវិកាកុំនិស្គាល់ច្បាស់ថា នេះជា
 មារ មានចិត្តបាប ដូច្នោះហើយ ក៏ពោលតាមពាក្យយន្តងារមាន
 ចិត្តបាបថា

១ ព្រះនិព្វាន ។

កំពុងសំយុង្គ អាជ្ញាវិភាគសុត្រ អាជ្ញាវិភាគកំពុង

អត្ថិ ធិស្សវណ្ណំ លោកេ
បញ្ញាយ មេ សុដុស្សិតិ
បមត្តតទ្ធិ ចាបិម
ឧ ភ្នំ ជាតាសិ តិ បទិ
សត្តិស្វល្លមមា កាមា
ទប្បាសំ អទិកុដ្ឋនា
យំ ភ្នំ កាមាតិ ព្រាសិ
អតិ មយ្ហ សា អហ្វតិ(១) ។

អដទោ មារេ ចាបិមា ជាតាតិ មិ អាជ្ញាវិភា
កំក្នុងតិ ទុក្ខិ ទុក្ខនោ តត្រុវន្តាធាយតិ ។

ទុតិយំ លោមាស្សត្តិ

[៤] សាវត្ថិធិនាទិ ។ អដទោ សោមា កិក្កុធិ
បុព្វណ្ណសមយំ ធិវសេត្វា បត្តចិវរមាធាយ សាវត្ថិ
បិណ្ណាយ ចាវសិ សាវត្ថិយិ បិណ្ណាយ ចរិត្វា បញ្ញាភតិ
បិណ្ណចាតប្បជិត្តន្តា យេន អទុវទិ តេទុបសន្តិមិ ធិវ-
វិហារាយ អទុវទិ អដ្ឋោតហេត្វា អញ្ញាតាស្មី កុត្តម្ភ-
លេ ធិវវិហារិ ធិសិធិ ។

១ ម មជ្ឈិម ម អហ្វតិ ។

កំពុងសំយុង្គ អាជ្ញាវិភាគសុត្រ អាជ្ញាវិភាគកំពុង

ធម្មជាតិជាគ្រឿងរលាស់ចេញ ក្នុងលោក មាន យើងបាន
នាស់ត្រូវ ដោយបញ្ញា(១) ម្ចាស់មានចិត្តបាប មាន
ដៅភ័យជាអ្នកប្រមាទ អ្នកមិនដឹងខ្លួនខ្លះខាងខេ កាមតាំង
ឡាយ របមាដោយលំភ័យស្រួច ខ្លួនតាំងឡាយដាក់ខ្លួន
សម្រាប់មុត ខែកាមតាំងឡាយនោះ អ្នកពោលខ្លះសេចក្តី
ត្រេកអរ ក្នុងកាមណា សេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងកាមនោះ
ជាសេចក្តីមិនត្រេកអរ ចស់យើងខេ ។

លំដាប់នោះ មានចិត្តបាបដឹងថា អាជ្ញាវិភាគកុំស្គាល់អញ
ហើយ ក៏មានសេចក្តីខ្ពុត ខ្លួនចិត្ត បាត់អំពីខ្លះនោះទៅ ។

លោមាស្សត្រី ទី ២

[៤] សាវត្ថិធិនាទ ។ ត្រាខាង សោមាភិក្កុនិ ម្សៀតស្សត្ថិ
ប្រដាប់បាត្រនិងចិវរ ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថិ ដើម្បី
បិណ្ណបាត លុះត្រាចំទៅបិណ្ណបាត ក្នុងក្រុងសាវត្ថិហើយ គ្រឿងបមកពី
បិណ្ណបាត ក្នុងបញ្ចកក្ក ក៏ដើរសំដៅទៅកាន់អន្ទរិន ដើម្បីសម្រាកក្នុង
វេលាថ្ងៃ លុះចូលទៅដល់អន្ទរិនហើយ ក៏អង្គុយសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ
ក្រោមម្លប់រលីមួយ ។

១ បុព្វបុរាណកាល ។

សុទ្ធក្រឹតិយ សំយុត្តិកាយស្ស សពាចរិទ្ធោ

[៥] អថទោ មារោ ចាបិមា សោមាយ ភិក្ខុ-
ធិយា ភយំ ធម្មំតត្ថំ លោមហំសិ ឧប្បនេតុកាមោ
សមាធិម្ហា ចាវេតុកាមោ យេន សោមា ភិក្ខុធិ
តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិកា សោមិ ភិក្ខុធិ កាថាយ
អជ្ឈកាសិ

យន្តំ ឥសីហិ បត្តទ្ធិ
ហំធិ ធុរកិសម្ពុរិ
ន តំ ទ្ធីន្តលបញ្ញាយ
សក្កា បយ្យោតុមិវុយាតិ ។

[៦] អថទោ សោមាយ ភិក្ខុធិយា ឯតនហោសិ
កោ នុ ទោ អយំ មនុស្សោ វា អមនុស្សោ វា កាថិ
កាសតីតិ ។ អថទោ សោមាយ ភិក្ខុធិយា ឯតនហោ-
សិ មារោ ទោ អយំ ចាបិមា មម ភយំ ធម្មំតត្ថំ
លោមហំសិ ឧប្បនេតុកាមោ សមាធិម្ហា ចាវេតុកា-
មោ កាថំ កាសតីតិ ។ អថទោ សោមា ភិក្ខុធិ មារោ
អយំ ចាបិមា ឥតិ វិធីត្វា ហរិ ចាបិមន្តំ កាថាហិ
អជ្ឈកាសិ

សុទ្ធក្រឹតិយ សំយុត្តិកាយ សពាចរិទ្ធោ

[៥] គ្រាខាះ មារោនចិត្តបុប មានប្រាថ្នាដើម្បីញ៉ាំងភ័យ
សេចក្តីកត់ស្មុគនឹងសេចក្តីត្រិកោម ឲ្យកើតឡើងដល់សោមាភិក្ខុនិ ប្រាថ្នា
ឲ្យមានយោគចាកសមាធិ ក៏ចូលទៅរកសោមាភិក្ខុនិ លុះចូលទៅដល់
ហើយ ក៏ពោលគាថានឹងសោមាភិក្ខុនិថា

ទី(១)ណា ដែលមានដោយកម្រ ជាទីដែលសីតាំងឡាយ
គប្បីដល់ ទិះខាះស្រ្តីដែលមានបញ្ញាប្រវែងពីរដាច់ មិនអាច
នឹងដល់បានឡើយ ។

[៦] លំដាប់ខាះ សោមាភិក្ខុនិមានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា
អ្នកនេះជាអ្វីហ្ន៎ ជាមនុស្ស ឬជាអមនុស្ស បានជាពោលនូវគាថា ។
ទើបសោមាភិក្ខុនិមានសេចក្តីចូលចិត្តដូច្នោះថា ទេវោគជាមារោនចិត្តបុប
មានប្រាថ្នាដើម្បីញ៉ាំងភ័យ សេចក្តីកត់ស្មុគនឹងសេចក្តីត្រិកោម ឲ្យកើត
ឡើងដល់ភាគអញ ប្រាថ្នាឲ្យភាគអញយោគចាកសមាធិ បានជា
ពោលនូវគាថា ។ លុះសោមាភិក្ខុនិដឹងច្បាស់ថា នេះជាមារោនចិត្ត
បុបហើយ ក៏ពោលគាថាទាំងឡាយនឹងមារោនចិត្តបុបថា

១ ព្រះអរហន្ត ។

កំពុងសំយុងស្ប លោមសុត្ត លោមភិក្ខុនិទាម

ឥត្តិកាលោ កី កយិក
ចិត្តម្ហិ សុសមាហិតេ
ញាណម្ហិ វត្តមាណម្ហិ
សម្មា ធម្មំ វិបស្សនោ
យស្ស ទូណ សិយា វរិ
ឥត្តិហិ បុរិសោតិ វា
កិញ្ចិ វា បណ អស្មិតិ
តំ មារោ វត្តមហិតិ ។

អថទោ មារោ ជាបិមា ជាតាតិ មិ សោមា កិក្ក-
ធិតិ ទុក្ខិ ទុម្មនោ តត្តុវន្តនាយិកិ ។

ធិតិយំ គោតមីស្សនំ

[៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ អថទោ កិសាគោតមិ
កិក្កនិ បុព្វណ្ណសមយំ និកសេត្វា បត្តចរិមាធាយ
សាវត្ថិ បិណ្ណាយ ទាវសិ សាវត្ថិយំ បិណ្ណាយ ចរិត្វា
បច្ឆាតត្ថិ បិណ្ណាតាតប្បជិក្កន្តា យេន អទូវនិ តេ-
ទុបសង្កមិ និកវិហារាយ អទូវនិ អន្លោកហេត្វា
អញ្ញាតវស្មិ វុក្ខមូលេ និកវិហារំ និសិទិ ។

កំពុងសំយុង លោមសុត្ត ជាបរិវេណភិក្ខុនិ

កាលបើចិត្ត របស់ស្រ្តីភាពដែលឃើញនូវធម៌(១) ដោយ
ប្រពៃ បានកាំងមាំហើយ(២) កាលបើញាណ(៣)កំពុងប្រ-
ព្រឹត្តទៅ ស្រ្តីភាពនឹងធ្វើអ្វី (កិច្ចការ) បើបុគ្គលណា មាន
សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញជាស្រ្តីចូរជាបុរស ឬមួយ
មានកង្វល់ថា អាត្មាអញមាន ដូច្នោះ មានកូននឹងស្តីចិញ្ចឹម
បុគ្គលនោះបាន ។

លំដាប់នោះនោះ មានចិត្តបាប ដឹងថា លោមភិក្ខុនិស្តាល់អញ
ហើយ ក៏មានសេចក្តីខុស ក្នុងចិត្ត បាត់អំពីខំនោះឯង ។

គោតមីស្សត្រ ទី ៣

[៧] សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះ កិសាគោតមិក្នុង ស្មៅកស្សន៍
ប្រដាប់បាត្រចរិ ក្នុងបុព្វណ្ណសមយ ចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថិ ដើម្បី
បិណ្ណបាត លុះត្រាចរិបិណ្ណបាត ក្នុងក្រុងសាវត្ថិហើយ ត្រឡប់មក
អំពីបិណ្ណបាត ក្នុងបច្ឆាតត្ថ ក៏ដើរសំដៅទៅកាន់អន្ទវនិ ដើម្បីសម្រាក
ក្នុងវេលាថ្ងៃ លុះចូលទៅដល់អន្ទវនិហើយ ក៏អង្គុយសម្រាកក្នុងវេលា
ថ្ងៃ ក្រោមម្លប់ឈើមួយ ។

១ ចក្ខុសង្ខមំ ឬ ខន្ធបញ្ចកៈ ជាអាខ្មោងនៃវិបស្សនា ។ ២ ចិត្តដែលកាំងនៅក្នុង
សមាធិ ។ ៣ ជីវសមាបកិញ្ញាណ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិញ្ញា

(៨) អថទោ មារោ ចាបិមា កិសាគោតមិយា
កិក្កុដិយា ភយំ ធម្មិកត្តំ លោមហំសិ ឧប្បនេតុកា-
មោ សមាធិម្ហា ចារវតុកាមោ យេន កិសាគោតមិ
កិក្កុដិ តេទុបសន្តមិ ឧបសន្តមិក្ខា កិសាគោតមិ
កិក្កុដិ ភាថាយ អជ្ឈកាសិ

កី ទុ ភិ ហតបុត្តា ។^(១)
ឯកមាសី រុទ្ធម្មទិ
វេមជ្ឈកតា ឯកា
បុរិសំ ទុ កវេសសីតិ ។

(៨) អថទោ កិសាគោតមិយា កិក្កុដិយា ឯ-
គនោសិ កោ ទុ អយំ មទុស្សោ វា អមទុស្សោ
វា ភាថំ កាសតិតិ ។ អថទោ កិសាគោតមិយា
កិក្កុដិយា ឯគនោសិ មារោ ទោ អយំ ចាបិមា ម-
ម ភយំ ធម្មិកត្តំ លោមហំសិ ឧប្បនេតុកាមោ ស-
មាធិម្ហា ចារវតុកាមោ ភាថំ កាសតិតិ ។ អថទោ
កិសាគោតមិ កិក្កុដិ មារោ ទោ អយំ ចាបិមា
សតិ វិធិក្ខា មារិ ចាបិមន្តំ ភាថាហិ អជ្ឈកាសិ

១ ម. មតបុត្តា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិញ្ញា

(៩) ត្រាតោ មារោចិត្តបាប មានប្រាថ្នាដើម្បីញ៉ាំងក៏យ
សេចក្តីកត់ស្តុក និងសេចក្តីច្រើកម ឱ្យកើតឡើងដល់កិសាគោតមិកិក្កុដិ
មានប្រាថ្នាឱ្យព្រះនាងយោគចាតសមាធិ កិច្ចលទៅរកកិសាគោតមិកិក្កុដិ
លុះចូលទៅដល់ហើយ កំពោលគាថាទីនិកិសាគោតមិកិក្កុដិថា

នាងឯងមានកូនស្លាប់ហើយ មកអង្គុយក្បែរកំឯង មាន
មាត់ចូញដំ ទៅកណ្តាលព្រៃក្បែរកំឯង នាងមកស្រែក
ប្រសប្ប ។

(៩) លំដាប់នោះ កិសាគោតមិកិក្កុដិមានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាង
នេះថា អ្នកនេះដើម្បីថា ជាមនុស្សប្តូរជាអមនុស្ស បានជារោលគាថា ។
ទើបកិសាគោតមិកិក្កុដិ មានសេចក្តីចូលចិត្ត ដូច្នេះថា នេះពិតជាមារ
មានចិត្តបាប មានប្រាថ្នាដើម្បីញ៉ាំងក៏យ សេចក្តីកត់ស្តុកនិងសេចក្តីច្រើ-
កម ឱ្យកើតឡើងដល់ភាគអញ ប្រាថ្នាឱ្យភាគអញយោគចាតសមាធិ
បានជារោលគាថា ។ លុះកិសាគោតមិកិក្កុដិដឹងច្បាស់ថា នេះពិតជា
មារ មានចិត្តបាបហើយ កំពោលគាថាទីនិកិសាគោតមិកិក្កុដិថា

កិច្ចសិរយុត្ត គោតមិសុត្ត កិសោគោតមិកិច្ចសិរយុត្ត

អន្ធន្តិ ហត្ថបុត្តមិ
បុរិសា ឯតន្តិកា
ន សោតាមិ ន រោតាមិ
ន តំ កាយាមិ អាវុសោ
សព្វត្ត វិហិតា នន្តិ
កមោទន្តោ បដាលិតោ
ជេត្តាន មន្តុយោ សេនិ
វិហារមិ អនាសវតិ ។

អដទោ មារោ ចាមិមា ជាយតិ មិ កិសោ-
គោតមិ កិច្ចសិរយុត្ត កិច្ចសិរយុត្ត កិច្ចសិរយុត្ត កិច្ចសិរយុត្ត ។

បញ្ញត្តិ វិជយាស្ត្រី

[១០] សាវត្តិវិជយា ។ អដទោ វិជយា កិច្ច-
សិរយុត្ត បុព្វសម័យ ឯកសេត្តា ។ បេ ។ អញ្ញត្តស្តិ
រុក្ខមូលេ ឯកវិហារំ ឯសីនិ ។

កិច្ចសិរយុត្ត គោតមិសុត្ត តាចារេសំកំសំគោតមិកិច្ចសិរយុត្ត

យេនិ ជាស្រ្តីមានកូនស្លាប់ ជាវិបដុកគ្រឹមនេះ បុរសចំរើ-
ឡាយ ក៏មានវិបដុកគ្រឹមនេះដែរ ម្នាលអាវុសោ យេនិ
មិនសាកសវ មិនឡាយ មិនខ្វះអ្នកទេ ព្រោះថា
សេចក្តីក្រេកអរ ក្នុងវត្ថុចំរើស្រី យេនិកំចាត់ចោលហើយ
គំនរនៃនិកតិកវិជ្ជា យេនិទំលាយបង់បានហើយ យេនិ
ឈ្នះនូវសេនាវិមុត្តន៍ ជាស្រ្តីមិនមានអាសវៈ ។

លំដាប់នោះ មានចំនួនបួនដំណើរ កិសោគោតមិកិច្ចសិរយុត្ត ស្គាល់
អញ្ញហើយ ក៏មានសេចក្តីទុក្ខ ក្នុងចំនួន បាត់អំពីចំនោះឯង ។

វិជយាស្ត្រី ទី ៤

[១០] សាវត្តិវិជយា ។ គ្រានោះ វិជយាកិច្ចសិរយុត្ត កិច្ចសិរយុត្ត
បុព្វសម័យ ។ បេ ។ អញ្ញត្តស្តិ រុក្ខមូលេ ឯកវិហារំ ឯសីនិ ។

[១១] អដទោ មារោ ចាបិមា វិជយាយ ភិក្ខុនិ-
រោ ភយំ ។ មេ ។ សមាធិញ្ញា ចាវេតុកាមោ យេន
វិជយោ ភិក្ខុនិ តេតុមសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្តា វិជយំ
ភិក្ខុនិ កាថាយ អជ្ឈកាសិ

ឧហក ភំ រូបវតិ
អហក្ខ ឧហរោ សុសុ
បញ្ចន្តិកោន តុវិយេន
ឯហយេត្រិវមាម្ហសេតិ ។

[១២] អដទោ វិជយាយ ភិក្ខុនិយា ឯតធមោសិ
កោ ទុ ទោ អយំ មទុស្សោ វា អមទុស្សោ វា តាថិ
កាសតិតិ ។ អដទោ វិជយាយ ភិក្ខុនិយា ឯតធមោសិ
មារោ ទោ អយំ ចាបិមា ។ មេ ។ តាថិ កាសតិតិ ។
អដទោ វិជយា ភិក្ខុនិ មារោ អយំ ចាបិមា វតិ
វិជិត្តា មារិ ចាបិមន្តិ កាថាហិ អជ្ឈកាសិ

[១១] ត្រាតោ មារោចចិត្តបាប មានប្រាថ្នាដើម្បីញ៉ាំងភ័យ
ឱ្យកើតឡើង ផលវិជយាភិក្ខុនិ ។ មេ ។ ប្រាថ្នាឱ្យឃ្នាភពកសមាធិ
ភិក្ខុលទៅវិជយាភិក្ខុនិ លុះចូលទៅផលហើយ បានពោលភាពនឹង
វិជយាភិក្ខុនិថា

នាងជាស្រ្តីគ្រប់មានរូបទោម យើងកំរោះខ្យងក្នុង ខ្នាល
នាងខ្ពស់ នាងចូរមក យើងទាំងពីរនាក់ ចូរក្រេកអរជា
មួយគ្នា ដោយតម្រៀមកបដោយអង្គ ៨(១) ។

[១២] លំដាប់នោះ វិជយាភិក្ខុនិមានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា
អ្នកនេះជាអ្វីហ្ន៎ ជាមនុស្សឬជាអមនុស្ស បានជាពោលភាព ។ ទើប
វិជយាភិក្ខុនិ មានសេចក្តីចូលចិត្តដូច្នោះថា នេះពិតជាមារោចចិត្តបាប
។ មេ ។ បានជាពោលទូរភាព ។ លុះវិជយាភិក្ខុនិ ដឹងច្បាស់ថា នេះ
ជាមារោចចិត្តបាប ហើយបានពោលភាពទាំងឡាយ នឹងមារោ
ចិត្តបាបថា

• ភានតំ ស្ករដែលគេជាសកាសត្រៃហោន • វិភតិ ស្ករតូចដែលគេជាសកាសតាំងវិភោន
មានសំហោងដើម • ភានវតតំ ស្ករធំដែលគេជាសកាសតាំងវិភោនមានស្ករដើមជាដើម •
យមំ ច្រៀងឮឬត្រូវតាន់គ្នាប្រហោង • សុសិវិ ច្រៀងឮឬត្រូវមានប្រហោង • ។

កំពុងសំយុង វិជយាបុត្រ វិជយាភិក្ខុ

រូបា សត្វា កត្វា រសា
ជាដូត្វា ច អនោរមា
និយ្យតយាមិ តុយ្យេ
មា ទ ហិ តេន អត្ថុតា
និមិត្តា បូតិកាយេន
តិទ្ធនេន បក្កន្តំហ
អដ្ឋិយាមិ ហារយាមិ
កាមតណ្ហា សម្មហតា
យេ ច រូប្មបតា សត្វា
យេ ច អរូបភាតិណោ
យា ច សត្វា សមាបត្តិ
សត្វត្ថ វិហិតោ តមោតិ ។

អដទោ មារោ ចាបិមា ជាបាតិ មំ វិជយា ភិក្ខុ

និគិ ទុក្ខំ ទុក្ខុណា តត្ថវន្តិយាយិតិ ។

កំពុងសំយុង វិជយាបុត្រ គ.ជ.វ.ស.វិជយាភិក្ខុ

ប្រេ សំឡង ក្លិន សេ វេង្គន្ត្រ ជាវិគាបចិត្ត យេន
ប្រគល់ឱ្យអ្នកទាំងអស់ ម្ចាស់ទារ ដ្បិតយើងមិនគ្រូការ
ដោយការម្ចាស់ទារទេ យើងទុក្ខទ្រព្យខ្លះ ខ្សឹយណាយ
គេកណាស់ ចំពោះកាយស្អុយដែលបែកទ្រុឌកុរល្មើយខ្លះ
កាមតណ្ហាយើងបានដកចោលហើយ សត្វទាំងឡាយណា
ដែលទៅកើតក្នុងប្រេកត្តិ សត្វទាំងឡាយណា ដែលមាន
ចំណែកក្នុងអប្បេកត្តិ សទាបត្តិណាដ៏ល្អិត្តិ សេចក្តី
នឹងកក្កត្តាទាំងអស់នោះ យើងកំចាត់បំបាត់បានហើយ ។
លំដាប់នោះ ទារមានចិត្តបាបដឹងថា វិជយាភិក្ខុនិ ស្គាល់

អញហើយ ក៏មានសេចក្តីទុក្ខ ភ្លេចចិត្ត បាត់អំពីទីនោះឯង ។

បញ្ចមី ទុប្បលវណ្ណាស្សត្ថិ

(១៣) សាវត្ថិវិទាចិ ។ អថទោ ទុប្បលវណ្ណា
ភិក្ខុជំ បុព្វណ្ណាសមយំ និកសេត្តា ។ បេ ។ អញ្ញាតាស្មី
សុបុប្ផិតសាលាវុត្តមូលេ អដ្ឋាសិ ។

(១៤) អថទោ មារោ ចាបិមា ទុប្បលវណ្ណាយ
ភិក្ខុជំយា កយំ នម្ពិតត្ថំ លោមហំសិ ទុប្បទេតុកា-
មោ សមាជិម្ហា ចាវេតុកាមោ យេន ទុប្បលវណ្ណា
ភិក្ខុជំ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិក្ខា ទុប្បលវណ្ណំ ភិក្ខុ-
ជំ កាថាយ អដ្ឋកាសិ

សុបុប្ផិតត្ថិ ឧបកម្ម ភិក្ខុជំ
ឯកា កុវំ តិដ្ឋសិ សាលមូលេ
ន ចត្ថិ តេ ទុតិយា វណ្ណាជាតុ
វេនាតតា មាទិសិកា កវេយ្យំ
ពាលេន ភ្នំ ភាយសិ ទុត្តកាទន្តិ ។

ទុប្បលវណ្ណាស្សត្ថិ ទី ៥

(១៧) សាវត្ថិវិទាច ។ គ្រានោះ ទុប្បលវណ្ណាកិក្ខុនិ ស្យុត
ស្សត្ថំ ក្នុងបុព្វណ្ណាសម័យ ។ បេ ។ បិកនៅក្រោមម្លប់ដើមសាលត្រីក្ស
ដែលមានផ្កាកស្កសស្កាយ មួយដើម ។

(១៨) គ្រានោះ មានមានចិត្តកុប មានប្រាថ្នាដើម្បីញ៉ាំងភ័យ
សេចក្តីកស្កសស្កាយសេចក្តីព្រីពេម ឲ្យកើតឡើងដល់ទុប្បលវណ្ណាកិក្ខុនិ
មានប្រាថ្នាឲ្យមានយូរកាលសមាទិ ហើយចូលទៅកេរ្តិ៍ទុប្បលវណ្ណា-
កិក្ខុនិ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពាលភាពនឹងទុប្បលវណ្ណាកិក្ខុនិថា
ម្ខាងកិក្ខុនិ មានការស្រមៃនៅដើមសាលត្រីក្ស មានចុងប្រកប
ដោយផ្កាកស្កសស្កាយ បិកនៅកែម្នាក់ឯង ក្រោមម្លប់ដើម
សាលត្រីក្ស ធាតុតិកេទ(១)ជាម្រប់ពីរចសំខាន់មិនមាន គួរ
តែមានស្រ្តីចាំងឡាយ ប្រាកដដូចជាមាន មកក្នុងទីនេះផង
មានទ្វារចំពោះពាល របស់ពួកអ្នកលេងប្ល ។

១ កិក្ខុនិ ជាម្លប់ដើមមានរឿយ ។

ភិក្ខុវិស័យស្ស ឧប្បវេណីស្ស ឧប្បវេណីកម្ម

(១៨) អដទោ ឧប្បវេណីយ ភិក្ខុវិស័យ ឯត-
នហោសិ ។ កា ទុ ខ្លាយំ មនុស្សា វា អមនុស្សា វា
កាដំ ភាសត្តិ ។ អដទោ ឧប្បវេណីយ ភិក្ខុវិស័យ
ឯតនហោសិ មារោ ទោ អយំ ចាបិមា មម កយំ
។ ថេ ។ កាដំ ភាសត្តិ ។ អដទោ ឧប្បវេណី
ភិក្ខុវិស័យ មារោ អយំ ចាបិមា ឥតិ វិធិត្វា មារិ ចាបិមន្តិ
កាថាហិ អជ្ឈកាសិ

សតិ សហស្សនិបិ ទុត្តកាដំ

ឥនាគតា កាទិសិកា កវេយ្យិ

លោមិ ធន ឥញ្ញាមិ ធន សន្តសាមិ

មារ ធន កាយាមិ តមេតិកាមិ

ឯសា អន្តរាយាមិ

ភិក្ខុវិស័យស្ស ឧប្បវេណីស្ស ពាក្យពោលរបស់ឧប្បវេណីភិក្ខុ

(១៩) លំដាប់នោះ ឧប្បវេណីភិក្ខុវិស័យ មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាង

នេះថា អ្នកនេះជាអ្វីហ្ន៎ ជាមនុស្សឬជាអមនុស្ស (មក) ពោលគាថា

ដូច្នោះ ។ ខ្ញុំឯងឧប្បវេណីភិក្ខុវិស័យ មានសេចក្តីមូលចិត្តដូច្នោះថា យើងគេ

ជាមារមានចិត្តបាប ញ្ចាតិក៏យ ។ ថេ ។ ដល់អាក្ខអញ្ច បានជាពោល

គាថា ។ លុះឧប្បវេណីភិក្ខុវិស័យ ដឹងច្បាស់ថា នេះជាមារមានចិត្តបាប

ហើយ បានពោលគាថាទាំងឡាយ ដឹងមារមានចិត្តបាបថា

អ្នកលេងមួយរយទាក់កំដោយ មួយទាក់ទាក់កំដោយ ដទ

ទាំងឡាយប្រាកដដូចជាអ្នក ដែលមកក្នុងទីនេះកំដោយ យើង

ក៏មិនព្រិលទេ មិនភក់ស្កុនទេ ខ្មាលមារ យើងសូម្បីតែម្នាក់

ឯងទេ ក៏មិនខ្លាចអ្នកឡើយ យើងនេះចង់ឲ្យបាត់ទៅក៏បាន

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សមាធិវគ្គ

កុរុច្ឆី ភំ បរិសោមិ ភេ
បទុមន្តរិកាយម្យ
តិដ្ឋន្តិ មិ ម ធនុសិ
ចិត្តស្មី វសិក្ខតម្មិ
ឥន្ទិចាណ សុការិណ
សទ្ធពទ្ធនមុត្តោម្មិ
ន តិ កាយាមិ អាវុសោតិ ។

អដទោ មារោ ចាមិមា ជាតាតិ មិ ឧប្បលវណ្ណា
ភិក្ខុនិទិ កុក្ខិ កុម្មុណោ វេត្តវណ្ណាយតិ ។

ធូដ្ឋិ ពាលាសុត្តិ

(១៦) សាវត្ថិនិទានំ ។ អដទោ ពាលា ភិក្ខុនិ
បុព្វណ្ណាសមយំ ជិវាសេត្វា ។ បេ ។ អត្តាភវស្មី វត្តា
មូលេ ធិវាវហារិ ធិសីទិ ។

(១៧) អដទោ មារោ ចាមិមា យេន ពាលា
ភិក្ខុនិ ។ បេ ។ ឧបសង្កមិត្វា ចាលិ ភិក្ខុនិ ឯតន
រោធរ កំ ទុ ទោ ភិ ភិក្ខុនិ ន រោធរសីតិ ។ ជាតិ
ទ្វាហិ អាវុសោ ន រោធរសីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សមាធិវគ្គ

ចន្ទិច្ចលក្ខន្តិពារេអ្នកកំពាន អ្នកមិនយើញយើង ដែលកំពុង
បិទនៅក្នុងពន្លាមេក្រវាត្រឡើយ យើងជាស្រ្តីស្អាត ក្នុងចិត្ត
អង្វីពុទ្ធាតំឡាយ យើងបានចម្រើនហើយ ដោយប្រពៃ
យើងផុតហើយចាកចំណងព័រិសសំ វៃអាវុសោ យើងមិន
ទ្វាបអ្នកទេ ។

សំព័រនោះ មានចិត្តពុទ្ធ ដឹងថា ឧប្បលវណ្ណកិក្ខុនិ ស្គាល់
អញហើយ គឺមានសេចក្តីទុក្ខ ក្នុងចិត្ត ពុទ្ធិកិរិយានេវង ។

ពាលាសូត្រ ទី ៦

(១៦) សាវត្ថិនិទានំ ។ ព្រះនោះ ពាលាកិក្ខុនិ ស្រៀកដណ្តប់
កង់បុព្វណ្ណសមយំ ។ បេ ។ អន្តិយសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ ក្រោមម្លប់
ឈើមួយ ។

(១៧) ព្រះនោះ មានចិត្តពុទ្ធ ចូលទៅពពាលាកិក្ខុនិ
។ បេ ។ សុវចូលទៅដល់ហើយ បានកោលពាក្យនេះនឹងពាលាកិក្ខុនិ
ថា អាលកិក្ខុនិ មានមិនជាប់ចិត្តនឹងអ្វី ។ អាលអាវុសោ យើងមិន
ជាប់ចិត្តនឹងជាតិ ។

កំពូនិសំបុត្រ បាលសុត្ត បាលកាលនំ

[១៨] កំ ទុ ទោ(១) ជាតំ ទ រោចេសិ
ជាតោ កាមាទំ កុញ្ញតិ
កោ ទុ ទោ តំ វនមាទមយំ
ជាតិ មា រោច កំកុនិទិ ។

[១៩] ជាតស្ស មរណំ ហោតិ
ជាតោ ទុក្ខានិ មស្សតិ
ពន្ធិ វនំ មរិកេសិ
តស្ថា ជាតិ ទ រោចេយ
ទុ ត្វា ធម្មមនេសេសិ
ជាតិយា សមតិក្កមំ
សទ្ធកុក្កប្បហាបាយ
សោ មំ សទ្ធិ ទំវេសយិ
យេ ទ រុដ្ឋមកា សក្កា
យេ ទ អរុដ្ឋកាតិ(២)
ទិរោធំ អប្បជាទត្តា
អាតត្តារោ បុទត្តវន្តិ ។

១. ទ. ធម្មត ធម្មិ ទិស្សតិ ។ ២. ទ. អរុដ្ឋយំតោ ។

កំពូនិសំបុត្រ បាលសុត្ត កាឡបាលរបស់ ៣ កំពូនិ

[១៨] ហេតុភ្នឹកំនាទិមិទតាបំ កំពូនិជាតិ បុគ្គលោ វេសិ
បរិភោគនូវកាមទាំងឡាយ ឬគណបណ្ឌិតំនាទិឱ្យប្រកាន់យក
នូវអំពើនេះ ម្ចាស់កំពូនិ ចូរនាទិកុំតាបំ កំពូនិជាតិដូច្នោះ ។

[១៩] បាលភិក្ខុនិគមថា សត្វកើតហើយ វេសិមានមរណៈ
សត្វកើតហើយ វេសិឃើញនូវខ្ពុតទាំងឡាយ គឺការពន់ ការ
បៀតបៀន ទិនិសេន្តិទម្រង់ ។ ហេតុដូច្នោះ បុគ្គល
មិនត្រូវតាបំ កំពូនិការកើតឡើយ ព្រះកុដ្ឋច្រងំ បំវេសិធមិ
ជាច្រៀងប្រព្រឹត្តកុដ្ឋនូវការកើត ដើម្បីលះបង់នូវខ្ពុតទាំង
អស់ ព្រះអង្គញ៉ាំងយើងឱ្យទៅក្នុងសម្មតមិ សត្វទាំងឡាយ
ណា កើតក្នុងប្រភេទក្តី សត្វទាំងឡាយណា មានបំណែក
ក្នុងអប្បមតក្តី សត្វទាំងអស់នោះ កាលបើមិនដឹងនូវនិរោធនេ
វេសិមកកាន់កាប់ច្រើន ។

សុត្តនិបិទេ សម្មាសម្ពុទ្ធិយស្ស សកាវចនោ

អថោ មារោ ចាមិមា ជាចាតិ មំ ចាលា កិក្កុ-
ធិតិ ធុត្តិ ធុធមោ កត្តុវន្តោយេតិ ។

សត្តមំ ឧបបាលាសុត្តំ

[២០] សាវត្ថិធិនាជំ ។ អថោ ឧបបាលា កិក្កុធិ
មុត្តុណ្ណាសមយំ ធិវាសេត្វា ។ បេ ។ អញ្ញាតាស្មី ក្រក្ខម-
លេ ធិវាវហារិ ធិសីធិ ។

[២១] អថោ មារោ ចាមិមា ។ បេ ។ ឧបបាលំ
កិក្កុធិ ឯតទរោច កត្តុធុ កិក្កុធិ ឧប្បជ្ជិត្តកាមា-
តិ ។ ឧ ទ្វាហំ វាវុសោ កត្តុធិ ឧប្បជ្ជិត្តកាមាតិ ។

[២២] ភាវត្តិសា ច យាមា ច
តុសំតា ចាមិ ទេវតា
ធិម្ពាទតិយោ ទេវា
យេ ទេវា វសវត្តិយោ
តត្តុ ធិត្តិ បណិទេហិ
វតិ បច្ឆុទុកោស្សសីតិ ។

សុត្តនិបិទេ សម្មាសម្ពុទ្ធិយស្ស សកាវចនោ

សំដៅនា មារោចចិត្តបុប្ផិយំ ចាលាកិក្កុធិស្គាលំអញ្ញហើយ

កិមារសេចក្តីក្ត ក្តចចិត្ត បាត់កិច្ចិការទៅ ។

ឧបបាលាសុត្ត ទី ពី

[២០] សាវត្ថិធិនា ។ ព្រោះ ឧបបាលាកិក្កុធិ ស្ងៀក
ដណ្តប់ ក្នុងក្រណាសមយ ។ បេ ។ កត្តុយសម្រោកកតិវេលាថ្ងៃ ក្រោម
ដូចរយ័ទ្ធជ័យ ។

[២១] ព្រោះ មារោចចិត្តបុប្ផ ។ បេ ។ ចុះកាលពាក្យនេះ
នឹងឧបបាលាកិក្កុធិ ខ្មោលកិក្កុធិ ហេតុដូចខ្លួនបានជាបានចង់កើត ។
ខ្មោលកាវុសា យើងដកចង់កើត ក្នុងវិណាមួយទេ ។

[២២] ពួកទៅភាណា ដែលបិកនៅក្នុងដាន់កាវត្តិក្ត
ដាន់យាមក្តិ ដាន់តុសិតក្តិ ពួកទៅកាដែលបិកនៅក្នុងដាន់
ធិម្ពាទតិក្តិ ពួកទៅកាដែលបិកនៅក្នុងដាន់វសវត្តិក្តិ បានចូរ
រត់លំបាកក្នុងពួកទៅការោះ នឹងចុះទទួលខ្លួនក្រោមមនោទាន ។

(២៣) ការក្តីសា ច យាមា ច
 តុសិកា ជាបិ ទេវតា
 ចិញ្ចាទេវតិទោ ទេវា
 យេ ទេវា វសវត្តិទោ
 កាមពទ្ធនពទ្ធា កេ
 ឯន្តិ មារវសំ មុន
 សទ្ធា វ អនិក្ខេ លោកោ
 សទ្ធា លោកោ បទ្ធិបិកោ
 សទ្ធា បទ្ធិលិកោ លោកោ
 សទ្ធា លោកោ បកម្យិកោ
 អកម្យិកំ អនលំតិ
 អប្បដ្ឋនសេវិកំ
 អកតិ យត្ត មារស្ស
 កត្ត មេ ទិវកោ មាទាតិ ។

អដទោ មារោ ជាបិមា ជាបាតិ មិ ឧបទាយក
 កំពូងសំ ធុត្តិ ធុត្តិទោ កត្តវន្តវាយិកិ ។

(២៣) ឧបទាយកន្ត្រៃអបថា ពួកទេវតាណា ដែលបិក
 ទៅក្នុងជាតិកំពូងសំយុង្គ ជាតិយាមៈក្តី ជាតិតុសិក្តី ពួក
 ទេវតាដែលបិកទៅក្នុងជាតិចិញ្ចាទេវតិក្តី ពួកទេវតាដែលបិក
 ទៅក្នុងជាតិវសវត្តិក្តី ទេវតាទាំងនោះ បំពាក់ដោយគ្រឿង
 ចងកិកាម វេទនិមកកាន់ដំណាវនៃមារទៀត លោកទាំង
 អស់ ត្រូវភ្លើងនេះ^(១)ហើយ លោកទាំងអស់នៅក្រហាយ^(២)
 លោកទាំងអស់ក្តីប្រាសទ្រុឌ^(៣) លោកទាំងអស់ញាប់ញ័រ
 ហើយ ទិណ ដែលមិនញាប់ញ័រ មិនកក្រើក មិនមែនជា
 សំលោតនៃខ្យល់ដួង មិនមែនជាដំណើរនៃមារ មិនយើង
 គ្រុកអរហើយក្នុងទីនោះ ។

លំដាប់នោះ មារមានចិត្តចាប់ដឹងថា ឧបទាយកន្ត្រៃ ស្គាល់អញ

^១ហើយ ក៏មានសេចក្តីទុក្ខ ក្នុងចិត្ត ពាក់អំពីទីនោះទៅ ។

១ ភ្លើងកំលោះនេះជាដើម ត្រូវទុក្ខមានជាតិទុក្ខជាដើម ។ ២ ត្រូវប្រាសទ្រុឌដោយភ្លើង
 កំលោះនេះ ។ ៣ ក្តីប្រាសទ្រុឌដោយភ្លើងកំលោះនេះ ។

អង្គីមិ សីសុបបាលាស្មត្ថំ

[២៤] សាវត្ថិយំ... អដទោ សីសុបបាលា កិក្កុដិ
បុព្វុណ្ណាសមយំ និកសេត្វា ។ បេ ។ អញ្ញាតាស្មី ក្រិម្ភិ-
លេ និកវិហារំ និសិទិ ។

[២៥] អដទោ មារោ ចាមិមា យេន សីសុបបាលា
កិក្កុដិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា សីសុបបាលំ
កិក្កុដិ ឯតនកេច កាស្ស ទុ ត្វំ កិក្កុដិ ចាសណ្ណំ
រោចសីតិ ។ ន ទ្វាហំ អាវុសោ កាស្សចិ ចាសណ្ណំ
រោចមីតិ ។

[២៦] តំ ទុ^(១) ឧទ្ទិស្ស មុណ្ណាសំ
សមណំ វិយ និស្សសិ
ន ច រោចសិ ចាសណ្ណំ
កតិមិ^(២) ចាសិ មោមុហាតំ ។

១ កំ ទុតិយ្យន្តិ ។ ២ កំមិទុតិយំ បាលា ។

សីសុបបាលាស្មត្ថេ ទី ៨

[២៦] ទៀបក្រុងសាវត្ថិ... ប្រាជានោ សីសុបបាលាកិក្កុដិ
ស្មៀកដណ្តប់ ក្នុងបុព្វុណ្ណាសមយំ ។ បេ ។ អង្គុយសប្រាកក្កិវេលាវេ
អ្រកមម្ភុបំឈើមួយ ។

[២៧] ប្រាជានោ មារោចចិត្តុបេ កិច្ចលទៅកេសីសុបបាលា-
កិក្កុដិ លុទ្ធកលទៅដល់ហើយ បានពោលពាក្យនេះ នឹងសីសុបបាលា-
កិក្កុដិថា ម្នាលកិក្កុដិ ខាងគាប់ចិត្តនឹងលទ្ធិរបស់បុគ្គលណា ។ ម្នាល
អាវុសោ យើងមិនគាប់ចិត្តនឹងលទ្ធិ របស់បុគ្គលណាមួយទេ ។

[២៨] ខាងទុខិសចំរោបុគ្គលណា បានជាគោរពល
ប្រាកដដូចជាសមណំ (សមណៈស្រី) បើខាងមិនគាប់ចិត្ត
នឹងលទ្ធិ (បុគ្គលណា) ទេ ហេតុអ្វីបានជាខាងប្រព្រឹត្តដូច
ជាស្រីភ្លេង ។

ភិក្ខុវិស័យធម្មស្ស សិស្សបទាលាសុត្ត សិស្សបទាលាភិក្ខុវិស័យ

(២៧) ឥតោ ឥហិទ្ធា ឆាសណ្ណា
 ធិដ្ឋិសុ សិសីធន្តិ ភេ
 ណ ភេសិ ធម្មិ រោចេមិ
 ធល ភេ ធម្មស្ស កោវិធា
 អភិ សក្យកុលេ ជាតោ
 ពុទ្ធា អប្បជំបុត្តលោ
 សព្វាភិក្ខុ មារទុតោ
 សព្វត្ថ មមរដិភោ
 សព្វត្ថ មុត្តោ អស្សិភោ
 សព្វំ មស្សតិ ធម្មមា
 សព្វកម្មត្វាយិ មត្តោ
 វិមុត្តោ ធម្មជិសង្កយេ
 សោ មយ្ហិ ភកកា សត្តា
 តស្ស រោចេមិ សាសធន្តិ ។

អដទោ មារោ មាបិមា ជាបាតិ មិ សិស្សបទាលា
 ភិក្ខុវិស័យ ធម្មស្ស ធម្មស្ស តត្ថេវន្តោ ធម្មស្ស ។

ភិក្ខុវិស័យធម្ម សិស្សបទាលាសុត្ត កាស្យបោលសិស្សបទាលាភិក្ខុវិស័យ

(២៧) សិស្សបទាលាភិក្ខុវិស័យ បុគ្គល ចាំរិះនោះវេលាមាន
 លទ្ធិក្រៅអំពីសាសនានោះ វេលាដែលចុះក្នុងជំងឺទាំងឡាយ
 យើងមិនគាប់ចិត្តនឹងធម៌របស់បុគ្គល ចាំរិះនោះទេ ព្រោះថា
 បុគ្គល ចាំរិះនោះ មិនមែនជាអ្នកល្អសក្តិធម៌ ព្រះពុទ្ធ
 ទ្រង់កើតក្នុងសក្យត្រកូល គេបុគ្គលប្រៀបគ្នា ទ្រង់គ្រប
 សង្កត់ខ្លាំងទាំងឡាយ ទ្រង់កំបាំងបង្កិញមារ ទ្រង់មិនចាញ់
 មារទាំងអស់ ទ្រង់ផុតចាកគិលេសទាំងអស់ មិនតាស្រិយ
 ខ្លួនឆ្លាត ទ្រង់មានចក្ខុយើងឃើញទាំងអស់ ដល់ខ្លួនកិរិយា
 អស់ខែកម្មទាំងអស់ ទ្រង់មានចិត្តចូរស្របក្នុងធម៌ជាគ្រឿង
 អស់ទៅខែធម៌ ព្រះមានព្រះភាគនោះ ជាគ្រូរបស់យើង
 យើងគាប់ចិត្តនឹងសាសនារបស់ព្រះអង្គ ។

លំដាប់នោះ មានចិត្តបាបដឹងថា សិស្សបទាលាភិក្ខុវិស័យ ស្គាល់
 អញ្ញហើយ ក៏មានសេចក្តីខ្ពុក្ពុ ខ្លួនចិត្ត បាក់អំពីទីនោះទៅ ។

នវិមំ សេណសុត្តំ

(២៨) សាវត្ថយំ... អថេចា សេលា ភិក្ខុនិ បុត្រ-
ណ្ណសមយំ ធិវាសេតា ។ ថេ ។ អត្តាភាសី ក្រុម្ភុលេ
ធិវាវិហារំ ធិសីធិ ។

(២៩) អថេចា មារេ ចាមិមា សេលាយ ភិក្ខុនិ-
យា ភយំ ។ ថេ ។ សេសំ ភិក្ខុនិ តាថាយ អជ្ឈ-
កាសិ

កោធិធិ បកាភំ តំម្ហំ

ក្យចំ ភិម្ហស្ស កាវកោ

ក្យចំ តំម្ហំ សមុប្បន្នំ

ក្យចំ តំម្ហំ ធិវជ្ឈតិកំ ។

សេណសុត្តំ ទី ៧

(២៨) ទៀបក្រុងសាវត្ថំ... គ្រានោះសេលាភិក្ខុនិ ស្ងៀមដណ្តប់

ក្នុងបុត្រណសម័យ ។ ថេ ។ អន្តិយសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ ក្រោមម្លប់
ឈើមួយ ។

(២៩) គ្រានោះ មារមានចិត្តបុប ញ្ចាំនឹកយឺតឡើងដល់

សេលាភិក្ខុនិ ។ ថេ ។ បានពោលគាថាទី៧សេលាភិក្ខុនិថា

ពុម្ភ គឺអក្ខតាពទេ អ្នកណាតាត់តែធិឡើង បុគ្គលតាត់

តែធិឡើពុម្ភបិតានៅក្នុងទីណាខ្លះ ពុម្ភកើតឡើងក្នុងទីណាខ្លះ

ពុម្ភ លេត់ទៅក្នុងទីណាខ្លះ ។

កិច្ចនិស្សន្ទ លោកយុវជន លោកយុវនារី

(៣០) អដ្ឋង្គិក សេសាយ កិច្ចនិយា ឯកទេសា-
សិ កោ ទុ ទ្វាយំ នទុស្សោ វា អមទុស្សោ វា កាថិ
កាសតីតិ ។ អដ្ឋង្គិក សេសាយ កិច្ចនិយា ឯកទេសា-
សិ មារោ ទោ អយំ ចាមមា មម កយំ ធម្មិតតិ
លោមហំសិ ឧប្បនេតុកាលោ សមាធិត្តោ ចាវតុកា-
នោ កាថិ កាសតីតិ ។ អដ្ឋង្គិក សេសាយ កិច្ចនិ-
មារោ អយំ ចាមមា វតី វិនិទ្ធា មារិ ចាមមន្តិ កាថា-
ហិ អដ្ឋង្គិកសិ

- ឈយំទំ បកតិ ពិម្ពិ(១)
- ឈយំទំ បកតិ អយំ(២)
- ហេតុំ បដិក្ខុ សក្ខតិ
- ហេតុកត្តំ ចិវុជ្ជតិ
- យថាមិ អញ្ញតិ តិជំ
- ទេត្តុ វត្តំ វិហតិ
- ចបវិសក្ខ អាតម្ម
- សិទេហក្ខ តទ្ធកយំ

១ ឧ.ម. អន្តរាគមន៍ ពិម្ពិ ។ ២ ឧ.ម. ចរាគមន៍ ។

កិច្ចនិស្សន្ទ លោកយុវជន ពាក្យពោលរបស់លោកកុំដី

(៣១) លំដាប់នោះ សេសាយកិច្ចនិមារោសេចក្តីគ្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា
អ្នកនេះជាអ្វីហ្ន៎ ជាមនុស្ស ឬជាអមនុស្ស (មក) ពោលភាពដូច្នោះ ។
តើលោកកុំដីមានសេចក្តីចូលចិត្តដូច្នោះថា នេះជាអារម្មណ៍ចិត្តបាប
មានប្រាថ្នាញ៉ាំងក៏យ សេចក្តីភក់ស្អុត និងសេចក្តីព្រិកេម ឲ្យភើតឡើង
ដល់ភក្តាកម្ស មានប្រាថ្នាឲ្យភក្តាកម្សយូរពេលកសមាធិ បាបជាពោល
ភាព ។ លុះសេសាយកុំដី ដឹងច្បាស់ថា នេះជាអារម្មណ៍ចិត្តបាប ហើយ
ក៏ពោលភាពទាំងឡាយនឹងអារម្មណ៍ចិត្តបាបថា

ក្នុងនេះ ឥតមានអ្នកណា កាត់តែងទេ អយៈ(១)នេះ ឥតមាន
អ្នកណាធ្វើទេ ភើតឡើងបាន ព្រោះកាស្រ័យហេតុ រលត់
ទៅវិញ ព្រោះបេតព្វាយនៃហេតុ ដូចជាស្លឹកដំណូងដែល
គេព្រោះក្នុងស្រែ វេចន៍ដុះឡើងបាន ព្រោះកាស្រ័យ ឡូ
ធម្មជាតិ យ៉ាង គឺសេសនៃផែនដី ដី(២) ទ យ៉ាងណាមិញ

១ អយៈ ជាឈ្មោះនៃអន្តរាគមន៍ចិត្តចិត្ត ។ អយៈ ប្រែថា ទាវីតាំងនៃសេចក្តីចិត្ត ។
២ ធានីនៃសេចក្តីចិត្តចិត្តចិត្តចិត្ត ។

សន្តតិវិបាក សំយោគសម្បទា ធម្មវិបាក
 ឃី ខន្ធ ច ធាតុយោ
 ឆ ច អាយុវិបាក វិបាក
 ហេតុ បដិច្ច សម្ពុត្តា
 ហេតុក្នុង វិជ្ជាជញ្ញវតី ។

អថទោ ខារា ចាបិខា ជានិទិ មិ សេសា ភិក្ខុ-
 ជិតិ ទុក្ខំ ទុក្ខោ តត្ថេវន្តោ ធាយិទិ ។

ទសមំ វិជីវសុត្តិ

(៣០) ឃីខេ សុតិ ។ ឃីខេ សមយំ កកក សា-
 វត្តិយំ វិហារិទិ ជេតវនេ អនាថមិល្លាតិសស្ស អាកមេ ។
 អថទោ វជីវ ភិក្ខុនិ បុព្វល្អាសមយំ ធិវសេត្វា បន្ត-
 ចិវវាធាយ សាវត្តិ មិល្លាយ ចាវិសំ សាវត្តិយំ
 មិល្លាយ ចេត្វា បន្តាភន្តិ មិល្លាចាធម្មជិក្ខុត្តា យេន
 អន្ទវនំ តេទុបសន្តមិ ធិវវិហារាយ អន្ទវនំ អន្លោត-
 ហេត្វា អញ្ញាតវស្មី វុក្ខម្បិលេ ធិវវិហារិ ធិសិទិ ។

សុត្តនិបិក សំយោគិកាយ សតាវិទ្ធិ

ធម្មវិបាក ខន្ធ ធាតុ ជិតិកាយ ឆ កេតុទ្រីទិបា
 ព្រោះតាស្រីយហេតុ រលក់ទៅវិញ ព្រោះថែកត្រាយវៃ
 ហេតុ យ៉ាងនោះឯង ។

សំដាប់នោះ មានមានចិត្តបាចជិតិ មេសេសាភិក្ខុនិស្តាល់ខ្ញុំអញ
 ហើយ ភីមានសេចក្តីទុក្ខ ក្នុងចិត្ត ទុក្ខអំពីទិដ្ឋារទៅ ។

វិជីវសូត្រ ទី ១០

(៣១) ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
 ព្រះភោគ ច្រើនធិក្នុងក្រុងជេតពន របស់អនាថមិល្លាតិសេដ្ឋី ធិតក្រុង
 សាវត្តិ ។ ព្រះនោះ វជីវភិក្ខុនិ ស្ងៀកស្ងៀមប្រដាប់បាត្រចិវ ក្នុង
 បុព្វល្អាសម័យ ចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្តិដើម្បីចិល្លាបាត លុះព្រាបទៅ
 រួច ចិល្លាបាតក្នុងក្រុងសាវត្តិហើយ ក្រឡប់មកអំពីចិល្លាបាតវិញក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 ក៏ដើរសំដៅទៅកាន់អន្ទវនំ ដើម្បីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ លុះចូលទៅដល់
 អន្ទវនំហើយ ក៏អង្គុយសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ ព្រោះម្តប់ឈឺមួយ ។

កិច្ចសិទ្ធិបុគ្គល វិទ្យាស្ថាន វិទ្យាល័យ វិទ្យាស្ថាន

(៣២) អង្គការ មហា ជាតិមា វិទ្យាល័យ កិច្ចសិទ្ធិ
និយា កម្ម ធម្មតិក្ខំ លោមហិសំ ឧប្បនេតុកាមោ
សមាជិម្ហា ជាវេតុកាមោ យេម វិទ្យាល័យ កិច្ចសិទ្ធិ តេជុប-
សង្កមិ ឧបសង្កមិទ្ធា វិទ្យាល័យ កិច្ចសិទ្ធិ អាជ្ញាយ អជ្ញាកាសិ

តេជាយិ មគ្គតោ សន្តោ

ក្រចិ សន្តស្ស តេជោ

ក្រចិ សន្តោ សមុប្បនេតុ

ក្រចិ សន្តោ ធម្មតិក្ខំ ។

(៣៣) អង្គការ វិទ្យាល័យ កិច្ចសិទ្ធិ ឯកសារសិ
កោ ធុ ទ្វាយ មនុស្សា វិ អមនុស្សា វិ កាសិ
កាសតិកិ ។ អង្គការ វិទ្យាល័យ កិច្ចសិទ្ធិ ឯកសារសិ
មារោ អយិ ជាតិមា មម កម្ម ធម្មតិក្ខំ លោមហិសំ
ឧប្បនេតុកាមោ សមាជិម្ហា ជាវេតុកាមោ កាសិ
កាសតិកិ ។ អង្គការ វិទ្យាល័យ កិច្ចសិទ្ធិ មារោ អយិ
ជាតិមា វិទ្យាល័យ កិច្ចសិទ្ធិ កាសិ អជ្ញាកាសិ

កិច្ចសិទ្ធិបុគ្គល វិទ្យាស្ថាន វេទន្តិកិច្ចសិទ្ធិ

(៣៤) គ្រោះការ មារោចិត្តបាប ពានុប្រាជ្ញាញាតិកិយ
សេចក្តីកត់ស្តុក និងសេចក្តីប្រិពោ ឱ្យកើតឡើងដល់វិទ្យាល័យ មាន
ប្រាជ្ញាឱ្យមានយុគបាបមាតិ កិច្ចសិទ្ធិវេទន្តិកិច្ចសិទ្ធិ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ បានពោលគាត់វិទ្យាល័យ

សត្វនេះ បុគ្គលណា កាត់តែឡើង បុគ្គលណា កាត់តែសត្វ

បិតនៅក្នុងចំណា សត្វកើតឡើង ក្នុងចំណា សត្វលេត

ទៅ ក្នុងចំណា ។

(៣៥) លំដាប់នោះ វិទ្យាល័យមានសេចក្តីប្រិពោ យ៉ាងនេះថា
អ្នកនេះក៏ហ្នំ ជាមនុស្សប្តូរជាមនុស្ស (មក) ពោលគាត់ប្តូរចុះ ។
ទើបវិទ្យាល័យមានសេចក្តីចូលចិត្តវា នៃវិទ្យាល័យមានចិត្តបាប ប្រាជ្ញា
ញាតិកិយ សេចក្តីកត់ស្តុកនិងសេចក្តីប្រិពោ ឱ្យកើតឡើងដល់កិច្ចសិទ្ធិ
ពានុប្រាជ្ញាញាតិកិយ ពានុប្រាជ្ញាញាតិកិយ ។
លំដាប់នោះ វិទ្យាល័យវិទ្យាល័យ នេះជាមានចិត្តបាប ហើយបាន
ពោលគាត់តាំងឱ្យយន្តិមារោចិត្តបាបថា

សុទ្ធត្ថបិណ សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិទូ
 កំ ទុ សម្ពោតិ បទ្ទេតិ
 ហា ទិដ្ឋិតតិ ទុ តេ
 សុទ្ធសត្តាបុញ្ញោយំ
 ឈិធិ សត្តបលក្ខតិ
 យថា ហិ អន្តសម្ពា
 ហោតិ សន្នោ រាជា ឥតិ
 ឃិ ទទ្ទេសុ សន្តេសុ
 ហោតិ សម្ពោតិ សម្មតិ
 ទុក្ខមេវ ហិ សម្ពោតិ
 ទុក្ខំ តិដ្ឋតិ វេតិ ធិ
 បាញ្ញាប្រ ទុក្ខា សម្ពោតិ
 បាញ្ញាប្រ ទុក្ខា ទិដ្ឋិតតិ ។

អដទោ មារា ចាបិមា ជាបាតិ មំ វជិក

កិក្ខុទិតិ ទុក្ខំ ទុម្ពោ តត្រូវទ្តាបាយិ ។

កំពូសំយុត្តិ សម្ពំ ។

សុទ្ធត្ថបិណ សំយុត្តនិកាយ សភាវិទូ

ម្នាលមា ទិដ្ឋិរបស់អ្នកយល់ថា សត្វវិទូទេ នេះជាគំនរនៃ
 សត្វវិទូទេ ក្នុងគំនរនៃសត្វវិទូទេ ក្នុងសត្វមិន
 ឃើញឡើយ^(១) ដូចសត្វដែលបានឃើញថា ថេដ្ឋច្នះ កើត
 ឡើងបាន ព្រោះថេដ្ឋហិដោយអន្តិ^(២) យ៉ាងណាទិញ
 កាលថេដ្ឋមានហើយ កាលសត្វគឺថា សត្វដូច្នោះក៏មាន យ៉ាង
 នោះឯង ព្រោះថាសេចក្តីទុក្ខ វេទនកើតឡើង សេចក្តីទុក្ខ
 វេទនបិករេវអនិ វិចារេវអនិ វៀចោកសេចក្តីទុក្ខ ឥត
 មានធម៌វិទកើតឡើង វៀចោកសេចក្តីទុក្ខ ឥតមានធម៌
 ដទៃលក់ទេ ។

យ៉ាងនោះ មានចិត្តបាបដឹងថា វិជកកុំខិតខំស្រាវជ្រាវហើយ
 ក៏មានសេចក្តីវិក្ខុ ក្នុងចិត្ត បាត់វិជកនោះទេ ។

ចប់ កំពូសំយុត្តិ ។

១ នេះជាភាសាប្រវែងរបស់បុរាណ ។ ២ វិជក បំរើនោះមានកង់ ទូរ ប្រែក ជាដើម ។

ភិក្ខុនីសំយក្កស្ស វិជិតស្តុត្ថ ទ្បាង

តស្សទ្បាតិ

អាឡវិកា ទ លោមា ទ
តោតមី វិជយា សហ
ឧប្បលវណ្ណា ទ បាលា ទ
ឧបបាលា សីសុបបាលា
សេលា វិជិតយេ តេ ទសាតិ ។

ភិក្ខុនីសំយក្ក វិជិតស្តុត្ថ ទ្បាង

ទ្បាតនៃភិក្ខុនីសំយក្កនោះ ដូច្នោះ

ស្តុតភាវី ទ ទោះ ភី អាឡវិកាស្តុត្ថ ទ លោមាស្តុត្ថ ទ
តោតមីស្តុត្ថ ទ វិជយាស្តុត្ថ ទ ឧប្បលវណ្ណាស្តុត្ថ ទ
បាលាស្តុត្ថ ទ ឧបបាលាស្តុត្ថ ទ សីសុបបាលាស្តុត្ថ ទ
សេលាស្តុត្ថ ទ វិជិតស្តុត្ថ ទ ។

ព្រហ្មសម្ពុត្តិ

បឋមោ អាយាចនវគ្គោ

បឋមំ អាយាចនសូត្តំ

(៣៤) ឯវុឌ្ឍ សុតំ ។ ឯតំ សមយំ កកវា ឧទុកេ-
លាយំ វិហារតិ ទដ្ឋានេ ទេវតាភយ តិវេ អនិចាលចិ គ្រោជេ
បឋមាភិសម្ពុត្តោ ។ អនិចោ កកវតោ រហោ កកស្ស
បដិសល្លិទស្ស ឯវិ ចេតសោ បរិវិតតោ ឧទិចានិ អនិ-
គតោ ទោ ឡាយំ ធម្មោ កម្ពីរោ ទុទ្ទសោ ទុរទុកោ ទោ
សន្តោ បណីតោ អតត្តារាជោ ចិមុលោ បណ្ឌិតវេទនិ-
យោ អាលយរមា ទោ បនាយំ បដា អាលយរត

ព្រហ្មសម្ពុត្តិ

អាយាចនវគ្គ ទី ១

អាយាចនសូត្រ ទី ១

(៣៤) ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់ទើបនឹងបានក្រាស់ជីវិតជាដំបូង ទ្រង់គង់នៅក្រោមដើម
អនិចាលចិគ្រោជ ប្របុត្រស្និទ្ធនៃពោក ក្នុងទុរវេលាប្រទេស ។ គ្រា
នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចទៅគង់ក្នុងទីស្ងាត់សម្ងំនៅ មាន
ព្រះទ័យត្រិះរិះកើតឡើង យ៉ាងនេះថា ធម៌^(១)នៃកាត្តាអញ បានក្រាស់
ជីវិតហើយ ជាធម៌ជ្រាលជ្រៅ ជាធម៌ដែលសង្វេយ្យបានដោយកម្រ
ជាធម៌ដែលសត្វក្រាស់ជីវិតបានដោយកម្រ ជាធម៌ស្ងប់ស្ងៀម ជាធម៌
ថ្លៃថ្លា ជាធម៌ដែលសត្វមិនប្រើស្ម័គ្រចិត្តចោល ដោយសេចក្តីត្រិះរិះបាន ជា
ធម៌ដ៏ល្អិត ជាធម៌មានតែអ្នកប្រាជ្ញ ទើបក្រាស់ជីវិតបាន ឯពួកសត្វនេះ
ជាអ្នកគ្រេកគ្រហលដោយសេចក្តីកាលីយ^(២) ក្រេកអក្ខរសេចក្តីកាលីយ

១ សំដៅយកវាយសព្វគ្រប់ ២ ។ ២ បាននិយាយសព្វគ្រប់ ១០៨ ។

ព្រហ្មសមុទ្រ កាយវេទ្យ កាលេត បរិក្កន្ត

កាលយសមុទិតា កាលយកមាយ ទោ បទ បដាយ
 កាលយរកាយ កាលយសមុទិតាយ ទុន្ទសី វេទិ ហំទិ
 យទិទិ វេទប្បទ្ធយតា បដិទ្ធិសមុទ្រោ វេទម្ប ទោ
 ហំទិ ទុន្ទសី យទិទិ សត្វសង្ការសមដោ សត្វបដិទ្ធិ-
 ដិទិស្សត្តោ គណ្ណកុរយោ វិកោតោ ទិលេតោ ទិព្វាទិ
 អហោត្ថោ ទោ បទ ទម្មំ ទេសយ្យំ បរ ទ មេ
 ទ កាដានយ្យំ សោ មមស្ស កិលមដោ សា
 មមស្ស វិហោសាភិ វ អដិស្សទិ ភកវន្តិ វេទា អទ្ធិវិយា
 តាដាយោ បដិកិស្ស បុព្វេ អស្សុតបុព្វា

ព្រហ្មសមុទ្រ កាយវេទ្យ សេចក្តីត្រិះរិះរបស់ព្រះមានព្រះកោត

វិភាយក្នុងសេចក្តីកាលីយ មួយទៀត បដិទ្ធិសមុទ្រទមិ គឺទមិជា
 បច្ច័យនៃគ្នានិងគ្នាណា បដិទ្ធិសមុទ្រទមិនេះ ពួកសត្វជាអ្នកត្រេក
 ត្រកាលដោយសេចក្តីកាលីយ ត្រេកអក្នុងសេចក្តីកាលីយ វិភាយ
 ក្នុងសេចក្តីកាលីយ ឃើញបានដោយត្រ មួយទៀត ធម៌ណា សម្រាប់
 ម្តាប់សង្ការទាំងពួង សម្រាប់លះបង់ទមិទាំងពួង ជាទីអស់ទៅនៃ
 គណ្ណា ជាទីឡើយណាយពាក្យនោះ ជាទីលះសេចក្តីទុក្ខ គឺព្រះទិព្វាន
 ទមិនេះ ពួកសត្វឃើញបាន ដោយក្រដូចគ្នា ប្រសិនបើអញ្ញា
 សំដែងទមិទៅ ក៏សត្វទាំងឡាយដទៃ មិនគប្បីត្រាស់ដឹងទមិ របស់
 អញ្ញាអញ្ញាបានទេ អញ្ញាអញ្ញាទាំងនោះសេចក្តីលំបាកនោះ អញ្ញាអញ្ញា
 ទាំងនោះសេចក្តីឡើយព្រួយនោះ (អកអំពើ) វ បានគូជា ព្រះភាព
 ជាអស្ចារ្យទាំងឡាយនេះ ដែលមិនធ្លាប់បានស្តាប់មកអំពីកាលមុន ក៏
 ប្រាកដដល់ព្រះមានព្រះភាព

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិវាទ

តិច្ឆោន មេ អធិតតិ
ហលន្តាទិ បកាសិគុំ
កកនោសបរោតហិ
បាយំ ធម្មា សុសង្កេតោ
បដិសោតកាមី ធិបុណិ
កម្ពិវំ ធុទ្ធសំ អណ្ណំ
កកវតា ន ធុក្ខន្ធិ
តមោទិច្ឆោន អាវុតាតិ ។

ឥតិ កកវតោ បដិសត្ថុក្កតោ អប្បោស្សក្កតា-
យ ចិត្តំ ធម្មតិ វោ ធម្មទេសនាយាតិ ។

(៣៩) អធិទោ ព្រហ្មនោ សហម្បតិស្ស កកវតោ
ទេតសា ទេតោបរិកក្កមញ្ញាយ ឯតទហោសិ នស្សតិ
វត កោ លោកោ វិនស្សតិ វត កោ លោកោ យត្រ
ហិ ឆាម តថាគតស្ស អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស
អប្បោស្សក្កតាយ ចិត្តំ ធម្មតិ វោ ធម្មទេសនាយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិវាទ

ឥច្ឆោនេ កក្កាអញ មិន្ទប្រកាសធមិ វេលកក្កាអញ
បាទប្រាសំដីនិហើយ ដោយលំបាកទេ ព្រោះថា អមិទេ
សត្វទាំងឡាយដែលត្រូវក្រអុះ ទោសៈ គ្របសន្តត់ហើយ មិន
និយម្រាសដីនិបាទទេ សត្វទាំងឡាយក្រអុះ ដោយក្រអុះ
មានអំនរនឹង តិអវិជ្ជាបំប៉ន វេទនិមមេយិញ ទូរធមិ
ដែលប្រព្រឹត្តប្រាសវិទ្ធិទ័ត(១) ជាធម៌ស្អិត គ្រាលៈជ្រៅ
សត្វឃើញបាទដោយកម្រ ជាធម៌ជំកូចឆ្មារ ។

កាលព្រះមានព្រះភាគ ពិចារណាដូច្នោះហើយ ព្រះទ័យក៏បង្ហោន
ទៅដើម្បីសេចក្តីរូសំខ្លាយកិច មិនបង្ហោនទៅដើម្បីនឹងសំដែងធម៌ឡើយ។

(៣៩) ត្រាឆោះ សហម្បតិព្រហ្ម ដីនិទ្ធាសត្វត្រិវេក្ក
ព្រះទ័យរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ដោយចិត្តហើយ ទើបរំពឹងនឹងដូច្នោះថា
ឥហិ សត្វលោកសាបសូន្យមិនទាន ឥហិ សត្វលោកវិទាសមិនទាន
ដ្បិតថាព្រះទ័យ របស់ព្រះតថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ បង្ហោនទៅ
ដើម្បីសេចក្តីរូសំខ្លាយកិច មិនបង្ហោនទៅដើម្បីនឹងសំដែងធម៌ឡើយ ។

១ ពាននិលំបកុស្តចមិ ។

ព្រហ្មសំយុត្តស្ស អយាចនេត្ត សហម្បិព្រហ្មតោ អយាចនំ

អដទោ ព្រហ្មា សហម្បតិ សេយ្យជាចិ ធាម ពលវា
បុរិសោ សម្មិត្តំភំ វា ពាហិ បសារេយ្យ បសាវតិ វា
ពាហិ សម្មិត្តេយ្យ វាវេវ ព្រហ្មលោកេ អន្តរហិតោ
ភគវតោ បុរតោ ចាតុរហោសិ ។ អដទោ ព្រហ្មា
សហម្បតិ ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តំ កវិត្តា ធម្មិណាជាទុ-
មណ្ឌលំ បថវិយំ ចិហិត្តា យេន ភគវា តេនព្វលំ
បណាមេត្តា ភគវន្តំ ឯតទរោច ទេសេតុ ភន្ត ភគវា
ធម្មំ ទេសេតុ សុតតោ ធម្មំ សន្តិ សត្តា អប្បវជក្ខ-
ជាតិកា អស្សវនតា ធម្មស្ស បរិហាយន្តិ វាវិស្សន្តិ
ធម្មស្ស អញ្ញាតាកោតិ ។ ឥធមរោច ព្រហ្មា សហម្បតិ
ឥទិ វត្តា អជាបរិ ឯតទរោច

ចាតុរហោសិ មគទេសុ បុព្វ
ធម្មោ អសុទ្ធា សមលេហិ ចិដ្ឋិតោ
អចាបុរេតំ អមតស្ស ភ្នារិ
សុណាន្ត ធម្មំ វិមលេចាទុត្តិ
សេលេ យជា បព្វតមុន្តចិដ្ឋិតោ

ព្រហ្មសំយុត្ត អយាចនេត្ត សេចក្តីអាកាសាចសំសហម្បតិព្រហ្ម

គ្រោះនោះ សហម្បតិព្រហ្ម ក៏បាត់អំពីព្រហ្មលោកមកប្រាកដក្នុងវិចីរោះ
ព្រះគម្ពីរព្រះមានព្រះភាគ ដោយជាប់ក្លាម ដូចបុរសមានកំហាំងលា
ចេញខ្លួនដែលបត់ចូល ឬចត់ចូលខ្លួនដែលលាចេញ ។ លំដាប់នោះ
សហម្បតិព្រហ្ម ធ្វើខ្ញុំសំរាប់ទុកសន្តិៈទៀងស្នាម្នាង លុតចុះខ្លូមល្អល
ខែដង្កឹងភាន់ស្តាំលើដៃដើ ប្រណម្បអញ្ជលី ចំពោះទៅគ្រោះមានព្រះ
ភាគ ក្របបន្តិទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះជា បព្វិគ្រោះអង្គដ៏ចម្រើន
សូមព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងធម៌ សូមព្រះសុភក្រង់សំដែងធម៌
សត្វចាំនិទ្ធាយ ដែលមានចូល(១)ស្រាលស្តើក្នុងភ្នែក(២)ក៏មានខ្លះដែរ
សត្វចាំនោះ នឹងសាបសូន្យ ព្រោះមិនបានស្តាប់ធម៌ សត្វចាំនិទ្ធាយ
ជាអ្នកគ្រាស់ដឹងខ្លះធម៌នឹងមាន ។ សហម្បតិព្រហ្ម បានពោលពាក្យ
នេះ លុះពោលពាក្យនេះរួចហើយ ទើបពោលពាក្យនេះ គេទៅទៀតជា
ពីមុនទៀងមក ធម៌ដែលដឹងចាំនិទ្ធាយ អ្នកប្រកបដោយ
មន្ទិល(៣)វិគងិត ជាធម៌មិនចរិសុទ្ធ កើតប្រាកដក្នុងដៃ
មគចៈ សូមព្រះអង្គបើកខ្លួន(៤)នៃព្រះនិព្វាន សត្វចាំនិ-
ទ្ធាយនឹងស្តាប់ខ្លួនធម៌ ដែលព្រះពុទ្ធជាអ្នកប្រាសចាកមន្ទិល
ទ្រង់គ្រាស់ដឹងហើយ បុរសលមរេនាំលើកំពូលភ្នំសុទ្ធសំដែង

១ បានខាងលើសហម្បតិព្រហ្ម ។ ២ បានខាងលើព្រហ្ម ។ ៣ សំដៅយកទ្រង់ ។ ៤ បានខាងលើយម្ព ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភវិទ្ធា
 យថាមិ បស្សេ ជនតិ សមន្តោកា
 តដ្ឋមមំ ធម្មមយំ សុមេទសោ
 ចាសាទមារុយ្ហ សមន្តចកុ
 សោកាវតិណ្ឌំ ជនតមមេតសោកា
 អវត្តសុដ្ឋំ ជាតិជនតិក្ខតន្តំ(១) ។
 ឧដ្ឋេហិ វិវ វិជិតសង្កាម
 សត្តវហ អនណ វិច លោកា
 ធនេសតុ កកវ ធម្មំ
 អត្តាភារោ កវិស្សន្តិភិ ។

[២៦] អថា កកវ ព្រហ្មចោ ច អវិជិតសង្កាម
 វិជិតា សត្តសុ ច កាវុត្តិកំ បដិទ្ធ ទុទ្ធចក្កុយ
 លោកំ វេលោកេសិ ។ អន្តសា ទោ កកវ ទុទ្ធ-
 ចក្កុយ លោកំ វេលោកេន្តោ សត្ត អប្បវជិតេ

១និសាទ្ធា អយ្ហន្តបិដក វិស្សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភវិទ្ធា
 កច្ឆិយេញប្រជុំជនដោយជុំវិញ យ៉ាងណាមិញ បតិទ្រ
 ព្រះភ្នំមានបញ្ញាស្ន មានចក្កុវិញ ព្រាសបាតសេចក្តី
 លោក សូមព្រះភ្នំឡើងកាន់ព្រាសាម ដំហើយដោយធម៌
 តិចញ្ញាដូចជាគ្នាខាង ហើយពិចារណាមើលនូវប្រជុំជន ដែល
 ត្រូវសេចក្តីសោកគ្របសង្កត់ ដែលត្រូវជាតិ ជន គ្របសង្កត់ ។
 បតិទ្រព្រះភ្នំមានក្បាយម ទ្រង់ឈ្នះនូវសង្រ្គាម សូមព្រះ
 ភ្នំព្រាកឡើង បតិទ្រព្រះភ្នំ ជាអ្នកនាំទៅនូវតព្វកសត្វ
 ព្រះភ្នំមុនមានបំណុល សូមទ្រង់ស្តេចទៅក្នុងលោក សូម
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងធម៌ សត្វទាំងឡាយជាអ្នក
 ព្រាសដំរីនគរនាម ។

[២៦] ព្រាសា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្របច្បាស់នូវសេចក្តី
 ភាគនាមរបស់ព្រហ្មជន ទ្រង់កាស្រ័យនូវសេចក្តីកុណា ចំពោះសត្វ
 ទាំងឡាយជន រើបទ្រង់មើលមើលនូវសត្វលោក ដោយពុទ្ធចក្កុ ។
 កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់មើលមើលនូវសត្វលោក ដោយពុទ្ធ-
 ចក្កុ ទ្រង់បានឃើញសត្វទាំងឡាយ មានវត្តកប្រកបដោយពូជនិច្ចរះ

ព្រហ្មសំយោគស្ស ធម្មាចារឹក ភគវគ្គ លោកោលោកំ

មហារជេតុ តិក្ខុទ្រិយេ ធុនិទ្រិយេ ស្វាការេ ទ្វាការេ
 សុវិញ្ញាបយេ ធុវិញ្ញាបយេ អប្បេកក្ខេ បរលោកវដ្ឋ-
 ភយនស្សវិទោ វិហារន្ត ។ សេឃ្យថាមិ ឆាម ឧប្ប-
 លិដិយិ វា បទុមិដិយិ វា បុណ្ណវិកិដិយិ វា អប្បេ-
 កក្ខាមិ ឧប្បលាមិ វា បទុមាមិ វា បុណ្ណវិកាមិ វា
 ឧនកេ ជាតាមិ ឧនកេ សិវន្នាមិ ឧនកាទុតតាមិ
 អន្តាមិធុក្កហោសិមិ អប្បេកក្ខាមិ ឧប្បលាមិ វា បទុ-
 មាមិ វា បុណ្ណវិកាមិ វា ឧនកេ ជាតាមិ ឧនកេ
 សិវន្នាមិ សមោទកំ មិកាមិ អប្បេកក្ខាមិ ឧប្ប-
 លាមិ វា បទុមាមិ វា បុណ្ណវិកាមិ ឧនកេ ជាតាមិ
 ឧនកេ សិវន្នាមិ ឧនកំ អន្តក្កម្ម តិដ្ឋន្តិ អនុប-
 លិក្កាមិ ឧនកេន វិវមេវ កតវា ពុទ្ធចក្កុលា លោកំ
 វេលោកេន្តោ អន្តស សត្តេ អប្បរជេតុ មហារជេតុ
 តិក្ខុទ្រិយេ ធុនិទ្រិយេ ស្វាការេ ទ្វាការេ សុវិញ្ញាបយេ

ព្រហ្មសំយោគ អាយាចារឹក ព្រះមាត្រៈពាត ទ្រង់មិលមើលសត្វលោក

មានវិក្កកប្រកបដោយចូលិច្ឆន្ទៈ មានវិទ្ធិយក្កាខ្លះ មានវិទ្ធិយខន់
 ខ្លះ មានភាការល្អខ្លះ មានភាការកាក្រក់ខ្លះ ជាសត្វដែលឱ្យគ្រាស់ដឹង
 បានដោយនិយមខ្លះ ជាសត្វដែលឱ្យគ្រាស់ដឹងបានដោយក្រខ្លះ ជាគួក
 យើងខ្ញុំទៅសន្និដ្ឋាន ក្នុងបរលោកខ្លះ ។ ប្រៀបដូចដែលជាតិគួកខ្លះ
 គឺជាព្រលឹកក្តី ឈូកក្រហមក្តី ឈូកសក្តី ក្នុងក្រុមព្រលឹកក្តី ក្រុម
 ឈូកក្រហមក្តី ក្រុមឈូកសក្តី ដុះឡើងក្នុងទឹក ចំរើនឡើងក្នុងទឹក
 លូកលាស់ភាមិក លិចនៅក្នុងទឹក មានផលជាតិគួកខ្លះ គឺជាព្រ-
 លឹកក្តី ឈូកក្រហមក្តី ឈូកសក្តី ដុះឡើងក្នុងទឹក ចំរើនឡើងក្នុងទឹក
 មិននៅត្រឹមស្ថានីយ៍ទឹក មានផលជាតិគួកខ្លះ គឺជាព្រលឹកក្តី ឈូក
 ក្រហមក្តី ឈូកសក្តី ដុះឡើងក្នុងទឹក ចំរើនឡើងក្នុងទឹក លូកដុតតំពី
 ទឹក មិនទឹកដោយទឹក មានទមហាយ៉ាងណាមិញ កាលដែលព្រះ
 មានព្រះពាត ទ្រង់មិលមើលនូវសត្វលោក ដោយក្រុមចក្ក ទ្រង់យើង
 សត្វទាំងឡាយ មានវិក្កកប្រកបដោយចូលិច្ឆន្ទៈ មានវិក្កកប្រកបដោយ
 ចូលិច្ឆន្ទៈ មានវិទ្ធិយក្កាខ្លះ មានវិទ្ធិយខន់ខ្លះ មានភាការល្អ
 ខ្លះ មានភាការកាក្រក់ខ្លះ ជាសត្វដែលឱ្យគ្រាស់ដឹងបានដោយនិយមខ្លះ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

ទុវិញ្ញាបយេ អប្បេកទ្ធេ ចរណេកវដ្ឋកថេ ធសន្ធវិលោ

វិហារន្ត ទិស្វាន ព្រហ្មានិ សហម្បតិ កាតាយ បទុកាសិ

អនាតា តេ អធិតស្ស ទ្វារា

យេ សោតវន្តា បមុញ្ជន្ត សន្និ

វិហឹសសញ្ញិ បកុណិ ធន កាសិ

ធម្មំ បណីតំ ឧទុដេសុ ព្រហ្មេតិ ។

[៣៧] អដំទោ ព្រហ្មា សហម្បតិ កាតាវកាសោ

ទោម្ហិ កកវតា ធម្មទេសនាយាតិ កកវន្តំ អកិវាទេត្វា

បទកុណិ កត្វា កត្តេវន្តវាយិទិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

ជាសត្វដែលឱ្យគ្រាស់ដឹង បានដោយក្រខ្លះ ជាអ្នកឃើញនូវពិសខ័ន័យ

ក្នុងបរិលោក្ខៈ លុះទ្រង់ឃើញហើយ បានពោលភាព ភពខ័ន័យ

សហម្បត្រហ្មថា

ព្រះព្រះខ័ន្តាននារកថាធម្មបើកហើយ សត្វទាំងឡាយ

ណា មានសោកប្រសាទ ចូរបញ្ចេញនូវសត្វចុះ ម្នាល

ព្រហ្ម កថាគតសំគាល់នូវសេចក្តីលំបាក បានជាមិនសំដែង

ធម៌ដែលស្តាប់ ជាធម៌ដ៏ទុក្ខម ដែលក្នុងមនុស្សទាំងឡាយ ។

[៣៧] គ្រានោះ សហម្បត្រហ្មនិកថា កាតាវកាសោ

ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើឲ្យកាសាដើម្បីនឹងសំដែងធម៌ហើយ (លុះ

និកម្លុះចុះហើយ) ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទេស្យណ ហើយ

បានកំភីវិទានេវ ។

ទុក្ខិយំ គារវិស្សត្តំ

[៣៨] ឯវិដ្ឋុ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវំ ឧបេ-
លាយំ វិហារតិ នដ្ឋា នេវត្តាវាយ ភិវេ អនិច្ចារិយា គ្រា-
នេ បឋមាភិសម្មតោ ។ អនិច្ចារិ ភក្កវតោ ហោគតស្ស
មជិសល្លិទស្ស ឯវិ ចេតសោ បរិវិកក្កោ ឧននាទិ
ទុក្ខំ ទោ អភារវេ វិហារតិ អប្បតិស្សនំ កំ ទុ ទ្វាហំ
សមណំ វំ ព្រាហ្មណំ វំ សក្កត្វា កុក្កត្វា ឧប-
និស្សនយ វិហារយ្យន្តិ ។

[៣៩] អនិច្ចារិ ភក្កវតោ ឯតនហោសិ អបរិ-
ច្ចុស្តាស្ស ទោ សីលកុទ្ធស្ស ចារិប្បិយា អញ្ញំ សមណំ
វំ ព្រាហ្មណំ វំ សក្កត្វា កុក្កត្វា ឧបនិស្សនយ
វិហារយ្យំ នទោ មតាហំ មស្សនិ សនេវកេ លោកេ
សមារកេ សព្វេហកេ សស្សមណាព្រាហ្មណិយា ម-
ដាយ សនេវមទុស្សនយ អក្កតា សីលសម្មន្តតំ អញ្ញំ
សមណំ វំ ព្រាហ្មណំ វំ យមហំ សក្កត្វា កុក្កត្វា

គារវិស្សត្ត ទី ២

[៣៨] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទើបនឹងបានគ្រាន់ដឹងជាដើម្បី ទ្រង់នឹងទៅក្រោមដើមដ-
បាលនិគ្រោត ប្រយោជន៍នៃភោគ ក្នុងទុរវិលាប្រទេស ។ គ្រានោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចទៅក្នុងទីស្ងាត់ ទ្រង់សម្លឹងទៅ មានព្រះ
បរិវិកក្កនិព្រះជ័យកើតឡើង យ៉ាងនេះថា បុគ្គលមិនមានសេចក្តីគារវ
មិនមានសេចក្តីគារវក្រែង វែងទៅជាទុក្ខ ពាក្យអញ ក្នុងស្តីស្តារ
ធ្វើសេចក្តីគារវ អាស្រ័យនៅនឹងសមណៈបុព្វាហ្មណំណាមួយ ។

[៣៩] ទើបព្រះមានព្រះភាគ មានព្រះវិវិ យ៉ាងនេះថា
ពាក្យអញ ក្នុងស្តីស្តារ ធ្វើសេចក្តីគារវ អាស្រ័យនៅនឹងសមណៈ
បុព្វាហ្មណំដទៃ ដើម្បីបំពេញទូរសីលកុទ្ធ ដែលមិនទាន់ពេញលេញ
តែចំក្នុងលោក ព្រមទាំងទៅលោក ហារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងភូមិ
សត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណំ ព្រមទាំងសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏
សេស ពាក្យអញមិនបានឃើញសមណៈបុព្វាហ្មណំដទៃ ដែលបម្រើ
ដោយសីលជាទីខ្លួនអញ ដែលពាក្យអញក្នុងស្តីស្តារ ធ្វើសេចក្តីគារវ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិទ្ធោ

ឧបទិស្សាយ វិហារេយ្យំ អចរិបុណ្ណស្ស ទោ សមា-
 ធិក្កទុស្ស ចារិប្បរិយា អត្ថំ សមណំ កំ ប្រាហ្មណំ
 កំ សក្កត្វា កុកុត្វា ឧបទិស្សាយ វិហារេយ្យំ ឧ
 ទោ បទាហំ បស្សមិ សុទេវកេ លោកេ ។ បេ ។
 អត្ថថា សមាធិសម្បទ្ធករំ អត្ថំ សមណំ កំ ប្រាហ្ម-
 ណំ កំ យមហំ សក្កត្វា កុកុត្វា ឧបទិស្សាយ
 វិហារេយ្យំ អចរិបុណ្ណស្ស ទោ បញ្ញាទុស្ស ចារិប្បរិយា
 អត្ថំ សមណំ កំ ប្រាហ្មណំ កំ សក្កត្វា កុកុត្វា
 ឧបទិស្សាយ វិហារេយ្យំ ឧ ទោ បទាហំ បស្សមិ សុ-
 ទេវកេ លោកេ សមារកេ សម្រេហ្មកេ សស្សម-
 ណាប្រាហ្មណិយា បទាយ សុទេវមនុស្សាយ អំត្ថថា
 បញ្ញាសម្បទ្ធករំ អត្ថំ សមណំ កំ ប្រាហ្មណំ កំ យមហំ
 សក្កត្វា កុកុត្វា ឧបទិស្សាយ វិហារេយ្យំ អចរិ-
 បុណ្ណស្ស ទោ វិមុត្តិក្កទុស្ស ចារិប្បរិយា អត្ថំ សមណំ
 កំ ប្រាហ្មណំ កំ សក្កត្វា កុកុត្វា ឧបទិស្សាយ
 វិហារេយ្យំ ឧ ទោ បទាហំ បស្សមិ សុទេវកេ លោកេ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិទ្ធោ

កាស្រ័យទៅឡើយ កាត្តាអញភ្នំធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព កា-
 ស្រ័យទៅនឹងសមណៈប្រាហ្មណ៍ដទៃ ដើម្បីបំពេញទូរសមាធិក្នុងវេលា
 មិនទាន់ពេញលេញ តែចាំកាត្តាអញ មិនឃើញសមណៈប្រាហ្មណ៍
 ដទៃ ដែលបរិបូណ៌ដោយសមាធិព័ន្ធខ្លួនអញ ក្នុងលោក ព្រមទាំង
 ទេវលោក ។ បេ ។ ដែលកាត្តាអញភ្នំធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព
 កាស្រ័យទៅឡើយ កាត្តាអញភ្នំធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព កា-
 ស្រ័យទៅនឹងសមណៈប្រាហ្មណ៍ដទៃ ដើម្បីបំពេញទូរសមាធិក្នុងវេលា
 មិនទាន់ពេញលេញ តែចាំក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក
 ព្រហ្មលោក ក្នុងពួកសត្វព្រមទាំងសមណប្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំងសម្មតិ-
 ទេពនិងមនុស្សដ៏សេស កាត្តាអញមិនឃើញសមណៈប្រាហ្មណ៍ដទៃ
 ដែលបរិបូណ៌ ដោយបញ្ញាព័ន្ធខ្លួនអញ ដែលកាត្តាអញភ្នំធ្វើសក្ការៈ
 ធ្វើសេចក្តីគោរព កាស្រ័យទៅឡើយ កាត្តាអញភ្នំធ្វើសក្ការៈ ធ្វើ
 សេចក្តីគោរព កាស្រ័យទៅនឹងសមណៈប្រាហ្មណ៍ដទៃ ដើម្បីបំពេញ
 ទូរវិមុត្តិក្នុងវេលាមិនទាន់ពេញលេញ តែចាំក្នុងលោកព្រមទាំងទេវលោក

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ អាណាថារិក្ខុ វាសិក្ខុបរិក្ខុំ

។ បេ ។ អត្តោ វិមុត្តិសម្បទ្ធតំ អត្តំ សមណំ វា
 ព្រាហ្មណំ វា យមហំ សក្កាតា កុក្កាតា ឧបទិស្សា-
 យ វិហារេយ្យំ អបិប្បុណស្ស ទា វិមុត្តិញ្ញាណទស្ស-
 ទក្ខុទស្ស ចារិម្បិយា អត្តំ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ
 វា សក្កាតា កុក្កាតា ឧបទិស្សាយ វិហារេយ្យំ ទ
 ទោ មជាហំ បស្សនំ សទេវិកោ លោកេ សទារិកោ
 សព្វេវិកោ សស្សមណព្រាហ្មណិយា មជាយ ស-
 ទេវមទុស្សាយ វត្តោ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សទសម្បទ្ធតំ
 អត្តំ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា យមហំ សក្កាតា
 កុក្កាតា ឧបទិស្សាយ វិហារេយ្យំ យទ្ធជាហំ យាយំ
 ទាត្រា អយា អនិស្សត្តោ ឧមេវ ទង្គំ សក្កាតា កុ-
 ក្កាតា ឧបទិស្សាយ វិហារេយ្យង្គំ ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ អយាចនន្ត ឆេត្តិយវិញ្ញាណសម្បទ្ធប្រដេ

។ បេ ។ ភាគាអញ្ញមិខេយ្យសមណៈ ឬព្រាហ្មណំ វា ដែលបរិបូណ៌
 ដោយវិមុត្តិជានិទ្ទងអញ្ច ដែលភាគៈអញ្ញក្នុងសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព
 អាស្រ័យនៅឡើយ ភាគាអញ្ញក្នុងសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព អាស្រ័យ
 នៅនឹងសមណៈឬព្រាហ្មណំ វា ដើម្បីបំពេញវិមុត្តិញ្ញាណទស្សទក្ខុ
 ដែលមិនទាន់ពេញលេញ ក្នុងក្នុងលោកព្រមទាំងវិវេក មារលក
 ព្រហ្មរលក ក្នុងក្នុងសត្វព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណំ ព្រមទាំងសម្មតិ-
 ទេវ ទិវមនុស្សដ៏សេស ភាគាអញ្ញមិខេយ្យសមណៈ ឬព្រាហ្មណំ
 វា ដែលបរិបូណ៌ដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្ស ជានិទ្ទងអញ្ច ដែលភាគា
 អញ្ញក្នុងសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព អាស្រ័យនៅឡើយ បើដូច្នោះ
 ក្នុងភាគាអញ្ញក្នុងសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព អាស្រ័យនៅចំពោះទេមិ ដែល
 ភាគាអញ្ញមិនគ្រាន់ដឹងហើយ ។

[៤០] អនិទេស ព្រហ្ម សហម្បតិ ភកវតោ ចេត-
 សា ចេតាបរិកក្កមញ្ញាយ សេយ្យជាមិ ឆាម តលវា
 មុរិសា សម្មត្ថានំ វា ពាហិ បសារេយ្យ បសារិតំ
 វា ពាហិ សម្មត្ថេយ្យ វិវាមេវ ព្រហ្មលោកេ អន្ត-
 រហិតោ ភកវតោ ចាតុវហោសិ ។ អនិទេស ព្រហ្ម
 សហម្បតិ ឯកំសំ ឧត្តសន្តិំ កាវិកា យេន ភកវា
 តេនក្ខណំ បណាមេត្វា ភកវន្តំ ឯតេនវេច វិវាមេតិ
 ភកវា វិវាមេតិ សុគត យេមិ តេ កន្ត អហោសិ
 អតីតមទ្ធានំ អហោត្តា សម្មាសម្ពុត្វា តេមិ ភកវត្តោ
 ធម្មញ្ញោ សក្កត្វា កុក្កត្វា ឧបចំស្សាយ វិហរិស្ម
 យេមិ តេ កន្ត កវិស្សន្តំ អនាគតមទ្ធានំ អហោត្តា
 សម្មាសម្ពុត្វា តេមិ ភកវត្តោ ធម្មញ្ញោ សក្កត្វា
 កុក្កត្វា ឧបចំស្សាយ វិហរិស្សន្តំ ភកវមិ កន្ត
 ឯតវហិ អហិ សម្មាសម្ពុត្វា ធម្មញ្ញោ សក្កត្វា
 កុក្កត្វា ឧបចំស្សាយ វិហរត្ថតិ ។

[៤០] សំដាបំរោះ សហម្បតិព្រហ្ម ដឹងនូវព្រះបរិកក្កក្កព្រះ
 ជំរៃនព្រះមានព្រះភាគ ដោយចិត្តរោយ ក៏បាត់អំពីព្រហ្មលោក មក
 ប្រាកដក្នុងចំពោះព្រះក្រុងព្រះមានព្រះភាគ ដោយឆាប់ភ្លាម ដូចជា
 បុរសមានកំលាំង លោះចេញនូវដៃដល់បត់ចូល ឬបត់ចូលនូវដៃដល់
 លោះចេញ ។ ទើបសហម្បតិព្រហ្ម ធ្វើនូវសំពត់ខ្ពស់សន្លឹះទៀងស្នាម្នាក់
 ប្រណម្យអញ្ជា ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ក្រាបបង្គំទូលព្រះមាន
 ព្រះភាគដូច្នោះជា បតិក្រព្រះមានព្រះភាគ ហេតុខ្ពុះយ៉ាងនេះហើយ
 បតិក្រព្រះសុគត ហេតុខ្ពុះយ៉ាងនេះហើយ បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូម្បី
 ព្រះមានព្រះភាគទាំងឡាយណា ជាព្រះអហោត្តសម្មាសម្ពុ ក្នុងអតីត-
 កាល ព្រះមានព្រះភាគទាំងនោះ ក៏បានធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព
 កាស្រ័យនៅចំពោះធម៌ យ៉ាងនេះដែរ បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខុកជា
 ព្រះមានព្រះភាគទាំងឡាយណា ជាអហោត្តសម្មាសម្ពុ ក្នុងអនាគត-
 កាល ព្រះមានព្រះភាគទាំងនោះ ក៏នឹងធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព
 កាស្រ័យនៅចំពោះធម៌ យ៉ាងនេះដែរ បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះ
 មានព្រះភាគជាអហោត្តសម្មាសម្ពុ ក្នុងកាលវិញ្ញាណនេះ ទ្រង់ធ្វើសក្ការៈ
 ធ្វើសេចក្តីគោរព កាស្រ័យនៅចំពោះធម៌ យ៉ាងនេះចុះ ។

ប្រាសាទស្រី អាណាចក្រ សុទ្ធតាមរាជ

(៤១) ឥន្ទ្រវរ្ម័ន ព្រះបាទ សហម្បតិ ឥន្ទ្រ វរ្ម័ន

អថាបិ ឯកទេវតា

យេ ច អភិទា សម្ពុទ្ធ

យេ ច ពុទ្ធា អនាគតា

យោ ចេតវហិ សម្ពុទ្ធា

តហ្មធិ សោភនាសោ

សាទ្ធិ សុទ្ធតាមរាជ

វិហរិស្ស វិហរិស្ស ច

អថាបិ វិហរិស្សធិ

ឯសា ពុទ្ធាន ធម្មតា

កស្មា ហិ អន្តរាមេន

មហាន្តមភិស្តុតា

សទ្ធានា ឧត្តរាតព្វា

សវិ ពុទ្ធាន សាសនធិ ។

ប្រាសាទស្រី អាណាចក្រ សេចក្តីសេចក្តីសុទ្ធិ

(៤២) សហម្បតិព្រហ្ម ឧទេពាលពាក្យនេះ លុះពាល

ពាក្យនេះហើយ ក៏ពាលពាក្យនេះ គេទៅទៀតថា

ព្រះសម្ពុទ្ធតាំងឡាយ ណាជាអភិកត្តិ ព្រះសម្ពុទ្ធតាំងឡាយ

ណាជាអនាគតកត្តិ ព្រះសម្ពុទ្ធនា ក្នុងកាលវេទនាសេចក្តី

ទ្រង់ធ្វើសេចក្តីសោតរបស់ឥន្ទ្រវរ្ម័ន ដ៏ច្រើនឱ្យវិទាស

ព្រះសម្ពុទ្ធតាំងអស់នោះ ទ្រង់គោរពព្រះសម្ពុទ្ធក្នុងអភិកកាល

ផង ចច្បងកាលផង អនាគតកាលផង នេះជាធម្មតារបស់

ព្រះពុទ្ធតាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ បុគ្គលអ្នកស្រឡាញ់ខ្លួន

ប្រាថ្នាខ្លួនកាលវេទនាផង ពាលលើកយើងសាសនារបស់

ព្រះពុទ្ធតាំងឡាយ គួរធ្វើសេចក្តីសោតព្រះសម្ពុទ្ធ ។

តតិយំ ព្រហ្មទេវីស្មត្តំ

[២២] ឯវុទ្ធេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកក
 សាវត្ថុយំ វិហារតិ ជេតវិទេ អនាថបំណិកស្ស អាណមេ ។
 តេន ខេ បន សមយេន អញ្ញតវិស្សា ព្រហ្មណិយា
 ព្រហ្មនេវេ ធាម ធុត្តា កកវតោ សន្តិកេ អនការិយំ
 បព្វជិតោ ហោតិ ។ អថខេ ភាយស្មា ព្រហ្មនេវេ
 ឯកោ វុបកដ្ឋា អប្បមត្តា អាតមី បដាតត្តា
 វិហារត្តា នចិវស្សវ យស្សត្តាយ កុលចុត្តា សម្មនេវ
 អការស្មា អនការិយំ បព្វជន្តិ តននុត្តវំ ព្រហ្មចរិយប-
 រិយោសានំ និដ្ឋេន ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សន្តិកត្វា
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហាសិ ចំណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិ-
 យំ កតិ ករណីយំ ធាបរិ ឥត្តន្តាយាតិ អត្តញ្ញា-
 សិ ។ អញ្ញតវេ ធម បធាយស្មា ព្រហ្មនេវេ អរហតិ
 អហោសិ ។

ព្រហ្មទេវីស្មត្តំ ទី ៣

[២២] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងភាគមេឃ្លោះជេតពន របស់គោថបំណិកសយាបតិ
 ទៀតក្រុងសាវត្ថិ ។ ក៏សម័យនោះឯង កូនប្រុសរបស់នាងព្រហ្មណិមួយ
 នាក់ ឈ្មោះព្រហ្មទេវ បានចូលទៅកាន់ផ្នួស ក្នុងសំណាក់ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ។ គ្រាខាង ព្រះព្រហ្មទេវបានកាយ ចៀសចេញទៅក
 ម្នាក់ឯង ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមផុតកំដៅតិរលស បានចិត្ត
 បញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន កុលបុត្តទាំងឡាយ ចេញចាកផ្ទះ ចូល
 ទៅកាន់ផ្នួសដោយប្រវែក ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អំនុកអមិណា ក៏បានធ្វើ
 ឲ្យដាក់ច្បាស់ បានដល់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុ-
 ប្បន្ន ចំពោះអនុក្ករធម៌នោះ ដែលជាទីផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ ដោយមិនយូរ
 ប៉ុន្មាន ហើយសម្រេចសម្រាន្តនូវដោយវិធានបថទាំង ៤ ក៏ដឹងច្បាស់ជា
 ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌ ពាក្យអញ្ញបានប្រព្រឹត្តប្រថុត្រាន់ហើយ
 សេចក្តីសក់ចិត្តអញ្ញធ្វើស្រេចហើយ មន្តការនាគិត្តដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសេចក្តីសក់ចិត្តនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ បណ្តាព្រះអរហន្ត
 ទាំងឡាយ ព្រះព្រហ្មទេវបានកាយ ក៏ជាព្រះអរហន្តមួយអង្គដែរ ។

ព្រហ្មសំយុទ្ធសូ អយាចេវនុ សហម្បតិព្រហ្មវចនំ

[៤៣] អដទោ អាយស្មតា ព្រហ្មទេវេស្ស មុទ្ធល្ហា-
 សមយំ នវសេត្វា មគ្គចិវរមាធាយ សាវត្ថិយំ ចិណ្ណា-
 យ ចាវសិ សាវត្ថិយំ សមធានំ ចិណ្ណាយ មរមាធា
 យេន សកមាតុ ឱវេសនំ តេនុមសង្កមិ ។ តេន ទោ
 មន សមយេន អាយស្មតា ព្រហ្មទេវេស្ស មាតា
 ព្រាហ្មណី ព្រហ្មុទោ អាហុតិ ធិត្ថិ មគ្គណាតិ ។
 អដទោ ព្រហ្មុទោ សហម្បតិស្ស ឯតទេហាសិ អយំ
 ទោ អាស្មតា ព្រហ្មទេវេស្ស មាតា ព្រាហ្មណី
 ព្រហ្មុទោ អាហុតិ ធិត្ថិ មគ្គណាតិ យទ្ធាហិ តំ
 ទមសង្កមិក្ខា សិវេជេយ្យន្តិ ។

[៤៤] អដទោ ព្រហ្មា សហម្បតិ សេយ្យជាបិ
 ធាម តលវំ មុវេសោ សម្មិក្ខតិ វា តាហិ មសារេយ្យ
 មសាវតិ វា តាហិ សម្មិក្ខេយ្យ ឯវមេវ ព្រហ្មលោកេ
 អន្តវហិតោ អាយស្មតោ ព្រហ្មទេវេស្ស មាតុ ឱវេសនេ
 ចាតុវហោសិ ។ អដទោ ព្រហ្មា សហម្បតិ វេហា-
 សណ្ឌិតោ អាយស្មតោ ព្រហ្មទេវេស្ស មាតុ ព្រាហ្មណី
 តាហិ អជ្ឈកាសិ

ព្រហ្មសំយុទ្ធ អយាចេវនុ ធម្មសហម្បតិព្រហ្ម

[៤៥] ទេវព្រះព្រហ្មទេវមានកាយុ ស្សៀកស្សវប្រថាប់ពុត្រ
 និន្ទិវិកេនិបុត្តណ្ណសម័យ ចូលទៅបិណ្ណបុត ក្នុងក្រុងហត្ថិ កាល
 កំពុងក្រាច់ទៅបិណ្ណបុតតាមលំដាប់ប្រក ក្នុងក្រុងហត្ថិ កំពូលសំដៅ
 ទៅកាន់ផ្ទះមាតាបស់ខ្លួន ។ កំពុងសម័យនោះ មានព្រាហ្មណី ជា
 មាតាបេសព្រះព្រហ្មទេវមានកាយុ តែងរៀបចំឡូត្រៀងបូជា^(១) ជាទិច្ច
 ដល់ព្រហ្ម ។ លំដាប់នោះ សហម្បតិព្រហ្ម មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាង
 នេះថា មាន ព្រហ្មណីជាមាតា បេសព្រះព្រហ្មទេវមានកាយុនេះ តែង
 រៀបចំឡូត្រៀងបូជាជាទិច្ចដល់ព្រហ្ម បើដូច្នោះ មានតែអាត្មាអញចូល
 ទៅតែខាងនោះ ហើយធ្វើទិវ្យតើសេចក្តីសង្ឃឹម ។

[៤៦] ទេវសហម្បតិព្រហ្ម បាត់អំពីព្រហ្មលោក មកប្រាកដ
 លើផ្ទះនាមាតា បេសព្រះព្រហ្មទេវមានកាយុ ដោយធាប័យសិ ដូច
 ជាមូលមានកំលាំង លាចេញខ្លួនដែលបត់ចូល ឬបត់ចូលខ្លួនដែល
 លាចេញ ។ លំដាប់នោះ សហម្បតិព្រហ្ម បិតទៅឮដីតាកាស
 បុនពោលតាថា ខ្ញុំខ្លាច នឹងមានព្រាហ្មណីជាមាតា បេសព្រះ
 ព្រហ្មទេវមានកាយុថា

១ អាហារបិណ្ណបុត ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិញ្ញាណ
 ទ្វារ ឥតោ ព្រាហ្មណិ ព្រហ្មណេតោ
 យស្សាហុកី បក្កណ្ណាសិ និទ្ធិ
 ទេតានិសោ ព្រាហ្មណិ ព្រហ្មណេតោ
 កី ធម្មសិ ព្រហ្មចមំ អជាតំ
 ឯសោ ហិ តេ ព្រាហ្មណិ ព្រហ្មទេតោ
 និទ្ធិចដិកោ អតិទេវតោ
 អតិញ្ញោ កិក្កុ អទញ្ញោសិ
 យោ តេ សោ ចិណ្ណាយ យរិ ចរិដ្ឋោ
 អាហុនិយោ^(១) វេទត្វ កាវិតោ
 នវាទ ទេវាទ ច ទក្កិណោយ្យោ
 កាហិត្វា ទាទាទិ អទ្ធិចលិតោ

១. អាហុយេយ្យានិ និទ្ធិកថាយំ ទិស្សនិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិញ្ញាណ
 ម្ចាស់នាងព្រាហ្មណី នាងរៀបចំខ្ញុំគ្រឿងបូជា ជាទិព្វ
 ចំរើនព្រហ្មណា រលោករបស់ព្រហ្មនោះ ទៅក្លាយ^(១) អំពី
 ទំនេរណាស់ ម្ចាស់នាងព្រាហ្មណី គ្រឿងបូជាប្រាកដ
 ដូច្នោះ មិនមែនជាចំណីរបស់ព្រហ្មទេ នាងមិនដឹងខ្ញុំអ្វី^(២)
 របស់ព្រហ្ម ហើយចោលដូចម្តេចបាន ម្ចាស់នាងព្រាហ្មណី
 ក៏ឯកិក្កុ រលោកព្រហ្មទេត (ជាគូទ) របស់នាងនេះ ជា
 អ្នកមិនមានទេពិ ជាអ្នកដល់ខ្ញុំភាពជាទេវតា ដំរីក្រលែង
 មិនមានសេចក្តីកម្រិត ជាអ្នកវិនិច្ឆ័យបុគ្គលដទៃ កិក្កុនោះ
 ចូលមកកាន់ផ្ទះនាងឥឡូវនេះ ដើម្បីបិណ្ឌបាត ជាបុគ្គលគួរ
 ដើម្បីទទួលផ្តុំបាយ ដែលគេនាំមកបូជា ជាអ្នកដល់ខ្ញុំចំបំផុត
 នៃទុក្ខដោយវេទ^(៣) មានខ្លួនអប់រំហើយ ជាបុគ្គលគួរទទួល
 បាន របស់ពួកមនុស្សនិងទេវតា បានបន្ទូលកំចោល
 ខ្ញុំបាបទាំងឡាយ មិនប្រឡាក់ដោយជ័រ ភិក្ខុណ្ណាទិវិទិដ្ឋិ

១ ឱប្បាលោកប៉ុន្មាននាក់ចូលក្នុងក្រុមអំពីព្រហ្មណោកមួយថ្ងៃមួយយប់បាយមួយ ២ មិន ដ
 កាន់យានន៍ ក្នុងកុមារ ៤ ទើបនិស្សន្ទនិ ទេដោចម្រាយព្រហ្មណោកនាំទិវិទិដ្ឋិ ។
 ២ កុសលឱ្យនតាំង ៤ ជាខ្ញុំរបស់ព្រហ្ម វិហ ឱ្យនតាំង ៤ ជាខ្ញុំវិទិវេយ្យប្រាណី ។ ៣ លំដៅ
 យកទន្ធតាំង ៤ ។

ប្រាសាទយុទ្ធសាស្ត្រ រាជធានីភ្នំពេញ សហគ្រាសប្រាសាទ
 យាសេសាវនី វិហារភិ សិវភិក្ខុកោ
 ឧ ភស្តុ បន្ទា ឧ បុរាណមន្ត
 សន្តោ វិទ្យា មនិយោ ធិរាសោ
 ធិក្ខត្តន្តន្តណ្ណោ ធិសាវាវស្ត
 សោ គ្រាហ្មតិ កុញ្ញតុ អត្តបិណ្ឌិ
 វិសេធិក្ខតោ ឧបសេន្តិចិត្តោ
 បាភោវ ធិន្តោ ចរតិ អរោជា
 ភិក្ខុ សុសីលោ សុវិបុត្តចិត្តោ
 សោ គ្រាហ្មតិ កុញ្ញតុ អត្តបិណ្ឌិ
 ភស្តុ បសន្តោ វេសាធម្មមាបា
 បតិដ្ឋបេហិ ធិក្ខត្តណិ ធិក្ខត្តណិយេជ្ជ

ត្រកូលយុទ្ធ រាជធានីភ្នំពេញ ពាក្យសហគ្រាសប្រាសាទ

ជាបុគ្គលមានសេចក្តីត្រង់ត្រា ត្រង់ប្រព្រឹត្ត ខ្លួនការស្វែងរក
 អាហារ ភិក្ខុនោះ មិនមានសេចក្តីស្រឡាញ់ព្រាងក្រោយ^(១)
 មិនមានសេចក្តីស្រឡាញ់ព្រាងមុខ^(២) បានម្ខាងម្ខាងភ្នំ-
 លេសអស់ហើយ ប្រាសចាកផ្ទះគឺសេចក្តីគ្រាម មិនមាន
 សេចក្តីខ្ពុក មិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា ដាក់ចុះខ្លួនដំបង់ក្នុងពួក
 សត្វដែលគង់ស្ថិត^(៣) និងពួកសត្វដែលខ្លាចខ្លួន^(៤) ភិក្ខុនោះ
 ចូរបរិភោគខ្លាត្រៀងបូជា ឆ្អឹងបាយដ៏ប្រសើរបស់ខាង ភិក្ខុ
 នោះប្រាសចាកសេនា ឆ្អឹងលេស មានចិត្តស្ងប់ម្ខាងហើយ
 មិនមានសេចក្តីញាប់ញ័រ ឆ្អឹងស្រាច់ទៅ ដូចដំរី
 ដែលគេខ្លាចបាន មានសីលដ៏ល្អ មានចិត្តច្របូចចង្រៃ
 ហើយ ភិក្ខុនោះចូរបរិភោគខ្លាត្រៀងបូជា ឆ្អឹងបាយដ៏ប្រសើរ
 របស់ខាងចុះ ខាងចូរមានសេចក្តីជ្រះថ្លាចំពោះភិក្ខុនោះ កុំ
 មានសេចក្តីញាប់ញ័រ ចូរកម្ពស់ខ្លួនខាងក្នុងកិរិយាប្រក្រតី

១ សំដៅយកអតីតពុទ្ធ ២ សំដៅយកអនាគតពុទ្ធ ៣ បានសេចក្តីថាភិក្ខុនោះមិនមានគ្រែក
 អារក្សទូកនិងអម្បាលនោះឡើយ ៤ បានសីលបុណ្យដ៏ល្អ ៥ បានសីលប្រិយៗទិណប្រក ។

សុត្តនិទាន សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិទ្ធោ
 កកោហិ បុត្តិ សុខនាយតិកំ
 និស្វា មុនិ ព្រាហ្មណំ ឱយតិណ្ណិ
 ភស្មិ បសន្នា អវិកម្យមាថា
 បតិដ្ឋបេសិ នក្ខណំ នក្ខិណោយ្យ
 អកាសិ បុត្តិ សុខនាយតិកំ
 និស្វា មុនិ ព្រាហ្មណំ ឱយតិណ្ណិ ។

បច្ឆតំ ពាក្យត្តំ

(៤៥) ឯកំ សមយំ កកាវ សាវត្ថយំ វិហាវតិ
 ដេតវនេ អនាថបិណ្ណិកស្ស កាវមេ ។ តេន ទោ បន
 សមយេន ពកស្ស ព្រហ្ម ថា ឯវុបិ ចាបកំ ធិដ្ឋិ
 កតិ ឧប្បន្នំ ហោតិ វនិ ធិដ្ឋិ វនិ ធិដ្ឋិ វនិ សស្សតិ
 វនិ កោវសិ វនិ អនេវនធម្មិ វនិ ហិ ន ជាយតិ ន
 ជិយ្យតិ ន មិយ្យតិ ន ចវតិ ន ឧបបជ្ជតិ វនោ ច
 បុប្ផំ ឧត្តំ ធិស្សរណំ នត្ថិ ។

ខាលានិក្រាហ្មណិ ចូរានិមិស ទូរក្រាហ្មនិក្រាហ្មនិ
 ទូរុយេ ហើយេត្តិបុណ្យជាទីនាំមក ទូរសេចក្តីសុខចុះ ។
 នានិក្រាហ្មណិ មានសេចក្តីជ្រុះថា មិនញាប់ញ័រចំពោះភិក្ខុ
 នោះ បានកម្មល់ទូរតាមក្នុងកិរិយាយបុគ្គល នានិក្រាហ្មណិ
 បានឃើញក្រាហ្មនិ ដែលកម្មល់ទូរុយេហើយ ធ្វើទូរ
 បុណ្យជាទីនាំមកទូរសេចក្តីសុខ ។

ពាក្យត្រ ទី ៤

(៤៦) សម័យមួយ ព្រះបាទព្រះរាម ប្រជុំគង្វារ ក្នុងវត្ត
 ដេតកន របស់គោដបិណ្ណិកបាបតិ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ។ សម័យនោះឯង
 ពាក្យព្រាហ្មនិទិដ្ឋិក្រាហ្មនិ មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើងថា ទីនេះទៀត
 ទីនេះបិកាវេរ ទីនេះបាទៅគ្រប់ពេល ទីនេះខ្លាចខ្លួន ទីនេះមាន
 សភាពមិនច្បុក ព្រោះថាសក្ខីក្នុងទីនេះ មិនកើត មិនចាស់ មិនស្លាប់
 មិនច្បុក មិនបរិសុទ្ធ ទីនេះដែលជាច្រៀងលោសចេញ ដីក្រែលឯ
 ពាំងទីរបស់ព្រហ្មនេះ មិនមានឡើយ ។

[៤៦] អដិទោ កតតំ ពកស្ស ព្រហ្មុយោ ចេតសា
 ចេតោបរិកត្តមញ្ញាយ សេយ្យជាតិ ជាម គលក
 ចុរិសោ សង្ខត្និកំ កំ កាហំ បសារេយ្យ បសារិកំ
 កំ កាហំ សង្ខិញ្ញេយ្យ វិវាមេវ ជេតវនេ អន្តរហិតោ
 កស្មី ព្រហ្មលោកេ ជាតុរហោសិ ។ អន្តសា ទោ
 កកោ ព្រហ្មា កតវន្តំ ទូរកោ វ អកច្ឆន្តំ ទិស្វាម
 កតវន្តំ ឯតទរោច ឯហិ ទោ ហារិស ស្វាតតំ តេ
 ហារិស ទិវស្សំ ទោ ហារិស វិមិ បរិយាយមកាសិ
 យទំទំ វិសាមនាយ វិទំ ហិ ហារិស ទិច្ចំ វិទំ
 ទុរំ វិទំ សស្សតិ វិទំ កោវលី វិទំ អចវនច្ឆិ
 វិទញ្ញំ ទ ជាយតិ ទ ជិយ្យតិ ទ មិយ្យតិ ទ
 ចវតិ ទ ឧបបដ្ឋតិ វិទោ ទ បទញ្ញំ ឧត្តរំ ទិស្សារណិ
 ទត្តិកំ ។

[៤៦] គ្រាទោ ព្រហ្មាព្រះភាគ ជ្រាបនូវបរិកត្តក្នុងចិត្ត
 របស់ពាក្រហ្ម ដោយព្រះចំយារបស់ព្រះអង្គហើយ គឺពុកអំពីវត្តជេត
 ពន ទៅប្រាកដក្នុងព្រហ្មលោកនោះ ដោយទាបំហើស ដូចចុរិសមាន
 កំលាំងលាចញ្ញនូវវិវិជនបក់ចូល ឬបក់ចូលនូវវិវិជនលាចញ ។
 ពាក្រហ្មបានឃើញព្រះមានព្រះភាគ កំពុងស្តេចមកអំពីចង្វាយ លុះ
 ឃើញហើយ បានគាល់ពាក្យនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គអគ្គិទិព្វ សូមព្រះអង្គស្តេចមក បពិត្រព្រះអង្គអគ្គិទិព្វ
 ព្រះអង្គស្តេចមកល្អហើយ បពិត្រព្រះអង្គអគ្គិទិព្វ ព្រះអង្គបានធ្វើ
 បរិយាយ ដើម្បីស្តេចមកក្នុងទីនេះដោយរូរអង្វែងហើយ បពិត្រព្រះអង្គ
 អគ្គិទិព្វ ទីនេះទៀង ទីនេះឋិតរេវ ទីនេះមាននៅគ្រប់កាល ទីនេះ
 ភ្ជាប់ខ្លួន ទីនេះមានសភាពមិនច្យុត ព្រោះថាសក្ខីក្នុងទីនេះ មិនកើត
 មិនបាត់ មិនស្លាប់ មិនច្យុត មិនបដិសន្ធិ ទីវិវិជនជាគ្រឿងរលាស់
 ចេញ ដីក្រវែលវិវិជនរបស់ព្រហ្មនេះ មិនមានឡើយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិទ្យា

(៤៧) ឯវិ វុត្ត កកា កកំ ព្រហ្មាណំ ឯត-
 ណេន អវិជ្ជាគតោ វត កោ កកោ ព្រហ្មា អវិជ្ជា-
 គតោ វត កោ កកោ ព្រហ្មា យត្រ ហិ ធាម អធិទ្ធ-
 យេវ សមាណំ ធិទ្ធក្កំ វក្កាតិ អធិវិយេវ សមាណំ ធុវក្កំ
 វក្កាតិ អសស្សតិយេវ សមាណំ សស្សតក្កំ វក្កាតិ អ-
 កោវលិយេវ សមាណំ កោវលក្កំ វក្កាតិ ទេវធិទ្ធិយេវ
 សមាណំ អទេវធិទ្ធក្កំ វក្កាតិ យត្ថ ច បទ ជាយតិ
 ច ជិយ្យតិ ច មិយ្យតិ ច ទេវតិ ច ឧបបជ្ជតិ ច តំ
 កថា វក្កាតិ ឥទិ ហិ ទ ជាយតិ ទ ជិយ្យតិ ទ
 មិយ្យតិ ទ ទេវតិ ទ ឧបបជ្ជតិកិ(*) សទ្ធក្ក បទញ្ញំ
 ឧត្តរិ ធិស្សរណំ ទត្តញ្ញំ ឧត្តរិ ធិស្សរណក្កំ វក្កាតិកិ ។

* ឧ.ប. នីតិ ស.ព្រ. ៩៧ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិទ្យា

(៤៧) កាលបើកក្រហម កោលយាតិទេវហើយ ព្រះមាន

ព្រះភាគ បានគ្រាន់ពាក្យនេះនឹងកក្រហមថា ឧត្តិ កក្រហមប្រកប
 ដោយអវិជ្ជាហើយ ឧត្តិ កក្រហមប្រកបដោយអវិជ្ជាហើយ ព្រោះថា
 គាត់កោលខ្លាចរបស់ដែលមិនទៀង ថាជារបស់ទៀងវិញ កោលខ្លាចរបស់
 ដែលមិនបំភាន់ ថាជារបស់បំភាន់វិញ កោលខ្លាចរបស់ដែលគ្មាន
 នៅគ្រប់កាល ថាជារបស់មាននៅគ្រប់កាលវិញ កោលខ្លាចរបស់ដែល
 មិនភ្ជាប់ខ្លួន ថាជារបស់ភ្ជាប់ខ្លួនវិញ កោលខ្លាចរបស់ដែលមានសភាពច្រុក
 ថាជារបស់មានសភាពមិនច្រុកវិញ មួយទៀត សត្វក្នុងកើតផង ចាស់
 ផង ស្លាប់ផង ច្រុកផង បដិសន្ធិផង ក្នុងទីលា គាត់កោលទិះនោះថា
 សត្វក្នុងទិះនេះមិនកើត មិនចាស់ មិនស្លាប់ មិនច្រុក មិនបដិសន្ធិ
 ដូច្នោះវិញ មួយទៀត គាត់កោលខ្លាចដទៃជាគ្រឿងរលាស់ចេញ
 ដីក្រែលផង ថាដទៃជាគ្រឿងរលាស់ចេញដីក្រែលផងមិនមានឡើយ ។

ព្រហ្មសំយុត្តស្ស អាណាបដេត្ត ព្រហ្មវចនំ

- (២៨) ឆ្វាសត្តតិ តោកម បុញ្ញកាមា
 វសវត្តិទោ ជាតិជំរំ អតីតា
 អយមន្តិមា វេទក្ខ ព្រហ្មបបត្តិ
 អស្មាកិជប្បន្តិ ជនា អនេកាតិ ។
- (២៩) អប្បំ ហំ ឯកំ ឈ ហំ ធីយមាយុំ
 យំ ភ្នំ ពក មញ្ញសំ ធីយមាយុំ
 សតំ សហស្សាឈ និវត្តនាធិ
 អាយុំ បជាតាមិ ក្វាហំ ព្រហ្មេតិ ។
- (៣០) អនន្តនស្សី កកវាហមស្មិ
 ជាតិជំរំ សោកមុទាតិវត្តោ
 កី មេ បុរណំ វក សិលវត្តិ
 អាចិញ្ចុមេតិ យមហំ វិជញ្ញាតិ

ព្រហ្មសំយុត្ត អាណាបដេត្ត ពាក្យបសុព្រហ្ម

- (២៨) ពកព្រហ្ម ពោលថា បតិក្រព្រះភាគម យើង
 ចាំនិទ្យាយជាដទៃ ៧២ នាក់ ជាអ្នកស្រឡាញ់បុណ្យ ញ៉ាំង
 អ្នកដទៃ ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅតាមអំណាច (វិន្ទុខ) កន្លងហើយ
 ខ្ញុំជាតិទីនិរតក កំណើតក្នុងព្រហ្មខ្លះជាទីបំផុត ជាធម្មជាតិ
 ប្រព្រឹត្តទៅដោយវេទ ដទៃចាំនិទ្យាយ ដំប្រើម រមែង
 ស្រឡាញ់យើងចាំនិទ្យាយ ។
- (២៩) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំលកព្រហ្ម
 អ្នកសំគាល់ខ្ញុំកាយណាថា វែង កាយខ្ពស់តិច មិនមែនវែង
 ខ្លីយ ខ្ញុំលកព្រហ្ម មួយទៀត គឺថាគង្គីនិទ្យាយខ្ញុំកាយ
 មានប្រមាណ ១ វសន វិនិព្វេៗ^(១) ។
- (៣០) ពកព្រហ្ម ទូលថា បតិក្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គឃើញអាមេណ៍វេទទីបំផុតគ្មាន ប្រព្រឹត្តកន្លងហើយ
 ខ្ញុំជាតិជំរំនិរតសេចក្តីសោក អើសិលវត្ត មានកម្រិតដើម
 បេសខ្ញុំព្រះអង្គដូចម្តេច ខ្ញុំព្រះអង្គអាចដឹងច្បាស់ខ្ញុំសិលវត្ត
 ណា សូមព្រះអង្គប្រាប់ខ្ញុំសិលវត្តខ្ញុំ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។

១ ពិណ្ឌុយសំរាប់មួយឆ្នាំ ប្រើលេខ ១ មានពិនិត្យស្របច្បាប់ ។

សុត្តនិកាយ សំយុត្តនិកាយ សភាវិទ្ធា

(៥១) យំ ភ្នំ អនាមេសិ ពហុ មនុស្ស

មិចាសិកេ យម្មងិ សម្បរោត

គន្ត បុរាណំ វត សីលវត្តំ

សុត្តប្បទុន្ទោវ អនុស្សរាមិ

យំ ឯណិកុលស្មី ជនតំ កហិតំ

អមោធយំ កយ្ហតំ ជ័យមាជំ

គន្ត បុរាណំ វត សីលវត្តំ

សុត្តប្បទុន្ទោវ អនុស្សរាមិ

កង្កាយ សោតស្មី កហិតជាវិ

លុទ្ធន ជាគេន មនុស្សកម្សា

អមោធយំតុ ពលសា បសយ្ហ

សុត្តនិកាយ សំយុត្តនិកាយ សភាវិទ្ធា

(៥១) ព្រះអង្គប្រាសថា អ្នកញ៉ាំងមនុស្សច្រើន ដែល

ស្រេកទឹក ដែលត្រូវកែវង្របស្តង់ត៍ ឲ្យដឹកទឹកក្នុងដើម្បី

ប្រាំង(១) ដោយហេតុណា ហេតុនោះ ជាសីលវត្តមានមក

អំពីដើមរបស់អ្នក កថាគតលើកបានដូចបុគ្គលដេកលក់ហើយ

ភ្នាក់ឡើង អ្នកញ៉ាំងប្រជុំជន ដែលត្រូវចោរចាប់ក្នុងរន្ធស្នឹង

រយ្យះឯណិ ទាំងទៅជាល្មើយ ឲ្យរួចបាន ដោយអំពើណា

អំពើនោះ ជាសីលវត្តមានមកអំពីដើមរបស់អ្នក កថាគតលើក

បាន ដូចជាបុគ្គលដេកលក់ហើយភ្នាក់ឡើង អ្នកញ៉ាំងខ្លួន

ដែលនាគពជំពាចកំហែងចាប់ដោយកំលាំង ក្រង់ឡើង

នៃទន្ធកង្កិ ឲ្យរួចបាន ដោយសេចក្តីគន្តប្រោះដល់មនុស្ស

១ ឱ្យរួច ។

ព្រហ្មសំយុត្តស្ស អាយាចនេត្តេ ព្រហ្មតោ បរិនិព្វានំ
 កន្តេ បុរាណំ វត សីលវត្តំ
 សុត្តប្បទុក្ខោវ អនុស្សរាមិ
 កម្មេ ច តេ បដទោ អយោសី
 សម្មត្តិវន្តំ វតិធំ អមញ្ញំ
 កន្តេ បុរាណំ វត សីលវត្តំ
 សុត្តប្បទុក្ខោវ អនុស្សរាមិ
 អន្ទា បដាបាសិ មមេតមាយុ
 អញ្ញេចិ ដាបាសិ តថា ហិ កុក្ខោ
 តថា ហិ ក្សយំ ផលិតាទុការកំ
 ឱកាសយំ តិដ្ឋតិ ប្រាហ្មណេកន្តិ ។
 បញ្ចមំ អប្បវាទិដ្ឋិត្តំ

(៥២) ឯវុទ្ធេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកក
 សាវត្តិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អបាដប័ណ្ណិកស្ស អារាមេ ។
 តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញេតស្ស ប្រាហ្មណោ ឯវុ-
 ចិ បាបកំ ទិដ្ឋិតតំ ឱប្បន្តំ ហោតិ នត្ថំ សោ សម-
 ណោ កំ ប្រាហ្មណោ កំ យោ ភីន អាកន្ទេយ្យតិ ។

ព្រហ្មសំយុត្ត អាយាចនេត្តេ ទ្រង់គ្រាចន្តវេទិតស្តេចសំព្រហ្ម
 អំពើនោះជាសីលវត្តមានមកអំពីដើមរបស់អ្នក តថាគរលើក
 បានដូចជាបុគ្គលដេកលក់ហើយភ្ញាក់ឡើង ពីដើមតថាគរ
 ឈ្មោះកញ្ចៈ ជាកូនសិស្សរបស់អ្នក កប់កាន់អ្នកជាបុគ្គល
 មានប្រាជ្ញាច្រើនច្រណែនយ៉ាងវៃ អំពើនោះជាសីលវត្ត មាន
 មកអំពីដើមរបស់អ្នក តថាគរលើកបានដូចជាបុគ្គលដេកលក់
 ហើយភ្ញាក់ឡើង អ្នកដឹងច្បាស់នូវតាយុនោះ របស់តថាគរ
 ដោយពិត មួយទៀត ដឹងច្បាស់នូវជនទាំងឡាយដទៃ
 ហាក់ដូចជាព្រះភ្នំ នេះជាគុណភាពដ៏រឿងរឿងរបស់អ្នក ជា
 សភាវៈញ៉ាំងព្រហ្មលោកឱ្យភ្ញើស្លាំងបិតទៅ ។

អប្បវាទិដ្ឋិត្ត ទី ៥

(៥២) ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបណ្ឌិតភយបតិ ទៀប
 ក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រហ្មមួយអង្គមានទិដ្ឋិត្តក្រក់ មាន
 សភាពយ៉ាងនេះកើតឡើងថា បុគ្គលដែលចកក្នុងលោកនេះ គ្មានជា
 សមណៈ ជាព្រាហ្មណ៍ទេ ។

(៥៣) អដទោ ភកវា ភស្មំ ព្រហ្មណោ ទេវតសា
ទេវតាបរិវិតក្កមញ្ញាយ សេយ្យជាមិ ធាម ពលវា
បុរិសោ ។ មេ ។ ភស្មំ ព្រហ្មណោកោ ចាតុរហោសិ ។
អដទោ ភកវា ភស្មំ ព្រហ្មណោ ឧបរិវេហាសិ បល្ល័ង្កំ
និសិទិ ភេដោជាតុំ សមាបជ្ជិតា ។

(៥៤) អដទោ អាយស្មតោ មហាមោក្ខល្យានស្ស
ឯកទយោសិ កហំ ទុ ទោ ភកវា ឯកហិ វិហាតិ ។
អន្តសា ទោ អាយស្មា មហាមោក្ខល្យោ ភកវន្តំ
និព្វេន ទត្តោ វិសុទ្ធន អតិក្កន្តមាទុសកេន ភស្មំ
ព្រហ្មណោ ឧបរិវេហាសិ បល្ល័ង្កំ និសិទិ ភេដោជាតុំ
សមាបជ្ជិ និស្វាន សេយ្យជាមិ ធាម ពលវា បុរិសោ
សម្មិក្ខាតិ វា កហំ បសាវេយ្យ បសាវតិ វា កហំ
សម្មិក្ខោយ្យ ឯវមេវ ជេតវេន អន្តរហិតោ ភស្មំ ព្រហ្ម-
ណោកោ ចាតុរហោសិ ។ អដទោ អាយស្មា មហា-
មោក្ខល្យោ បុរតិមិ និសិ ទិស្សាយ ភស្មំ ព្រហ្មណោ
ឧបរិវេហាសិ បល្ល័ង្កំ និសិទិ ភេដោជាតុំ សមា-
បជ្ជិតា និមតតិ ភកវតោ ។

(៥៧) គ្រាធាន ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបខ្ញុំបរិវិតក្ក ក្នុង
ចិត្តរបស់ព្រហ្មនោះ ដោយព្រះជ័យហើយ ក៏ដូចបុរសមានកំលាំង
។ មេ ។ ទៅប្រាកដក្នុងព្រហ្មលោកនោះ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ចូលគេជាពាក្យ គង្គីផ្គុំគ្រូក្នុងព្រះអាកាស ខាងលើព្រហ្មនោះ ។

(៥៨) គ្រាធាន ព្រះមហាមោក្ខល្យានមានអាយុ មានសេចក្តី
ត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា អឡូនេះ ព្រះមានព្រះភាគ គង្គីក្នុងទីលក់ ។
ព្រះមហាមោក្ខល្យាន មានអាយុ ក៏បានឃើញ ខ្ញុំព្រះមានព្រះភាគ
ដោយទំពូក្នុងបរិសុទ្ធ កន្លងយំខ្ញុំចក្កជាប់របស់មនុស្សធម្មតា ដែលព្រះ
អង្គចូលគេជាពាក្យ គង្គីផ្គុំគ្រូក្នុងព្រះអាកាស អំពីខាងលើនៃព្រហ្ម
នោះ លុះឃើញហើយ ក៏បាក់អំពីក្តីជេតន ទៅប្រាកដក្នុងព្រហ្ម-
លោកនោះ ដោយធាប័រហ័ស ដូចបុរសមានកំលាំងលាចេញខ្ញុំវិជ
ដែលចក្កចូល ចូលចក្កចូលខ្ញុំវិជដែលលាចេញ ។ លំដាប់នោះ ព្រះ
មហាមោក្ខល្យានមានអាយុ អាស្រ័យខ្ញុំទិសខាងកើត ចូលគេជាពាក្យ
អង្គយំផ្គុំគ្រូក្នុងព្រះអាកាស ខាងលើព្រហ្មនោះ ខាងព្រះមាន
ព្រះភាគ ។

ព្រហ្មសំបុត្រ អយោជន៍ មហាប្បវេណី បរិក្ខេប

(៥៥) អដទោ អយស្ថតោ មហាកស្សបស្ស
ឯតនហោសិ កហំ ទុ ទោ ភគវ ឯតហិ វិហាភីតិ ។
អន្តសា ទោ អយស្ថា មហាកស្សបោ ភគវន្តំ និព្វេន
ចក្កុយ ។ មេ ។ និស្វាន សេយ្យជាបិ នាម ពលវា
បុរិសោ ។ មេ ។ ឯវទេវ ជេតវនេ អន្តរហិតោ ភស្មី
ព្រហ្មលោកេ ទាតុរហោសិ ។ អដទោ អយស្ថា
មហាកស្សបោ នត្តិណំ និសិ ទិស្សាយ ភស្ម
ព្រហ្មបោ ឧបវរហោសិ បល្ល័ង្កន ទិសិទិ គេដោដោតិ
សមាបន្តិកា ទិចតាកំ ភគវតោ ។

(៥៦) អដទោ អយស្ថតោ មហាកស្សបស្ស
ឯតនហោសិ កហំ ទុ ទោ ភគវ ឯតហិ វិហាភីតិ ។
អដទោ អយស្ថា មហាកស្សបោ ភគវន្តំ និព្វេន
ចក្កុយ ។ មេ ។ និស្វាន សេយ្យជាបិ នាម
ពលវា បុរិសោ ។ មេ ។ ឯវទេវ ជេតវនេ អន្តរហិ-
តោ ភស្មី ព្រហ្មលោកេ ទាតុរហោសិ ។ អដទោ
អយស្ថា មហាកស្សបោ បច្ឆិមំ និសិ ទិស្សាយ

ព្រហ្មសំបុត្រ អយោជន៍ សេចក្តីវិចារបស់ព្រះមានព្រះភាគ

(៥៥) ព្រះនាម ព្រះមហាកស្សបមានកាយ មានសេចក្តីត្រិះរិះ
យ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងទីណាហ្ន៎ ។
ព្រះមហាកស្សបមានកាយ បានឃើញព្រះមានព្រះភាគ ដោយទិព្វចក្ក
។ មេ ។ លុះឃើញហើយ ក៏ដូចបុរសមានកំលាំង ។ មេ ។ បាត់
អំពីវត្តជេតពន ទៅប្រាកដក្នុងព្រហ្មលោកនោះ ដោយឆាប់ហើស ។
លំដាប់នោះ ព្រះមហាកស្សបមានកាយ កាស្រ័យនូវទិសភាវីក្សត្រ
ចូលគេដោយភ្នំ អង្គុយផ្គត់ផ្គង់ពាក្យ ភាវីលើព្រហ្មនោះ តាម
ជាន់ព្រះមានព្រះភាគ ។

(៥៦) ព្រះនាម ព្រះមហាកស្សបមានកាយ មានសេចក្តីត្រិះរិះ
យ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងទីណាហ្ន៎ ។
ព្រះនាម ព្រះមហាកស្សបមានកាយ ឃើញព្រះមានព្រះភាគ ដោយ
ទិព្វចក្ក ។ មេ ។ លុះឃើញហើយ ក៏ដូចបុរសមានកំលាំង ។ មេ ។ បាត់
អំពីវត្តជេតពន ទៅប្រាកដក្នុងព្រហ្មលោកនោះ ដោយឆាប់ហើស ។
លំដាប់នោះ ព្រះមហាកស្សបមានកាយ កាស្រ័យនូវទិសភាវីលើ

តស្ស ព្រហ្មណេ ឧបរិវេហាសំ បស្ចុក្កេន ធិសីធិ
គេដោតាតុំ សមាបដ្ឋិតា ធិនករកំ កកវតោ ។

(៥៨) អថោ អាយស្មាតា អនុរុទ្ធស្ស ឯតន-
ហោសិ កាហំ ទុ ទោ កកវ ឯវរហំ វិហារតិទិ ។
អនុសា ទោ អាយស្មា អនុរុទ្ធោ ។ បេ ។ គេដោតាតុំ
សមាបដ្ឋិ និស្វាទ សេយ្យថាបិ បាម ពលវា បុរិសោ
។ បេ ។ តស្សី ព្រហ្មណេកេ បាទុរោសិ ។ អថោ
អាយស្មា អនុរុទ្ធោ ឧត្តរិ ធិសី ធិស្សនយ តស្ស
ព្រហ្មណេ ឧបរិវេហាសំ បស្ចុក្កេន ធិសីធិ គេដោតាតុំ
សមាបដ្ឋិតា ធិនករកំ កកវតោ ។

(៥៩) អថោ អាយស្មា មហាមោក្ខស្វាណេ
ព្រហ្មានំ(១) កាដាយ អដ្ឋកាសិ

អដ្ឋាបិ តេ អាវុសោ សា ធិដ្ឋិ
យា តេ ធិដ្ឋិ បុរិ អហុ
បស្សសិ វិគិវត្តន្តិ
ព្រហ្មណេកេ បកាយនន្តិ(២) ។

១ ឧ.ម. គំ ព្រហ្មានំ ។ ២ ឧ.ម. បកាយន្តិ ។

ចូលគេដោតាតុំ អន្តិយដ្ឋកំក្នុងព្រះអាកាស ខានលើព្រហ្មនោះ បាម
ជាងព្រះមានព្រះភាគ ។

(៥៧) គ្រោះនោះ ព្រះអនុរុទ្ធមានកាយ មានសេចក្តីគ្រិះរិះ
យ៉ាងនេះថា អនុរុទ្ធនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនក្នុងចំណោម ។
ទើបព្រះអនុរុទ្ធមានកាយ បានឃើញ ។ បេ ។ លុះឃើញហើយ ក៏ដូច
បុរសមានកំឡាំង ។ បេ ។ ទៅប្រាកដក្នុងព្រហ្មណេកនោះ ដោយចាប់
ហើស ។ លំដាប់នោះ ព្រះអនុរុទ្ធមានកាយ អាស្រ័យខ្លួនទិសខាង
ជើង ចូលគេដោតាតុំ អន្តិយដ្ឋកំក្នុងព្រះអាកាស ខានលើព្រហ្មនោះ
បាមជាងព្រះមានព្រះភាគ ។

(៥៨) គ្រោះនោះ ព្រះមហាមោក្ខស្វាណេមានកាយ បានកាល
ភាពនឹងព្រហ្មថា

មូលអាវុសា ទិដ្ឋិណា បេសំអុក មានហើយក្នុងកាលមុន
ទិដ្ឋិបេសំអុកនោះ មានក្នុងថ្ងៃនេះទៀត អ្នកឃើញខ្លួនស្មើ
បេសំព្រះពុទ្ធ ដែលប្រព្រឹត្តកន្លង ខ្លួនស្មើនេះទៀត ក្នុង
ព្រហ្មណេកដែរឬ ។

ព្រហ្មវិញ្ញាណ អាណាវន្ត ព្រហ្មវិញ្ញាណ វេទនាវន្ត

(៥៧) ឧ មេ ភាវិស សា ធិដ្ឋិ
យា មេ ធិដ្ឋិ ឡា អហុ
បស្សមិ វិភិវត្តន្តិ
ព្រហ្មលោកេ បរាបដិ
ស្វាហំ អដ្ឋ កាដិ វដិ
អហំ ធិត្រាភ្នំ សស្សុកោតិ ។

[៦០] អដទោ ភគវា តំ ព្រហ្មាធិ សំវេជេត្វា
សេយ្យជាមិ ធាម ពលវា បុរិសោ សធិត្ថិតិ វា
កាហំ បសារេយ្យ បសាវតិ វា កាហំ សធិត្ថេយ្យ
ឯវមេវ តស្មី ព្រហ្មលោកេ អន្តរហិតោ ជេតវនេ
ចាតុរហោសិ ។ អដទោ ព្រហ្មា អញ្ញតំ ព្រហ្មចា-
វិសន្តិ អាមន្តសិ ឯហំ តំ ភាវិស យេនាយស្មា
មហាមោក្ខល្លោ តេនុបសន្តម ឧបសន្តមិត្វា អា-
យស្មន្តិ មហាមោក្ខល្លាធិ ឯវំ វនេហំ អត្ថិ ទុ ទោ មាវិ-
ស មោក្ខល្លាធិ អញ្ញមិ តស្ស ភគវតោ សាវតា ឯវិ-
មហំត្ថិតា ឯវិមហាទុកាវា សេយ្យជាមិ ធាម កវិ
មោក្ខល្លោ កស្សុតោ កាឡិចោ អនុវុទ្ធាតិ ។

ព្រហ្ម សំព្ពុ អយចវន្ត ប្រតិបត្តិព្រហ្មសុខេត

(៥៧) ព្រហ្មកបថា បតិគ្រលោកមិទុក្ខ ចំដ្ឋិបេសំខ្ញុំណា មាន
ហើយក្នុងកាលមុន ចំដ្ឋិបេសំខ្ញុំនោះ មិនមានទេ ខ្ញុំឃើញ
ខ្ញុំព្រះស្មី ដែលប្រព្រឹត្តកន្លង ឡើយស្មីទៀត ក្នុងព្រហ្ម-
លោកវេរ អន្តរវេនៈ ខ្ញុំនឹងពោល ដោយប្រការដូចម្តេច
ព្រោះថាខ្ញុំជាបុគ្គលទៀត ជាបុគ្គលមានទៅសព្វ ៗ កាល ។

[៦០] គ្រាវនា ព្រះមានព្រះភាគ ញ៉ាំងព្រហ្មនោះឲ្យសង្កេត
ហើយ ក៏បាត់អំពីព្រហ្មលោកនោះ មកប្រាកដក្នុងវិញ្ញាណនេះ ដោយ
គាប់ហើស ដូចបុរសមានកំលាំងលាចេញខ្លាំងដែលបត់ចូល ឬបត់ចូល
ខ្លាំងដែលលាចេញ ។ លំដាប់នោះ ព្រហ្មកំហៅព្រហ្មជាបរិសំឡេង
អន្តរមកថា ម្ចាស់អ្នកនិទុក្ខ អ្នកប្តូរមក អ្នកចូរទៅព្រះមហាមោក្ខល្លាន
មានកាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្នុងពោលយ៉ាងនេះ ខ្លឹមព្រះមហា-
មោក្ខល្លានមានកាយថា បតិគ្រព្រះមោក្ខល្លានអ្នកនិទុក្ខ សាវតាំង
ខ្យាយដទៃទៀត បេសំព្រះមានព្រះភាគនោះ ដែលមានប្បទិច្រើន
យ៉ាងនេះ មានអាទុភាគច្រើនយ៉ាងនេះ ដូចជាព្រះមហាមោក្ខល្លាន
ព្រះកល្យាណ ព្រះកម្យាន ព្រះអនុវុទ្ធវិចារីន ទៅមានទៀតដែរឬទេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សព្វបិដក

ឯវំ មារិសាតិ ទោ សោ ព្រហ្មចារិសដ្ឋោ កស្ស
ព្រហ្មនោ បដិស្សណិត្តា សេយ្យជាបិ ធាម តលរា
បុរិសោ ។ បេ ។ ឯវមេវ កស្មី ព្រហ្មលោកេ អន្តរមារិសា
អាយស្មតោ មហាមោក្ខណ្ឌានិស្សបុរោ ធាតុវហោសិ ។

[២០] អដទោ សោ ព្រហ្មចារិសដ្ឋោ អាយស្មន្តិ
មហាមោក្ខណ្ឌានិ អភិរាជេត្វា ឯកមន្តិ អដ្ឋាសិ ។
ឯកមន្តិ វិគោ សោ ព្រហ្មចារិសដ្ឋោ អាយស្មន្តិ
មហាមោក្ខណ្ឌានិ ឯកធរេច អន្តិ ទុ ទោ មារិស
។ បេ ។ អនុវុទ្ធាតិ ។

[២២] អដទោ អាយស្មា មហាមោក្ខណ្ឌោ
ព្រហ្មចារិសន្តិ កាថាយ អដ្ឋកាសិ

កេវិដ្ឋា ឥន្ទិបត្តា ច
ធមតោ បរិយាយកោវិធា
ទិណាសវា អវហោត្តោ
តហ្វ តុទ្ធិស្ស សាវកាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សព្វបិដក

ព្រហ្មជាបរិស័ទនោ ទទ្ធលោក្យព្រហ្មនោ ថា អិលោកអ្នកនិទ្ទិក ដូច្នោះ
ហើយ ក៏បាត់អំពីព្រហ្មលោកនោះ មកប្រាកដក្នុងទីចំពោះព្រះមហា-
មោក្ខណ្ឌានមានអាយុ ដោយជាប់ហើស ដូចបុរសមានកំលាំង ។ បេ ។

[២១] លំដាប់នោះ ព្រហ្មជាបរិស័ទនោ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះ
មហាមោក្ខណ្ឌានមានអាយុ ហើយឯវមេវ ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រហ្ម
ជាបរិស័ទនោះ លុះឯវមេវក្នុងទីសមគួរហើយ បានពោលពាក្យនេះ
នឹងព្រះមហាមោក្ខណ្ឌានមានអាយុថា បពិត្រលោកអ្នកនិទ្ទិក ។ បេ ។
ព្រះអនុវុទ្ធ ។

[២២] គ្រានោះ ព្រះមហាមោក្ខណ្ឌានមានអាយុ បានពោល
ភាវនីន្តិព្រហ្មជាបរិស័ទថា

សាវកំចំណ្រាយបេសំព្រះពុទ្ធ នៅមានច្រើនអង្គ ជាអ្នក
មានវិជ្ជា ធម៌ សម្រេចដោយប្លន្ទផ្សំ ល្អាសក្នុងវិវាទ
ចិត្តផ្សំ ជាព្រះអរហន្តទិណាស្រពផ្សំ ។

ព្រហ្មសំយុត្តស្ស អយាចនេវេត្ត អនិទ្ធិបស្ថានំ

[៦៣] អថេហ សោ ព្រហ្មចារិសសដ្ឋោ អយស្មតោ
មហាមោក្ខល្លានស្ស ភាសិតំ អភិទទ្ធិត្វា អនុមោទិត្វា
យេន សោ ព្រហ្មា តេទុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា តំ
ព្រហ្មានំ ឯតនេវេច អយស្មា ចារិស មហាមោក្ខល្លា-
តោ ឯវមាហ

តេវដ្ឋា និទ្ធិបត្តា ច
តេតោមរិយាយកោវិធា
ទំណាសវំ អវមាត្តោ
តហ្វ ពុទ្ធស្ស សាវកាតិ

[៦៤] ននមេវេច ព្រហ្មចារិសដ្ឋោ អត្តមតោ ច
ព្រហ្មា តស្ស ព្រហ្មចារិសដ្ឋស្ស ភាសិតំ អភិទទ្ធិតិ ។

ឆដ្ឋំ បមាទស្សត្តំ

[៦៥] សាវត្តិនិទានំ ។ តេន ទោ បន សម-
យេន កកវំ ទិវវិហារាតតោ ហោតិ បដិសស្សីតោ ។

ព្រហ្មសំយុត្ត អយាចនេវេត្ត ព្រហ្មក្កលេកិកាលំព្រះមាទព្រះការ

[៦៦] លំដាប់នោះ ព្រហ្មជាប់សីទនោះ ក្រេតអា កែកយ
នឹងភាសិត របស់ព្រះមហាមោក្ខល្លានមានកាយហើយ ក៏ចូលទៅក
ព្រហ្មនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពោលពាក្យនេះនឹងព្រហ្ម
នោះថា បពិត្រអ្នកនិទ្ធិត្វា ព្រះមហាមោក្ខល្លានមានកាយ មានថវ-
វាចាយ៉ាងនេះថា

សាវកទាំងឡាយរបស់ព្រះពុទ្ធ នៅមានច្រើនអង្គ ជាអ្នក
មានវិជ្ជា ព្យាដន សម្រេចដោយប្បទ្ធិផង ល្បាសក្នុងការវៃ
ចិត្តផង ជាព្រះអរហន្តទំណាស្រវាដន ។

[៦៧] ព្រហ្មជាប់សីទបានពោលពាក្យនេះហើយ ចំណែក
ខាងព្រហ្មជាប់អ្នកមានសច្ចក្រេតអា ក៏ក្រេតអានឹងភាសិតរបស់ព្រហ្មជា
ប់សីទនោះ ។

បមាទស្សត្ត ទី ៦

[៦៨] សាវត្តិនិទាន ។ សម័យនោះឯង ព្រះមាទព្រះការ
ទ្រង់នឹងសម្រាក ក្នុងវេលាថ្ងៃ សម្លឹងនៅ ក្នុងយានសមាបត្តិ ។

អដោ សុត្រញា ច បទ្ទេកត្រញា សុត្តារាសោ ច
 បទ្ទេកត្រញា យេន កកក តេនុបសង្កម្មីសុ ឧប-
 សង្កម្មិតា បទ្ទេកតំ ទ្វារាហំ ឧបេស្សាយ អដ្ឋិសុ ។
 អដោ សុត្រញា បទ្ទេកត្រញា សុត្តារាសំ បទ្ទេ-
 កត្រញាទំ ឯកទេវេន អនាណោ ទោ ភាវ ហារិស
 កកវន្តំ បយ័រាសិកុំ ឯវិហារេតោ កកវ បដិ-
 សស្សីតោ ច អមុ ច ត្រញាលោកោ នន្ទោ ចេវ ដំតោ ច
 ត្រញា ច តតុ បមាទវិហារំ វិហារិ អយាម ហារិស
 យេន សោ ត្រញាលោកោ តេនុបសង្កម្មីស្សាម ឧប-
 សង្កម្មិតា តំ ត្រញាទំ សំវេជយ្យាមាតិ ។ ឯវិ ហារិសា-
 តិ ទោ សុត្តារាសោ បទ្ទេកត្រញា សុត្រញុតោ បទ្ទេ-
 កត្រញុតោ បទ្ទេស្សាសំ ។ អដោ សុត្រញា បទ្ទេ-
 កត្រញា សុត្តារាសោ ច បទ្ទេកត្រញា សេយ្យជាមិ
 តាម ពលវំ មុរិសោ ។ មេ ។ ឯវេវេ កកវតោ
 មុរតោ អន្តរហិតា ភស្មី ត្រញាលោកោ ចាតុរាសី ។
 អន្តសា ទោ សោ ត្រញា តេ ត្រញុតោ ទ្វារា
 វំ អាកច្ឆាន្ត ទិស្វាន តេ ត្រញុតោ ឯកទេវេន

សំវេវេនោឯនំ មានត្រញមួយអង្គ ឈ្មោះសុត្រញុនិក្រញមួយអង្គទៀត
 ឈ្មោះសុត្តារាស បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ក៏ឈរអបអរសាទរក្នុងទ្វារា ។ គ្រានោះ ត្រញមួយ
 អង្គ ឈ្មោះសុត្រញ បាននិយាយនឹងត្រញមួយអង្គ ឈ្មោះសុត្តារាស
 ដូច្នោះថា នៃគ្នាយើង កាលនេះ ជាកាលមុនបានត្រូវ នឹងចូលទៅ
 គាល់ព្រះមានព្រះភាគនៅឡើយទេ ព្រោះព្រះមានព្រះភាគ ត្រង់គង់
 សម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ កំពុងសម្លឹងនៅក្នុងឈានសម្រាកផង ចំណែកទាន
 ត្រញលោកឯណោះ សុកស្តម្ភ (ដោយឈានសុខ) និង រីក (ដោយ
 ផ្កាអភិញ្ញា) ប៉ុន្តែមានត្រញក្នុងត្រញលោកនោះ នៅដោយសេចក្តី
 ប្រមាទផង នៃគ្នាយើង មក យើងនឹងចូលទៅឯត្រញលោកនោះ
 វិញ លុះចូលទៅដល់ហើយ ត្រូវញ៉ាំងត្រញនោះឱ្យសន្ធឹក ។ ត្រញ
 មួយអង្គឈ្មោះសុត្តារាស បានចូលស្តាប់ត្រញមួយអង្គ ឈ្មោះសុត្រញ
 ថា យ៉ាងហ្នឹងហើយ គ្នាយើង ។ សំវេវេនោះ ត្រញមួយអង្គឈ្មោះ
 សុត្រញុនិក្រញមួយអង្គ ឈ្មោះសុត្តារាស ក៏ដូចជាបុរសមានកំលាំង
 ។ មេ ។ ពួកអំពីចំពោះព្រះត្រូវព្រះមានព្រះភាគ ទៅប្រាកដក្នុង
 ត្រញលោកនោះ ។ ត្រញនោះបានឃើញត្រញទាំងពីរនោះ កំពុងមក
 អំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏សួរត្រញទាំងនោះ យ៉ាងនេះថា

ព្រហ្មសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស អយោធនវេទ្ធ អនុកាវចន្ត

ហង្ស កុរុ ពោ ទុ គុរុ ហិរិសា អាតច្ឆជាតិ ។ អដទោ
មយំ ហិរិស អាតច្ឆាម តស្ស កកវតោ អរហតោ
សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស សន្តិកា កច្ឆសំ^(១) បទ ភ្នំ ហិរិ-
ស តស្ស កកវតោ ឧបដ្ឋានំ អរហតោ សម្មា-
សម្ពុទ្ធស្សាតិ ។

[៦៦] ឃីវ វុត្តេ^(២) ទោ សោ ព្រហ្មា តិ វចនំ
អននិកសេន្តោ សហស្សក្ខត្តំ អត្តានំ អកិច្ចិមិទ្ធា
សុព្រហ្មានំ បទ្ទេកព្រហ្មានំ ឯតនកេច បស្សសំ
មេ យោ ភ្នំ ហិរិស ឯវរិយំ ឥន្ទានុកាវច្ឆំ ។ បស្ស-
មិ ទោ ក្សាហិ ហិរិស ឯវរិយំ ឥន្ទានុកាវច្ឆំ ។
សោ ទ្វាហិ ហិរិស ឯវិមហិទ្ធិតោ ឯវិមហានុកាវេ
កស្ស អញ្ញាស្ស សមណស្ស វា ព្រាហ្មណស្ស វា
ឧបដ្ឋានំ កមិស្សាមិតិ ។

១. វ. ប្រហសំ ។ ២. ម. ឃីវុត្តោ ។

ព្រហ្មសម្មា អយោធនវេទ្ធ កាម្មរក្សាភាគ

វៃគ្មាយេនីពាំងខ្យយ អ្នកទាំងខ្យយមកអតិទិណហ្នំ ។ ព្រហ្មទាំង
កីក៏ប្រាប់ថា ម្ចាស់គ្មាយេនី យេនីវេបនីមកអតិសិណកាំច្រវេមាន
ព្រះភាគ ជាព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ម្ចាស់គ្មាយេនី ចុះអ្នកនឹង
ទៅកាន់ទីបំប្រែមានព្រះភាគ ជាព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះឬទេ ។

[៦៦] កាលបើព្រហ្មទាំងពីរនិយាយយ៉ាងនេះហើយ ព្រហ្មនោះ
អត់ប្រាំទីនិពាក្យនោះមិនបាន ក៏នឹម្នឹកខ្លួនចំនួនមួយកាន់ ហើយនិយាយ
នឹងព្រហ្មមួយអង្គ ឈ្មោះសុព្រហ្មយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់គ្មាយេនី អ្នកឃើញ
ឥន្ទានុកាវចន្ត មានសភាពយ៉ាងនេះឬទេ ។ សុព្រហ្មក៏បដា ម្ចាស់
គ្មាយេនី ខ្ញុំឃើញឥន្ទានុកាវចន្តអ្នក មានសភាពយ៉ាងនោះហើយ ។
ព្រហ្មនោះក៏បដា ម្ចាស់គ្មាយេនី ខ្ញុំនោះឯង មានច្បងច្រើនយ៉ាងនេះ
មានភាគកាត់យ៉ាងនេះ ខ្ញុំនឹងទៅកាន់ទីបំប្រែសេសសល់ ឬព្រាហ្មណ៍ដទៃ
ណាទៀត ម្តេចបាន ។

(៦៧) អថទោ សុត្រហ្មា បទ្ទេកាត្រហ្មា ភ្នំស-
 ហស្សក្ខត្តំ អត្តាធំ អភិធម្មិធីត្វា ត្រហ្មាធំ ឯតទរោច
 បស្សសំ មេ ពោ ភ្នំ ហរិស ឯវរុបំ តំ ឥន្ទាទុកាវត្តំ ។
 បស្សមំ ទោ ទ្យាហំ ហរិស ឯវរុបំ ឥន្ទាទុកាវត្តំ ។
 កយោ ច ទោ ហរិស មយោ ទ ស្មេវ កកវំ មហិទ្ធិ-
 កករោ ទេវ មហាទុការោ ច អាគារ្យយ្យាសិ ភ្នំ
 ហរិស កស្ស កកវំតោ ឧបត្ថាធំ អរហតោ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធស្សានតិ ។

(៦៨) អថទោ សោ ត្រហ្មា សុត្រហ្មាធំ បទ្ទេកា-
 ត្រហ្មាធំ កាថាយ អជ្ឈកាសិ

កយោ សុបណ្ណា(១) ចតុរោ ច ហិសា
 ក្សត្តិវិសា បញ្ចសកា ច យាយិចោ
 កយំ វិមាធំ ជលតេ ច ត្រហ្មា
 ឧកាសយំ ឧត្តរស្សំ ធិសាយធំ ។

១ កំណត់ សុបណ្ណប្រសកមិតំ អដ្ឋកថាយំ វត្តំ ។

(៦៧) សំវាចំនោះឯង ត្រហ្មាមួយអង្គ ឈ្មោះសុត្រហ្មា ធំម្នាក់ខ្លួន
 ចំនួនពីរពាន់ ហើយនិយាយនឹងត្រហ្មាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់គ្នាយើង អ្នក
 ឃើញឥន្ទាទុកាវត្របេសំរុំនោះ មានសភាពយ៉ាងនេះទេ ។ ត្រហ្មានោះ
 រកបា ម្ចាស់គ្នាយើង ខ្ញុំឃើញឥន្ទាទុកាវត្របេសំរុំអ្នក មានសភាពយ៉ាង
 នោះហើយ ។ សុត្រហ្មារកបា ម្ចាស់គ្នាយើង ព្រះមានព្រះភាគ
 អង្គនោះ ព្រះអង្គមានព្រះច្រើនបំផុត ពុំមានគាតុភាពច្រើនជាងអ្នកផង
 ជាងខ្ញុំផង ម្ចាស់គ្នាយើង អ្នកគូរកតាខ័ណ្ឌព្រះមានព្រះភាគ ជា
 ព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ។

(៦៨) សំវាចំនោះឯង ត្រហ្មានោះ បានពោលទូរកាថាចំពោះ
 ត្រហ្មាមួយអង្គ ឈ្មោះសុត្រហ្មាថា

ប្រេត្រឌុបិយេ ប្រហន្ត្រប្បទាយ ប្រវែង្រម្រៃយេ (នេះជា
 សម្បត្តិ ក្នុងវិមាឧ) របស់ខ្ញុំ ជាអ្នកមានឈាន ទៃ
 ត្រហ្មា វិមាឧនោះ ភ្នំស្វាភ ត្រីវៀង ក្នុងវិសាភនីសីល ។

ព្រហ្មសំយន្ត អយាចនេធម្ម រាត្រិយសង្ខមំ

(៦៧) កំញាបំ កេ តំ ជលតិ វិមានំ
ឱកាសយំ ឧត្តរស្សំ និសាយំ
រូមេ រណំ និស្វា សនា បរិវិតំ
តស្មា ន រូមេ រមតិ សុមេនាតិ ។

(៧០) អដទោ សុព្រហ្មា ច បទ្វេកាព្រហ្មា សុត្វា-
កសោ ច បទ្វេកាព្រហ្មា តំ ព្រហ្មានំ សំវេជេត្វា តត្ត-
វន្តវាយីសុ ។ អគមាសិ ច សោ ព្រហ្មា អបរោទ
សមយេន កកវតោ ឧបដ្ឋានំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធ-
ស្សាតិ ។

សត្តមំ បរិមកោកាលិកសុត្តំ

។ (៧១) សាវត្ថយំ... ភេន ទោ បទ សមយេន ក-
កវា និកវិហារតតោ ហោតិ បដិសន្ធិនោ ។ អដទោ
សុព្រហ្មា ច បទ្វេកាព្រហ្មា សុត្វាកសោ ច បទ្វេកា-
ព្រហ្មា យេន កកវា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា
បទ្វេកំ ធារណហំ និស្សាយ អដ្ឋិសុ ។

ព្រហ្មសំយន្ត អយាចនេធម្ម ព្រហ្មចូលទៅកាល់ព្រះមានព្រះភាគ

(៦៧) សុព្រហ្មរូបថា វិមានរបស់អ្នកនោះ ភ្នំស្វាទីរៀង
ក្នុងទិសភាគជើង ក៏មិនហើយ ចំនែក អ្នកប្រាជ្ញ មាន
ប្រាជ្ញា តែងឃើញពោសក្នុងរូបផង ឃើញរូបដែល
ញាប់ញ័រសព្វកាលផង ពេតុនោះ បានដាលោក មិន
ត្រេកអរក្នុងរូប ។

(៧៧) លំដាប់នោះឯង ព្រហ្មមួយអង្គ ឈ្មោះសុព្រហ្មានិទ
ព្រហ្មមួយអង្គ ឈ្មោះសុត្វាកស ញ៉ាំងព្រហ្មនោះឱ្យសង្កេតហើយ ក៏
បានអំពីទីនោះទៅ ។ លុះចំណែកអ្នក ព្រហ្មនោះ ក៏បានទៅកាន់
ទីបំព្រះមានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

បរិមកោកាលិកស្សត្ត ទី ៧

(៧១) ទៀបត្រង់សាត្រី... សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ
ត្រង់គង់សម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ សម្លឹងក្នុងឈានសមាធិ ។ លំដាប់នោះ
មានព្រហ្មមួយអង្គ ឈ្មោះសុព្រហ្មានិទព្រហ្មមួយអង្គ ឈ្មោះសុត្វាកស
ចូលទៅកាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ឈរអបមន៍
សន្ធិក្នុងទ្រង់ម្នាក់ ។

[៧២] អដទោ សុត្រញា មទ្ទេកត្រញា កោ-
កាលីកំ កិក្កុំ អារត្ត កតវតោ សន្តិកោ ឥមំ កាជំ
អកាសិ

អប្បមេយ្យំ មមិទន្តោ
កោទ វិជ្ជា វិគប្បយេ
អប្បមេយ្យំ មហយិទំ
ទិទុគន្តិ^(១) មត្តោ បុទុដ្ឋនទិ ។

អដ្ឋមិ ពិស្សកសុត្តំ

[៧៣] សាវត្ថិយេ... តេន ទោ មទ សមយេន
កកវំ ទិវវិហារកតោ ហោតិ មជិសស្មីនោ ។ អដទោ
សុត្រញា ម មទ្ទេកត្រញា សុទ្ធាវសោ ម មទ្ទេក-
ត្រញា យេន កកវំ តេទុមសន្តមីសុ ឧបសន្តមិត្វា
មទ្ទេកិ ទ្វារតាហំ ទិស្សាយ អដ្ឋិសុ ។

១ ឧ.ប. ទី៧ ។

[៧៤] លំដាប់នោះឯង ព្រហ្មមួយអង្គឈ្មោះសុត្រញា ប្រាណ
ទិន្និកោកាលិកក្កុ ហើយពោលនូវភាពនេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះ
មានព្រះភាគថា

ភីអ្នកប្រាជ្ញណា ក្នុងលោកនេះ កំណត់រាប់នូវគុណព្រះ
ទ័ណស្រាព ដែលជាគុណរាប់មិនអស់បាន^(១) ខ្ញុំសំគាល់
នូវបុគ្គជន ដែលជាគុណរាប់នូវគុណព្រះទ័ណស្រាព ជា
គុណរាប់មិនអស់បាន (នោះ) ថាជាបុគ្គលល្ងង់ទៅ^(២) ។

ពិស្សកសូត្រ ទី ៨

[៧៥] ទៀបក្រុងសាវត្ថិ... សមីយនោះឯង ព្រះមានព្រះ
ភាគ ទ្រង់គង់សម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ សម្ងំនៅក្នុងឈានសមាបត្តិ ។
លំដាប់នោះឯង ព្រហ្មមួយអង្គ ឈ្មោះសុត្រញាទិន្និក្កេហ្មមួយអង្គ ឈ្មោះ
សុទ្ធាវស បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ
កំណរវៃអចន្តិសន្ធិក្ខារម្នាក់ម្នាក់ ។

១ គុណព្រះទ័ណស្រាពគ្មានគ្នាណាមួយរាប់អស់ឡើយ ។ ២ បុគ្គជនណា ឆ្ងល់ថាវាបំប្លែង
ព្រះទ័ណស្រាពអស់ បុគ្គជននោះ ជាវិចារិក្កល្ងង់ទៅ ។ អដ្ឋកថា ។

ព្រហ្មសំយក្ក អាយវវេទ្ធ ពោកាលិក្ខបសង្កមនំ

[៧២] អថទោ សុទ្ធាកំសោ បទ្វេកព្រហ្មា ក-
កោរោកតិស្សកំ កិក្ខុំ អាវត្ត កកវគោ សន្តិកោ ឥមិ
តាជំ អតាសិ

អប្បមេយ្យំ បមិទទោ

កោធិ វិទ្ធា វិកប្បយេ

អប្បមេយ្យំ បមាយិទិ

និទុកន្តំ មញ្ញោ អតិស្សវន្តំ ។

សិមិ តុទុព្រហ្មស្លូតិ

[៧៥] សាវត្ថិយិ... តេន ទោ បទ សមយេន កោ-
កាលិកោ កិក្ខុ អាតាជិកោ ហោតិ ទុក្ខិកោ តាឡិ-
តិលោហោ ។ អថទោ តុទុ^(១) បទ្វេកព្រហ្មា អកិក្ខុត្តាយ
វត្ថិយោ អកិក្ខុត្តវណ្ណោ កេវល កម្យំ ជេតវនិ ឱកា-
សេត្វា យេន កោកាលិកោ កិក្ខុ តេទុបសង្កមិ

១ ម កុ។

ព្រហ្មសំយក្ក អាយវវេទ្ធ ព្រហ្មលទៅពោកាលិក្ខ

[៧២] ត្រាតោ ព្រហ្មមួយអង្គឈ្មោះសុទ្ធាកំសោ ត្រាត្រនិកិក្ខុ
ឈ្មោះកកោរោកតិស្សកៈ ហើយតោលតាជានេះ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះ

មានព្រះកាកថា

តើអ្នកប្រាជ្ញណា ក្នុងលោកនេះ កំណត់រាប់ខ្ញុំកុណាព្រះ

វិណាស្រត ដែលជាគុណរាប់មិនអស់បាន ខ្ញុំសំគាល់ខ្ញុំ

បុគ្គលឥក្រាម្យ ដែលចំណែករាប់កុណាព្រះវិណាស្រត ជា

គុណរាប់មិនអស់បាន (នោះ) ថាជាបុគ្គលល្ងង់ទៅ ។

តុទុព្រហ្មស្លូត្រ ទី ៧

[៧៧] ទៀបក្រុងសាវត្ថិ... សមិយនោឯង ពោកាលិកិក្ខុ
មានភាពដល់ខ្ញុំសេចក្តីទុក្ខ ឈឺចង់ ។ លំដាប់នោះឯង កាល
វេលាកម្រីបឋមយៈមកខ្លួនទៅហើយ ព្រហ្មមួយអង្គឈ្មោះតុទុ មានស្មីភ្លឺ
ភ្លឺភ្លឺ ញ៉ាំងវត្តជេតពនចាំងអស់ឱ្យភ្លឺស្លាង ចូលទៅកោកាលិកិក្ខុ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិទ្ធោ

ឧបសម្ព័ន្ធគ្នា វេហាសិ វេតោ កោកាលិកំ ភិក្ខុ
ឯតទេវេន បសាទេហិ កោកាលិក សាវ័បុត្តោក្ក-
ល្លានេសុ ចិន្តិ មេសលា សាវ័បុត្តោក្កល្លានាតិ ។
កោសិ ភ្នំ អាវុសោតិ ។ អហំ កុទ្ធិបទ្ទេកព្រហ្មតិ ។
កិទ្ធិ(១) ភ្នំ អាវុសោ កកវតា អនាគាមិ ព្យាកតោ
កថញ្ជាហិ(២) វជានតោតិ ។ បស្ស យាវញ្ច តេ វជិ
អបរទ្ធិនិ ។

[៧៦] បុរិសស្ស ហិ ជាតស្ស
កុបារី ជាយតេ មុខេ
យាយ ចិន្តតិ អត្តានិ
ពាលោ ទុត្តាសិតិ កណិ
យោ និទ្ធិយិ បសិសតិ
តំ វា និទ្ធិតិ យោ បសិសិយោ
វិចិជាតិ មុខេន សោ កាលិ

១ ម. ឧទ្ទិស ២ អថ ភិក្ខុហិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិទ្ធោ

លុះទូលពៅដល់ហើយ ក៏បិទនៅក្នុងអាកាស បាននិយាយនឹងកា-
កាលិកកុយ៉ានីនេះថា ខែកាកាលិក លោកចូរឃ្លាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លាក្នុង
ព្រះសាវ័បុត្តនិងព្រះមោគ្គលានចុះ ព្រោះព្រះសាវ័បុត្តនិងព្រះមោគ្គលាន
មានសីលជាទីស្រឡាញ់ ។ កោកាលិកកុស្កូរថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នក
ជាអ្វី ។ កុទ្ធិព្រហ្មតបថា ខ្លួនខ្ញុំជាព្រហ្មមារាជធានី ។ កោកាលិក-
កុស្កូរថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកនឹងព្រះមោគ្គព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករថា ជា
អនាគាមិបុគ្គលហើយ ហេតុអ្វីក៏វាឲ្យវិនិច្ឆ័យ អ្នកមកក្នុងទីនេះ ។ កុទ្ធិ-
ព្រហ្មតបថា លោកចូរឃើញកំហុសរបស់លោកនេះចុះ ។

[៧៦] បុគ្គលពាល ពោលទុត្តាសិក កាតំបន៍ខ្លួនដោយ
វំចាណា វំចាតោដូចជាផ្លែដឹង កើតក្នុងមាត់បុរសដែល
កើតហើយ អ្នកណាសរសើរបុគ្គលដែលក្នុងខ្លួន ច្រើនបុគ្គល
ដែលអួសរសើរ អ្នកនោះក៏ក្លាយជា សឡិវោសដោយមាត់

ព្រហ្មសំយុត្តស្ស អយាចនេត្ត ភកវន្តបសន្តមំ
 កាលិយា ភេទ សុខំ ន វិទ្ធិតិ
 អប្បមត្តោ អយំ កាលិ
 យោ អក្កេសុ ននបកដយោ
 សត្វស្សបិ សហាមិ អត្តនា
 អយមេវ មហន្តតរោ កាលិ
 យោ សុគតេសុ មនំ បនោសយេ ។
 សតិ សហស្សាន ធិរត្តនាធិ
 ធីត្តិសតិ មញ្ញ ច អត្តនាធិ
 យមវិយេ កវហិ ធិរយិ ឧបេតិ
 វាចំ មនញ្ច បណិទាយ ចាបកុត្តិ ។

ទសមំ ទុតិយកោកាលិកល្លត្តិ

[៧៧] សាវត្ថិយំ... អដទោ កោកាលិកោ កិក្ក
 យេន ភកវំ តេទុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា ភកវន្តិ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តិ ធិសិធិ ។ ឯកមន្តិ ធិសិទ្ធា ទោ
 កោកាលិកោ កិក្ក ភកវន្តិ ឯកដរោច ចាបិច្ឆា កន្ត
 សាវបុត្តមោត្តល្លាទា ចាបិកាធិ វេច្ឆាធិ វសិ កកាតិ ។

ព្រហ្មសំយុត្ត អយាចនេត្ត កោកាលិកិត្តលទៅកាលព្រះមាតាព្រះភាគ
 វមនិមិទបានសុខព្រោះពោសនោះ ករោចញ្ញំធន ព្រមទាំង
 ទ្រព្យទ្រប់ចំពួក ព្រមទាំងខ្លួន ទៅលើល្បែងភ្នាល់ទាំង
 ខ្សោយ ពោសនេះ ជាពោសមានប្រមាណតិចទេ បុគ្គល
 ដែលញ៉ាំងចិត្តឱ្យប្រឡូស ក្នុងបុគ្គលទាំងខ្សោយ ដែលមាន
 ឥតិល្ល ពោសនេះឯង ទើបជាពោសធំជាង ។ បុគ្គលកំភល់
 វាចនិងចិត្តកាត្រក់ ជាអ្នកគំរើវៀលព្រះអរិយៈទាំងខ្សោយ
 ទៅកើតក្នុងកេណា នរកនោះ មានអាយុចំនួនមួយសែន
 និងសាមសិបប្រាំមួយដំរីខ្លះនិងប្រាំអ្នកខ្លះ ។

ទុតិយកោកាលិកល្លត្រ ទី ១០

[៧៧] ទៀបគ្រងសាវត្ថិ... លំដាប់នោះឯង កោកាលិកិត្ត
 ចូលទៅកាលព្រះមាតាព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមាតា
 ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមរម្យ ។ លុះកោកាលិកិត្តអង្គុយក្នុងទី
 ដ៏សមរម្យហើយ បានក្រាបទូលព្រះមាតាព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សាវបុត្តនិងមោត្តល្លាន ជាអ្នកប្រាថ្នាលាមក ប្រព្រឹត្ត
 ទៅកម្រអំណាចសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ។

សុន្ទរិយសិរីសម្មាសម្ពុទ្ធសិរីសម្មាសម្ពុទ្ធសិរីសម្មាសម្ពុទ្ធ

[៧៨] ឃី វុត្ត កកវា កោកាលិកំ ភិក្ខុ
 ឯតនរោច មា ហេវី កោកាលិក អវច មា ហេវី
 កោកាលិក អវច បសាទេហិ កោកាលិក សាវី
 បុត្តមោត្តល្លាទេសុ ចិត្តំ មេសលា សាវីបុត្តមោត្តល្លា
 ទា ។ ទុតិយម្បិ ទោ កោកាលិកោ ភិក្ខុ កកវា
 ឯតនរោច កិញ្ចាបិ មេ កន្ត មន្ទាយកោ បច្ចយកោ
 អដទោ ចាបិច្ឆាវ សាវីបុត្តមោត្តល្លា ចាបកាជិ
 វច្ឆាជិ វសំ កតាតិ ។ ទុតិយម្បិ ទោ កកវា កោ
 កាលិកំ ភិក្ខុ ឯតនរោច មា ហេវី កោកាលិក អវច
 មា ហេវី កោកាលិក អវច បសាទេហិ កោកាលិក
 សាវីបុត្តមោត្តល្លាទេសុ ចិត្តំ មេសលា សាវីបុត្តមោត្ត
 ល្លាទាតិ ។ តតិយម្បិ ទោ កោកាលិកោ ភិក្ខុ
 កកវា ឯតនរោច ។ មេ ។ វច្ឆាជិ វសំ កតាតិ ។
 តតិយម្បិ ទោ កកវា កោកាលិកំ ភិក្ខុ ឯតនរោច
 ។ មេ ។ មេសលា សាវីបុត្តមោត្តល្លាទាតិ ។

សុន្ទរិយសិរីសម្មាសម្ពុទ្ធសិរីសម្មាសម្ពុទ្ធសិរីសម្មាសម្ពុទ្ធ

[៧៨] កាលបើកោកាលិកភិក្ខុ ក្រាបទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងកោកាលិកភិក្ខុ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កោ
 កាលិក អ្នកកុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ ម្ចាស់កោកាលិក អ្នកកុំនិយាយ
 យ៉ាងនេះឡើយ ម្ចាស់កោកាលិក អ្នកចូរញ៉ាំងចិត្តឱ្យជ្រះថ្លា ក្នុងសា
 វីបុត្តនិងមោត្តល្លាចុះ ព្រោះសាវីបុត្តនិងមោត្តល្លា មានសីលជាទី
 ស្រឡាញ់ ។ កោកាលិកភិក្ខុក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ជាន់បំរើជន
 យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលដែលគួរជឿ គួរប្រតិបត្តិតាម
 របស់ខ្ញុំមានស្រាប់ហើយ សាវីបុត្តនិងមោត្តល្លា ជាអ្នកប្រាថ្នាដ៏លាមក
 ភិក្ខុ ប្រព្រឹត្តទៅតាមអំណាចវិនិច្ឆ័យប្រាថ្នាដ៏លាមក ។ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងកោកាលិកភិក្ខុជាន់បំរើជនយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
 កោកាលិក អ្នកកុំនិយាយយ៉ាងនេះឡើយ ម្ចាស់កោកាលិក អ្នកកុំនិយាយ
 យ៉ាងនេះឡើយ ម្ចាស់កោកាលិក អ្នកចូរញ៉ាំងចិត្តឱ្យជ្រះថ្លា ក្នុងសាវីបុត្ត
 និងមោត្តល្លាទៅចុះ ព្រោះសាវីបុត្តនិងមោត្តល្លា មានសីលជាទី
 ស្រឡាញ់ ។ កោកាលិកភិក្ខុ ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ជាន់បំ
 រើជន យ៉ាងនេះថា ។ មេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅតាមអំណាចវិនិច្ឆ័យប្រាថ្នា ។
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងកោកាលិកភិក្ខុ ជាន់បំរើជនយ៉ាងនេះ
 ថា ។ មេ ។ ព្រោះសាវីបុត្តនិងមោត្តល្លា មានសីលជាទីស្រឡាញ់ ។

[៧៧] អថេតោ កោតាលីកោ កិក្ខុ ឧប្បាយ-
 សទា កតវដ្ឋំ អំពីវាទេត្វា បទត្តិណំ តត្វា បញ្ញា-
 មិ ។ អថិវប្បក្កន្តស្ស ច កោតាលីកស្ស កិក្ខុយោ
 សាសបមមត្តិហិ បិធុតោហិ សព្វោ កាយោ ដុះដ្ឋា
 អហោសិ សាសបមមត្តិយោ ហុត្វា មុត្តមត្តិយោ អហោ-
 សុំ មុត្តមត្តិយោ ហុត្វា កណ្ណយមត្តិយោ អហោសុំ
 កណ្ណយមត្តិយោ ហុត្វា កោលដ្ឋិមត្តិយោ អហោសុំ
 កោលដ្ឋិមត្តិយោ ហុត្វា កោលមត្តិយោ អហោសុំ
 កោលមត្តិយោ ហុត្វា អាមលកមមត្តិយោ អហោសុំ
 អាមលកមមត្តិយោ ហុត្វា វេលុវសលាដុកមត្តិយោ
 អហោសុំ វេលុវសលាដុកមត្តិយោ ហុត្វា តិល្លមត្តិ-
 យោ អហោសុំ តិល្លមត្តិយោ ហុត្វា បកិដ្ឋិសុ បុព្វញ្ច
 លោហិតញ្ច បក្កវិសុ ។ អថេតោ កោតាលីកោ
 កិក្ខុ តេនេវ អាពាធន កាលមកាសិ ។ កាល-
 កតោ ច កោតាលីកោ កិក្ខុ បទុមជិវយំ ឧបបដ្ឋិ
 សារីបុត្តោមាត្តល្លានេសុំ ចិត្តំ អាយោតេត្វា ។

[៧៧] លំដាច់នោះឯង កោតាលីកកុ ក្រោកអំពីកាលនៈ
 ថ្វាយបង្គំព្រះពានៈព្រះកាត ធ្វើប្រទេស្យណហើយចេញទៅ ។ កោត-
 លីកកុចេញទៅ មិនយូរប៉ុន្មាន កាយទាំងមូលក៏ចេញជាអុន្ត(១) ប៉ុន្មា
 គ្រាប់វៃស្ត អុន្តដែលប៉ុន្មាគ្រាប់វៃស្ត ក្លាយទៀងប៉ុន្មា គ្រាប់សណ្តកាយ
 អុន្តដែលប៉ុន្មាគ្រាប់សណ្តកាយ ក្លាយទៀងប៉ុន្មា គ្រាប់សណ្តកក
 អុន្តដែលប៉ុន្មាគ្រាប់សណ្តកក ក្លាយទៀងប៉ុន្មា គ្រាប់ពុត្រា អុន្តដែល
 ប៉ុន្មាគ្រាប់ពុត្រា ក្លាយទៀងប៉ុន្មា ផ្នែកពុត្រា អុន្តដែលប៉ុន្មាផ្នែកពុត្រា ក្លាយ
 ទៀងប៉ុន្មា ផ្នែកទ្វក្រៃ អុន្តដែលប៉ុន្មាផ្នែកទ្វក្រៃ ក្លាយទៀងប៉ុន្មា
 ក្តិបញ្ចៅ អុន្តដែលប៉ុន្មាក្តិបញ្ចៅ ក្លាយទៀងប៉ុន្មា ផ្នែកញ្ចៅ អុន្តដែលប៉ុន្មា
 ផ្នែកញ្ចៅ ក៏បែកជាយូរខ្លះខ្លះនិងយាម ។ គ្រោះនោះ កោតាលីកកុ
 ក៏ធ្វើមរណកាលដោយជម្ងឺនោះទៅ ។ លុះកោតាលីកកុធ្វើមរណកាល
 ហើយ ទៅកើតក្នុងវិទ្យុមនេក ព្រោះតែចង់ចិត្តអាហារក្នុងព្រះសារីបុត្ត
 នឹងព្រះហេតុល្លាន ។

១ អចារ្យខ្មែរប្រាថា បួស ខ្លះថា បួសលក់តែវ ខ្លះថា កមណយ ។

[៨០] អថទោ ព្រហ្មា សហម្បតិ អភិក្កន្តាយ

រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណោ កោវលកម្បំ ធនវនំ ឱកា-
 សេត្វា យេន កកវំ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា
 កកវន្តំ អភិវនេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ
 វិគោ ទោ ព្រហ្មា សហម្បតិ កកវន្តំ ឯកនវេច
 កោកាលិកោ កន្តេ ភិក្ខុ កាលកតោ^(១) កា-
 លកតោ ធន កន្តេ កោកាលិកោ ភិក្ខុ បនុមជិវយំ
 ឧបបន្នោ សាវ័ប្បត្តមោក្ខស្វាទេសុ ចិត្តំ អាឃាតេត្វាតិ ។
 ឥនមវេច ព្រហ្មា សហម្បតិ ឥនំ វត្តា កកវន្តំ
 អភិវនេត្វា បនត្តិណំ កត្វា តត្តវន្តវាយតិ ។

១១ កាលមសិទិ ឃាយ ។

[៨០] លំដាប់នោះ លុះវេលាក្រឹចបមយាម កន្លងទៅហើយ

សហម្បតិព្រហ្មមានស្មើល្អ ញ៉ាំងវត្តដេកពន់ពន់មូលទ្បិក្ខស្វាទិ ចូល
 ទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមាន
 ព្រះភាគ ហើយឈរនៅក្នុងទីដីសមន្ត ។ លុះសហម្បតិព្រហ្មឈរ
 នៅក្នុងទីដីសមន្តហើយ បានក្រាបចូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កោកាលិកភិក្ខុប្តីមរណកាលហើយ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កោកាលិកភិក្ខុ លុះប្តីមរណកាលហើយ តំទៅភ័ក្តក្នុង
 បមុមនេក ព្រោះវេតចង់ចិត្តកាយាកក្នុងព្រះសាវ័ប្បត្តនិព្រះមោក្ខស្វាទ ។
 សហម្បតិព្រហ្មបានពោលពាក្យនេះ លុះពោលពាក្យនេះហើយ ក៏ថ្វាយ
 បង្គំព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណ ប្រេប្រាតំអំពីវិនោះ ។

ព្រហ្មសំយុត្តស្ស អាណចនវដ្ឋ បុមុនិយេ អាឃុប្បមាណបុត្រ

(៨០) អនិទោ កតកា កស្សា វត្តិយា អន្ទុយេន
 ភិក្ខុ អាមន្តេសិ វនិមំ ភិក្ខុវេ វត្តិ ព្រហ្មា សហម្បតិ
 អភិក្ខុញាយ វត្តិយា អភិក្ខុន្តុវណ្ណា កោលកម្បិ
 ដេតវនំ ឱកាសត្វា យេនាហំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
 មិត្វា មំ អភិវិនេត្វា ឯកមន្តិ អដ្ឋាសិ ឯកមន្តិ បិកោ
 ទោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មា សហម្បតិ មំ ឯតនកេច កោកា-
 លិកោ កន្តេ ភិក្ខុ កោលកតោ កាលកតោ ច
 កន្តេ កោកាលិកោ ភិក្ខុ បនុមនិវយេ ឧបបន្នោ
 សាវបុត្តមោក្ខណ្ឌោសុ ចិត្តំ អាយាតត្វាតិ វនិមំ កេច
 ភិក្ខុវេ ព្រហ្មា សហម្បតិ វនិមំ វត្វា មំ អភិវិនេត្វា
 បនក្ខិណំ កត្វា តត្តវន្តវាយិតិ ។

(៨២) ឯវំ វុត្តេ អញ្ញតោ ភិក្ខុ កតវន្តិ ឯតនកេច
 កវិជិយំ នុ ទោ កន្តេ បនុមនិវយេ អាឃុប្បមា-
 ណន្តិ ។ ជិយំ ទោ ភិក្ខុ បនុមនិវយេ អាឃុប្បមាណំ តំ

ព្រហ្មសំយុត្ត អាណចនវដ្ឋ កាយុវេទិប្រមាណនៃអាឃុក្កបុមុនា

(៨១) លុះកន្លងព្រះនារេវ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅ
 ភិក្ខុទាំងឡាយថា ខ្ញុំលក្ខណ៍ទាំងឡាយ កាលវេលាក្រីបឋមយោមកន្តង
 ទៅហើយ ក្នុងក្រុងនេះ សហម្បតិព្រហ្មមានស្មីដ៏ល្អ ញ៉ាំងវត្តដេកពន
 ទាំងមូលឲ្យភ្លឺស្វាង ចូលមករកគង្គា លុះចូលមកដល់ ថ្វាយបង្គំ
 គង្គាគត ហើយឈរនៅក្នុងទីដីសមគួរ ខ្ញុំលក្ខណ៍ទាំងឡាយ លុះ
 សហម្បតិព្រហ្មឈរនៅក្នុងទីដីសមគួរហើយ ទើបនិយាយពាក្យនេះនឹង
 គង្គាគតថា បរិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កោកាលិកភិក្ខុ ធ្វើមរណកាល
 ហើយ ចរិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កោកាលិកភិក្ខុលុះធ្វើមរណកាលហើយ
 ក៏ទៅកើតក្នុងបុមុនា ព្រោះតែបដិច្ចភាយាក្នុងព្រះសាវបុត្តនិងព្រះ
 មោក្ខណ្ឌោ ខ្ញុំលក្ខណ៍ទាំងឡាយ សហម្បតិព្រហ្មបានពោលពាក្យនេះ
 លុះពោលពាក្យនេះហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំគង្គាគត ធ្វើប្រទក្សិណ រួច
 ក៏បាត់អំពីទីនោះទៅ ។

(៨២) កាលព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុ
 មួយរួច បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បរិគ្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ប្រមាណកាយក្នុងបុមុនាកេតិយ្យប្តីខ្លួន ។ ខ្ញុំលក្ខណ៍ ប្រមាណ
 កាយក្នុងបុមុនា យូរឆ្នាំគេ ប្រមាណកាយ ក្នុងបុមុនាកេនោះ

សុត្តនិបទសំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិបាក

ន សុត្តនិ សង្ខត្តិ ឯកុកាធិ វស្សនិ ឥតិ វា ឯកុកាធិ វស្សសតានិ ឥតិ វា ឯកុកាធិ វស្សសហស្សនិ ឥតិ វា ឯកុកាធិ វស្សសតសហស្សនិ ឥតិ វា ឥ ។ សុត្តា បទ កន្លះ ឧបមា កាតុន្តិ ។

(៨៣) សុត្តា កិក្ខុតិ កតវា អរោច សេយ្យ- ជាមិ កិក្ខុ វិសតិទារិកោ កោសលកោ តិលវាយោ កតោ បុរិសោ វស្សសតស្ស វស្សសតស្ស អន្ទយេន ឯកមេតិ តិលី ឧទ្ធកេយ្យ ទិញ្ចតិ ទោ សោ កិក្ខុ វិសតិទារិកោ កោសលកោ តិលវាយោ ឥមិទា ឧបត្តមេន បរិក្ខយំ បរិយាទានំ កខ្មេយ្យ ន ភ្លេវ ឯ កោ អត្ថុនោ ទិវយោ សេយ្យជាមិ កិក្ខុ វិសតិ អត្ថុនា ទិវយោ ឯវមេកោ ទិវត្ថុនោ ទិវយោ សេយ្យជាមិ កិក្ខុ វិសតិ ទិវត្ថុនា ទិវយោ ឯវមេកោ អតពោ ទិវយោ សេយ្យជាមិ កិក្ខុ វិសតិ អតពា ទិវយោ ឯវមេកោ អដដោ ទិវយោ សេយ្យជាមិ កិក្ខុ វិសតិ អដដា ទិវយោ ឯវមេកោ អមាហោ ទិវយោ សេយ្យជាមិ កិក្ខុ វិសតិ អមាហា ទិវយោ ឯវមេកោ កុម្មុនោ ទិវយោ

សុត្តនិបទសំយុត្តនិកាយ សភាវិបាក

មិនភាពរាប់បញ្ចូលដោយអាយថា ប៉ុណ្ណោះឆ្នាំ ប៉ុណ្ណោះយេឆ្នាំ ប៉ុណ្ណោះ កាន់ឆ្នាំ ឬប៉ុណ្ណោះវិសេឆ្នាំបោះ ។ បរិក្ខេបព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះអាច ធ្វើបែបបទប្រទេ ។

(៨៣) ព្រះបាទព្រះភាគ ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា ខ្ញុំលក្ខណៈ កតកត អាចធ្វើបាន ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំលក្ខណៈ ដូចជាទោះផ្អុក គ្រាប់ល្ងៃរបស់អ្នកផ្សេងកាលសល ដែលមានចំណុះ ២០ ទារី(១) លុះដល់ កន្លង់ពេលមួយយេឆ្នាំ ។ ឬសេចាប់យកគ្រាប់ល្ងៃមួយគ្រាប់ ។ អំពីទោះនោះ ខ្ញុំលក្ខណៈ ទោះល្ងៃរបស់អ្នកផ្សេងកាលសល ដែលមានចំណុះ ២០ ទារីនោះ អស់លើដីឥតសេសសល់ ដោយលំដាប់ នេះតាប់ជាង នៅមិនទាន់ ដល់នរកលោះ អត្ថុទ្ធមួយទេ ខ្ញុំលក្ខណៈ ២០ អត្ថុទ្ធនរក ស្មើនឹងទិវត្ថុ- នរកមួយ ខ្ញុំលក្ខណៈ ២០ ទិវត្ថុទ្ធនរក ស្មើនឹងអត្ថុទ្ធនរកមួយ ខ្ញុំលក្ខណៈ ២០ អត្ថុទ្ធនរក ស្មើនឹងអដដនរកមួយ ខ្ញុំលក្ខណៈ ២០ អដដនរក ស្មើ នឹងអមាហនរកមួយ ខ្ញុំលក្ខណៈ ២០ អមាហនរក ស្មើនឹងកុម្មុននរកមួយ

• អត្ថុទ្ធនា ៣ ៤ ចន្លោះ (៣៧) ខ្មែរ-សិរីមន្តរាជៈនា • ចន្លោះរបស់អ្នកផ្សេងកាលសល, ៤ ចន្លោះនោះ ៣ • កាតុន្តៈ ៣ • កោណ, ៤ កោណ ៣ • មាទិកា, ៤ មាទិកា ទើប ត្រូវជា • ទារី ៥ • ដំណែ ។

ប្រធានបុគ្គល អយោជន៍ រាជវង្សាភោជ

សេយ្យជាមិ ភិក្ខុ វិសតិ កុម្មុតា និរយោ វិវេកោ
សោគន្ធិកោ និរយោ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុ វិសតិ
សោគន្ធិកោ និរយោ វិវេកោ ឧប្បលកោ និរយោ
សេយ្យជាមិ ភិក្ខុ វិសតិ ឧប្បលកោ និរយោ វិវេ-
កោ បុណ្ណវិកោ និរយោ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុ វិសតិ
បុណ្ណវិកោ និរយោ វិវេកោ បទុណោ និរយោ បទុមិ
ទោ វេទ ភិក្ខុ និរយោ កោកាលិកោ ភិក្ខុ ឧបមន្ទោ
សាវិបុត្តោនាមសុ ចិន្ទិ អយោតេត្ថាតិ ។

(៨៤) ឥធម៌វេទ ភក្កវា ឥទិ វត្ថាទ សុតតោ
អជាមិ វិគទវេទ សត្ថា

បុរិសស្ស ហិ ជាតស្ស
កុដារី ជាយតេ មុទេ
យាយ ជិន្ទតិ អត្តាជំ
ពាលោ ទុត្តាសិតំ ភណិ
យោ ជិន្ទយិ បសិសតិ
តំ វា ជិន្ទតិ យោ បសិសិយោ
វិចិត្តាតិ មុទេទ សោ កាលី

ប្រធានបុគ្គល អយោជន៍ ភាវនាទោសជំនាន់

ម្នាលភិក្ខុ ៦០ កុម្មុទទោក ស្មើនឹងសោគន្ធិកម្មយ ម្នាលភិក្ខុ ៦០
សោគន្ធិកទោក ស្មើនឹងឧប្បលកម្មយ ម្នាលភិក្ខុ ៦០ ឧប្បលកទោក
ស្មើនឹងបុណ្ណវិកម្មយ ម្នាលភិក្ខុ ៦០ បុណ្ណវិកទោក ទើបស្មើនឹងបទុម-
នកម្មយ ម្នាលភិក្ខុ ចំណែកកោកាលិកភិក្ខុ ទៅកើតក្នុងនិរយោធម្មាបទុមៈ
ព្រោះតែនឹងចិត្តអាយាត ក្នុងសាវិបុត្តនិងមោត្តលោន ។

(៨៤) ព្រះមានព្រះភាគ បានគ្រាន់សូត្រនេះហើយ លុះព្រះ
សុត្តកជាសាស្តា ទ្រង់គ្រាន់សូត្រនេះហើយ ទើបគ្រាន់ពាក្យនេះ
ក៏ទៅទៀតថា

បុគ្គលពាល ពោលទុត្តាសិត កាត់ចង់ខ្លួន ដោយវេទ
ណា វេទនា ដូចជាផ្លែដីនឹង កើតក្នុងមាត់បុរសដែលកើត
ហើយ អ្នកណាសរសើរបុគ្គលដែលនឹងខ្លា ឬនឹងខ្លាបុគ្គល
ដែលសរសើរ អ្នកនោះឈ្លោះថាសន្សំចោលដោយមាត់

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សតបរិវេណ

កាលំនា តេន សុទំ ន វិន្ទតិ

អប្បមត្តា អយំ កាលំ

យោ អក្កេសុ ធនបរាជយោ

សទ្ធស្សាបិ សហាបិ អត្តោ

អយមេវ មហាន្តករោ កាលំ

យោ សុកតេសុ មនំ បដោសយេ ។

សតំ សហស្សានុ និរទ្ធានំ

ធន្តិសតិ បញ្ច ធម អទ្ធានិ

យមរិយេ ករហំ និរយំ ទុបេតិ

វាចំ មនព្វ បណិជាយ ជាបកាត្តិ ។

អាយចរិវេណ ។

ធស្សុទ្ធានំ

អាយាចចំ ការវោ ព្រហ្មនេវោ

តកោ ធម ព្រហ្មា អមរា ធម និដ្ឋិ

បមាណោកាលិកាតិស្សកោ ធម

តុនុ ធម ព្រហ្មា អមរោ កោកាលិកោតិ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតបរិវេណ

វមនិមិនបុនសុទ្ធសុទ្ធសោ ការោក្ខំនព្រមវាង

ព្រមព្រមបំពួក ព្រមព្រមខ្លួន ទៅលើវិស្សនិកាលំព្រម

ពោសនេះ ជាពោសមានប្រមាណតិចទេ បុគ្គលដែល

ញ៉ាំងចិត្តឱ្យប្រឡូស្ត ក្នុងបុគ្គលព្រមព្រម ដែលមានគំនិត

ពោសនេះឯង ទើបជាពោសចំពោះ ។ បុគ្គលកំលំវាចា

និងចិត្តកាត្រក់ ជាអ្នកកិរិយាព្រមព្រមព្រម ទៅ

កើតក្នុងនកេណា នកេនោះមានអាយុចំនួនមួយសែន និង

សមសិបប្រាំមួយនៃព្រះនិងប្រាំអព្វុះ ។

ចំ អាយចរិវេណ ។

ទុទ្ធាននៃអាយាចនវិគ្គនោះ គឺ

អាយាចនស្សត្រ ១ ការស្សត្រ ១ ព្រហ្មទៅស្សត្រ ១ ភក

ព្រហ្មស្សត្រ ១ អបរាជិនីស្សត្រ ១ បមាណស្សត្រ ១ បឋម

កោកាលិកស្សត្រ ១ ភិស្សត្រ ១ កុទ្ធព្រហ្មស្សត្រ ១

ទុតិយៈកោកាលិកស្សត្រដទៃទៀត ១ ។

ព្រហ្មបញ្ជាតំ(១)

បឋមី សន្តង្គមារស្មត្តំ

(៨៥) ឯវខ្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកវា
កជគហេ វិហាតិ សប្បជីតិវេ ។ អដទោ ព្រហ្មា
សន្តង្គមារោ អភិក្កន្តាយ វត្តិយោ អភិក្កន្តវណ្ណោ
កេវលកប្បិ សប្បជីតិវិ ឱកាសេត្វា យេន កកវា
តេជុបសន្តមិ ឱបសន្តមិត្វា កកវន្តិ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តិ អដ្ឋាសិ ។

(៨៦) ឯកមន្តិ វិគោ ទោ ព្រហ្មា សន្តង្គមារោ
កកវតោ សន្តិភេ ឥមិ កាដំ អកាសិ
ឧត្តិយោ សេដ្ឋោ ជិទេតស្មី
យេ កោត្តប្បជិសារិហោ
វិដ្ឋាចរណា សម្បដ្ឋោ
សោ សេដ្ឋោ ទេវមាតុសេតិ ។

១ ឧ. ឧត្តិយោ វិដ្ឋាតិមិ បញ្ចកន្តិមិ បាលា ។

ព្រហ្មបញ្ជា:

សន្តង្គមារស្មត្ត ទី ១

(៨៧) ភ្នំបុរស្តាបមក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅស្រុកឆ្នេរស្ទឹងឈ្មោះសប្បជី ទៀបក្រុងកងក្រីះ ។
សំដាប់នោះឯង កាលវេលាក្របបឋមយាមកនូវទៅហើយ ព្រហ្មឈ្មោះ
សន្តង្គមារ មានស្មីដ៏ល្អ ញ៉ាំងឆ្នេរស្ទឹងសប្បជីទាំងមូលឲ្យភ្លឺស្វាង រួច
ចូលទៅកាលព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះ
មានព្រះភាគ ហើយឈរក្នុងទីសមគួរ ។

(៨៨) លុះសន្តង្គមារព្រហ្ម ឈរនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បាន
គោលនាងនេះ ក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគថា
ត្អូញដល់លាស្រ័យខ្លះត្រាក្រ មានតែក្សត្រិយ៍ប្រសើរ
បំផុតក្នុងប្រជុំជន ចំណែកទំណាស់ព្រាហ្មណ៍ អ្នក
បរិច្ចារិដោយវិជ្ជានិច្ចវេទនា ប្រសើរបំផុតក្នុងពួកទេវតា
និងមនុស្ស ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិញ្ញា

(៨៧) ឥន្ទមៈវាច ព្រហ្មា សន្តត្តិមារោ សមនុត្តោ
សត្តា អហោសិ ។ អថទោ ព្រហ្មា សន្តត្តិមារោ
សមនុត្តោ មេ សត្តានិ ភកវន្តិ អភិវាទេត្វា បទក្កិណិ
កត្វា តត្តេវន្តាបាយិទិ ។

ទុតិយំ ទេវិទត្តស្សត្តំ

(៨៨) ឯវម្មេ សុតិ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា
កជគហោ វហោតិ គិដ្ឋក្កដេ បទ្ធកេ អចិវប្បក្កិណ្ណំ ទេវ-
នត្តេ ។ អថទោ ព្រហ្មា សហម្បតិ អភិក្កន្តាយ វតិ-
យា អភិក្កន្តវណ្ណោ តេវលកប្បំ គិដ្ឋក្កដំ ឱកាសត្វា
យេន ភកវា តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិក្វា ភកវន្តិ
អភិវាទេត្វា ឯកមន្តិ អដ្ឋាសិ ។

(៨៩) ឯកមន្តិ ចិតោ ទោ ព្រហ្មា សហម្បតិ
ទេវនត្តិ អាវុត្ត កកវតោ សន្តិកោ ឥមំ កាចិ អភាសិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិញ្ញា

(៨៧) លុះសន្តត្តិមារោ ពោលពោលគាថានេះហើយ ព្រះ
សាស្តា ទ្រង់ពេញព្រះហឫទ័យ ។ លំដាប់នោះឯង សន្តត្តិមារោព្រហ្ម
ដឹងថា ព្រះសាស្តាចេសកាត្តអញ ទ្រង់ពេញព្រះហឫទ័យ ក៏ថ្វាយ
បន្តិព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណ ហើយក៏បាក់ដំពីទីនោះទៅ ។

ទេវិទត្តស្សត្ត ទី ២

(៨៨) ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ កាលវេលា
ទៅទុក្ខ ទៀសចេញទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ
លើភ្នំគិដ្ឋក្កដ ទៀបក្រុងកដ្ឋន្រ្ទ ។ លំដាប់នោះឯង កាលវេលាក្រិ
បមវយាមកនូវទៅហើយ សហម្បតិព្រហ្ម មានស្មើដ៏ល្អ ញ៉ាំងភ្នំគិដ្ឋ-
ក្កដទាំងមូលឲ្យភ្នំស្រាង ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
អស់ហើយ ក៏ថ្វាយបន្តិព្រះមានព្រះភាគ ហើយឈរនៅក្នុងទីសមគួរ ។

(៨៩) លុះសហម្បតិព្រហ្ម ឈរក្នុងទីសមគួរហើយ បាន
ពោលគាថានេះ ក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគ ប្រាថ្នាទីទៅទុក្ខថា

ព្រហ្មសំយដ្ឋស្ស ព្រហ្មបគ្គេ ធម្មាធិស្ស ភសិកំ
ដលី វេ កាណ្ណលី ហន្តិ
ដលី វេជ្ជំ ដលី ធន្នំ
សញ្ញារោ កាមុរិសំ ហន្តិ
កាញា អស្សតរិ យថាតិ ។

តតិយំ អន្តរវិន្ទស្តុត្តំ

(៧០) ឯកំ សមយំ កកវា មកទេសុ វិហាតិ
អទុកាវិន្ទុ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន កកវា វត្តទុ-
ការតិមិសាយំ អន្លោកាសេ ចិសិន្នោ ហោតិ ។ ទេ-
រោ ច ឯកមេតំ ដុសាយតិ ។ អជទោ ព្រហ្មា
សហម្បតិ អភិក្កន្តាយ វត្តិយោ អភិក្កន្តវណ្ណោ កេវ-
លកម្បំ អទុកាវិន្ទំ ឱកាសេត្វា យេន កកវា តេ-
ទុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កកវិន្ទំ អភិវាទិត្វា ឯកមន្តិ
អដ្ឋាសិ ។

(៧១) ឯកមន្តិ បិតោ ទោ ព្រហ្មា សហម្បតិ
កកវតោ សន្តិកេ ឥមា តាថាយោ អកាសិ

ព្រហ្មសំយដ្ឋ ព្រហ្មាភ្នាវា ភសិកៃសេហឡតិព្រហ្ម
ផ្ទៃចេក សំខ្យប់ដើមចេក ផ្ទៃឫស្សី សំខ្យប់ដើម
ឫស្សី ផ្ទៃបចុស សំខ្យប់ដើមបចុស ត្រៀងសក្ការៈ
សំខ្យប់បុសេទ្ធច ដូចជាតិ សំខ្យប់មេសេអស្សតរ ។

អន្តរវិន្ទស្តុត្ត ទី ៣

(៧០) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងស្រុក
អន្តរវិន្ទុ៖ ក្នុងផែនមន្ទៈ ។ សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ
គង់ក្នុងទីវាល ក្នុងវាលាក្រុងនឹងអង្គ ។ ភ្ញៀវកំភ្នាក់ស្រីប ។ ។
ត្រាចោះ លុះវាលាក្រីបមយាមកនូវទៅហើយ សហម្បតិព្រហ្ម
មានស្នីដីល្អ ញ៉ាំងស្រុកអន្តរវិន្ទុ៖ ទាំងមូលឱ្យភ្នំស្វាង រួចចូលទៅ
គាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ
ហើយឈរក្នុងទីសមគួរ ។

(៧១) លុះសហម្បតិព្រហ្ម ឈរក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បាន
ពោលគាថាទាំងឡាយនេះ ក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគថា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ
 សេវេវេ បន្ទានិ សយនាសនា
 ចរេយ្យ សញ្ញាជនិប្បមោត្តា
 សចេ វតី ចាជិកច្នេយ្យ ភត្ត
 សង្ឃ វិសេ វត្តិកត្តា សតីមា
 កុលា កុលំ បិណ្ឌិកាយ ចរត្តា
 ឥន្ទ្រិយកុត្តា ជិបកោ សតីមា
 សេវេវេ បន្ទានិ សយនាសនា
 កយា បមុត្តា អកយេ វិមុត្តា
 យត្ត កេវា សិរីសទា
 វិជ្ជុ សញ្ញាតិ ឋានេតិ ទេវា
 អន្តការតិមិសាយ វត្តិយា
 ចិសិទិ ភត្ត ភិក្ខុ វិភតលោមហិសោ
 ឥន្ទ ជាតុ មេ ទិជ្ជិ
 ឈយំ ឥតិហិតិហិ
 ឯកស្មី ព្រហ្មចរិយស្មី
 សហស្សំ មទ្ធុហាយិទិ
 ភិយោ បញ្ចសតា សេត្តា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ
 ភិក្ខុស្ថសេនសេនាសនៈស្លាតំ គូប្រេត្រិក្ខុវិជ្ជាស្រឡាវោក
 សំយោជនៈ បើមិនបានសេចក្តីក្រេកអរ ក្នុងសេនាសនៈនោះ
 ទេ ក៏គួរនៅក្នុងភ្នំពុះ ក្រែងក្រែង ក្រែងមានស្មារតី
 ភិក្ខុកាលប្រាប់ទៅបិណ្ឌិកា អំពីក្រលួលមួយ ទៅក្រលួលមួយ
 ក្រែងក្រែងទ្រិយ ក្រែងមានប្រាជ្ញា មានស្មារតី ហើយគួរ
 សេនាសនាសនៈស្លាតំ ក្នុងទីណាមានភ្នំកស្កា ពស់ធំ
 ជាសត្វទុក្ខជាតិដែលគួរខ្លាច ផ្អែកបោះកំពុងតែឆ្លៀលធ្លាក់
 មេឃកំពុងតែគ្រហឹម ក្នុងក្រិវីដែលនឹងភ័ក្ត ភិក្ខុអង្គុបស្រឡាវោក
 ចាកភ័យ ចុះចិត្តស្របក្នុងព្រះទីក្រុងដែលឥតភ័យ ក៏អស់ប្រិ
 ព្រួចរោមហើយ អង្គុយក្នុងទីតាំងនោះបាន មួយទៀត ហេតុ
 នេះ ថ្ងៃឃើញច្បាស់ហើយ ថ្ងៃមិនមែននិយាយផ្តួសផ្តាសាទ
 ក្នុងព្រហ្មចរិយៈ គឺធម្មទេសនាម្តង បានពួកលោកដែលលះ
 ចង់ម្ល៉េងម្ល៉េងមួយពាន់ បានពួកលោកជាសក្កុះជាងប្រាំរយ

ព្រហ្មសំយុត្តស្ស ព្រហ្មចក្ខុវេ ត្ថិតិប្បវត្ត
 ធម្មោ ច ធម្មតោ ធម្មា(១)
 សព្វេ សោតិ សមាបន្តា
 អតិប្បាធម្មាមិទោ
 អជាយំ ឥភវ បជា
 បុញ្ញភាគាតិ មេ មទោ
 សម្មាភំ ធាមិ សញ្ញាមិ
 មុសាវាធម្មស្ស ទុក្ខប្បន្តិ(២) ។

បុព្វតំ អរុណាវតិសុត្តិ

[៧២] ឯតំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហាតិ ។ បេ។
 តត្រ ទោ ភគវា ភិក្ខុ គមន្តសិ ភិក្ខុវេតិ ។
 ភទន្តតិ ភេ ភិក្ខុ ភគវតោ បទុស្សាសិ ។

[៧៣] ភគវា ឯតទេវេច ក្ខតបុត្តំ ភិក្ខុវេ រាជា
 អហោសិ អរុណាវ ធាម ។ រត្តោ ទោ បទ ភិក្ខុវេ
 អរុណាវតោ អរុណាវតិ ធាម រាជធានិ អហោសិ ។

• ១. សតិ ។ ២. វតប្បវតិ ។ ម. វតប្បវតិ ។

ព្រហ្មសំយុត្ត ព្រហ្មចក្ខុវេ ត្ថិតិប្បវត្ត

កំមាន យេវំបកំមាន លោកចារិកសំនោះ បានដល់ខ្ញុំ
 ខ្សែអោយមកហើយ មិនទៅកើតជាសត្វកិច្ចានទេ មួយទៀត
 ចិត្តខ្ញុំគិតថា ពួកសត្វក្រៅពីសេក្តុនេះ សុទ្ធតែជាអ្នក
 បានចំណែកបុណ្យ តែខ្ញុំមិនកាចខឹងរាប់បាទ ព្រោះទ្វាប
 មុសាវាទ ។

អរុណាវតិសុត្តិ ទី ៤

[៧២] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅទៀបក្រុង
 សាវត្ថិ ។ បេ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់ហៅភិក្ខុ
 ចំនួនខ្លះថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំនួនខ្លះ ។ ភិក្ខុចំនួននោះ ក៏ទទួលព្រះ
 ក្នុងដីកាព្រះមានព្រះភាគថា សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រោស ។

[៧៣] ព្រះមានព្រះភាគ គ្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំនួន
 ខ្លះ កាលពីព្រេងនាយមក មានព្រះរាជាឈ្មោះអរុណាវខ្ញុំ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុចំនួនខ្លះ ក៏ព្រះរាជាអរុណាវខ្ញុំ មានរាជធានីឈ្មោះអរុណាវតិ ។

អរុណាវតី ទោ បទ ភិក្ខុវេ រាជជាតិ សិទ្ធិ ភគវា
អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ឧបទិស្សាយ វិហាសិ ។ សិទ្ធិស្ស
ទោ បទ ភិក្ខុវេ ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស
អភិក្ខុសម្ពុទ្ធិ បាម សាវកយុតំ អរហាសិ អក្កយុតំ
កន្ថយុតំ ។

(៧២) អថទោ ភិក្ខុវេ សិទ្ធិ ភគវា អរហំ សម្មា-
សម្ពុទ្ធា អភិក្ខុំ ភិក្ខុំ អាមន្តេសិ អាយាម ព្រាហ្មណ
យេន អញ្ញតរោ ព្រហ្មណេកោ តេនុបសន្តមិស្សាម
យាវ កត្តស្ស កាលោ កវិស្សត្តិ ។ ឯវិ កន្តេតិ
ទោ ភិក្ខុវេ អភិក្ខុ ភិក្ខុ សិទ្ធិស្ស ភគវតោ អរហតោ
សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បច្ចុស្សេសិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ
សិទ្ធិ ច ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា អភិក្ខុ ច
ភិក្ខុ សេយ្យថាបិ បាម ពលកំ បុរិសោ សម្មិត្តិ កំ
តាហំ បសាយេយ្យ បសាវតិ កំ តាហំ សម្មិត្តេយ្យ
ឯវមេវ អរុណាវតិយា រាជជាតិយា អន្តរហិតោ តស្មី
ព្រហ្មណេកោ បាតុរោសិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ សិទ្ធិ
ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា អភិក្ខុំ ភិក្ខុំ អាមន្តេសិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលនោះ ព្រះមានព្រះភាគអរហន្តសម្មាសម្ពុ
ទ្រង់ព្រះនាមសិទ្ធិ បានគង់កស្រយនូវអរុណាវតីរាជធានី ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ សាវកមួយគូ ឈ្មោះអភិក្ខុនិទ្ទិសម្ភាវៈ ជាគូជំប្រសើរ
ជាក្នុងជំរក របស់ព្រះសិទ្ធិ មានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុ ។

(៧២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលនោះ ព្រះសិទ្ធិមានព្រះ
ភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុ បានគ្រាស់ហៅភិក្ខុឈ្មោះអភិក្ខុថា ម្នាល
ព្រាហ្មណ៍ ឥត យើងនឹងចូលទៅកាន់ព្រហ្មណេកណមួយ ទំកំដល់
ពោលកត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អភិក្ខុភិក្ខុ ខ្សួលព្រះពុទ្ធដីកាព្រះសិទ្ធិ
មានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលនោះ ព្រះសិទ្ធិមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មា-
សម្ពុ នឹងអភិក្ខុភិក្ខុ ក៏បាត់អំពីអរុណាវតីរាជធានី ទៅប្រាកដក្នុង
ព្រហ្មណេកនោះ ដូចជាបុរសមានកំលាំងលោះចេញនូវដៃ ដែលបត់ចូល
ចូរបត់ចូលនូវដៃដែលលោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលំដាប់នោះ
ព្រះសិទ្ធិ មានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុ គ្រាសនឹងអភិក្ខុភិក្ខុថា

ព្រហ្មវិញ្ញាណ ព្រហ្មញ្ញយន្ត

បដិភាគុ ព្រាហ្មណ ព្រហ្មញ្ញ ឆ ព្រហ្មបរិសាយ
ឆ ព្រហ្មចារិសដ្ឋានព្វ ឆម្ពី កាដាតិ ។ ឯវំ កន្តតិ
ទោ កិក្ខវេ អភិក្ខ កិក្ខុ សិទិស្ស កកវកោ អវហតោ
សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បដិស្សត្វា ព្រហ្មានព្វ ព្រហ្មបរិសត្វ
ព្រហ្មចារិសដ្ឋេ ឆ ឆម្ពីយា កាដាយ សន្តស្សសិ
សមាធមេសិ សម្មុត្តេសិ សម្មហិសេសិ ។

[៧៤] តត្រ សុទ្ធិ កិក្ខវេ ព្រហ្មា ឆ ព្រហ្មបរិសា
ឆ ព្រហ្មចារិសដ្ឋា ឆ ឧដ្ឋាយន្តិ ច័យន្តិ វិចារេន្តិ
អន្ទវយំ វត កោ អន្ទតំ វត កោ កាដញ្ញិ ធាម សត្តវិ
សម្មុទ្ធិក្ខតេ សាវកោ ឆម្ពី ទេសេស្សត្តិ ។ អថទោ
កិក្ខវេ សិទិ កកវ អវហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា អភិក្ខុ
កិក្ខុ អាមន្តសិ ឧដ្ឋាយន្តិ ទោ តេ ព្រាហ្មណ ព្រហ្មា
ឆ ព្រហ្មបរិសា ឆ ព្រហ្មចារិសដ្ឋា ឆ អន្ទវយំ វត
កោ អន្ទតំ វត កោ កាដញ្ញិ ធាម សត្តវិ សម្មុទ្ធិក្ខតេ
សាវកោ ឆម្ពី ទេសេស្សត្តិ តេធា ភ្នំ ព្រាហ្មណ

ព្រហ្មវិញ្ញាណ ព្រហ្មញ្ញយន្ត ព្រហ្មញ្ញយន្ត

ខ្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកច្បស់ដែនខ្ញុំចម្លងថា ដល់ព្រហ្មជន ដល់បរិស័ទ
របស់ព្រហ្មជន ដល់អ្នកបំរើរបស់ព្រហ្មជន ។ ខ្នាលភិក្ខុចាតិទ្យាយ
ភិក្ខុឈ្មោះអភិក្ខុ ខ្នាលព្រះបុព្វជីកាព្រះសិទ្ធិទានព្រះភាគ អរហន្តសម្មា-
សម្ពុទ្ធហា ព្រះកណ្តាព្រះអង្គ ហើយញ្ញាតិព្រហ្មជន ញ្ញាតិបរិស័ទ
របស់ព្រហ្មជន ញ្ញាតិអ្នកបំរើរបស់ព្រហ្មជន ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់
យក ឲ្យអាចហាម ឲ្យរឹករយ ដោយធម្មិតថា ។

[៧៥] ខ្នាលភិក្ខុចាតិទ្យាយ បានឮមក ក្នុងរឿងនោះថា ព្រហ្ម
និងបរិស័ទរបស់ព្រហ្ម និងអ្នកបំរើរបស់ព្រហ្ម ពោលពោស គំរេវៀល
និម្មិត អស្ចារ្យណាស់ហ្ន៎ ចំឡែកណាស់ហ្ន៎ ព្រះសាស្ត្រ គង់នៅ
ក្នុងទីចំពោះមុខ មិនសមបើបើសាវ័កហិរិសំដែនធម៌សោះ ។ ខ្នាលភិក្ខុ
ចាតិទ្យាយ លំដាប់នោះឯង ព្រះសិទ្ធិទានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ
ច្រើនគ្រាន់នឹងអភិក្ខុភិក្ខុថា ខ្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រហ្ម និងបរិស័ទរបស់
ព្រហ្ម និងអ្នកបំរើរបស់ព្រហ្មចាតិទ្យាយ ពោលពោសថ អស្ចារ្យណាស់
ហ្ន៎ ចំឡែកណាស់ហ្ន៎ ព្រះសាស្ត្រគង់នៅក្នុងទីចំពោះមុខ មិនសមបើ
បើសាវ័កហិរិសំដែនធម៌សោះ ខ្នាលព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ អ្នកច្ប

កិយេ្យសោ មត្តាយ ព្រហ្មាណេត្ត ព្រហ្មបរិសត្ត ព្រហ្ម-
 ចារិសន្នេ ច សំវេជេហិតិ ។ ឯវំ កន្តេតិ ទោ កិក្ខវេ
 អភិក្ខុ កិក្ខុ សិទិស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធស្ស បដិស្សត្វា ទិស្សមារទេនបិ កាយេន ធម្មំ
 នេសេសិ អទិស្សមារទេនបិ កាយេន ធម្មំ នេសេសិ
 ទិស្សមារទេនបិ ហេដ្ឋិមេន ឧបន្ស្សកាយេន អទិស្ស-
 មារទេនបិ ឧបរិមេន ឧបន្ស្សកាយេន ធម្មំ នេសេសិ
 ទិស្សមារទេនបិ ឧបរិមេន ឧបន្ស្សកាយេន អទិស្សមា-
 រទេនបិ ហេដ្ឋិមេន ឧបន្ស្សកាយេន ធម្មំ នេសេសិ ។

[៧៦] តត្រ សុទិំ កិក្ខវេ ព្រហ្មា ច ព្រហ្ម-
 បរិសា ច ព្រហ្មចារិសន្នា ច អន្ទរិយន្តតចិត្តជាតា អ-
 ហេសុំ អន្ទរិយំ វត កោ អន្តតំ វត កោ សមណស្ស
 មហិទ្ធិតាតា មហានុកវតាតិ ។ អដទោ កិក្ខវេ

ញ៉ាំងព្រហ្ម ទិំបរិសំវេបេសំព្រហ្ម ទិំអកបំរិបេសំព្រហ្ម ឲ្យសង្កេត
 ក្រែលនិជានិប្រមាណចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អភិក្ខុភិក្ខុ ទទួល
 ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះសិទិមាព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធជា ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ហើយមានកាយប្រាកដ សំដែងធម៌ខ្លះ មានកាយមិនប្រាកដ
 សំដែងធម៌ខ្លះ មានកាយពាក់កណ្តាលមានក្រោមប្រាកដ តែកាយពាក់
 កណ្តាលមានលើមិនប្រាកដ សំដែងធម៌ខ្លះ មានកាយពាក់កណ្តាល
 មានលើប្រាកដ តែកាយពាក់កណ្តាលមានក្រោមមិនប្រាកដ សំដែង
 ធម៌ខ្លះ ។

[៧៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮមក ក្នុងរឿងនោះថា ព្រហ្ម
 ទិំបរិសំវេបេសំព្រហ្ម ទិំអកបំរិបេសំព្រហ្ម មានសេចក្តីអស្ចារ្យចំព្រៃ
 រោតរឿងក្នុងចិត្តថា អស្ចារ្យណាស់ហ្ន៎ ចំព្រៃណាស់ហ្ន៎ សមណៈ
 មានប្លម្លៃច្រើន មានគុណច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំដាប់នោះ

ព្រហ្មសំយុត្តស្ស ព្រហ្មបញ្ចេ អភិក្ខុស្ស ភាវិកាសំ

អភិក្ខុ ភិក្ខុ សិទ្ធិ ភក្កន្តំ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធិ

ឯគណកេច អភិជាតាមិ ទ្វាហិ ករុន្តំ ភិក្ខុសង្ឃស្ស

មជ្ឈេ ឯវុធិ វាចំ កាសិភា បហោមិ ទ្វាហិ អារុសោ

ព្រហ្មលោកេ វិគោ សហស្សិលោកេធាតុំ សុវេន

វិញ្ញាបេតុទ្ធិ ។ ឯគស្ស ព្រាហ្មណ កាលោ ឯគស្ស

ព្រាហ្មណ កាលោ យំ ទ្ធិ ព្រាហ្មណ ព្រាហ្មលោកេ

វិគោ សហស្សិលោកេធាតុំ សុវេន វិញ្ញាបេយ្យាសីតិ ។

ឯវំ ករុន្តិ ទោ ភិក្ខុវេ អភិក្ខុ ភិក្ខុ សិទ្ធិស្ស ក-

កវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បដិស្សុត្វា ព្រហ្ម-

លោកេ វិគោ វស្ស កាជាយោ អកាសិ

ព្រហ្មសំយុត្ត ព្រហ្មបញ្ចេ អភិក្ខុតុលោកេ

អភិក្ខុតុ បាធាប្រាបទ្ធានុស្សិទ្ធិ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធិ

នេះថា បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គប្រាប់ពាលវេទ មានសភាព

យ៉ាងនេះ ក្នុងករណីលក្ខណៈសង្ឃថា ម្ចាស់កាវសោតាំងឡាយ ខ្ញុំប៉ែកនៅ

ក្នុងព្រហ្មលោក កាចញ្ញវិលោកធាតុតាំងមួយពាន់ឲ្យដឹងច្បាស់ ដោយ

សំឡេងបាទ ។ ម្ចាស់ព្រហ្មណ៍ កាលនេះគួរហើយ ម្ចាស់ព្រហ្មណ៍

កាលនេះគួរហើយ ម្ចាស់ព្រហ្មណ៍ អ្នកប៉ែកនៅក្នុងព្រហ្មលោកហើយ

គប្បីញ្ញវិលោកធាតុតាំងមួយពាន់ ឲ្យដឹងច្បាស់ដោយសំឡេងចុះ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ អភិក្ខុតុ ទទួលព្រះពុទ្ធដីកាព្រះសិទ្ធិមានព្រាហ្ម

អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ហើយប៉ែកនៅក្នុងព្រហ្ម

លោក បាទពាលតាវាតាំងនេះថា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុបបិដក

អារក្ខដ ធិក្កមដ
 យុត្តដ តុត្តសាសន
 តុបាដ មត្តនោ សេដិ
 ធម្មតារិវ កុត្តារោ
 យោ វេស្សី ធម្មវិទយេ
 អប្បមត្តោ វិហោស្សតិ
 បហាយ ជាតិសិសារិ
 តុត្តស្សន្តិ ករិស្សតិវិ ។

(៧៧) អដទោ ភិក្ខុវេ សិទ្ធំ ច ភក្ខវា អារហំ
 សម្មាសម្ពុទ្ធា អភិក្ខុ ច ភិក្ខុ ព្រហ្មណញ្ច ព្រហ្មមរិ-
 សញ្ច ព្រហ្មចារិសន្នេ ច សិវេជេត្តា សេយ្យដាបិ
 ធាម ។ បេ ។ ភស្មី ព្រហ្មលោកេ អន្តរហិតា អរុ-
 ណាវតិយោ វាជនាវិយោ ចាតុរោស្សី ។ អដទោ ភិក្ខុវេ
 សិទ្ធំ ភក្ខវា អារហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
 អស្សុត្ត ចោ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ អភិកុស្ស ភិក្ខុចោ ព្រហ្ម-
 លោកេ វិភស្ស កាដាយោ កាសមាណស្សាតិ ។
 អស្សុត្តា ទោ មយំ ភន្តេ អភិកុស្ស ភិក្ខុចោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុបបិដក

អ្នកទាំងឡាយ ចូរព្រាង ចូរច្រើនប្រុង ចូរប្រកបព្យាយាម
 ក្នុងកុសលសមា ចូរកំចាត់បំបាត់សេនាខម្ពុ ដូចជាតុញ្ជាញ្ជា-
 ញីផ្ទះបុរុស អ្នកណាមិនប្រហែស ក្នុងធម្មវិន័យនេះ អ្នក
 នោះនឹងលះបង់ខ្លាចសិស្សា ហើយធ្វើឲ្យទីបំផុតខ្ពុតុបាម ។

(៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លំដាប់នោះឯង ព្រះសិវិមាម
 ព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនឹងអភិក្ខុក្នុង ក្នុងព្រហ្ម និងបរិស័ទរបស់
 ព្រហ្ម នឹងអ្នកបំបែបសព្វព្រហ្ម ឲ្យសង្ខេបហើយ បានអំពីព្រហ្មលោក
 នោះ មកប្រាកដក្នុងអរុណាវតីវាជនាវិយោ ដោយធាបំហែស ប្រៀបដូច
 ជា ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លំដាប់នោះ ព្រះសិវិមាមព្រះភាគ
 អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ គ្រាន់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលដែលអភិក្ខុក្នុងក្រុងព្រហ្មលោក ពោលឲ្យតាមទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយបានឮវែងរយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏បំរើន កាលអភិក្ខុក្នុង

ព្រហ្មសំយោគ ព្រហ្មញ្ញ ភិក្ខុំ អភិក្ខុស្ស ភាសាសិរី

ព្រហ្មលោកេ មិគស្ស ភាសាយោ ភាសមាណស្សាតិ ។
យថាកមំ មន គុម្ម ភិក្ខុវេ អស្សុត្ត អភិក្ខុស្ស
ភិក្ខុវេ ព្រហ្មលោកេ មិគស្ស ភាសាយោ ភាសមា-
ណស្សាតិ ។ ឃិ ទោ មយំ កន្ថេ អស្សុត្តា អភិក្ខុស្ស
ភិក្ខុវេ ព្រហ្មលោកេ មិគស្ស ភាសាយោ ភាស-
មាណស្ស

អារក្ខមំ ធិត្តមម

យុត្តមំ កុត្តសាសនេ

ធុតាមំ មត្តវេ មេធិ

នធុរការិ កុត្តារោ

យោ នមស្មំ ធម្មវិធម

អប្បមត្តោ វិហោស្សតិ

ធម្មាយ ជាតិសិសារិ

ធុក្ខុស្សន្តំ ករិស្សតិ

ឃិ ទោ មយំ កន្ថេ អស្សុត្តា អភិក្ខុស្ស ភិក្ខុវេ ព្រ-
ហ្មលោកេ មិគស្ស ភាសាយោ ភាសមាណស្សាតិ ។

ព្រហ្មសំយោគ ព្រហ្មញ្ញ ភិក្ខុតាំងឡាយស្តាប់ភាសាមេសភិក្ខុវិទូ

មិគោនេភ្នំព្រហ្មលោក ពោលភាថាតាំងឡាយ ពួកយើងខ្ញុំព្រះអង្គ
បានឮដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ កាលដែលអភិក្ខុភិក្ខុមិគោនេភ្នំ
ព្រហ្មលោក ពោលខ្ញុំភាថាតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយបានឮពាក្យថា
ដូចម្តេចខ្លះ ។ បង់គ្រូព្រះអង្គដំបំរើន កាលដែលអភិក្ខុភិក្ខុមិគោនេភ្នំ
ព្រហ្មលោក ពោលភាថាតាំងឡាយ ពួកយើងខ្ញុំព្រះអង្គបានឮយ៉ាង

នេះថា

អ្នកតាំងឡាយ ចូរព្រាហ្ម ចូរច្រើនប្រែ ចូរប្រកបរាជ្យយាម

ក្នុងពុទ្ធសាសនា ចូរកំចាត់បង់សេនាវនមត្ត ដូចជាកញ្ជូរ

ញ៉ាំងដុះបបូស អ្នកណាមិនប្រហែសក្នុងធម្មវិន័យនេះ អ្នក

នោះទំនិលៈបង់ខ្ញុំជាតិសន្យា ហើយធ្វើខ្ញុំទីបំផុតខ្ញុំកុំបាត

បង់គ្រូព្រះអង្គដំបំរើន កាលដែលអភិក្ខុភិក្ខុមិគោនេ ភ្នំព្រហ្មលោក

ពោលភាថាតាំងឡាយ ពួកយើងខ្ញុំព្រះអង្គ បានឮយ៉ាងនេះដែរ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខាទិវគ្គ

(៧៨) សាទុ សាទុ ភិក្ខុវេ សាទុ ខោ ភុម្មេ
ភិក្ខុវេ អស្សុក្ក អភិក្ខុស្ស ភិក្ខុវេ ប្រាណុលោកេ
មិតស្ស កាដាយោ កាសមានស្សានិ ។ ឥនមរោច
ភគវា អន្តមនា ភេ ភិក្ខុ ភគវតោ ភាសិតំ អភិទទុន្តិ ។

បញ្ចមំ បរិនិព្វានស្មត្តំ

(៧៧) ឯតំ សមយំ ភគវា ត្យសិទ្ធារាជំ វិហារតិ
ឧបវត្តនេ មល្លានំ សាលវិនេ អន្តវេន យមកសាលានំ
បរិនិព្វានសមយេ ។ អធិខោ ភគវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
ហន្តនានំ ភិក្ខុវេ អាមន្តយាមិ ។ វយនម្ហា សង្ខារា
អប្បមាទេន សម្បទេដាតិ ។ អយំ គដាកតស្ស
បច្ឆិមា វាចាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខាទិវគ្គ

(៧៨) ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភ្យេ ល្អហើយ ល្អហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ព័ន្ធភ្យេ ពិតជាប្រវែងហើយ ការវដ្តបអភិក្ខុភិក្ខុ បិតាទៅក្នុងព្រហ្ម-
លោក ពោលគាត់ព័ន្ធភ្យេ អ្នកព័ន្ធភ្យេបានពូ ។ ព្រះមានព្រះ
ភាគគ្រាស់ព្រះក្នុងដីកានេះហើយ ភិក្ខុព័ន្ធភ្យេ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ
រីករាយ ចំពោះភាសិត របស់ព្រះមានព្រះភាគ ។

បរិនិព្វានស្មត្ត ទី ៥

(៧៧) សមយម្ហេ ព្រះមានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងចន្លោះដើមសាល-
ព្រឹក្សព័ន្ធភ្យេ ក្នុងសាលវិនេរបស់ពួកមល្លក្សត្រិយ៍ ដែលជាទីបត់ចូលទៅ
ក្នុងក្រុងកុសិនារា ក្នុងសម័យជាទីបរិនិព្វាន ។ លំដាប់នោះ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់នឹងភិក្ខុព័ន្ធភ្យេថា ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធភ្យេ ក៏
ឥឡូវនេះ គាត់គង់ប្រាប់អ្នកព័ន្ធភ្យេថា សុត្តិព័ន្ធភ្យេមានសេចក្តី
សាបសូន្យជាធម្មតា អ្នកព័ន្ធភ្យេ ចូរញ៉ាំងកិច្ចព័ន្ធភ្យេសំរេច
ដោយសេចក្តីមិនប្រហែសចុះ ។ នេះជាបច្ចិមវាចា របស់ព្រះភគវាគត ។

ប្រធានបុគ្គល ព្រះព្រះវរបុត្រាវរបុត្រី

(១០០) អថេតា ភក្កា បធមជ្ឈានំ សមាបដ្ឋិ
 បធមជ្ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ទុតិយជ្ឈានំ សមាបដ្ឋិ ទុតិ-
 យជ្ឈានា វុដ្ឋហិត្វា តតិយជ្ឈានំ សមាបដ្ឋិ តតិយជ្ឈានា
 វុដ្ឋហិត្វា ធកុត្តជ្ឈានំ សមាបដ្ឋិ ធកុត្តជ្ឈានា វុដ្ឋហិត្វា
 អាណាសាទញ្ជាយនំ សមាបដ្ឋិ អាណាសាទញ្ជាយន-
 នា វុដ្ឋហិត្វា វិញ្ញាណញ្ជាយនំ សមាបដ្ឋិ វិញ្ញាណ-
 ញ្ជាយនា វុដ្ឋហិត្វា អាតិក្កញ្ជាយនំ សមាបដ្ឋិ
 អាតិក្កញ្ជាយនា វុដ្ឋហិត្វា ទេវសញ្ញាសញ្ញាយ-
 នំ សមាបដ្ឋិ ទេវសញ្ញាសញ្ញាយនា វុដ្ឋហិត្វា
 សញ្ញាវេទយនិរោធំ សមាបដ្ឋិ សញ្ញាវេទយនិរោធា
 វុដ្ឋហិត្វា ទេវសញ្ញាសញ្ញាយនំ សមាបដ្ឋិ ទេវ-
 សញ្ញាសញ្ញាយនា វុដ្ឋហិត្វា អាតិក្កញ្ជាយនំ
 សមាបដ្ឋិ អាតិក្កញ្ជាយនា វុដ្ឋហិត្វា វិញ្ញាណញ្ជា-
 យនំ សមាបដ្ឋិ វិញ្ញាណញ្ជាយនា វុដ្ឋហិត្វា អា-
 ណាសាទញ្ជាយនំ សមាបដ្ឋិ អាណាសាទញ្ជាយនា
 វុដ្ឋហិត្វា ធកុត្តជ្ឈានំ សមាបដ្ឋិ ធកុត្តជ្ឈានា វុដ្ឋហិត្វា

ប្រធានបុគ្គល ព្រះព្រះវរបុត្រាវរបុត្រី

(១០០) លំហំបំនោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ចូល
 បឋមជ្ឈាន ចេញអំពីបឋមជ្ឈាន ចូលទុតិយជ្ឈាន ចេញអំពី
 ទុតិយជ្ឈាន ចូលតតិយជ្ឈាន ចេញអំពីតតិយជ្ឈាន ចូលធកុត្តជ្ឈាន
 ចេញអំពីធកុត្តជ្ឈាន ចូលអាណាសាទញ្ជាយនជ្ឈាន ចេញអំពី
 អាណាសាទញ្ជាយនជ្ឈាន ចូលវិញ្ញាណញ្ជាយនជ្ឈាន ចេញអំពី
 វិញ្ញាណញ្ជាយនជ្ឈាន ចូលអាតិក្កញ្ជាយនជ្ឈាន ចេញអំពី
 អាតិក្កញ្ជាយនជ្ឈាន ចូលទេវសញ្ញាសញ្ញាយនជ្ឈាន ចេញអំពី
 ទេវសញ្ញាសញ្ញាយនជ្ឈាន ចូលសញ្ញាវេទយនិរោធ ចេញ
 អំពីសញ្ញាវេទយនិរោធ ប្រឡប់ចូលទេវសញ្ញាសញ្ញាយនជ្ឈាន
 វិញ ចេញអំពីទេវសញ្ញាសញ្ញាយនជ្ឈាន ចូលអាតិក្កញ្ជាយន-
 ជ្ឈាន ចេញអំពីអាតិក្កញ្ជាយនជ្ឈាន ចូលវិញ្ញាណញ្ជាយនជ្ឈាន
 ចេញអំពីវិញ្ញាណញ្ជាយនជ្ឈាន ចូលអាណាសាទញ្ជាយនជ្ឈាន ចេញ
 អំពីអាណាសាទញ្ជាយនជ្ឈាន ចូលធកុត្តជ្ឈាន ចេញអំពីធកុត្តជ្ឈាន

សុត្តនិបិទ សំយក្កនិកាយ សភាថិក្ខុ

តតិយជ្ឈានំ សមាបដ្ឋិ តតិយជ្ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ទុតិ-
យជ្ឈានំ សមាបដ្ឋិ ទុតិយជ្ឈានា វុដ្ឋហិត្វា បឋមជ្ឈានំ
សមាបដ្ឋិ បឋមជ្ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ទុតិយជ្ឈានំ សមា-
បដ្ឋិ ទុតិយជ្ឈានា វុដ្ឋហិត្វា តតិយជ្ឈានំ សមា-
បដ្ឋិ តតិយជ្ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ទេតុត្តជ្ឈានំ សមាបដ្ឋិ
ទេតុត្តជ្ឈានា វុដ្ឋហិត្វា សមទន្តរំ កកក បរិនិព្វាយិ ។

(១០១) បរិនិព្វតេ កកកតិ សហ បរិនិព្វានា ព្រហ្មា
សហម្បតិ ឥមំ កាជំ អភាសំ

សទ្ធោ ធិត្តិមិស្សន្តិ
ក្ខតា លោកេ សមុស្សយំ
យត្ថ ឯកានិសោ សត្តា
លោកេ អប្សដិបុត្តលោ
តថាគតោ ពលប្បត្តោ
សម្មុទ្ធោ បរិនិព្វតោតិ ។

(១០២) បរិនិព្វតេ កកកតិ សហ បរិនិព្វានា
សន្តោ ទេវទមិទ្ធោ ឥមំ កាជំ អភាសំ

សុត្តនិបិទ សំយក្កនិកាយ សភាថិក្ខុ

ចូលកតិយជ្ឈានំ ចេញអំពីកតិយជ្ឈានំ ចូលទុតិយជ្ឈានំ ចេញអំពី
ទុតិយជ្ឈានំ ចូលបឋមជ្ឈានំ ចេញអំពីបឋមជ្ឈានំ ចូលទុតិយជ្ឈានំ
ចេញអំពីទុតិយជ្ឈានំ ចូលតតិយជ្ឈានំ ចេញអំពីតតិយជ្ឈានំ ចូល
ទេតុត្តជ្ឈានំ ចេញអំពីទេតុត្តជ្ឈានំ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បរិនិព្វាន ក្នុង
ចន្លោះ ។

(១០១) កាលព្រះមានព្រះភាគ បរិនិព្វានហើយ សហម្បតិ-
ព្រហ្ម ពោលគាថានេះ ដំណាលគ្នានឹងការបរិនិព្វានថា

ព្រះតថាគត ជាសាស្ត្រ មានគុណប្រាកដដូច្នោះ មិន
មានបុគ្គលប្រៀបដូចមានក្នុងលោក ទ្រង់ដល់នូវកម្លាំងវៃ
ញាណ គ្រាសំនឹងដោយព្រះអង្គឯង ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ
ក្នុងលោកណា ពួកសត្វចាំដល់ នឹងដាក់ចុះនូវកងកាយ
ក្នុងលោក (នោះ) មិនបានឡើយ ។

(១០២) កាលព្រះមានព្រះភាគ បរិនិព្វានហើយ សក្កៈជាដំបូង
ទៅកាតាំងឡាយ ពោលគាថានេះ ដំណាលគ្នានឹងការបរិនិព្វានថា

ព្រហ្មសំយក្ក ព្រហ្មចញ្ចកៈ អនុរុកសិក៌

អធិត្តា វក សង្ការា ឧប្បាធរយធម្មិយោ
ឧប្បជ្ឈិត្តា ចិរុជ្ឈន្តិ តេសិ វុបសមោ សុខាតិ ។

[១០៧] បរិនិព្វានេ ភកវតិ សហ បរិនិព្វានោ

អាយស្មា អានុត្តោ វេទិ កាដិ អភាសិ

តោសិ យំ កីសនកំ តោសិ លោមហិសនិ

សព្វាការវុបេតេ សម្ពុទ្ធវេ បរិនិព្វានេតិ ។

[១០៨] បរិនិព្វានេ ភកវតិ សហ បរិនិព្វានោ

អាយស្មា អនុរុក្ខោ វេទិ តាថាយោ អភាសិ

នាហុ អស្សាសបស្សាសោ

បិកចិត្តស្ស តាធិយោ

អនេដោ សន្តិមារត្ត

ធកុមា បរិនិព្វានោ

អសស្វិទេន ចិត្តេន

វេទនិ អជ្ឈិវាសយិ

បដ្ឋោតសេវុវ ចិត្តានិ

វិមោត្តោ តេតសោ អហុតិ ។

ព្រហ្មចញ្ចក៌ ។

ព្រហ្មសំយក្ក ព្រហ្មចញ្ចកៈ កសំរបស់ព្រះអនុរុ

សង្ការោនិឡាយ មិនទៀងទេញ្ចំ មានការកើតឡើងនឹងការ

សូន្យនៅវិញជាធម្មតា លុះកើតឡើងហើយក៏រលត់វិញ

ការម្ខាងខ្លះសង្ការោនិឡាយនោះបាន រើបន្តិកនូវសេចក្តីសុខ ។

[១០៧] កាលព្រះមានព្រះភាគ បរិនិព្វានហើយ ព្រះអានុរុ

មានអាយុ កាលគាត់នេះ ដំណាលគ្នានឹងការបរិនិព្វានថា

កាលដែលព្រះសម្ពុទ្ធ ប្រកថាដោយហេតុដ៏ប្រសើរគ្រប់យ៉ាង

ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ សេចក្តីខ្លាចនោះ សេចក្តីព្រឺកេមនោះ

ក៏តែងកើតមានប្រាកដ ។

[១០៨] កាលព្រះមានព្រះភាគ បរិនិព្វានហើយ ព្រះអនុរុ

មានអាយុ ក៏ពោលគាត់ថាទាំងនេះ ដំណាលគ្នានឹងការបរិនិព្វានថា

រៀបរយស្សនៈនិងបស្សនៈ របស់ព្រះសម្ពុទ្ធ ដែលមាន

ព្រះហឫទ័យខ្លាចខ្លួននឹងនឹង មិនមានទេ ព្រះសម្ពុទ្ធ ទ្រង់

មិនញាប់ញ័រដោយកណ្តារទេ ទ្រង់ប្រាណសេចក្តីស្ងប់ តិអនុ-

បាទិសសនិព្វាន ទ្រង់មានបញ្ញាចក្ក បរិនិព្វានហើយ ទ្រង់

អត់សន្តិក់ខ្លះវិទនា ដោយព្រះហឫទ័យមិនបាច់ញាត មាន

ព្រះហឫទ័យរួចស្រឡះ ដូចជាប្រថីបរលត់ហើយ ។

ចប់ ព្រហ្មចញ្ចកៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិទ្ធា

តិស្សុទ្ធានំ

ព្រហ្មាសនំ នេវនត្តា
អទ្ធការិទ្ធា អរុណារតិ
បរិនិព្វានេន ច នេសតំ
នំ ព្រហ្មបញ្ចកំ ។

តត្រៃ ទុទ្ធានំ

ព្រហ្មាយាចនំ ការវត្ថុ
ព្រហ្មនេវេ តតោ ព្រហ្មា
អញ្ញតរោ ច ព្រហ្មា ច
ព្រហ្មណោតោ តោកាលិកក្ស
អាឡវិកក្ស គុតុ ច
ព្រហ្មា តោកាលិកកំត្ថុ
សន្តត្តមាវេន នេវនត្តំ
អទ្ធការិទ្ធា អរុណារតិ
បរិនិព្វានេន បណ្ណាសាតិ
ន្និនិសា ចាវត្តមា និស្សន្និ ។
ព្រហ្មសំយុត្តំ សម្ពុំ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយ សភាវិទ្ធា

ទុទ្ធានិទ្រព្វបញ្ចកៈនោះ គឺ

សន្តត្តមាព្រហ្មស្មត្រ ។ វេរេត្តស្មត្រ ។ អន្តកិទ្ធីស្មត្រ ។
អរុណារតិស្មត្រ ។ ឱតិបរិនិព្វានស្មត្រ ។ ធមៈឈ្មោះថា ព្រហ្ម-
បញ្ចកៈ ដែលព្រះមានព្រះភាគ សំដែងហើយ ។

ទុទ្ធានក្នុងព្រហ្មសំយុត្តនោះ គឺ

ព្រហ្មាយាចនស្មត្រ ។ ការស្មត្រ ។ ព្រហ្មវេរស្មត្រ ។
តតព្រហ្មស្មត្រ ។ ព្រហ្មនេវេវៀរ ក្នុងអបកិទ្ធីស្មត្រ ។
រឿនព្រហ្មលោកក្នុងបទស្មត្រ ។ បឋមភាគាលិកស្មត្រ ។
កាឡវិកៈ (កិស្សតៈ) ស្មត្រ ។ គុតុព្រហ្មស្មត្រ ។ កោកាលិក-
កំត្ថុស្មត្រ ។ សន្តត្តមាស្មត្រ ។ វេរេត្តស្មត្រ ។ អន្តកិទ្ធី-
ស្មត្រ ។ អរុណារតិស្មត្រ ។ បរិនិព្វានស្មត្រ ។ គ្រូរោង ច
សំរាប់បុណ្យ ដែលមានមក ប្រាកដដូច្នោះឯង ។

ចប់ ព្រហ្មសំយុត្ត ។

ព្រះហ្មណស់យុត្ត
បរិយោ អរហន្តវិគ្គោ

បរិមំ ធនញ្ញាណីសុត្តំ

(១០៥) ឯវុទ្ធិ សុតិ ។ ឯកំ សមយំ ភកវា
រាជកហោ វិហារតិ វេទ្យុវនេ កាលទុក្ខនិវាបេ ។ តេជ
ទោ មន សមយេន អញ្ញាតស្ស ការទ្វាជិតោក្ខស្ស
ព្រាហ្មណស្ស ធនញ្ញាណី តាម ព្រាហ្មណី អភិក្សសញ្ញា
ហោតិ តុទ្ធវេ ន ធម្មេ ន សាម្មិ ន ។

(១០៦) អដទោ ធនញ្ញាណី ព្រាហ្មណី ការ
ទ្វាជិតោក្ខស្ស ព្រាហ្មណស្ស កត្តំ ឧបសំហារន្តិ
ឧបក្កមិទ្ធា(១) ភិក្ខុក្កំ ឧទានំ ឧទានេសិ នហោ
តស្ស ភកវតោ អរហតោ សញ្ញាសម្ពុទ្ធស្ស... នហោ

១ ម ចេត្តវិញ ។

ព្រះហ្មណស់យុត្ត
អរហន្តវិគ្គ ទី ១

ធនញ្ញាណីសូត្រ ទី ១

(១០៥) ខ្ញុំបាទស្តាប់ យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះនាម
ព្រះភាគ ប្រឆាំងនឹងគ្រូវេទ្យុវនេ ជាភលទុក្ខនិវាបស្ថាន ជិតក្រុង
រាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង នាមព្រាហ្មណីវណ្ណៈធនញ្ញាណី (ជាកិរិយា)
នៃព្រាហ្មណីម្នាក់ ជាការទ្វាជិតោក្ខ នាមព្រះថ្វាគ្រូគ្រូគ្រូក្នុងព្រះក្នុង
ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ ។

(១០៦) សំដាប់នោះឯង នាមធនញ្ញាណីព្រាហ្មណី កុំក្រតិចត្រៃ
កត្ត ដើម្បីព្រាហ្មណីការទ្វាជិតោក្ខ ភិក្ខុក្កំចម្លែងទៅបានបំផុតថា សូម
ថ្វាយបង្គំព្រះនាមព្រះភាគ អរហន្តសញ្ញាសម្ពុទ្ធស្សនោះ សូមថ្វាយបង្គំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

កស្ស កកវតោ អរហនោ សម្មាសម្ពុទ្ធិស្សតិ ។
 ឯវំ វុត្តោ ការទ្វាជតោត្តោ ប្រាហ្មណោ ធនត្ថាចិ
 ប្រាហ្មណី ឯតទភេត ឯវំ ធម៌ មហាយំ វសសិ យស្សិ វ
 កស្សិ វ កស្ស មុណ្ណកស្ស សមណស្ស វណ្ណំ
 កាសតំ ឥនាចិ ក្សាហំ វសសិ កស្ស សត្តុនា
 ភំទំ អាណេមស្សមីតិ ។ ឯ ខ្លាហង្គំ ប្រាហ្មណ
 មស្សមិ សនេវកេ លោកេ សមារកេ សប្រាហ្មកេ
 សស្សមណប្រាហ្មណិយា មតាយ សនេវមុស្សយ
 យោ កស្ស កកវតោ ភំទំ អាណេមយ្យ អរហនោ
 សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស អមិច ត្វំ ប្រាហ្មណ កង្ក កង្កាមិ
 ជាចិស្សសីតិ ។

[១០៧] អថទោ ការទ្វាជតោត្តោ ប្រាហ្មណោ
 កុប្បតោ អមត្តមលោ យេន កកវ តេនុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្វា កកវតា សម្ពិ សម្មោទិ សម្មោទិយំ
 កមំ សារណិយំ វិតិសារត្វា ឯកមង្គំ ឯសិទិ ។
 ឯកមង្គំ ឯសិទ្ធា ទោ ការទ្វាជតោត្តោ ប្រាហ្មណោ
 កកវង្គំ កតាយ អដ្ឋកាសិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

ព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ អង្គីនោះ ។ កាលបើមាន
 ប្រាហ្មណី កាលយំនេះហើយ ប្រាហ្មណីការទ្វាជតោត្រ ឯយាយ
 ទីនីនាវិចិត្តាចិប្រាហ្មណី ឯនេះចេះ មេច្រំនេះ គ្រប់តែឯង ហិទ
 កោលសរសើសមណៈព្រះតិល ក្នុងទីផ្តេសង្កាស រមេច្រំ អញ
 ទីនីលើកទូរ្យ(១) ចំពោះគ្រូរបស់ហង្គឯងនោះ ក្នុងកាលដទ្បុរនេះ ។
 ខ្លាហង្គប្រាហ្មណី ក្នុងលោកព្រមទាំងទេវលោក មារណក ប្រាហ្មណក
 មនុស្សលោក ក្នុងពួកសត្រូវទាំងសមណប្រាហ្មណី ឯនីមនុស្សជា
 សម្មតិទេព ឯនីមនុស្សដ៏សស រូបិទិលយើញអកណា អាចលើក
 ទូរ្យ(១) ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះបាទទេ ខ្លាហង្គ
 ប្រាហ្មណី តែជាអ្នកចូរទៅបុះ ពុះទៅហើយ គង់តែទីនីមិទេ ។

[១០៧] ព្រះនោះឯង ប្រាហ្មណីការទ្វាជតោត្រ ទីនីអនិចិត្ត
 ចូលទៅក្រពះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ធ្វើសេចក្តីរីករាយ
 ជាមួយទីនីព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលត្រូវរីករាយ ទីនីពាក្យ
 ដែលត្រូវព្យាបាល ក៏អង្គុយទៅ ក្នុងទីសមត្ថ ។ លុះប្រាហ្មណី
 ការទ្វាជតោត្រ អង្គុយក្នុងទីសមត្ថហើយ បោះកោលទីនីព្រះមានព្រះ
 ភាគ ដោយគាថា ថា

អញទីលើកទូរ្យ(១) ចំពោះគ្រូរបស់ហង្គឯងនោះ គ្រូនិរស្សនេញតិល ។

ប្រាហ្មណសំយុត្តស្ស អាហន្តវត្តេ អាហន្តប្បវេណ
កំសុ ធន្វា សុទ្ធំ សេតិ
កំសុ ធន្វា ធន សោចតិ
កំស្សស្ស ឯកទម្មស្ស
វជំ កោចសិ កោតមាតិ ។

(១០៨) កោជំ ធន្វា សុទ្ធំ សេតិ
កោជំ ធន្វា ធន សោចតិ
កោទស្ស វិសម្មលស្ស
មទុក្ខស្ស ប្រាហ្មណ
វជំ អវិយា បសំសន្តិ
កត្តិ ធន្វា ធន សោចតិ ។

(១០៩) ឯវិវត្តេ ការត្វាជកោត្តា ប្រាហ្មណោ កកវន្តិ
ឯតទរោច អភិក្កន្តិ កោ កោតម អភិក្កន្តិ កោ កោតម
សេយ្យជាបិ កោ កោតម ធិក្កន្តិកំ វា ឧក្កន្តិយ្យ បដិ-
ច្ឆន្តិ វា វិវរយ្យ ម្ពន្ធស្ស វា មត្តិ អាចិន្តោយ្យ អទុការ

ប្រាហ្មណសំយុត្ត អាហន្តវត្តេ សេចក្តីសរសើរប្រធានប្រការ
បុគ្គលកាតំបង់នូវភ្នំ ទើបដេកជាសុខ បុគ្គលកាតំបង់នូវភ្នំ
ទើបមិនសោកសៅ បតិប្រទ្រព្យភាគម ព្រះអង្គពេញ
ព្រះម្លប់យន្តិសម្រាប់ចម្រើន ដែលជាចម្រើន ។

(១០៨) ព្រះធានព្រះកោត្រាស់ថា បុគ្គលកាតំបង់នូវ
សេចក្តីក្រោម ទើបដេកជាសុខ បុគ្គលកាតំបង់នូវសេចក្តី
ក្រោម ទើបមិនសោកសៅ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ ពួកព្រះ
អរិយៈ តែងសរសើរនូវកាលសម្រាប់សេចក្តីក្រោម ដែលមាន
បុសជាពិស មានចុងដីផ្អែម ព្រោះថា បុគ្គលកាតំបង់នូវ
សេចក្តីក្រោមនោះបានហើយ ទើបមិនសោកសៅ ។

(១០៩) កាលដែលព្រះធានព្រះកោត ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
ប្រាហ្មណ៍ការព្រះនាគ្រូ បានទូលព្រះធានព្រះកោតយ៉ាងនេះថា បតិប្រ
ព្រះភាគមដ៏ចំរើន ច្បាស់ណាស់ បតិប្រព្រះភាគមដ៏ចំរើន ច្បាស់
ណាស់ បតិប្រព្រះភាគមដ៏ចំរើន ដូចជាបុគ្គលដ៏ខ្លាចស្រែដែលផ្តាច់
បើកបង្ហាញ នូវរបស់ដែលកំបាំង ឬចង្អុលបង្ហាញដល់មនុស្សវាទ្រង់

វា គេលឃ្លាជាតិ តារាយ្យ ឧត្តមន្តោ រូបាធិ ធម្មត្ថិកិ
 ឯវមេវ កោកា កោតមេធិ អនេកមេវិយាយេធិ ធម្មោ
 មកាសិកោ ឯសាហំ កវន្តិ កោតមិ សរណំ កត្តាមិ
 ធម្មត្ថា កិក្កុសធឿត្ថា លកេយ្យហំ កោតោ កោតមស្ស
 សន្តិកោ បព្វជ្ជិ លកេយ្យិ ឧបសម្មន្តិ ។ អលត្ត ទោ
 ការត្វាជកោត្តោ ប្រាហ្មណោ កកវតោ សន្តិកោ បព្វជ្ជិ
 អលត្ត ឧបសម្មន្តិ ។ អចេរុបសម្មន្តោ ទោ មនាយស្នា
 ការត្វាដោ ឯកោ រូបកន្តោ អប្បមន្តោ អាតាមិ
 មហិតត្តោ វិហារន្តោ នចិរស្សេវ យស្សត្តាយ កុលចុត្តា
 សម្មនេវ អការស្នា អនតាវយំ បព្វជន្តិ កន្តុត្តិ
 ប្រាហ្មនិយមរិយាសាធិ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា
 សន្តិកត្វា ឧបសម្មន្តិ វិហាសិ ទិណោ ជាតិ វុសិកំ
 ប្រាហ្មនិយំ កតិ កាវណិយំ ធាបរិ ឥត្តត្តាយាតិ
 អត្តញ្ញាសិ ។ អញ្ញាភរោ ធិ មនាយស្នា ការត្វាដោ
 អរហតិ អហោសិកិ ។

ចូក្រោលប្រចំបក្កនិវត្តនិក ដោយឯកថា ក្នុងមនុស្សមានចក្ក ធិន្តិយេញ
 រូបចាំងឡាយបាន ធម៌វិសេសព្រះភាគមជ្ជិមវិសេសប្រកាសហើយ ដោយ
 កនេកបរិយាយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ សូមដល់ខ្ញុំព្រះភាគម
 ជ្ជិមវិសេស ព្រះធម៌ផង ព្រះកិក្កុសធឿផង ជាទីកំរិតិភ្នែក ខ្ញុំព្រះអង្គ
 សូមបានរូបប្រាជ្ញា សូមបានខ្ញុំឧបសម្មតា ក្នុងសំណាក់ព្រះភាគម
 ជ្ជិមវិសេស ។ ប្រាហ្មណ៍ការត្វាជកោត្ត ក៏បានប្រាជ្ញា ធិន្តិឧបសម្មតា
 ក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគ ។ លុះការត្វាជកោត្ត បាន
 ឧបសម្មតាមិយេយ្យប្រ័ដ្ឋាន ចៀសចេញទៅតែម្នាក់ឯង ជាអ្នកមិនប្រមាទ
 មានព្យាយាមផុតកំរើកិលេស បានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះទិព្វាន កុល-
 ចុប្រចាំងឡាយ ចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្ទះសេដ្ឋីដោយប្រពៃ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរធម៌ណា (ព្រះការត្វាជកោត្ត) ក៏បានធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់ បានសម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏គួរមេដោយខ្លួនឯងក្នុងចក្ខុបុព្វ ខ្ញុំ
 អនុត្តរធម៌នោះ ដែលជាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ ហើយដឹងច្បាស់ថា ជាតិ
 អស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈបាននៅលើហើយ សោឡាសកិច្ចភាគ្នាអញ
 បានធ្វើរួចហើយ មគ្គការវិនិច្ឆ័យ ដើម្បីសោឡាសកិច្ចនេះទៀត
 មិនបានឡើយ ។ ចល្លាយ អហោចាំងឡាយ ព្រះការត្វាជកោត្ត
 ក៏ជាព្រះអហោចមួយអង្គដែរ ។

ក្រាហ្គណ៍សំយុង្គស្ស អហេតុវិទូ បដិបត្តា

ទុតិយំ អក្កោសកសត្តំ

[១១១] ឯកំ សមយំ កកក វាជកហេ វិហាតិ វេជ្ជវេទេ កាលទ្ធកនិកំវេ ។ មស្សេសិ ទោ អក្កោសកការាដា ប្រាហ្មណោ ការាដាគោត្តោ កិរ ប្រាហ្មណោ សមណស្ស កោតមស្សសន្និកោ អកាវស្ថា អនកាវយំ មត្តជិកោតិ កុបិកោ អនត្តមហោ យេន កកក តេទុបសន្តមិ ទុបសន្តមិក្ខា កកវន្តំ អសញ្ញាហិ ជុសាហិ វាហិ អក្កោសតិ មរិកាសតិ ។

[១១២] ឯវិ វុត្តេ កកក អក្កោសកការាដា ប្រាហ្មណំ ឯតនកេច តំ កិ មញ្ញសិ ប្រាហ្មណា អបិ ទុតេ អនត្តន្តិ មិក្ខាមត្តា ញាតិសាលោហិតា អតិដិយោតិ ។ អប្បេកតា មេ កោ កោតម អនត្តន្តិ មិក្ខាមត្តា ញាតិសាលោហិតា អតិដិយោតិ ។ តំ កិ មញ្ញសិ ប្រាហ្មណា អបិ ទុតេសិ អនុប្បនេសិ ទាននិយំ វា កោជនិយំ វា សាយនិយំ វាតិ ។ អប្បេកតា ទេសាហិ កោ កោតម អនុប្បនេសិ ទាននិយំ វា កោជនិយំ វា សាយនិយំ វាតិ ។

ក្រាហ្គណ៍សំយុង្គ អហេតុវិទូ ទ្រង់ស្សតេ

អក្កោសកស្សត្រ ទី ២

[១១០] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើននឹងទៅ ក្នុងវត្ត វេជ្ជវេទ ជាពលទុកនិកំបស្ថាន ទៀតក្រុងក្រុង ។ ក្រាហ្គណ៍ឈ្មោះ អក្កោសកការាដា បានត្រូវដំណឹងថា ក្រាហ្គណ៍ការាដាគោត្រ បេញ ចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្នួស ក្នុងសំណាក់ព្រះសេមណគោតម ក៏ទឹង អន់ចិត្ត ចូលទៅក្រោមព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ដេកប្រាមព្រះ មានព្រះភាគ ដោយវាចាជាអសប្បវេស ពាក្យ ។

[១១១] កាលបើអក្កោសកការាដា ពោលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះ មានព្រះភាគ បានប្រាសនឹងអក្កោសកការាដាប្រាហ្គណ៍ យ៉ាងនេះថា ខ្លាលក្រាហ្គណ៍ អ្នកសំគាល់ហេតុនារដ្ឋបម្ភ ពួកមិត្តភាពាគ្យញាតិ សាលោហិត ជាក្សៀវ គ្រប់មកកេស្តដៃវេ ។ បពិត្រព្រះភាគម ដ៏ចំរើន ចូនកាលពួកមិត្តភាពាគ្យ ញាតិសាលោហិត ជាក្សៀវ គ្រប់មក រកខ្ញុំម្តងៗ វែរ ។ ខ្លាលក្រាហ្គណ៍ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនារដ្ឋបម្ភ អ្នកបានរៀបរាជនិយាយពារនឹងសាយនិយាយពារ ទទួលពួកក្សៀវ ចំរើននារដៃវេ ។ បពិត្រព្រះភាគមដ៏ចំរើន ចូនកាលខ្ញុំបានរៀបរាជនិយាយពារនឹងសាយនិយាយពារ ទទួលពួកក្សៀវចំរើននារដៃវេ ។

សុទ្ធត្ថចំណី សំយោគកាយស្ស សពាវិទ្ធោ

ស។១ បទ តេ ព្រាហ្មណ ឧប្បជិត្តណ្ណិ កស្ស តំ
 ហោតីតិ ។ ស។២ តេ កោ តោតម ឧប្បជិត្តណ្ណិ
 អន្តកមេវ តំ ហោតីតិ ។ ឯវមេវ ទោ ព្រាហ្មណ
 យំ ភ្នំ អន្តេ អនក្កោសន្ត អក្កោសសិ អរោសន្ត
 រោសសិ អកណ្ណន្ត កណ្ណសិ តំ តេ គយំ ឧប្បជិត្តណ្ណម
 តវេវេតំ ព្រាហ្មណ ហោតិ តវេវេតំ ព្រាហ្មណ ហោ-
 តីតិ ។ យោ ទោ ព្រាហ្មណ អក្កោសន្តំ បទ្ធក្កោសតិ
 រោសន្តំ បដិរោសតិ កណ្ណន្តំ បដិកណ្ណតិ អយំ
 វុទ្ធតិ ព្រាហ្មណ សម្ពុត្តតិ វិតិហាតិ^(១) តេ មយំ តយា
 លេវ សម្ពុត្តាម ឧ វិតិហាម តវេវេតំ ព្រាហ្មណ ហោតិ
 តវេវេតំ ព្រាហ្មណ ហោតីតិ ។ កវន្តំ ទោ តោតមិ
 សវាជិតា បរិសា ឯវំ ជាបាតិ អរហំ សមណោ
 តោតហោតិ អដ ឧ បទ កវំ តោតហោ កុដ្ឋ្យតីតិ ។

• ម វិតិហាតិ ។

សុទ្ធត្ថចំណី សំយោគកាយ សពាវិទ្ធោ

ខ្មាលព្រាហ្មណ៍ ប្រសិនបើភ្នំភ្លៀវចំណីនោះ មិនទទួលយកទេ ភ្នំភ្លៀវ
 នោះបានទៅអ្នកណាវិញ ។ បណ្តែតព្រះភាគមជ្ឈិម ប្រសិនបើភ្នំ
 ភ្លៀវចំណីនោះ មិនទទួលយកទេ វត្តនោះត្រូវបានមកខ្ចីវិញ ។ ខ្មាល
 ព្រាហ្មណ៍ ការដេរ៉ុនក៏យ៉ាងនោះដែរ អ្នកឯងដេរ៉ុនជាអ្នក ដែលជាអ្នក
 មិនដេរ៉ុន ទើបដេរ៉ុនជាអ្នក ដែលជាអ្នកមិនទើប ប្រកួតប្រកាន់ទើបដេរ៉ុន
 ដែលជាអ្នកមិនប្រកួតប្រកាន់ ជាអ្នក មិនទទួលការប្រទូស្តរបស់អ្នកនោះ
 ទេ ខ្មាលព្រាហ្មណ៍ ការដេរ៉ុនត្រូវបានទៅអ្នកវិញ ខ្មាលព្រាហ្មណ៍
 ការដេរ៉ុនត្រូវបានទៅអ្នកវិញ ។ ខ្មាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកណាដេរ៉ុនបុគ្គល
 ដែលដេរ៉ុន ទើបបុគ្គលដែលទើប ប្រកួតប្រកាន់បុគ្គលដែលប្រកួត
 ប្រកាន់ ខ្មាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលនេះ គឺជាអគ្សិយ្យនោះថា ស៊ីជាមួយគ្នា
 ធ្វើកបបុគ្គលដែលធ្វើហើយ គឺជាអគ្សនោះ មិនបរិភោគជាមួយទឹកស្អាត
 ទេ មិនធ្វើកបអ្នកវិញទេ ខ្មាលព្រាហ្មណ៍ ការដេរ៉ុនត្រូវបានទៅអ្នកវិញ
 ខ្មាលព្រាហ្មណ៍ ការដេរ៉ុនត្រូវបានទៅអ្នកវិញ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា
 បរិស័ទព្រមទាំងស្រេច ស្គាល់ព្រះភាគមជ្ឈិមយ៉ាងនេះថា ព្រះសម-
 ណោភាគ ជាព្រះអរហន្តវម៌ តែព្រះភាគមជ្ឈិមនៅតែទើប ។

ក្រាហ្វិកសំបុត្រស្រូវ អារាធិវិទ្យា អនិច្ចាត កាសិក

(១១២) អក្កោធស្ស កុកោ កោតោ
 ធន្តស្ស សធិវិទោ
 សធិធិញ្ញា វិប្បុត្តស្ស
 ឧបសន្តស្ស កាតិលោ
 គស្សវ គេធន ចាចិយោ
 យោ កុទ្ធិ បដិកុដ្ឋតិ
 កុទ្ធិ អប្បដិកុដ្ឋតោ
 សង្កាមំ ជេតិ ធន្តយំ
 ឧភិទ្ធិមភ្នំ ចរកិ
 អក្កោតោ ច បរស្ស ច
 បរិ សង្កប្តិកំ ញ្ញា
 យោ សកោ ឧបសធិតិ
 ឧភិទ្ធិ តិកិច្ចត្នាទំ
 អក្កោតោ ច បរស្ស ច
 ជនា មញ្ញតិ កាលោតិ
 យេ ធន្តស្ស អកោវិទាតិ ។

ក្រាហ្វិកសំបុត្រ គ.ហ.វ.វ. ក.ស.វ.វ. ប្រទេសប្រទេស

(១១២) ព្រះហឫទ័យក្រាហ្វិកសំបុត្រ បុគ្គលមិនក្រាហ្វិក
 មានខ្លួនខ្លួនហើយ រស់នៅសមរម្យ មានចិត្តរួចស្រឡះ
 ព្រោះយល់ត្រូវ អ្នកស្ងប់រៀបចំកិលេស មិនញាប់ញ័រដោយ
 លោភធម៌ តើមានគ្រាន់ដំណាចក ព្រោះជាអ្នកណាគ្រាហ្វិក
 គបបុគ្គលដែលគ្រាហ្វិកហើយ អ្នកនោះឯង មិនមានសេចក្តី
 ភាពក្រក់ ព្រោះសេចក្តីគ្រាហ្វិកនោះឯង ឯបុគ្គលមិនក្រាហ្វិក
 គបនឹងអ្នកដែលគ្រាហ្វិក រមែងឈ្នះសង្គ្រាមដែលគេឈ្នះបាន
 ដោយគ្រ អ្នកណាឯងថា អ្នកដទៃគ្រាហ្វិកមិនខ្លួន ជាអ្នកមាន
 ស្មារតីរៀបចំសេចក្តីគ្រាហ្វិកបាន អ្នកនោះឯងជា ប្រព្រឹត្ត
 ម្ល៉ូប្រយោជន៍ដល់ជនចាំនិរោគ គឺខ្លួននឹងអ្នកដទៃ បណ្តា
 ជនចាំនិ ២ ទាក់ គឺខ្លួននឹងអ្នកដទៃ ដែល ជាអ្នករក្សាសេចក្តី
 សុខ ជនចាំនិឡាយណា មិនឈ្លាសក្តីធម៌ ជនចាំនិឡាយ
 នោះ រមែងសំគាល់អ្នកនោះ ថាជាមនុស្សព្រាល ។

[១១៣] ឯវិ វុត្តិ អក្កោសកការទ្វាដោ ព្រាហ្មណោ
 កកវុត្តិ ឯកនកេច អភិក្កុត្តិ កោ កោតម អភិក្កុត្តិ
 កោ កោតម ។ យេ ។ ឯសាហំ កវុត្តិ កោតមំ សវណំ
 កត្តាមិ ធម្មញ្ញំ ភិក្ខុសង្ឃញ្ញំ លកេយ្យាហំ កោតោ
 កោតមស្ស សន្តិកោ បព្វជ្ជំ លកេយ្យំ ឧបសម្មន្តិ ។
 អលត្ថ ទោ អក្កោសកការទ្វាដោ ព្រាហ្មណោ
 កកវតោ សន្តិកោ បព្វជ្ជំ អលត្ថ ឧបសម្មន្តិ ។
 អច្ឆិបសម្មន្តោ ទោ បទាយស្មា អក្កោសកការទ្វា-
 ដោ ឯកោ វុបកោដ្ឋា អប្បមត្តោ អាតាមិ បហិតត្តោ
 វិហារន្តោ នចិរស្សេវ យស្សន្តាយ កុលមុត្តា សម្មនេវ
 អតោស្មា អនតាវយំ បព្វជ្ជន្តំ កន្តុត្តិ ព្រហ្មចរិយបរិ-
 យោសានំ និដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សន្តិកត្វា ឧប-
 សម្មន្តំ វិហាសិ ទិណា ជាតិ វុសំតិ ព្រហ្មចរិយំ កតិ
 ការណីយំ ធាបរិ ឥត្តត្តាយាតិ អន្តញ្ញាសិ ។ អញ្ញតរោ
 ច បទាយស្មា ការទ្វាដោ អវហតំ អហោសីតិ ។

[១១៣] កាលព្រះនាមព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 អក្កោសកការទ្វាដោព្រាហ្មណំ បានចូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា
 បពិត្រព្រះភាគមជ្ជិមំ ច្បាប់ណាស់ បពិត្រព្រះភាគម ជ័ចំរោ
 ច្បាប់ណាស់ ។ យេ ។ ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ សូមដល់ខ្ញុំព្រះភាគមជ្ជិមំផង
 ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ជាទីភិក្ខុព្រាហ្មណំ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមបានទៅ
 បព្វជ្ជានិទ័យសម្បទា ក្នុងសំណាក់ព្រះភាគមជ្ជិមំ ។ អក្កោសក-
 ការទ្វាដោព្រាហ្មណំ បានបព្វជ្ជានិទ័យសម្បទា ក្នុងសំណាក់ព្រះនាម
 ព្រះភាគហើយ ។ លុះអក្កោសកការទ្វាដោមានហេតុ បានឧបសម្បទា
 មិនយូរប៉ុន្មាន ចៀសចេញទៅតែឃ្នាក់ឯង ជាអ្នកមិនប្រមាទ មាន
 ព្យាយាមផុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ចះទៅកាន់ព្រះនិព្វាន កុលបុត្រ
 ចំនងព្យាយាមចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្នួសដោយប្រពៃ ដើម្បីប្រយោជន៍
 ដល់អនុត្តរធម៌ណា លោកគឺបានធ្វើទ្រង់ច្បាប់ ទុះសម្រេច ដោយ
 ព្រាហ្មណីយុត្តិយុត្តិ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ខ្ញុំអនុត្តរធម៌នោះ ដែលជាទីបំផុត
 នៃព្រហ្មចរិយៈ ហើយជិនិច្ចាសំថា ជាតិអស់ហើយ មន្តព្រហ្មចរិយៈ
 បានរលាយហើយ រោច្យសកិច្ចភាគព្រាហ្មណំ បានធ្វើហើយ មន្តភាគាភិក្ខុ
 ផង ដើម្បីរោច្យសកិច្ចនេះទៀតមិនមានឡើយ ។ ចណ្ណព្រះអរហន្ត
 ចំនងព្យាយាម ព្រះការទ្វាដោមានហេតុ ក៏ជាព្រះអរហន្តមួយអង្គដែរ ។

ព្រាហ្មណ៍សំយត្តស្ស អរហន្តវេទ្ធ ភវន្តោរោចំ

តតិយំ អសុរិទ្ធករស្មត្តំ

[១០៤] ឯកំ សមយំ ភគវា រាជគហេ វិហារតិ
 វេទ្យវិទេ កាលទ្ធកណិវាមេ ។ អស្សាសិ ទោ អសុរិទ្ធ-
 កការទ្វាដោ ព្រាហ្មណោ ការទ្វាដោតោត្តោ កិវ ព្រាហ្ម-
 ណោ សមណស្ស តោតមស្ស សន្តិភេត អការស្មា
 អនការិយំ បទ្ធជិគោតិ កុបិភោ អនត្តមេចោ យេន
 ភគវា តេទុបសន្តមិ ឧបសន្តមិក្ខា ភគវន្តំ អសត្តាហិ
 ដុសាហិ វាចាហិ អត្តោសតិ បរិកាសតិ ។ ឯវិ វុត្តោ
 ភគវា កុណ្ឌិ អហោសិ ។ អថទោ អសុរិទ្ធកការ-
 ទ្វាដោ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទេរោច ជិគោសិ
 សមណ ជិគោសិ សមណាតិ ។

ព្រាហ្មណ៍សំយត្ត អរហន្តវេទ្ធ ការព្រាហ្មបដិទ្ធិលព្រះមានព្រះភាគ

អសុរិទ្ធករស្មត្ត ទី ៣

[១១៤] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
 វេទ្យវិទី ជាគលន្តកនិករបស្ថាន ដឹកត្រង់ជ្រំជ្រះ ។ អសុរិទ្ធកការទ្វាដ-
 ព្រាហ្មណ៍ បានឮដំណឹងថា ព្រាហ្មណ៍ការទ្វាដោត្រ ចេញចាកផ្ទះ
 ចូលទៅកាន់ផ្នួស ក្នុងសំណាក់ព្រះសមណតោតមហើយ ក៏ក្រោធទាំង
 អង្គចិត្ត ចូលទៅព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ដៅ
 គម្រាមព្រះមានព្រះភាគ ដោយរាចាជាអសប្បុរសដ៏កាក្រក់ ។ កាល
 ឃើញអសុរិទ្ធករព្រាហ្មណ៍ដៅ យំទាំងនេះហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ក៏ទៅរក
 ស្មៀម ។ លំដាប់នោះឯង អសុរិទ្ធការទ្វាដព្រាហ្មណ៍ បានពោល
 ទំនៀមព្រះមានព្រះភាគ យំទាំងនេះថា ខែសមណៈ យើងឈ្នះអ្នកឯង
 ហើយ ខែសមណៈ យើងឈ្នះអ្នកឯងហើយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយោគកថាខណ្ឌ ឧបាសម្ពុទ្ធ
 [១០៩] ជយំ វេ មញ្ញតំ កាលោ
 វិហាយ ឧវសំ កណំ
 ជយាត្យាស្ស ទំ មោតិ
 យា តិភិក្ខុវា វិហាយោ
 តាស្សវ វេន ចាមិយោ
 យោ ក្សត្រិ បដិក្សត្រិ
 ក្សត្រិ អក្សត្រិ ក្សត្រិ
 សត្តមំ វេតិ ទុដ្ឋយំ
 ឧភិទ្ធិបន្តំ ចរតិ
 អត្តោ ច បរស្ស ច
 បរិ សត្តិបិកំ ញត្វា
 យោ សាតា ឧបសម្មតិ
 ឧភិទ្ធិ តិកិច្ចត្តាទំ
 អត្តោ ច បរស្ស ច
 ជនា មញ្ញត្តំ កាលោតិ
 យេ ធម្មស្ស អកោវិធាតិ ។

[១១០] ព្រះមហាព្រះភាគត្រាស់ថា បុគ្គលកាលកាលនូវ
 ធុរសកម្ម តែងសំគាល់ថាជ័យជំនះ តែថាសេចក្តីអត់ធ្ងន់ជា
 ជ័យជំនះ របស់អ្នកប្រាជ្ញនោះ អ្នកណាប្រោធកបដំបូគ្គល
 អ្នកប្រោធម្នកនោះឯង វេទនិមានសេចក្តីកាត្រក់ ព្រោះ
 សេចក្តីប្រោធនោះ បុគ្គលមិនប្រោធកបដំបូគ្គលអ្នកប្រោធម
 ឈ្មោះថា ឈ្នះសង្រ្គាម ដែលឈ្នះបានដោយកម្រ អ្នក
 ណាដឹងថា អ្នកដទៃប្រោធនឹងខ្លួន ហើយមានស្មារតីម្យ៉ាង
 សេចក្តីប្រោធនោះ អ្នកនោះឈ្មោះថា ប្រព្រឹត្តខ្លុំប្រយោជន៍
 ដល់ជនទាំង ២ នាក់ នឹងខ្លួននឹងអ្នកដទៃ បណ្តាជនទាំង ២
 នាក់ នឹងខ្លួននឹងអ្នកដទៃ ដែលជាអ្នកក្សសេចក្តីសុខ ជន
 ទាំងឡាយ ដែលមិនឃ្លាសក្នុងធម៌ វេទនិសំគាល់អ្នក
 ដែលអត់ធ្ងន់នោះ ថាជាមនុស្សកាល ។

ប្រាហ្មណសំយុត្តស្ស អយោន្តរិទ្ធ ចិលន្តិកការាទិស្ស ទេវេវរិក្ខតានំ

(១១៦) ឃីវី វុត្តេ អសុវិន្ទុក ការាទិស្ស ជា ប្រាហ្មណោ
កកវន្តំ ឯតទរោច អភិក្កន្តំ កោ កោតម អភិក្កន្តំ
កោ កោតម ។ បេ ។ អត្តញ្ញាសំ ។ អត្តតោ ច
មតាយស្សា ការាទិស្ស អរហនំ អរហាសិកំ ។

បញ្ចត្តំ ចិលន្តិកស្សត្តំ

(១១៧) ឯតំ សមយំ កកវំ រាជតោ វិហាតិ
វេទ្យវេ កលទ្ធកដិរមេ ។ អស្សោសិ ទោ ចិលន្តិក-
ការាទិស្ស ប្រាហ្មណោ ការាទិស្សោ កិវ ប្រាហ្ម-
ណោ សមណស្ស កោតមស្ស សន្និទេវ អការស្សា
អនការិយំ មទ្ធជិតោតិ កុម្មិតោ អដត្តមតោ យេន
កកវំ តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិទ្ធា កុណ្ឌិក្ខតោ ឯកមន្តិ
អដ្ឋាសិ ។

(១១៨) អដទោ កកវំ ចិលន្តិកការាទិស្ស
ប្រាហ្មណស្ស ទេតសា ទេតោមវិក្កត្តមញ្ញាយ ចិលន្តិ-
កការាទិស្ស ប្រាហ្មណំ កថាយ អដ្ឋកាសិ

ប្រាហ្មណសំយុត្ត អយោន្តរិទ្ធ ទ្រង់ប្រាមោកោវរិក្ខ ទេវសំពិលន្តិកការាទិស្សប្រាហ្មណំ

[១១៦] កាលបើព្រះមានព្រះភោគ ទ្រង់គ្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
អសុវិន្ទុកការាទិស្សប្រាហ្មណំ បានគ្របចូលព្រះមានព្រះភោគ យ៉ាង
នេះថា បពិត្រព្រះភោគដ៏ចម្រើន ច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះភោគ
ដ៏ចម្រើន ច្បាស់ណាស់ ។ បេ ។ បានដឹងច្បាស់ ។ បណ្តាព្រះអរហន្ត
ទាំងឡាយ ព្រះការាទិស្សមានតាម ក៏ជាព្រះអរហន្តមួយអង្គដែរ ។

ចិលន្តិកស្សត្ត ទី ៤

[១១៧] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភោគ ទ្រង់នឹងទៅ ក្នុងវត្ត
វេទ្យវេន ជាគលទ្ធកដិរបស្ថាន ដឹកគ្រុឌរាជគ្រឹះ ។ ចិលន្តិកការាទិស្ស-
ប្រាហ្មណំ បានក្នុងដំណឹងថា ប្រាហ្មណំការាទិស្សគ្រ ចេញចាកផ្ទះ
ចូលទៅកាន់ផ្នួស ក្នុងសំណាក់ព្រះសមណភោគម ក៏ក្រោធចំរើន អនិច្ច
ចូលទៅក្រែងព្រះមានព្រះភោគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ឈរស្ងៀមក្នុង
ទីសមរម្យ ។

[១១៨] សំហែមនោះឯង ព្រះមានព្រះភោគ ទ្រង់ប្រាមោកោវរិក្ខ
គ្រឹះនេះ ក្នុងវត្តវេនចិលន្តិកការាទិស្សប្រាហ្មណំ ដោយព្រះហឫទ័យហើយ
ទ្រង់គ្រាស់នឹងចិលន្តិកការាទិស្សប្រាហ្មណំ ដោយភាព ថា

សុត្តនិបិទេ សំយុត្តិកាយម្យ សភាវិកោ

យោ អប្បនុដ្ឋស្ស ទេស្ស ទុស្សតិ

សុទ្ធស្ស ចោសស្ស អនន្តណស្ស

តមេវ ពាលី បច្ឆេតំ ជាមិ

សុទ្ធិមោ រជា មជ្ជិកំ ទិក្ខោតិ ។

(១០៧) ឃី វុត្តេ តិលដ្ឋំ កកាវនាដោ ព្រាហ្មណោ
កកវន្តំ ឯតទេវេន អភិក្កន្តំ កោ តោតម អភិក្កន្តំ កោ
តោតម ។ បេ ។ ឯសាហំ កវន្តំ តោ ទមិ ឃវណំ កត្រាមិ
ទឌ្ឍត្វ កិក្កុស វ្យុត្វ លកេ ឃ្យាហំ កាតោ តោតមស្ស
សន្តិកេ បទ្ធក្ខំ ។ បេ ។ តេ ទុក្ខំ ព្រាហ្មចរិយបរិយោ-
សានំ ធិន្ទេវ ទឌ្ឍេ សយំ អភិក្កា សន្តិកត្វា ទុប
សវ្យដ្ឋំ វិហាសំ ទិណោ ជាតិ វុសិតំ ព្រាហ្មចរិយំ
កកំ កកវណំយំ ជាមិ វត្ថុត្តាយាតិ អក្កញ្ញាសិ ។
អញ្ញកាវ ទ មហាយស្មា កាវនាដោ អរហតំ
អហោសិតិ ។

សុត្តនិបិទេ សំយុត្តិកាយ សភាវិកោ

បុគ្គលពាលណ ប្រមូស្ត ចំពោរទេ ដែលមិនបានប្រមូស្ត
ជាសត្វដ៏ស្អាត មិនមានទីលំនៅកិលេស បានមែនត្រូវរូប
មកត្រូវបុគ្គលពាលនោះវិញ ដូចជាត្រូវដ៏ស្អាត ដែលអ
បានប្រាសទ្បល់ ។

(១១៧) កាលបើព្រះមានព្រះភោគ ទ្រង់គ្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
ពិសន្តិកតាទ្បាដព្រាហ្មណំ បានប្រាបទូលព្រះមានព្រះភោគ យ៉ាងនេះ
ថា បពិត្រព្រះភោគមដិចំរើន ច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះភោគមដិចំរើន
ច្បាស់ណាស់ ។ បេ ។ ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ សូមដល់ខ្ញុំព្រះភោគមដិចំរើន
ផង ព្រះមដិផង ព្រះកិក្កុសវ្យុផង ជាទីពឹងទីពេក ខ្ញុំព្រះអង្គសូមបាន
ខ្លួនច្បង ក្នុងសំណាក់ព្រះភោគមដិចំរើន ។ បេ ។ បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់
សម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខវិនិច្ឆ័យនិង ក្នុងចុប្បន្ត ខ្លួនកុត្តរតមិដោ
ដែលជាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ ហើយដឹងច្បាស់ថា ជាតិកសំហើយ មន្ត-
ព្រាហ្មចរិយៈបាននៅចូរហើយ សោឡសកិច្ចកត្តាអញ្ញបានធ្វើហើយ មន្ត-
កាតោកិច្ចដ៏ទេវ្យៈសោឡសកិច្ចនេះទៀតមិនបានឡើយ ។ បណ្តាព្រះ
អរហន្តទាំងឡាយ ព្រះភោគទ្បាដមានរាយ ក៏ជាព្រះអរហន្តមួយអង្គដែរ ។

ប្រាសាទសិវយុទ្ធ អយោជ្ជៈ អហិសកកាត្វា
ចក្ខុអហិសកស្ត្រ

(១២០) សាវត្ថុនិទានំ ។ អដទោ អហិសកកាត្វា -
ដោ ប្រាហ្មណោ យេន កកា កេតុចស្ត្រឹមិ ឧប-
ស្ត្រឹមិត្វា កកាតា សន្ធិ សន្មោនិ សន្មោនិយំ កថិ
សាវណិយំ វិគិសាវេត្វា ឯកមន្តិ និសិទិ ។ ឯកមន្តិ
និសិទ្ធា ទោ អហិសកកាត្វាដោ ប្រាហ្មណោ កកាវន្តិ
ឯកទេវេច អហិសកាហំ ភោ កោតម អហិសកាហំ
ភោ កោតមាតិ ។

(១២១) យថា ធានំ កថា ទស្ស
សិយោ ទោ ត្វិ អហិស កា
យោ ទ កោយេន វិតាយ
មនសា ទ ទ ហិសតិ
សិទេ អហិសកោ យោតិ
យោ មរិ ទ វិហិសតិ ។

ប្រាសាទសិវយុទ្ធ អយោជ្ជៈ ឈ្មោះអហិសកៈ
អហិសកស្ត្រ ទី ៥

(១២០) សាវត្ថុនិទានំ ។ លំដាប់នោះឯង អហិសកកាត្វាដ-
ប្រាហ្មណំ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភោត លុះចូលទៅដល់ហើយ
ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភោត លុះបញ្ចប់ពាក្យដែល
គួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួររឭកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។
លុះអហិសកកាត្វាដប្រាហ្មណំ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បាន
ពោលនូវពាក្យនេះ នឹងព្រះមានព្រះភោតថា បពិត្រព្រះភោតមដ៏ចំរើន
ខ្ញុំព្រះអង្គឈ្មោះអហិសកៈ បពិត្រព្រះភោតមដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គឈ្មោះ
អហិសកៈ ។

(១២១) ព្រះអង្គត្រាស់ថា ប្រសិនបើឈ្មោះអ្នកឯង ពិត
ដូច្នោះមែន អ្នកឯងគួរដោះស្រាយប្រៀន ព្រោះថាបុគ្គល
ណា មិនចៀនចៀនដោយកាយវាចាចិត្ត បុគ្គលនោះទើប
ឈ្មោះថាអហិសកៈ មួយចៀន បើបុគ្គលណា មិនសម្រាប់
សត្វដទៃ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាអហិសកៈ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិញ្ញា

(១២២) ឯវិ វុត្ត អហិសកការាដោ ព្រាហ្មណោ
កកវន្តំ ឯតទរោច អភិក្កន្តំ កោ កោតម ។ យេ ។
អន្តញ្ញាសិ ។ អញ្ញាតោ ច បធាយស្មា ការាដោ
អរហតិ អហោសិភិ ។

ឆដ្ឋំ ជិដិស្សត្តំ

(១២៣) សាវត្ថិវិទានំ ។ អថេតោ ជដាការាដោ
ព្រាហ្មណោ យេន កកវា តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា
កកវតា សន្តិ សម្មោធិ សម្មោធិយិ កតិ សារុណិ-
យិ វិភិសារេត្វា ឯកមន្តិ ឯសិធិ ។

(១២៤) ឯកមន្តិ ឯសិធា ទោ ជដាការាដោ
ព្រាហ្មណោ កកវន្តំ កាថាយ អជ្ឈកាសិ
អន្តោ ជដា តហិ ជដា
ជដាយ ជដិតា បដា
តំ តំ កោតម បុត្វាមិ
កោ ឥមិ វិជដាយ ជដន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិញ្ញា

(១២៥) កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
អហិសកការាដោព្រាហ្មណំ បានពោលនូវពាក្យនេះ នឹងព្រះមានព្រះ
ភាគថា បពិត្រព្រះភាគមជ្ជិមេន ច្បាស់ណាស់ ។ បេ ។ បានដឹង
ច្បាស់ ។ បណ្តាព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ព្រះការព្រះមានកាយក្នុង
ព្រះអរហន្តមួយអង្គដែរ ។

ជិដិស្សត្ត ទី ៦

(១២៦) សាវត្ថិវិទាន ។ ត្រាឆោះឯង ជដាការាដោព្រាហ្មណំ
ចូលទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តី
រីករាយ ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលនូវរីករាយ
និងពាក្យដែលគួររឭកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

(១២៧) លុះជដាការាដោព្រាហ្មណំ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
បានពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថា ថា
បណ្តាញាតិក្នុងភិមាន បណ្តាញាតិក្រៅភិមាន ភ្នកសត្វ
រឹតនឹងពាក់ ដោយបណ្តាញា បពិត្រព្រះភាគម ព្រោះ
ហេតុនោះ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសូមនូវសេចក្តីនោះ តើអ្នកណា
តាចកាច់ឆ្មារបណ្តាញាទេបាន ។

ប្រាហ្មណសិយុត្តស្ស អហោរុត្តំ ភវន្ត្យាសំសា

[១២៥] សីលេ ចត្តិដ្ឋាយ ឧភេ សបញ្ញោ
 ចិត្តិ បញ្ញាញ ភាវយំ
 អាភាបី ធិបតោ កំត្តុ
 សោ វេទំ វិជជាយ ជជិ
 យេសំ វាតោ ច ឆោសោ ច
 អវិជ្ជា ច វិវាទិកា
 ទិណាសវំ អហោត្តា
 តេសំ វិជជិតា ជជា
 យត្ត ធាមញ្ច រូបញ្ច
 អសេសំ ឧបរុជ្ជតិ
 ចជិយរូបសញ្ញា ច
 ឯត្តេសា ធិដ្ឋិតេ ជជាតិ ។

[១២៦] ឯវំ វុត្តេ ជជាភារត្តាជា ប្រាហ្មណោ ភក-
 វុត្តំ ឯត្តេ ឯវំ អភិក្កុត្តំ តោ តោតម ។ មេ ។ អញ្ញាត-
 រោ ច មនាយស្នា ភារត្តាជា អហោតិ អហោសីតិ ។

ប្រាហ្មណសិយុត្ត អហោរុត្តំ សេចក្តីសរសើរព្រះមានព្រះភាគ

[១២៥] ព្រះអង្គប្រាស្រ័យ ខរដនឃើញភ័យ ក្នុងសំសារវដ្ត
 ប្រកបដោយបញ្ញា មានព្យាយាម មានបញ្ញាជាគ្រឿងក្សេ
 ខ្លួន កំរើនៅក្នុងសីល ហើយចំរើនខ្លួនចិត្តនិងបញ្ញា ខរដន
 នោះ ទើបគួរកាប់បំបាត់ខ្លួនបណ្តាញនេះបាន ពន្លឺ ទោសក្តី
 អវិជ្ជាក្តី ដែលជនចាំឱ្យយល់ ឱ្យសាច់លាចៅហើយ
 ជនចាំនោះ មានភាសាសរសើរហើយ ជាព្រះអរហន្ត ជន
 ចាំនោះ ឈ្មោះជាបានកាប់បំបាត់ខ្លួនបណ្តាញបាន ឆាមក្តី
 រូបក្តី បដិយសញ្ញានិងរូបសញ្ញាក្តី លេតមិនសល់ក្នុងទិណា
 បណ្តាញនោះ ក៏ជាប់ស្ម័គ្រក្នុងនោះ ។

[១២៦] កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ប្រាស្រ័យយំទេហើយ
 ជជាភារត្តាជប្រាហ្មណ៍ បានគោលខ្លួនពាក្យនេះ ក៏និព្រះមានព្រះភាគ
 ជា បពិត្រព្រះនាគមជំរើន ច្បាស់ណាស់ ។ មេ ។ បណ្តាព្រះអរហន្ត
 ចាំឱ្យយល់ ព្រះភារត្តាដ៏មានតម្លៃ ក៏ជាព្រះអរហន្តមួយអង្គដែរ ។

សត្តមំ សុទ្ធិកស្សន្តំ

(១២៧) សាវត្ថុនិទាមិ ។ អថេចោ សុទ្ធិកការត្វា-
ដោ ព្រាហ្មណោ យេន ភកវា ភេទុមសត្តមិ ឧប-
សត្តមិត្វា ភកវតា សទ្ធិ សម្មោទិ សម្មោទនិយំ
កមំ សារាណិយំ វិតិសារត្វា ឯកមន្តំ និសិទិ ។

(១២៨) ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ចោ សុទ្ធិកការត្វា-
ដោ ព្រាហ្មណោ ភកវតោ សន្តិកេ វមំ កាមំ អ-
កាសិ

ន ព្រាហ្មណោ សុជ្ឈតិ កោចិ លោកេ
សីលវាចិ ភថោ កាវិ

វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សោ សុជ្ឈតិ

ន អត្តា វត្តា បជាតិ ។

(១២៩) តហុម្បិ បលមំ ជប្បំ

ន ជន្វា ហោតិ ព្រាហ្មណោ

អន្តោ កសម្ពុស្សន្តិដ្ឋោ

កុហោ ឧបនិស្សិកោ

សុទ្ធិកស្សត្រ ទី ៧

(១២៧) សាវត្ថុនិទាម ។ គ្រាខានេន សុទ្ធិកការត្វាព្រាហ្មណំ
ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសចក្ត
រីករាយ ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលត្រូវរីករាយ
នឹងពាក្យដែលត្រូវរីករាយហើយ ក៏កន្ត្រៃក្នុងទីសមគួរ ។

(១២៨) លុះសុទ្ធិកការត្វាព្រាហ្មណំ អន្តិយទីសមគួរហើយ
បានរោលតាមនេះ ក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគថា

បុគ្គលដែលឈ្នះថា ព្រាហ្មណំ ពុំទាន់បរិសុទ្ធនៅឡើយ

ទេ លុះគប្បកាលណាមួយ ក្នុងរាលក ដែលមានសីល

ធ្វើទូទាបៈ ប្រកបដោយវិជ្ជានិងចរណៈ បុគ្គលនោះ ទើប

ឈ្នះថាបរិសុទ្ធ ពួកសត្វដទៃៗ ត្រូវរីករាយ រមែងមិន

បរិសុទ្ធឡើយ ។

(១២៩) ព្រះអង្គត្រាស់ថា បុគ្គលកាលរោលពាក្យច្រើន

រីករាយអរាត្រេអរាស្រយាវចន្ត ខាងក្នុង កាស្រ័យដោយ

ការកុហក ក៏មិនឈ្នះថា ព្រាហ្មណំ ព្រោះជាដទៃឡើយ

ប្រាហ្មណសំយុត្តស្ស អហន្តវិទ្ធិ អត្តិកាវិទ្ធិស្ស បរិវេទន៍

ខត្តិយោ ប្រាហ្មណោ វេស្សោ
សុទ្ធា ចណ្ណាលប្បក្កុសោ
អាទិវិយោ បហិតតោ
ធិត្ថិ ធិន្ទ្របរក្កមោ
បយ្យាតំ បរមំ សុទ្ធិ
ឯវិ ជាតាហំ ប្រាហ្មណាតំ ។

(១៣០) ឯវិ វុត្ត សុទ្ធិកាវិទ្ធិជា ប្រាហ្មណា
កកវុត្តិ ឯតទេវេច អត្តិកាវិទ្ធិ កោ តោតម អត្តិកាវិទ្ធិ
កោ តោតម ។ បេ ។ អញ្ញតេវេ ច បយាយស្មា
កាវិទ្ធិជា អហិតំ អហោសិតំ ។

អដ្ឋមំ អត្តិកាវិទ្ធិ

(១៣១) ឯតី សមយំ កកវា វេទកោ វិហាតិ
វេទ្យវិទេ កាលទុក្ខវិទំ ។ តេជ ទោ បទ សមយេ ទ
អត្តិកាវិទ្ធិស្ស ប្រាហ្មណស្ស សម្បតា ចាយោសោ
សទ្ធិហិតោ ហោតិ អត្តិ ដុលិស្សាមិ អត្តិហត្ថំ បរិច-
វិស្សាមិតំ ។

ប្រាហ្មណសំយុត្ត អហន្តវិទ្ធិ បរិវេទន៍ អត្តិកាវិទ្ធិស្ស

ក្សត្រ ប្រាហ្មណំ វេស្សៈ សុទ្ធៈ ចណ្ណាល អ្នកចោល
សំរាម ដែលមានរាជ្យោមប្រាហ្មណោ មានចិត្តបញ្ចូន
ទៅ កាន់ព្រះនិក្ខម មានសេចក្តីប្រឹងប្រែងមាំមួនជាដំបូង
វេទន៍ដែលខ្លួនសេចក្តីបរិសុទ្ធិដ៏ក្រៃលែងទុក ខ្មាលប្រាហ្មណំ
អ្នកចូរជើងយ៉ាងនេះចុះ ។

(១៣០) កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
សុទ្ធិកាវិទ្ធិប្រាហ្មណំ បានពោលឲ្យពាក្យនេះ នឹងព្រះមាន
ព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើន ច្បាស់ណាស់ ។ បេ ។ បណ្តាព្រះអរហន្តតាំងច្បាយ
ព្រះភាគព្រះមានកាយ ក៏ជាព្រះអរហន្តមួយអង្គដែរ ។

អត្តិកាវិទ្ធិ ទី ៨

(១៣១) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គន្លងទៅក្នុងវិក្ក
វេទ្យវិទេ ជាភស្តុតាងវេស្សៈ ទៀបក្រុងវិទ្យុត្រិះ ។ សម័យនោះនឹង
អត្តិកាវិទ្ធិប្រាហ្មណំ លាយខ្លួនជាយោសវាយសម្បិ ដោយបំណង
ថា ភាគអញ្ជឹងចូលជាភ្លើង នឹងបំភ្លឺការបូជាភ្លើង ។

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិបិដក

[១៣២] អដទា ភកក ពុទ្ធល្អាសមយំ និកសេត្វា
បត្តចរិវាណាយ ភជេហំ មិណ្ហាយ ចារិសិ ភជេហោ
សមទាមំ មិណ្ហាយ ចរាណោ យេន អត្តិកការាទ្វាជស្ស
ព្រាហ្មណស្ស ឯវេស្ថំ ភេទុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិទ្វា
ឯកមន្តិ អដ្ឋាសិ ។

[១៣៣] អដ្ឋសា ទោ អត្តិកការាទ្វាជោ ព្រាហ្ម-
ណោ ភកកន្តិ មិណ្ហាយ មិនំ(១) ធិស្វាម ភកកន្តិ តាថាយ
អដ្ឋកាសិ

តំពិ វិជ្ជាហិ សឡន្នោ
ជាតិមា សុតកំ ពហុ
វិជ្ជាចរណាសឡន្នោ
សោមំ កុញ្ញយ្យ ចាយសន្តិ(២) ។

[១៣៤] ពហុម្បំ មលមំ ជម្បំ
ន ជព្វា ហោតិ ព្រាហ្មណោ
អន្តោ កាសម្ពុសន្តិដ្ឋោ
កុហោ បរិភវិតោ

១ ឧ.ម. មិណ្ហាយ រន្តំ ។ ២ ឧ.ម. បាយសន្តិ ។

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិបិដក

[១៣៥] សំដាប់ទានេនំ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្សន៍ប្រដាប់
បាត្រនិងចីវរ ក្នុងបុព្វល្អាសម័យ សេចចូលទៅចំណុច ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ
កាលត្រាច់ចំណុចភាគសំដាប់ផ្ទះ ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះហើយ ក៏ចូលទៅកាន់
ផ្ទះរបស់អត្តិកការាទ្វាជព្រាហ្មណំ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់ឈរទៅ
ក្នុងទីសមគួរ ។

[១៣៦] អត្តិកការាទ្វាជព្រាហ្មណំ បានឃើញព្រះមានព្រះភាគ
កំពុងទ្រង់ឈរដើម្បីចំណុច លុះឃើញហើយ បានកាលនឹងព្រះ
មានព្រះភាគ ដោយតាម ថា

អ្នកណាបម្រើដោយវិជ្ជាហិ មានជាតិ(ធិបរិសុទ្ធ) ជាអ្នកចេះ
ចាំគម្ពីរច្រើន ជាអ្នកបម្រើដោយវិជ្ជាចរណៈ អ្នកនោះ
ទើបគួរបរិភោគ ខ្ញុំបាយសារទេបុន ។

[១៣៧] ព្រះអង្គត្រាស់ថា បុគ្គលកាលពាលខ្ញុំពាក្យច្រើន
តែជាអ្នកជ្រាបជ្រកសេវាហ្នឹង ខាងក្នុង ត្រូវសេចក្តីកុហក
ប្រើអោយ មិនឈ្លោះថាព្រាហ្មណំ ព្រោះជាកំឡើយ

ប្រាហ្មណ៍យុទ្ធសាស្ត្រ អហន្តវិទ្ធិ ភាពាភិវិទ្ធិ

បុព្វតិកសិ យោ វេទិ
សត្តាចាយត្យ មស្សតិ
អថា ជាតិក្នុងយំ មត្តោ
អភិញ្ញា វេសិកោ មុទិ
ឯតាហិ តិហិ វិជ្ជាហិ
តេវេដ្ឋោ ហោតិ ប្រាហ្មណោ
វិជ្ជាមរណាសម្បន្នោ
សោមំ កុញ្ញយ្យ ចាយសន្តិ ។

កុញ្ញតុ ភវី តោនមោ ប្រាហ្មណោ ភវន្តិ ។

[១៣៥] កាតាភិវិទ្ធិ មេ អាកាដិយយ្យ
សម្បស្សតិ ប្រាហ្មណោ ធមស ធម្មោ
តាជាតិភិវិទ្ធិ បទុនិទ្ធិ តុត្វា
ធម្មេ សតិ ប្រាហ្មណោ វុត្តិ វេសា
អញ្ញោ ម កោវលិទិ មហេសិ
វិណាសវិ កុញ្ញត្វវបសន្តិ
អន្តរ ចារោទ ឧបដ្ឋហស្ស
ទេត្តោ តិ បុញ្ញមេក្ខស្ស ហោតិ ។

ប្រាហ្មណ៍យុទ្ធសាស្ត្រ អហន្តវិទ្ធិ ភាពាភិវិទ្ធិ ភូតិវិទ្ធិ

អ្នកណាដឹងខ្លះខុសគ្នាន ដែលសត្តាព្រះស្រីយោវេទិមុខ
ឃើញខ្លះស្មុគ្រខ្លះខុស មួយទៀត ជាអ្នកដល់ខ្លះការអស់
ទៅនៃភាព ជាអ្នកប្រាជ្ញ ដល់ខ្លះការសម្រេចប្រោះប្រាស់
ដឹង បានឃ្លោះថា តើដ្ឋបុគ្គល ប្រាជ្ញាភិវិទ្ធិ ទាំង
បរិបូណ៌ រោយវិជ្ជាវណៈ មេឃឃ្លោះថា ប្រាហ្មណ៍
ប្រាហ្មណ៍នោះ គួរឃើញភាពពិតប្រាកដ ។

ប្រាហ្មណ៍ ប្រាហ្មណ៍ សូមព្រះនាមដ៏វិវិទ្ធិ ជាប្រាហ្មណ៍
ដ៏វិវិទ្ធិ បរិភោគចុះ ។

[១៣៦] ប្រាហ្មណ៍ស្រីយោ ភវន មិទ្ធិបរិភោគភោជន
ដែលបានអំពីការពោលភាព ដូចជាច្រៀងទេ ខ្មោល
ប្រាហ្មណ៍ ធម៌នេះ មិនមែនជាធម៌របស់អ្នកបុគ្គលអ្នកឃើញ
ធម៌ភាពទេ ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ តែវិជ្ជាមេត្តាខ្លះខ្លះការពោល
ភាព ដូចជាច្រៀង ខ្មោលប្រាហ្មណ៍ កាលបើធម៌មាន
ហើយ នេះឯងជាភាពវិជ្ជាមេត្តា ឬអ្នកទំនុកបំរុងព្រះ
ទិណប្រណ ដែលមានគុណបរិបូណ៌ អ្នកស្វែងរកខ្លះគុណ
ដឹង ជាអ្នកម្ខាងខ្លះសេចក្តីវិវិទ្ធិ យោបទា មិនទឹកដីខ្លះ
ប្រោះថា នោះជាខេត្តរបស់បុគ្គលអ្នកប្រាជ្ញខ្លះបុណ្យ ។

សុត្តន្តបិដក សំបុត្តនិកាយស្ស សតតវិញ្ញ

(១៣៦) ឯវិ វុត្ត អភិក្កការគ្នាដោ ព្រាហ្មណោ
កកវុត្តិ ឯកនរោច អភិក្កន្តិ កោ កោតម អភិក្កន្តិ កោ
កោតម ។ មេ ។ អញ្ញតរោ ច បបាយស្មា ការគ្នាដោ
អរហតិ អហោសិទិ ។

និមំ សុន្តិកសុត្តិ

(១៣៧) ឯកំ សមយំ កកវំ កោសលេសុ
វិហរតិ សុន្តិកាយ ធនិយា តីវេ ។ តេជ ទោ មទ
សមយេន សុន្តិកការគ្នាដោ ព្រាហ្មណោ សុន្តិកាយ
ធនិយា តីវេ អភិ ដុហតិ អភិហុតិ វិចារតិ ។ អថទោ
សុន្តិកការគ្នាដោ ព្រាហ្មណោ អភិ ដុហតិ អភិហុតិ
បរិចារិកា ឧដ្ឋាយោសថា សមន្តា ចតុទ្ធិសា អនុវិណោ-
កោសិ កោ ទុ ទោ ឥមំ ហិក្សសេសិ កុញ្ញយ្យតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំបុត្តនិកាយ សតតវិញ្ញ

(១៣៦) កាលវេលាព្រះព្រះភាគ ទ្រង់ក្រាស់យ៉ាងនេះ
ហើយ អង្គការគ្នាដោព្រាហ្មណ៍ តទៅរកបង្គំខ្លួនព្រះព្រះភាគ
យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះភាគមង្គីចំរើន ច្បាប់ពេកណាស់ បពិត្រព្រះ
ភាគមង្គីចំរើន ច្បាប់ពេកណាស់ ។ មេ ។ បពិត្រព្រះអរហន្តចំរើនខ្លោយ
អង្គការគ្នាដោះទានជាយុ ក៏ជាព្រះអរហន្តមួយដែរ ។

សុន្តិកស្ត្រីទី៧

(១៣៧) សម័យមួយ ព្រះព្រះភាគ ទ្រង់គន្លឹះទៀប
ធ្មេស្តិសុន្តិកា ក្នុងវេលាសាល ។ សម័យនោះឯង សុន្តិកការគ្នាដោ-
ព្រាហ្មណ៍ តែងបូជាភ្លើង បំរើទ្រុកបូជាភ្លើង ទៀបធ្មេស្តិសុន្តិកា ។
លុះសុន្តិកការគ្នាដោព្រាហ្មណ៍ បូជាភ្លើង បំរើទ្រុកបូជាភ្លើងហើយ
ក៏ក្រោកអំពីតាសនៈ គឺកម្រើលជុំវិញទាំងបួន គឺថា អ្នកណាញ់ គួរ
បំរើភាគខ្ញុំបាយាស វែលសល់ពីបូជានេះ ។

ប្រាហ្មណសំយុត្តន្ត អហោត្តរោ អវស្សបប្បិដ្ឋនំ

[១៣៨] អន្តសា ទោ សុន្ទរិកការាដ្ឋា ជា ប្រាហ្មណោ
 ភកវន្តំ អញ្ញការាដ្ឋំ ត្រូត្រូលេ សសីបំ ចារុតំ ធិសិទ្ធិ
 ធិស្វាម វិមេទ ហេតុទ ហេត្យសេសី កហេត្វា ធិត្វិ
 ណេទ ហេតុទ កមណ្ឌលុំ កហេត្វា យេទ ភកវ
 តេទ្ធៈសន្តិមិ ។ អថទោ ភកវ សុន្ទរិកការាដ្ឋាជស្ស
 ប្រាហ្មណស្ស មទសន្តេទ សីសំ វិវិ ។ អថទោ
 សុន្ទរិកការាដ្ឋាជា ប្រាហ្មណោ មុណ្ណា អយំ កវិ
 មុណ្ណាកោ អយំ កវន្តំ ភតោ វ បុទ ធិវត្តិកុត្តាមោ
 អហោសិ ។ អថទោ សុន្ទរិកការាដ្ឋាជស្ស ប្រាហ្មណស្ស
 ឯតទរោ វិ មុណ្ណាមិ ហិ វិទេវេកេទ្ធ ប្រាហ្មណោ កវន្តំ
 យទ្ធាហំ តំ ឧបសន្តិមិ គ្វា ជាតិ បុទ្ធិយ្យន្តិ ។ អថទោ
 សុន្ទរិកការាដ្ឋាជា ប្រាហ្មណោ យេទ ភកវ តេទ្ធ-
 មសន្តិមិ ឧបសន្តិមិ គ្វា ភកវន្តំ ឯតទរោ កីដិទ្ធោ
 កវន្តំ ។

ប្រាហ្មណសំយុត្តន្ត អហោត្តរោ ប្រាហ្មណំចូលទៅតាមព្រះមានព្រះភាគ

[១៣៨] សុន្ទរិកការាដ្ឋាប្រាហ្មណំ បានឃើញព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់គង់ទទួរព្រះសិវ ក្រោមម្លប់ឈើមួយ លុះឃើញហើយ ក៏កាន់ខ្នុរ
 បាយាស ដែលសល់អំពីការបូជា ដោយដៃទ្រង់ ហើយកាន់ខ្នុរកុណី
 ទឹកដោយដៃស្តាំ ចូលទៅក្រពះមានព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះឯង
 ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់បើកព្រះសិវ ដោយឮសូរជើង ខែសុន្ទរិក-
 ការាដ្ឋាប្រាហ្មណំ ។ សុន្ទរិកការាដ្ឋាប្រាហ្មណំ ក៏ពោលថា លោក
 ដំបំរើនេះ ក្បាលត្រងើល លោកដំបំរើនេះ ក្បាលត្រងើល ដូច្នោះ
 ហើយ ចង់ត្រឡប់អំពីទីនោះមកវិញ ។ ទើបសុន្ទរិកការាដ្ឋាប្រាហ្មណំ
 បានសេចក្តីគ្រំរិះដូច្នោះថា ប្រាហ្មណំចាំនឹងឡាយពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ
 មានក្បាលត្រងើលដែរ បើដូច្នោះ មានតែអាត្មាអញត្រូវចូលទៅក្រ
 ព្រះមានព្រះភាគនោះ ហើយសួរខ្ញុំជាអីវិញ ។ លំដាប់នោះឯង
 សុន្ទរិកការាដ្ឋាប្រាហ្មណំ ចូលទៅក្រពះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យនេះ ទ្រង់ព្រះមានព្រះភាគថា លោកដំបំរើ
 ជាអីវិញ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយវិញ្ញាណបិដក

[១៣៧] មា ជាតិ បុច្ឆ ចរណញ្ច បុច្ឆ
 កង្កា ហវេ ជាយតិ ជាតវេនា
 ដំណកុលីនោមិ មុដំ ជិតិមា
 អាជាដិយោ ហោតិ ហិរិដិសេនោ
 សទ្ធន ធនោ ធមសា ឧមេតោ
 វេននក្ខ វុសិតព្រហ្មចរិយោ
 យញ្ញវដិកោ តម្មវយេដ
 កាលេន សោ ជុហតិ ធនុលោយេតិ ។

[១៤០] អត្វា សុយិដ្ឋំ សុហុតិ មមយិដិ
 យំ ភានិសំ វេនកុមនុសាមិ
 កុម្មានិសាដំ ហិ ឧនស្សនេន
 អញ្ញោ ជនោ កុញ្ញតិ ហត្យសេសនិ ។
 កុញ្ញតុ ភវិ កោតមោ ព្រាហ្មណោ ភវន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិញ្ញាណ

[១៣៧] ព្រះអង្គក្រាស់ថ ចូរអ្នកកុំស្មោះតោតិឡើយ ចូរ
 ស្មោះតែការប្រព្រឹត្តិវិញ ភ្លើងភ្លើងកើតអំពីឈើ ឯអ្នកប្រាជ្ញ
 នោះបើកើតក្នុងក្រកូលទាប ក៏គង់មានសេចក្តីល្អយាម ជា
 បុរសគាថាខ្សែ ជាអ្នកហាមឃាត់ ឲ្យបាចដោយហិរិ
 ទូន្មានដោយបរមសុភម្មៈ ប្រកបដោយការទូន្មានឲ្យផ្ត្រៃយ
 ដល់នូវទីបំផុតនៃចក្រវាទ គឺមន្ត្រី មានព្រហ្មចរិយៈនៅលើ
 ហើយ បុគ្គលណា គាត់ក៏ធន់ឲ្យយំញញ ជនធម្មិហៅបុគ្គល
 នោះ (គាត់ជាព្រាហ្មណ៍ដ៏ទុក្ខ) បុគ្គលនោះ វែមនិបូជាឲ្យ
 ទុក្ខិណយ្យបុគ្គលទាំងឡាយ តាមកាល ។

[១៤០] សុខ្ខិកោព្រាជ្ញាព្រាហ្មណ៍កាលថ វត្ថុនេះ ខ្ញុំ
 ចូរដោយហើយប្រកែក វត្ថុនេះ ខ្ញុំគិតប៉ះហើយដោយប្រកែក
 ដោយពិត ខ្ញុំមិនទាន់ឃើញបុគ្គលណា ដែលដល់នូវវេទដូច
 ជាព្រះអង្គនោះ ព្រោះថាជនឯទៀត លុះតែមិនឃើញពួក
 បុគ្គលដូចជាព្រះអង្គ ទើបចំរើកោតបាយាស ដែលសល់
 អំពីការចូរ ។

សូមព្រះភាគមរិច្ឆេន ជាព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើន បរិភោគចុះ ។

ប្រាហ្មណ៍យុទ្ធស្ស អរោហិត្ត ហត្ថសេសនាចនំ

(១៤១) កាតាភិកិកំ មេ អរោហិត្តេយ្យំ

សម្បស្សតំ ប្រាហ្មណ ទេស ទេស្តា

កាតាភិកិកំ បទុទន្តំ តុទ្វា

ទេស្ត សតិ ប្រាហ្មណ វុត្តិ វេសា

អញ្ញោ ច កោវលីនំ មហេសី

ទំណាសវំ កុក្កុទ្ធវ្វេសន្តំ

អន្តោ ច ខានោ ទុរវដ្ឋហស្ស

ខេត្តញិ តំ បុត្តាមេត្តស្ស ហោតិ ។

(១៤២) អថ កស្ស ចាហំ កា កាតម វមំ

ហត្ថសេសំ ទម្មិតិ ទ ទ្វាហន្តំ ប្រាហ្មណ មស្សាមិ

សានេកេ លោកេ សមារកេ សព្វេត្តកេ សស្សម-

ណាប្រាហ្មណិយា មជាយ សុវេសុស្សាយ យស្ស-

សោ ហត្ថសេសោ កុក្កុតំ សម្មាបវិណាមិ កច្ឆេយ្យ

ប្រាហ្មណ៍យុទ្ធស្ស អរោហិត្ត ទ្រំញិវិប្រាហ្មណ៍ឡាបាលន្តវាយស ដែលសល់អំពីការប្តូរ

(១៤១) ព្រះអង្គស្រាស់ថា គថាគមមិទ្ធក្នាបរិភោគារោជន

ដែលបានអំពីការពាលភាព ដូចជាចម្រៀងទេ ម្ចាស់

ប្រាហ្មណ៍ ធម៌នេះ មិនមែនជាធម៌របស់ពួកបុគ្គលអ្នកឃើញ

ធម៌អាចទេ ព្រះពុទ្ធថាវិទ្យាយ តែងបន្ទោបន្តិវិការពាល

ភាព ដូចជាចម្រៀង ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ កាលបើធម៌មាន

ហើយ នេះឯង ជាភារចំពោះជីវិត ចូរអ្នកទំនុកចំរើព្រះ

ទំណាស្រព ដែលមានគុណបរិបូណ៌ អ្នកស្វែងរកខ្លួនគុណ

ដ៏ធំ អ្នកម្នាក់ខ្ញុំសេចក្តីពើស ដោយបាយនិងទឹកដ៏ទុរ

ព្រោះថា នោះជាទេក្តរបស់បុគ្គលអ្នកប្រាថ្នាឱ្យបូណ៌ ។

(១៤២) បរិក្រព្រះភាគមជ្ឈិមេ បើដូច្នោះ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងឱ្យ

នូវបាយសា ដែលសល់អំពីការប្តូរនេះដល់អ្នកណា ។ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍

ក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពួកសត្វ

ព្រមទាំងសមណប្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំងមនុស្សជាសម្បត្តិទេព និងមនុស្ស

ដ៏សេស គថាគម មិនឃើញមានបុគ្គលណា ដែលបរិភោគបាយស

សល់អំពីការប្តូរ ហើយឃើញដល់ ខ្ញុំការទ្រុឌទ្រោមទៅដោយស្រួល

អញ្ញត្រ តថាតតស្ស វា តថាតតស្សវកស្ស វា តេជហិ
ត្វិ ព្រាហ្មណ តិ ហត្យសេសំ អបហិរតេ វា ធម្មហិ
អប្បណកេ វា ឧទកេ ឱបិលាបេសីតិ ។

[១៤៤] អថទោ សុទ្ធិវិការាទ្វាដោ ព្រាហ្មណោ
តិ ហត្យសេសំ អប្បណកេ ឧទកេ ឱបិលាបេសិ ។
អថទោ សោ ហត្យសេសោ ឧទកេ បក្ខិក្កោ វិចិដា-
យតិ(១) វិដិចិដាយតិ សទ្ធិតាយតិ សម្មទ្ធិតាយតិ ។
សេយ្យជាបិ ពាម ជាលោ(២) ឱវសសន្តិក្កោ ឧទកេ
បក្ខិក្កោ វិចិដាយតិ វិដិចិដាយតិ សទ្ធិតាយតិ សម្ម-
ទ្ធិតាយតិ ឯវមេវសោ ហត្យសេសោ ឧទកេ បក្ខិក្កោ
វិចិដាយតិ វិដិចិដាយតិ សទ្ធិតាយតិ សម្មទ្ធិតាយតិ ។
អថទោ សុទ្ធិវិការាទ្វាដោ ព្រាហ្មណោ សិរិក្កោ លោ-
មហដ្ឋជាតោ យេន ភគវា តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិក្កា
ឯកមន្តិ អដ្ឋាសិ ។

១ ១ វិចិដាយតិ វិដិចិដាយតិ ។ ២ ម. លោយោ ។

ក្រៅពីតថាតត ឬក្រៅពីសាវ័កតថាតតនោះឡើយ ឆ្ងល់ព្រាហ្មណ៍ បើ
ដូច្នោះ អ្នកចូលក៏ចោលខ្ញុំបាយស ដែលសល់អំពីការបូជាដោះ ក្នុង
ទីគ្មានស្មៅស្រស់ ឬបាចទៅក្នុងទីកន្លែងដែលគ្មានសត្វចុះ ។

[១៤៥] លំដាប់នោះឯង សុទ្ធិវិការាទ្វាដោព្រាហ្មណ៍ ក៏បាច
បាយស ដែលសល់អំពីការបូជាដោះ ទៅក្នុងទីកន្លែងដែលគ្មានសត្វ ។
បាយស ដែលសល់អំពីការបូជាដោះ សុះព្រាហ្មណ៍បាចបាចទៅក្នុងទីក
ហើយ ក៏ធ្វើសំឡេងក្នុងវិចិដ វិដិចិដ ហុយវ័ង្សឡើង ហុយវ័ង្សឡើង
រង្គោល ។ ដូចជាដាលៈគហលអស់មួយថ្ងៃ ហើយដាក់ទៅក្នុងទីក ធ្វើ
ខ្ញុំសំឡេងក្នុងវិចិដ វិដិចិដ ហុយវ័ង្សឡើង ហុយវ័ង្សឡើង យ៉ាងណា
មិញ បាយស ដែលសល់អំពីការបូជាដោះ ព្រាហ្មណ៍បាចបាចទៅក្នុង
ទីក ហើយធ្វើខ្ញុំសំឡេងក្នុងវិចិដ វិដិចិដ ហុយវ័ង្សឡើង ហុយវ័ង្សឡើង
រង្គោល យ៉ាងនោះឯង ។ លំដាប់នោះ សុទ្ធិវិការាទ្វាដោព្រាហ្មណ៍
មានសេចក្តីសង្វេគ កើតសេចក្តីព្រិលេម កំចូលទៅគាល់ព្រះមាតាព្រះ
ភាគ សុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បិទទៅក្នុងទីសមគួរ ។

ព្រាហ្មណសំយុត្តស្ស ឧបទ្ទេស្ត វិទូបម

[១៤៤] ឯកមន្តំ មិទំ ទោ សុទ្ធិកការត្វាជំ

ព្រាហ្មណំ កកវំ កាដាហិ អដ្ឋិភាសំ

មា ព្រាហ្មណ ធាតុសមាធិហោ

សុទ្ធិ អមញ្ញំ ពហិត្វា ហិ ឯតំ

ន ហិ តេន សុទ្ធិ កុសលា វន្តំ

យោ ពាហិវេន បរិសុទ្ធិមិទ្ធេ

ហិត្វា អហំ ព្រាហ្មណ ធាតុនាហិ

អដ្ឋិភូមេវ ជលយាមិ ដោតិ

ចិទ្ធក្នំ ចិទ្ធសមាហិតតត្តា

អរហំ អហំ ព្រហ្មចរិយំ ពាមិ

មាដោ ហិ តេ ព្រាហ្មណ ទាវិកាពេ

កោដោ ទ្វិមា កស្មិចិម្ពោសវដ្ឋិ

ព្រាហ្មណសំយុត្ត សហន្តវន្ត ឧបមាមាត្រការត្វេង វ

[១៤៤] សុរិសុទ្ធិកការត្វាជំព្រាហ្មណំ ឯកកន្តិចិសមន្តរហិយ

ទើបព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់ដោយព្រះភាពព័ទ្ធជាថា

ម្ចាស់ព្រាហ្មណំ អ្នកកុំដុកទេស សំគាល់ថាបរិសុទ្ធិឡើយ

ព្រោះថាការដុកទុះ ជាភាគក្រៅទេ បុគ្គលណា ប្រាថ្នា

ខ្លួនសេចក្តីបរិសុទ្ធិភាគក្រៅ អ្នកប្រាថ្នាព័ទ្ធជាថា មិន

ហៅខ្លួនបុគ្គលនោះ ថាមានសេចក្តីបរិសុទ្ធិ ព្រោះហេតុ

នោះឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណំ កថាភកលរបង ខ្លួនការ

ដុកទេសហើយ ដុកកែភ្លើងភាគក្នុងទេ កថាភកមានភ្លើង

ត្រូវរឿងជាដំបូ មានចំក្នុកាំងមាំជាដំបូ ជាអហោន្ត ប្រព្រឹត្តខ្លួន

ព្រហ្មចរិយៈ ម្ចាស់ព្រាហ្មណំ មានរបស់អ្នក ដូចជាអ្នកប្រក

ដំបូន្ត សេចក្តីព្រាងដូចជាផ្សែង ពាក្យកុហកដូចជាផ្សែង

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុតិវិទ្យា

ដីក្នុង សុដា ហធីយំ ជោតិមំ ធី
 អត្តា សុទន្តោ បុរិសស្ស ជោតិ
 ធម្មោ រហនោ ព្រាហ្មណ សីលតំត្នោ
 អធារិលោ សត្តិ សតិ បសត្តោ
 យត្ត ហរេ វេទគុបា សិបាតា
 អនល្លកត្តារ(១) ករុន្តិ ចារិ
 សទ្ធិ ធម្មោ សិយមោ ព្រហ្មចរិយំ
 មជ្ឈេសិកា ព្រាហ្មណ ព្រហ្មបតិ
 សត្តុជ្ជកុតេសុ ធមោ ករោហិ
 តមហំ ធរំ ធម្មសារីតិ ព្រមីតិ ។

[១២៥] ឃី កុត្ត សុត្តិកការទ្វាជា ព្រាហ្មណ
 កករុន្តិ ឯតទេវេច អភិក្កន្តិ កោ កោតម ។ ប។
 អញ្ញាតកេ ច មធាយស្ស ការទ្វាជា អរហតំ អរោ-
 សីតិ ។

១ ឧ.ម. អនល្លកត្តារិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុតិវិទ្យា

អណ្តកដូចជាកែ ហទយវត្តដូចជាកន្លែងភ្លើង ចំក្នុងវេលា
 បុគ្គលខ្លាចល្អើយ ដូចជាភ្លើងរបស់ចុរស ពួកបុគ្គល
 ដល់ខ្លាចខ្លាច ឪកក្នុងអន្លង់ណា មិនខ្លាចខ្លាចសោះ តែង
 ឆ្ងល់ដល់ក្រើយគឺព្រះមិត្តាន ខ្មាលព្រាហ្មណ៍ អន្លង់នោះ គឺ
 ធម៌ មានសីលជាតំណ មិនល្អក់ ដែលសប្បុរសទាំងឡាយ
 សរសើរហើយ ថាជាបេសសប្បុរសទាំងឡាយ ខ្មាល
 ព្រាហ្មណ៍ សច្ចៈក្តិ ធម្មៈក្តិ(១) សំយមៈក្តិ(២) ព្រហ្មចរិយៈក្តិ
 ជាធម្មជាតិទៅជាគណៈល ជាចំណែកដ៏ប្រសើរ ចូរអ្នក
 ធ្វើខ្ញុំការធម្មស្តារ ចំពោះព្រះទិវាស្រព ដែលមានចិត្ត
 ស្មុគ្រឯងទាំងឡាយចុះ គឺជាគហវិជនៈនោះ ថាជាអ្នក
 ព្យាករណ៍ ដូច្នោះឯង ។

[១២៥] កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 សុត្តិកការទ្វាជព្រាហ្មណ៍ បានរកាលខ្ញុំពាក្យនេះ ទ្រង់ព្រះមានព្រះភាគ
 ថា បពិត្រព្រះភាគមជ្ឈិមេន ចូរសំរេកណាស់ ។ បេ ។ បណ្តាព្រះ
 កហេត្តទាំងឡាយ ការទ្វាដៈមានអាយុ ក៏ជាអហេត្តមួយប្រវែង ។

១ ធម្មៈ បានន័យ សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសង្កប្បៈ សម្មាវិយាមៈ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ ។ ២ ករ
 សង្កម បានន័យ សម្មាធម្មៈ សម្មាភរិវិ ។

ទសមំ ពហុធិតិស្សត្តំ

[១៤៦] ឯកំ សមយំ ភគវំ កោសលេសុ វិហរតិ
អញ្ញាតាស្មី វនសណ្ណោ ។ តេជ ទោ បដ សមយេន
អញ្ញាតាស្ស ការាជានោត្តស្ស ប្រាហ្មណស្ស ចតុន្ទស
ពលិត្តា ធម្មា ហោន្តិ ។

[១៤៧] អដទោ ការាជានោត្តា ប្រាហ្មណោ តេ
ពលិត្តោ ភវសន្តោ យេន សោ វនសណ្ណោ តេជុប-
សន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា អន្ទស ភគវន្តំ តស្មី វនសណ្ណោ
ធិសិទ្ធិំ បស្សន្តិ ណកុជិត្តា ឧត្ថំ កាយំ បណិបាយ
បរិមុទំ សតិ ឧបដ្ឋមេត្តា ធិស្វាទ យេន ភគវំ
តេជុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា ភគវតោ សន្តិកេ វនា
កាដាយោ អភាសិ

ពហុធិតិស្សត្ត ទី ១០

[១៤៦] សម័យមួយ ព្រះពានព្រះភាគ គង់ក្នុងវង់ក្រៃមួយ
ក្នុងវង់កោសល ។ ក៏សម័យនោះឯង ប្រាហ្មណ៍ម្នាក់ជាគារុទ្ធវដ
គោក្រ បានគោច្ន្ត ១៤ បាត់កមិនបានឃើញ ។

[១៤៧] គ្រានោះ ការាជានោត្តប្រាហ្មណ៍ ដើរកោតាំង
នោះ ក៏ចូលទៅកាន់វង់ក្រៃនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានឃើញ
ព្រះពានព្រះភាគ គង់ក្នុងក្រៃក្នុង កងក្រៃកាយត្រង់ កម្ពស់ក្រៃស្មើគ្នា
នោះទៅក្រៃកម្ពស់ ក្នុងវង់ក្រៃនោះ លុះឃើញហើយ ក៏ចូល
ទៅក្រៃពានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទូនពោលនូវគាត់
ទាំងឡាយនេះ ក្នុងសំណាក់ព្រះពានព្រះភាគថា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខវិញ្ញា

ឧហ(១) ទូធិមស្ស សមណស្ស
 តលំតន្តា ធម្មន្តស
 អដ្ឋ សង្កឹ ឧ ធិស្សន្តិ
 តេនាយំ សមណោ សុទ្ធំ
 ឧហ ទូធិមស្ស សមណស្ស
 តំណ ទេក្កស្មី ខាមិកា
 ឯកបណ្ណា ធុបណ្ណា ធម្ម
 តេនាយំ សមណោ សុទ្ធំ
 ឧហ ទូធិមស្ស សមណស្ស
 តុច្ឆកោដ្ឋស្មី ម្មសិកា
 ឧស្សោធិញ្ញាយ ឧច្ឆន្តិ
 តេនាយំ សមណោ សុទ្ធំ
 ឧហ ទូធិមស្ស សមណស្ស
 សន្តារោ សក្កមាសិកោ
 ឧច្ឆរកោមិ សញ្ញោ
 តេនាយំ សមណោ សុទ្ធំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខវិញ្ញា

គោតំ ១២ ដែលតេមិទេយិញ្ញាអស់ ៦ ថ្ងៃនឹងថ្ងៃនេះហើយ
 របស់សមណៈនេះ ប្រហែលមិនមានទេ ព្រោះហេតុនោះ
 បានជាសមណៈនេះ នៅជាសុខ ល្អស្រម្បីមានតែស្វីកម្មយ
 ឬមានស្វីករិវិដែលខូចក្នុងចម្ការ របស់សមណៈនេះ ប្រ-
 ហែលមិនមានទេ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសមណៈនេះ
 នៅជាសុខ ភណ្ណចាំទ្បាយ កំរៃកងាយការណ៍កលេន
 ក្នុងជម្រកខ្លះ របស់សមណៈនេះ ប្រហែលមិនមានទេ
 ព្រោះហេតុនោះ បានជាសមណៈនេះ នៅជាសុខ កម្រាល
 ដែលគ្រាលហល់ផ្តាត់រឹទ្ធ សឹងដេរសាដោយបាលាក-
 ដាំតំទ្បាយ របស់សមណៈនេះ ប្រហែលមិនមាន
 ទេ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសមណៈនេះ នៅជាសុខ

ប្រាហ្មណសំស្ក្រឹត អាហ្មន្ត្រៃ ពរវ្ត្រស្ស បដិវង្គ
 ធម្មា ទ្ធនិមស្ស សមណស្ស
 វិធាវ បុត្តជីតោ
 ឯតាបុត្តា ទ្ធិបុត្តា ច
 ភេតាយិ សមណោ សុទ្ធិ
 ធម្មា ទ្ធនិមស្ស សមណស្ស
 បិដ្ឋណា ភិលតាហតា
 សោត្តិ ចានេន តោដេតិ
 ភេតាយិ សមណោ សុទ្ធិ
 ធម្មា ទ្ធនិមស្ស សមណស្ស
 បទ្ធសម្ពិ ឥណាយិកា
 ទេដ ទេដាតិ ចោទេន្តិ
 ភេតាយិ សមណោ សុទ្ធិតិ ។

(១៤៨) ធម្មា មម្ហិ ប្រាហ្មណ
 ពលិត្តា ចតុន្តស
 អដ្ឋ សដ្ឋី ន និស្សន្តិ
 ភេតាយិ ប្រាហ្មណ សុទ្ធិ
 ធម្មា មម្ហិ ប្រាហ្មណ

ប្រាហ្មណសំស្ក្រឹត អាហ្មន្ត្រៃ ពរវ្ត្រស្ស បដិវង្គ
 កូនប្រុស កូនស្រី ដែលកោះម៉ាយ ឬមេម៉ាយ មានកូន
 មួយឬមានកូនពីរ របស់សមណៈនេះ ប្រហែលមិនមានទេ
 ព្រោះហេតុនោះ បានជាសមណៈនេះនៅជាសុខ ប្រហែល
 ដែលមានខ្លួននៅហ្មឺន ដោយប្រជ្រុយ^(១) យកជើងចៀក
 ចៀនឡៅសេចក្តីលក់ របស់សមណៈនេះ ប្រហែលមិនមាន
 ទេ ព្រោះហេតុនោះ បានជាសមណៈនេះ នៅជាសុខ
 ម្ចាស់បំណុលរបស់សមណៈនេះ មកទារង អ្នកចូរឱ្យមក
 ចូរឱ្យមក ដូច្នោះ ក្នុងចក្ខុសសម័យ ប្រហែលមិនមានទេ
 ព្រោះហេតុនោះ បានជាសមណៈនេះ នៅជាសុខ ។
 (១៤៨) ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ប្រាហ្មណ គោ ១៤
 ដែលកមិនឃើញ អស់ ៦ ថ្ងៃ នឹងថ្ងៃនេះហើយ ចេស
 កថាគត មិនមានឡើយ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ ព្រោះហេតុនោះ
 បានជាគេកថា នៅជាសុខ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ ល្ងស្សម្បី

១ សត្វព.ហកតានិវេលមានខ្លះរុក្ខិវ ៖ ទុវ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ
 ភិណ្ឌ ទេត្តស្មី តាមិកា
 ឯកបណ្ណា ទុបណ្ណា ច
 តេតាហំ ព្រាហ្មណ សុទ្ធំ
 ធមា មយ្ហំ ព្រាហ្មណ
 កុច្ឆកោដ្ឋស្មី ម្មសិកា
 ឧស្សោន្និកាយ ធម្មន្តិ
 តេតាហំ ព្រាហ្មណ សុទ្ធំ
 ធមា មយ្ហំ ព្រាហ្មណ
 សត្តារោ សត្តមាសិកោ
 ឧប្បនកេហិ សត្តន្តោ
 តេតាហំ មយ្ហំ ព្រាហ្មណ
 វិជក បុត្តជីតោ
 ឯកបុត្តា ទិបុត្តា ច
 តេតាហំ ព្រាហ្មណ សុទ្ធំ
 ធមា មយ្ហំ ព្រាហ្មណ
 មិទ្ធីណ ភិសកាមាតា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

មានតែស្មីកម្មយ ឬមានស្មីកតិ ដែលខ្លួនក្នុងចម្ការ របស់
 ភវគក មិនមានឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះហេតុនោះ
 បានជាភវគកនៅជាសុខ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ កណ្តុរតាំង
 ឡាយ ក៏កែដោយការណែនលេង ក្នុងជម្រកខ្លះ របស់
 ភវគក មិនមានឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះហេតុនោះ
 បានជាភវគកនៅជាសុខ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ កម្រាលដែល
 ព្រាលហោល ៧ ខែ សិនីដើរជាសំដៅយល់ណាស់តាំង
 ឡាយរបស់ភវគក មិនមានឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ
 ហេតុនោះ បានជាភវគកនៅជាសុខ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 កូនប្រុស កូនស្រី ដែលកោះម៉ាយឬម៉ាយ មានកូនមួយ
 ឬមានកូនពីរ របស់ភវគក មិនមានឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ព្រោះហេតុនោះ បានជាភវគក នៅជាសុខ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ ស្រមោចដែលមានខ្លួនសៅហ្មង ដោយប្រជ្រុយ

ប្រាហ្មណសំយោគស្ស អារាឡិក្ខ បរិយាយិកា

សោត្តំ ខានេន ខោដេតិ
តេតាហំ ប្រាហ្មណ សុទ្ធិ
នហ មយ្ហំ ប្រាហ្មណ
បច្ចុសម្ពិ វណាយិកា
នេដ នេដាតិ ចោទន្តិ
តេតាហំ ប្រាហ្មណ សុទ្ធិតិ ។

(១២៧) ឃីវ វុត្ត ការត្វាជិកាវក្ក ប្រាហ្មណ
កកវុត្តិ ឯកនកេច អភិក្កន្តិ ភោ ភោតម អភិក្កន្តិ
ភោ ភោតម សេយ្យជាមិ ភោ ភោតម ធិក្កន្តិ ភ
ឧក្កន្តិយ្យ បដិទ្ធិ វ វិវេយ្យ ធិក្កន្តិ វ មក្ក
អាចិក្កយ្យ អទ្ធការេ វ តេតាហំ ជាយ្យ
ចក្កមន្តា រុចាទិ ធិក្កន្តិ ឃីវេវ ភោតា ភោតមេន
អនេកបរិយាយេន ធិក្កា បកាសំ តា ឃីវេវ កវុត្តិ
ភោតមំ សារណំ កត្វាមិ ធិក្កន្តិ ភិក្កុសន្តិកា
លេយ្យហំ ភោតា ភោតមន្ត ធិក្កន្តិ បព្វន្តិ
លេយ្យ ឧបសម្បទន្តិ ។ អលក្ក ចោ ការត្វាជិកាតោ

ប្រាហ្មណសំយោគស្ស អារាឡិក្ខ បរិយាយិកា

យកដើរ្យ្យន្តិសេចក្តីលក់ របស់គេថាគត មិនមាន
ឡើយ ខ្មួលប្រាហ្មណ ព្រោះហេតុនោះ បានជាគេថាគត
នៅជាសុខ ខ្មួលប្រាហ្មណ ខ្មួលបំណុលរបស់គេថាគត
មកទារថ ធិក្កន្តិមក ធិក្កន្តិមក ដូច្នោះ ក្នុងបច្ចុសសម័យ
ក៏មិនមានឡើយ ខ្មួលប្រាហ្មណ ព្រោះហេតុនោះ បាន
ជាគេថាគតនៅជាសុខ ។

(១២៧) កាលប្រែមានព្រះភាគ ទ្រង់បានប្រាសយានិវេហិយ
ការព្រាជ្យនាគ្គប្រាហ្មណ ក៏បានពោលនូវពាក្យនេះ ទ្រង់ព្រះមានព្រះ
ភាគថា បពិត្រព្រះភោតមដ៏ចំរើន ច្បាស់ពេកណាស់ បពិត្រព្រះ
ភោតមដ៏ចំរើន ច្បាស់ពេកណាស់ បពិត្រព្រះភោតមដ៏ចំរើន ធម៌ដែល
ព្រះភោតមដ៏ចំរើន ទ្រង់ប្រកាសដោយអនេកបរិយាយ ដូចជាបុគ្គលធ្វើ
របស់ដែលក្នុងបំណងឡើយ ឬដូចជាចិក្កបន្តិញរបស់ដែលចិក្ក ឬ
ដូចជាក្របាប់ដូចដ្បងក្នុងនិទិស ពុំនោះសោត ដូចជារប្រាស
ប្រើបក្កនិទិសដ៏ដោយនឹកថា ពួកឧទុក្ខដែលមានក្នុងនិទិសដោយឡើយ
រូបចំរើនឡើយបាន ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ សូមដល់នូវព្រះភោតមដ៏ចំរើនដង ខ្ញុំ
ព្រះធម៌ដង នូវព្រះភិក្កុសន្តិដង ជាទីពឹង ខ្ញុំព្រះអង្គសូមបាននូវបព្វន្តិ
សូមបាននូវឧបសម្បទា ក្នុងសំណាក់ព្រះភោតមដ៏ចំរើន ។ ការត្វាជិ-

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិទ្ធោ

ប្រាហ្មណោ ភកវតោ សង្ខិកោ បទ្ធគំ អលត្ត ឧប-
សម្បជំ ។ អទិវុបសម្បដោ ច បបាយស្មា ការត្វាជា
ឯកោ វុបកដោ អប្បមន្តា អាតាបិ បហិតតោ
វិហារតោ នចិរសេដ្ឋ យស្សត្វាយ កុលបុត្តា សម្មទេវ
អការស្មា អនការិយំ បទ្ធគំ តដុត្តិ ព្រហ្មចរិយ-
បរិយោសានំ និដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សង្ខិកត្វា
ឧបសម្បជំ វិហាសិ ទំណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ
កតំ ករណីយំ ធាបរិ នត្តត្តាយាតិ អត្តញ្ញាសិ ។
អញ្ញាតោ ច បបាយស្មា ការត្វាជា អរហតិ អ-
ហាសិតិ ។

អហន្តវិទ្ធោ បរិមេ ។

តស្ស្យុទ្ធានំ

ធនញ្ញានំ ច អក្កោសំ
អសុវិន្ទំ ពំលន្តិកំ
អហិសកំ ជជា ទេវ
សុទ្ធិកាច្ឆោវ អត្តិកា
សុទ្ធវិកា ពហុនិតិ
យេន ច តេ នសាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិទ្ធោ

គោត្តប្រាហ្មណំ និដ្ឋេវបទ្ធគំ បានឧបសម្បត កុសិណាកំព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ កុរុការព្វាជៈមានកាយុ បានឧបសម្បត មិនយេវុទ្ធាន
កិរតចេញវាវៃត្រាភំឯង មិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានវិភព្យាយាម
ជាគ្រឿងដុតខ្ញុំកិលេស មានខ្លួនបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន កុលបុត្ត
ចាំឡើយចេញចាកដ្ឋះ ចូលទៅកាន់ដ្ឋុសដោយប្រវែក ដើម្បីអនុត្តរធម៌
ណា ការព្វាជៈ មិនយេវុទ្ធាន ក៏បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេច
ដោយបញ្ញាដ៏ទុក្ខដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឱ្យអនុត្តរធម៌នោះ ដែល
ជាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ ហើយដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មគ្គ-
ព្រហ្មចរិយៈ ភានុអញ្ញ បាននូវចរិយៈ កិច្ចដែលត្រូវធ្វើ ភានុអញ្ញ
ក៏បានធ្វើចរិយៈ កិច្ចឯទៀតក្រៅពីនេះ មិនមានឡើយ បណ្តាព្រះ
អរហន្តចាំឡើយ ការព្វាជៈមានកាយុ ក៏បានជាព្រះអរហន្តមួយដែរ ។

ចប់ អហន្តវិទ្ធោ ទី ១ ។

បញ្ជីរឿងនៃអហន្តវិទ្ធោនោះ គឺ

- ធនញ្ញានិស្សក្រ ១ អក្កោសស្សក្រ ១ អសុវិន្ទស្សក្រ ១
- ពំលន្តិកស្សក្រ ១ អហិសកស្សក្រ ១ ជជាស្សក្រ ១ សុទ្ធិក-
- ស្សក្រ ១ អត្តិកស្សក្រ ១ សុទ្ធវិកស្សក្រ ១ ពហុនិកស្សក្រ ១
- ក្រៅជា ១០ ស្សក្រ ។

ទុតិយោ ឧបាសកវគ្គោ

បឋមំ កសិស្ថត្ថំ

[១៥០] ឯវុឌ្ឍេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកវា
មគទេសុ វិហាវតិ នត្តំណាតិវស្ថិ ឯកចាលាយំ
ព្រាហ្មណកាមេ ។ គេន ទោ បន សមយេន កសិ-
ការទ្វាជស្ស ព្រាហ្មណស្ស បញ្ចមត្តានិ នត្តលសតានិ
បយុត្តានិ ហោត្តិ វជ្ជកាលេ ។

[១៥១] អថទោ កកវា បុព្វសមយំ និវាសេត្វា
បត្តិវិហាតាយ យេន កសិការទ្វាជស្ស ព្រាហ្មណស្ស
កម្មត្តោ តេនុបសង្កមិ ។ គេន ទោ បន សមយេន
កសិការទ្វាជស្ស ព្រាហ្មណស្ស បរិវេសនា វត្តតំ ។
អថទោ កកវា យេន បរិវេសនា តេនុបសង្កមិ ឧប-
សង្កមិត្វា ឯកមមំ អដ្ឋាសិ ។ អន្តសា ទោ កសិ-
ការទ្វាជោ ព្រាហ្មណោ កកវត្ថំ មិណ្ហាយ បិតំ និស្វាន
កកវត្ថំ ឯកទារិយ អហំ ទោ សមណ កសាមិ ច

ឧបាសកវគ្គ ទី ២

កសិស្ថត្រ ទី ១

[១៥០] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ គង់នៅក្នុងព្រាហ្មណគ្រាម ឈ្មោះឯកទាលា ក្នុងទុក្ខណា-
តិវិជនបទ នាវិជនមគធៈ ។ សម័យនោះឯង កសិការទ្វាជព្រាហ្មណ៍
បានកាត់កែនខ្ពើលប្រមាណ ៥០០ ក្នុងរលាវិលព្រោះស្រូវ ។

[១៥១] លំដាប់នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្បូនប្រដាប់
បាត្រនិងចិវី ក្នុងបុព្វសម័យ ហើយស្តេចចូលទៅកាន់ការងាររបស់
កសិការទ្វាជព្រាហ្មណ៍ ។ សម័យនោះឯង ការអង្គាស (លៀងក្រៀវ)
របស់កសិការទ្វាជព្រាហ្មណ៍ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ។ លំដាប់នោះ ព្រះ
មានព្រះភាគស្តេចចូលទៅកាន់ការអង្គាស សុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏
ប្រដាប់នៅក្នុងទីសមន្តរ ។ កសិការទ្វាជព្រាហ្មណ៍ បានឃើញព្រះមាន
ព្រះភាគ ដែលទ្រង់ឈរលើល្អបាត សុះឃើញហើយ ក៏បានរោលខ្សែ
ពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា បតិក្រព្រះសមណៈ ខ្ញុំព្រះអង្គក្នុងជន

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខវិទ្យា

វចានិ ច កសិក្ខា ច វចនិក្ខា ច កុញ្ញាមិ គ្រម្យំ សម ហ
កស ច វចស្សំ ច កសិក្ខា ច វចនិក្ខា ច កុញ្ញស្សន្តំ ។
អហម្យំ ទោ ត្រាហ្មណ កសាមិ ច វចានិ ច កសិក្ខា
ច វចនិក្ខា ច កុញ្ញាមិ ។ ឧ ទោ បទ មយំ បស្សម
កោតោ កោតមស្ស យុតំ វ ឧត្ថំ លំ វ ដាលំ វ
នាចំ វ ពលិពន្ធំ វ អជ ច បទ ករំ កោតោ
ឯវហោ អហម្យំ ទោ ត្រាហ្មណ កសាមិ ច វចានិ
ច កសិក្ខា ច វចនិក្ខា ច កុញ្ញាមិ ។

[១៩២] អជទោ កសិការទ្វារោ ត្រាហ្មណ
កកវន្តំ កាថាយ អជ្ឈកាសំ

កស្សកោ បដិជាតាសិ
ឧ ច បស្សមិ តេ កសិ
កស្សកោ បុត្តិកោ ត្រហិ
កដិ ជាទេមុ តិ កសិវន្តំ ។

[១៩៣] សទ្ធា ពិដិ តោ វុដ្ឋិ
បញ្ញា មេ យុតឧត្ថលំ
ហិវ វ្យាសា មនោ យោក្កំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខវិទ្យា

ព្រោះផង លុះខ្ញុំព្រះអង្គក្លាយហើយ ព្រោះហើយ ទើបបរិភោគ បរិក្រ
ព្រះសមណៈ ចំណែកព្រះអង្គចូរក្នុង ព្រោះផង លុះក្លាយ
ព្រោះហើយ ចូររិក្ខាចុះ ។ ខ្មាលព្រាហ្មណ៍ ភវនក្នុង
ព្រោះផង លុះភវនក្លាយហើយ ព្រោះហើយ ទើបបរិភោគដែរ ។
យើងខ្ញុំ មិនឃើញនឹង ប្តូរនឹង ជាល ប្តូរនឹង ឬគាត់ខ្សោយ
របស់ព្រះភាគមីចំរើនទេ តែព្រះភាគមីចំរើន ពោលយ៉ាងនេះថា
ខ្មាលព្រាហ្មណ៍ ភវនក្នុង ព្រោះផង លុះភវន ក្លាយ
ព្រោះហើយ ទើបបរិភោគដែរ ។

[១៩៤] លំដាប់នោះ កសិការទ្វារព្រាហ្មណ៍ បានពោលនឹង
ព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាត់ ថា

ព្រះអង្គប្តូរថាជាអ្នកក្នុង តែថា ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដែលឃើញដូ
ការក្នុងរបស់ព្រះអង្គសោះ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសូមព្រះអង្គជាអ្នកក្នុង
សូមប្រាប់មក ធ្វើដូចម្តេច នឹងឲ្យយើងខ្ញុំដឹង ដូការក្នុង
នោះបាន ។

[១៩៥] ព្រះអង្គត្រាស់ថា សទ្ធាជាគូដ គបៈជាក្លៀង
បញ្ញាបេសកថាភវននឹងនឹងនឹង ហិវជាយាមនឹងល ចិត្ត

ប្រាហ្មណសំយុត្តស្ស ចោសវិញ្ញេ ៣០ភំនីធម្មទ្រង់

សតិ មេ ជាលនាចង្គិ
កាយគុត្តា វចិគុត្តា
អាហារេ ឧទរេ យតោ
សទ្ធិ ករោមិ ចំន្នាចំ
សោវទ្ធិ មេ មមោចង្គិ
វិរិយំ មេ ធុរោយោ
យោគត្ថេ មាធិកំ មាធិ
តទ្ធិតិ អធិវត្តន្តិ
យត្ថ គុត្តា ធន សោចតិ
ឯវមេសា កសិ កាដ្ឋា
សា ហតិ អមត្ថប្បលា
ឯតំ កសិ កាសិគ្គាធន
សព្វគុត្តា មមុត្តតិ ។

កុញ្ញតុ កវំ តោតមោ កស្សុតោ កវំ យញ្ញិ កវំ
តោតមោ អមត្ថប្បលិចិ កសតិ ។

[១៥៤] តាជាភិក្ខុតិ មេ អកោជធម្យំ
សម្បស្សតិ ប្រាហ្មណ ឯស ធម្មោ

ប្រាហ្មណសំយុត្ត ចោសវិញ្ញេ ៣០ភំនីធម្មទ្រង់

ជាខ្សែ សតិរបស់ភវគត ជាជាលនិងដុំខ្នុញ ភវគត
គ្រប់គ្រងកាយ គ្រប់គ្រងវចន សង្រួមអាហារ សង្រួមវដ្ត
ភវគត ធ្វើនូវការជម្រះស្មៅដោយសច្ចៈ សេចក្តីព្រឹកអាក្នុង
ព្រះខិត្តាន ទុកជាការឈប់សម្រាក របស់ភវគត សេចក្តី
ព្យាយាម របស់ភវគត ដូចជាភោគុសនីម ជាធម្មជាតិ
មកនូវព្រះខិត្តាន ជាទីរក្សមចារយោគៈ បុគ្គលទៅក្នុងទី
ណា មិនសោកសៅ សេចក្តីព្យាយាម វេទន៍ទៅកាន់
ទីនោះ ដែលជាទីមិនគ្រឿងមកវិញ វិស្រុះភវគតបាន
ក្នុងយោងនេះ វិស្រុះមានព្រះខិត្តានជាផល បុគ្គលក្នុងវិស្រុ
ត្តិះហើយ វេទន៍រួចចាកទុក្ខទាំងក្នុងបាន ។

គសិការាជប្រាហ្មណំ ប្រាបទូលថា ព្រមតាមដំចំរើន ជា
អកក្នុងដ្ឋ ចូរហើរតាត្រុះ ព្រោះជា ព្រមតាមដំចំរើន ក្នុង
ខ្សែវិស្រ ដែលមានព្រះខិត្តានជាផល ។

[១៥៤] ព្រះអង្គប្រាស័ថ ភវគត មិនចូរហើរតាត្រុះ
ដែលបានអំពីការពាលភាព ដូចវាចម្រៀនទេ ខ្មាល
ប្រាហ្មណំ មេដោធម្មតារបស់ពួកបុគ្គល អុសឃើញធម៌ភាវិ

សុត្តនិបិទេ សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិទ្ធា
 តាជាភិក្ខុំ បទុទន្តិ គុត្តា
 ធម្មេ សតិ ព្រាហ្មណ៍ វុត្តិ វេសា
 អញ្ញោ ច កេវលីនិ មហេសី
 ទិណាសវិ កុក្កុត្តវ្យុបសន្តិ
 អន្នោ ចារោ ឧបដ្ឋហស្ស
 រោគញ្ញា តំ បុញ្ញបេក្ខប្ប ហោតិ ។

[១៥៥] ឃី វុត្ត កេវលីកាត្វាជា ព្រាហ្មណ៍
 កកវន្តិ ឯតទេវោ អភិក្កន្តិ កោ តោតម អភិក្កន្តិ
 កោ តោតម ។ មេ ។ អន្តកត្ត ចារោមេតិ
 សវណ្ណន្តកន្តិ ។

ទុតិយំ ឧទយសត្តំ

[១៥៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ អថេចា កកវា បុព្វញ្ញា-
 សមយំ និវាសេត្វា បត្តចិវាណាយ យេន ឧទយស្ស
 ព្រាហ្មណស្ស និវេសនំ តេទុបសន្តមិ ។ អថេចា
 ឧទយោ ព្រាហ្មណោ កកវតោ បត្តិ ឧទទេន បូរេសិ ។

ព្រះពុទ្ធកំរង់ខ្យល់ តែងបញ្ជូននិវត្តការពោលតាជា ដូចជា
 ចម្រៀង ខ្នាលព្រាហ្មណ៍ កាលបើធម៌មានហើយ នេះឯង
 កាលបើក្នុងវិវិក ចូរអ្នកទំនុកបម្រុងព្រះទិណាស្រព ដែល
 មានគុណបរិបូណ៌ ជាអ្នកស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំ ជាអ្នកម្ចាស់
 នូវសេចក្តីរំភើប ដោយបាយន័មិទ៌កៀតចុះ ព្រោះថា
 ទោះជាខេត្តរបស់បុគ្គលអ្នកប្រាថ្នានូវបូណ៌ ។

[១៥៥] កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 គសីការទ្រង់ព្រាហ្មណ បុរាណោក្សេម នឹងព្រះមានព្រះភាគថា
 ចរិត្រព្រះភាគដ៏ធំដ៏ធំ រូសំរេកណាស់ បរិត្រព្រះភាគដ៏ធំដ៏ធំ
 ចូររូសំរេកណាស់ ។ មេ ។ ឯព្រះអង្គ សូមដល់នូវព្រះគន្រ្តីយ ជា
 វិទិតិស្មើដោយវិវិក កំរង់ពិចារនាដើមរៀនរៅ ។

ឧទយស្សត្រ ទី ២

[១៥៦] សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រាទោះឯ ព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ស្រង់ប្រដាប់បុគ្គលនិវតិវិ ក្នុងបុព្វញ្ញសម័យ ស្តេចចូលរៅកាន់
 លំនៅរបស់ខ្យល់ព្រាហ្មណ៍ ។ ដំដោះនោះឯង ខ្យល់ព្រាហ្មណ៍
 យកបាយ ដាក់ពេញព្រាហ្មណ៍ព្រះមានព្រះភាគ ។

ត្រូវប្រាកដយុត្តិធម៌ របស់ព្រះ របស់ព្រះ របស់ព្រះ

(១២៧) គុតិយម្យំ ទោ ភកវា បុព្វសម្មាសមយំ
វិហសេត្វា មគ្គចីវរមាធាយ យេន ឧទយស្ស ព្រាហ្ម-
ណស្ស វិវេសនំ តេនុបសង្កមិ ។ គុតិយម្យំ ទោ
ឧទយោ ព្រាហ្មណោ ភកវតោ មគ្គំ ឱនទេន បូរេសិ ។

(១២៨) គុតិយម្យំ ទោ ភកវា បុព្វសម្មាសមយំ
វិហសេត្វា មគ្គចីវរមាធាយ យេន ឧទយស្ស ព្រាហ្ម-
ណស្ស វិវេសនំ តេនុបសង្កមិ ។ គុតិយម្យំ ទោ
ឧទយោ ព្រាហ្មណោ ភកវតោ មគ្គំ ឱនទេន បូរេត្វា
ភកវន្តំ ឯកទេវេន មគ្គដ្ឋក្កាយំ សមណោ តោតមោ
បុទប្បនំ អាតច្ឆតិតិ ។

(១២៩) បុទប្បនំ ទេវ វចន្តំ តិជំ
បុទប្បនំ វស្សតិ ទេវរាជា
បុទប្បនំ ទេត្តំ កសន្តិ កស្សតា

ត្រូវប្រាកដយុត្តិធម៌ របស់ព្រះ របស់ព្រះ របស់ព្រះ

(១២៧) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្បូនប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ
ក្នុងបុព្វសម្មយ ស្តេចចូលទៅកាន់លំនៅ របស់ឧទយព្រាហ្មណ
អស់វិវេសនិ ។ ឧទយព្រាហ្មណ ក៏យកទុយ ដាក់ពេញបាត្រ
ព្រះមានព្រះភាគ ដាក់បើវេសនិ ។

(១២៨) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្បូនប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុង
បុព្វសម្មយ ស្តេចចូលទៅកាន់លំនៅ របស់ឧទយព្រាហ្មណ ដាក់បើ
វេសនិ ។ ឧទយព្រាហ្មណ ក៏យកទុយ ដាក់ពេញបាត្រព្រះមាន
ព្រះភាគ ដាក់បើវេសនិ ហើយពោលពាក្យនេះ នឹងព្រះមានព្រះ
ភាគថា ព្រះសមណៈភាគមនេះ ជាអ្នកជាប់ចិត្តក្នុងសេ រើបដិមន្ត
មករឿយ ។ ។

(១២៩) ភ្លៀងចង្កូចុះរឿយៗ ដទតាំងឡាយ ក៏ព្រោះ
ពូជរឿយៗ អ្នកក្នុងពេលតាំងឡាយ ក្នុងរាស់ស្រែរឿយៗ

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាជវគ្គោ

បុណ្យប្បដិ ធម្មាមុបេន្តិ រដ្ឋិ
 បុណ្យប្បដិ យោធកា យោធយន្តិ
 បុណ្យប្បដិ ធានបតិ ធនន្តិ
 បុណ្យប្បដិ ធានបតិ ធនន្តិ
 បុណ្យប្បដិ សត្តមុបេន្តិ ហំនំ
 បុណ្យប្បដិ វិរណិកា ធុហន្តិ
 បុណ្យប្បដិ វិទ្ធា ឧបេតិ មាតវិ
 បុណ្យប្បដិ កំលមតិ ធនន្តិ ច
 បុណ្យប្បដិ កត្តមុបេតិ មន្តោ
 បុណ្យប្បដិ ជាយតិ មិយ្យតិ ច
 បុណ្យប្បដិ សិវិបិកំ ហរន្តិ
 មត្តញ លត្តា អបុណ្យវាយ
 បុណ្យប្បដិ(១) ជាយតិ ក្នុងមញ្ញាតិ ។

(១២០) ឃីវិ វុត្ត ឧធយោ ប្រាហ្មណោ ភកវន្តិ
 ឃីតនវោច អភិក្កន្តិ កោ កោតម អភិក្កន្តិ កោ
 កោតម ។ មេ ។ ឧទាសកំ មំ កវិ កោតមោ ធានេតុ
 អដ្ឋិតក្ក ចាលុបេតិ សុវណ្ណតន្តិ ។

១១. ៨ បុណ្យប្បដិ ។ អតិបរាជំ មញ្ញោ ។

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាជវគ្គោ

កែតំស្រូវទៅកាន់ផែនកំរឿយ។ សូមទាំងឡាយ សូម
 រឿយ។ ខ្ពស់ទាំងឡាយកំរឿយ។ លុះខ្ពស់ទាំង
 ទាំងឡាយ ឲ្យរឿយ។ ហើយ វែមទៅកាន់យ៉ាងស្លឹកកំ
 រឿយ។ អ្នកត្រូវកំដោះគាត់ទាំងឡាយ ត្រូវរឿយ។ កូនគា
 ត់ចូលទៅកេមេគាមឿយ។ អ្នកល្ងង់រៀបរយប្រាប់
 ញ្ញើផែនកំរឿយ។ កែតំចូលទៅកាន់គកិកំរឿយ។ ទាំងកែត
 ទាំងស្លាប់ កំរឿយ។ គេទាំងទៅកាន់វិស្វសាមកំរឿយ ។
 ចំណែកអ្នកមានបញ្ញា ដូចជាផែនដី លុះបានខ្លះមកហើយ
 មិនកើតក្នុងភពថ្មីទៀត រឿយ។ ឡើយ ។

[១២០] កាលព្រះមានព្រះភោគ គ្រាសំយ៉ាងនេះហើយ
 ទទេយប្រាហ្មណ៍ បានពោលពាក្យនេះ នឹងព្រះមានព្រះភោគថា
 បពិត្រព្រះភោគមង្គលំវេន ច្បាស់ពេកណាស់ បពិត្រព្រះភោគមង្គលំវេន
 ច្បាស់ពេកណាស់ ។ មេ ។ សូមព្រះភោគមង្គលំវេន ចាំទុកខ្ញុំទ្រង់អង្គ
 ជាជាទុបាសក អ្នកផល់ខ្ញុំព្រះគន្ធប្រ័យ ជាទីពឹងស្មើដោយជីវិត កាន់
 កិវិច្ឆ័យនេះជាដើមរឿងទៅ ។

ប្រាហ្មណ៍យុទ្ធសាស្ត្រ ចោលវិទ្យា ភវវិទា វិទយោគា

តតិយំ ទេវីហិតស្តុត្តំ

(១២១) សាវត្ថិយំ វិហាតិ ជេតវិទេ... តេន ទោ
 បន សមយេន ភគវំ វិទយោគាជិតោ ហោតិ ។
 អាយស្មា ច ឧបវណ្ណា ភគវតោ ឧបដ្ឋាតោ
 ហោតិ ។ អជទោ ភគវំ អាយស្មន្តំ ឧបវណ្ណំ
 អមន្តេសំ វង្សំ មេ ទ្ធិ ឧបវណ្ណា ឧល្លោទតិ
 ជាតាហិតិ ។ វិវិ ភន្តេតិ ទោ អាយស្មា ឧបវណ្ណា
 ភគវតោ បដិស្សត្តា និវាសេត្តា រន្តេចិវមាតាយ យេន
 ទេវីហិតស្តុ ប្រាហ្មណ៍ស្ស វិវេសនំ តេនុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្តា តុណ្ហិក្ខតោ វិកមន្តំ អដ្ឋាសំ ។

(១២២) អន្តសា ទោ ទេវីហិតោ ប្រាហ្មណោ
 អាយស្មន្តំ ឧបវណ្ណំ តុណ្ហិក្ខតំ វិកមន្តំ មិតំ ទិស្វាន
 អាយស្មន្តំ ឧបវណ្ណំ តាតាយ អជ្ឈកាសិ

ប្រាហ្មណ៍យុទ្ធសាស្ត្រ ចោលវិទ្យា ប្រមាណ ទ្រង់ម ព្រះមហាក្សត្រិយ៍

ទេវីហិតស្តុត្ត ទី ៣

(១២១) ព្រះសាស្តា ទ្រង់គង់នៅក្នុងវិក្កុរដកពន ទៀបក្រុងសាវត្ថិ...

សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់មានព្រះអាគារដោយខ្យល់
 ក្នុងព្រះទេវ ។ ព្រះទេវវណ្ណៈមានអាយុ ជាអ្នកបំរើព្រះមានព្រះភាគ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះទេវវណ្ណៈមានអាយុ
 មកថា ម្ចាស់ទេវវណ្ណៈ អ្នកចូរជើងទូទឹកក្រៅដល់ភព្វ ។ ព្រះ
 ទេវវណ្ណៈមានអាយុ ទទួលព្រះក្នុងដីកា នៃព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះ
 កុណា ព្រះអង្គ ហើយស្ងៀមស្ងៀមប្រដាប់បាត្រនិងចិវិ ចូលទៅកាន់
 លំដាប់សាវត្ថិប្រាហ្មណ៍ លុះចូលទៅដល់ហើយ គំរាយស្ងៀម
 ក្នុងទីសម្បត្ត ។

(១២២) ទេវីហិតប្រាហ្មណ៍ បានឃើញព្រះទេវវណ្ណៈមាន
 អាយុ ឈរស្ងៀមក្នុងទីសម្បត្ត លុះឃើញហើយ បានពាលនឹង
 ព្រះទេវវណ្ណៈមានអាយុ ដោយភាព ថា

សុត្តន្តបិដក សំបុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

តុណ្ណិកុតោ កវំ តិដ្ឋ
ឧណ្ណោ សធម្មនិទានោ
កំ មគ្គយានោ កំ ឯសំ
កំ ទុ យានិកុមារតោតិ ។

(១២៣) អរហំ សុគតោ លោកោ
វិគេហាពានិកោ ធុនំ
សទេ ឧណ្ណានកំ អត្ថំ
ធុនំនោ នេហិ ព្រាហ្មណ
បូជិតោ បូជនេយ្យនំ
សក្កវេយ្យន មគ្គតោ
អបចិតោ អបចិនេយ្យនំ^(១)
តស្ស ឥប្បាមិ ហាតវេតិ ។

(១២៤) អដទោ នេហិតោ ព្រាហ្មណោ ឧណ្ណា-
នកស្ស កាជំ បុរិសេន តាហាមេត្វា ដាលិតស្ស
ច បុដិ ហយស្មតោ ឧបវណស្ស ចានាសិ ។ អដទោ
ហយស្មា ឧបវណោ យេន កកវំ កេនុបសង្កមិ

១ ១. អបចេយ្យនំ ។

សុត្តន្តបិដក សំបុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

អកត្រេសិលវិចារេន យុសនិក្ខមី ឈនោស្សេម ប្រាថ្នា
អ្វី វិស្វនិកេអ្វី មកដើម្បីសូមឱ្យអ្វីហ្ន៎ ។

[១២៣] ព្រះទេវវណៈរបស់ ព្រះសុតតាអរហន្ត ជា
អកប្រាជ្ញក្នុងលោក ទ្រង់មានការងារដោយឡែកក្នុងព្រះទេវ-
ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើអ្នកមានជំនាញ អ្នកចូរថ្វាយដល់ព្រះគុដ្ឋ
ជាអ្នកប្រាជ្ញ (ព្រោះថា) ព្រះមានព្រះភាគ គឺបូជនេយ្យ-
បុគ្គល^(១) តាំងឡើយបានបូជនាហើយ សក្កវេយ្យបុគ្គល^(២)
តាំងឡើយ បានធ្វើសក្កវេយ្យហើយ អបចិនេយ្យបុគ្គល^(៣)
តាំងឡើយ បានកោតក្រែងហើយ តាតាប្រាថ្នាដើម្បីដាំជីក
ទៅថ្វាយព្រះអង្គ ។

[១២៤] លំដាប់នោះ ទេវហិតព្រាហ្មណ៍ ឱ្យបុរសកែអប្រែក
ទឹកក្តៅនិងដុំស្ពឺអំបៅ ទៅប្រទេសព្រះទេវវណៈមានអាយុ ។ លំដាប់
នោះឯង ព្រះទេវវណៈមានអាយុ គឺចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

១ បុគ្គលដែលគ្មាននិវត្តន៍បូជាមានអសិទ្ធិមេរោគជាដើម ។ ២ បុគ្គលដែលគ្មាននិវត្តន៍សក្កវេយ្យ ។ ៣ បុគ្គលដែលគ្មាននិវត្តន៍អបចិត្ត ។

ព្រាហ្មណសំយក្កស្ស ឧបសាវត្ត ភក្កវត្តបស្កម្ភំ

ឧបសង្កម្ភិត្វា ភក្កវត្តំ ឧណ្ណោនកោន ធម្មាថេត្វា
ឧណ្ណោនកោន ជាណិភំ អាណោធឿត្វា ភក្កវតោ បាណា-
សិ ។ អដទោ ភក្កវតោ សោ អាណោ បដិប្បស្សម្ពិ ។

(១២៥) អដទោ ទេវហិកោ ព្រាហ្មណោ យេន
ភក្កវតោ កេតុបសង្កម្ភិ ឧបសង្កម្ភិត្វា ភក្កវតោ សទ្ធិ
សម្មោទិ សម្មោទិយំ កាដិ សារាណិយំ វិភិសាវេត្វា
ឯកាមន្តំ ឯសិទិ ។ ឯកាមន្តំ ឯសិទ្ធា ទោ ទេវហិកោ
ព្រាហ្មណោ ភក្កវត្តំ តាថាយ អជ្ឈិកាសិ

កក្ក ធម្មា ធម្ម្យធម្មិ
កក្ក ធម្មិ មហាប្បសិ
កាដិ ហិ យជមាទស្ស
កក្ក វជ្ឈិកិ ធម្មិណាតិ ។

(១២៦) បុព្វេវិកសំ យោ វេទិ
សក្កោយត្វា បស្សតិ
អថោ ជាតិក្កយំ បត្តោ
អភិញ្ញា វេសិកោ មុទិ

ព្រាហ្មណសំយក្ក ឧបសាវត្ត ទេវហិកាព្រាហ្មណំ ព្វាវេតាសំព្រះមានព្រះភាគ

លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បានប្រើប្រាស់ព្រះមានព្រះភាគ ដោយទឹកក្តៅ
ហើយលាយស្ករក៏ដោយទឹកក្តៅ ថ្វាយព្រះមានព្រះភាគ ។ សំដាប់
នោះ អាណាព្រះមានព្រះភាគនោះ ក៏សរសើរទៅ ។

(១២៥) គ្រានោះ ទេវហិកាព្រាហ្មណំ ចូលទៅក្រព្រះមាន

ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះ
មានព្រះភាគ លុះពេលព្រះមានព្រះភាគ មិនពាក្យដែលគួររក
ហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះទេវហិកាព្រាហ្មណំ អង្គុយក្នុងទី
សមគួរហើយ ក៏បានគ្រាបចូលព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថា ថា

បុគ្គលគួរឱ្យទ្រទ្រង់ ចំពោះបុគ្គលណា បានដែលបុគ្គល
ឱ្យចំពោះបុគ្គលណា ទើបមានផលច្រើន កាលបុគ្គលចូរ
ដូចម្តេច ទក្ខិណាបានសម្រេច^(១) ដូចម្តេច ។

(១២៦) ព្រះអង្គគ្រាសំថា បុគ្គលណា ដឹងខ្ញុំបុព្វេវិកស
ផង ឃើញខ្ញុំស្នូតនិងអាយុផង មួយទៀត ដល់ខ្ញុំការ
អស់ទៅនេះ ជាអ្នកគ្រាដូ សម្រេចហើយព្រះគ្រាសំដឹង

១ ទក្ខិណាបានសម្រេច បានលេចពីថា ទក្ខិណាបាន មានផលច្រើន ។ អដ្ឋិកាថា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិក្ខោ

ឯកុ ធនា ធម្មេយ្យធម្មំ

ឯកុ ធម្មំ មហាប្បសំ

ឯវំ ហំ យជមានស្ស

ឯវំ ឥជ្ឈតិ ធម្មុណាតិ ។

[១២៧] ឯវំ វុត្ត ទេវហិកោ ព្រាហ្មណោ កកវន្តិ
ឯកទកោច អភិក្កន្ធិ កោ កោតម អភិក្កន្ធិ កោ
កោតម ។ មេ ។ ឧបាសកំ មិ កវំ កោតមោ ជាតេតុ
អជ្ជតត្តេ ចាណុមេតំ សវណ្ណ្តត្តំ ។

បិដក្ខំ មហាសាលស្សត្តំ

[១២៨] សាវត្តិធិនានំ ។ អថទោ អញ្ញតហោ
ព្រាហ្មណមហាសាលោ លូទោ លូទបាបុរណោ
យេន កកវ កេតុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិក្ខា កកវតា
សន្តិ សម្មោធិ សម្មោធិយំ កកមំ សាកណិយំ
វិភិសារេត្វា ឯកមន្តិ ធិសំធិ ។ ឯកមន្តិ ធិសំធិ
ទោ តំ ព្រាហ្មណមហាសាលំ កកវ ឯកទកោច

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិក្ខោ

បុគ្គលត្ថវេទ្យទយ្យតមិចិពោះបុគ្គលនោះ ទានវ័សបុគ្គលទ្យ

ចំពោះបុគ្គលនុ៎ះ ទើបមានផលច្រើន កាលបុគ្គលចូលយ៉ាងនេះ

ទក្ខណៈទាន កែវសម្រេច គឺមានផលច្រើន យ៉ាងនេះ ។

[១២៧] កាលព្រះមានព្រះភាគ ក្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ទេវ-
ហិកព្រាហ្មណ៍ ក៏បានគោលនូវពាក្យនេះ ខឹងព្រះមានព្រះភាគថា
ចង់ត្រូវព្រះគោតមដ៏ចំរើន ច្បាស់ពេកណាស់ ចង់ត្រូវព្រះគោតមដ៏ចំរើន
ច្បាស់ពេកណាស់ ។ មេ ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ប្រាប់ខ្ញុំព្រះ
អង្គថា ជាទុបាសកដល់ខ្ញុំព្រះគោតម ជាតំរើស្មើដោយជីវិត តំរើ
ពីថ្ងៃនេះជារៀងរៀងទៅ ។

មហាសាលស្សត្តំ ទី ៤

[១២៨] សាវត្តិធិនាន ។ ព្រះនោះ ព្រាហ្មណមហាសាល
ខ្ញុំក៏ មានខ្លួនសៅហ្មង មានសំភក់ដល់កំសៅហ្មង ចូលទៅក្រព្រះ
មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយខឹង
ព្រះមានព្រះភាគ លុះចាប់ពាក្យដែលត្រូវរីករាយ ខឹងពាក្យដែលត្រូវ
រឭកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមត្ថ ។ លុះព្រាហ្មណមហាសាលនោះ
អង្គុយក្នុងទីសមត្ថហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ក្រាស់យ៉ាងនេះថា

ព្រហ្មណសំយុត្តសូត្រ ពហុវេទ្ធ ពហុវេទ្ធិយុត្តកថា

កិច្ចំ ត្រី ព្រាហ្មណ លូតោ លូតោបុរោហិតិ ។ ឥធម កោ កោតម ចត្តារោ បុត្តា តេ មំ ធារេហិ សិបុច្ឆយក ធិត្តាមេដ្ឋិតិ ។

(១៦៨) តេធមំ ត្រី ព្រាហ្មណ ឥមា តាជាយោ មរិយាបុណិត្តា សភាយំ មហាជនគាយេ សន្និមតិកេ បុត្តសុ ច សន្និសិទ្ធសុ ភាសស្សំ

យេហិ ជាតេហិ ធិត្តស្សំ

យេសេវា កវមិច្ឆិសំ

តេ មំ ធារេហិ សិបុច្ឆ

សាវ វាធិត្តិ(១) សុតារិ

អសញ្ញា កិវ មំ ជន្មា

តាត តាតាតិ ភាសវេ

វត្តសា បុត្តរមេធន

ត្រេ ជហន្និ វាយោតតិ

• ១.១. វិវេទ្តិ ។

ព្រហ្មណសំយុត្ត ពហុវេទ្ធ ព្រហ្មណវិជ្ជាគុដា

ម្ចាសព្រាហ្មណំ អ្នកឯងមានខ្លួនរស់រវើក មានសំគត់ដណ្តប់ក៏រស់រវើក តើគ្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រាហ្មណក្រាបបង្គំខ្លួនដល់ ចក្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានកូនប្អូនខាត់ ក្នុងទីនេះ កូនចំណីនោះ សមគំនិត គ្នាដឹងប្រព្ធាន័យ ហើយបណ្តាញ្ចុះព្រះអង្គវេញពីផ្ទះ ។

(១៦៩) ព្រះអង្គត្រាស់ដល់ ម្ចាសព្រាហ្មណ បើដូច្នោះ អ្នក ចូររៀនខ្លួនរស់រវើកចំណីខ្លួននេះ ហើយសួរគ្នាដឹងថា ទីប្រជុំ នៅវេលា ដែលពួកមហាជនប្រជុំគ្នាផង នៅវេលាដែលកូនចំណីខ្លួនរបស់អ្នក អង្គុយហើយផង ។

ខ្ញុំត្រេកអរ ដោយកូនចំណីខ្លួនណា ដែលរកហើយផង ប្រាថ្នាខ្ញុំសេចក្តីចម្រើន ដល់កូនចំណីខ្លួនណាផង កូនចំណី នោះ ក៏សមគំនិតគ្នាជាមួយនឹងប្រព្ធាន័យ ហើយ បណ្តាញ្ចុះ ដូចជាត្រៃដេញជ្រូក ក៏កូនចំណីខ្លួន ជា អសប្បុរសលមក គ្រាន់តែហៅខ្ញុំថា ចិត្ត ចិត្តប៉ុណ្ណោះ ទេ ប៉ុន្តែកូនចំណីនោះ ដូចការក្ស័រក្សិកដែលមកដោយប្តូរជា កូន លេបនីខ្ញុំវិញដែលមានកាយ ចូលដល់ច្រើនវែងហើយ

សុត្តន្តបិដក សំយដូទិកាយស្ស សភាវិញ្ញា
 អស្សេវា ជិណ្ហោ ជិញ្ញាភោ
 ខាននា អបជ័យតិ
 ពាលកាជិ វិសា ខេរោ
 បរាភាវេសុ ភិក្ខុតិ
 ឧណ្ហោ វ កតិ មេ សេយ្យោ
 យេវេ បុត្តា អនុស្សវា
 ឧណ្ហម្បិ កោណិ វិបតិ
 អដោ ឧណ្ហម្បិ កុក្កិ
 អនុកាវេ បុរេ ហោតិ
 កម្ពិរ កាធិមេតិ
 ឧណ្ហស្ស អាទុកាវេធិ
 ទលិត្តា បដិទិដ្ឋតិ ។

[១៧៦] អដោ ខេរោ ព្រាហ្មណមហាសាលោ
 កកវតោ សន្តិកេ វិសា កាដាយោ បរិយាបុណិត្តា
 សកាយំ មហាជនកាយេ សន្តិបតិកេ បុត្តេសុ ធិ
 សន្តិសិទ្ធសុ អភាសិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយដូទិកាយ សភាវិញ្ញា
 ចិកាតាសំបេសំបុត្តលពាលតាំងឡាយ កែវិសូមុទានប្រមង្គុះ
 ខែជនដៅ ដូចជាសេរោសំប្រើប្រាស់មិនបាន គេនាំចេញ
 ចាកចំណី ឈើច្រក់របស់ខ្ញុំប្រសើរ ក្នុងតាំងឡាយ ដែល
 មិនស្តាប់ចង្អុល មិនប្រសើរដូចឈើច្រក់ឡើយ ព្រោះ
 ឈើច្រក់ វេមនិកាពោរោកាចតំបាន ការពារឆ្នែកាចតំ
 បាន ច្រក់ក្នុងភារីមុខ ក្នុងទីនីតតំបាន ស្នង់ក្នុងទីព្រៅ
 តំបាន បុត្តលក្ខតំអិល គង់ទប់វិញ្ញាបាន ដោយពនុកាត
 ខែឈើច្រក់ ។

[១៧៦] សំដៅនោះ ព្រាហ្មណមហាសាលានោះ បានរៀន

ខ្លួនគាត់តាំងឡាយនេះ ក្នុងសំណាក់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយពោល
 ក្នុងពេលជាទីប្រជុំ នៅវេលាដែលពួកមហាជនប្រជុំគ្នាផង នៅវេលា
 ដែលក្នុងតាំងឡាយ អង្គុយហើយផងថា

ព្រាហ្មណសំបុត្តស្ស ឧបសាវន្ត ភាពិកាសនំ
 យេហិ ជាតេហិ ធន្តិស្សំ
 យេសញ កវមិច្ឆិសំ
 តេ មិ ធារេហិ សិបុច្ឆ
 សាវ វាធន្តិ ស្សតវំ
 អសន្តា កិវ មំ ជន្មា
 ភាត ភាតាតិ ភាសវេ
 វក្ខុសា បុត្តវុបេ
 តេ ជហន្តិ វយោគតំ
 អស្សវ ជិណ្ហា ធិញ្ញោតោ
 ទាទណ អបជំ បតិ
 ពាល វាជំ មិទា ជេរោ
 បរាតារេសុ ភិក្ខុតិ
 ធន្តោ វ កិវ មេ សេយ្យោ
 យញ្ចេ បុត្តា អនស្សវា
 ធន្តាមិ កោណំ វាវេតិ
 អថា ធន្តាមិ កុក្ករំ

ព្រាហ្មណសំបុត្ត ឧបសាវន្ត ព្រាហ្មណកោសតាត

ខ្ញុំប្រកាស ដោយកូនចំនីឡាយណា ដែលកើតហើយផង
 ប្រាជ្ញាខ្ញុំសេចក្តីចំរើន ដល់កូនចំនីឡាយណាផង កូនចំនី
 នោះ ក៏សមគំនិតភ្នាក់ងារយើងប្រកាន់ចំនីឡាយ ហើយ
 បរណញ្ញខ្ញុំ ដូចជាឆ្កែដេញជ្រូក ក៏កូនចំនីឡាយជាអសប្ប-
 សេលាមក គ្រាន់តែហៅខ្ញុំជា បិតា បិតាប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែ
 កូនចំនីនោះ ដូចអាក្រវីក៏ដែលមកដោយរូបជាកូន លះ
 បង្កខ្ញុំដែលមានអាយុ ចូលដល់ចិញ្ចឹមវិយហើយ បិតា
 ចាស់របស់បុគ្គលពាលចំនីឡាយ តែងសូមទានប្រេមដូនខ្លះ
 ផងដទៃ ដូចជាសេចក្តីប្រើប្រាស់មិនបាន គេនាំចេញ
 ចាកចំណី ឈើច្រករបស់ខ្ញុំប្រសើរ កូនចំនីឡាយដែលមិន
 ស្តាប់បង្គាប់ មិនប្រសើរដូចឈើច្រកឡើយ ព្រោះឈើច្រក
 វែមណាពារគោកចក់បាន ការពារវែនកាចក់បាន ច្រក

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ធម្មវិញ្ញាណ
អនុភារេ បុរេ រោគតិ
កម្ពីរេ កាធមេទតិ
នណ្ឌស្ស អនុភារេ
ទលិត្តា បដិទ្ធិត្តិ ។

(១៧១) អដទោ និ ត្រាញ្ញណមហាសាលំ បុត្តា
យរំ ទេត្វា ទហាបេត្វា បទ្វេរិ ទុស្សយុតេន អន្តា-
នេសុំ ។ អដទោ សោ ត្រាញ្ញណមហាសាលោ ឯកំ
ទុស្សយុតំ អាធាយ យេន កកា នេទុបសន្តិមិ ឧប-
សន្តិមិត្វា កកាតា សន្តិ សន្តិទិ បន្តោនិធមិ កកិ
សាវណិយំ រិកិសាវេត្វា ឯកមន្តិ និសិទិ ។ ឯកមន្តិ
និសិទ្ធា ទោ សោ ត្រាញ្ញណមហាសាលោ កកាទ្តិ
ឯកទរោច មរិ កោ តោតម ត្រាញ្ញណា ធាម អា-
ចរិយស្ស អាចរិយទនិ មរិយេសោម បដិក្កណាតុ មេ
ករិ តោតមោ អាចរិយោ អាចរិយកាតន្តិ ។ បដិក្ក-
ហោសិ កកា អនុភារេ ឧត្តនាយ ។

(១៧២) អដទោ សោ ត្រាញ្ញណមហាសាលោ
កកាទ្តិ ឯកទរោច អកិក្កន្តិ កោ តោតម ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សមាសវិញ្ញាណ

ក្នុងចំណោម ក្នុងចំណីកកំបុន ស្នំកន្តិទិកជ្រៅកំបុន បុគ្គល
ភ្នាក់អិល គង់ទប់វិញ្ញាណ ដោយភាវុភារវនឈើប្រក់ ។

[១៧១] លំដាប់នោះ កូនចាំទ្បាយ តំប្រាញ្ញណមហាសាល
នោះទៅកាន់ផ្ទះ ហើយទ្បង្គតទឹក ឲ្យស្ងៀកដល់ ដោយគូសំពត់
មួយគូ ម្នាក់ ។ បើប្រាញ្ញណមហាសាលនោះ យកសំពត់មួយគូ
ចូលទៅព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីក
រាយ ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលក្បែរកាយ
នឹងពាក្យដែលក្បែរកាយហើយ ក៏អង្គុយក្នុងសមន្ត ។ លុះប្រាញ្ញណ-
មហាសាលនោះ អង្គុយក្នុងសមន្តហើយ បានពោលទូរំពាក្យនេះ
នឹងព្រះមានព្រះភាគថា បតិក្រព្រះភាគមជិចរិទេ យេនិទ្ធិព្រះអង្គជា
ត្រាញ្ញណំ ស្រីនិកេទ្ធិទ្រព្យសម្រាប់ភាពារ្យ (មកប្រទេស) ដល់ភាពារ្យ
សូមព្រះភាគមជិចរិទេ ជាភាពារ្យ ទទួលយកទូរំពៃណកភាពារ្យរបស់
ទ្ធិព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ទទួលយក ដោយសេចក្តី
អនុគ្រោះ ។

[១៧២] លំដាប់នោះ ត្រាញ្ញណមហាសាលនោះ ក្រាបចូលព្រះ
មានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បតិក្រព្រះភាគមជិចរិទេ ភ្នំណាស់ ។ បេ ។

ព្រាហ្មណ៍សំយុង្គស្ស ខេត្តសោម មានក្នុងស្រុក បរិវេណ
ឧបាសកំ ទំ ភវី កោតខេត្ត បារត្យ អដ្ឋកក្ក
បាល្យបតិ សាណាដ្ឋន្តិ ។

បញ្ចមិ មានក្នុងស្រុក

[១៧៣] សាភ្នំជំនាន់ ។ គេទ ទោ បទ សមយេន
មានក្នុង បាម ព្រាហ្មណ៍ សាវត្ថយំ បដិសេតិ ។
សោ ទេវ មាតវំ អភិវំទេតិ ទ បិភវំ អភិវំទេតិ ទ
អាចរិយំ អភិវំទេតិ ទ ដេដ្ឋភារិ អភិវំទេតិ ។

[១៧៤] គេទ ទោ បទ សមយេន ភក្កវំ មហតិ-
យោ បរិសាយ បរិវុតោ ធម្មំ ទេសេតិ ។ អដិទោ
មានក្នុងស្រុក ព្រាហ្មណ៍ស្ស ដិតទោហាសិ អយំ ទោ
សមណោ កោតខេត្ត មហាទិយោ បរិសាយ បរិវុតោ ធម្មំ
ទេសេតិ យទ្ធាហំ យេន សមណោ កោតខេត្ត កេទ-
បសង្កមេយ្យំ សទេ មិ សមណោ កោតខេត្ត អាល-
បិស្សតិ អហម្យំតំ អាលបិស្សតិ ទោ ទេ មិ សមណោ
កោតខេត្ត អាលបិស្សតិ អហម្យំតំ បាលបិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណ៍សំយុង្គ សាសាវត្ត បរិវេណខេត្តព្រាហ្មណ៍
សូមព្រះភាគមជ្ជិមំ ព្រាហ្មណ៍ស្រុក វាទុសក ដល់ទ្រូ
គេទគ្រឹយថាទីភីស្មិដោយដិវត តំទិភិវុទ្ធដោរមិមរៀនិវេ ។

មានក្នុងស្រុក ទី ៥

[១៧៥] សាភ្នំជំនាន់ ។ សម័យនោះឯង ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះ
មានក្នុង (អ្នកមានឈ្មោះស្រី) កស្រ្រីយេវេ ក្នុងក្រុងសាវត្ថិ ។
ព្រាហ្មណ៍នោះ មិនសំរេចមាតា មិនសំរេចបិតា មិនសំរេចអាពាហ៍ មិន
សំរេចបង្ហើយ ។

[១៧៦] សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ កំពុងមាន
បរិស័ទច្រើនចោមពេម ទ្រង់សំរេចនិមិ ។ គ្រានោះ មានក្នុងព្រាហ្មណ៍
មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា ព្រះសមណៈគាត់មានឯង មានបរិស័ទ
ច្រើនចោមពេម ទ្រង់សំរេចនិមិ បើដូច្នោះ មានក្រណាត្តអញ្ញូលរេវ
កេព្រះសមណគាតម ប្រសិនបើព្រះសមណគាតម និយាយនឹងកាក្ក
អញ កាក្កអញ ក៏និយាយនឹងលោកវិញ បើព្រះសមណគាតម មិន
និយាយនឹងកាក្កអញទេ កាក្កអញ ក៏មិននិយាយនឹងលោកវិញដែរ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

អដទា មានគូទ្វា ប្រាហ្មណោ យេន ភគវា តេទុប-
សង្កមិ ឧបសង្កមិទ្ធា(១) ឯកមន្តំ អប្បាសិ ។ អដទា
ភគវា(២) វាលបតិ ។ អដទា មានគូទ្វា ប្រាហ្មណោ
នាយិ សមណោ តោតមោ កំភិ ជាបាតីតិ តោត ។
មុន ធីវត្តិកុកាមោ អប្បាសិ ។

[១៧៥] អដទា ភគវា មានគូទុស្ស ប្រាហ្មណស្ស
ទេតសា ទោតាបរិវត្តកមញ្ញាយ មានគូទុំ ប្រាហ្មណំ
តាដាយ អន្ល្ហកាសិ

ន ខានំ ប្រាហ្មណ សាទុ
អត្ថិ កស្សិច ប្រាហ្មណ
យេន អត្ថេន អាតញ្ជិ
តមេវមនុគ្រហយេតិ ។

[១៧៦] អដទា មានគូទ្វា ប្រាហ្មណោ ចិត្តំ មេ
សមណោ តោតមោ ជាបាតីតិ តត្រូវ ភគវតោ
ចារទេសុ សិវសា ធិបតិក្វា ភគវតោ ចាបាធិ មុទេ-
ន បរិទុម្ពតិ ចាណីហិ ច បរិសម្ពាហិតិ បាមិ ច

• ១. ឧ. ឧត្តរ ពុទ្ធិក្កោតិ ទិស្សា ។ ២. ឧ. ឧ. ឧត្តរ ពុទ្ធិ ទិស្សា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

លំដាប់នោះ មានគូទ្វាប្រាហ្មណំ ចូលទៅគេព្រះមានព្រះភាគ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយ បានបំភ្លេចវិចិត្តសមត្ថ ។ គ្រាពោះ ព្រះ
មានព្រះភាគ មិនទ្រង់មានព្រះបន្ទូលរក ។ ទើបមានគូទ្វាប្រាហ្មណំ
ចង់ត្រូវបំភ្លេចវិចិត្តវិញ ដោយនឹកថា ព្រះសមណតោតមនះ មិន
ដឹងអ្វីសោះ ។

[១៧៧] គ្រាពោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ប្រាប់បរិវត្ត-
ក្នុងចិត្តរបស់មានគូទ្វាប្រាហ្មណំ ដោយព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះអង្គ ហើយ
បានគ្រាសំនឹងមានគូទ្វាប្រាហ្មណំ ដោយតាម ថា

មាលប្រាហ្មណំ មានរបស់បុគ្គលណា ក្នុងលោកនេះ
មាលប្រាហ្មណំ មាននោះ មិនប្រាំទេ បុគ្គលមកហើយ
ដោយប្រយោជន៍ណា បុគ្គលត្រូវចំរើន ទ្វីប្រយោជន៍
នោះឯង ។

[១៧៨] លំដាប់នោះ មានគូទ្វាប្រាហ្មណំដឹងថា ព្រះសមណ-
តោតមស្គាល់ចិត្តរបស់គាតាវិញ ហើយក៏ទទេស្សាវេចុះ ទៀបព្រះបាទ
យុគ្គលវន្តព្រះមានព្រះភាគ ក្នុងទីនោះឯង ហើយដល់ព្រះទុខទាំងគូ
របស់ព្រះមានព្រះភាគ ដោយមានផង ច្របាប់ដោយវិជ្ជាដ៏តិរផង

ព្រាហ្មណ៍សំបុត្រស្ស រោសាវត្ត មានបុព្វបុត្រ

សាវត្ថិ មានត្ថុទ្ធាហិ កោ កោតម មានត្ថុទ្ធាហិ
កោ កោតមាតិ ។ អថេទា សា បរិសា អត្ថុតិច្ឆិយាត
អហោសិ អច្ឆិយំ វត កោ អត្ថុតិ វត កោ អយញ្ញិ
មានត្ថុទ្ធា ព្រាហ្មណោ ទេវ មាតិ អភិវាទេតិ ឧ
បិមិ អភិវាទេតិ ឧ អាចរិយំ អភិវាទេតិ ឧ ទេដ្ឋកាតិ
អភិវាទេតិ អថ ច បទ សមណោ កោតមោ ឯវុបិ
បរាមនិបច្ចកាវិ កោតិ ។ អថេទា កកវា មានត្ថុទ្ធិ
ព្រាហ្មណំ ឯវតទេវេច អសិ ព្រាហ្មណា ឧដ្ឋេហិ សកោ
កាសទេ ទិសិទ យតោ តេ មយំ ចិគ្គិ បសទ្ធិ ។

[១៧៧] អថេទា មានត្ថុទ្ធា ព្រាហ្មណោ សកោ
កាសទេ ទិសិទិក្ខា កកវា កាថាយ អដ្ឋកាសិ
កេសុ ឧ មាទិ កយិវាថ
កដំ សុស្សុ សតារវោ
ក្សស្ស អមចិកា អស្ស
ក្សស្ស សាទុ សុប្បជិតាតិ ។

ព្រាហ្មណ៍យុត្ត ទិសិទិក្ខា បុត្របេសានត្ថុព្រាហ្មណ៍

ប្រកាសនាមន្ត្រៈ ៦៧៧ ក្រស្រុះភាគមដំបែរ ខ្ញុំព្រះអង្គ ឈ្មោះ
មានត្ថុទ្ធិ បពិត្រព្រះភារមដំបែរ ខ្ញុំព្រះអង្គ ឈ្មោះមានត្ថុទ្ធិ ។
គ្រាឆោះ បរិសទ្ធានោះ គឺតែសេចក្តីអស្សុក្សិចិត្តថា យើង អស្សុ
ណាស់ យើង ចៀកណាស់ ប្តីមានត្ថុព្រាហ្មណ៍នេះ មិនសំរា
មាតា មិនសំរាចំតា មិនសំរាអាចារ្យ មិនសំរាបណ្ឌិត ទើបតែ
ព្រះសមណគោតម ធ្វើឲ្យមនុស្សបែបនេះ ឲ្យធ្វើឲ្យការគោរពដ៏ក្រៃ
លែងបាន ។ គ្រាឆោះ ព្រះមា-ព្រះភោគ បានត្រាស់ឲ្យពាក្យនេះ
នឹងមានត្ថុព្រាហ្មណ៍ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ឈ្មោះ អ្នកចូរក្រោក
ឡើង ចូរក្តីយល់សេចក្តីសេចក្តីនេះ គ្រោះថា ចិត្តរបស់អ្នកជ្រះថ្លា
ក្នុងរាងកាយហើយ ។

[១៧៧] គ្រាឆោះ មានត្ថុព្រាហ្មណ៍ ក្តីយល់សេចក្តីរបស់
ខ្លួនហើយ បានក្រាបទូលព្រះមាត្រាភោគ ដោយគាថា ថា
បុគ្គលមិនគួរធ្វើទាន ក្នុងពួកបុគ្គលណា បុគ្គលគួរប្រកប
ដោយសេចក្តីគោរព ក្នុងបុគ្គលណា ពួកបុគ្គលណា ដែល
បុគ្គលគប្បីសុគតសំអាត ពួកបុគ្គលណា ដែលបុគ្គល
បូជាល្អហើយ ញ៉ាំងប្រយោជន៍ឲ្យសម្រេច ។

សុត្តន្តបិដក សំយដ្ឋនិកាយ សុខបិដក

[១៧៨] ភាគី បិភវិ ភយិ
 អថា ជេដ្ឋម្ហិ វាភវិ
 អាភវិយេ ចកុដ្ឋម្ហិ
 តេសុ អស្សុ សភារា(១)
 ត្យស្ស អបចិតា អស្សុ
 តេ ចស្សុ សាទុ បូជិតា
 អរហន្តុ សីតិក្កតេ
 កតតិវេ អលាសវេ
 ជិហត្ថ មាដំ អនុដ្ឋោ
 តេន អនុសយេន អនុត្តរេតិ ។

[១៧៩] ឃីវុ វុត្តេ មាទត្ថោ ប្រាហ្មណោ កតវច្ឆិ
 ឯតនរោច អភិក្កន្តិ ភោ ភោតម អភិក្កន្តិ ភោ
 ភោតម ។ បេ ។ ឧបាសកំ មិ កវិ តោតនោ ធារេតុ
 អជ្ជតក្កេ ចាលុបេតិ សវណ្ណ្តក្កិ ។

១ ឧ.ម. គេសុ ៧៦ កយិវិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយដ្ឋនិកាយ សុខបិដក

[១៧៨] ព្រះស្រីត្រាស់ថា បុគ្គលមិនគួរច្រើនចំពោះ
 មាតា បិតា បលី ឯនិគោល្យ ជាតំបេ ៤ គួរប្រកបដោយ
 សេចក្តីគោរព ចំពោះបុគ្គលទាំង ៤ នោះ បុគ្គលទាំង ៤
 នោះ បុគ្គលគួរលើកតម្កល់កោន មួយទៀត បុគ្គលទាំង ៤
 នោះ ដែលគេបូជាល្អហើយ ញ៉ាំងប្រយោជន៍ ឲ្យសម្រេច
 បុគ្គលគួរកំចាត់មានៈ មិនគួររើស្តីនិយាយអនុស័យ គឺមានៈ
 នោះ ចំពោះព្រះអរហន្ត ដែលមានសេចក្តីត្រជាក់ មាន
 សោធន៍សក្តិច្ចរិច្ចរហើយ មិនមានអាសវៈ ជាអ្នកប្រសើរ ។

[១៧៩] កាលព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 មានគួរប្រាញ្ចាត់ បានពោលខ្លះកាត្យមេ ខ្លះព្រះមានព្រះភាគថា
 បពិត្រព្រះគោតមក៏ចំរើន ច្បាស់ពេកណាស់ បពិត្រព្រះគោតមក៏ចំរើន
 ច្បាស់ពេកណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះគោតមក៏ចំរើន ប្រាប់ឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គ
 ថាជាឧបាសក ដល់ស្រូវព្រះគោតមជាទីពឹងស្នើដោយជីវិត កំរើនតែឲ្យ
 នេះជាដើមទៀតទៅ ។

ប្រាហ្មណសំយុត្តស្ស ទោសារវេន្ត អនុវិទ្យាសង្គមនំ

ឆ្លង្គី បច្ចុទិកស្សត្តិ

(១៨០) ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថុយំ វិហារតិ
ជេតវំទេ អបាធិបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ទោ
បទ សមយេន បច្ចុទិកសាតោ(១) ធាម ប្រាហ្មណោ
សាវត្ថុយំ បដិវសតិ ។ អដទោ បច្ចុទិកសាតស្ស
ប្រាហ្មណស្ស ឯគនហោសិ យទ្ធាហំ យេន សម-
ណោ តោតមោ តេទុបសង្កមយ្យំ យំ យទេវ សម-
ណោ តោតមោ កាសិស្សតិ តំ តទេវស្សាហំ បច្ចុទិ-
កស្សត្តិ ។

(១៨១) តេន ទោ បទ សមយេន ភគវា
អដ្ឋោកាសេ ច្ព័ន្តមតិ ។ អដទោ បច្ចុទិកសាតោ
ប្រាហ្មណោ យេន ភគវា តេទុបសង្កមិ ឧបសង្កមិក្ខា
ភគវន្តំ ច្ព័ន្តមន្តំ អនុច្ព័ន្តមាទោ ភគវន្តំ ឯគនវេន
កណា សមណា នឌ្ឍន្តិ ។

១ បច្ចុទិកំ គតិមំ ចាហេ វេ សទ្ធក្ខ ។

ប្រាហ្មណសំយុត្ត ទោសារវេន្ត ចច្ចុទិកសាតប្រាហ្មណំ ចូលទៅក្រុងព្រះមានព្រះកោន

បច្ចុទិកស្សត្តិ ទី ៦

(១៨០) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះកោន ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកភយបតិ ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យ
នោះឯង ប្រាហ្មណំ ឈ្មោះបច្ចុទិកសាតៈ (អ្នកមានសេចក្តីសុខដា
សប្ប្រ) អាស្រ័យនៅ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រោះនោះ បច្ចុទិកសាត-
ប្រាហ្មណំ មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ មានតែភក្ខាអញ
ចូលទៅក្រុងសមណគោតម បើព្រះបមណគោតម នឹងពោលនូវ
ពាក្យណាៗ ភក្ខាអញនប្បិពោលទៅសំនឹងពាក្យនោះ ។ របស់លោក ។

(១៨១) សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះកោន ទ្រង់ចង្រ្គម
ក្នុងទីកំល ។ គ្រោះនោះ បច្ចុទិកសាតប្រាហ្មណំ ចូលទៅក្រុងព្រះមាន
ព្រះកោន នុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ដើរតាមព្រះមានព្រះកោន ដែល
កំពុងចង្រ្គម ក្រាបចង្រ្គមចូលព្រះមានព្រះកោន យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះ
សមណៈ សូមព្រះអង្គសំដែនធម៌ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សទ្ធវិភោ

[១៨២] ន បទ្ធវិភសាគេន
 សុវិជានំ សុភាសិតំ
 ឧបក្កាសិដ្ឋចិត្តេន
 សាម្ពុតហុតេន ឆ
 យោ ឆ វិទេយ្យ សាម្ពុ
 អប្បសាទញ្ច ទេតសោ
 អាហារតំ បដិដិស្សន្តិ
 សទេ(°) ជញ្ញា សុភាសិតន្តិ ។

[១៨៣] ឃីវី វុត្តេ បទ្ធវិភសាគោ ប្រាញុណោ
 ភកវន្តិ ឯតនរោច អភិក្កន្តិ ភោ ភោតម អភិក្កន្តិ
 ភោ ភោតម ។ បេ ។ ឧបាសកំ មំ ឃីវី ភោតមោ
 ធារេតុ អដ្ឋកក្កេ ចាណុប្បេតិ សវណ្ណន្តកន្តិ ។

• ១. សវ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សទ្ធវិភោ

[១៨៤] ព្រះអង្គត្រាស់ថា បទ្ធវិភសាគប្រាញុណំ មាន
 ចិត្តសៅហ្មង ច្រើនដោយការប្រណាំងប្រជែង មិនងាយ
 នឹងដឹងសុភាសិតទេ លុះតែបុគ្គលណា ចាំចេញខ្លួនការ
 ប្រណាំងប្រជែងផង ខ្សែសេចក្តីមិនប្រកាន់ចិត្តផង លះ
 បង់ខ្លួនខ្ញុំផង បុគ្គលនោះ រើបរិសុទ្ធសុភាសិតបាន ។

[១៨៥] កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 បទ្ធវិភសាគប្រាញុណំ ក៏ក្រាបបង្គំខួបព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា
 បរិត្រព្រះភាគមជ្ជិមំ ច្បាស់រាណាស់ បរិត្រព្រះភាគមជ្ជិមំ
 ច្បាស់រាណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះភាគមជ្ជិមំ ប្រាថ្នាខ្ញុំព្រះអង្គ
 ថាជាទុណសក ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គត្រឺចជាទិព្វិស្វីដោយជីវិត កាំងពីថ្ងៃ
 នេះដល់មរៀនរាជ ។

ប្រាហ្មណ៍វប្បធម៌ ទេវតាវង្ស អនិច្ចបស្ថាន

សុត្តន្តំ និកម្មិកសុត្តំ

[១៨៤] ឯកំ សមយំ ភកកំ កោសលស្ម វិហារតំ
អញ្ញកាស្មី វិសណ្ណោ ។ ភេទ ទោ ធន សមយេន
ធរកម្មិកការត្រាដោ ប្រាហ្មណោ ភស្មី វិសណ្ណោ
កម្មន្តំ កាកាបតិ ។ អន្តសា ទោ ធរកម្មិកការត្រា-
ដោ ប្រាហ្មណោ កកវន្តំ អញ្ញកាស្មី សាលវត្តក្នុង
ធិសិន្ធិ មល្លន្តំ អកុដិក្ខា ធីត្ថំ កា បិ បណិបាយ
ចរិមុទំ សតិ ឧបដ្ឋបេត្វា ។ ធិស្វានស្ស ឯតនហោសិ
អហំ ទោ វមស្មី វិសណ្ណោ កម្មន្តំ កាកា បន្តោ វមាមិ
អយំ សមណោមិ កំ កាកាបេន្តោ វមតិ ។

[១៨៥] មថទោ ធរកម្មិកការត្រាដោ ប្រាហ្មណោ
យេន ភកកំ តេចុបសន្តមិ ឧបសន្តមិក្ខា កកវន្តំ
តាថាយ អជ្ឈកាសិ

កេ ទុ កម្មន្តា កយវន្តិ
កិក្ខុ សាលវិទ កវ
យនកោកោ អញ្ញស្មី
វតិ វិនុតិ កោកមោតិ ។

ប្រាហ្មណ៍វប្បធម៌ ទេវតាវង្ស និកម្មិកវប្បធម៌ ប្រាហ្មណ៍ ប្រាសាទប្រាសាទប្រាសាទ

និកម្មិកស្មត្រ ទី ៧

[១៨៦] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ គ្រងគង់នៅ ក្នុង
ផង្កិត្រមួយ ក្នុងវិសេកោសល ។ សម័យនោះឯង និកម្មិកការត្រាដ-
ប្រាហ្មណ៍ ឱ្យគេធ្វើការងារ ក្នុងផង្កិត្រោះនោះ ។ និកម្មិកការត្រាដ-
ប្រាហ្មណ៍ បានឃើញព្រះមានព្រះភាគ គង់ក្រោមម្លប់សាលត្រីក្រមួយ
ផ្តង្កិត្រោះក្នុង ភាំងព្រះកាយត្រង់ កំលប់ព្រះស្មារតី ឆ្ពោះត្រង់ទៅក្រែង
កម្មង្គាន ។ លុះឃើញហើយ ទើបនិកម្មិកប្រាហ្មណ៍ បានសេចក្តីត្រិះរិះ
យ៉ាងនេះថា កាត្មកញ្ញឱ្យគេធ្វើការងារ ក្នុងផង្កិត្រោះនេះ កំពុងសប្បាយ
ចុះព្រះសមណៈនេះ ឱ្យគេធ្វើការងារអ្វី សប្បាយដែរ ។

[១៨៧] ទើបនិកម្មិកការត្រាដប្រាហ្មណ៍ ចូលទៅក្រែងព្រះមាន
ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បានពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគ
ដោយភាព ថា

នៃកិក្ខុ រោតធ្វើការងារដូចម្តេច បានដោះលាភមកនៅក្នុង
វិប្រសាលត្រីក្រ ព្រះគោតវនៃមួយអង្គនេះ ចុះបានសេចក្តី
ត្រេកអរណា ក្នុងវិប្រាកើត ។

១៣៦

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

[១៨៦] ន ច មេ វនស្មី កាណិយមត្តិ
ឧត្តិទ្ធម្មសិ មេ វនិ វិស្វកំ
ស្វាហំ វនេ ជិព្វនមោ វិសលោ
ឯតោ រមេ អរតិ វិប្បហាយាតិ ។

[១៨៧] ឃី វុត្តេ ធរកម្មិកការទ្វាជេ ប្រាហ្មណោ
កកវន្តំ ឯតនរាវច អភិក្កន្តិ កោ តោតម អភិក្កន្តិ
កោ តោតម ។ បេ ។ ឧបាសកំ មំ ករិ តោតមោ
ធារេតុ អដ្ឋតក្ក ចាលុបេតំ សវណ្ណត្តិ ។

អដ្ឋមិ កុដ្ឋិហារស្សត្តំ

[១៨៨] ឯតំ សមយំ កកវំ កោសលេស្ស
វិហាតិ អញ្ញកាស្មី វនបណ្ណោ ។ តេន មោ បទ
សមយេន អញ្ញកាស្ស កាទ្វាជេតេត្តស្ស ប្រាហ្មណស្ស
សម្ពហុលា អន្តេសិកា កដ្ឋហារកា មាលាវកា
យេន សោ វនសណ្ណោ តេនុវសន្តមីសុ ឧបសន្តមិត្តា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

[១៨៦] ព្រះអង្គត្រាស់ថា ភថាភត មិនមានកិច្ចវិជ្ជា
ធ្វើក្នុងព្រះ ព្រះគិលេសជាសក្ខី ភថាភត បានដក
បុសគល់អស់ហើយ ភថាភតនោះ ជាបុគ្គលម្នាក់ឯង មិន
មានព្រះគិលេសទេ ទាំងសរគិលេស វិទាសអស់ហើយ
ភថាភតលះបង់ខ្ញុំវិសេចក្តីអង្គុកហើយ ទើបត្រេកអរ ក្នុង
ព្រៃបាទ ។

[១៨៧] កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
នៃកម្មិកការទ្វាជេប្រាហ្មណ៍ បានក្របខ្យល់ព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះ
ចក្រព្រះភាគមដំបើង ច្បាស់ពេកណាស់ ចក្រព្រះភាគមដំបើង
ច្បាស់ពេកណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះភាគមដំបើង ប្រាប់ខ្ញុំព្រះអង្គ
ថាជាឧបាសក ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គត្រឹមជាវិចិត្រស្មីដោយជីវិត កំរិតពិប្ប
នេះជាដើមរៀនទៅ ។

កុដ្ឋិហារស្សត្ត ទី ៨

[១៨៨] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គន្លឹះ ក្នុងដង
ព្រៃមួយ ក្នុងវិជ្ជាពាសល ។ សម័យនោះឯង មានពួកមាលា
ជាច្រើន ជាអ្នកទាំងស ជាអន្តរសិក របស់ប្រាហ្មណ៍ការទ្វាជេ-
តោក្កម្ភ ទាំងពួកទៅកាន់ដងព្រៃនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ

ប្រាហ្មណ៍យុត្តស្ស ធម្មសវវេទ កវិបុស្កុទ្ធនំ

អន្តសំសុ ភកវំន្តំ តស្សី វេសសណ្ណោ វិសិដ្ឋំ បល្លង្គិ
អាភុជិត្វា ឧដ្ឋិ កាយំ បណិដាយ បរិមុទំ សតិ
ឧបជ្ជបេត្វា វិសាទ យេន ភាវន្តាជិតោត្តោ ប្រាហ្មណោ
តេតុបសង្កមិសុ ឧបសង្កមិត្វា ភាវន្តាជិតោត្តំ ប្រាហ្មណិ
ឯតនេវេទំ យេក្ស កវិជាយេយ្យ អសុកស្សី វេសសណ្ណោ
សមណោ តោតមោ វិសិដ្ឋោ បល្លង្គិ អាភុជិត្វា ឧដ្ឋិ
កាយំ បណិដាយ បរិមុទំ សតិ ឧបជ្ជបេត្វាតិ ។

(១៧៧) អដទោ ភាវន្តាជិតោត្តោ ប្រាហ្មណោ តេហិ
មាណវតេហិ សន្តិ យេន ភោ វេសសណ្ណោ តេតុប-
សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អន្តស ភកវំន្តំ តស្សី វេសសណ្ណោ
វិសិដ្ឋំ បល្លង្គិ អាភុជិត្វា ឧដ្ឋិ កាយំ បណិដាយ
បរិមុទំ សតិ ឧបជ្ជបេត្វា វិសាទ យេន ភកវា
តេតុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវំន្តំ តាថាយ អជ្ឈកាសិ

ប្រាហ្មណ៍យុត្តស្ស ធម្មសវវេទ កវិបុស្កុទ្ធនំ ប្រាហ្មណ៍ទូលទៅព្រះមានព្រះភាគ

កិច្ចានយេញព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនក្នុងក្នុងដ្រៃនោះ ផ្គត់ព្រះវិភូន
តាំងព្រះកាយត្រង់ កំលប់ព្រះស្មារតី ឆ្ពោះត្រង់ទៅកេកម្មដ្ឋាន លុះ
ឃើញហើយ ក៏ចូលទៅកេកាវត្វាជិតោត្តប្រាហ្មណ៍ លុះចូលទៅដល់
ហើយ ក៏ចុះទៅលេងលេងនេះ មិនកាវត្វាជិតោត្តប្រាហ្មណ៍ថា សូម
ដំរាបលោក សូមលោកដំរាបនេះ ឧប្បិដ្ឋាប ដ្បិតព្រះសមណគោតម គង់
ក្នុងដ្រៃព្រៃឯណោះ ផ្គត់ព្រះវិភូន តាំងព្រះកាយត្រង់ កំលប់ព្រះស្មារតី
ឆ្ពោះត្រង់ទៅកេកម្មដ្ឋាន ។

(១៧៧) ព្រះនោះ ភាវន្តាជិតោត្តប្រាហ្មណ៍ ចូលទៅកាន់ដ្រៃ
ព្រៃនោះ ដំបូយនឹងមាណពតាំងអម្បាលនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ
បានឃើញព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនក្នុងក្នុងដ្រៃនោះ ផ្គត់ព្រះវិភូន
តាំងព្រះកាយត្រង់ កំលប់ព្រះស្មារតី ឆ្ពោះត្រង់ទៅកេកម្មដ្ឋាន លុះ
ឃើញហើយ ក៏ចូលទៅកេកាវត្វាជិតោត្ត លុះចូលទៅដល់ហើយ
បានកោលនឹងព្រះមានព្រះភាគ ដោយនាថា ថា

សុត្តនិកាយ សំយុត្តនិកាយ សភាវិញ្ញា

កម្ពីររមេ តហុកេរវេ វេន
 សុញ្ញំ អរញ្ញំ វិជំនំ វិកាហិយ
 អនិញ្ញាណេន ហិកេន វត្តុយា
 សុចារុរមិ វត កំតុ ឈាយសិ
 ន យតុ ភីតិ នបិ យតុ វាជិតំ
 ឯកោ អរញ្ញំ វេស្សិតោ មុនិ
 អន្ទេរមិ បដិភាតិ មំ ឥនិ
 យនេកកោ មិតិមនោ វេន វិសេ
 មញ្ញាមហិ(១) លោកាធិបតិស ហាត្យតិ
 អាគម្ពំមាថោ ភិធិវិ អនុត្តរិ
 កស្មា ភវិ វិជំនមរញ្ញាមស្សិតោ
 តថោ ឥន កុត្តតិ ព្រហ្មបន្តិយាតិ ។

[១៧០] យោ កាចិ កម្ពីរា អភិទន្ធា វា
 អនេកាតាតុសុ បុដ្ឋ សនា សិកា
 អញ្ញាលាម្ពលប្បកវា បដិប្បិតា

• ១. បញ្ជាក់ ។

សុត្តនិកាយ សំយុត្តនិកាយ សភាវិញ្ញា

បតិក្រភំកុ អនុលមមកោត្រស្វាតំ ឥតមាតមនុស្ស ជាព្រ
 ដំប្រើវត្តុឲ្យខ្លះប្រើន លោកានកាយដ៏ល្អ ប្រគលដោយ
 ប្រយោជន៍ មិនបានញាញ៉ា ទើបចំរើនឈានដ៏ល្អព្រ
 ពេកបាន ក្នុងព្រលាភ្នាក់ជៀន ឬក្នុងព្រលាភ្នាក់ល្បែង
 ប្រគំ ព្រះមុនីគំព្រៃស្រីថោន ក្នុងព្រៃនោះវត្តភ្នំឯង ព្រះ
 មុនីមានចំក្រតមរ ទៅក្នុងព្រៃភ្នំឯង ដោយហេតុណា
 ហេតុនេះ ជាការស្ងាត់ស្រាវជ្រាវដល់ខ្ញុំ ខ្ញុំកំពុងប្រាថ្នាខ្ញុំ
 ត្រីទិព្វ គឺព្រហ្មលោកដ៏ប្រសើរ សំគាល់លើកថាដ៏អ្នកទៅ
 កើតជាមួយដឹងហោប្រហូដ៏ល្អដ៏ល្អលោកដ៏ ព្រោះហេតុអ្វី
 លោកដ៏ចំរើនស្រីយទៅ ក្នុងព្រៃដ៏ល្អឥតមនុស្ស លោក
 ធ្វើខ្ញុំក៏ប្រក្រតិទីនេះ ដើម្បីដល់ខ្ញុំព្រហ្មលោក ។
 [១៧០] ព្រះអង្គត្រាស់ថា ធម្មជាតិណាមួយ គឺសេចក្តី
 ប្រាថ្នា លេចក្តីក្រតមរក្តី មានប្រការដូច្នោះ គាស្រីយ
 ទៅក្នុងភ្នំភ្នំឯង គឺការម្នាក់មានសភាព មិនតែមួយ
 សព្វៗ កាល មានការមិនដឹងជាមូល ប្រករជាជ្រៀន

ប្រាហ្មណសំយុត្តស្ស ពេសវវត្ត ភវន្តប្បសំសា

សត្វា មយា ឡង្គិកតា សម្មលំកា

ស្វាហំ អកត្តោ អសិកោ អទូមយោ

សទ្ធសុ ធម្មសុ វិសុទ្ធនស្សបោ

បឃ្មយ្យ សន្តោធិមទុត្តំ សិវំ

ឈាយាមហំ ប្រាហ្មណោ វិសារោតិ ។

(១៧១) ឃិវំ វុត្តោ ភាវន្តោជគោត្តោ ប្រាហ្មណោ

កកវត្តំ ឯតទេវេន អភិក្កត្តំ ភោ ភោតម អភិក្កត្តំ

ភោ ភោតម ។ មេ ។ អដ្ឋតក្កេ ទាណុបេតិ សរ-

ណាត្តកត្តំ ។

ប្រាហ្មណសំយុត្ត សាវត្ត សេចក្តីសង្ខេប ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ

ញ៉ាំងជនឱ្យជាប់ចំពាក់ ធម្មជាតិទាំងអស់នោះ គឺជាគត

បានធ្វើឱ្យវិភាស ព្រមទាំងចូលរលកសំហើយ គឺជាគតនោះ

មិនប្រាថ្នា មិនតស៊ូយឡូកណ្តា មិនចូលទៅរកកណ្តា

(មិនអាំថ្នាំឡើយ) មានសេចក្តីយើញដំបូរសុខ ក្នុងធម៌

ទាំងពួង ហើយដល់ខ្លួនសម្តែងញាណដ៏ប្រសើរព្រៃលែង

គឺជាគត គួរដល់ព្រហ្មលោក ជាអ្នកភ្ញៀវ តែងផុត

បំផ្លាញខ្លួនវិលេស (ដោយឈានទាំងពីរ) ។

(១៧១) ពាលព្រះមានព្រះភាគ ត្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ

ការខ្វះខាតប្រាហ្មណ៍ បានក្រាបចង្អុលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា

ចតិគ្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ច្បាស់រលកណាស់ ចតិគ្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន

ច្បាស់រលកណាស់ ។ មេ ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ប្រាប់ខ្ញុំព្រះអង្គ

ថាជាទុស្ត ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គត្រឡប់ទៅទាំងស្រុងដោយដឹក កាំងពីថ្ងៃ

នេះជាដើមភ្ញៀវទៅ ។

វិទិមំ មាតុបោសកស្មត្តិ

(១៧២) សាវត្ថិដំបូង ។ ដ. ខ. ខា មាតុបោសកោ
 ប្រាហ្មណោ យេន ភគវា ទេទុនសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្តា
 ភគវតា សន្តិ សម្មាទំ សម្មាទម័យំ កេមំ សារណម័យំ
 វិភិសារេត្តា ឯកមន្តិ ជិសិទំ ។ ឯ. កមន្តិ ជិសិទ្ធោ
 ខោ មាតុបោសកោ ប្រាហ្មណោ ភគវន្តិ ឯតទាវន
 អមាត្តិ កោ កោតម ធម្មេន ភិក្ខុំ បរិយេសាមិ ធម្មេន
 ភិក្ខុំ បរិយេសិត្តា មាតាបិតារោ ចោសេមិ កត្វាហំ
 កោ កោតម ឯវិការី កិច្ចការី ហោមីតិ ។ តត្ស
 ភិក្ខុំ ប្រាហ្មណ ឯវិការី កិច្ចការី អហោសិ យោ
 ខោ ប្រាហ្មណ ធម្មេន ភិក្ខុំ បរិយេសតិ ធម្មេន
 ភិក្ខុំ បរិយេសិត្តា មាតាបិតារោ ចោសេតិ កត្វា
 សោ បុត្តិ បសវតីតិ ។

មាតុបោសកស្មត្តិ ទី ៧

(១៧២) សាវត្ថិដំបូង ។ ត្រាខោ ប្រាហ្មណៈឈ្មោះមាតុ-
 បោសកៈ (អ្នកចិញ្ចឹមមាតា) ចូលទៅក្រោមព្រះភាគ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីកេរយ ជាមួយនឹងព្រះមាតាព្រះភាគ លុះ
 ចេញពីពាក្យដែលត្រូវកេរយ និងពាក្យដែលត្រូវព្រះហើយ ក៏អង្គុយក្នុង
 ទិសមគ្គ ។ លុះមាតុបោសកប្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទិសមគ្គហើយ
 បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមាតាព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះភាគមដិចំរើម
 ខ្ញុំព្រះអង្គស្វែងរកខ្ញុំភិក្ខុដោយធម៌ លុះស្វែងរកខ្ញុំភិក្ខុដោយធម៌ហើយ
 តែងចិញ្ចឹមខ្ញុំមាតាបិតា បពិត្រព្រះភាគមដិចំរើម ខ្ញុំព្រះអង្គធ្វើយ៉ាងនេះ
 ឈ្មោះថាជាអ្នកធ្វើ ខ្ញុំភិក្ខុ (ភបត្តណ) បានដែរឬ ។ ព្រះអង្គត្រាស់
 ថា តើប្រាហ្មណ៍ អ្នកធ្វើយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាជាអ្នកធ្វើខ្ញុំភិក្ខុ (ភប
 ត្តណ) បានហើយ ម្ចាស់ប្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាស្វែងរក ខ្ញុំភិក្ខុ
 ដោយធម៌ លុះស្វែងរកខ្ញុំភិក្ខុដោយធម៌ហើយ ចិញ្ចឹមមាតាបិតា
 បុគ្គលនោះ តែងបានបុណ្យដ៏ច្រើន ។

ប្រាហ្មណសំយុត្ត ឧបសម្ព័ន្ធ បរលាភមន្ត

[១៤៣] ឥន្ទមរោច ។ បេ ។

យោ មាតរិ មិតរិ វា

មធា ធម្មេន មោសតិ

តាយ ជំ ខារិចរិយាយ

មាតា មិត្តសុ មណ្ឌិតា

ឥន្ទេវ ជំ មសិស្ខិ

មេច្ច សត្តេ មមោនតិវិ។

[១៤៤] ឃិវិ វុត្ត មាតុចោសតោ ប្រាហ្មណោ

ភតវត្តិ ឃិគន្ធកោច អភិក្កត្តិ កោ តោតម អភិក្កត្តិ

កោ តោតម ។ បេ ។ ឧបសម្ព័ន្ធ មិ ភរិ តោតមោ

តាហតុ អជ្ជតត្តេ ចាណុបេតិ សវណ្ណត្តិ ។

ប្រាហ្មណសំយុត្ត ឧបសម្ព័ន្ធ ករណីវិសេសោ

[១៤៥] ព្រះមានព្រះភាគ បានក្រាស់ខ្ញុំវាក្យនេះ ។ បេ ។

បុត្តលោក ចំក្តីមហាបូជិតាវេយមិ បណ្ឌិតចាំវិទ្យាយ

វេមនិសរសើបុត្តលោក កុនិលោកនេះ ព្រោះការបំរើ

មាតាបិតាចាំវិទ្យាយនោះ លុះបុត្តលោក ទៅកាន់បរលោក

ហើយ វេមនិវិកាយ កុនិយានស្និ ។

[១៤៦] កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ក្រាស់យ៉ាងនេះហើយ

មាតុចោសតោហ្មណ៍ បានក្រាបបង្គំខ្លួនព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា

បតិគ្រព្រះតោតមជីវិវេន ច្បាស់ពេកណាស់ បតិគ្រព្រះតោតមជីវិវេន

ច្បាស់ពេកណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះតោតមជីវិវេន ក្រាបបង្គំព្រះភត្តិ

ថាវាឧបសម្ព័ន្ធ ឥតខ្ចីព្រះទេត្រូវយោងវិវិស្សើយវិវេន កំណត់វិថ្វ

នេះជាដើមរៀនទៅ ។

សុត្តន្តបិដក សំយោគបិដក ធម្មបទសុត្តន្ត
ទសមី ភិក្ខុវាស្សន្តំ

[១៧៥] សាវត្ថិវិណិយមិ ។ អដាទា ភិក្ខុកោ ព្រាហ្មណោ យេន ភកកំ តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិ កកវតា សន្តិ សន្នោនិ សន្នោនិយំ កាចំ សារណិយំ វិទិសារត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទោ ទោ ភិក្ខុកោ ព្រាហ្មណោ កកវន្តំ ឯកនិវេទ អហមស្មិ(១) កោ តោតម ភិក្ខុកោ កវម្មំ ភិក្ខុកោ ភីន ចោ កី យាទាភារណន្តិ ។

[១៧៦] ន តេន ភិក្ខុកោ ហោតិ
យាវតា ភិក្ខុតេ មរេ
វិសំ ធម្មំ សមាធាយ
ភិក្ខុ ហោតិ ន តាវតា
យោន បុញ្ញក្កា ចាមញ្ញ
មរាហោត្វា ព្រហ្មនិយំ
សង្កាយ លោកេ ចរតិ
ស វេ ភិក្ខុតិ វុទ្ធពិទិ ។

• ១.១ អហម្មំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយោគបិដក ធម្មបទសុត្តន្ត
ភិក្ខុវាស្សន្ត ទី ១០

[១៧៧] សាវត្ថិវិណិយមិ ។ ត្រាខានេនិ ភិក្ខុកោ ប្រាហ្មណំ (ព្រាហ្មណំ អ្នកស្រាវជ្រាវ) តានុច្ចលេវេវ តាវ ព្រះខានព្រះភាគ លុះចូល ទៅវិលវិយ កិច្ចសិទ្ធិវិភាយ ជាមួយនឹងព្រះខានព្រះភាគ លុះ បន្ទាប់តាមវិលវិភាយ និវត្តតាមវិលវិភាយ ក៏អនិយមន្តិ ឯសម្ភារ ។ លុះនិវត្តតាមវិលវិភាយ ក៏អនិយមន្តិ កំព្រាប បន្តិ លុះស្រាវជ្រាវព្រះភាគ ផ្សេងៗ ហើយព្រះភាគមជ្ឈិមំ ខ្ញុំព្រះ ភន្តិ ជាអ្នកស្រាវជ្រាវ ខ្ញុំព្រះភន្តិ ក៏ជាអ្នកស្រាវជ្រាវ យើងចាំនិវត្តតាម ផ្ទៃនៃភ្នំមួយចំនួន ក្នុងព្រៃក្នុង អន្លាត ទេ ។

[១៧៨] ព្រះមន្តិ ត្រាសំថា បុគ្គលណា សូមពួកជនដទៃ ដោយហេតុណា បុគ្គលនោះ មិនឈ្លោះថាភិក្ខុ (អ្នកស្រាវជ្រាវ) ដោយហេតុនោះឡើយ បុគ្គលណា កាន់ធម៌មានទិស គឺ អកុសលធម៌ បុគ្គលនោះ ក៏មិនឈ្លោះថាភិក្ខុដែរ ក្នុង លោកនេះ លុះវេទបុគ្គលណា បានបរិណាមបដិស្ឋិបុណ្យនឹង បាបបេញ ហើយប្រត្រិក្ខន្តព្រាហ្មនិយមៈ ក្នុងខ្លួនខ្ញុំលោក ដោយបញ្ញា បុគ្គលនោះ ទើបគេថាគតហៅថា ភិក្ខុតិ ។

ប្រាហ្មណសិយ្យស្ស ចោសារវន្ត ភវន្តុបសន្តមនំ

[១៧៧] ឯវិ វុត្តោ ពិច្ចុកោ ប្រាហ្មណោ ភកវន្តិ
ឯកទេវេន អភិក្កន្តិ កោ កោតម អភិក្កន្តិ កោ
កោតម ។ មេ ។ ឧបាសកំ មំ កវិ កោតមោ ជាវេតុ
អជ្ជតក្ក ចាណុបេតំ សារណន្តតន្តិ ។

ឯកាទសមំ សង្ករិស្សត្តំ

[១៧៨] សាវត្តិទិដាមំ ។ តេន ទោ មន សមយេន
សន្តរេន ធាម ប្រាហ្មណោ សាវត្តិយំ មដំសតិ
ឧទកសុទ្ធិកោ ឧទកេន សុទ្ធិ មច្ឆេតិ សាយខាតំ
ឧទកោកេហណា ធុយោតមទុយុត្តោ វិហារតិ ។ អដ-
ទោ អយស្មា អនាម្មា មុត្តស្ថាសមយំ ឯវាសេត្វា
មត្តចិវវាធាយ សាវត្តិយំ មិណ្ហាយ ខាវិសិ សាវត្តិយំ
មិណ្ហាយ កវិត្វា មត្តាកត្តំ មិណ្ហាតាតវ្យជិក្កាត្តោ
យេន កវាវ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា ភកវន្តិ
អភិវាទេត្វា ឯកមន្តិ ឯសិទិ ។

ប្រាហ្មណសិយ្យស្ស ចោសារវន្ត ព្រមភានុ ចូលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ

[១៧៧] កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
កិត្តកប្រាហ្មណ៍ បានក្រាបខ្មួលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រ
ព្រះភាគមដំចំរើន ច្បាស់គេកណាស់ បពិត្រព្រះភាគមដំចំរើន ច្បាស់
គេកណាស់ ។ មេ ។ សូមព្រះភាគមដំចំរើន ជ្រាបខ្ញុំព្រះភក្តិថាជា
ឧបាសក ដល់ខ្ញុំព្រះភក្តិយោជិតិវិនិ ស្មើដោយដីរិក កំរិតកំរិត
វិថូនេជាដើមទៅ ។

សង្ករិស្សត្ត ទី ១១

[១៧៨] សាវត្តិទិដាម ។ សម័យនោះឯង សង្ករិប្រាហ្មណ៍
កាស្រ័យនៅក្នុងក្រុងសាវត្តិ មានសេចក្តីសំគាល់ថា ទឹកជាមេសំប៉ែសុទ្ធ
វែមន៍ប្រាថ្នាការបរិសុទ្ធជាមេទឹក ប្រកបការព្យាយាមចុះទឹករឿយៗ ក្នុង
វេលាល្ងាចព្រឹក ។ គ្រាដោះឯង ព្រះភានុមានអាយុ ស្លៀកស្លាត
ប្រដាប់ពាក្រចិវ ក្នុងវេលាព្រឹក ហើយចូលទៅចិណ្ហបាត ក្នុងក្រុងសាវត្តិ
លុះក្រាបទៅចិណ្ហបាត ក្នុងក្រុងសាវត្តិរួចហើយ ត្រឡប់មកចិណ្ហបាត
វិញ ក្នុងវេលាក្រោយកត្ត ទើបចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ
ចូលទៅដល់ ក៏ថ្វាយចង្កៀព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិទ្យោ

[១៧៧] ឯកមន្តិំ ធិសិទ្ធា ទោ អាយស្មា អាណន្តោ
 កកវន្តិំ ឯកនរោច ភីន កន្ត ភស្តវោ តាម ព្រាហ្មណោ
 សាវគ្គិយំ បដិវសតិ ឧទកសុទ្ធិកោ ឧទកោ
 សុទ្ធិ បទ្កតំ សាយនាតិ ឧទកោកេហណាធុយោ-
 កមទុយុត្តោ វិហរតិ សាធុ កន្ត កកវ យេន សន្តវ-
 វស្ស ព្រាហ្មណស្ស ធិវេសធំ តេទុបសន្តមិ អនុកម្មិ
 ឧបាហយាតិ ។ អធិវសេសិ កកវ តុណ្ហិកាវេន ។ អ-
 ថទោ កកវ បុព្វណ្ណសមយំ ធិវសេត្វា បន្តធំវេហតាយ
 យេន សន្តវស្ស ព្រាហ្មណស្ស ធិវេសធំ តេទុបសន្តមិ
 ឧបសន្តមិត្វា បញ្ញត្តោ អាសនេ ធិសិទិ ។

[២០០] អថទោ សន្តវោ ព្រាហ្មណោ យេន កកវ
 តេទុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា កកវតា សុទ្ធិ សម្មោធិ
 សម្មោធិយំ កមំ សាវណិយំ វិគិសារត្វា ឯកមន្តិ
 ធិសិទិ ។ ឯកមន្តិំ ធិសិទ្ធិំ ទោ សន្តវំ ព្រាហ្មណំ កកវ
 ឯកនរោច សុទ្ធិ កកវ ព្រាហ្មណ ឧទកសុទ្ធិកោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិទ្យោ

[១៧៧] លុះព្រះអាណន្ត បានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
 បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សន្តវ-
 ព្រាហ្មណំ កាស្រ័យនៅក្នុងត្រង់សាវគ្គិយៈ មានសេចក្តីសំគាល់ថា
 ទឹកដាំរបស់បិសុទ្ធិ តែងប្រាថ្នាការបិសុទ្ធិដោយទឹក ប្រកបសេចក្តី
 ព្យាយាមចុះទឹកអៀយ ។ ក្នុងវិហារព្យាបត្រិត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 សូមព្រះមានព្រះភាគ កាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះ ស្តេចចូលទៅកាន់លំ-
 នៅរបស់សន្តវព្រាហ្មណំ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ទទួលដោយកាត
 ស្ងៀម ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្បង់ប្រដាប់បាត្រ
 ចិវក្កនីវេលាព្រិត ហើយស្តេចចូលទៅកាន់លំនៅ របស់សន្តវព្រាហ្មណំ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើតាសនៈ ដែលព្រាហ្មណំក្រាសថ្វាយ ។

[២០០] លំដាប់នោះឯង សន្តវព្រាហ្មណំ ចូលទៅគាល់ព្រះ
 មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះ
 មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួរព្យា
 ហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសន្តវព្រាហ្មណំ អង្គុយក្នុងទី
 សមគួរហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំ
 ព្រាហ្មណំ បានឮថា ខ្ញុំក៏មានសេចក្តីសំគាល់ថា ទឹកដាំរបស់បិសុទ្ធិ

ឧទកោ ឥន្ទ្រិ បទ្វេសិ សាយនាតិ ឧទកោរោហណា-
 ទុយោគមទុយុត្តា វិហរសីតិ ។ ឯវិ ភោ ភោតមាតិ ។
 កំ បទ ភិ ប្រាហ្មណ អនុវសិ សម្មស្សមាថោ
 ឧទកសុត្តិកោ ឧទកោ ឥន្ទ្រិ បទ្វេសិ សាយនាតិ
 ឧទកោរោហណាទុយោគមទុយុត្តា វិហរសីតិ ។ ឥធន
 មេ ភោ ភោតម យំ ធិវា នាបកម្មំ កាតំ ហោតិ តំ
 សាយំ នហា នន បវាហេមិ យំ វត្តំ នាបកម្មំ កាតំ
 ហោតិ តំ នាតិ នហានន បវាហេមិ ឥមំ ច ទ្វាហំ
 ភោ ភោតម អនុវសិ សម្មស្សមាថោ ឧទកសុត្តិកោ
 ឧទកោ ឥន្ទ្រិ បទ្វេសិ សាយនាតិ ឧទកោរោហណា-
 ទុយោគមទុយុត្តា វិហរសីតិ ។

(២០០) ធម្មោ វហោថោ ប្រាហ្មណ សីលតិក្កា
 អនាវិណោ សត្តិ សតិ បសុត្តា
 យត្ត ហវេ វេទនុយោ សិបាតា
 អនន្ទុកត្តា វ ករន្តិ ចារន្តិ ។

តែងប្រាថ្នាការបិសុត្តិដោយទឹក ប្រកបសេចក្តីព្យាយាមចុះទឹក រឿយ ។
 ក្នុងវេលាល្ងាចព្រឹកវែងមួយ ។ បតិគ្រព្រះភាគមជ្ជិមោ មែនហើយ ។
 ម្ចាស់ប្រាហ្មណ ចុះអ្នកឯងយល់ឃើញអំណាចប្រយោជន៍ដូចម្តេច បាន
 ជាសំគាល់ថា ទឹកជាបេសំបិសុត្តិ ប្រាថ្នាការបិសុត្តិដោយទឹក ប្រកប
 សេចក្តីព្យាយាមចុះទឹក រឿយ ។ ក្នុងវេលាល្ងាចព្រឹក ។ បតិគ្រព្រះ
 ភាគមជ្ជិមោ ក្នុងទីនេះ បាបកម្មណា ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានធ្វើហើយ
 ក្នុងវេលាថ្ងៃ ខ្ញុំព្រះអង្គ បន្ទាត់បដិខ្ញុំបាបកម្មនោះ ដោយការផ្អិតទឹកក្នុង
 វេលាល្ងាច បាបកម្មណា ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានធ្វើហើយ ក្នុងវេលាបេសំ
 ខ្ញុំព្រះអង្គ ក៏បន្ទាត់បដិខ្ញុំបាបកម្មនោះ ដោយការផ្អិតទឹក ក្នុងវេលាព្រឹក
 បតិគ្រព្រះភាគមជ្ជិមោ ខ្ញុំព្រះអង្គឃើញច្បាស់ ខ្ញុំអំណាចប្រយោជន៍
 នេះឯង បានជាសំគាល់ថា ទឹកជាបេសំបិសុត្តិ ប្រាថ្នាការបិសុត្តិ
 ដោយទឹក ប្រកបសេចក្តីព្យាយាមចុះទឹក រឿយ ។ ក្នុងវេលាល្ងាចព្រឹក ។

(២០១) ព្រះមានព្រះភាគគ្រាស់ថា ម្ចាស់ប្រាហ្មណ ពួក
 បុគ្គលអ្នកដល់ខ្ញុំវេទ បានផ្អិតទឹកក្នុងអន្ទង់ទឹកណា មិនបាន
 ទឹកខ្លួនសោះ ហើយស្រាប់តែចូលដល់គ្រើយម្នាក់ អន្ទង់
 ទឹកនោះ ក៏ធ្លិចមិ បានសីលជាំកំផង មិនល្អក់ ដែលសប្បុរស
 រសចាំនិទ្យាយ សរសើរថាជាបេសំសប្បុរសចាំនិទ្យាយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

(២០២) ឯវិ វុត្ត សង្ការោ ព្រាហ្មណោ កកវន្តំ
ឯតនរោច អភិក្កន្តំ កោ តោតម អភិក្កន្តំ កោ តោតម
។ បេ ។ ទុចាសកំ មំ កវំ តោតមោ ធាវេតុ អដ្ឋតក្ក
ចាណុបេតិ សុវណ្ណត្ថតន្តិ ។

ទូទសមំ ខោមទុស្សស្សត្ថំ

(២០៣) ឯវិ ធម្ម សុតំ ។ ឯតំ សមយំ កកវា
សក្កេសុ វិហារតិ ខោមទុស្សន្តោម សក្កាទំ និកមោ ។
អថខោ កកវា មុត្តណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា មត្តចិវរ-
មាធាយ ខោមទុស្សំ បិណ្ណាយ ចាវិសំ ។ តេន ខោ
មន សមយេន ខោមទុស្សកា ព្រាហ្មណតហមតិ-
កា សកាយំ សន្និបតិកា ហោន្តិ កោនចិទេវ
កាណិយេន ។ ទេវោ ច ឯកមេតិ ទុសា-
យតិ ។ អថខោ កកវា យេន សា សកា តេទុម-
សង្កមំ ។ អនុសិសុ ខោ ខោមទុស្សកា ព្រាហ្មណ-
តហមតិកា កកវន្តំ ទ្រវតោ វ អាត្មន្តំ និស្វា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

(២០៤) កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
សន្តិព្រាហ្មណំ កំក្រាបបង្គំខ្លួនព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រ
ព្រះភាគមជ្ជិមំ ច្បស់ពេកណាស់ បពិត្រព្រះភាគម ដ៏ចំរើន
ច្បស់ពេកណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះភាគមជ្ជិមំ ជ្រាបទូរៗព្រះអង្គ
ថាជាទុស្សត ដល់ទូរព្រះអង្គត្រឹមជាទីពឹងស្មើដោយជីវិត កំរិតវិថុ
នេះតេ ។

ខោមទុស្សស្សត្ថំ ទី ១២

(២០៥) ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងនិគមនោះខោមទុស្សៈ បេសំព្វកសក្យៈ ក្នុង
វិសេសក្កៈ ។ ព្រះនារោង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្សន៍ប្រដាប់បុត្រ
ពីក្រុងវិហារព្រឹក ហើយចូលទៅកាន់ខោមទុស្សនិគម ដើម្បីបិណ្ឌ-
បាត ។ សម័យនោះឯង ពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតី អ្នកខោមទុស្សនិគម
បានប្រជុំគ្នាក្នុងរោង ដោយកិច្ចនិមួយ ។ ចូនជារៀង ក៏ស្រក់ចុះមក
មួយដំណាក់ ។ សំដាប់នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់យាងទៅ
ជ្រកក្នុងរោងនោះ ។ ពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតី អ្នកខោមទុស្សនិគម
បានឃើញព្រះមានព្រះភាគ យាងមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ

ប្រាហ្មណសំយក្ខសូ របស់វេទ រាជ្យប្បសំសា

ឯកទេវតំ កេ ច មុណ្ណាកា សមណាកា កេ ច
សភាធម្មំ ជាធិស្សន្តីតិ ។

(២០៤) អថទោ កកវា ទោមនុស្សកេ ប្រាហ្ម-

ណាភហមតិកេ តាដាយ អជ្ឈកាសិ

ទេសា សភា យត្ថ ធន សន្តិ សន្តោ

សន្តោ ធន កេ យេ ធន វន្តិ ធម្មំ

កកត្វ ទោសត្វ មហាយ មោហិ

ធម្មំ វន្តា ធន កវន្តិ សន្តាតិ ។

(២០៥) ឯវិ វុត្តេ ទោមនុស្សកា ប្រាហ្មណាភហ-

មតិកា កកវន្តិ ឯកទេវតំ អភិក្កន្តិ កេ កោកម

ប្រាហ្មណសំយក្ខ របស់វេទ សេចក្តីសរសើរព្រះមានព្រះភាគ

កិច្ចសម្បជ័យនេះថា ពួកជនគ្រោះគោលបែបណា ឈ្មោះថាអ្នកស្ងប់
ម្លាប់ ពួកជនបែបណា នឹងជីវិតឱ្យសភាធម៌(១) ។

(២០៤) សំដាប់នោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ប៉ះពោះ

ពួកប្រាហ្មណ៍នឹងឆាលបតិ អ្នករោមទុស្សនិគម ដោយគាត់ ថា

ពួកសប្បុរសមិនមាន ក្នុងទិព្វា ទិវា មិនឈ្មោះថាទី

ប្រជុំឡើយ ដទៃទាំងឡាយណា មិនពាលធម៌ ដទៃទាំងនោះ

មិនឈ្មោះថា សប្បុរស (អ្នកស្ងប់ម្លាប់) ទេ លុះតែពួកជន

លះចំណែក ទោស មោហៈ ទាំងពាលឱ្យធម៌នឹង ទើប

ឈ្មោះថា សប្បុរស (ពួកជនបែបនេះ នឹងជីវិតឱ្យសភាធម៌) ។

(២០៥) កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ

ពួកប្រាហ្មណ៍នឹងឆាលបតិ អ្នករោមទុស្សនិគម បានក្រាបបង្គំទូលព្រះ

មានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះភាគអដ៏ចំរើន ច្បាស់រលកណាស់

១ ធនដែលត្រូវប្រតិបត្តិឱ្យបាន ។

អភិក្កន្តិំ កោ កោតម សេយ្យដាចំ កោ កោតម
 ធិក្កន្តិំ វា ឧក្កន្តិយ្យ បដិច្ចន្តិំ វា វិវេយ្យ មុឡស្ស
 វា មក្កំ អាចិក្កេយ្យ អនុការេ វា ភេលប្បន្នោតំ
 ជាវេយ្យ ធកុមនោ រូបាធិ ធកុន្តិតិ ឯវមេវ កោតា
 កោតមេធន អនេកបរិយាយេន ធនោ បសាសិ កា
 ឯតេ មយំ ករន្តិំ កោតមំ សវណំ គប្បាម ធម្មញ្ញ
 ភិក្កុសធឿញ្ញ ឧបាសកេ ខោ កវំ កោតមោ ជាវេកុ
 អជ្ជតក្កេ ចាណុបេតេ សវណាភ្នំតេតិ ។

ឧបសម្ពុទ្ធិ ទុតិយោ ។

ធិស្សន្តិទានំ

កសិំ ឧទយោ ទេវហិតោ
 អញ្ញាតាមហាសាលំ
 មាណសុទ្ធាញ្ញ បច្ចុធិកញ្ញ
 ឈកម្មំ កដ្ឋហារិំ
 មាតុបោសកំ ភិក្កុកោ សន្តិវកោ
 ទោមទុស្សន្ត ប្បាណសាតិ ។

ព្រាហ្មណសំយុត្តំ សមត្ថំ ។

បពិត្រព្រះភាគមជ្ជិមំ ច្បាស់តេកណាស់ បពិត្រព្រះភាគមជ្ជិមំ រើន
 ធម៌ដែលព្រះភាគមជ្ជិមំ ទ្រង់សំដែងដោយអនេកបរិយាយ ដូចជា
 មនុស្សថ្លាវែកដែលផ្តាច់ ឬបើកបង្ហាញវត្ថុដែលកំបាំង ឬក៏ប្រាប់ដូរ
 ដល់គ្នាដែលស្ងប់ កុំនោះសោត ដូចជាមនុស្សគាត់ប្រទីបប្រេងប្រោល
 បំភ្លឺភ្លឺទឹកដោយគិតថា ទ្រព្យមនុស្សដែលមានភ្នែកភ្លឺ មើលឃើញ
 រូបព័ន្ធក្រហម យើងខ្ញុំចាំឱ្យយន្ត រឺសូមដល់ព្រះភាគមជ្ជិមំ រើន
 ផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្កុសធឿផង ជាទីពឹង សូមព្រះភាគមជ្ជិមំ រើន
 ប្រាប់បន្តវាយើងខ្ញុំចាំឱ្យយន្ត ជាជាទុស្តក ដល់នូវសាលាមន៍ ស្មើ
 ដោយជីវិត កាំងអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

ធម៌ ឧបសម្ពុទ្ធិ ទី ២ ។

ទុទាននៃទុប្បាសករិក្កន្តោ ពី

កសិស្ត្រ ១ ទទយស្ត្រ ១ ទេវហិតស្ត្រ ១ មហាសាល-
 ស្ត្រ ១ មាណសុទ្ធាញ្ញ ១ បច្ចុធិកស្ត្រ ១ នវកម្មកស្ត្រ ១
 កដ្ឋហារស្ត្រ ១ មាតុបោសកស្ត្រ ១ ភិក្កុកស្ត្រ ១
 សន្តិវកស្ត្រ ១ ទោមទុស្សន្ត ១ ក្រវ៉ា ១២ ។

ធម៌ ព្រាហ្មណសំយុត្តំ ។

វិធីសំយត្តំ

បឋមំ និក្ខន្ធស្សត្តំ

(២០៦) ឯវខ្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ អាយ-
ស្មា វត្ថីសោ អាឡវិយំ វិហាតិ អក្កាឡវេ ចេតិយេ
អាយស្មតា ធិត្រាធកម្មេន ឧចជ្ឈាយេន សន្និ ។
តេន ទោ មន សមយេន អាយស្មា វត្ថីសោ ធកេ
ហោតិ អចំរមទូជិតោ ឱហិយ្យតោ វិហារទាលោ ។

(២០៧) អដទោ សម្ពហុលា ឥតិយោ សមលត្ថ-
វិត្វា យេនាភមោ(១) តេនុបសត្តមីសុ វិហារមេត្តិកា-
យោ ។ អដទោ អាយស្មតោ វត្ថីសស្ស តា ឥតិយោ
និស្វា អនកំរតិ ឧប្បជ្ជតិ ពតោ ចិត្តំ អនុទ្ធិសេតិ ។
អដទោ អាយស្មតោ វត្ថីសស្ស ឯតនហោសិ អលា-
ភា វត មេ ន វត មេ លាភា ទុល្លទ្ធិ វត មេ

១ ម. យេន អក្កាឡវេន អាមោ ។

វិធីសំយត្ត

និក្ខន្ធស្សត្ត ទី ១

(២០៦) ខ្ញុំបាទស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះវិន័យៈ
មានកាយ ទៅក្នុងអក្កាឡវេចតិយ ទៀបក្រុងភាឡវិ ជាមួយនឹង
ទេវេន្ទ្រយៈឈ្មោះធិត្រាធកម្មៈ មានកាយ ។ ក៏សម័យនោះឯង ព្រះ
វិន័យៈមានកាយ ជាកិត្តិ ឬសម័យប៉ុន្មាន ទៅជាកិត្តិកូចបាប
ជាកុក្កាវហារ ។

(២០៧) ត្រាពោះឯង ក្នុងស្រីច្រើនទាក់ទាក់កែឡូន ឬល
ទៅកាន់អាម មៀងទើលវិហារ ។ ត្រាពោះ ព្រះវិន័យៈមានកាយ
បានឃើញ ខ្ញុំស្រីចំពឹងនោះហើយ ក៏តែសេចក្តីអង្រុក ពនៈក៏ញ៉ាំង
កុសលចិត្តឱ្យវិនាស ។ ទើបព្រះវិន័យៈមានកាយ មានសេចក្តីគ្រិះរិះថា
អើប្តី ភាគអញ ពេញជាមិនមានលាភ អើប្តី លាភមិនមានដល់ភាគ
អញឡើយ អើប្តី អក្កកាតជាមនុស្ស ភាគអញ បានដោយកាត្រក់

ន វត្ថុ មេ សុលទ្ធិ យស្ស មេ អនកិរតិ ឧប្បន្ទា វាតោ
ចិត្តំ អនុទ្ធិសេតិ តំ កុត្តេត្ត លត្តា យំ មេ បរេ អនកិរតិ
វិហោនេត្វា អកិរតិ ឧប្បនេយ្យំ យទ្ធិតាហិ អត្តោ វ
អត្តោ អនកិរតិ វិហោនេត្វា អកិរតិ ឧប្បនេយ្យន្តិ ។

(២០៨) អថេតោ អាយស្សា វុទ្ធិសោ អត្តោ វ

អត្តោ អនកិរតិ វិហោនេត្វា អកិរតិ ឧប្បនេត្វា
តាយំ វេលាយំ ឥមា តាថាយោ អភាសិ

ចិត្តន្តិ វត មំ សន្តិ

អតារស្សា ទតារិយំ

វិតត្តា ឧបនាវុទ្ធិ

បតត្តា កត្តាតោ ឥមេ

អើហ្ន៎ អត្តភាវជាមនុស្ស ភាគាអញ មិនបានដោយប្តូរទេ គ្រោះសេចក្តី
អផ្សុក កើតឡើងដល់ភាគាអញ ពន្លក់ញ៉ាំងកុសលចិត្តឱ្យវិធាស ផន
ចាំវិទ្យាយដទៃ ឆប្បិបោធន៍សេចក្តីអផ្សុក របស់ភាគាអញ ហើយធ្វើ
សេចក្តីត្រេកអរឱ្យកើតឡើង ដោយហេតុណា ហេតុនោះ ភាគាអញ
ឆប្បិបានផនចាំនោះក៏វិណា បើដូច្នោះ មានភាគាអញ បន្ទាបន៍
នូវសេចក្តីអផ្សុករបស់ខ្លួន ដោយខ្លួនឯងចុះ ហើយធ្វើសេចក្តីត្រេកអរ
ឱ្យកើតឡើង ។

(២០៨) លំដាប់នោះឯង ព្រះវុទ្ធិសៈមានកាយ ក៏បន្ទាបន៍

សេចក្តីអផ្សុក របស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯង ហើយធ្វើសេចក្តីត្រេកអរ ឱ្យកើត
ឡើង រួចពោលតាមចាំវិទ្យាយនេះ ក្នុងពេលនោះថា

វិតត្តុៈចាំវិទ្យាយនេះ ជាសភាវៈឃើសឃើញ តែងស្រមៃកំរើមារ

គ្របសន្លឹកភាគាអញ ដែលចេញអំពីផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្ទះ

វង្សសំយោគស្ស ឱទ្ធស្សវង្ស វង្សស្សវង្ស
 ឧត្តមត្តា មហិស្សនសា
 សិក្ខិតា ធន្យធម្មិយោ
 សមត្តា បរិកិរេយ្យំ
 សហស្សំ អបណាយំធិ
 សធម៌ ឧត្តតា កិរេយ្យា
 អាគមិស្សន្តិ វត្តិយោ
 ធម៌ មិ ព្យាធម៌ស្សន្តិ
 ធម្ម សម្ពិ មតិដ្ឋិតិ
 សត្តិ ហិ មេ សុតិ ឯតិ
 កុទ្ធស្សនិច្ចតទ្ធិយោ
 ធិញ្ចនកមនំ មត្តិ
 តត្ថ មេ ធិរតោ មនោ
 ឯវញ្ច មិ វិហារន្តិ
 ចាមិមា ឧបកច្ចសិ
 តថា មច្ច កកិស្សមិ
 ធិ មេ មត្តម្យំ ធន្យសិកិ ។

វង្សសំយោគ ឱទ្ធស្សវង្ស ពាក្យបង្វិរបស់ព្រះវង្សស :

ពួកគ្នានឹងជាបង្កើនដទៃអ្នកខ្ពង់ខ្ពស់ បានសិក្សាហើយ មានធម្ម
 ដ៏ម៉ា គប្បីបាញ់បាចសាច់ដោយដុំវិញ ចំពោះសត្វទាំងឡាយ
 កុំឱ្យរត់ទៅរួច ពោះបីពួកស្រ្តីមកប្រើទ ជានិស្សតាំងទុំ
 ក៏នឹងមិនអាចធ្វើអាត្មាអញ ដែលបំភាន់ក្នុងធម៌របស់ខ្លួនឱ្យ
 ញាប់ញ័របានឡើយ ព្រោះថាពាក្យទុំនេះអាត្មាអញបា រូប
 អំពីចំពោះព្រះក្រុងនៃព្រះពុទ្ធ ជាដៅវង្សនៃព្រះអាទិត្យ
 ហើយ ចិត្តរបស់អាត្មាអញគ្រេកអរ ក្នុងផ្លូវជាទីកាន់ព្រះ
 ឱព្យាននោះហើយ ម្ចាស់នៃភិលេស បើអ្នកចូលមករក
 អាត្មាអញ ដែលកុំកុំនៅយ៉ាងនេះ ម្ចាស់មច្ច អ្នកឯងមិន
 ឃើញផ្លូវរបស់យើង យ៉ាងណា យើងនឹងធ្វើ យ៉ាងនោះ ។

ទុតិយំ អវិចិត្តំ

[២០៧] ឯកំ សមយំ អាយស្មា វុទ្ធិសោ អាឡវ័យំ
វិហារតិ អត្តាឡវេ ទតិយេ អាយស្មតា និគ្រោធកម្មេន
ឧបជ្ឈាយេន សទ្ធិ ។ ភេន ខោ បទ សមយេន
អាយស្មា និគ្រោធកម្មេន បន្ទាតត្ថំ បិណ្ឌចាតប្ប-
ជំក្កន្តា វិហារំ បរិសតិ សាយំ វា និក្ខមតិ
អបរដ្ឋំ វា កាលេ ។

[២០៨] ភេន ខោ បទ សមយេន អាយស្មតា
វុទ្ធិសស្ស អនតិវតិ ឧប្បន្ទា ហោតិ វាតោ ចិត្តំ អនុទ្ធិ-
សេតិ ។ អថខោ អាយស្មតា វុទ្ធិសស្ស ឯតទហោសិ
អលាតា វត មេ ទ វត មេ លាតា ទុល្លទ្ធិ វត មេ ទ
វត មេ សុលទ្ធិ យស្ស មេ អនតិវតិ ឧប្បន្ទា វាតោ
ចិត្តំ អនុទ្ធិសេតិ តិ កុតេត្ថ លត្តា យំ មេ បរេ
អនតិវតិ វិហារេត្ថា អតិវតិ ឧប្បន្ទាយ្យំ យទ្ធជាហិ

អវិចិត្តំ ទី ២

[២០៩] សម័យមួយ ព្រះវង្សិសៈមានកាយ គង់នៅក្នុងក្រុម-
ទ្រព្យវេនិយ ទៀបក្រុងកាឡវិ ជាមួយនឹងទេវជ្ឈាយំ ឈ្មោះនិគ្រោធក-
ម្មេនមានកាយ ។ សម័យនោះឯង ព្រះនិគ្រោធកម្មេន មានកាយ
ត្រូវបំបែកចិត្តចាក ក្នុងវេលាព្រាយក្នុង កិច្ចលះលោភវិហារ ចេញ
(អំពីវិហារវេរិញ) ក្នុងវេលាល្ងាច ឬក្នុងកាលថ្ងៃស្អែកឡើង ។

[២១០] សម័យនោះឯង សេចក្តីអង្ករ កើតមានដល់ព្រះវង្សិសៈ
មានកាយ ទាំងពួកៈ ក៏ញ៉ាំងកុសលចិត្តឱ្យវិនាស ។ ព្រះវង្សិសៈមាន
កាយ មានសេចក្តីត្រិះរិះ យំនិរនេថា អើប្តី កក្កាអញ ទេញជាមិនមាន
លាភ អើប្តី លាភមិនមានដល់កក្កាអញឡើយ អើប្តី អក្កកាតជា
មនុស្ស កក្កាអញ បានដោយពាក្យ អើប្តី អក្កកាតជាមនុស្ស កក្កា
អញ មិនបានដោយល្អៗទេ ព្រោះថា សេចក្តីអង្ករ កើតឡើងដល់កក្កា
អញ ពនៈក៏ញ៉ាំងកុសលចិត្តឱ្យវិនាស ពួកដទៃទៃប្តីចេះគ្នាបង្កើតសេចក្តី
អង្ករបេសកក្កាអញ ហើយធ្វើសេចក្តីក្រែកអេ ឱ្យកើតឡើងដោយហេតុ
ណា ហេតុនោះ កក្កាអញប្តីបានជនទាំងនោះអំពីទំណា ក្នុងពួកនោះ

វង្សសំយុង្គ អភិស្សត្រ ពាស្រុច្ឆបសំប្រវង្គសៈ

អត្តនា វ អត្តនោ អនគិរតិ វិហោនេត្វា អភិរតិ ឧប្បា-
នេយ្យន្តិ ។

[២១១] អថេតា អាយហ្មា វង្សសោ អត្តនា វ
អត្តនោ អនគិរតិ វិហោនេត្វា អភិរតិ ឧប្បា-
នេយ្យន្តិ វេលាយំ វេហ តាជាយោ អកាសិ

អរតិញ្ច រតិញ្ច បហាយ
សត្វសោ គេហសិគញ្ច វិតក្កិ
វនមំ ន កាយេយ្យ កុហិត្វ
ចិត្វនេថា អននោ(១)ស ហិ ភិក្កុ
យមិទ បមវិត្វ វេហាសិ
រូបតតញ្ច ជគតោតទំ
កិត្វិ បវិជយ្យតិ សត្វមចិត្វ
ឯវិ សមេច្ឆ ចរន្តិ មុតត្តា
ឧបទិស្ស ជនា គទិភាស

១ ម. អនោ ស វិត្វ ។

វង្សសំយុង្គ អភិស្សត្រ ពាស្រុច្ឆបសំប្រវង្គសៈ

បើដូច្នោះ មានតែការអញ្ជើញរបស់ ខ្ញុំសេចក្តីអង្គុករបស់ខ្លួន ដោយ
ខ្លួនឯង ហើយធ្វើសេចក្តីត្រេកអរ ឱ្យកើតឡើង ។

[២១១] លំដាប់នោះឯង ប្រវង្គសៈមានអាយុ ក៏បន្ទាប់
សេចក្តីអង្គុករបស់ខ្លួន ដោយខ្លួនឯង ហើយធ្វើសេចក្តីត្រេកអរ ឱ្យកើត
ឡើង ប្រពោលគាត់ពុំទ្បាយនេះ ក្នុងវេលានោះថា

ភិក្កុណាលរបង ខ្ញុំសេចក្តីមិនត្រេកអរផង ខ្ញុំសេចក្តីត្រេក
អរផង ខ្ញុំវិតក្កុវេលាកស្រីយ ខ្ញុំផ្ទះភិកាមគុណផង ដោយ
ប្រការពុំទ្បាយ ហើយមិនធ្វើខ្ញុំវិប្រាធំ ភិកិលេស ក្នុង
ការម្មណ៍ណាមួយឡើយ ភិកុនារេយ្យនោះថា មិនមានវិប្រាធំ
ភិកិលេស ជាអ្នកប្រាសចាកគណ្ណ របស់អ្វីមួយ ក្នុងលោក
នេះ ដែលមានប្រប័តរលីវែនដីក្តី ដែលប័តរលីវាកាសក្តី
ដែលប័តរនៅក្នុងវែនដីក្តី(១) របស់ពុំទ្បាយនោះ មិនទៀត
វេលាគ្រាំគ្រាទៅ ពួកដទៃដែលស្គាល់ច្បាស់ ខ្ញុំអត្តនា
តែងមកប្រជុំយ៉ាងនេះ តែងដាច់ពាក់ក្នុងទប់ពុំទ្បាយ

១ សំដៅយកពិភពនា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិញ្ញា
 ទិដ្ឋសុតេ បដិយេ ច មុតេ ច
 ឯត្ថ វិចារនយ(១) ធន្ទមនេដោ
 យោ ឯត្ថ(២) ធន លំម្បតិ តំ មុទិមាហុ
 អថ សដ្ឋិសិកា សវិតត្តា
 បុត្តជ្ជនតាយ អធន្ទទិវិដ្ឋា
 ធន ច វដ្ឋតតស្ស(៣) កុហិញ្ញិ
 យោ បធន ទុដ្ឋល្មកាលី ស ភិក្ខុ
 ធនោ ចិរេត្តសមាហិតោ
 អកុហិតោ ធិបតោ អថិហាលុ
 សន្តិ បទិ អដ្ឋតមា មុទិ បដិច្ច
 បវិទិត្តោ កត្តតិ កាលន្តិ ។

១ ១. មោទិយ ។ ២ ១. កត្ត ។ ៣ ១. ធន វដ្ឋតតស្ស ។ ៤. វដ្ឋតតោ ធន្ស ។

អ្នកឯងជាបុគ្គល មិនមានល្អាតជាគ្រឿងញាប់ញ័រ ចូរបោះ
 បង់ម្លប់ចំណង់ ក្នុងរូបដែលឃើញហើយ ក្នុងសំឡេងដែល
 ឮហើយ ក្នុងក្លិននិងរសដែលប៉ះពាល់ហើយ ក្នុងជាដុំផ្លា-
 យ្យណ៍ ដែលពាល់ត្រូវហើយ អ្នកណាមិនដាក់នៅ ក្នុង
 បញ្ហាមគុណនេះ ពួកជនហៅអ្នកនោះ ថាជាអ្នកប្រាជ្ញ
 មួយទៀត ភែក្កៈទាំងឡាយ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌
 កាស្រីយន្តវិការម្នាក់ ៦ តាំងនៅក្នុងពួកបុត្តជ្ជន បុគ្គល
 ណា មិនទៅកាន់គិលេសវដ្ឋៈ ក្នុងទិលាមួយ ទាំងមិន
 ពោលពាក្យកាត្រក់ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាភិក្ខុ ជាអ្នកប្រាជ្ញ
 មានចិត្តតាំងមាំ អស់កាលជាយូរអែន្លឹង ជាអ្នកមិនកុហក
 មានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងវិញ្ញាណ ទាំងមិនមានសេចក្តីស្រឡាញ់
 ឈ្មោះថាជាអ្នកប្រាជ្ញ បានគ្រាសំដីនិទ្ទេសព្រះនិព្វាន មួយ
 ទៀត បុគ្គលនោះបរិនិព្វានហើយ ព្រោះកាស្រីយព្រះនិព្វាន
 ភែក្កិទន្តីនិទ្ទេសព្រះនិព្វានកាល ។

តតិយំ បេសលាតិមញ្ញត្តសម្បទានុ

[២១២] ឯកំ សមយំ អាយស្មា វន្តិសោ អន្តរិយំ
 វិហរតិ អត្តានុវេ ចេតិយេ អាយស្មតា ធិត្រាធន-
 កាច្យេន ឧបដ្ឋាយេន សន្តិ ។ តេន ទោ បទ សម-
 យេន អាយស្មា វន្តិសោ អត្តនោ បដិកាលោន អញ្ញោ
 បេសលេ ភិក្ខុ អតិមញ្ញតិ ។ អថទោ អាយស្មតោ
 វន្តិសស្ស ឯតនហោសិ អលាភា វត មេ ន វត មេ
 លាភា ទុល្លទ្ធិ វត មេ ន វត មេ សុលទ្ធិ យាហំ អត្តនោ
 បដិកាលោន អញ្ញោ បេសលេ ភិក្ខុ អតិមញ្ញតិ ។

[២១៣] អថទោ អាយស្មា វន្តិសោ អត្តនោ វ
 អត្តនោ វិច្ឆជិសារំ ឧប្បាទេន្ទា តាយំ វេលាយំ វេលា
 កថាយោ អភាសិ

បេសលាតិមញ្ញត្តសម្បទានុ ទី ៣

[២១២] សម័យមួយ ព្រះវិន័យសម្បទានុ ទៅក្នុងអត្តានុវេ-
 លេភិយ ទៀបព្រំភិក្ខុវិ ជាមួយនឹងបដ្ឋាយំ ឈ្មោះធិត្រាធនកម្មៈ
 ដ៏មានកាយ ។ កំសម័យនោះឯង ព្រះវិន័យសម្បទានុ មើលឃើញ
 ឧប្បាទនៃ ដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ដោយសេចក្តីល្អសរសៃ
 របស់ខ្លួន ។ លំដាប់នោះ ព្រះវិន័យសម្បទានុ មានសេចក្តីត្រិះរិះ
 យ៉ាងនេះថា អើប្តី ភិក្ខុអញ ពេញជាមិនមានលាភ អើប្តី លាភ
 មិនមាន ដល់ភិក្ខុអញឡើយ អើប្តី អត្តភាពជាមនុស្ស ភិក្ខុអញ
 បានដោយភក្រក់ អើប្តី អត្តភាពជាមនុស្ស ភិក្ខុអញ មិនបានដោយ
 ល្អទេ ព្រោះភិក្ខុអញ មើលឃើញក្នុងកំដៅ ដែលមានសីលជាទី
 ស្រឡាញ់ ដោយសេចក្តីល្អសរសៃរបស់ខ្លួន ។

[២១៣] លំដាប់នោះ ព្រះវិន័យសម្បទានុ ក៏ធ្វើសេចក្តី
 ក្តៅក្រហាយរបស់ខ្លួន ឲ្យកើតឡើងដោយខ្លួនឯង ហើយកាលខ្លួនគាត់
 ទាំងឡាយនេះ ក្នុងវេលានោះថា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិទ្ធិ
 មានសិ ជហស្សុ កោតម
 មានបដមិច(១) ជហស្សុ
 អសេសិ មានបដមិច(២) មុត្តិកោ
 វិញ្ញដិសាវិហុក ចិរត្តិ
 មក្ខេន មក្ខិតា បដា
 មានហតា(៣) និរយំ បបតត្ថិ
 សោទត្ថិ ជនា ចិរត្តិ
 មានហតា និរយំ ឧបបន្នា
 ទ ហិ សោទតិ ភិក្ខុ កុណាចិ
 មក្ខដិដោ សម្មាបដិបន្នោ
 កត្តិកុ សុទកុ អនុកោតិ
 ធម្មនសោតិ(៤) ភមាហុ ភដត្តិ(៥)
 ភស្មា អទិលោទ បដានក
 ធីវណោចិ បហាយ វិសុទ្ធា
 មានញ បហាយ អសេសិ
 វិជ្ជាយន្តកោ សមិការិភិ ។

១ ឧ.ម. មានបហញ ជហស្សុ ។ ២ ឧ.ម. មានបដសិ សុប្បិដោ ។ ៣ ឧ. មាន-
 ភតា ។ ៤ ឧ. ធម្មកោតិ ។ ៥ ឧ. ធម្មស្សោតិ ។ ៥ ឧ. បហិត្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិទ្ធិ

ខ្លួនអ្នកជាសាវ័កព្រះភាគម អ្នកចូលរូបនិ ខ្ញុំចិត្តមាន
 ចេញ ចូលរូបនិខ្ញុំកន្លងខែមាន ក្នុងកាយនេះចេញ បុគ្គល
 ដែលមានសេចក្តីក្រហាយ អស់កាលជាយូរអង្វែង គួរ
 តែលរូបនិខ្ញុំកន្លងខែមាន ក្នុងកាយនេះ កុំឱ្យសេសសល់
 ពាក្យសត្វដែលប្រឡាក់ ដោយសេចក្តីលុបគុណ ដែល
 ត្រូវមានបៀតបៀនហើយ វែមនិធ្លាក់ទៅក្នុងទរក ពួក
 ជន ដែលត្រូវមានបៀតបៀនហើយ តែងទៅកើតក្នុងទរក
 សោកសៅ អស់ព្រឹកជាយូរអង្វែង ភិក្ខុដែលឈ្នះកិលេស
 ដោយមគ្គ ប្រតិបត្តិដោយប្រពៃ វែមនិមិនសោកសៅ
 ក្នុងកាលណាម្តងឡើយ វែមនិបាននូវសេចក្តីសរសើរ និង
 សេចក្តីសុខ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយហៅភិក្ខុនោះ ដែលមាន
 សកាតដូច្នោះថា ជាអ្នកឃើញធម៌ ហេតុដូច្នោះ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ ជាអ្នកមិនរើក្តីក្តី មានព្យាយាម លរូបនិខ្ញុំ
 និរណៈទាំងឡាយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធ លរូបនិមានមិនឱ្យ
 សេសសល់ ហើយធ្វើខ្ញុំច្របំផុត នៃកិលេសដោយវិជ្ជា ជា
 អ្នកស្ងប់រម្ងាប់ ។

បញ្ជី អាណន្តស្រី

(២០៤) ឯកំ សមយំ អាយស្មា អាណន្តា សាវត្ថិយំ
វិហរតិ ជេតវិនោ អនាជបិណ្ឌិកាស្ស អារាមេ ។ អថទោ
អាយស្មា អាណន្តា បុត្រស្រីសមយំ ធិវាសេត្វា បត្តិច័រ-
មាឆាយ សាវត្ថិយំ បិណ្ឌាយ ចាវសិ អាយស្មតា
វង្សសេន បញ្ចាសមណោ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
អាយស្មតោ វង្សសស្ស អនកិរតិ ឧប្បន្នា ហោតិ វគោ
ចិត្តំ អនុទ្ធិសេតិ ។

(២០៥) អថទោ អាយស្មា វង្សសោ អាយស្មន្តិ
អាណន្តំ កាថាយ អជ្ឈកាសិ

- តាមរាគេន ឧយ្ហាមិ
- ចិត្តំ មេ បរិធម្មតិ
- សាទុ និព្វាបនំ ព្រហ្មិ
- អនុកម្ម្យាយ តោតមាតិ ។

អាណន្តស្រី ទំ ៤

(២០៤) សម័យមួយ ព្រះអាណន្តមានអាយុ គង់នៅក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាជបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថិ ។ គ្រាខាងឯង
ព្រះអាណន្តមានអាយុ ស្បៀកស្បង់ប្រដាប់ប្រាណៈ ក្នុងវេលាព្រឹក
ព្រហាម ចូលទៅបិណ្ឌាបាត ក្នុងក្រុងសាវត្ថិ មានព្រះវង្សស្រីមានអាយុ
ជាបញ្ចសមណៈ ។ សម័យនោះ សេចក្តីអង្រែកកើតឡើង ដល់ព្រះ
វង្សស្រីមានអាយុ ចំណែកក៏ធ្វើកុសលចិត្តវិទ្យាខាស ។

(២០៥) ទើបព្រះវង្សស្រីមានអាយុ បានពោលនឹងព្រះអាណន្ត
មានអាយុ ដោយគាថា ថា

- បតិគ្រលោក ជាគោតមគោត្រ ប្តូរក្តីដោយកមរតៈ ចិត្ត
- របស់ប្តូរក្តីព្រហាយណាស់ សូមរោកមេត្តា សំដែនធម៌
- ជាគ្រឿងរំលត់តៈ ដោយសេចក្តីអនុគ្រោះឲ្យបាន ។

(២០៦) សញ្ញាយ វិបរិយេសា
 ចិត្តន្ត បរិធម្មតិ
 ចម្មត្តំ បរិវដ្ឋេហិ
 សុកំ កត្តបសញ្ញាភិ
 សង្ខារេ បរតោបស្ស
 ទុក្ខតោ មា ច អត្តតោ
 ចិត្តាបេហិ មហាកកិ
 មា ធម្មតោ បុទប្បុដិ
 អសុកាយ ចិត្តំ កាវេហិ
 ឯកត្តំ សុសមាហិតិ
 សតិ កាយកតា គ្យត្ត
 ចិត្តិទាធិបុណោ កវ
 អចមិត្តញ កាវេហិ
 មាទានុសយមុជ្ជមា
 តតោ មាទាភិសមយោ
 ឧបសន្តោ ចរិស្សសីតិ ។

(២០៦) ព្រះភានន្ត ពោលថា ចិត្តរបស់លោកក្រៅ
 ក្រហាយ ព្រោះសេចក្តីប្រមូលនៃសញ្ញា លោកចូររៀនទៅ
 ចម្មត្តល្អវ័យប្រកបដោយកន្លះចេញ ហើយគិតពោលសង្ខារ
 ពុំដឹងខ្លួន ថាជាបេសដៃខ្លួន ថាជាទុក្ខ កុំគិតពោលថាជា
 បេសខ្លួនឡើយ ចូរធ្វើកន្លះដំបូងរួចចាត់ទៅ កុំមាន
 សេចក្តីក្រហាយរឿយៗឡើយ លោកចូរចំរើនខ្លួនចិត្ត
 ឲ្យមានការងារល្អតែមួយ ឲ្យគាំទ្រដោយប្រពៃ ដោយ
 អសុភារម្មណ៍ កាយគតាសតិ ចូរមានផលវេលាក លោក
 ចូរជាអ្នកមានសេចក្តីឡើយណាយច្រើន ចូរចំរើនខ្លួនចិត្ត
 គឺវិបស្សនា ដកខ្លួនចាកខុសវេទចេញ ហើយជាអ្នកមានចិត្ត
 ស្ងប់រង្ស៊ីប្រព្រឹត្តទៅ ដោយការយល់ច្បាស់ខ្លួនឯងនោះ ។

បញ្ចម៌ សុភាសិតសូត្រ

[២០៧] សាវត្ថិវិណិច័យ ។ តត្រ ទោ កកវា កិក្ខុ
 អាមន្តេសិ កិក្ខុវេតិ ។ កនន្តេតិ ត កិក្ខុ កកវេតោ
 មទ្ធស្សោសុំ ។ កកវា ឯតនវេត ចត្វហិ កិក្ខុវេ អន្តេ-
 ហិ សមញ្ញាគតា វាចា សុភាសិតា ហោតិ ទោ ទុក្ខា-
 សិតា អនុវដ្ឋា ច អនុវដ្ឋា ច វិញ្ញាណំ ។ កកវេហិ
 ចត្វហិ ។ វេច កិក្ខុវេ កិក្ខុ សុភាសិតិយេវ ភាសតិ
 ទោ ទុក្ខាសិតំ ធម្មិយេវ ភាសតិ ទោ អធម្មំ មិយិយេវ
 ភាសតិ ទោ អធម្មិយំ សទ្ធិយេវ ភាសតិ ទោ
 អសីតំ ។ វេមហំ ទោ កិក្ខុវេ ចត្វហិ អន្តេហិ
 សមញ្ញាគតា វាចា សុភាសិតា ហោតិ ទោ ទុក្ខាសិតា
 អនុវដ្ឋា ច អនុវដ្ឋា ច វិញ្ញាណំ ។

សុភាសិតសូត្រ ទី ៥

[២១៧] សាវត្ថិវិចារ ។ ក្នុងវិចារេវេនិ ព្រះមានព្រះភាគ
 ច្រើនត្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកថា ខ្លួនកិក្ខុទាំងឡាយ ។ កិក្ខុទាំង
 នោះ ទទួលព្រះបទ្ទូលព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។
 ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ដូច្នោះថា ខ្លួនកិក្ខុទាំងឡាយ វាចាប្រកប
 ដោយអង្គ ៤ ឈ្មោះថាសុភាសិត មិនមែនទុក្ខាសិតទេ ជាការមិនមាន
 ទោសផង ដែលអ្នកប្រាជ្ញមិនគំរេវៀលផង ។ វាចាដែលប្រកបដោយ
 អង្គ ៤ តើដូចម្តេច ។ ខ្លួនកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ វេនិ
 ពោលពាក្យសុភាសិត មិនពោលពាក្យទុក្ខាសិតទេ ពោលពាក្យជា
 ធម៌ មិនពោលពាក្យមិនជាធម៌ទេ ពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ មិន
 ពោលពាក្យមិនជាទីស្រឡាញ់ ទេ ពោលពាក្យពិត មិនពោលពាក្យ
 កុហកទេ ។ ខ្លួនកិក្ខុទាំងឡាយ វាចាប្រកបដោយអង្គ ៤ នេះឯង
 ឈ្មោះថាសុភាសិត មិនមែនទុក្ខាសិតទេ ជាការមិនមានទោសផង
 ដែលអ្នកប្រាជ្ញមិនគំរេវៀលផង ។

សុត្តនិកាយ សំបុត្រនិកាយស្ស សភាវិញ្ញា

[២១៨] ឥន្ទរោង កកវា ឥន្ទិ វត្តាច សុត្តនោ

អថាបរិ ឯកនរោង សត្វា

សុកាសំតិ ឧត្តមមាហុ សុត្តោ

ធម្មិ កណោ ចាធម្មន្តិ ធុតិយំ

មិយំ កណោ ចាធម្មិយន្តិ តតិយំ

សត្វំ កណោ ចាលិកន្តិ ធុតុត្តនិ ។

អថ(១) អាយស្មា វត្តិសោ ឧដ្ឋាយាសថា ឯកំសំ
ឧត្តកំសត្តិ កកវា យេន កកវា តេនញ្ញាលិម្បណមេត្វា
កកវន្តិ ឯកនរោង បដិភាតិ មិ កកវា បដិភាតិ មិ
សុត្តនាតិ ។ បដិភាតុ តំ វត្តិសាតិ កកវា អរោង ។

[២១៩] អថ(១) អាយស្មា វត្តិសោ កកវន្តិ សម្មត្វា

សុត្តាហិ តាថាហិ អភិក្កវិ

សុត្តនិកាយ សំបុត្រនិកាយ សភាវិញ្ញា

[២១៩] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់កាសិកនេះហើយ លុះ
ព្រះសុត្តកថាហេតុ ទ្រង់ត្រាស់កាសិកនេះហើយ ក៏ទ្រង់ត្រាស់តាម
នេះទៅទៀតថា

ពួកសប្បុរស ពោលសុកាសិក ជាពាក្យន្តិទ្ធីសំ (ទី ១)

ពោលពាក្យជាដំបូង មិនពោលពាក្យមិនជាដំបូង ពោះជាទី ២

ពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ មិនពោលពាក្យមិនជាទីស្រឡាញ់

ពោះជាទី ៣ ពោលពាក្យពិត មិនពោលពាក្យ

កុហក ពោះជាទី ៤ ។

លំដាប់ពោះឯង ព្រះវត្តិស្វៈ មានកាយ ព្រោកចាកអាសនៈ

ហើយធ្វើអ្នកស្រឡាត់ស្រឡាញ់ ប្រណម្បអញ្ជូលី ត្រូវទៅគេព្រះ
មានព្រះភាគ ហើយពោលពាក្យនេះ នឹងព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រ
ព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសំដែងដំបូង បពិត្រព្រះសុត្ត ខ្ញុំ
ព្រះអង្គសូមសំដែងដំបូង ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
វត្តិស្វៈ អ្នកចូលសំដែងដំបូង ។

[២២០] លំដាប់ពោះឯង ព្រះវត្តិស្វៈមានកាយ ទុនពោល

សារសិវ្រះមាត្រ កន ដោយតាមតំណិច្បាយជ័សមក្ខ ក្នុងទី
ចំពោះព្រះក្រុងថា

វង្សសំយត្តស្ស សុភាសិតសុត្ត ភវន្តិភិប្បិ
 តមេវ វាចំ កាសេយ្យ
 យាយត្តាទំ ធន តាមយេ
 មវេ ធន វិហឹសេយ្យ
 សា វេ វាចា សុភាសិតា
 មិយវាចមេវ កាសេយ្យ
 យា វាចា មដិទន្ទិកា
 យំ អថាធាយ ចាចាទិ
 មវេសំ កាសតិ មិយំ
 សទ្ធិ វេ អមតា វាចា
 ឋស ធម្មោ សទន្តោ
 សត្តេ អត្តេ ធន ធម្មេ ធន
 អាហុ សន្តោ មតិដ្ឋិតា
 យំ តុន្តោ កាសតិ វាចំ
 ខេមិ ទិព្វាធមត្តិយា
 ធុក្ខុស្សន្តកំរិយាយ
 សា វេ វាចាធម្មត្តមានតិ ។

វង្សសំយត្ត សុភាសិតស្ស សេច្ឆិសកសិព្រហេន្រ្តរោ
 បុគ្គលមិនធ្វើខ្លួនឱ្យក្តៅ ដោយវាចាណា ធម្មិកោលវាចា
 នោះឯង មួយទៀត បុគ្គលមិនប្រើប្រាស់ភ្នែកដទៃ
 (ដោយវាចាណា) វាចានោះឯង ឈ្មោះថាសុភាសិត វាចា
 ណា ដែលគេច្រកអះ បុគ្គលធម្មិកោល ខ្លាចវាចានោះ
 ជាវាចាជាទីស្រឡាញ់ បុគ្គលកោល ខ្លាចវាចាណា មិនកាន់
 យកវាចាជាទីក្រក់ កោលខ្លាចវាចាជាទីស្រឡាញ់ ដល់ដទៃ
 ទាំងឡាយដទៃ (បុគ្គលធម្មិកោលខ្លាចវាចានោះ) ពាក្យពិត
 ឈ្មោះថាវាក្យមិនស្តាប់ គមិននោះជាប្រវាណី ពួកសម្បុ-
 រសេ កាំងនៅហើយក្នុងសប្តុះ ដែលជាអន្តរាគមន៍ ជាធម៌ផង
 ព្រះគុដ្ឋប្រជុំកោលវាចាណា ជីក្សេមក្សាន្ត ដើម្បីដល់ខ្លា
 ព្រះម៉ែព្រាង ឯងធ្វើខ្លាចបំផុតទុក្ខបាទ វាចានោះឯង ជា
 វាចាដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ជាងវាចាទាំងឡាយ ។

ធម្មំ សារីបុត្តសុត្តំ

[២២០] ឯកំ សមយំ ភាយស្មា សារីបុត្តោ សា-
វគ្គិយំ វិហារតំ ជេតវនំ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាណមេ ។
តេន ទោ ចន សមយេន ភាយស្មា សារីបុត្តោ ភិក្ខុ
ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សេតិ សមាធមេតិ សមុត្តេ-
ដេតិ សម្បហំសេតិ ចោរិយា វិហាយ វិស្សដ្ឋាយ
អនេសកណ្ណយ អត្តស្ស វិញ្ញាបនិយា ។ តេ ច ភិក្ខុ
អដ្ឋិកត្វា មនសិកត្វា សព្វចេតសោ សមន្តាហរិក្វា
ឱហិតសោតា ធម្មំ សុណាត្ថំ ។

[២២១] អថទោ ភាយស្មតោ រត្តំសស្ស ឯតន-
យោសិ អយំ ទោ ភាយស្មា សារីបុត្តោ ភិក្ខុ
ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សេតិ ។ បេ ។ អត្តស្ស វិញ្ញា-
បនិយា តេ ច ភិក្ខុ អដ្ឋិកត្វា ។ បេ ។ ធម្មំ
សុណាត្ថំ យទ្ធាហំ ភាយស្មតំ សារីបុត្តំ សមុទា-
ស្សាហិ កថាហិ អភិក្ខុដេយ្យត្ថំ ។ អថទោ ភាយស្មា
វត្តិសោ ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តំ ករិក្វា

សារីបុត្តសូត្រ ទី ៦

[២២០] សម័យម្ហេ ព្រះសារីបុត្តមានកាយុ នៅក្នុងវត្ត
ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេនី ទៀបគ្រុនសារីត្ថំ ។ ក៏សម័យនោះ
ព្រះសារីបុត្តមានកាយុ បានពន្យល់ពួកភិក្ខុ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់
យកកាម ឲ្យពាចរាន ឲ្យរែកយដោយធម្មិតថា ដាវចាបបិណ្ឌិកដោយ
អត្តនិវេទនច្បាស់លាស់ ដាវចាបករោស អាចញ្ជាតិបុគ្គល ឲ្យដឹង
ច្បាស់ឲ្យសេចក្តីបាន ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ធ្វើឲ្យជាប្រយោជន៍ ធ្វើទុក
ក្នុងចិត្ត ប្រមូលខ្លួនទាំងអស់ ផ្សំគ្រឿងស្តារធម៌ ។

[២២១] សំដាប់នោះឯង ព្រះវត្តិសៈមានកាយុ មានសេចក្តី
ត្រិះរិះដូច្នោះថា ព្រះសារីបុត្តមានកាយុនេះឯង បានពន្យល់ពួកភិក្ខុ ឲ្យ
ឃើញច្បាស់ដោយធម្មិតថា ។ បេ ។ ដាវចាអាចញ្ជាតិបុគ្គលឲ្យដឹងច្បាស់
ឲ្យសេចក្តីបាន ចំណែកភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ធ្វើឲ្យជាប្រយោជន៍ ។ បេ ។
ស្តាប់ធម៌ បើដូច្នោះ មានតែអាក្ខរក្ស ពោលសរសើរព្រះសារីបុត្តមាន
កាយុ ដោយភាពទាំងឡាយដ៏សមគួរ ក្នុងចំពោះមុខ ។ ទើបព្រះ
វត្តិសៈមានកាយុ ក្រោកចាកកាសនៈ ធ្វើទុក្ខសន្តិៈផ្សំស្មារតី

វង្សសំយុង្គស្ស សារីបុត្តសុត្ត សារីបុត្តវិជ្ជា

យេនាយស្នា សារីបុត្តោ តេជញ្ញលំម្បណាមេត្វា អា-
យស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទរោច បដិភាតិ មំ អាវុសោ
សារីបុត្ត បដិភាតិ មំ អាវុសោ សារីបុត្តាតិ ។ បដិភាតុ
តំ អាវុសោ វង្សសាតិ ។

(២២២) អដទោ អាយស្នា វង្សសោ អាយស្មន្តំ

សារីបុត្តំ សម្មទា សរុទាហំ កាថាហំ អភិវុទ្ធំ

កម្ពីរបញ្ញោ មេនាវី

មគ្គមគ្គស្ស កោវិទោ

សារីបុត្តោ មហាបញ្ញោ

ធម្មំ នេសេតិ កិក្កុដិ

សង្កត្តេនបិ នេសេតិ

វិក្ការេនបិ ភាសតិ

សាលីកា វិយ ធិត្យោសោ

វង្សសំយុង្គ សារីបុត្តសុត្ត សេចក្តីសរសើរព្រះសារីបុត្ត

ប្រណម្យអញ្ញាសី ឆ្ពោះទៅរកព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ហើយរោលពាក្យ
នេះ នឹងព្រះសារីបុត្តមានអាយុថា បពិត្រព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ខ្ញុំសូម
សំដែងធម៌ បពិត្រព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ខ្ញុំសូមសំដែងធម៌ ។ ព្រះ
សារីបុត្តតបថា អើអាវុសោវង្សសៈ ចូរលោកសំដែងធម៌ចុះ ។

(២២២) សំគាប់នោះឯង ព្រះវង្សសៈមានអាយុ រោលសរ-

សើរព្រះសារីបុត្តមានអាយុ ដោយភាពពំនឿយជ័យសមន្ត ក្នុងទី

ចំពោះមុខថា

ព្រះសារីបុត្តជាអ្នកប្រាជ្ញ មានបញ្ញាជ្រាលជ្រៅ ជាអ្នក

ល្ងាសក្នុងមគ្គនិងមិនមែនមគ្គ មានបញ្ញាច្រើន តែងសំដែង

ធម៌ដល់ភិក្ខុពំនឿយ សំដែងដោយសន្តិចរូរ សំដែង

ដោយពិស្តាររូរ មានសំឡេងតិកតិក ដូចជាសត្វសាលីកា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សតាវវិទ្ធា
 បដិកាលំ មុទិវិយំ
 តស្ស តំ ទេសយន្ត ម្ម
 សុណាន្តំ មទុរំ តិរំ
 សវេន វជជិយេន
 សវជិយេន វកុតា
 ឧទក្កចំត្តា មុទិតា
 សោតំ ឱទេម្ហំ កិក្ខុវេតិ ។

សត្តមំ បរិវារណសុត្តំ

(២២៣) ឯកំ សមយំ កកវំ សារត្តិយំ វិហារ-
 តិ បុត្រាមេ មិតារមាតុ ប្រាសាទេ មហតា កិក្ខុ-
 សង្ឃន សន្តិ មញ្ញមត្តេហិ កិក្ខុសតេហិ សត្វេហេវ
 អរហន្តេហិ ។ តេន ខោ ចន សមយេន កកវំ ត-
 ទហុចោសថេ បណ្ណវសេ ចរាវណាយ កិក្ខុសង្ឃវរិវុ-
 តោ អដ្ឋោកាសេ ធិសិដ្ឋោ រោតិ ។ អថខោ ក-
 កវំ កុណ្ឌិក្ខតំ កិក្ខុសង្ឃំ អទុវិលោកេត្វា កិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ហន្តនាចិ កិក្ខុវេ បវរយាមិ(១) វេ ន ច មេ
 កិញ្ចិ ករហេថ កាយំតំ វា វជជិយេតំ វាតិ ។

១ ឧ. បរិពមិ ។

បញ្ចេញខ្ញុំប្រាជ្ញាដំរើសេស ភ្នកកុំតាំងតាស្តាប់ខ្ញុំវាចាដ៏ពិរោះ
 បេសំលោក ដែលកំពុងសំដែងធម៌នោះ កិក្ខុចាំឡាយ
 មានចិត្តអវិល្លាតរឿង មានចិត្តរីករាយដោយសំឡេង ដែល
 គួរត្រេកអរ គួរស្តាប់ ជាសំឡេងដ៏ពិរោះ ហើយផ្ទៀង
 ត្រចៀកស្តាប់ ។

បរិវារណសូត្រ ទី ៧

(២២៤) សមិយមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងប្រាសាទ
 ខែមិតារមាតា ឈ្មោះបុត្រាមេ ទៀបក្រុងសាវតិ ជាមួយនឹងកិក្ខុ-
 សង្ឃច្រើន នីតិក្ខុប្រមាណ ៥០០ រូប សុទ្ធតែជាព្រះអរហន្ត ។ កិ-
 ក្ខុសមិយនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ មានព្រះកិក្ខុសង្ឃ តាល់គ្រៀប
 ត្រា គង់ក្នុងទីវល ក្នុងវិថូបណ្ណវសីបរាណា ជាថ្ងៃទារុសថ៍នោះ ។
 ត្រាខាងឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ផ្ទៀងព្រះទេត្រេទគរេញកិក្ខុសង្ឃ
 ដែលនៅស្ងៀមហើយ ត្រាស់ហៅកិក្ខុចាំឡាយមកថា ខ្ញាលកិក្ខុចាំ
 ឡាយ ឆ្លើយចុះ ដទ្បុរខេះ គថាគកបរាណា ដល់អ្នកចាំឡាយ
 ភ្នកចាំឡាយ មិនគំរះដៀលនូវកម្មតិចតួច ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយទ្វារ
 ថ្នាំថ្នាំ របស់គថាគករទេ ។

វិន័យសម្ពុទ្ធស្ស បរិណិរុទ្ធស្ស សារីបុត្តវិទ្ធិ

(២២២) បរិ វុត្ត អាយស្មា សារីបុត្តា ឧដ្ឋាយា-
 សថា ឯកសិរិ ឧត្តរាសន្តិ កវិទ្ធា យេន កកវា តេនញ្ច-
 លិម្បណារមត្វា កកវន្តិ ឯកនេវេន ន ទោ មយំ
 កន្ត កកវតោ កិញ្ចំ កវហាម កាយិកំ វា វាសិកំ
 វា កកវា ហំ កន្ត អនុប្បន្នស្ស មត្តស្ស ឧប្បនេតា
 អសញ្ញតស្ស មត្តស្ស សញ្ញនតា អនត្តាតស្ស
 មត្តស្ស អត្តាតា មត្តញ្ញ មត្តវិទ្ធិ មត្តកោរិយោ មត្តានុកា
 ន កន្ត ឯកវហំ សាវតា វិហារន្តិ បញ្ញា សមម្ពុតតា
 អហត្ត ទោ កន្ត កកវន្តិ បវាវមិ ន ច មេ កកវា
 កិញ្ចំ កវហាតិ កាយិកំ វា វាសិកំ វាតិ ។ ន
 ទ្វាហំ តេ សារីបុត្ត កិញ្ចំ កវហាមិ កាយិកំ វា
 វាសិកំ វា បណ្ឌិតោ ភិំ សារីបុត្ត មហាបញ្ញោ
 ភិំ សារីបុត្ត មុត្តប្បញ្ញោ ភិំ សារីបុត្ត ហាសប្បញ្ញោ

វិន័យសម្ពុទ្ធស្ស បរិណិរុទ្ធស្ស សេចក្តីសរសើរព្រះសារីបុត្ត

(២២២) កាលព្រះមានព្រះភាគ ក្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ព្រះ
 សារីបុត្តបានអោយ ក៏ប្រោកបាតភាសនៈ ធ្វើឧត្តរាសន្តិទៀងស្មោះ
 ប្រណម្បអញ្ជូលី ឆ្ពោះទៅក្រោះមានព្រះភាគ ក្រាបខ្លួនព្រះមានព្រះ
 ភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ធំរើន យើងខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានចុះគំរើល
 ខ្ញុំកម្មវិធីក្នុង ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយទ្វារ ឬវិច្ឆារ របស់ព្រះមាន
 ព្រះភាគទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ធំរើន ព្រោះថា ព្រះមានព្រះភាគ ជា
 អ្នកបង្កើតដូរដែលមិនទាន់កើត ឲ្យស្មោះរុងរួមដែលមិនទាន់ស្គាល់ ប្រាប់ដូរ
 ដែលមិនទាន់ប្រាប់ ទ្រង់ដឹងខ្ញុំដូរ ប្រាប់ប្បវត្តខ្ញុំដូរ ល្អាសវិក្កន្តដូរ
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ធំរើន ពួកសាវ័កក្នុងកាលនេះ តែងដើរទៅតាមដូរ
 ដើរតាមប្រោយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ធំរើន ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គ សូមបរិណា
 ចំរោះព្រះមានព្រះភាគ ព្រះមានព្រះភាគ មិនទ្រង់គំរើល ខ្ញុំកម្ម
 វិធីក្នុង ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយទ្វារ ឬវិច្ឆារ របស់ព្រះអង្គទេ ។
 ម្ចាស់សារីបុត្ត កកវតា មិនបានចុះគំរើលខ្ញុំកម្មវិធីក្នុង ដែលប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងកាយទ្វារ ឬវិច្ឆារ របស់អ្នកទេ ម្ចាស់សារីបុត្ត អ្នកជាបណ្ឌិត
 ម្ចាស់សារីបុត្ត អ្នកមានប្រាជ្ញាច្រើន ម្ចាស់សារីបុត្ត អ្នកមានប្រាជ្ញា
 ក្រាស់ ម្ចាស់សារីបុត្ត អ្នកមានប្រាជ្ញា ជាហេតុឲ្យកើតសេចក្តីរីករាយ

សុត្តនិបិដក សំយក្កនិកាយ សតតវគ្គ

ភ្នំ សារីបុត្ត ជវចម្បត្តោ ភ្នំ សារីបុត្ត តិក្ខុប្បត្តោ
 ភ្នំ សារីបុត្ត និព្វេនិកម្បត្តោ ភ្នំ សារីបុត្ត សេយ្យជាមិ
 សារីបុត្ត រត្តោ ចក្កវត្តិស្ស ដេដ្ឋបុត្តា មិគ្គា បវត្តិ-
 តំ ចក្កំ សម្មុទេវ អនុបវត្តតិ វិវាសេវ ទោ ភ្នំ
 សារីបុត្ត មយា អនុត្តរំ ចម្មចក្កំ បវត្តិតំ សម្មុទេវ
 អនុបវត្តសីតិ ។ ទោ ទេ កេវ មេ កន្ត កកា
 កិញ្ចិ កាហាតិ កាយិកំ វា វាចសីកំ វា ឥមេសិ
 មទ កន្ត កកា មញ្ជុំ កិក្ខុសតានំ ទ កិញ្ចិ
 កាហាតិ កាយិកំ វា វាចសីកំ វា ឥមេសិ ម
 ទាហិ សារីបុត្ត មញ្ជុំ កិក្ខុសតានំ ទ កិញ្ចិ
 កាហាមិ កាយិកំ វា វាចសីកំ វា ឥមេសិ ហិ
 សារីបុត្ត មញ្ជុំ កិក្ខុសតានំ សដ្ឋំ កិក្ខុ កេវិជ្ជា
 សដ្ឋំ កិក្ខុ ចន្ទកិញ្ចា សដ្ឋំ កិក្ខុ ឡាតោកាភិម្ពុត្តា

សុត្តនិបិដក សំយក្កនិកាយ សតតវគ្គ

ខ្នាលសារីបុត្ត អ្នកមានប្រាជ្ញាបរិយស ខ្នាលសារីបុត្ត អ្នកមានប្រាជ្ញាមុត
 ខ្នាលសារីបុត្ត អ្នកមានប្រាជ្ញាជំនុំនិយាយនៃខ្ញុំកិលេស ខ្នាល
 សារីបុត្ត ប្រៀបដូចបុគ្គល្យវិបេសស្តេចប្រាជ្ញ វេមនិញ្ចាវិបក្រវិល
 មិគ្គឲ្យប្រព្រឹត្តទៅហើយ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាដោយល្អ យ៉ាងណា ខ្នាល
 សារីបុត្ត អ្នកកិញ្ចាវិមុត្តធម្មចក្រ ដែលគេជាគតឲ្យប្រព្រឹត្តទៅហើយ
 ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាដោយល្អ យ៉ាងនោះដែរ ។ បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 បើព្រះមានព្រះភោគ មិនទ្រង់អង្វើលទ្ធិកម្មតិចក្ខុ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងកាយទ្វារ បូរិច្ចារ របស់ទ្រង់អង្វើទេ បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះព្រះ
 មានព្រះភោគ មិនអង្វើលទ្ធិកម្មតិចក្ខុ ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយទ្វារ
 បូរិច្ចារ របស់ពួកភិក្ខុ ៥០០ នេះដែរ ។ ខ្នាលសារីបុត្ត គេជាគត
 មិនអង្វើលទ្ធិកម្មតិចក្ខុ ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយទ្វារ បូរិច្ចារ របស់
 ពួកភិក្ខុ ៥០០ នេះទេ ខ្នាលសារីបុត្ត ព្រោះថា បណ្តាភិក្ខុចាំ ៥០០នេះ
 ភិក្ខុ ៦០ ប្រជាភោជ្ជបុគ្គល (បុគ្គលទ្វារិច្ចា ។) ភិក្ខុ ៦០ ប្រជាធម្ម-
 ភិក្ខុបុគ្គល (បុគ្គលបាទអភិញ្ញា ៦) ភិក្ខុ ៦០ ប្រជាគោតោភាគិមុត្តបុគ្គល

វិន័យសម្បទានុ ចារណសុត្ត ភវន្តវគ្គិ

អដ ឥតេ បញ្ញាវិមុត្តាតិ ។ អដ ទោ អាយស្មា វន្តីសោ
ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសិ ឧត្តរាសន្តិ កវិន្ទា យេន កត្តា
តេនត្ថាបិឡណាមេត្តា ភវន្តិ ឯតេវេន បដិភាតិ មិ
កត្តា បដិភាតិ មិ សុតតាតិ ។ បដិភាតុ តិ វន្តីសាតិ
កត្តា អវេន ។

[២២៥] អដ ទោ អាយស្មា វន្តីសោ ភវន្តិ សម្ម-

ទា សុត្តាហិ តាដាហិ អភិកុវិ

- អន្តិ បណ្ណាវសេ វិសុទ្ធិយា
- ភិក្ខុបញ្ចសតា សមាគតា
- សញ្ញាជនតទូនច្ឆិទា
- អបិយា ទិណាបុទត្តា ឥសិ

វិន័យសម្បទានុ ចារណសុត្ត សេចក្តីសរសើរព្រះមានព្រះភាគ

(បុគ្គលរូបចាកកិលេស ដោយធម៌ពិវ ធី ប្រសាទបក្ខិនិវត្តិប្រសាទបក្ខិ)
ឯកិកុចំនិទ្ធកាយក្រវីតិវេន ជាបញ្ញាវិមុត្តបុគ្គល (បុគ្គលរូបចាកកិលេស
ដោយប្រាជ្ញ) ។ ទើបព្រះវិន័យសៈមានកាយុ ព្រោកចាកកាយុនៈ ធ្វើ
ឧត្តរាសន្តិវេនិស្សាហនិ ប្រណេម្យអញ្ញាសិ ឆ្ពោះទៅព្រះមានព្រះ
ភាគ ក្រាបចូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះជា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ
ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសំដែងធម៌ បពិត្រព្រះសុភក្ត ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសំដែងធម៌ ។
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ហាលវិន័យសៈ ចូរអ្នកសំដែងធម៌ចុះ ។

[២២៥] លំដាប់នោះឯង ព្រះវិន័យសៈមានកាយុ ពោល
សរសើរព្រះមានព្រះភាគ ដោយភាពចំនិទ្ធកាយដ៏សមគួរ ក្នុងទី
ចំពោះព្រះកត្រូច

ថ្ងៃនេះជាថ្ងៃ ១៥ ភិក្ខុចំនិទ្ធកាយ១០០ រូប ជាអ្នកកាត់បង្គំខ្ញុំ
កិលេសធិសញ្ញាជនៈនិវត្តន្តនៈ ជាអ្នកមិនមានទុក្ខ មានភក
ថ្មីអស់ហើយ ជាអ្នកវិស្វនិរក្ខវគ្គុណាមានសីលគុណជាដើម

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សកាលវគ្គ
 ធម្មវត្ថុ យេនា ភិណ្ឌ
 អនុប្បវេណី
 សមញ្ញា អនុប្បវេណី
 សាករន្តិ បណី ភិណ្ឌ
 បរិ វិជិតសង្កម្ព
 សន្តតិ អនុប្បវេណី
 សាវត្ថា បយ្យិកាសង្កម្ព
 តេវិជ្ជា មនុស្សយោ
 សទ្ធា កកវតោ មុត្តា
 មលាបេតុ ម វិជិតិ
 តណ្ហាសុត្តន្ត មុត្តា
 វិទ្ធី អាមិព្វតទ្ធី ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សកាលវគ្គ
 មកប្រជុំគ្នាដើម្បីធ្វើទូទៅសុទ្ធ ប្រៀបដូចស្តេចប្រក្រតិ
 ដែលពួកអាមាត្យចោមរោម ទ្រង់ស្តេចប្រក្រតិវិញផែនដី
 នេះ ដែលមានសាគរជាប់ជុត យ៉ាងណា ពួកសាវកដែល
 បានប្រក្រតិញ្ញាតិមច្ចុទ្ធិនាស ចូលទៅអង្គុយជិតព្រះទេស
 ពល ទ្រង់ឃ្លួសគ្រឿងគិរិលេស ទ្រង់ដឹកនាំពួកសត្វ រា
 បុគ្គលជាតិខ្លា យ៉ាងនោះដែរ សាវកទាំងអស់ ជាបុគ្គ
 លេសព្រះមានព្រះភោគ បុគ្គលជ្រកជ្រាប មិនមានក្នុងពួក
 សាវកនេះឡើយ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមផ្ទុយចង្អុលព្រះទេសពល ជា
 ដៅពង្សវ្រៃព្រះតាទិត្យ ជាអ្នកដកទូស្រីកណ្តា បាន ។

អង្គីមី បរោសហស្សវត្ស

[២២៦] ឯកំ សមយំ កកក សារក្ខិយំ វិហរតិ ដេតវេន អបាថបិណ្ឌិកស្ស អាកមេ មហតា កិក្ខុ- សង្ក្រម សន្ធិ អន្តរកេឡសេហិ កិក្ខុសតេហិ ។ តេ ទ ម ធន សមយេន កកក កិក្ខុ ចិញ្ចាធប្បដិសិ- យុត្តាយ ធម្មិយា កតាយ សន្ធិស្បតិ សមាធបេតិ សមុត្តេជេតិ សម្បហំសេតិ ។ តេ ច កិក្ខុ អង្គីកត្វា មនសិកត្វា សព្វាចតសោ សមន្តាហរិក្វា ឱហិតសោ- តា ធម្មិ សុណាធិ ។

[២២៧] អថទា អាយស្មតា វង្សសស្ស ឯតន- ហោសិ អយំ ទា កកក កិក្ខុ ចិញ្ចាធប្បដិសិយុត្តាយ ធម្មិយា កតាយ សន្ធិស្បតិ សមាធបេតិ សមុត្តេ- ជេតិ សម្បហំសេតិ ។ តេ ច កិក្ខុ អង្គីកត្វា មនសិកត្វា សព្វាចតសោ សមន្តាហរិក្វា ឱហិត- សោតា ធម្មិ សុណាធិ យទ្ធាហិ កកវង្សិ សម្មទា ស្សាហិ កតាយ អកិក្ខុវេយ្យង្គិ ។ អថទា អាយស្មា វង្សសោ ឧដ្ឋាយាសថា ឯកំសិ ឧត្តកសង្កំ កាវិក្វា

បរោសហស្សវត្ស ទី ៨

[២២៦] សមយម្ហយ ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើននឹងទៅក្នុងវត្ត ដេតវេន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ត ជាមួយនឹង កិក្ខុសង្ក្រមច្រើន គឺកិក្ខុចំខ្លួន ១.២៤០ប្រ ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង ព្រះ មានព្រះភាគ ច្រើនទ្រង់ទូលំទូលាយ ឲ្យយើងច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា ដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធដោយព្រះ ចិញ្ចា ។ កិក្ខុពាក់ព័ន្ធនោះ ក៏ធ្វើឲ្យជាប្រយោជន៍ ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ប្រមូល មកខ្សែចិត្តពាក់ព័ន្ធនោះ ផ្សំទៀតស្តាប់ធម៌ ។

[២២៧] លំដាប់នោះឯង ព្រះវង្សសៈមានអាយុ មានសេចក្តី គ្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះភាគនេះ ច្រើនទ្រង់ទូលំទូលាយ ឲ្យយើង ច្បាស់ ឲ្យកាន់យកតាម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថា ដែល ជាប់ពាក់ព័ន្ធដោយព្រះចិញ្ចា ។ កិក្ខុពាក់ព័ន្ធនោះ ក៏ធ្វើឲ្យជាប្រយោជន៍ ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ប្រមូលមកខ្សែចិត្តពាក់ព័ន្ធនោះ ផ្សំទៀតស្តាប់ធម៌ បើដូច្នោះ មានតែការអញ្ជើញ រោសសរសើរព្រះមានព្រះភាគ ដោយ ភាពពាក់ព័ន្ធយូធីសមគួរ ក្នុងចំពោះព្រះកត្ត ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះវង្សសៈមានអាយុ ក្រោកចាកភាសនៈ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តផ្សំទៀតស្តាប់ធម៌

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សតវគ្គោ

យេន ភកវា កេនញ្ចលិឡណាមេត្វា ភកវន្តំ ឯតនោច
បដិភាតំ មំ ភកវា បដិភាតិ មិ សុកតាតិ ។ បដិភាតុ
តំ វន្តិសោតិ ភកវា អរោច ។

[២២៨] អដទោ អាយស្មា វន្តិសោ ភកវន្តំ សម្មទា
ស្សទាហំ កាដាហំ អភិគ្គវិ

បរោសហស្ស កិក្ខុដំ
សុកតំ បយិវុចាសតិ
ទេសេន្តំ វិវដិ ធម្មំ
ជិញ្ជាដំ អកុតោកយំ
សុណាន្តំ ធម្មំ វិមលំ
សម្មាសម្ពុទ្ធនេសិកំ
សោភតំ វត សម្មុទ្ធោ
កិក្ខុសង្ឃបុរាណោ
នាកនាមោសិ ភកវា
វសិដំ វសិសត្តោ
មហាមេឃោវ ហុត្វា ន

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតវគ្គោ

ប្រណម្បអញ្ញលី ព្រោះទៅក្រព្រះមានព្រះភាគ ប្រាបទូលព្រះមាន
ព្រះភាគ ដូច្នោះហើយ ចតិគ្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសំដែងធម៌
បតិគ្រព្រះសុភម ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសំដែងធម៌ ។ ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្មាលវន្តិសៈ ពួកក្មេងសំដែងធម៌ចុះ ។

[២២៨] លំដាប់មានឯង ព្រះវន្តិសៈតាមអាយុ ពុទ្ធភារស
សរសើរព្រះមានព្រះភាគ ដោយភាពពំនុំឡាយដ៏សមគួរ ក្នុងទិច័ព្វោះ
ព្រះកម្រិត

កិក្ខុច្រើនជាងពាន់ ចូលទៅគាល់ព្រះសុភមកំពុងសំដែងធម៌
ដែលដាច់ទាក់ទងដោយព្រះនិព្វាន ដោយច្រាសចាកចូលវិ
កិលេស អ្នកមានក៏យំអំពីវិណ័យមួយឡើយ ពួកកិក្ខុទាំងនោះ
ស្តាប់ធម៌ដែលច្រាសចាកមន្ទិល ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់
សំដែងហើយ ព្រះសម្ពុទ្ធ ដែលកិក្ខុសង្ឃគាល់គ្រូប្រា
ល្លណសំហ៊ុំ បណ្តាវសិទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ព្រះនាមថាភាគ ជាទិព្វ នៃភក្កវសិ (រាប់តាំងពីព្រះ
ក្មេងបែស្សិមក) តែឯស្ត្រីក្មេង ចំពោះសារីកពំនុំឡាយ

វង្សសំយុង្គស្ស ចោសហស្សសុត្តេ រាជនាវិទូរិ
 សាវកោ អភិវស្សតិ
 ធិកវិហារា ធិក្ខម្ម
 សត្តនស្សនកាមតា
 សាវកោ តេ មហាវិរ
 ចានេ វន្តតិ វង្សីសោតិ ។

ក៏ ទុ តេ វង្សីស ឥមា តាថាយោ បុព្វ ម-
 រិវិតក្កិតា ឧបាហុ ហំឧសោ វ តំ បដិកន្តិតិ ។ ឧ
 ទោ មេ កន្តេ ឥមា តាថាយោ បុព្វ មរិវិតក្កិតា
 អដទោ ហំឧសោ វ មិ បដិកន្តិតិ ។ តេធិហិ តំ វង្សីស
 ភិយ្យោសោ មត្តាយ បុព្វ អមរិវិតក្កិតា តាថាយោ
 បដិកន្តិតិ ។

(២២៧) ឯវី កន្តេតិ ទោ អាយស្មា វង្សីសោ កក-
 វតោ បដិស្សត្តា ភិយ្យោសោ មត្តាយ កកវង្សី បុព្វ
 អមរិវិតក្កិតាហិ តាថាហិ អភិភូរិ

វង្សសំយុង្គ ចោសហស្សសុត្តេ សេចក្តីសរសើរព្រះមានព្រះភាគ
 បីដូចភ្ញៀវដ៏ធ្លាក់ចុះ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ វង្សីសៈ
 ជាសាវករបស់ព្រះអង្គ ចេញមកអំពីទីសម្រាក ក្នុងវេលា
 ថ្ងៃ ព្រោះចង់ឃើញព្រះសាស្តា សូមថ្វាយចង្អុលព្រះបាទ
 របស់ព្រះអង្គ ។

ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់វង្សីសៈ តាថាទាំងឡាយនេះ អ្នកធ្លាប់
 បានគ្រិះរិះកាលមុនឬ ឬទើបនឹងប្រាកដដល់អ្នក មួយរំពេចនេះទេ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន តាថាទាំងនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដែលបានគ្រិះរិះ ពី
 កាលមុនមកទេ ស្រាប់តែប្រាកដដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ មួយរំពេចនេះឯង ។
 ម្ចាស់វង្សីសៈ បើដូច្នោះ តាថាទាំងឡាយ ដែលអ្នកមិនធ្លាប់បានគ្រិះរិះ
 ក្នុងកាលមុនមកនោះ ចូរអ្នកសំដែងឲ្យក្រលែងតទៅទៀត ។

(២២៧) ព្រះវង្សីសៈមានអាយុ ទទួលព្រះបន្ទូលនៃព្រះមាន
 ព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ហើយរកាលសរសើរព្រះមានព្រះ
 ភាគ ដោយតាថាទាំងឡាយ ដែលមិនធ្លាប់គ្រិះរិះក្នុងកាលមុន ឲ្យក្រ
 លែងតទៅថា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខាទិវិទ្យា
 ឧប្បន្តសន្តិ(១) មារស្ស អភិកុយ្យ
 ទេសិ មភិជ្ជ ទិណាធិ
 តិ មស្សថ ពទ្ធមមុត្តកាវ
 អសិទិ កាគសោ មវិភជ្ជិ
 ឱយស្ស ហិ ធិត្តវណត្តិ
 អនេកវិហិតំ មត្តំ អត្តាសិ
 តស្មី ទេ អមតេ អត្តាតេ
 ធម្មទ្គសា ជីតា មសិហិក
 មដ្ឋោតករោ អតិវិជ្ជ ធម្មិ
 សទ្ធិដ្ឋិដ្ឋំ អតិក្កម្មទ្គស
 ញត្វា ទ សច្ចិកត្វា ទ
 អត្តិ សោ ទេសយិ ទសដ្ឋានិ(២)
 ឃិ សុទេសិតេ ធម្មេ
 កោ មមាណោ វិជានតិ(៣)

១ ឧ. ឧប្បន្តបិដក ១ ២ ម. សុខាទិ ១ ៣ ឧ.ម. វិជានតំ ធម្មិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខាទិវិទ្យា

ព្រះមហាក្សត្រ ព្រះគ្រូបសន្តិកំខ្ញុំផ្លូវទុសជាច្រើន របស់
 មា ព្រះគ្រូបដទៅចំបាក់គោលធិកិលេសបាន លោកទាំង
 ខ្សោយ ចូរមើលព្រះគ្រូកំតុកស្រាយ ខ្ញុំចំណងដែលទំន
 កស្រីយកិលេស ព្រះបែកអង្គជាចំណែកៗ ព្រះគ្រូសំដែង
 ប្រាប់ផ្លូវច្រើនរបប ដើម្បីវិទ្ធក្នុងចាកអង្គ (ទាំង៤) កាលបើ
 ព្រះគ្រូសំដែងប្រាប់ ខ្ញុំព្រះចិញ្ចាតនោះហើយ ពួកជនដែល
 ជាអ្នកឃើញធម៌ ក៏ទាំងនៅដកបានរបបសោម ព្រះគ្រូ
 ជាអ្នកធ្វើខ្ញុំវិទ្ធិ ព្រះសំដែងខ្ញុំធម៌ បានឃើញច្បាស់ ខ្ញុំ
 ព្រះចិញ្ចាត ជាទីកន្លងចង់ខ្ញុំវិទ្ធិ ខែចិដ្ឋិទាំងអស់ លុះ
 ព្រះគ្រូព្រះសំដែង ធ្វើខ្ញុំជាក់ច្បាស់ហើយ សំដែងខ្ញុំធម៌
 ដ៏ឧត្តម ដល់ជនទាំងខ្សោយដែលមានសព្វ កាលបើធម៌
 ដែលព្រះគ្រូសំដែង ដោយល្អយ៉ាងនេះហើយ ជនទាំង
 ខ្សោយអ្នកដឹងច្បាស់ ទាំងមានសេចក្តីប្រមាទ ដូចម្តេចបាន

វ្តីសំយុង្គ កោណ្ឌញ្ញសូត្រ វ្តីសយ្យ បរិវគ្គំ
កស្មា ហិ កស្ស កកវតោ សាសនេ
អប្បមត្តោ សនា ធម្មស្សមទុសិក្ខតិ ។

ឆិប័ កោណ្ឌញ្ញសូត្រ

[២៣០] ឯកំ សមយំ កកវំ ពជកហោ វិហារតិ
វេជ្ជវនេ កាលទ្ធកធិកិមេ ។ អថទោ អាយស្មា អញ្ញា-
កោណ្ឌញ្ញោ^(១) សុចិរស្សវ យេន កកវំ កេទុបសង្កមិ
ធម្មសង្កមិទ្ធា កកវតោ ទានេសុ សិវសា និបតិទ្ធា
កកវតោ ទានាធិ ឌុទេន ធម្មវទុម្ពតិ ចាលីហិ ធម្ម
ចរិសង្កាហតិ ធាមញ្ច សាវេតិ កោណ្ឌញ្ញោហិ កកវំ
កោណ្ឌញ្ញោហិ សុកតាតិ ។

[២៣១] អថទោ អាយស្មតោ វ្តីសយ្យ ឯកនហោសិ
អយំ ទោ អាយស្មា អញ្ញាកោណ្ឌញ្ញោ សុចិរស្សវ

១ ១ ២ អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញោ ។

វ្តីសំយុង្គ កោណ្ឌញ្ញសូត្រ សេច្ឆិគ្រិអំបរវំព្រវ្តីសៈ
ព្រោះហេតុនោះឯង បុគ្គលក្នុងសាសនា របស់ព្រះមានព្រះ
ភាគនោះ ឧប្បជំអកមិនប្រមាទ ឧប្បសិក្សារឿយៗ ទូរ
ការងារយប់នឹងគ្រប់កាលចុះ ។

កោណ្ឌញ្ញសូត្រ ទី ៧

[២៣០] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភោគ ទ្រង់នឹង ក្នុងវត្ត
វេជ្ជវនំ ជាពលទ្ធកធិកបស្ថាន ទៀបក្រុងពជគ្រិះ ។ គ្រានោះ ព្រះ
អញ្ញាកោណ្ឌញ្ញមានអាយុ យូរណាស់ហើយ ទើបនឹងចូលទៅគាល់
ព្រះមានព្រះភោគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទទសំរុះទៀបព្រះបាទាវន
ព្រះមានព្រះភោគ ជញ្ជក់បាទាព្រះមានព្រះភោគដោយមាត់ ប្របាច់
ដោយបាតដៃ ហើយប្រកាសនាមថា បពិត្រព្រះមានព្រះភោគ ខ្ញុំ
ព្រះអង្គ ឈ្មោះកោណ្ឌញ្ញ បពិត្រព្រះសុភត ខ្ញុំព្រះអង្គ ឈ្មោះ
កោណ្ឌញ្ញ ។

[២៣១] លំអប់នោះឯង ព្រះវ្តីសៈមានអាយុ មានសចក្តិ
គ្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ព្រះកោណ្ឌញ្ញមានអាយុនេះ យូរណាស់ហើយ

សុត្តនិបិទ សម្មាសម្ពុទ្ធសិកាយ សភាវិញ្ញា

យេន ភកវា គេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិ ភកវា គោ
 ចានេសុ សិរសា និបតិ ភកវា ចានា និ មុខេន
 ច បរិទុម្ពតិ ចាណិ មា ច បរិសម្ពាហតិ ចាមញ្ច សាវេតិ
 គោណ្ណោញ្ញំ ភកវា គោណ្ណោញ្ញំ សុតតាតិ
 យន្តចាហិ អាយស្មន្តិ អញ្ញាគោណ្ណាញ្ញំ ភកវា គោ
 សម្មា សុតាហិ តាថាហិ អភិក្កវេយ្យន្តិ ។ អថ ចោ
 អាយស្មា វន្តិសោ ឧដ្ឋាយាសនា ឯតំសំ ឧត្តរាសន្តិ
 ភកវា យេន ភកវា គេនត្ថាសិម្បណាមេត្វា ភកវា វន្តិ
 ឯតនវេន បដិភាតិ មិ ភកវា បដិភាតិ មិ សុតតាតិ ។
 បដិភាតុ តិ វន្តិសាតិ ភកវា អវេន ។

[២៣២] អថ ចោ អាយស្មា វន្តិសោ អាយស្មន្តិ
 អញ្ញាគោណ្ណាញ្ញំ ភកវា គោ សម្មា សុតាហិ តាថាហិ
 អភិក្កវេ

សុត្តនិបិទ សម្មាសម្ពុទ្ធសិកាយ សភាវិញ្ញា

ទើបតែនឹងចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទុន
 សិរ្សៀបបាត ខែព្រះមានព្រះភាគ ជញ្ជក់បាតខែព្រះមានព្រះភាគ
 ដោយមាន ប្របាច់ដោយបាតដៃ ហើយប្រកាសនាមថា បពិត្រព្រះមាន
 ព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គ ឈ្មោះគោណ្ណញ្ញ បពិត្រព្រះសុភក ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ឈ្មោះគោណ្ណញ្ញដូច្នោះ បើដូច្នោះ មានវិភក្តនាមញ្ញ គោលសរសើរ
 ព្រះអញ្ញាគោណ្ណញ្ញានាមញ្ញ ដោយតាមព័ន្ធខ្យាយដ៏សមគួរ ក្នុងទី
 ចំពោះព្រះគ្រូ ខែព្រះមានព្រះភាគ ។ ទើបព្រះវិនិស្វ័យមាននាមញ្ញ
 ក្រោកចាកភាសនៈ ធ្វើវត្តសន្តិទៀងស្នាម្នាង ហើយប្រណម្យអញ្ញាសិ
 ឆ្ពោះទៅគ្រូព្រះមានព្រះភាគ គ្រាបចូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា
 បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសំដែងធម៌ បពិត្រព្រះសុភក
 ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសំដែងធម៌ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 វិនិស្វ័យៈ ចូរអ្នកសំដែងធម៌ចុះ ។

[២៣២] លំដាប់នោះឯង ព្រះវិនិស្វ័យមាននាមញ្ញ បានពោល
 សរសើរព្រះអញ្ញាគោណ្ណញ្ញានាមញ្ញ ដោយតាមព័ន្ធខ្យាយដ៏សមគួរ
 ក្នុងទីចំពោះព្រះគ្រូ ខែព្រះមានព្រះភាគថា

វង្សសំយុង្គស្ស កោណ្ឌញ្ញសុត្តេ អញ្ញកោណ្ឌញ្ញវិទូរិ

តុំនាទុតុំទ្វា សោ ថេរោ

កោណ្ឌញ្ញោ តិព្វធិក្កមោ

លាភី សុខវិហារាធិ

វិវេកាធិ អភិណ្ណសោ

យំ សារកោធិ បន្តុតុំ

សត្តុសាសនកាវេយា

សត្វស្ស តំ អនុប្បត្តំ

អប្បមត្តស្ស សំគុតោ

មហានុកាលេ ភេរិដ្ឋោ

ចេតោមរិយាយតោវិទោ

កោណ្ឌញ្ញោ តុត្តនាយោនោ(១)

ចារោ វន្តតិ សត្តុលោតិ ។

១ ៖ កុរុស្សវិញ ។

វង្សសំយុង្គ កោណ្ឌញ្ញសុត្តេ សេយ្យសរសើរព្រះអញ្ញកោណ្ឌញ្ញ

ព្រះថេរោឈ្មោះកោណ្ឌញ្ញនោះ ជាពុទ្ធានុកុដ្ឋ គឺជាអ្នកគ្រាស់

ដឹងតាមព្រះកុដ្ឋ មានព្យាយាមជំរឿវិញ បានឡើយវិហារ

ធម៌និងវិភេទមរឿយៗ តំពូណា ដែលសាវ័កជាអ្នកធ្វើតាម

នូវពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា លោកតំសម្រេចតំពូចំន

អស់នោះ ព្រះកោណ្ឌញ្ញនោះជាអ្នកមិនប្រមាទ សំគុក្កន

ក្រសំគុ បានសម្រេចហើយ ព្រះកោណ្ឌញ្ញ(នេះ) មាន

អនុភាពច្រើន បានខ្លួនវិញ ឈ្លាសវៃក្នុងការកំណត់ដឹង

ចិត្តរបស់សត្វដទៃ ជាពុទ្ធាយាទ (អ្នកខ្លួនលម្អិតរបស់

ព្រះកុដ្ឋ) តែងញុយបង្ខំព្រះបាទ របស់ព្រះសាស្តា ។

ទសមី មោក្ខណ្ឌនិស្សត្តិ

(២៣៣) ឯកំ សមយំ ភក្កំ រាជគហោ វិហារតិ ឥសិភិលិបស្ស្ទ កាឡសិលាយំ មហាតា ភិក្ខុសង្ឃ្នន សន្តិ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ សត្វេហោវ អាហារន្តេហិ ។ តេសំ សុទំ អាយស្មា មហាមោក្ខណ្ឌោ ចេតសា ចិត្តំ សមន្នេសតិ វិប្បមុត្តំ និរុបដិ ។

(២៣៤) អដទោ អាយស្មតោ វុត្តិសស្ស ឯតនហោសិ អយំ ទោ ភក្កំ រាជគហោ វិហារតិ ឥសិភិលិបស្ស្ទ កាឡសិលាយំ មហាតា ភិក្ខុសង្ឃ្នន សន្តិ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ សត្វេហោវ អាហារន្តេហិ តេសំ សុទំ អាយស្មា មហាមោក្ខណ្ឌោ ចេតសា ចិត្តំ សមន្នេសតិ វិប្បមុត្តំ និរុបដិ យទ្ធាហំ អាយស្មន្តិ មហាមោក្ខណ្ឌំ ភក្កវតោ សម្មទា សុវចាហិ កាថាហិ អភិក្កវេយ្យន្តិ ។ អដទោ អាយស្មា វុត្តិសោ ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរសន្តិ កាវិទ្យា យេន ភក្កំ តេនញ្ចលិឃ្យណាមេត្វា ភក្កវុត្តិ ឯតនរោច បដិភាតិ មំ ភក្កំ

មោក្ខណ្ឌនិស្សត្តិ ទី ១០

(២៣៥) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនក្នុងកាឡសិលា រាជភ្នំឥសិភិលិ ទៀបនគររាជគ្រឹះ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើន ភិក្ខុប្រមាណ ៥០០ ប្រ សុខតែជាព្រះអរហន្ត ។ បានឮថា ព្រះមហាមោក្ខណ្ឌមានកាយ ពិបារណាមើលចិត្ត ដែលរួចស្រឡះ មិនមានទម្រង់ក្លែងលេង របស់ភិក្ខុទាំងនោះ ដោយចិត្តរបស់ខ្លួន ។

(២៣៦) សំដៅចំពោះនឹង ព្រះវុត្តិសៈមានកាយ មានសេចក្តីគ្រិះរិះ ដូច្នោះថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនេះ ច្រើនក្នុងកាឡសិលា រាជភ្នំឥសិភិលិ ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើន ភិក្ខុប្រមាណ ៥០០ ប្រ សុខតែជាព្រះអរហន្ត បានឮថា ព្រះមហាមោក្ខណ្ឌមានកាយ ពិបារណាមើលចិត្ត ដែលផុតស្រឡះ មិនមានទម្រង់ក្លែងលេង របស់ភិក្ខុទាំងនោះ ដោយចិត្តរបស់ខ្លួន បើដូច្នោះ គួរតែកាត់អញ រោលសរសើរព្រះមហាមោក្ខណ្ឌមានកាយ ដោយគាថាទាំងឡាយដ៏សមគួរ ព្រះវិចិត្រពោរព្រះគ្រូព្រះមានព្រះភាគ ។ ទើបព្រះវុត្តិសៈមានកាយ ក្រោកចាកអាសនៈ ធ្វើទុក្ខសន្តិធៀនស្មាមាត់ ប្រណម្យអញ្ជូលី ឆ្ពោះត្រង់ទៅក្រុងព្រះមានព្រះភាគ ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសំដែងចម្រើន

វិន័យសំយោគស្យា មោក្ខល្លានសុត្ត មហាមោក្ខល្លានវិថុតិ

មជ្ឈិកាតិ មិ សុត្តន្តកថា ។ មជ្ឈិកាតុ តិ វិន័យាតិ កកក
អរោច ។

[២៣៥] អដទោ អាយស្សា វិន័យោ អាយស្សន្តំ
មហាមោក្ខល្លានំ កកកតោ សម្មុទា សុខាហិ តាជាហិ
អភិក្កិរិ

ធនស្ស បស្ស អសំបំ
មុទិ ទុក្ខស្ស ចារុតិ
សាវតា មយ័រុចាសន្តិ
ភេវិដ្ឋា មទុហាយិទោ
តេ ចេតសា អនុបរិយសតិ
មោក្ខល្លានោ មហិវិទិកា
ចិន្តិ ទេសំ សមន្តេសំ
វិប្បមុត្តំ និរុបទិ
ឯវំ សទ្ធក្កំ បម្បន្តំ
មុទិ ទុក្ខស្ស ចារុតិ
អនេតាតារសម្បន្តំ
មយ័រុចាសន្តិ តោតមន្តិ ។

វិន័យសំយោគស្យា មោក្ខល្លានសុត្ត សេចក្តីសរសើរព្រះមហាមោក្ខល្លាន

បកិគ្រប្រាសុភេត ប្បុប្បាអន្តិសូមសំដែនដមិ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់វិន័យៈ ចូរអ្នកសំដែនដមិពុះ ។

[២៣៦] លំដាប់នោះ ព្រះវិន័យៈ មានអាយុ បានគោល
សរសើរព្រះមហាមោក្ខល្លានមានអាយុ ដោយគាត់ចាំនិទ្យាយដ៏សមគួរ
ក្នុងចំពោះព្រះគ្រូ ខែព្រះមាឃព្រះភាគថា

ពួកសាវ័កជាអ្នកមានជ្រៃវិជ្ជា លះបេន៍ខ្ញុំមច្ចុ គាំគ្នាចូលទៅ
អន្តិយជិតព្រះភ្នំជាអ្នកប្រាជ្ញ ទ្រង់ដល់ខ្ញុំក្រើយនៃសេចក្តី
ទុក្ខ ទ្រង់គង់នៅក្បែរខាងក្នុង ព្រះមោក្ខល្លានជាអ្នកមានបូជិ
ច្រើន កំពុងពិចារណាមើលចិត្ត របស់សាវ័កទាំងនោះ
ដែលជាជិតស្រឡះ មិនមានទម្រង់ចិត្តលេស ក៏កំណត់
ដឹងខ្ញុំសាវ័កទាំងនោះ ដោយចិត្តរបស់ខ្លួន សាវ័កចាំនិទ្យាយ
កែងចូលទៅអន្តិយជិតព្រះភាគជាអ្នកប្រាជ្ញ ដែលប្រកប
ដោយគុណចំណេះដឹងនេះ ទ្រង់ដល់ខ្ញុំក្រើយនៃសេចក្តី
ទុក្ខ ចាំនិទ្យាយដោយគុណច្រើនប្រការ ។

ឯកាទសម័ គុត្តរាស្ត្រ

(២៣៦) ឯកំ សមយំ កកវំ ចម្បាយំ វិហារតិ
កត្តកាយ ចោក្ខុរណិយា តិវេ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន
សន្និ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ សត្តេហិ ច ឧបាស-
កសតេហិ អនេកេហិ ច ទេវតាសហស្សេហិ ។
គ្យាស្សនំ កកវំ អតិរេនតិ វណ្ណេន ទេវីយសសា
ច ។

(២៣៧) អថេហ អាយស្មតោ វុឌ្ឍិសស្ស ឯតនេហា-
សិ អយំ ចោ កកវំ ចម្បាយំ វិហារតិ កត្តកាយ ចោក្ខុ-
រណិយា តិវេ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សន្និ បញ្ចមត្តេហិ
ភិក្ខុសតេហិ សត្តេហិ ច ឧបាសកសតេហិ អនេ-
កេហិ ច ទេវតាសហស្សេហិ គ្យាស្សនំ កកវំ
អតិរេនតិ វណ្ណេន ទេវីយសសា ច យទ្ធជាហិ

គុត្តរាស្ត្រ ទី ១១

(២៣៦) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ប្រឆន្នធិតិច្ឆា
ស្រះបោក្ខុរណិយ្យានេត្តក ខៀបនគរចម្បូរ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើន
គិត្តុប្រមាណ ៥០០ ប្រជន ទុបាសក ៧០០ ភាគផង ទៅភាពាច្រើន
ពាន់ផង ។ បានឮថា ព្រះមានព្រះភាគ ត្រឡប់លើសជនពាន់
នោះ ដោយសម្បុរព្រះសិវៈផង ដោយយសបរិវារផង ។

(២៣៧) សំដាប់នោះឯង ព្រះផ្តិសៈមានកាយ មានសេចក្តី
ព្រំរិះ យ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនេះ គង់នៅជិតច្រះ
បោក្ខុរណិយ្យានេត្តក ខៀបនគរចម្បូរ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើន គិត្តុ
ប្រមាណ ៥០០ ប្រជន ទុបាសក ៧០០ ភាគផង ទៅភាពាច្រើនពាន់
ផង បានឮថា ព្រះមានព្រះភាគ ត្រឡប់លើសជនពាន់នោះ ដោយ
សម្បុរព្រះសិវៈផង ដោយយសបរិវារផង បើដូច្នោះ ក្នុងកាយអញ

វង្សសំយុង្គស្ស គន្ធាសុត្ត ភពវិទ្ធាវិទ្ធិ

កកវង្សំ សម្មុទ្ធា សុរុទ្ធាយ តាដាយ អភិក្កវេយ្យង្គំ ។
អថេទា អាយស្មា វង្សិសោ ឧដ្ឋាយាសនា ឯកសំ
ឧត្តវាសង្កំ កវត្តា យេន កកវំ តេនញូលិម្យណាមេត្វា
ភកវង្សំ ឯតនេវេន បដិភាតិ មំ កកវំ បដិភាតិ មំ
សុតតាតិ ។ បដិភាតុ តំ វង្សិសាតិ កកវំ អវេន ។

[២៣៧] អថេទា អាយស្មា វង្សិសោ កកវង្សំ(១)

សម្មុទ្ធា សុរុទ្ធាយ តាដាយ អភិក្កវិ

ទេន្ទោ យថា វិគវលាហាតេ នកេ

វិភេទតិ វិគមលោវ កាល្យាមា

ឯវម្យិ អង្គិវស ត្វំ មហាមុទិ

អតិភេទសិ យសសា សព្វលោកង្គំ ។

• ១.ប. ភពវិទ្ធា សម្មុទ្ធា ។

វង្សសំបុត្ត គន្ធាសុត្ត សេច្ឆិសរសើព្រះមានព្រះភាគ

ពោលសរសើព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថាដ៏សមគួរ ក្នុងទីចំពោះ
ព្រះកត្ត ។ ទើបព្រះវង្សិសៈមានអាយុ ក្រោកចាកភាសនៈ ធ្វើ
ឧត្តវាសនៈទៀងស្មាមាង ប្រណម្យអញ្ជូលី ឆ្ពោះទៅរកព្រះមានព្រះ
ភាគ ក្របខ្លួលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ខ្ញុំ
ព្រះអង្គសូមសំដែងធម៌ បពិត្រព្រះសុភត ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសំដែងធម៌ ។
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់វង្សិសៈ ចូរអ្នកសំដែងធម៌ចុះ ។

[២៣៨] លំដាប់នោះឯង ព្រះវង្សិសៈមានអាយុ បានពោល

សរសើព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថាដ៏សមគួរ ក្នុងទីចំពោះព្រះកត្ត
ថា

ព្រះចម្រើនរឿងធម៌អាកាស ដែលអគរ្យឿន យ៉ាងណា

ព្រះអាទិត្យដែលព្រាសចាកមន្ទិល រមែងរឿង យ៉ាងណា

បពិត្រព្រះអង្គជាអង្គិសេ (ទ្រង់មានស្ម័គ្រយេចញាតិព្រះ

អង្គ) ព្រះអង្គជាអ្នកប្រាជ្ញចំ តែងរឿង (ដោយសម្បុរ

ព្រះសិវៈ) ទិញយសបរិវារ គ្របសត្វលោកទាំងអស់ យ៉ាង

នោះ ។ ដែរ ។

ប្រាជ្ញាសម័យ វិជ្ជាសុត្តន្ត

(២៣៧) ឯកំ សមយំ អាយស្មា វជ្ជិសោ សា-
វត្តិយំ វិហារតំ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អាណមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា វជ្ជិសោ អចិរ-
អរហត្តប្បវេត្តោ ហោតិ(១) វិមុត្តិសុខំ បដិសិវេនី តាយំ
វេលាយំ ឥមា កាថាយោ អកាសិ

ការវេយ្យមគ្គា វិចរិម្ហ បុព្វេ
តាមា តាមិ បុរា បុរិ
អនន្តសាម សម្ពុទ្ធិ
សត្វា នោ ឧបបជ្ជថ
សោ មេ ធម្មមនេសេសិ
ទន្ទេ អាយតនានិ ជាតុយោ
តស្សា ហំ ធម្មិ សុត្វាន

១ ឧ.ម. ហ្សា ។

វិជ្ជាសុត្តន្ត ទី ១២

(២៣៧) សម័យមួយ ព្រះវិជ្ជាសៈ មានកាយុ ទៅក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋិ ទៀបក្រុងសាវត្ថិ ។ ក៏សម័យ
នោះឯង ព្រះវិជ្ជាសៈមានកាយុ ទើបតែនឹងបានសម្រេចព្រះអរហត្តប្បិ
សោយវិមុត្តិសុខ ហើយគោលតាថាទាំងនេះ ក្នុងពេលនោះថា
ក្នុងកាលមុន យើងជាអ្នកស្រវឹងដោយការព្យាយាម ទេញពី
ស្រុកមួយគ្រាប់ទៅស្រុកមួយ . ទេញពីប៉ុមួយគ្រាប់ទៅប៉ុ
មួយ ក៏ស្រាប់តែយើងបានឃើញព្រះសម្ពុទ្ធ សព្វរបស់
យើងក៏កើតឡើង ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងធម៌ គឺខន្ធ តាយតនៈ
និងពាក្យដល់យើង យើងបានស្តាប់ធម៌របស់ព្រះអង្គហើយ

វង្សសំយុង្ស វង្សសុត្ត វង្សវចនំ
 បត្យជី អនកាវយំ
 ពហុជំ វត អត្តាយ
 ពោធិមជ្ឈកមា មុជិ
 កំក្កុជំ កិក្កុជំពញ
 យេ ជំយាមតតទុសា
 ស្វាតតំ វត មេ អាសិ
 មម ទុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 តិស្សន វិជ្ជា អបុប្បត្តា
 កតិ ទុទ្ធស្ស សាសនំ
 បុព្វេនិវាសិ ជាធាមិ
 និព្វេត្តុំ វិសោធិតំ
 កេវិជ្ជោ វត្តិប្បត្តោម្ហិ
 ចេតោបរិយាយ កោវិទោតិ ។

វង្សសំយុង្ស សមត្ថំ ។

វង្សសំយុង្ស វង្សសុត្ត ព្យាគ្រមវង្សសៈ
 កំបូលមកកាន់ផ្ទះ គេហ្នំ ព្រះមុនីបានដល់ខ្ញុំការគ្រាស់
 ដឹង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់កិក្កុនិងកិក្កុនីជាច្រើន ដែលដល់
 ខ្ញុំផ្លូវចាំនិយេញផ្លូវនិយាយមន្ត ដំណើរដែលអាត្មាអញបាន
 មកកាន់សំណាក់ព្រះពុទ្ធនេះ ជាដំណើរល្អ វិជ្ជា ព អាត្មា
 អញបានដល់ហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ អាត្មាអញបាន
 ធ្វើហើយ អាត្មាអញដឹងនូវបុព្វេនិវាស ពត្តជាទិព្វអាត្មាអញ
 បានជម្រះស្តារហើយ អាត្មាអញបានវិជ្ជា ព សម្រេចនូវ
 អង្គវិញ្ញាណ ល្ងាសវ័ក្កុនីការតំណក់ចិត្ត (វិទេនដវិទ
 ដោយចិត្តរបស់ខ្លួន) បាន ។

ចប់ វង្សសំយុង្ស ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សព្វវិញ្ញា

តិស្ស ទុក្ខានិ

និក្ខន្ធករតិ ថេវ
 បេសណាអតិមញ្ញា
 អាណន្តេន សុភាសិតា
 សារីបុត្តមវរណា
 បរោសហស្សំ កោណ្ណញ្ញោ
 មោក្ខណ្ណនេន កត្តក
 វិន្ទិសេន ប្រាណសាតិ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយ សព្វវិញ្ញា

ទុក្ខានិនិវត្តិសំយុត្តនោនតិ

និក្ខន្ធស្រ ១ អរតិស្រ ១ បេសណាតិមញ្ញាស្រ ១
 អាណន្ធស្រ ១ សុភាសិតស្រ ១ សារីបុត្តស្រ ១ បរោ-
 ណាស្រ ១ បរោសហស្សស្រ ១ កោណ្ណញ្ញាស្រ ១
 មោក្ខណ្ណនស្រ ១ កត្តកស្រ ១ វិន្ទិសស្រ ១ ត្រៃ
 ជា ១២ ។

វិស័យធំ
បឋម វិវេកសុត្តិ

(២៤០) ឯវុទ្ធ សុតិ ។ ឯកំ សមយំ អញ្ញតរោ
កិក្កុ កោសលេសុ វិហាតិ អញ្ញតរស្មី វង់សណ្ឋោ ។
តេន ទោ បទ សមយេន សោ កិក្កុ ធិវវិហារកតោ
ចាបកេ អកុសលេ វិតក្កេ វិតក្កេតិ គេហទិស្សិតេ។

(២៤១) អថទោ យា តស្មី វង់សណ្ឋោ អថវត្តា
ទេវតា តស្ស កិក្កុចោ អនុកម្មិតា អត្តតាមា តំ
កិក្កុំ សិវេជតុតាមា យេន សោ កិក្កុ តេនុបសង្កិ-
មិ ឧបសង្កមិត្វា តំ កិក្កុំ តាថាហិ អជ្ឈកាសិ

វិវេកកាមាសិ វង់ បវិដ្ឋោ
អថ តេ មថោ ទិច្ឆាតិ តហិត្វា
ត្វិ ជថោ ជនស្មី វិទយស្ស ចទ្ធិ
តតោ សុទ្ធិ ហោហិសិ វិតរាតោ
អរតី បជហាសិ(១) សតោ

១ ៖ បជហាសិ លោ ។

វិស័យត្រ
វិវេកសូត្រ ទី ១

(២៤០) ខ្ញុំបាទស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ កិក្កុមួយរូប
ទៅក្នុងជនីព្រមួយ ក្នុងវេនកោសល ។ កិក្កុសម័យនោះ កិក្កុនោះ
ទៅកាន់ទីសច្រាក ក្នុងវេលាថ្ងៃ ហើយក្រែងរះខ្លះអនុសលវិក្កុចាំង
ខ្សោយ ដីលាមក ដែលគាស្រ័យនឹងបញ្ចកាមកុណ ។

(២៤១) ក្នុងកាលនោះ មានទៅតាដែលគាស្រ័យទៅក្នុងជនី
ព្រៃនោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីអនុគ្រោះ ប្រាថ្នាខ្ញុំប្រយោជន៍ដល់កិក្កុនោះ
ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើកិក្កុនោះឱ្យសង្វេគ ក៏ចូលទៅកេតិក្កុនោះ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ បានពោលនឹងកិក្កុនោះ ដោយតាថាចាំងខ្សោយថា

លោកប្រាថ្នាសេចក្តីស្ងាត់ បានជាចូលមកកាន់ព្រៃ តែចិត្ត
របស់លោកនៅតែគ្រាន់ទៅក្នុងការម្នាក់ទៀត លោកចូរ
ជាជនចាំចេញឱ្យនូវឧត្តកក្នុងជនី (ជ១) គអំពីនោះ លោក
នឹងបានសេចក្តីសុខ ប្រាសចាកកង្វះមិនបាន លោកចូរ
លះបង់សេចក្តីមិនត្រេកអរចេញ លោកចូរជាអ្នកមានស្មារតី

សុត្តនិបទ សំយុត្តនិកាយស្ស សតវិវត្តោ
 ភក្កសិ សតិ ភិ សារយាមសេ
 ចាតាលរដោ ហិ ទុត្តរោ(១)
 មា ភិ កាមរដោ អភិហរិ
 សកុណោ យជា បិសុកុណ្ណិកោ
 វិទុនិ ចាតយតិ សិទិ វជិ
 ឯវិ ភិក្ខុ បដានវា សតិមា(២)
 ចាតយតិ សិទិ វជិ ។

អដទោ សោ ភិក្ខុ តាយ នេវតាយ សិវជិកោ
 សិវេកមាចានិទិ ។

ទុតិយំ ទុបដ្ឋានសុត្តិ

(២២២) ឯកំ សមយំ អញ្ញត្តរោ ភិក្ខុ កោ-
 សលេសុ វិហរតិ អញ្ញត្តរស្មី វនសណ្ណោ ។ តេន ចោ
 បន សមយេន សោ ភិក្ខុ ទិវាវិហារកតោ សុបតិ ។

១ ទុត្តរោ ។ ម. ទុត្តរោ ។ ២ ម. វិទុនិ បាយតិ ។

សុត្តនិបទ សំយុត្តនិកាយ សតវិវត្ត

ខ្ញុំសូមរំលឹកលោក ដែលជាអ្នកមានស្មារតី ព្រោះថាចុលីគឺ
 កិលេស ដែលចណ្តិតហៅថាបាតាល(១) (នេះ) លំបាកទី៨
 ឆ្លងណាស់ ចុលីភាគកុំនាំលោកទៅឡើយ ដូចសត្វស្លាប់
 ដែលប្រឡាក់ខ្លួនដោយកាចម៍ដី ប្រើទទេជម្រះចុលី ដែល
 ប្រឡាក់ខ្លួនឲ្យប្រាក់ចេញ យ៉ាងណា ភិក្ខុអ្នកមានព្យាយាម
 មានស្មារតី តែងធ្វើចុលីកិលេសដែលប្រឡាក់ខ្លួន ឲ្យប្រាក់
 ចេញ យ៉ាងនោះឯង ។

ក្នុងកាលនោះ ភិក្ខុនោះ ក៏បានដល់ខ្លួនសេចក្តីសង្ឃឹម ដោយសារ
 ទៅតាមនោះធ្វើឲ្យសង្ឃឹម ។

ទុបដ្ឋានស្សត្រី ទី ២

(២២២) សម័យមួយ មានភិក្ខុមួយរូប នៅក្នុងវង្សព្រមួយ
 នាដែនកោសល ។ ក៏ក្នុងកាលនោះ ភិក្ខុនោះចូលទៅកាន់ទីសម្រាក
 ក្នុងវេលាថ្ងៃ ហើយដេកលក់ ។

១ ព្រៃថា «ភិក្ខុភាគ» ក៏បាន ថា «សម្មុទ្រ» ក៏បាន ថា «ភ្លើងភ្លុកទ្រេ» ក៏បាន ខ្មែរយើង
 ក៏ដឹងគ្នាបំផុតនិយាយថា «បាតាល» (បាលីលីបិក្រម) ។

[២២៣] អដទោ យា តស្មី វទសណ្ណោ អនិវត្តា
 ទេវតា តស្មី ភិក្ខុទោ អនុកម្មិកា អនុកាមា តិ
 ភិក្ខុំ សិវេជតុកាមា យេន សោ ភិក្ខុ តេនុប-
 សង្កមំ ឧបសង្កមិកា តិ ភិក្ខុំ កាជាហិ អដ្ឋកាសិ
 ឧដ្ឋហិ ភិក្ខុ តិ សោមិ(១)
 កោ អន្តោ សុចិទេន តេ
 អាទុរស្ស ហិ តេ ចិន្ទា
 សល្លវិន្ទស្ស រុប្បតោ
 យាយ សន្ទាបព្វជិតោ
 អការស្មាទការិយំ
 តមេវ សន្និ ព្រហ្មហិ
 មា ចិន្ទាយ វសំ តមិទិ ។

[២២៤] អនិច្ឆា អនុវា កាមា
 យេសុ មន្តោ វ មុច្ឆិតោ
 ពទ្ធសុ មុតិ អសិទិ
 កស្មា បព្វជិតិ តមេ

១ ឧ.ច. ពី ស្រដំ ។

[២២៣] ព្រាតោ ទេវតាវិសេកាស្រ្តយេវេ ក្នុងផលិត្រានោះ
 ជាព្រាតានសេចក្តីអនុព្រាតោ ព្រាតាប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុនោះ ចង់ធ្វើ
 ភិក្ខុនោះឲ្យសង្កេត ក៏ចូលទៅកេតិកុនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាន
 ពោលនឹងភិក្ខុនោះ ដោយគាត់ទាំងឡាយថា

បរិត្រភិក្ខុ លោកចូរព្រាតឡើង លោកសឹងធ្វើអ្វី លោកមាន
 ប្រយោជន៍អ្វី ដោយការសិទ្ធិ ព្រោះថាពាលកំបស់លោក
 ដែលមានគិលេសក្តៅពេលវាល មុនដោយសរតិកណ្ណ មាន
 សេចក្តីលំបាក លោកចេញចាកផ្ទះ ហើយចូលមកកាន់ផ្ទះ
 ក្នុងពុទ្ធសាសនា ដោយសព្វណា លោកចូរចំរើនឲ្យសព្វ
 នោះចុះ ចូរកុំលុះក្នុងអំណាចនៃការលក់នេះឡើយ ។

[២២៤] ភិក្ខុនោះតបថា បុគ្គលមានព្រាតាទង់ ជ្រប់ចុះ
 ក្នុងកាមទាំងឡាយណា កាមទាំងឡាយនោះ មិនទៀង
 មិនប្រកបឡើយ (ការដកលក់ក្នុងវេលាថ្ងៃ) ដូចម្តេច
 នឹងដុតកំដៅអ្នកបួស ដែលផុតចាកចំណងទាំងឡាយ មិន
 កាស្រ្តយកណ្តាខឹងទិដ្ឋិបាន (ការដកលក់ក្នុងវេលាថ្ងៃ)

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សព្វដំបូង

ធនុកកស្ស វិណយា

អវិជ្ជាសមតិក្កាមា

តំ ញាណំ បរមោធាតំ^(១)

កស្មា បព្វជិតំ តបេ

កេត្វា អវិជ្ជំ វិជ្ជាយ

អាសវំ បរិក្កាយា

អសោកំ អនុបាយាសំ

កស្មា បព្វជិតំ តបេ

អាអន្ធវិយំ បហិតតំ

ជិន្ធិំ នធូបរក្កមំ

ជិញ្ជាជំ អភិកាត្តំ

កស្មា បព្វជិតំ តបេតិ ។

១. ខ. បរិយោគំ ។ ឃ. បរមោ ចានំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សព្វដំបូង

ដូចម្តេចនឹងដុតកំដៅអ្នកបួស ដែលប្រកបដោយប្រាជ្ញាដ៏បរិ-

សុទ្ធិក្រៃលែងនោះបាន ព្រោះលោកទាំងនោះទុក្ខក្នុង ទាំង

ប្រព្រឹត្តកន្លងដុតអវិជ្ជាហើយ (ការដេកលក់ក្នុងវេលាថ្ងៃ)

ដូចម្តេចនឹងដុតកំដៅអ្នកបួស ដែលមិនមានសេចក្តីសោក

មិនមានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់បាន ព្រោះលោកទំលាយអវិជ្ជា

ដោយវិជ្ជាហើយ ទាំងភាសវៈក៏អស់ហើយ (ការដេកលក់ក្នុង

វេលាថ្ងៃ) ដូចម្តេចនឹងដុតកំដៅអ្នកបួសដែលប្រាញព្យាយាម

មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទាំងមានសេចក្តីប្រឹងប្រែង

ដ៏ទាំងស្រុងកាលដំបូង ដែលជាអ្នកប្រាជ្ញាទូទៅព្រះនិព្វាន ។

វិស័យក្រសួង កសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

គតិយំ កសិកម្មក្រសួង

[២៤៥] ឯកំ សមយំ អាយស្មា កសិកម្មក្រសួង
កោសលេសុ វិហរតិ អញ្ញាតវស្មី វិសាលោ ។ តេន
ទោ បន សមយេន អាយស្មា កសិកម្មក្រសួង ធិរិវិ
ហារតតោ អញ្ញាតវ ធើតិ ឱវនតិ ។

[២៤៦] អថទោ យា តស្មី វិសាលោ អធិវត្តា
ធើវតា អាយស្មតោ កសិកម្មក្រសួង អនុកម្មិកា
អក្កកាមា អាយស្មន្តំ កសិកម្មក្រសួង សិវេជតុកាមា
យេនាយស្មា កសិកម្មក្រសួង តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិ-
មិកា អាយស្មន្តំ កសិកម្មក្រសួង តាថាហិ អធិវតាសិ

តិវិទុក្ខមិ ធើតិ
អប្បបញ្ញំ អថេតសិ
អកាលេ ឱវនំ តិក្កុ
មន្តោវ បដិភាតិ មិ

វិស័យក្រសួង កសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

កសិកម្មក្រសួង ទី ៣

[២៤៧] សម័យមួយ ព្រះកសិកម្មក្រសួង មានអាយុ ៧៧ ឆ្នាំ
ព្រះមួយ ឆ្នាំ ៧៧ ឆ្នាំ ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះ ព្រះកសិកម្មក្រសួង
មានអាយុ ចូលទៅកាន់វិស្សមាត ក្នុងវេលាថ្ងៃ ហើយប្រារព្ធព្រះ
ម្រឹកម្រាស់ ។

[២៤៨] លំដាប់នោះឯង មានទេវតាដែលនៅក្រសួង ក្នុង
ដងព្រះនោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីអនុគ្រោះ ប្រាថ្នាខ្ញុំប្រយោជន៍ដល់
ព្រះកសិកម្មក្រសួង ចង់ឲ្យព្រះកសិកម្មក្រសួង មានអាយុនោះ
សង្វេគ ក៏ចូលទៅក្រសួងកសិកម្មក្រសួង មានអាយុនោះ
ហើយ បានជាលំដាប់ព្រះកសិកម្មក្រសួង ដោយសាច់
ចំណីឡាយថា

ហត្ថកិក្កុ លោកបក្ខិក្កុ ឲ្យខំចំពោះព្រះម្រឹក ដែលកាប់
ប្រាថ្នា អតចិត្ត ជាអ្នកគ្រាប់ទៅក្នុងទីក្នុងដែលលំបាកមើរ ក្នុង
កាលទុស (នេះ) ហាក់ដូចជាជនល្ងង់បក្ខិក្កុ ឲ្យខំចំពោះខ្ញុំដែរ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិទ្ធា
 សុណាភិ ន វិជានាភិ
 អាណោកោភិ ន បស្សតិ
 ធម្មស្មី កត្តាមាធម្មី
 អត្ថំ ពាលោ ន ពុជ្ឈតិ
 សចេថំ ធន បដ្ឋោតេ
 ធារយិស្សសំ កស្សប
 ទេវ ធនុតិ រូបាធិ
 ធនុតិ ហិស្ស ន វិជ្ជតិ ។

អថ(១) កាយស្មា កស្សបតោត្តោ កាយ ទេវ-
 កាយ សំវេជិតោ សំវេតមាចាធិតិ ។

បត្តត្ថំ សម្ពហុលស្មត្ថំ

(២៤៧) ឯកំ សមយំ សម្ពហុលា ភិក្ខុំ កោ-
 សលេសុ វិហរន្តិ អញ្ញាតាស្មី វិនសណ្ណោ ។ អថ(១) តេ
 ភិក្ខុ វស្សំ វុត្តា តេមាសច្ចយេន ធាវកំ បត្តាមីសុ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិទ្ធា

បុគ្គលពាល បើស្តាប់ (ធម៌) ក៏មិនដឹងសេចក្តី បើពិនិត្យ
 មើល ក៏មិនឃើញ ពុំដឹងមក្សក់ខ្លួនឯងសេចក្តីក្នុងធម៌
 ដែលលោកម្ចាស់សំដែងប្រាប់ បរិត្រព្រះកស្សប ទោះបី
 លោកឯងប្រោលបំភ្លឺប្រទ័ប គ្រប់ម្រាមដៃពុំដឹង ១០ បុគ្គល
 ពាល ក៏មិនឃើញរូបពុំដឹងឡាយបានទេ ព្រោះជាបញ្ញាចក្ក
 របស់បុគ្គលពាលនោះគ្មានឡើយ ។

ត្រាតោះឯង ព្រះកស្សបគោត្រចានអាយុ ក៏ដល់ខ្ញុំសេចក្តី
 សង្កឹម ដោយសារទៅតាមនោះធ្វើឱ្យសង្កឹម ។

សម្ពហុលស្មត្ថំ ទី ៤

(២៤៧) សម័យមួយ ពួកភិក្ខុច្រើនច្រើន ទៅក្នុងផងវិញ្ញាមួយ
 ក្នុងវិវេទនាសាល ។ កាលដែលភិក្ខុពុំដឹងនោះ ទៅបារិស្សរួចហើយ
 លុះកន្លងទៅ ៗ ទៀត ក៏នាំគ្នារៀនចេញទៅកាន់ចារឹក ។

វិស័យយុទ្ធសាស្ត្រ សម្បទានសុត្តន្ត ទេវតាកាសិ

[២៤៨] អដទោ យោ ភស្មី វេសសោ អដវត្តា
ទេវតា ភេ ភិក្ខុ អបស្សន្តិ បរិទេវមាណា តាយិ វេ-
ណាយិ វំមិ កាដិ អភាសិ

អភិ វិយ មេដ្ឋិ ទាយតិ
ពហុតេ ទិស្វាន វិវិក្កេ អាសវេ
ភេ ចិត្តកថា ពហុស្សតា
កោមេ កោតបសាវណា កតាភិ ។

[២៤៩] បិវិ វុត្តេ អញ្ញតោ ទេវតា ភិ ទេវតិ កា-
តាយ អដ្ឋកាសិ

មកទំ កតា កោសលំ កតា
ឯកុទ្ធិយា បទ វដ្ឋិក្ខមិយា
មក្កដា(១) វិយ សឡ្យចារិយោ
អធិកោតា វិហារន្តិ ភិក្ខុភោតិ ។

១ ឧ.ម. មត្តា វិយ អសន្តិយានោ ។

វិស័យយុទ្ធសាស្ត្រ ទេវតាកោលប្រាប់ទេវតា

[២៥០] ប្រាទោធិន ទេវតាវេលកាស្រ្តិយទៅ ក្នុងដំនីប្រាទោ-
កាលបើមិនឃើញកំភូតាំងនោះ ក៏យំសោកពោលគាថា ក្នុងវេលា
នោះថា

ទីវេលក្នុងត្រេកអរ ប្រាកដ ហាក់ដូចជាទីមិនត្រេកអរទៅ
វិញ ក្នុងកំភូតាំងសាវ័កៈបស់ប្រាទោមតាំងនេះ លោកមាន
សំដីដ៏ចិត្ត ជាពហុស្លូត បានឃើញភាសនៈស្លាភ័ដ៏ច្រើន
ហើយ ទាំងពេញទៅទីណាវិញអស់ ។

[២៥១] កាលទៅតានោះ ពោលយ៉ាងនេះហើយ មានទេវតា

មួយអង្គទៀត បានប្រាប់ទេវតានោះ ដោយគាថា ថា

ភិក្ខុទាំងឡាយខ្លះ ទៅកាន់ផែនមគធៈ ខ្លះទៅកាន់ផែន
កោសល ខ្លះឆ្ពោះមុខទៅកាន់ផែនវដ្ឋិ គ្រាច់ទៅជាពួក
មិនកំណត់ទីលំនៅ បីដូចជាការ ។

បញ្ចមំ អាណន្តស្មន្តំ

[២៥០] ឯកំ សមយំ អាយស្មា អាណន្តោ កោ-
សលេស្ម វិហាតំ អញ្ញាភវស្មី វេសលោ ។ តេន ទោ
ចន សមយេន អាយស្មា អាណន្តោ អតំវេសំ កិណិ-
សញ្ញត្តិពហុលោ វិហាតំ ។

[២៥១] អថទោ យា ភស្មី វេសលោ អចិវត្តា
ទេវតា អាយស្មតោ អាណន្តស្ម អនុកម្មំតា អនុត្តា-
មា អាយស្មន្តំ អាណន្តំ សំវេជិតុកាមា យេនាយស្មា
អាណន្តោ តេនុចសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា អាយស្មន្តំ អាណន្តំ
កាដាយ អដ្ឋកាសិ

កុត្តមូលភហុលំ បសក្កិយ
និព្វានំ ហនយស្មី ឧបិយ
ឈាយ តោតម មា មមាទោ
កំ តេ បិដ្ឋបិដ្ឋតា កវស្មត្តិកំ ។

អថទោ អាយស្មា អាណន្តោ តាយ ទេវតាយ
សំវេជិតោ សំវេតមាណីនីតិ ។

អាណន្តស្មត្រី ទី ៥

[២៥០] សម័យមួយ ព្រះអាណន្តមានកាយ គង់នៅក្នុងជន
ត្រៃមួយ ក្នុងវេនាកាសល ។ ក៏សម័យនោះឯង ព្រះអាណន្តមាន
កាយ ច្រើននិយាយពន្យល់ក្នុងគ្រហស្ថហូសវេលា ។

[២៥១] គ្រាពោះឯង ទេវតាវេសកស្រ្តីយោ ក្នុងជនីព្រាពោះ
មានសេចក្តីអនុគ្រោះ ប្រាថ្នាប្រយោជន៍ ដល់ព្រះអាណន្តមានកាយ
ប្រាថ្នានឹងធ្វើព្រះអាណន្តមានកាយ ឲ្យសង្កេត ក៏ចូលទៅក្រពះអាណន្ត
មានកាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបពោលតាម នឹងព្រះអាណន្ត
មានកាយថា

បពិត្រលោកជាសាវ័ក បេសព្រះគោតម ចូរលោកចូលទៅ
កាន់ម្លប់រោងនឹងត្រស្បាត ដាក់ព្រះទិក្ខាន ក្នុងហឫទ័យ
ហើយចំរើនយានចុះ កុំមានសេចក្តីប្រមាទឡើយ ពាក្យ
បំប៉ិនបំប្លែង (ដាំមួយនឹងគ្រហស្ថ) នឹងធ្វើអ្វីដល់លោកបាន ។

គ្រាពោះឯង ព្រះអាណន្តមានកាយ ក៏បានដល់ខ្លួនសេចក្តីសង្កេត
ដោយសារទេវតាពោះ ធ្វើឲ្យសង្កេត ។

ធម្មំ អនុវត្តស្មុត្តំ

[២៥២] ឯកំ សមយំ អាយស្មា អនុវត្តោ កោ-
សលេសុ វិហរតិ-អញ្ញករស្មី វិសលោ ។

[២៥៣] អថទោ អញ្ញករា តាវត្ថុសកាយិកា
ទេវតា ជាលីទំ ពាម វាយស្មតោ អនុវត្តស្មុ បុក-
ណាទុតិយិកា យេនាយស្មា អនុវត្តោ តេទុបសន្តមិ
ឧបសន្តមិត្តា អាយស្មុន្តំ អនុវត្តំ តាជាយ អដ្ឋកាសិ

តត្ថ ទិត្តំ បណិទេហិ
យត្ថ តេ វសិតំ បុរេ
តាវត្ថុសេសុ ទេវេសុ
សទ្ធកាមសមិទ្ធិសុ
បុរត្តោតា បវុតោ
ទេវតណាហិ(១) សោកសិតំ ។

[២៥៤] ទុក្ខតា ទេវតណាយោ
សញ្ញាយស្មី តិដ្ឋិតា
តេ ពាបំ ទុក្ខតា សត្តា
ទេវតណាហិ បត្តិតាតិ(២) ។

១ ឧ.ម ទេវតណាហិ ។ ២ បត្តិតាតិ ។

អនុវត្តស្មុត្ត ទី ៦

[២៥២] សម័យមួយ ព្រះអនុវត្តមានកាយ គង់នៅគាជន៍

ក្រែមួយ ក្នុងវិជនាកោសល ។

[២៥៣] គ្រានោះឯង ទៅតាមយអង្គ ឈ្មោះជាលីទំ កំពូក

ទៅតានៅឋានតាវត្ថុវិជ្ជ ជាប្រតិទតិដើម របស់ព្រះអនុវត្តមានកាយ

បានចូលទៅក្រែអនុវត្តមានកាយ ល្អចូលទៅដល់ហើយ ទើប

ពោលតាថាឯងព្រះអនុវត្តមានកាយថា

កាលពីដើម លោកប្រព្រឹត្តប្រហូចយេនមិ ក្នុងទីណា ចូរ
លោកកាំងចិត្តឱ្យនឹងក្នុងទីនោះ លោកមានក្បួនទៅតាចោម

ពេមជាបរិវារ តែឯល្អក្នុងឋានទៅតាយ្មោះតាវត្ថុវិជ្ជ ជាទី
សម្រេចខំសេចក្តីប្រាថ្នាគ្រប់យ៉ាង ។

[២៥៤] ព្រះអនុវត្តគបថ ទៅកញ្ញាដែលទុតិក កាំងនៅក្នុងសត្តា

យទំដំ ពោះបីក្នុងសត្តជាទុតិកនោះ កំពូកទៅកញ្ញាប្រាថ្នាដែរ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិញ្ញា

[២៥៥] ន កេ សុទ្ធំ បដាទន្តិ
 យេ ន បស្សន្តិ នន្តិ
 អារាសំ នរណេវាទំ
 តិណសាទំ យសស្សន្តិ ។

[២៥៦] ន ភំ ពាលេ វិជាជាសិ
 យថា អរហតំ វិចោ
 អទិច្ឆា សទ្ធិ សន្តិវា
 ឧប្បនវយធម្មិចោ
 ឧប្បជ្ជិតា ជិវុជ្ជន្តិ
 តេសិ វិបសមោ សុចោ
 នត្តិទាទិ បុប្ផារសោ
 នេវកាយស្មំ ជាសិទិ
 វិក្ខិណោ ជាតិសិសារោ
 នត្តិទាទិ បុប្ផារាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិញ្ញា

[២៥៥] ទៅតាមដំបូង ពួកជនណាមិនឃើញឧប្បនវយៈ
 នន្តរៈ ជាភាវសរបស់ពួកទៅតា មានប្រមាណ ៣^(១)
 ដ៏មានយស ពួកជននោះ ឈ្មោះថាមិនស្គាល់សេចក្តីសុខ
 សប្បាយ ។

[២៥៦] ព្រះអង្គទ្រង់ថា ម្ចាស់ទៅតាពាល ខាងឯង
 មិនដឹងពាក្យរបស់ព្រះអរហន្តចាំឲ្យយថា សន្តិវាចាំឲ្យ
 មិនទៀង មានការកើតឡើងនិងការវិនាសទៅវិញដាច់គ្នា
 លុះកើតឡើងហើយលេចទៅវិញ លុះវិនាសទៅវិញដាច់
 នោះបាន ទើបនាំមកឲ្យសេចក្តីសុខ ម្ចាស់ខាងដាច់គ្នា ការ
 នៅរបស់យើងក្នុងពួកទៅតាទៀត ក្នុងកាលឥឡូវនេះ មិន
 មានទេ ជាតិសិក្សាអស់ហើយ ឥឡូវក៏ធម៌មិនមានទេ ។

១ មានប្រមាណ ៣ គឺ ជាតិ ១ សន្ត ១ អវិចារ ១ ។

សុត្តនិ ពិភ្ចស្តី

(២៥៧) ឯកំ សមយំ អាយស្មា នាគនត្តា
កោសលេស្ម វិហរតិ អញ្ញកស្មី វេសល្លោ ។ កេ
ចោ បទ សមាយទ អាយស្មា នាគនត្តា អតិកាលេទ
កាមិ បរិសតិ អតិទិវា បដិក្កមតិ ។

(២៥៨) អថោ យា កស្មី វេសល្លោ អទិវត្តា
ទេវតា អាយស្មតោ នាគនត្តស្មី អនុកាម្យិកា អនុ-
កាមា អាយស្មន្តំ នាគនត្តំ សិវេជេតុកាមា យេនាយ-
ស្មា នាគនត្តា កេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា អាយស្មន្តំ
នាគនត្តំ កាថាហិ អជ្ឈកាសិ

កាលេ បរិស្ស នាគនត្ត
ទិវ ច អាកត្តា អតិវេល-
ទារី សិសង្ខោ កហដ្ឋេហិ
សមាទស្សទនុកោ

ពិភ្ចស្តី ទី ៧

(២៥៩) សម័យមួយ ព្រះនាគទក្ខមានកាយុ នៅក្នុងជនីព្រ
មួយ ក្នុងវេសកោសល ។ កំសម័យនោះឯង ព្រះនាគទក្ខមានកាយុ
ចូលទៅកាន់ស្រុកក្នុងវេលាព្រឹកពេក ក្រឡប់មកវិញក្នុងវេលាថ្ងៃពេក ។

(២៦០) គ្រានោះឯង ទៅកាន់វេលាស្រយៅក្នុងជនីព្រនោះ
ជាអ្នកអនុគ្រោះ ប្រាថ្នាខ្ញុំប្រយោជន៍ ដល់ព្រះនាគទក្ខមានកាយុ ចង់ធ្វើ
ព្រះនាគទក្ខមានកាយុឱ្យសង្កឹម ក៏ចូលទៅក្រព្រះនាគទក្ខមានកាយុ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយ ទើបកាលនាថា ទីនីព្រះនាគទក្ខមានកាយុថា

បពិត្រព្រះនាគទក្ខ លោកចូលទៅ (កាន់ស្រុក) ក្នុងវេលា
ព្រឹក ក្រឡប់មកវិញក្នុងវេលាថ្ងៃ គ្រាន់ទៅហួសវេលា នៅ
ច្រឡំច្រឡំដោយពួកគ្រហស្ថ រួមសុទ្ធជាមួយគ្នា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភវិវិញ្ញា
កាយាមិ ធាតុនន្តំ សុបបត្តិ
កុលេសុ វិនិច្ឆ័យ
មា ហេវ មច្ចុរញ្ញោ តលវាតា
អន្តកស្ស វសមេសីតិ(*) ។

អដទោ នាយស្នា ធាតុនន្តោ តាយ ទេវតាយ

សិវេជិតា សិវេតមាចាទិទិ ។

អដ្ឋមិ កុលយរណីស្សគំ

(២៥៧) ឯកំ សមយំ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ រកាស-

លេសុ វិហរតិ អញ្ញតាស្មី វទសណ្ណោ ។ ភេទ ទោ បទ

សមយេន សោ ភិក្ខុ អញ្ញតាស្មី កុលេ អតិវេលី

អរដ្ឋកាត្ត្យស្សត្តោ វិហរតិ ។

* ១. វសមេយ្យតិ ។ ម. វសំ ទយសីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភវិវិញ្ញា

ភ្នំព្រះព្រះនាគទត្ត ប្រែទៅជាអក្ខរឃើសយុទ្ធិក្រពេក ជាប់

បំពាក់ក្នុងក្រកូលទាំងឡាយ លោកកុំលុះអំណាចខ្លះស្តេច

មច្ចុ ដែលឈ្មោះថាអន្តកៈ ដ៏មានកំឡាំងឡើយ ។

លំដាប់ទោធន៍ ព្រះនាគទត្តមាមាយុ លុះទៅគារោះ ធ្វើឱ្យ

សង្វេគហើយ ក៏ដល់ទូរសេចក្តីសង្វេគ ។

កុលយរណីស្សត្រ ទី ៨

(២៥៧) សម័យមួយ ភិក្ខុមួយរូប ទៅក្នុងអង្គវត្តមួយ ក្នុង

វត្តនាកាសល ។ ក៏សម័យទោធន៍ ភិក្ខុនោះ ចូលទៅក្នុងក្រកូល

មួយ ហួសវេលា ។

វិស័យុត្តស្ស កុលយោណីសុត្តេ អដ្ឋកថាបិដក

[២៦០] អថេតា យា តស្មី វនសណ្ណោ អចិវត្តា
នេវតា តស្ស ភិក្ខុនោ អនុកម្មកា អត្តកាមា តិ
ភិក្ខុំ សំវេជេត្តកាមា យា តស្មី កុលេ កុលយ-
រណី តស្ស វណ្ណំ អភិធម្មិធិត្វា យេន សោ ភិក្ខុ
កេតុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តិ ភិក្ខុំ តាមាយ
អជ្ឈកាសិ

នទីតិវេសុ សណ្ណានេ
សកាសុ វជិយាសុ ច
ជនា សង្កម្ម មន្តន្តិ
មញ្ច តញ្ច កិមន្តន្តិ ។

[២៦០] តញ្ច ហិ សទ្ធា បទ្ធិហា
ឧមិត្តា តបស្សីនា
ន កេន មន្តហោតព្វំ
ន ហិ កេន កិលិស្សតិ
យោ ច សទ្ធិប្បវិត្តាសិ
វនេ វាតមិកោ យថា

វិស័យុត្តស្ស កុលយោណីសុត្តេ អដ្ឋកថាបិដក

[២៦០] គ្រានោះឯង ទៅគាំដល់នៅក្នុងផងវិញនោះ ជាអ្នក
អនុគ្រោះ ប្រាថ្នាប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុនោះ ចង់ធ្វើឱ្យភិក្ខុនោះសង្ឃឹម
ក៏ឱ្យគាំគ្រប់ស្រេចផ្ទះ ក្នុងក្រុមនោះ ហើយចូលទៅកេតិកុនោះ
លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបកោលគាថានឹងភិក្ខុនោះថា

ផនចាំងឡាយ មកប្រជុំនិយាយគ្នាទៀបច្រវែស្ទឹងចាំងឡាយ
ផង ក្នុងរោងសម្រាប់សម្រាកផង ក្នុងរោងសម្រាប់ប្រជុំគ្នា
និយាយផង តាមវិញ្ញាណផង ហើយនិយាយចំពោះខ្ញុំផង
ចំពោះលោកផង តើព្រោះហេតុអ្វី ។

[២៦១] ភិក្ខុកថា ព្រោះថាផនចាំងឡាយ មានសព្វ
ជាជនិសាម ក្នុងលោកនេះ ច្រើនគ្នា អ្នកដែលមានកម្រ
នោះ គួរតែអត់ប្រាំ មិនគួរអៀនឱ្យសង្ឃឡើយ ដ្បិតសត្វមិន
មែនសៅហ្មង ដោយពាក្យដែលពួកផនដៅខនិយាយនោះទេ
បុគ្គលណា អត់ស្ម័គ្រនឹងសំឡេង ដូចជាសត្វឃ្នូសក្នុងវិញ្ញា

សុត្តន្តបិដក សំយដ្ឋនិកាយ សុត្តនិកាយ
លហុចិហោតិ តំ អាហុ
នាស្ស សម្មជ្ជតេ វត្ថុនំ ។

ឆវិមំ វិជ្ជិបុត្តសុត្តំ

[២២២] ឯតំ សមយំ អញ្ញាតោ វជ្ជិបុត្តកោ
កិក្ខុ វេសាលិយំ វិហារតិ អញ្ញាតាស្មី វនសណ្ណោ ។
តេន ខា បន ស យេន វេសាលិយំ សទ្ធាត្តិវារោ(១)
ហោតិ ។

[២២៣] អថ ខា សោ កិក្ខុ វេសាលិយំ ឡុយ-
តា ឡុតវាទិកនិក្ខេបាសសន្តិ សុត្តា បរិទេវមាណោ តា-
យំ វេលាយំ ឥមំ កាថំ អកាសំ

ឯតកោ មយំ អញ្ញាតិ វិហារម
អបវិជ្ជិវ វនស្មី ធារុតំ
ឯតា តិសិកាយ វត្តិយោ
កោ សុ នាមម្តោហិ បាមិយោតិ ។

១ ម វិជ្ជិបុត្តកោ សទ្ធាត្តិវារោ ។ ១ សទ្ធាត្តិវារោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយដ្ឋនិកាយ សុត្តនិកាយ
អ្នកប្រាជ្ញហៅបុគ្គលនោះ ជាអ្នកមានចិត្តស្រាល កិច្ចវត្ត
មិនសម្រេចដល់បុគ្គលនោះទេ ។

វិជ្ជិបុត្តសុត្ត ទី ៧

[២២២] សម័យមួយ វិជ្ជិបុត្តកកិក្ខុមួយរូប នៅក្នុងដងវិប្រមួយ
ជិតក្រុងវេសាលី ។ ក៏សម័យនោះឯង វិជ្ជិបុត្តកកិក្ខុ មានការដើរ
លេង អស់ពេញមួយក្រី ក្នុងក្រុងវេសាលី ។

[២២៣] គ្រានោះឯង កិក្ខុនោះបានឮសំឡេងភីកភីន ខែការ
វាយ ខ័និការប្រគំត្រង់ ក៏ឡើងឡូល ពោលគាថានេះ ក្នុងវេលា
នោះថា

យើងមកនៅក្នុងវិប្រភ្នាក់ឯង ដូចជាគំណាត់ឈើដែលគ
ពោលក្នុងវិប្រ ក្នុងក្រីប្រាកដដូច្នោះ មិនមានអ្នកណាអន់
ជាងយើងទេ ។

វេសំយុត្តស្ស សង្ខាយសុត្ត សង្ខាយតហុលកំពូ

[២៦៤] អថទោ យោ តស្មី វេសលោ អធិវត្តា ទេ-
វតា តស្ស ភិក្ខុចោ អនុតម្បិកា អនុតាមា ភិ
ភិក្ខុំ សំវេជេតុតាមា យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កម្មិ
ឧបសង្កម្មិតា ភិ ភិក្ខុំ តាមាយ អជ្ឈកាសិ

ឯកាកោ វ ភិ អារោ វិហាវសិ
អបវិជ្ជិវ វេស្មី ធារតិ
តស្ស តេ ពហុកា បិហាយន្តិ
ទេវយិកា វិយ សក្កកាមិទន្តិ ។

អថទោ សោ ភិក្ខុ តាយ ទេវតាយ សំវេជិ-
កោ សំវេតមាមាជិតិ ។

ទសមី សង្ខាយសុត្តិ

[២៦៥] ឯកំ សមយំ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ កោ-
សលេសុ វិហាវតិ អញ្ញតរស្មី វេសលោ ។ តេន ទោ
មន សមយេន សោ ភិក្ខុ យំ សុទំ បុព្វេ អតិវេសិ
សង្ខាយតហុលោ វិហាវតិ ។ សោ អបវេន សមយេន
អប្បោស្សកោ តុណ្ណិក្កកោ សកាមាយតិ(១) ។

១. សង្កាយតិ ។

វេសំយុត្ត សង្ខាយសុត្ត ភិក្ខុធាត្តសាធារណៈប្រិេ

[២៦៦] គ្រានោះឯង ទៅកាដែលកាស្រ័យនៅ ទាដងវិប្រោះ
ជាអ្នកអនុគ្រោះ ប្រាថ្នាឱ្យប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុនោះ ចង់ធ្វើភិក្ខុនោះឱ្យ
សង្កេត ក៏ចូលទៅរកភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបពាលគាថា
នឹងភិក្ខុនោះថា

លោកនៅក្នុងវិប្រោះតែម្នាក់ឯង ដូចជាកំណត់ឈើដែលគេ
ចោលនៅក្នុងវិប្រោះមែន តែមានជនច្រើនគ្នាស្រឡាញ់លោក
នោះ ដូចពពួកសត្វក្នុងឋាននៃ ប្រឡាញ់រូបទៅក
ក្នុងឋានសួគ៌ ។

លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុនោះ លុះទៅគ្រោះ ធ្វើឱ្យសង្កេតហើយ
ក៏ដល់ឱ្យសេចក្តីសង្កេត ។

សង្ខាយសុត្តិ ទី ១០

[២៦៧] សម័យមួយ ភិក្ខុមួយចំនួននៅក្នុងវិប្រោះមួយ ក្នុងដែន
កោសល ។ ក៏សម័យនោះ កាលមុន ភិក្ខុនោះជាអ្នកស្វាធារណៈ
ច្រើនហួសពេលវេលា ។ ដល់សម័យក្រោយមក ភិក្ខុនោះ ក៏មាន
សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយនិច ជាអ្នកនៅស្ងៀម ញ៉ាំងកាលឱ្យប្រព្រឹត្តកន្លងទៅ
(ដោយផលសមាបក្តីសុខ) ។

សុត្តនិបិទក សំយុត្តនិកាយ លកខិវគ្គ

[២២៦] អថទោ លោ ភស្មំ វិទសណ្ណោ អធិវត្តា

នេវតា ភស្មុ ភិក្ខុនោ ធម្មំ អសុណន្តំ យេន សោ
ភិក្ខុ ធម្មុបសន្តិមិ ឧបសន្តិវត្តា តំ ភិក្ខុំ ភាជា-
យ អជ្ឈកាសិ

ភស្មំ ភុវិ ធម្មុបនាមំ ភិក្ខុ
ធម្មិយសិ ភិក្ខុហិ សិវសណ្ណោ
សុត្តាន ធម្មំ លកខិវ្យសានំ
និរុទ្ធវិធម្ម លកខិវ្យសិសន្តិ ។

[២២៧] អហុ មុវេ ធម្មចរនសុ ធម្មោ

យាវ វិរាគេន សមាគមិម្ហ
យតោ វិរាគេន សមាគមិម្ហ
យំ ភិក្ខុ ធីន្ឋិ វ(១) សុតំ មុតំ វ
អញ្ញាយ ធីត្វេវនមាហុ សណ្ណានិ ។

១. ធីន្ឋិ វ សុតំ វ មុតំ ។ ធីន្ឋិ វ សុតំ វ មុតំ ។

សុត្តនិបិទក សំយុត្តនិកាយ លកខិវគ្គ

[២២៦] ព្រាហ្មណ៍ ទេវកាវេលកស្រីយេនោ ខាជនិព្រ

នោ មិនបានស្តាប់ធម៌របស់ភិក្ខុនោះ ក៏ចូលទៅរកភិក្ខុនោះ លុះចូល
ទៅដល់ហើយ ទើបគោលភាពដំបូងនោះថា

ចតិព្រាហ្មណ៍ ព្រាហ្មណ៍ បានជាលោកទេវបូជនីយ៍
នឹងព្រាហ្មណ៍ ហើយលើសពីសាច្យយន្ត្រធម្មុប ចុកលក្ខណ
ស្តាប់ធម៌ វេមនិបានទូរសេចក្តីច្របូប ឯអ្នកដែលសំដែងធម៌
វេមនិបានទូរសេចក្តីសរសើរ ក្នុងចក្ខុប្បន្ន ។

[២២៧] (ភិក្ខុនោះរបស់ ព័មុនមានសេចក្តីពន្យល់ក្នុង
ធម្មុបចតិក្ខេន ក្រែងទ្បើទេ យើងបានដល់វិភក្តធម៌ហើយ
កាលណាបើយើងបានដល់វិភក្តធម៌ហើយ សប្បុរសចំរើ
ឡាយ បានដឹងហើយ ក៏សរសើរទូរកាលេរេជំនាញល្អ
ណាមួយ ទិប្បវេលយើងហើយ ចូរសំឡេងដែលឮ
ហើយ ក្នុង សេ វេជ្ជន្ត្រ ដែលគោលព្រាហ្មណ៍ ។

វិស័យធម្មសុ អយោធិសោមនសិការសុត្ត អដ្ឋកថាបិដកសុខដំ

ឯកាទសមំ អយោធិសោមនសិការសុត្តំ

[២៦៨] ឯកំ សមយំ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ កោ-
សលេសុ វិហារតិ អញ្ញតស្មី វេសលោ ។ កេន ទោ
បទ សមយេន សោ ភិក្ខុ ទិវវិហារតតោ ខាប-
កោ អកុសលេ វិតក្កេ វិតក្កេតិ សេយ្យដំទំ កា-
មវិតក្កំ ឡាខាទវិតក្កំ វិហីសាវិតក្កំ ។

[២៦៩] អថទោ យា តស្មី វេសលោ អធិវត្តា
ទេវតា តស្ស ភិក្ខុយោ អនុកម្មិកា អត្តកាមា
តំ ភិក្ខុំ សិវេទេតុកាមា យេន សោ ភិក្ខុ កេតុ-
បសន្តមិ ឧបសន្តមិគា តំ ភិក្ខុំ តាជាហិ អជ្ឈកាសិ

អយោធិសោ មនសិការា
សោ វិតក្កេហិ ទដ្ឋសិ(*)
អយោធិសោ(២) បដិទិស្សន្ត
យោធិសោ អនុវិចិទ្ធិយ

១ ទ. ហា វិតក្កេហិ មដ្ឋសិ ។ ឧ. កដ្ឋសិ ។ ២ ឧ. អយោធិ បដិទិស្សន្ត ។

វិស័យធម្ម សយោធិសោមនសិការសុត្ត ទេវតាបូលទៅរកភិក្ខុមួយរូប

អយោធិសោមនសិការសុត្ត ទី ១១

[២៦៨] សម័យមួយ ភិក្ខុមួយរូប នៅក្នុងដង់ត្រមួយ ក្នុង
វេនរកាសល ។ ក៏សម័យនោះឯង ភិក្ខុនោះទៅនៅក្នុងទីសម្រាកក្នុង
វេលាថ្ងៃ ត្រិវេវិតក្កៈទាំងឡាយ ជាអកុសលដ៏លាមក គឺកាមវិតក្កៈ
ក្សាធាវិតក្កៈ វិហីសាវិតក្កៈ ។

[២៦៩] គ្រានោះឯង ទៅកាវេសលស្រ័យនៅក្នុងដង់ត្រនោះ
ជាអ្នកអនុគ្រោះ ប្រាថ្នាឱ្យប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុនោះ ចង់ធ្វើភិក្ខុនោះឱ្យ
សង្ឃឹម ក៏ចូលទៅរកភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបរកលាមក
ដង់ភិក្ខុនោះថា

លោកវេសលវិតក្កៈទាំងឡាយទំកាស៊ីបាន ព្រោះមិនយកចិត្ត
ទុកដាក់ដោយទុយប្រាថ្នា ចូរលោកលេបដ៏ទុយមិន
មែនជាប្រាថ្នាចេញ ហើយចូរត្រិវេវិតក្កៈទុយប្រាថ្នាវិញ

សុត្តន្តបិដក សំយដ្ឋនិកាយស្ស សភាវិទ្ធា

សត្វាវំ ធម្មំ អារក្ខ

សង្ឃំ សីលាធិ វត្តទោ

អធិកត្តសិ ខាមោធិ

បីតិសុខមសិសយំ

តតោ ខាមុដ្ឋតហុលោ

ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សសីតិ ។

អដទោ សោ ភិក្ខុ តាយ ទេវតាយ សិវេជិកោ
សិវេតមាខាធិតិ ។

ទ្វាទសមិ មជ្ឈិមនិកាយស្ស

[២៧០] ឯកំ សមយំ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ កោស-
លេសុ វិហារតិ អញ្ញតរស្មី វទសណ្ណោ ។

[២៧១] អដទោ យោ តស្មី វទសណ្ណោ អធិវត្តា
ទេវតា យេន សោ ភិក្ខុ តេទុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្តា
តស្ស ភិក្ខុទោ សន្តិកោ វមិ កាចំ អភាសំ

សុត្តន្តបិដក សំយដ្ឋនិកាយ សភាវិទ្ធា

ប្រាជ្ញាខ្ញុំប្រះសាស្តា ព្រះធម៌ ខ័និប្រះសង្ឃ ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត

សីល វេមនិបានខ្ញុំប្រះមាជ្ជៈ បីតិ សុខៈ ឥតសង្ឃយ

បើលោកមានប្រាជ្ញាដូច្នោះច្រើនជាងនេះទៅទៀត ខ័និធ្វើខ្ញុំទ័

បំផុតទុក្ខបាន ។

ត្រាតោះឯង ភិក្ខុនោះ សុខៈវេវតាតោះ ធ្វើឲ្យសាទ្រឹកហើយ ក៏

ដល់ខ្ញុំសេចក្តីសាទ្រឹក ។

មជ្ឈិមនិកាយស្ស ទី ១២

[២៧០] សមយម្មយ ភិក្ខុម្មយរូប ទេវកុនិជនិវត្រម្មយ កុន
វែនកោសល ។

[២៧១] ត្រាតោះឯង ទេវតាដែលនៅលើស្រយកុនជនិវត្រតោះ
បានចូលទៅកេភិក្ខុនោះ សុខៈចូលទៅដល់ហើយ ទើបពោលគាថានេះ
កុនសំណាក់ភិក្ខុនោះថា

វិសមយុត្តស្ស បាវត្តិយុត្តស្ស ឧបាទិកាវេ
 វិភេត មជ្ឈន្តិកេ កាលេ
 សន្និសិទ្ធសុ មគ្គិសុ
 សណតេ^(១) វ ប្រហារញ្ញំ
 តិ ភយំ មជ្ឈិកាតំ មន្តិ ។
 វិភេត មជ្ឈន្តិកេ កាលេ
 សន្និសិទ្ធសុ មគ្គិសុ
 សណតេ វ ប្រហារញ្ញំ
 សា វតិ មជ្ឈិកាតំ មន្តិ ។
 តេវសមំ បារាតិទ្រិយស្សតិ

(២៧២) ឯកំ សមយំ សម្ពហុលា ភិក្ខុ កោ.
 សលេសុ វិហារន្តំ អញ្ញាភវស្មី វនសណ្ណោ ឧទ្ធា ឧទ្ធា
 ចមលា មុទ្ធក វិក្កិណ្ណាភិ មុដ្ឋស្សតិ ធា អសម្មជាតា
 អសមាហំតា វិក្កន្តចិត្តា ហេតុតិទ្រិយោ ។

១ វេរិវាសយុត្តេ បណពេរិវតិ ទំស្សតិ ។ ឧប្ប អន្តិកាយុត្តេ បណពេរិវតិ ទំស្សតិ ។

វិសមយុត្ត ៥ វតិទ្រិយស្សតេ ពាវតិកុមានចិត្តវេរិវាយវាដិម
 កាលវេហវិប្បត្រងំ ពួកបក្សិវនោស្សវស្សិម វៃប្រងំភិហាភំ
 ដូចជាបញ្ចេញសំឡេងខ្លាំង ភ័យខោតិប្រាកដដល់ខ្ញុំ ។
 (ភិក្ខុខោតបថា) កាលវេហវិប្បត្រងំ ពួកបក្សិវនោស្សវ
 ស្សិម វៃប្រងំភិហាភំដូចជាបញ្ចេញសំឡេង សេចក្តី
 ត្រេកអរខោ ប្រាកដដល់ភាគ ។

បារាតិទ្រិយស្សតេ ទី ១៣

(២៧២) សមយម្ហយ ភិក្ខុច្រើនបូមានចិត្តវេរិវាយ មានខោត
 ដូចជាបបួសដុះឡើងហើយ មានចិត្តយូនយោង មានមាតិរិ មានវាចា
 រោយរោយ មានស្មារតីភ្ងេចខ្លាំង មិនមានសម្បជញ្ញៈ មានចិត្តកាំងនៅ
 មិននឹង មានចិត្តវិលទៅរកទុស វៃមានយ្យយជាប្រក្រតិ កស្រីយ
 នៅក្នុងជនវៃប្រមួយ ក្នុងវិដនេកាសល ។

(២៧៣) អដទោ យោ ភស្មី វទសណ្ណោ អដិវត្តា
ធនេតា ភេសិំ ភិក្ខុនិំ អនុកម្មិកា អត្តកាមា ភេ
ភិក្ខុ សិវេជេត្តកាមា យេន ភេ ភិក្ខុ ភេទុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិកា ភេ ភិក្ខុ ភាថាហិ អជ្ឈកាសិ

សុខជីវិតោ បុរោ ភាសុំ

ភិក្ខុ ភោគមសាវតោ

អនិច្ឆា មិណ្ឌិ វិសយា

អនិច្ឆា សយនាសនិំ

លោកេ អនិច្ចតំ ញត្វា

ទុក្ខស្សន្តិំ អកិសុំ ភេ

ទុប្បោសិំ កត្វា អត្តានិំ

តាមេ តាមណិកា វិយ

កុត្វា កុត្វា និបជ្ឈន្តិំ

ចរាតាវេសុ មុច្ឆិកា

សង្កស្ស អញ្ចសិំ កត្វា

និទេកេទ្វ វទាមហិ(១)

អបវិជ្ជា អនាថា ភេ

១ ម. វត្តាមហិ ។

(២៧៣) ត្រាតោវេនិ ទេវតាវេលបិកោវ ខាជនិព្រាតោ

ជាអ្នកអនុគ្រោះ ប្រាថ្នាខ្ញុំប្រយោជន៍ដល់ភិក្ខុតាំងនោះ ចង់ធ្វើភិក្ខុ

នោឡេសាធ្វើត ទើបចូលចៅរកភិក្ខុតាំងនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ

ក៏រោលតាថា តាំងឡាយ ខឹងភ្នកភិក្ខុនោះថា

ភ្នកភិក្ខុជាសាវ័ក បេសព្រះភាគម កាលភិមុន រស់នៅ

ដោយស្រួល មិនប្រាថ្នាក្នុងការស្វែងរក ខ្ញុំចង់ចំណុះ

មិនប្រាថ្នាខ្ញុំទំដកទីអង្គុយឡើយ ភិក្ខុតាំងនោះ លុះដឹងខ្ញុំ

អនិច្ចតាមមិ ក្នុងលោកហើយ ក៏ធ្វើខ្ញុំទំបំផុតទុក្ខបាន ឯភ្នក

ភិក្ខុ (ក្នុងវស្សានេះ) ធ្វើខ្លួនឲ្យភេតញឹមបានដោយលំបាក

ជ្រុលជ្រប់ក្នុងផ្ទះវែងបុគ្គលដទៃ ស៊ីដេក ស៊ីដេក ដូចជាមនុស្ស

អ្នកចំក្នុងស្រុក ខ្ញុំសូមធ្វើអញ្ជូលី ចំពោះសង្ឃ ខ្ញុំនិយាយ

ចំពោះភិក្ខុមួយភ្នក ក្នុងទីនេះ ភ្នកភិក្ខុណា ជាអ្នក

ប្រមាទ ភ្នកភិក្ខុនោះ គេបោះបង់ចោល អត្តមានទីភីនិ

វៃស័យុត្ត បទុមបុស្សត្រ កិក្ខុបស្ថានំ
យថា ទេវតា តេជោ តេ
យេ ទោ មមត្តា វិហារន្តិ
តេ មេ សេដ្ឋាយ កាសិវតិ
យេ អប្បមត្តា វិហារន្តិ
នមោ តេសិ កកេមហន្តិ ។

អថទោ តេ កិក្ខុ តាយ ទេវតាយ សិវេជិតា
សិវេភតាបាទន្តិ ។

បទុសមំ បទុមបុស្សត្រ

[២៧២] ឯកំ សមយំ អញ្ញតរោ កិក្ខុ កោស-
លេសុ វិហារតិ អញ្ញតរស្មី វេសលោ ។ តេន ទោ បទ
សមយេន សោ កិក្ខុ បញ្ញតកំ បិណ្ឌបាតប្បដិក្ខតោ
ទោត្តរណិ ឱតាហិត្វា បទុមិ ឧបសិដ្ឋតិ ។

[២៧៣] អថទោ យា តស្មី វេសលោ អចិត្តា
ទេវតា តស្ស កិក្ខុយោ អទុតម្បិកា អត្តកាមា តំ
កិក្ខុ សិវេជិតុកាមា យេន សោ កិក្ខុ តេទុបស្ថន្តិមិ
ឧបស្ថន្តិមិត្វា តំ កិក្ខុ តាវាយ អជ្ឈកាសិ

វៃស័យុត្ត បទុមបុស្សត្រ ទេវតាទូលទៅកក្ខុ
ដូចជាពួកប្រេត ខ្ញុំគោលសំដៅកក្ខុកក្ខុនោះ ពួកកិក្ខុ
ណាជាអ្នកមិនប្រមាទ ខ្ញុំសូមមេស្តា ចំពោះពួកកិក្ខុនោះ ។
គ្រានោះឯង ពួកកិក្ខុនោះ លុះទៅគ្រានោះ ធ្វើឱ្យសង្វេគហើយ
ក៏ដល់នូវសេចក្តីសង្វេគ ។

បទុមបុស្សត្រ ទី ១៤

[២៧៤] សម័យមួយ កិក្ខុមួយចូរ ទៅក្នុងដងវិទ្រាមួយ ក្នុង
ដៃនៃកោសល ។ ក៏សម័យនោះឯង កិក្ខុនោះត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាត
(ធ្វើកក្ខុកិក្ខុស្រេច) ក្នុងវេលាព្រាយកក្ខុ ក៏ចុះកាន់ស្រះបោតរណី
ហើយប៉ុកផ្កាយក្ត ។

[២៧៥] គ្រានោះឯង ទេវតាដែលទៅតស្រ័យ ក្នុងដងវិទ្រានោះ
ជាអ្នកអនុគ្រោះ ប្រាថ្នាឱ្យប្រយោជន៍ដល់កិក្ខុនោះ ចង់ធ្វើកិក្ខុនោះឱ្យ
សង្វេគ ទើបចូលទៅកក្ខុនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គោលតាម
នឹងកិក្ខុនោះថា

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខវិញ្ញា

យមេតំ វារិដិ បុប្ផិ
អនិដ្ឋំ ឧបសិដ្ឋុសិ
ឯកន្តំមេតំ ថេយ្យានិ
កទ្ធក្កោសិ មារិសាតិ ។

(២៧៦) ន ហោមំ ន កត្តាមិ
អារា សិដ្ឋាមិ វារិដិ
អថ កេន ទុ វណ្ណេន
កទ្ធក្កោសិ វុទ្ធតិ
យោយំ ភិសានិ ទនតិ
បុណ្ណវិកានិ កត្តាតិ
ឯវិ អាតិណ្ណាតម្មោ
កាស្ថា ឯសោ ន វុទ្ធតិ ។

(២៧៧) អាតិណ្ណាបុទ្ធា បុរិសោ
អតិវេលីវ(១) មត្តិកោ
តស្មី មេ វចនំ នត្តិ
កត្តា អរោមិ វត្តវេ
អនុដ្ឋណស្ស ចោសស្ស

១ ឧ. ម. ពារិយេវ មត្តិកោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខវិញ្ញា

លោកហិត្តំ វេលកេកក្កនិទិត្តំ វេលកេមិនបាទិ
បតិគ្រលោកអ្នកនិទិត្ត កហិតនិទិត្តំ ជាអន្តិមួយខែការល្អ
លោកឈ្មោះជាអ្នកល្អក្លិន ។

(២៧៦) ភិក្ខុនោះ គបថា អាត្មាមិនបាទជាទេវ មិនបាទ
កាច់ទេ គ្រាន់តែហិត្តំដែលកេកក្កនិទិត្ត អំពីចម្ងាយទេកើ
ចុះហេតុដូចម្តេច បាទជាអ្នកនិយាយថា អាត្មាល្អក្លិន ចុះ
បុរសដែលមានអំពើផ្តុសផ្តាស ដឹកតាស់គ្រូអោយល្អ កាច់
ផ្តាសយ៉ាងនេះ ហេតុអ្វី ក៏អ្នកមិនថាឲ្យបុរសខ្លះផង(១) ។

(២៧៧) ទេវតា គបថា បុរសដែលលោកផ្តុសផ្តាស
ជាអ្នកប្រឡាក់ (ដោយពាក្យទិត្តិលេស) ហួសកំលាំង ពាក្យ
របស់ខ្ញុំមិនមាន ក្នុងបុរសនោះទេ ខ្ញុំគ្រូនិយាយតែនឹងលោក
ម្នាក់ហ្នឹង (ព្រោះ) សត្វដែលឥតមានទិព្វលះពាលនីតិលេស

១ ក្នុងអង្គកថាថា កាលដែលទេវតាពុំស្តីឲ្យភិក្ខុនោះ មានការបសុខចំពោះដីកាកាស្ត្រេវ
ល្អក កាច់ផ្តាសយក ។

វិនយុត្តស្ស បុមុប្បស្សត្តេ វេរិកាភសំ

ចិន្ទិ សុចិត្តេសិ ធា

វាលក្កមត្តិ ចាបស្ស

អត្តាមតិវ វាយតិ ។

(២៧៨) អត្តា មិ យក្ខ ជាបាសិ

អថា មិ អនុកម្មសិ

បុទមិ យក្ខ វជ្ជាសិ

យនា បស្សសិ វិនិសង្កិ ។

(២៧៩) ទេវ តិ ឧបដិវាមិ

ទមិ តេ កន្តកម្មសេ

ត្រមេវ ភិក្ខុ ជាធម្មយ

យេន កច្ឆយ្យ ស្មគតិច្ឆិ ។

អថទោ សោ ភិក្ខុ តាយ ទេវតាយ សិវេជិតោ

សិវេកមាចាជិតិ ។

វិនយុត្តិ សម្ពុត្តិ ។

វិនយុត្ត បុមុប្បស្សត្តេ ពារ្យោបារវនំវេរិកា

ជាអកស្មនិកេសេចក្តីស្តាភ អស់កាលជាខិត្ត សូម្បីមានបាប

ប៉ុនប៉ុនសក់ ក៏ប្រាកដដូចជាប៉ុនមេឃ ។

(២៨០) ភិក្ខុនោះគបថា ម្ចាស់ទេវតា អ្នកស្គាល់គាតា

មែន អ្នកអនុគ្រោះគាតាមែន ម្ចាស់ទេវតា កាលណាបើអ្នក

ឃើញគាតាធ្វើដូច្នោះ អ្នកប្បវិទ្យាយឲ្យគាតាទៀតចុះ ។

(២៨១) ទេវតា គបថា ខ្ញុំមិនបានចិញ្ចឹមលោកទេ មិន

មែនគ្រាន់បើជាជីវលោកទេ លោកប្បវិទ្យាទៅកាន់សុភតិដោយ

កម្មណា បពិត្រភិក្ខុ លោកត្រូវជីវិតម្តងនោះខ្លះលោកចុះ ។

គ្រោះនោះឯង ភិក្ខុនោះ លុះទេវតានោះ ធ្វើឲ្យសង្វេគហើយ

ក៏ដល់ខ្ញុំសេចក្តីសង្វេគ ។

ចប់ វិនយុត្ត ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិញ្ញោ

ពស្សប្បទានំ

វិវេកំ ឧបដ្ឋានញ

កស្សបរោគេន សម្មហុលា

អាជេន្ណា អនុវត្តញ

នាគនត្តញ កុលយរណំ

វដ្ឋិបុត្តា ច វេសាលី

សជ្ឈាយេន អយោនិសោ

មជ្ឈន្តកាលម្ហំ នាគតិទ្រិយា

បទុមបុប្ផេន ចុន្តស កវេតិ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយ សភាវិញ្ញោ

ទុទ្ទានវៃវិនិស្សយន្តនោះ ជំរុះ គី

វិវេកស្រួត ១ ឧបដ្ឋានស្រួត ១ កស្សបរោគស្រួត ១ សម្ម-
ហុលស្រួត ១ កាខន្តស្រួត ១ អនុវត្តស្រួត ១ នាគនត្តស្រួត ១
កុលយរណីស្រួត ១ វដ្ឋិបុត្តស្រួតក្នុងក្រុងវេសាលី ១ សជ្ឈ-
យស្រួត ១ អយោនិសោមនសិកាស្រួត ១ មជ្ឈន្តកាល-
ស្រួត ១ បាគតិទ្រិយស្រួត ១ ជាង ៦ វិនិបទុមបុប្ផស្រួត ។

យក្ខសំយុត្តំ
បឋមំ ពិន្ទុកស្សត្តំ

(២៨០) ឯវេម្ម សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភកក
រាជគហោ វិហារតិ ឥន្ទគ្រដេ មទ្ធតេ ឥន្ទកាស្ស
យក្ខាស្ស ភវនេ ។

(២៨១) អដខោ ឥន្ទកោ យក្ខោ យេន ភកក
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកកន្តិ តាថាយ អដ្ស
ភាសិ

ប្រមំ ន ជីវន្តំ វេន្តំ ពុទ្ធា
កដំ ទ្ធរយំ វិទ្ធកមិ សវី
កុតស្ស អដ្ឋិយកមិ ឡាមេតិ
កដំ ទ្ធរយំ សដ្ឋតិ ភក្កស្សត្តិ ។

យក្ខសំយុត្ត
ពិន្ទុកស្សត្រ ទំ ១

(២៨០) ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះបាទ
ព្រះភាគ ប្រជុំគង់នៅក្នុងលំនៅ របស់យក្សឈ្មោះឥន្ទកៈ នាគ្គីវត្តក្នុង
ជិតក្រុងវិជ្ជា ។

(២៨១) លំដាប់នោះឯង ឥន្ទយក្ស បានចូលទៅគាល់ព្រះ
មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលរកថា ឯងព្រះបាទ
ព្រះភាគថា

ព្រះក្នុងតាំងទ្រាយ មិនពោលខ្ពស់ប្រដៅដឹងទេ ចុះសេដ្ឋ
នេះ បានសរិះនេះ ដោយហេតុដូចម្តេច ក្តីឯងដ៏ស្រាប់
ម្ល៉ឹង របស់សត្វនោះ បានមកពីពាក្យ ចុះសេដ្ឋនេះ ថិត
នៅក្នុងភិវង្គលម្តេច ។

សុត្តនិកាយ សំយុត្តនិកាយ សភាវិទូ

(២៨២) បដមី កាលសី ហោតិ

កាលលា ហោតិ អក្ខន្តិ(១)

អក្ខន្តា ជាយតេ បេសិ

បេសិយា ចិត្តត្តិ យនោ(២)

យនា បសាទា(៣) ជាយន្តិ

កេសា លោមា ឧទាបិ ច

យញ្ញស្ស កុញ្ញតិ មាតា

អន្តិ ខានត្វ កោជនិ

តេន សោ តត្ថ យោបេតិ

មាតុក្កុញ្ញត្តោ ឧរោតិ ។

ទុតិយំ សក្កសុត្តំ

(២៨៣) ឯតិ សមយំ ភក្កា រាជគរោ វិហារតិ

កិដ្ឋក្ករោ បព្វតេ ។

១ អក្ខន្តិ និទ្ទេសនិយំ ទិស្សនិ ។ ២ បេសិយា ពិយាម យោតិ អក្ខន្តិ ទិស្សនិ ។ ៣ យនា ឧ សាទានិ និទ្ទេសនិ ។

សុត្តនិកាយ សំយុត្តនិកាយ សភាវិទូ

(២៨២) ព្រះអង្គិក្រាសំថា កលលរូបកើតជាដំបូង ភកិ

កលលរូបមក កើតជាអម្បរូប ភកិអម្បរូបមក កើតជា

បេសិរូប ភកិបេសិរូបមក កើតជាយនរូប ភកិយនរូបមក

កើតជាសាទារូប ឧបករៀត មើបកើត សកំ ពេម ក្របក

ឯមាតារបស់សក្កនោះ បរិភោគភោជនណា ពោះបាយភ្នំ

ទឹកភ្នំ សក្កនោះដែលបិទនៅ ក្នុងវដ្តនៃមាតានោះ ក៏ញ្ចាត់

អត្តភាពឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយភោជននោះ ។

សក្កសុត្ត ទី ២

(២៨៣) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនគង់នៅលើ

ភ្នំដង្កូវដូច ទៀបក្រុងក្រចេះ ។

យក្សស័យុត្តស្ស សក្កសុត្តេ ភក្ខិវិទ្ធិសង្គម័

(២៨២) អថោ សក្កតាមកោ យក្ខា យេន
ភក្ខវា តេទុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្តា ភក្ខវន្តិ តាមាយ
អជ្ឈកាសិ

សព្វតទុប្បហំនស្ស
វិប្បមុត្តស្ស តេ សតោ
សមណស្ស ន តំ សាទុ
យនញ្ញមទុសាសតិ ។

(២៨៥) យេន តោនទិ វណ្ណេន

សិវសោ សក្កិ ជាយតិ
ន តំ អរហតិ សប្បញ្ញោ
មនសា អនុកម្ម្យកុំ
មនសា ចេ ចសន្នេន
យនញ្ញមទុសាសតិ
ន តេន ហោតិ សិយុត្តោ
យានុកម្ម្យា^(១) អនុទ្ធាយតិ ។

១ ឧ. សាទុកម្ម្យា ។

យក្សស័យុត្ត សក្កសុត្តេ សក្កយក្សបុលទៅក្រុងមានព្រះភាគ

(២៨២) ត្រាវោនេន យក្សឈ្មោះសក្កៈ បានចូលទៅក្រុង
មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបពោលគាថា ខ្លឹមព្រះមាន
ព្រះភាគថា

បុគ្គលប្រៀនប្រដៅបុគ្គលដទៃ ដោយពាក្យណា ពាក្យនោះ
មិនប្រពៃដល់លោកជាសមណៈ ដែលជាអ្នកលះបង់ខ្លួនខ្លួន
ធម៌គ្រប់យ៉ាង មានចិត្តផុតស្រឡះហើយ (ពាក្យសាវៈ)
ជាអ្នកស្ងប់ម្ខាងទេ ។

(២៨៥) ប្រាអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់សក្កៈ ការនៅជាមួយ
គ្នាភើត ដោយហេតុណាមួយ បុគ្គលអ្នកមានប្រាជ្ញា មិនគួរ
នឹងអនុគ្រោះខ្លួនហេតុនោះ ត្រឹមតែចិត្តទេ បើបុគ្គលមានចិត្ត
ជ្រះថ្លា ប្រៀនប្រដៅបុគ្គលដទៃ ដោយពាក្យណា ទុកជា
បុគ្គលដទៃនោះ មិនប្រកបខ្លួនតាមពាក្យនោះ ការប្រៀន
ប្រដៅនោះ ក៏ឈ្មោះថាការអនុគ្រោះ ឈ្មោះថាការកា-
លិតដែរ ។

តតិយំ សូចិលោមស្មត្ថំ

[២៨៦] ឯកំ សមយំ កកវំ កយាយំ វិហារតិ ដង្ហឹកមក្សេ សូចិលោមស្ម យក្ខុស្ស កវំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន ទកេ ច យក្ខោ សូចិលោមោ ច យក្ខោ កកវតោ អវិទ្ធា អតិក្កមន្តិ ។ អថទោ ទកេ យក្ខោ សូចិលោមិ យក្ខំ ឯតទវេន ឯសោ សមណាតិ ។ ឧសោ សមណោ សមណកោ ឯសោ យាវ ជាតាមិ យទិ វ សោ សមណោ យទិ វ សមណកោតិ ។

[២៨៧] អថទោ សូចិលោមោ យក្ខោ យេន កកវំ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា កកវតោ កាយំ ឧបទាមេសិ ។ អថទោ កកវំ កាយំ អបទាមេសិ ។ អថទោ សូចិលោមោ យក្ខោ កកវន្តំ ឯតទវេន កាយសិ មិ សមណាតិ ។ ន ទ្វាហន្តំ ឯវុសោ កាយាមិ អបិច តេ សម្មស្សោ ចាបកោតិ ។ បញ្ចំ តំ សមណោ បុច្ឆិស្សាមិ

សូចិលោមស្មត្រ ទី ៣

[២៨៦] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គន្លង លើគ្រែ ឈ្នះដង្ហឹក ជាលំដាប់នៃយក្សឈ្នះសូចិលោមៈ ជិតស្រុកគយ ។ ក៏សម័យនោះឯង យក្សឈ្នះទៈ ឯនិយក្សឈ្នះសូចិលោមៈ ដើរ ក្នុងវិមិនឆ្ងាយ អំពីព្រះមានព្រះភាគ ។ ទើបទាយក្សនិយាយនឹងសូចិលោមយក្សយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំជាសមណៈចំ ។ សូចិលោមយក្សរក វិញថា ខ្ញុំមិនមែនជាសមណៈចំទេ ខ្ញុំជាសមណៈតូចទេ ខ្ញុំស្គាល់ ជាប្រាកដថា នោះជាសមណៈចំ ឬសមណៈតូច ។

[២៨៧] គ្រានោះឯង សូចិលោមយក្ស បានចូលទៅក្រែងព្រះមាន ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបបង្ហាត់កាយទៅក្រែងព្រះមាន ព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ អាក្រែងកាយចេញ ។ គ្រានោះឯង សូចិលោមយក្ស បានក្រាបបង្គំចូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រសមណៈ លោកខ្លាចខ្ញុំឬ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ ថា ខ្លាចអារុសោ កថាភក មិនខ្លាចអ្នកឯងទេ តែសម្មស្សរបស់អ្នក ឯង កាត្រក់ណាស់ ។ បពិត្រសមណៈ ខ្ញុំនឹងស្សប្រស្តាចំពោះលោក

យក្សស័យ្យស្ស សូចិលោមសុត្តេ សូចិលោមយទុប្បញ្ញ

សទេ មេ សមណ ឧ ព្យាករិស្សសិ ចិត្តំ វា ភេ
ទិមិស្សាមិ ហនយិ វា ភេ ជាលេស្សាមិ ចានេសុ
វា កហេត្វា ចារកង្កាយ ទិមិស្សាមិ វា ឧ ទ្វាហន្តិ
អាវុសោ មស្សាមិ សនេវកោ លោកោ សមារកោ
សត្រាហ្មកោ សស្សមណាត្រាហ្មណិយា មជាយ សនេ-
វមទុស្សាយ យោ មេ ចិត្តំ វា ទិមេយ្យ ហនយិ
វា ជាលេយ្យ ចានេសុ វា កហេត្វា ចារកង្កាយ ភីវេ
ទិមេយ្យ អមិច ភិ អាវុសោ មុច្ឆ យនាកង្កសីតិ ។

(២៨៨) ភកោ ច នោសោ ច កុតោ ចិទាចា
អភិ វតិ លោមហិសោ កុតោជា
កុតោ សមុដ្ឋាយ មហោវិតក្កា
កុមារកោ ចន្តិមិវាស្សជន្តិតិ ។

យក្សស័យ្យ សូចិលោមសុត្តេ សូចិលោមយក្សទូលស្ស

មតិក្រសមណៈ បើរោកមិនដោះស្រាយប្រាប់ខ្ញុំទេ ខ្ញុំនឹងចន្ទក់ចិត្ត
លោក គឺធ្វើចិត្តឲ្យខ្លួន ប្តូរវាប្តូរចេញរបស់លោក កុំនោះសោតទេ ខ្ញុំនឹង
ចាប់ជើងលោក បោះទៅក្រើយទ្វារទ្វារទ្វារ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
ម្ចាស់អាវុសោ បុគ្គលណា មន្ត្រីកប់មន្ត្រីចិត្តរបស់គេជាគេបាន ប្តូរ
វាប្តូរចេញរបស់គេជាគេ កុំនោះសោត ចាប់ជើងគេជាគេត្រូវតែទៅក្រើយ
ទ្វារទ្វារទ្វារទ្វារទ្វារ បុគ្គលនោះ គេជាគេ មិនដែលឃើញមានទេ
ក្នុងលោក ព្រមទាំងទៅលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងក្នុងសព្វ
ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្បត្តិទេព និងមនុស្ស
ដ៏សេស ម្ចាស់អាវុសោ មួយទៀត បើអ្នកឯងចង់សួរ កុំសួរបុរៈ ។

(២៨៨) សូចិលោមយក្ស ទូលស្សថា ភកៈនិងរោសៈ
មានអ្វីជាហេតុ សេចក្តីផ្សេង សេចក្តីក្រែកអរ និងសេចក្តី
ព្រឺព្រួចរោម កើតអំពីទិណា មហោវិតក្កៈ ទាំងឡើងអំពី
ទិណា ហើយលែងចោលខ្លួនចេញវិញ ដូចកូនក្មេងចាប់
ភ្នែកបោះចោល ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សកាថវិទ្យា
 (២៨៧) ភកោ ច ដោសោ ច ឥតោ ធិតា ជា
 អរតី វតិ លោមហំសោ ឥតោ ជា
 ឥតោ សមុដ្ឋាយ មហោវិតត្តា
 កុមារតា ធម្មមិវាស្សជន្និ
 ស្នេហាជា អត្តសម្មតា
 ធិត្រោ ធស្សវ ទទ្ធជា
 បុត្រ វិសត្តា កាមេសុ
 មាលុវា^(១) វិត្តតា វេ
 យេ ធិ បជា ធន្និ យតោ ធិតា ធិ
 តេ ធិ វិលោ ធន្និ សុលោហិ យក្ខ
 តេ ទុត្តរំ ឱយមិមំ ករន្និ
 អតិណ្ណាបុត្រំ អប្បទត្តកំយាតិ ។

១. ឧ.ម. មាលុវា។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សកាថវិទ្យា
 (២៨៧) ព្រះគង្គិត្រាស់ថ ភកៈធិតោសៈ មានអត្តភាព
 នេះជាបោកុ សេចក្តីអស្សុក សេចក្តីត្រេកអរ ធិតិសេចក្តី
 ព្រឹត្រចរោម កំភិតអត់អត្តភាពនេះ មនោវិភក្តៈ កំតាំងឡើង
 អត់អត្តភាពនេះដែរ ហើយវិលោចោលនូវចិត្តចៅវិញ ដូច
 កូនក្មេងចាប់ក្តីកាបោបោល វិភក្តៈដ៏លាមក កើតអត់សេចក្តី
 ស្រឡាញ់ កើតព្រមក្នុងខ្លួន ដូចជាព្រៃជ្រៃ កើតអត់ដើម
 ជ្រៃ បាបវិភក្តៈដ៏ច្រើន វែមនិរត្តិភូតសត្វទ្រង់ដប់នៅក្នុងកាម
 បាំងឡាយ ដូចវល្លិដែលរូបវត្ថុដើមឈើក្នុងជ្រៃ ពួកបុគ្គល
 ណា ធិតិច្បាស់នូវអត្តភាពនោះថា មានរបស់ណាជាហេតុ
 ពួកបុគ្គលនោះ ក៏បន្ទាបធិតិអត្តភាពនោះបាន ម្ចាស់យក្ស
 អ្នកចូរស្តាប់ចុះ ពួកបុគ្គលនោះ វែមនិរត្តិច្បាស់នូវខ្លួននេះ ដែល
 ឆ្លងបានដោយកម្រ ដែលគេមិនដែលឆ្លង ដើម្បីមិនកើតក្នុង
 ករណីទៅទៀត ។

យច្ចស័យុត្តស្ស មណិកុទ្ធសុត្ត កតវន្តប្បដិវេនិ

បច្ចតិ មណិកុទ្ធសុត្តិ

(២៧០) ឯកំ សមយំ កកវំ មគ្គេសុ វិហរតិ

មណិមាឡកេ ទេតិយេ មណិកុទ្ធស្ស យត្តុស្ស
កវិទេ ។

(២៧១) អថទោ មណិកុទ្ធា យត្តោ យេន កកវំ

តេទុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា កកវតោ សន្តិកេ វមំ
កាជំ អកាសិ

សតិមកោ សនា កន្តិ

សតិមា សុខមេធនិ

សតិមកោ សុវេ សេយ្យា

វេរា ច បរិមុច្ចតិកំ ។

យច្ចស័យុត្ត មណិកុទ្ធសុត្ត ព្រះមានព្រះកាតព្រាស់ធរ

មណិកុទ្ធសុត្ត ទី ៤

(២៧០) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះកាត ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងលំនៅ

របស់យក្សឈ្មោះមណិកុ ទៀបចេតិយឈ្មោះមណិមាឡកៈ ក្នុង
វដ្តមគ្គេសុ ។

(២៧១) គ្រាទោះឯង មណិកុទ្ធយក្ស បានចូលទៅក្រព្រះ

មានព្រះកាត សុទ្ធចូលទៅដល់ហើយ ទើបពោលគាថានេះ ក្នុង
សំណាត់ព្រះមានព្រះកាតថា

សេចក្តីចំរើន របស់បុគ្គលអ្នកមានស្មារតី វែមនិមានគ្រប់

កាល អ្នកមានស្មារតី វែមនិដល់នូវសេចក្តីសុខ កុណាដ៏

ប្រសើរ របស់បុគ្គលអ្នកមានស្មារតី វែមនិមានជាខ្លះ អ្នក

មានស្មារតី វែមនិច្រេចពាក្យៗ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

(២៧២) សតិមតោ សនា កន្តិ
 សតិមា សុខមេធាតិ
 សតិមតោ សុវេ សេយ្យោ
 វេរា(១) ន បរិមុត្តតិ(២) ។
 យស្ស សត្វមហោរត្តិ
 អហំសាយ រតោ មនោ
 មេត្តំសោ(៣) សត្វក្ខតេសុ
 វេរុស្ស ន កោលចិតិ ។

បញ្ចមី សានុស្សតិ

(២៧៣) ឯកំ សមយំ ភក្កវា សាវត្ថយំ វិហា-
 រតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាណមេ ។ តេន
 ទោ បន សមយេន អញ្ញតវិស្សា ទុចាសិកាយ
 សាទុ ធាម មុត្តោ យក្ខេន កហំតោ ហោតិ ។
 (២៧៤) អនទោ សា ទុចាសិកា បរិទេវមាធា
 កាយំ វេលាយំ វេនា កាថាយោ អកាសិ

១ ឧ. ជរា ឬ ។ ២ កត្តចិ យោគ្គេ ឥតិសត្តេ ទិស្សតិ ។ សោ ន សមេតិ (អញ្ញតិ មតិ) ។ ៣ មេត្តំ សោតិ បាមេ ។ ឥធម្មកថាយម្បិ ដរិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

(២៧៥) ព្រះអង្គត្រាស់ថា សេចក្តីចំរើន របស់បុគ្គលអ្នក
 មានស្មារតី វែងមានសុភ័យ អ្នកមានស្មារតី តែងដល់
 ខ្លះសេចក្តីសុខ គុណដ៏ប្រសើរ របស់បុគ្គលអ្នកមានស្មារតី
 វែងមានជាខ្លះ តែអ្នកមានស្មារតី មិនច្របាច់ភៀវេ ។
 លុះតែបុគ្គលណា មានចិត្តត្រេកអរ ក្នុងការមិនបៀតបៀន
 អស់វិជ្ជាមិនយប់ទាំងអស់ មានចំណែកមេត្តាចិត្ត ចំពោះ
 ពួកសត្វទាំងពួង បុគ្គលនោះ ទើបមិនមានភៀវេ ដោយ
 ហេតុនិមួយឡើយ ។

សានុស្សត្រ ទី ៥

(២៧៧) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
 ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថិ ។ សម័យនោះ
 ឯង យក្សបានចាប់សាទុសាមណេ ជាបុគ្គលរបស់ទុចាសិកាម្នាក់ ។

(២៧៨) ត្រាពោះឯង ទុចាសិកានោះ ឡើយខ្យល់ បោះពោល
 ភាថទាំងនេះ ក្នុងវេលានោះថា

យក្សសំយុង្គ សាទុស្សត្រ ពាក្យសាទុសាមណោ
 ចាតុន្ទសី បញ្ចនសី
 យោ ធម្មត្ថស្ស អដ្ឋមី
 ចារិហារិកមត្តត្ថ
 អដ្ឋង្គសុសមាគតំ
 ឧបោសថំ ឧបវសន្តិ
 ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តិ យេ
 ន ភេហិ យត្វា កីឡន្តិ
 វតិ មេ អរហតំ សុតំ
 សាភាជំ អដ្ឋ បស្សមិ
 យត្វា កីឡន្តិ សាទុណតិ ។

[២៧៤] ចាតុន្ទសី បញ្ចនសី
 យោ ធម្មត្ថស្ស អដ្ឋមី
 ចារិហារិកមត្តត្ថ
 អដ្ឋង្គសុសមាគតំ
 ឧបោសថំ ឧបវសន្តិ
 ព្រហ្មចរិយំ ចរន្តិ យេ
 ន ភេហិ យត្វា កីឡន្តិ

យក្សសំយុង្គ សាទុស្សត្រ ពាក្យសាទុសាមណោ
 ខ្ញុំបានឮព្រះអរហន្តចាំនិទ្យាយថា បុគ្គលចាំនិទ្យាយណា
 រក្សាទុកចាស់ប្រកបដោយអង្គ ៨ ក្នុងថ្ងៃទី ១៤ ថ្ងៃទី ១៥ និង
 ថ្ងៃទី ៨ ខែបក្ស ចាំនិទ្យាយរក្សាអង្គ(១) ឈ្មោះថាប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយៈ ពួកយក្ស មិនយោយីបុគ្គលនោះឡើយ អឡូវ
 ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំឯងឃើញពួកយក្ស យោយីសាទុសាមណោ ។
 [២៧៥] យក្ស ភថថា បានឮពាក្យព្រះអរហន្តចាំនិ

ទ្យាយ ដោយប្រពៃថា បុគ្គលចាំនិទ្យាយណា រក្សា
 ទុកចាស់ ប្រកបដោយអង្គ ៨ ក្នុងថ្ងៃទី ១៤ ថ្ងៃទី ១៥
 និងថ្ងៃទី ៨ ខែបក្ស ចាំនិទ្យាយរក្សាអង្គ ឈ្មោះថា
 ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ពួកយក្ស មិនយោយីបុគ្គលចាំនិទ្យាយទេ

១ ចារិហារិកមត្តត្ថៈ សំដៅយក្សថ្ងៃចំនាតរចេតសថ ពីថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ដល់ថ្ងៃពុធខែបក្ស
 រចេតសថ (ថ្ងៃអន្តរាគមន៍) ។

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវង្ស
 សាហុ តេ អារហនំ សុតិ
 សាទុំ ធម្មតិ វស្សាសិ
 យត្តាមិ វចនំ វសិ
 មាភាសិ មាវតំ កម្មំ
 អវំ វ យមិ វ វេរា
 សវេ ធម្មតំ កម្មំ
 ភវិស្សសិ ភវេសិ វ
 ធម តេ ទុក្ខា មុធិក្សតិ
 ឧប្បត្តាមិ វលា យាភាសិ(១) ។

[២៧៦] មតំ វ អម្ម វេទន្តិ
 យោ វ ជីវំ ធម វិស្សតិ
 ជីវន្តិ អម្ម វស្សតិ
 កស្មា មិ អម្ម វេទន្តិ ។

[២៧៧] មតំ វ មុត្ត វេទន្តិ
 យោ វ ជីវំ ធម វិស្សតិ
 យោ ធម ភាវេ វសិក្ខាធម
 មុធមក្ខតេ វស

១ និមា ភាវាយោ អត្តា វេទន្តេ ធម វ.ម. វេទន្តេ ធម អត្តមញ្ញំ វិក្កោ យេវ ។

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវង្ស

មានិសប្បិទិយាយ ប្រាប់សាទុសាមណោ ដែលភ្ញាក់ឡើងថា
 នេះជាពាក្យរបស់ពួកយក្ស (ប្រាប់) ថា លោកកុំធ្វើអំពើ
 ពាក្រកំពុងទិចិរោះមុខ ឬទឹកប៉ាន់មុខឡើយ បើលោកទង
 ធ្វើ ឬកំពុងធ្វើ នូវអំពើលាមក លោកទុកជាហោរកំទៅ
 ភិមិន្ទរាជសេចក្តីទុក្ខដែរ ។

[២៧៦] សាទុសាមណោភ្ញាក់ឡើង និយាយថា ញោម
 ពួកជនកែងយំកេចុក្តល ដែលស្លាប់បាត់ទៅហើយ ឬបុគ្គល
 ដែលរស់នៅ កែតមិនឃើញ ញោម ញោមឃើញពាត្ត
 នៅរស់នៅឡើយ ញោម ហេតុអ្វីក៏ញោមយំកេតាត្ត ។

[២៧៧] ទោសិកាភបថា លោកកូន ជនតាំងឡាយកែង
 យំកេចុក្តល ដែលស្លាប់បាត់ទៅហើយ ឬបុគ្គលដែលរស់នៅ
 កែតមិនឃើញ ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា លះបង់កាមតាំង
 ឡាយហើយ បែរជាប្រឡប់មកកេកាម ក្នុងលោកនេះវិញ

យក្ខស័យស្ស បិយង្គរស្ស អនុវត្តស្ស ធម្មបទសាសនំ

តំ វិហិតំ បុត្តំ រោទិណ្ណំ
បុណ ជីវំ មនោ ហិ សោ
កុក្កុឡា ឧត្តតោ តាត
កុក្កុឡិ បតិគុមិច្ឆសិ
នរតំ ឧត្តតោ តាត
នរតំ បតិគុមិច្ឆសិ
អភិបាវថ កន្ថុន្ត
កស្ស ឧដ្ឋិវាយោមសេ
អាទិភ្នា ជិត្តតំ កណ្ណំ
បុណ ឧយ្ហិគុមិច្ឆសិតំ ។

ធូដ្ឋំ បិយង្គរស្សត្ថំ

[២៧៨] ឯតំ សមយំ អាយស្មា អនុវត្តា សា-
វត្ថុយំ វិហិតំ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតកស្ស អាភមេ ។
តេន ទោ បន សមយេន អាយស្មា អនុវត្តា វត្ថិយា
បទ្ធសសមយំ បទ្ធាយ ធម្មបទានិ កាសតិ ។

យក្ខស័យស្ស បិយង្គរស្ស ព្រះអនុវត្តស្ស ធម្មបទ

លោកក្នុង សូម្បីតែបុគ្គលនោះ ក៏ពួកវាដល់ទៅដែរ ព្រោះ
ថា បុគ្គលនោះរស់នៅទទេ តែខុសដូចជាមនុស្សស្លាប់ហើយ
លោកក្នុង ខ្ញុំបានស្រងើលោក អំពីផែនក្តៅគឺយកវាស ហើយ
លោកចង់ធ្លាក់ទៅ ក្នុងផែនក្តៅវិញ លោកក្នុង ខ្ញុំបានស្រងើ
លោកអំពីរណ្តៅហើយ លោកចង់ធ្លាក់ទៅ ក្នុងរណ្តៅវិញ
លោកចូរស្ទុះចេញទៅ សេចក្តីចម្រើនចូរមានដល់លោក ខ្ញុំ
នឹងប្រាប់ដល់អ្នកណាពើត លោក (ចេញអំពីយកវាសទៅ
ចូលហើយ) ដូចជាគ្រឿងកណ្តុះ ដែលគេនាំចេញអំពីផ្ទះ
ភ្លើងនេះ ហើយចង់នេះ (ក្នុងយកវាស) វិញ ។

បិយង្គរស្សត្ថំ ទី ២

[២៧៨] សម័យមួយ ព្រះអនុវត្តមានកាយុ នៅក្នុងវត្តជេតពន
របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀបត្រង់សាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រះ
អនុវត្តមានកាយុ គ្រោកឡើងក្នុងបច្ចុប្បន្នសម័យនៃកម្រិត ហើយសំដែង
ធម្មបទ ។

[២៧៧] អដទោ បិយង្គរោតា យក្ខិណំ បុត្តកំ
ឯវំ កោសសិ

នា សទ្ធមគារី បិយង្គរ
កិក្ខុ ធម្មបដានិ កាសតិ
អបិច ធម្មបដំ វិជានិយ
បដិបដ្ឋេម ហិកាយ នោ សិយាតិ ។

[៣០០] ចាលោសុ ច សញ្ញាមាមសេ
សម្បជានមុសា ន កណាមសេ
សិក្ខេម សុសីល្យមត្តនោ
អបិ មុត្តេម បិសាចយោនិយាតិ ។

សត្តមំ បុគ្គលុសុត្តិ

[៣០០] ឯកំ សមយំ ភក្កំ សាវត្ថយំ វិហាតិ
ជេតវាន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវាមេ ។ តេន ទោ បទ
សមយេន ភក្កំ កិក្ខុ និព្វានប្បជិសីយុត្តាយ ធម្មិយា
កតាយ សទ្ធស្សតំ សមាទចេតិ សមុត្តេជេតិ សម្ប-
ហំសេតំ ។ តេ ច កិក្ខុ អដ្ឋិកត្វា មនសិកត្វា សព្វ-
យេវសា សមញ្ញាហវិក្វា ធិហិតសោតា ធម្មំ សុណន្តិ ។

[២៧៧] គ្រាពារេធិ យក្ខិណំ បិយង្គរោតា ក្ខិណុក្ខុ
យ៉ាវិននេថា

ខ្នាលបិយង្គរេ ឯតិកុមារកាឡិយ ដ្បកកិក្ខុកំពុនិសំដេន
ធម្មបទ ប្រសិនបើយេនិដីនិព្វានសុខធម្មបទហើយ ប្រតិបត្តិ
កាមដើម្បីជាប្រយោជន៍ ប្រយោជន៍នឹងមានដល់យេនិ ។

[៣០០] កូនកបថា យេនិទីនិសង្គ្រឹម កុនិសត្វចានិទ្យាយ
យេនិកុរោល ឲ្យពាក្យសម្បជានមុសាវទ យេនិកុសិក្ខុ
ឲ្យមាយោទ របស់ខ្លួនឲ្យល្អ ទើបយេនិច្ឆេតិកំលោភ
បិសាចបាន ។

បុគ្គលុសុត្តិ ទី ៧

[៣០១] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់នឹងទៅក្នុងវត្ត
ជេតវាន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថិ ។ សម័យពោះឯង
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់នាំឲ្យលំណែនាំក្នុងកុក្កុឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់
យក ឲ្យកាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា ប្រកបដោយព្រះ
និព្វាន ។ ក្នុងកុក្កុនោះ ក៏ធ្វើឲ្យជាប្រយោជន៍ ក្រើនកក្កុនិច្ច ប្រមូល
មកឲ្យចិត្តចាំនិព្វាន ផ្ទៀងសោតប្រសាទប្រតិស្តាបធមិ ។

យតុសំយត្តស្ស បុទេសុសុត្តេ យតុវិវិច័

(៣០២) អដិទោ បុទេសុសុមាគា យក្ខិណំ បុត្ត-
កំ ឯវិ កោសេសិ

គុណ្ហិ ឧត្តរិកេ ហោហិ
គុណ្ហិ ហោហិ បុទេសុ
យាវហិ តុទ្ធសេដ្ឋស្ស
ធម្មំ សោស្សមិ សគុបោ
និព្វានំ ភគវា អាហ
សទ្ធកន្ធប្បមោធនំ
អតិវេលា ច មេ ហោតិ
អស្មិ ធម្មេ បិយាយតា
បិយោ លោកេ សកោ បុត្តោ
បិយោ លោកេ សកោ មតិ
គកោ បិយតំ មយ្ហិ
អស្ស ធម្មស្ស មគ្គតា
ន ហិ បុត្តោ មតិ វាបិ
បិយោ ទុក្ខោ មមោធមយ
យថា សទ្ធម្មស្សវិ

យតុសំយត្ត បុទេសុសុត្តេ ពាក្យយតុវិ

(៣០២) គ្រាពារាធិនំ យតុវិវិច័ ឃ្លោះបុទេសុមាគា ល្អិតិក្ខន

ក្ខន យ៉ាងនេះថា

ម្ចាស់ទាន់ក្តក ចូរឯងស្រៀមទៅ ម្ចាស់បុទេសុ ចូរឯង
ស្រៀមទៅ អញនឹងស្តាប់ធម៌ របស់ព្រះសាស្តាជាព្រះពុទ្ធ
ដ៏ប្រសើរសិន ព្រះមានព្រះភាគ បានសំដែងខ្ញុំព្រះមិគ្គាន
ថាជាគ្រឿងរួចចាកនូវធម៌ទាំងក្នុង ម្យ៉ាងទៀត សេចក្តីប្រា-
ជ្ញាក្នុងធម៌នោះ របស់អញទាំងហួសប្រមាណ ក្នុងរបស់ខ្លួន
ក៏ជាទីស្រឡាញ់ក្នុងលោក ប៉ុន្តែរបស់ខ្លួនក៏ជាទីស្រឡាញ់ក្នុង
លោក តែសេចក្តីប្រាជ្ញាធម៌នោះ របស់អញជាទីស្រឡាញ់
ក្រៃលែងជាងនោះទៅទៀត ក្នុងក្តី ប្តីក្តី ដែលជាទីស្រឡាញ់
មិនមែនដោះអញឱ្យរួចចាកទុក្ខបានទេ មានវេកកាស្តាប់ធម៌

សុត្តន្តបិដក សំយក្កនិកាយស្ស សព្វវិញ្ញា

ទុក្ខា មោចេតិ ចាលាជំ
លោកេ ទុក្ខបរេតស្មី
ជរាមរណាសំយុត្ត
ជរាមរណាមោក្ខាយ
យំ ធម្មំ អតិសុត្តំ
តំ ធម្មំ សោតុមិច្ឆាមិ
តុណ្ហិ ហោហិ មុនទ្ធសុតិ ។

(៣០៣) អធិ ទ ច្បាហវិស្សាមិ
តុណ្ហិកាយមុត្តរា
ធម្មមេវ ចិសាមេហិ
សទ្ធម្មស្សវំ សុចំ
សទ្ធម្មស្ស អនត្តាយ
អធិ ទុក្ខំ ជរាមសេ
វស ទេវមទុស្សាជំ
សម្មណ្ណំ មកង្កិកោ
តុក្កោ អន្តិមសារិកោ
ធម្មំ ទេសេតិ ធម្មាមាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយក្កនិកាយ សព្វវិញ្ញា

ទើបដោះសត្វទាំងឡាយ ឲ្យរួចចាកទុក្ខបាទ កាលបើសត្វ-
លោក ត្រូវសេចក្តីទុក្ខគ្របសង្កត់ ប្រកបដោយជរាជំនង់
មរណៈហើយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងហើយ
ម្តេចមិកា អញ្ជូនស្តាប់ធម៌នោះ ដើម្បីរួចចាកជរាជំនង់
មរណៈ ខ្មាសចុះភ្នែក ចូរឯងស្ងៀមទៅ ។

(៣០៣) បុន្យសុកុមារ គបថា បតិក្រអូកម្តាយ រិះមិន
និយាយទេ ទាំងនាងទុក្ខនេះក៏ស្ងៀមដែរ សូមអ្នកម្តាយ
ស្តាប់ធម៌ចុះ ការស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម តាំងមកនូវសេចក្តីសុខ
បតិក្រអូកម្តាយ យើងដឹងទាំងទុក្ខ ព្រោះមិនបានដឹងព្រះ
សទ្ធម្ម ព្រះពុទ្ធខ្ញុះ ជាអ្នកធ្វើឲ្យភ្នំដល់ទៅភាវនាមនុស្ស
ទាំងឡាយដែលវង្វេង មានព្រះសិរៈជាទីបំផុត ព្រះអង្គ
មានបញ្ញាចក្ក ទ្រង់កំពុងសំដែងធម៌ ។

យក្ខសំយក្ខស្ស សុទ្ធសុត្តេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស បរិនិក្ខនំ

[៣០២] សាដុ ខោ បណ្ឌិតោ ជាម
 បុត្តោ ជាតោ ឧបេ សយោ
 បុត្តោ មេ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស
 ធម្មសុត្តិ បិយាយតិ
 បុណ្ណសុ សុទ្ធំ ហោហិ
 អដ្ឋាហម្ហិ សម្មត្តតា
 ធិដ្ឋានំ អរិយសប្បាដំ
 ឧត្តរាបិ សុណាតុ មេតិ ។

អដ្ឋមី សុទ្ធសុត្តិ

[៣០៥] ឯកំ សមយំ ភក្កវា រាជកហោ វិហាតិ
 សីកវេ ។ កេធិ ខោ បទ សមយេន អនាថបិណ្ឌិកោ
 កហាបតិ រាជកហំ អនុប្បត្តោ ហោតិ កេធិចិទេវ កា-
 ណិយេន ។ អស្សេសិ ខោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហាបតិ
 ពុទ្ធា កិវ លោកេ ឧប្បន្នោតិ ភាវទេវ ច បទ
 ភក្កវន្តំ ធស្សនាយ ឧបសន្តមិកុកាមោ ហោតិ ។
 អថខោ អនាថបិណ្ឌិកស្ស កហាបតិស្ស ឯតទរោសិ

យក្ខសំយក្ខ សុទ្ធសុត្តេ សេវត្តិគ្រឹះ របស់អនាថបិណ្ឌិកពហេតិ

[៣០២] (បុទ្ធសុត្តេ កាលេថ) ប្រតិពណ៌សំប្តំ
 កូនកើតហើយ ដេកនៅទាប្រុង ដែលជាបណ្ឌិត កូនរបស់
 អញ ស្រឡាញ់ធម៌ដ៏បរិសុទ្ធ របស់ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ម្ចាស់
 បុទ្ធសុ ចូរឯងបានសុខស្រួល អញបានខ្ពង់ខ្ពស់ (ក្នុង
 សាសនា) តាំងពីថ្ងៃនេះហើយ តាំងនាឯកក្ក ក៏ចូរស្តាប់
 អរិយសុត្តតាំងឡាយ ដែលអញខិតខំឃើញហើយចុះ ។

សុទ្ធសុត្តិ ទី ៨

[៣០៥] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុង
 សីវរ័ន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង អនាថបិណ្ឌិកកហាបតិ
 បានទៅដល់ក្រុងរាជគ្រឹះ ដោយកិច្ចការមួយ(១) ។ អនាថបិណ្ឌិក-
 កហាបតិ បានក្នុងដំណឹងថា ព្រះពុទ្ធកើតឡើងហើយក្នុងលោក ក៏មាន
 ប្រាថ្នាដើម្បីចូលទៅជួប នឹងព្រះមានព្រះភាគ ក្នុងខណៈនោះឯង ។
 ព្រះនោះឯង អនាថបិណ្ឌិកកហាបតិ មានសេចក្តីគ្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា

• កិច្ចការមួយក្នុងនេះ សំដៅយកការច្បាប់ ។ អដ្ឋមីថា ។

អគារលោ ទោ អដ្ឋ ភកវន្តំ នស្សនាយ ឧបសង្កម្មំ
 ឃ្មេនាធាណំ កាលោ ភកវន្តំ នស្សនាយ ឧបសង្ក-
 មិស្សនមីតិ ។ តុទ្ធកតាយ សតិយា និមជ្ជិ វន្តិយា សុទ្ធំ
 តិក្កុន្តំ វុដ្ឋាសិ បកាតន្តំ មញ្ញមាហោ ។ អដទោ
 អនាថមិណ្ឌិកោ កហមតិ យេន សិវមិកាធារំ តេនុប-
 សង្កម្មំ ។ អនុស្សា ធារំ វិវិសុ ។

[៣០៦] អដទោ អនាថមិណ្ឌិកស្ស កហមតិស្ស

ធកវណ្ណំ និក្ខមន្តស្ស អាណាគោ អន្តរាយិ អនុកា-
 រោ ចានុរហាសិ កយំ ចម្ព័ត្តន្តំ លោមហិសោ ឧ-
 នហនិ ។ តតោ ច បុច និវត្តន្តុកាមោ អហោសិ ។
 អដទោ សិវកោ យត្ថោ អន្តរហិតោ សន្និ អនុស្សារសិ

វិជ្ជានេវកាលមិនគួរ ដើម្បីចូលទៅដួបប្រះមានប្រះភាពទេ ចាំដល់ថ្ងៃ
 វិស្តក គាត់អញ្ជើញនឹងចូលទៅដួបប្រះមានប្រះភាព ដោយការស្អប់ ក្នុ
 រាន ។ កាលបើសក់ខ្លាំងទៅក្នុងក្បួនលាហើយ គាត់ដកក្បួនមួយក្រើ
 ក្រោកឡើង ពូជផង ដោយស្មោះថ្នាំហើយ ។ គ្រានោះឯង អនា-
 ថិណ្ឌិកតបតី ក៏ចូលទៅកេសិថែក្បួន (ទ្វារស្នសាន) ។ គួក
 អមនុស្ស ក៏ថែក្បួនឱ្យ ។

[៣០៦] គ្រានោះ កាលអនាថិណ្ឌិកតបតី កំពុងចេញទៅអំ-

ពីនគរ ពន្លឹក់បាត់ទៅ ឯនីកកំពើតប្រាកដឡើង សេចក្តីក៏យ គក់ស្លុត និង
 កាព្រើរមកកំពើតឡើង ។ គាត់ចង់ត្រឡប់មកអំពីទិសវិញ ។ គ្រានោះ
 ឯង យក្សឈ្មោះសិវកៈបំបាំងខ្លួនចំនងឱ្យឃើញ ធ្វើសំឡេងឱ្យឡើងថា

យក្សប័យ្យស្ស សុទ្ធសុត្ត សិរិយក្ខុសត្វោ
 សតិ ហត្ថិ សតិ អស្សា
 សតិ អស្សាភិ រថា
 សតិ កក្កាសហស្សនំ(១)
 អាម្ពុត្តមណិក្កុណ្ណលា
 វិកស្ស មជ្ជិមហារស្ស
 កសិ ចាក្សន្តិ សោឡសិ
 អភិក្កម គហបតិ
 អភិក្កម គហបតិ
 អភិក្កមទន្ធិ សេយ្យោ
 ចោ មជ្ជិក្កមទន្ធិ ។

អថទោ អនាថដិណ្ឌិកស្ស គហបតិស្ស អទ្ធិកា-
 រោ អន្តរាយិ អាណោកោ ចាក្សហោសិ យំ អហោ-
 សិ កយំ ចម្ព័ត្តិ លោមហិសោ សោ មជ្ជិមហារស្សនិ ។

១ សតិ កក្កាសហស្សនំនិ ប្តិវិចារនិចិ ឥនិច ។ សហស្សទេ ឥ ស្សំ សុត្តនិ
 ១០៧ ហំ សតិ កក្កាសហស្សនិ សមសហប្បនិ ហន្តិសតសហស្សនិ សស្សសតស-
 ហស្សនិ រោមិ អយមេន្ត អប្បា ។ និមិ ឯកោសតសហស្សសោ ទិចិមន្តិ និទន្តិកាយិ
 វន្តិ ។

យក្សប័យ្យស្ស សុទ្ធសុត្ត សំឡេងរបស់សិរិយក្ស
 ដីរមួយសែន សេរមួយសែន ដើមដោយមេសេរអស្សុត
 មួយសែន ទាត់កក្កាពាក់កុណ្ណល ជាវិការវិនៃកវិមណិ
 មួយសែនទាក់ ក៏មិនដល់ថ្ងៃមួយចំណិត ខែដំហានមួយ
 ដែលគេចែកឲ្យដាច់ណែកដប់ប្រាំមួយ ។ ដង ឡើយ ម្ចាស់
 គហបតិ ចូរអ្នកឈានទៅមុខចុះ ម្ចាស់គហបតិ ចូរអ្នក
 ឈានទៅមុខចុះ កាលឈានទៅមុខ បេស័អ្នកប្រសើរជាង

ឯការគ្រឿងបំបែកក្រោយវិញ មិនប្រសើរទេ ។

គ្រោះទោះឯង ឥនិកចាត់ទៅ ពន្ធិក៏កើតប្រាកដឡើង ដល់អនា-

ថថិណ្ឌិកគហបតិ ទាំងសេចក្តីភ័យ ការភក់ស្អុត ខិនិការព្រៃពេម ក៏

ស្ងប់ម្តាប់ទៅ ។

[៣០៧] ទុតិយម្យំ ខោ អនាថមិណ្ណិកស្ស ក-
ហមតិស្ស អាណោកោ អន្តរជាយិ អន្តកាហោ ចាតុរ-
ហោសិ ភយិ ធម្មិកត្ថំ លោមហំសោ ឧទទាទិ ។ កតោ
ន បុន ធម្មិកត្ថកុកាមោ អហោសិ ។ ទុតិយម្យំ ខោ
សិវតោ យក្ខោ អន្តរហិតោ សន្តមទុស្សបេសិ

សតំ ហត្ថិ សតំ អស្សា ។ មេ។

កលំ ចាក្ខន្តិ សោឡសិ

អភិក្កម កហមតិ

អភិក្កម កហមតិ

អភិក្កមនន្តេ សេយ្យោ

ខោ បដិក្កមនន្តិ ។

អថខោ រោថមិណ្ណិកស្ស កហមតិស្ស អន្តកា-
ហោ អន្តរជាយិ អាណោកោ ចាតុរហោសិ យិ អហោសិ
ភយិ ធម្មិកត្ថំ លោមហំសោ សោ បដិប្បស្សន្តិ ។

[៣០៧] ភទ្ធិបាតំខោ ធីតិកកិកប្រាណដទ្ធិនិ ផលំអនា-
ថមិណ្ណិកសហមតិ ចំណិសេចក្តិកិយ ការកតំសុត ធីតិការព្រិពេម កិកិក
ទ្ធិនិ អសំវារិវេដិទៀត ។ ឯអនាថមិណ្ណិកសហមតិ កិចនិក្រឡប់
ភិទិគោមកិញ្ចទៀត ។ សិវកយក្រប់បំផុនមិទឲ្យឃើញ កិភ្នំ
សំទ្រនិទ្រឡទ្ធិនិ អសំវារិវេដិទៀតថា

ដីក្នុងយសន សេម្បយសន ។ បេ។ កិចិទផលិវុម្ពយ

ចំណិត នៃដំបូរមួយ ដែលនៅចាកទ្រង់ចំណែកដល់ប្រាំ

មួយ ។ ដំណើរឡើយ ម្ចាស់សហមតិ ប្តូរក្នុងយានទៅមុខចុះ

ម្ចាស់សហមតិ ប្តូរក្នុងយានទៅមុខចុះ ការណាទៅមុខ

របស់ក្រុមស្រីវេជន ឯការក្រឡប់ថយត្រាយវិញ មិន

ប្រសើរទេ ។

ប្រាណាឯង ធីតិកបាតំខោ ភទ្ធិកិកិកប្រាណដទ្ធិនិ ផលំអនា-
ថមិណ្ណិកសហមតិ ចំណិកិយ ការកតំសុត ធីតិការព្រិពេម កិស្តប់
ទ្រប់វេ។ ។

យក្សវ័យ្យស្ស សុទ្ធស្ស្រ សិវិកយក្សទោ

[៣០៨] តតិយម្បិ ទោ អបាថបិណ្ឌិកស្ស តបា-
បតិស្ស អាណោតោ អន្តរាយិ អន្តរាយិ ចាតុរយោ-
សិ កយំ ធម្មិតត្ថំ លោមហិសោ ទុនចាជំ ។ តតោ
ច មុន ធម្មិតតុកាយោ អយោសិ ។ តតិយម្បិ ទោ
សិវិកោ យក្សោ អន្តរាយិកោ សន្តមទុស្សវេសិ

- សតិ មាតិ សតិ អស្សា ។ ថេ។
- កលំ បាត្យន្តំ សោឡសិ
- អភិក្កម តបាបតិ
- អភិក្កម តបាបតិ
- អភិក្កម បទន្តំ សេយ្យោ
- លោ បដិក្កមទន្តំ ។

អថទោ អបាថបិណ្ឌិកស្ស តបាបតិស្ស អន្តរាយិ
អន្តរាយិ អាណោតោ ចាតុរយោសិ យំ អយោសិ
កយំ ធម្មិតត្ថំ លោមហិសោ សោ បដិប្បស្សន្តិ ។

យក្សវ័យ្យស្ស សុទ្ធស្ស្រ សំប្បេនរបស់សិវិកយក្ស

[៣០៩] ពម្បិបាតំទៅ ធីតិកំកើតប្រាកដឡើង ដល់អនា-
ថមិណ្ឌិកធម្មបតិ ចាំសេចក្តីភ័យ ការកត់ស្តុក ធីតិការព្រិពោម កំភើត
ឡើង អស់វារៈបដិស្រឡាត ។ ឯអនាថមិណ្ឌិកសេដ្ឋី កំបង់ក្រឡប់អំពី
ទិវារោមកវិញ ។ សិវិកយក្សចំបាំងខ្លួនមិនឲ្យឃើញ ធ្វើសំប្បេនឲ្យ
ឮឡើង អស់វារៈបដិស្រឡាត

ដំបូយសេន សេម្មយសេន ។ ថេ ។ មិនដល់ថ្ងៃមួយ
ចំណិត ខែដំហានមួយ ដែលគេបែកឲ្យជាចំណែកដប់ប្រាំ
មួយ ។ ធីតឡើយ ខ្មាលធម្មបតិ ចូរអ្នកយានទៅមុខចុះ
ខ្មាលធម្មបតិ ចូរអ្នកយានទៅមុខចុះ ការយានទៅមុខ
របស់អ្នកប្រសើរជាង ឯការក្រឡប់ថយក្រោយវិញ មិន
ប្រសើរទេ ។

គ្រានោះឯង ធីតិបាតំទៅ ពម្បិកំកើតប្រាកដឡើង ដល់អនា-
ថមិណ្ឌិកធម្មបតិ ចាំសេចក្តីភ័យ ការកត់ស្តុក ធីតិការព្រិពោម កំស្ងប់
រម្ងាប់ទៅ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

(៣១៤) អថទោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតិ យេន

សិកវនិ កេតុចសន្តិមិ ។ កេន ទោ មន សមយេន កកវា

វត្តិយា ធម្មសសមយំ បទុដ្ឋាយ អន្លោកាសេ ធម្មមតិ។

អន្តសា ទោ កកវា អនាថបិណ្ឌិកំ កហមតិ ទូរោ

វ អាគម្ពន្តំ ជិស្វាន ធម្មនា ឱរោហិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ

និសីទិ ។ និសទ្ធិ ទោ កកវា អនាថបិណ្ឌិកំ កហមតិ

ឯតនរោច ឯហិ សុទត្តាតិ ។ អថទោ អនាថបិណ្ឌិកោ

កហមតិ ធានេន មិ កកវា អាសមតីតិ កក្កេវ កកវោ

ចានេសុ សិវសា និចតិក្វា កកវន្តំ ឯតនរោច កក្កិ

កន្តេ កកវា សុទំ វសិក្កាតិ(១) ។

១ ឧ. សុទំ ឧសញ្ញាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

(៣១៤) គ្រានោះឯង អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ ចូលទៅឯសិកវីន ។

ក៏សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់តើទឡើង ក្នុងបច្ចុសសម័យ

នៃកម្រី ទៅចម្រើមក្នុងទីវាលស្រឡះ ។ ព្រះមានព្រះភាគ បាន

ទតឃើញអនាថបិណ្ឌិកគហបតិ កំពុងមកអំពីចម្ងាយ លុះទតឃើញ

ហើយ ទ្រង់ចុះអំពីចម្រើមមកគង់លើកាសនៈ ដែលគេក្រាលដុយ ។

លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ហើយ ក៏គ្រាស់ហៅអនាថបិណ្ឌិក

គហបតិ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សុទត្ត ចូរអ្នកមកតាម ។ រឿងអនាថ

បិណ្ឌិកគហបតិ ទទក្សរលំទៀបបុព្វ នៃព្រះមានព្រះភាគ ក្នុងទីនោះ

ដោយគិតថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់ហៅអញចំណេះ ក៏គ្រាប

បង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បត់គ្រប្រះគន្លឹះដំបើន

ព្រះមានព្រះភាគ គង់នៅជាសុខទេព ។

យព្វសំបុត្តស្ស បឋមសុត្តស្ស ពុទ្ធសុត្តនិកាយ ធម្មវេសនំ

[៣០០] សត្វនា វេ សុទ្ធំ សេតិ

ត្រាហ្មណោ បរិធិត្តុតោ

យោ ន លិម្បតិ កាមេសុ

សីតិក្កតោ វិរុបដិ

សត្វា អាសន្តិយោ នេត្វា

វិនយ្យ ហនយេ នវិ

ឧបសន្តោ សុទ្ធំ សេតិ

សន្តិ បឃ្យយ្យ ទេវសាតិ ។

និវរិមំ បឋមសុត្តស្សត្ថំ

[៣០១] ឯកំ សមយំ ភគវា រាជគមេ វិហរតិ
វេជ្ជវិនេ កលន្តុតេ វិវាមេ ។ តេន ទោ បន សមយេន
សុត្តា កិក្កុដិ មហតិយា បរិសាយ បរិវុតា ធម្មិ
នេសេតិ ។

[៣០២] អថទោ សុត្តាយ កិក្កុដិយា អភិប្ប-
សន្តោ យត្រោ រាជគមេ វិនិកាយ វិនិកំ សិដ្ឋាដ-
កោន សិដ្ឋាដកំ ឧបសន្តមិត្តា តាយំ វេលាយំ វេនា
កាថាយោ អកាសិ

យព្វសំបុត្ត សឋមសុត្តស្ស ពុទ្ធសុត្តនិកាយ ធម្មវេសនំ

[៣១០] ព្រះអង្គក្រាស់បា បុគ្គលជាអ្នកចម្រើនចំបាប

វលេកំលេស វេនិវេតជាសុខសត្វកាល បុគ្គលណាមាន

សេចក្តីជ្រកជ្រកជ្រក ឥតមានឧបធិកិលេស កាត់ចង់កល្យា

តាំងអស់ បន្ទាចនឹងសេចក្តីក្រវល់ក្រពយ ក្នុងហ្វូជយ មិន

បានប្រឡាក់ ក្នុងកាយទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ វេនិវេស

ឱវសេចក្តីម្ខាបកិលេសដោយចិត្ត មានចិត្តស្ងប់ម្ខាប ទេក

នៅជាសុខ ។

បឋមសុត្តស្សត្ថំ ទី ៧

[៣១១] សម័យមួយ ព្រះនាគព្រះកោត ទ្រង់គន្លឹះនៅ ក្នុងវត្ត
វេជ្ជវិនេ ពាកលន្តុកិកបស្ថាន ទៀចក្រុងរាជធានី ។ ក៏សម័យនោះឯង
កិក្កុដិឈ្មោះសុត្តា មានបរិសេចច្រើនចោមកេម កំពុងសំដែងធម៌ ។

[៣១២] គ្រានោះឯង យក្សមានសេចក្តីជ្រកជ្រកក្រពេក ចំពោះ
សុត្តាកិក្កុដិ កំចេញកិច្ចកម្ម ចូលទៅកាន់ច្រកមួយ ចេញពីផ្លូវ
ត្រូវឡើងកែងមួយ ចូលទៅកាន់ផ្លូវត្រូវឡើងកែងមួយ ក្នុងក្រុងរាជធានី
ហើយពោលគាថាទាំងនេះ ក្នុងវេលានោះថា

សុត្តនិបាត សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិវាទ
 កិរិយា កតា វជគហោ មទុស្សា
 មទុប័តាវ(១) សេយវេ
 យេ សុត្តំ ន មយំវាសន្តិ
 ទេសន្តិ អមតំ បទំ
 តញ្ច បទ អប្បនិពន្ធិយំ
 អសេចនកោណិ
 មិវន្តិ មញ្ញោ សប្បញ្ញោ
 វណហកមិវ មទុក្ខតិ ។

ទូសមី ទុតិយសុក្កាសុត្តិ

[៣១៧] ឯកំ សមយំ កកក វជគហោ វិហារតិ
 វេទ្យុវន កលទ្ធកនិកមេ ។ ភេទ ទោ បទ សម-
 យេន អញ្ញាតេ ទុខាសកោ សុត្តាយ កិក្ខុនិយា
 កោណិ អកាសិ ។

[៣១៨] អថេទោ សុត្តាយ កិក្ខុនិយា អតិប្ប-
 សង្កោ យេត្តា វជគហោ វជគាយ វជកំ សិដ្ឋាដ-
 កេន សិដ្ឋាដកំ ទុមសន្តមិកា តាយំ វេលាយំ នមិ
 តាមិ អកាសិ

• ១. មទុប័តាវ អទ្ធិប យេ។

សុត្តនិបាត សំយុត្តនិកាយ សភាវិវាទ

ពួកមនុស្សក្នុងក្រុងកដ្រីន្ទ្រ ធ្វើអ្វីដល់អញ ពួកជនណា
 មិនចូលទៅជិតស្នាក់ក្នុង ដែលកំពុងស្រវឹងខ្លាំងបំផុត
 ត្រៀមដល់ព្រះនិព្វាន ឈ្មោះកម្មតៈ (ដទៃទៀតនោះ) ដូចជា
 បុគ្គលដឹកទឹកយ៉ូហើយដេក ពួកបុគ្គលមានប្រាជ្ញា ហាក់
 ដូចជាប្រេមនិកនូវអមតនិព្វាននោះ ដែលជាធម៌មិនខ្លាច
 ចង្កើនចោល មានទុកសេចក្តីចូលរួម ដូចជាអ្នកដំណើរ
 ដឹកទឹក ដែលប្តូរពាក់មកពីចន្លោះភាគ ។

ទុតិយសុក្កាសុត្តិ ទី ១០

[៣១១] សម័យមួយ ព្រះនាមព្រះគោត ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
 វេទ្យុវន ជាភស្តុភារនិកបស្ថាន ទៀបក្រុងកដ្រីន្ទ្រ ។ កិសម័យនោះឯង
 មានទោសិកាម្នាក់ ព្រះនាមគោតដល់ស្នាក់ក្នុង ។

[៣១២] គ្រានោះឯង យក្សមានសេចក្តីជ្រះថ្លាគ្រោះពក ចំពោះ
 ស្នាក់ក្នុង កំដៅចេញពីច្រកមួយ ចូលទៅកាន់ច្រកមួយ ចេញពីផ្លូវ
 ត្រូវទ្រង់កែងមួយ ចូលទៅកាន់ផ្លូវត្រូវទ្រង់កែងមួយ ក្នុងក្រុងកដ្រីន្ទ្រ
 ហើយគោលគាថានេះ ក្នុងវេលានោះថា

យកសំយុង្គស្ស បិណ្ឌុរោ បិណ្ឌុរោ
បុត្តា រក បសវិ តហ្មី
សប្បញ្ញា វតាយបុតាសកោ
យោ សុត្តាយ អនាសិ កោជនំ
សត្វកន្តេហិ វិប្បុរុត្ត យាតិ ។

ឯកទសបំ បិណ្ឌុរោ

(៣១៥) ឯកំ សមយំ កករ កជគហោ វិហរតិ
វេទ្យុវនេកលន្ទុ វិហរេ ។ ភេទ ទោ មន សមយេន
អញ្ញាតោ វតាយបុតាសកោ ជិកយ ភិក្ខុនិយា ជិវំ អនាសិ ។

(៣១៦) អជទោ ជិកយ ភិក្ខុនិយា អភិប្បសន្នា
យត្តោ កជគហោ វតាយ វជកំ សិដ្ឋនកោន
សិដ្ឋនកំ វបសន្តិវត្តា វតាយ វជកំ ភិក្ខុ
អនាសិ

បុត្តា រក បសវិ តហ្មី
សប្បញ្ញា វតាយបុតាសកោ
យោ ជិកយ អនាសិ ជិវំ
សត្វកន្តេហិ វិប្បុរុត្ត យាតិ ។

យកសំយុង្គស្ស បិណ្ឌុរោ បិណ្ឌុរោ

វតាយបុតាសកោ ជិកយ ភិក្ខុនិយា ជិវំ អនាសិ ។
វតាយបុតាសកោ ជិកយ ភិក្ខុនិយា ជិវំ អនាសិ ។
វតាយបុតាសកោ ជិកយ ភិក្ខុនិយា ជិវំ អនាសិ ។
វតាយបុតាសកោ ជិកយ ភិក្ខុនិយា ជិវំ អនាសិ ។

បិណ្ឌុរោ ទី ១

[៣១៧] សមយមួយ ព្រះចានព្រះភាគ ព្រង់គង់ទៅ ក្នុងវត្ត
វេទ្យុវនេ ជាកលន្ទុកនិវបស្ថាន ទៀបស្រង់រាជគ្រឹះ ។ កិសមយោ ពោះឯង
មានវត្តសិក្ខាភ័ក្ត្រ បានប្រគេនចិវរ ដល់ភិក្ខុនិយា វិហរេ ។

[៣១៨] ព្រះពោះឯង យក្សមានសេចក្តីព្រះថ្វីព្រះភាគ ចំពោះ
បិណ្ឌុរោ កិសមយោ ពោះឯង ចូលទៅកាន់ព្រះមួយ ចេញពីផ្លូវ
គ្រវីឡូនកែងមួយ ចូលទៅកាន់ផ្លូវគ្រវីឡូនកែងមួយ ក្នុងគ្រវីឡូនកែង
ហើយពោលគាថានេះ ក្នុងវេលាពោះថា

វតាយបុតាសកោ ជិកយ ភិក្ខុនិយា ជិវំ អនាសិ ។
វតាយបុតាសកោ ជិកយ ភិក្ខុនិយា ជិវំ អនាសិ ។
វតាយបុតាសកោ ជិកយ ភិក្ខុនិយា ជិវំ អនាសិ ។
វតាយបុតាសកោ ជិកយ ភិក្ខុនិយា ជិវំ អនាសិ ។

ទ្វាទសមី អាឡារិកសុត្តំ

[៣១៧] ឯវុទ្ធិ សុតិ ។ ឯកំ សមយំ កកកំ
 អាឡារិយំ វិហារតិ អាឡារិកសុត្តំ យក្ខវរ្ម័ កវិណ ។
 អដទោ អាឡារិកោ យក្ខោ យេន កកកំ តេ-
 នុមសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា កកកំ ឯកុម្មិ ឯកុម្មិ
 សមណតិ ។ សាធាវុសោតិ កកកំ ឯកុម្មិ ។ បរិស-
 សមណតិ ។ សាធាវុសោតិ កកកំ ចារិសិ ។ ទុតិ-
 យម្យំ ទោ អាឡារិកោ យក្ខោ កកកំ ឯកុម្មិ ឯកុម្មិ
 ឯកុម្មិ សមណតិ ។ សាធាវុសោតិ កកកំ ឯកុម្មិ ។
 បរិស សមណតិ ។ សាធាវុសោតិ កកកំ ចារិសិ ។
 តតិយម្យំ ទោ អាឡារិកោ យក្ខោ កកកំ ឯកុម្មិ ឯកុម្មិ

អាឡារិកសុត្តំ ទី ១២

[៣១៧] ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងលំនៅ របស់យក្ខវរ្ម័ន្តៗ ក្នុងដែនអាឡារិ ។
 ព្រះមានឯង អាឡារិកយក្ខ ចូលទៅក្រុងព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ទើបទោលនឹងព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បតិត្រ
 សមណៈ ចូរលោកចេញទៅ ។ ព្រះមានព្រះភាគទទួលថា ខ្ញុំលា-
 វុសា ប្រពៃហើយ ដូច្នេះ ក៏ស្តេចចេញទៅ ។ អាឡារិកយក្ខ ទោល
 ថា ខ្ញុំលាសមណៈ ចូរលោកមកវិញ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទទួល
 ថា ខ្ញុំលាវុសា ប្រពៃហើយ ដូច្នេះ ក៏ស្តេចចូលមកវិញ ។ អាឡា-
 រិកយក្ខ បានទោលនឹងព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះ អស់ពីរបីដងថា
 ខ្ញុំលាសមណៈ ចូរលោកចេញទៅ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ក៏ទទួលថា
 ខ្ញុំលាវុសា ប្រពៃហើយ ដូច្នេះ ក៏ចេញទៅ ។ អាឡារិកយក្ខ
 ទោលថា ខ្ញុំលាសមណៈ ចូរលោកចូលមកវិញ ។ ព្រះមានព្រះភាគ
 ទទួលថា ខ្ញុំលាវុសា ប្រពៃហើយ ដូច្នេះ ក៏ចូលមកវិញ ។ អាឡា-
 រិកយក្ខ បានទោលនឹងព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះ ជាដំបូងដងថា

យច្ចុស័យន្តស្ស កខ្សវកស្សេត្ត កខ្សវកយច្ចុវិច័

ធិត្ថម សមណាតិ ។ សាធាវុសោតិ កកវា ធិត្ថមិ ។
បរិស សមណាតិ ។ សាធាវុសោតិ កកវា ចារិសិ ។

(៣៣៨) ចតុត្ថម្យំ ទោ កខ្សវកោ យត្ថោ ក.
កវុត្តំ ឯតទេវេច ធិត្ថម សមណាតិ ។ ន ទ្វាហំ
កវុសោ ធិត្ថមិស្សមិ យន្តេ កវណិយំ តិ ក-
រោហិតំ ។ បញ្ញំ តិ សមណ បុច្ឆិស្សមិ សទេ មេ
ន ឡាការិស្សសិ ចិត្តំ វា តេ ទិបិស្សមិ ហនយំ
វា តេ ជាលេស្សមិ ចានេសុ វា កហត្វា ចារ-
កត្តិយ ទិបិ ប្បវិសីតិ ។ ន ទ្វាហត្ថំ កវុសោ មស្សមិ
សនេវកោ លោកោ សមារកោ សច្រាញកោ សស្ស-
មណាព្រាហ្មណិយា បថាយ សនេវមនុស្សយ យោ
មេ ចិត្តំ វា ទិបេយ្យ ហនយំ វា ជាលេយ្យ ចានេសុ
វា កហត្វា ចារកត្តិយ ទិ បេយ្យ អមិច ភិំ កវុសោ
បុច្ឆ យនាកត្ថសីតិ ។

យច្ចុស័យន្ត កខ្សវកស្សេត្ត កខ្សវកយច្ចុវិច័

ខ្នាលសមណៈ ចូរលោកចេញទៅវិញ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ខ្លួនលាង
ខ្នាលកវុសោ ប្រពៃហើយ ដូច្នោះ ក៏ស្តេចចេញទៅ ។ កខ្សវកយក្ស
រោលថា ខ្នាលសមណៈ ចូរលោកចូលមកវិញ ។ ព្រះមានព្រះភាគ
ខ្លួនលាង ខ្នាលកវុសោ ប្រពៃហើយ ដូច្នោះ ក៏ទ្រង់ចូលមកវិញ ។

(៣៣៨) កខ្សវកយក្ស បុរោរោលនិវិចិត្តព្រះមានព្រះភាគ គស់
វារៈ ២ ដងទៀតថា ខ្នាលសមណៈ ចូរលោកចេញទៅវិញ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្នាលកវុសោ គថាគតនឹងមិនចេញទៅទេ កិច្ច
ណាអ្នកឯងត្រូវធ្វើ ចូរអ្នកឯងធ្វើកិច្ចការចុះ ។ ខ្នាលសមណៈ ខ្ញុំនឹង
ស្នូប្រសាចំនោះលោក បើលោកមិនដោះប្រសាខ្ញុំទេ ខ្ញុំនឹងចេញកិច្ច
លោក ចូរចេញទ័យចេសំលោក ពុំនោះសោត ខ្ញុំនឹងចាប់ជើងលោក
បោះទៅ ក្នុងត្រើយទាន់នាយខ្លះទ្វេភ្នំ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់
ថា ខ្នាលកវុសោ បុគ្គលណា បន្តកិច្ចការគេ ចូរចេញទ័យ ចូរ
ចាប់ជើងត្រើយទៅ ក្នុងត្រើយទាន់នាយខ្លះទ្វេភ្នំ គថាគត មិនដែល
ឃើញបុគ្គលនោះសោះ ក្នុងលោក ព្រមទាំងទៅលោក មានលោក
ព្រហ្មលោក នឹងពពួកសព្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំង
មនុស្សជាសម្បតិ៍ទេព និងមនុស្សជ័សេស ខ្នាលកវុសោ បើដូច្នោះ ចូរ
អ្នកឯងស្នូប្រសា ដែលអ្នកឯងប៉ុនប៉ងស្នូបចុះ ។

សុត្តនិកាយ សំយុត្តនិកាយ សព្វនិទាន

- [៣១៧] កឹស្មិ វិភិទ្ធំ បុរិសស្ស វេស្មិ
 កឹស្មិ សុចិណ្ណំ សុខោវហាតិ
 កឹស្មិ ហវេ សាទុករិ វេសាទំ
 កដិ ជីវិ ជីវិតមាហុ សេដ្ឋន្តិ ។
- [៣២០] សទ្ធិទ វិភិទ្ធំ បុរិសស្ស វេស្មិ
 ជម្មោ សុចិណ្ណោ សុខោវហាតិ
 សទ្ធិ ហវេ សាទុករិ វេសាទំ
 បញ្ញាជីវិ ជីវិតមាហុ សេដ្ឋន្តិ ។
- [៣២១] កដិសុ កវតិ ឱយិ
 កដិសុ កវតិ អណ្ណិ
 កដិសុ ទុក្ខមទ្វេតិ
 កដិសុ បរិសុដ្ឋតិ ។
- [៣២២] សទ្ធាយ កវតិ ឱយិ
 អច្យុនាទេន អណ្ណិ
 វិរិយេន ទុក្ខមទ្វេតិ
 បញ្ញាយ បរិសុដ្ឋតិ ។

សុត្តនិកាយ សំយុត្តនិកាយ សព្វនិទាន

- [៣១៧] កត្យវិកយក្ស សូចា ភ្នំហ្មំ ជាទ្រព្យប្រសើរ
 បេសំបុរសក្កិលោកនេ ភ្នំហ្មំ ដែលបុគ្គលសន្សំដោយ
 ប្រពៃហើយ គំរោសចក្កិសុខមកឱ្យ បេសំភ្នំ ដែលមានស
 ទ្ធាញ្ញំ វិសេសជាងសេចាំទ្បយ ពួកអ្នកប្រាជ្ញពោលថា
 បុគ្គលដែលរស់នៅដូចម្តេច ឈ្មោះថាសំរៅប្រសើរ ។
- [៣២០] ព្រះគង្គិត្រាស់ថា សទ្ធាជាទ្រព្យប្រសើរ បេសំ
 បុរសក្កិលោកនេ សុចរិតមិដែលបុគ្គលសន្សំដោយប្រ
 ពៃ តែគំរោសចក្កិសុខមកឱ្យ ពាក្យពិតជាសេដ្ឋញ្ញំវិសេស
 ជាងសេចាំទ្បយ ពួកអ្នកប្រាជ្ញពោលថា បុគ្គលដែល
 រស់នៅដោយប្រាជ្ញ ឈ្មោះថាសំរៅប្រសើរ ។
- [៣២១] ៥) បុគ្គលទ្ធិក្នុងទុក្ខ ដោយភ្នំហ្មំ ទ្ធិ
 សមុទ្រទុក្ខ ដោយភ្នំ បុគ្គលក្នុងសេចក្តីទុក្ខ ដោយភ្នំ
 បរិសុទ្ធទុក្ខ ដោយភ្នំ ។
- [៣២២] ៥) បុគ្គលទ្ធិក្នុងទុក្ខ ដោយសទ្ធា ទ្ធិ
 សមុទ្រទុក្ខ ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទ ក្នុងសេចក្តីទុក្ខ
 ដោយសេចក្តីព្យាយាម បរិសុទ្ធទុក្ខ ដោយប្រាជ្ញ ។

យកសំយុង្គស្ស អប្បវិទ្យស្ស ចញ្ញត្តារណំ

(៣២៣) កដិស្ស លកតេ មញ្ញំ
កដិស្ស វិទូតេ ធនំ
កដិស្ស កតិភ្នំ បច្ឆោតិ
កដិ មិគ្គាធិ កន្ទតិ
អស្មា លោកា បរិ លោកំ
កដិ បេទ្ខ ធន សោធនីតិ ។

(៣២៤) សន្តហោនោ អរហតិ
ធម្មំ ធិត្វានបតិយោ
សុស្ស្សសំ លកតេ មញ្ញំ
អប្បមត្តោ វិចក្ខុលោ
បដិវ្រាហិ ធុរវា
ឧដ្ឋាតា វិទូតេ ធនំ
សទ្ធន កតិភ្នំ បច្ឆោតិ
ធនំ មិគ្គាធិ កន្ទតិ^(១)
យស្សេតេ ធាតុរោ ធម្មា
សទ្ធស្ស យវេសិទោ

១ ឧ.ម. អស្មា លោកា បរិ លោកំ វិ យទ្ធុ ធន សោធនី ។

យកសំយុង្គ អប្បវិទ្យស្ស កាល្យាណំនូវប្រសា

(៣២៥) វិ. បុគ្គលបានប្រាជ្ញាដោយអ្វី បានទ្រព្យ
ដោយអ្វី ដល់នូវសេចក្តីសរសើរដោយអ្វី ធនិក្ខមិក្រ
បានដោយអ្វី បុគ្គលរលោភនេះ ទៅកាន់លោកភាគមុខ
មិនរលោភសៅ ក្នុងលោកភាគមុខ ដោយអ្វី ។

(៣២៦) វិ. បុគ្គលធ្វើមិរបស់ព្រះអរហន្តចាំឲ្យយ
វែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីដល់ព្រះធិត្វាន បុគ្គលបានប្រាជ្ញា
មិនប្រមាទ កាលស្តាប់ដោយប្រវែក វែងបាននូវប្រាជ្ញា
បុគ្គលមានការងារសេវាមកាល មានចុះ (មិនទំលាក់
ចោល) ជាអ្នកភស្តុ វែងបាននូវទ្រព្យ បុគ្គលដល់នូវសេច-
ក្តីសរសើរដោយសច្ចៈ បុគ្គលអ្នកឱ្យ វែងធនិក្ខមិក្របាន
បុគ្គលដែលមានសទ្ធាគ្រប់គ្រងផ្ទះ ត្រូវបានធម៌៤ ប្រការនេះ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សតាវគ្គោ

សត្វំ នរោ ជិតំ ចារោ
ស វេ ចេត្ត ធន សោចតិ
ឥន្ទ្រ(*) អត្រាបិ មុត្តស្ស
មុត្តំ សមណាប្រាហ្មណោ
យនិ សទ្ធា នហ ចាក
ទន្ស្សា ភិយ្យោធន វដ្ឋត័តំ ។

(៣២៨) កថំ នុតានិ មុត្តយ្យិ
មុត្តំ សមណាប្រាហ្មណោ
យោហិ អដ្ឋ បជាបាមិ
យោ អត្តោ សម្បកាយិកោ
អត្តាយ វត មេ តុត្តោ
វាសាយាធុវិមាកមា
យោហិ អដ្ឋ បជាបាមិ
យតុ និទ្ធិ មហាជ្ជសិ

* ឧ.ច. អណ្ណ ណោក បរំ លោកំ ឯវំ ឆរ្យ ន គោចរិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាវគ្គោ

គី សច្ចៈ (ពាក្យភិក) ១ ឧមៈ (ការទូន្មាន) ១ ជិតិ (សេចក្តី
អត់ធន់) ១ ចារៈ (ការបញ្ចោន) ១ វេមនិមិទោសាកសាស្ត្រ
លោកខាងមុខដោយភិក បើដូច្នោះ ចូរអ្នកសួរពួកសមណ-
ប្រាហ្មណ៍ឯទៀតឱ្យច្រើនគ្នាចុះ ត្រង់មានធម៌ណាក្នុងលោក
នេះ វិសេសជាង សច្ចៈ ឧមៈ ចារៈ ទន្ធិ ទៅទៀត ។

(៣២៩) វិ. ក្នុងវេលានេះ ខ្ញុំនឹងសួរពួកសមណ-
ប្រាហ្មណ៍ច្រើនគ្នាដូចម្តេចបាន (គ្រោះ) ខ្ញុំចៀបភែនីដីដីប្រ-
យោជន៍ក្នុងបរលោកក្នុងវិជ្ជានេះ ដោយសារប្រារព្ធចូរស្តេចមក
គង់ក្នុងវិជ្ជានពន្យារវិជ្ជាប្រយោជន៍ដល់ខ្ញុំ ខ្ញុំចៀបភែនីដីដីក្នុង
វិជ្ជានេះជា ខានវិជ្ជានគឺច្រើនពោធិបុគ្គលណា មានវេលាច្រើន

យានយន្តស្វ អាជ្ញាប័ណ្ណ ឧប្បត្តិ
សោ អហំ វិចរិស្សនិ
កាមា កាមី បុរា បុរិ
នមស្សនា តោ សម្មត្តិ
នមស្ស ច សុចម្មត្តិ ។

យានយន្ត សម្មត្តិ ។

តស្សប្បទានំ

ឥន្ទុកោ សក្កស្វចំ(១) ច
ឧណិកន្តោ ច សាទុ ច
បិយង្គរមុន្ទសុ
សុនន្តោ ច ទ្វេ សុក្កា ជីវ
អាជ្ញាវិកោ ច ប្រាណសាតិ ។

១ ឧ. ឥន្ទុកោ សក្កលោមោ ច ។

យានយន្ត អាជ្ញាប័ណ្ណ ឧប្បត្តិ

ខ្ញុំនឹងចេញពីស្រុកមួយ ទៅស្រុកមួយ ចេញពីប៉ុរីមួយ ទៅ
ប៉ុរីមួយ ឧបស្សន្ទ្រព្រះសម្មត្តិ ព្រះធម៌នីប្រសើរផង ។

.ចប់ យានយន្ត ។

ឧទ្ធាននៃយក្ខសិយ្យត្ថនោះ គឺ

ស្រុកមាន ១២ គឺ ឥន្ទុកស្រុក ១ សក្កស្រុក ១ ស្វិលោម-
ស្រុក ១ ឧណិកស្រុក ១ សាទុស្រុក ១ បិយង្គស្រុក ១
បុន្ទុស្រុក ១ សុទ្ធស្រុក ១ សុកាស្រុក ២ ចិកស្រុក ១
អាជ្ញាវិកស្រុក ១ ។

សក្កសំយត្តំ

បឋមំ សុរិសុត្តំ

[៣២២] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កក-
 វា សាវត្ថិយំ វិហារតិ ទេវតវេទ អណាថយិស្ថិតិស្ស
 អាណមេ ។ តត្រ ទោ កកវ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុ-
 វោតិ ។ កនន្តេតិ ភេ ភិក្ខុ កកវតោ បច្ចុស្សោសិ ។

[៣២៣] កកវា ឯតទភោច ក្នុងបុគ្គំ ភិក្ខុវេ អ-
 សុក ទេវេ អភិយសិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ សក្កោ ទេវា-
 ធម៌ទ្ធា សុរិ ទេវបុត្តំ អាមន្តេសិ ឯតេ តាត សុរិ អ-
 សុក ទេវេ អភិយន្តិ តច្ច តាត សុរិ អសុវេ បច្ចុយ្យា-
 ហិតិ ។ ឯវិ កន្តុភាតិ ទោ ភិក្ខុវេ សុរិវេ ទេវបុត្តោ
 សក្កស្ស ទេវធម៌ទ្ធាស្ស បដិស្សត្វា បមាទំ អាចារិទេសិ ។

សក្កសំយត្ត

សុរិសុត្រ ទី ១

[៣២២] ខ្ញុំបាទស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះបាទ
 ព្រះកោត ទ្រង់អង្គុំនៅ ក្នុងវត្តទេវតាទ របស់អនាថយិស្ថិតិស្ស
 ទៀចក្រុងសាវត្ថិ ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះបាទព្រះកោត ទ្រង់ត្រាស់ហៅ
 ភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនោះ ទទួលស្តាប់
 ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះបាទព្រះកោតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ។

[៣២៣] ព្រះបាទព្រះកោត ទ្រង់ត្រាស់ យ៉ាងនេះថា ខ្ញាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលពិព្រឺននាយមក មានពួកអសុវ ច្បាំងគ្នាខឹងពួក
 ទៅវា ។ ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាវនោះឯង សក្កទៅរាជ ជាដំបូង
 ពួកទៅវា បានហៅទៅចុកឈ្មោះសុរិមកថា ខ្ញាលចុសុរិះ ពួក
 អសុវទាំងនោះ ច្បាំងគ្នាខឹងពួកទៅវា ខ្ញាលចុសុរិះ ចូរក្នុងទៅវា
 ខឹងពួកអសុវនោះ ។ ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ សុរិវេទេវត្ត ទទួលទៅ-
 បញ្ជា របស់សក្កទៅរាជ ជាដំបូងទៅវាទាំងឡាយថា ព្រះករុណាវង្ស
 វិសេស យ៉ាងនេះហើយ ក៏ធ្វើពួកអសុវ ឱ្យដល់ខ្ញុំវេសចក្កិប្រធាន ។

សន្តវ័យ្យស្ស សុរិសុត្តេ សុត្តន្ត

ទុតិយម្យំ ទោ ភិក្ខុវេ សុត្តោ ទេវាទមិទ្ទោ សុរិរិ
 ទេវបុត្តំ អាមន្តេសំ ឯតេ ភាត សុរិរិ អសុវា ទេវេ
 អភិយន្ត កច្ច ភាត សុរិរិ អសុវេ បទ្ធកយ្យហិតិ ។ ឯវិ
 កន្ធកំ ទិ ទោ ភិក្ខុវេ សុរិរិ ទេវបុត្តោ សុត្តស្ស ទេ-
 វាទមិទ្ធស្ស បដិស្សុត្វា ទុតិយម្យំ បមាទំ អាចាទេសំ ។
 តតិយម្យំ ទោ ភិក្ខុវេ សុត្តោ ទេវាទមិទ្ទោ សុរិរិ
 ទេវបុត្តំ អាមន្តេសំ ឯតេ ភាត សុរិរិ អសុវា ទេវេ អ-
 ភិយន្ត កច្ច ភាត សុរិរិ អសុវេ បទ្ធកយ្យហិតិ ។ ឯវិ
 កន្ធកំ ទិ ទោ ភិក្ខុវេ សុរិរិ ទេវបុត្តោ សុត្តស្ស ទេ-
 វាទមិទ្ធស្ស បដិស្សុត្វា តតិយម្យំ បមាទំ អាចាទេសំ ។

(៣២៨) អដិទោ ភិក្ខុវេ សុត្តោ ទេវាទមិទ្ទោ សុរិរិ
 ទេវបុត្តំ កាថាយ អដ្ឋកាសំ

- អទុដ្ឋហិ អវាយាមិ
- សុទំ យក្រាជិត្តតិ
- សុរិរិ តត្ត កច្ចហិ
- ឧត្ថ តត្ថេវ ចាបយាតិ ។

សន្តវ័យ្យស្ស សុរិសុត្តេ កាល្យាន្តេ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សក្កទេវពជ ជាធំជាងពួកទេវតា បានហៅសុរិរិ-
 ទេវបុត្តមកអស់វារៈ២៨៧ ទៀតថា ម្នាលសុរិរិៈ ពួកអសុវាទាំងចុះ ច្បាំង
 គ្នាទីធ្លីពួកទេវតា ម្នាលសុរិរិៈ ចូរអ្នកទៅគំរាមទីធ្លីពួកអសុវាចុះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សុរិរិទេវបុត្ត ទទួលទៅបញ្ជា របស់សក្កទេវពជ
 ជាធំជាងពួកទេវតាថា ព្រះករុណាថ្ងៃវិសេស យ៉ាងនេះហើយ កិរិយ្យពួក
 អសុវាឱ្យដល់ម្ល៉ៃសេចក្តីប្រមាទ អស់វារៈ២៨៧ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សក្កទេវពជ ជាធំជាងពួកទេវតា បានហៅសុរិរិទេវបុត្តមកអស់វារៈ២៨៧
 ទៀតថា ម្នាលសុរិរិៈ ពួកអសុវាទាំងចុះ ច្បាំងគ្នាទីធ្លីពួកទេវតា
 ម្នាលសុរិរិៈ ចូរអ្នកទៅគំរាមទីធ្លីពួកអសុវាចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សុរិរិទេវបុត្ត ទទួលទៅបញ្ជា របស់សក្កទេវពជ ជាធំជាងពួកទេវតាថា
 ព្រះករុណាថ្ងៃវិសេស យ៉ាងនេះហើយ កិរិយ្យពួកអសុវា ឱ្យដល់ម្ល៉ៃសេចក្តី
 ប្រមាទ អស់វារៈ២៨៧ ទៀត ។

(៣២៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះនាងឯង សក្កទេវពជ ជាធំ
 ជាងពួកទេវតា បានកាលសាច់ទីធ្លីសុរិរិទេវបុត្តថា
 បុគ្គល កាលមិនអស្សី មិនព្យាយាមទេ តែនឹងបាទសេចក្តី
 សុទ្ធ ក្នុងទីណា ម្នាលសុរិរិៈ ចូរអ្នកទៅក្នុងទីនោះចុះ
 ចូរអ្នកធ្វើអញ្ជើញដល់ ក្នុងទីនោះផង ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិវេទ

[៣៦៧] អលស្សយិ^(១) អនុដ្ឋាតា
ន ច កិច្ចាចិ ការាយេ
សព្វកាមសមិទ្ធស្ស
តម្មេ សក្ក វិ ទិសាតិ ។

[៣៣០] យត្តាលសោ អនុដ្ឋាតា
អនុទ្ធសុទ្ធភេទតិ
សុរិរ តត្ថ កច្ឆាហិ
មញ្ច តត្ថេវ ចាបយាតិ ។

[៣៣១] អកម្មចា នេវសេដ្ឋ
សក្ក វិន្ទេម្ម យំ សុទិ
អសោតិ អនុចាយាសិ
តម្មេ សក្ក វិ ទិសាតិ ។

១ ១. អលសស្ស ។ ឃ. អលស្ស ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិវេទ

[៣៦៧] សុរិរទេវបុត្ត ទូលថា បុគ្គលខ្ចីលប្រមូស
ជាអ្នកមិនស្និ មិនធ្វើកិច្ចការដែលត្រូវធ្វើ តែជាអ្នក
សម្រេច ខ្ចីសេចក្តីប្រាថ្នាគ្រប់ចំពូក បរិត្រសក្កទៅរាជ
សូមព្រះវង្សទ្រង់បង្ហាញ ខ្ចីកន្លែងដីប្រសើរនោះ ដល់
ខ្ញុំព្រះអង្គ ។

[៣៣០] សក្កទៅរាជព្រាស់ថា បុគ្គលខ្ចីលប្រមូស ជា
អ្នកមិនស្និ ដល់ខ្ចីសេចក្តីសុខ ដោយចំណែកមួយ
ក្នុងទីណា ម្ចាស់សុរិរ ចូរអ្នកទៅ ក្នុងទីនោះចុះ ចូរអ្នក
ធ្វើអញ្ញឱ្យដល់ ក្នុងទីនោះផង ។

[៣៣១] សុរិរទេវបុត្ត ទូលថា បរិត្រសក្កទៅរាជដីប្រ-
សើរជាងទៅតា យើងបានសេចក្តីសុខណា ដោយមិនបាច់
ធ្វើការណា បរិត្រសក្កទៅរាជ សូមទ្រង់បង្ហាញសេចក្តីសុខ
ដីប្រសើរ ដែលមិនមានសោកសៅ មិនមានសេចក្តី
ចាញ់ក្នុងចំពូកនោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គផង ។

សុត្តន្តបិដក សុខិយសុត្តន្ត ភូមិបិដក

(៣៣២) សាច អត្តិ អភោម្មណ
កោចិ ក្កចិ ឧ ជីវតិ (១)
ទិញាឧស្ស ហិ សោ មក្កោ
សុវេ កត្ត កថាហិ
មញ្ច កត្តេ ចាបយាតិ ។

(៣៣៣) សោ ហិ ធាម ភិក្ខុវេ សក្កោ ទេវាធមិ ឆោ
សកំ បុត្តាដលំ ឧបជីវោ ឆោ ទេវាធមិ កាវត្តិសាធិ
ឥស្សរិយាធិមច្ចំ វដ្ឋិ កាវេន្តោ ឧដ្ឋាធិរិយស្ស វណ្ណាភិ
កវិស្សតិ ។ ឥធន ខេតិ ភិក្ខុវេ សោកថ យំ តុម្ពេ ឃរិ
ស្វាត្តាតេ ធម្មវិទយេ បព្វជិតា សមាធា ឧដ្ឋហេយ្យាដ
យដេយ្យាថ វាយមេយ្យាថ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អធិ-
កតស្ស អធិកមាយ អសច្ចិកតស្ស សច្ចិកវិយាយាតិ ។

ទុតិយំ សុសិមសុត្តិ

(៣៣៤) ឯកំ សមយំ កត្តា សាវត្ថិយំ វិហារតិ
ដេតវាធម អធាថបិណ្ឌិកស្ស អាណមេ ។ កត្រ ចោ

• ១. វិយតិ ។

សុត្តន្តបិដក បុប្ផសុត្តន្ត ប្រឹងព្រាងហេតុកថាយ

[៣៣២] សុត្តទេវាធម កថេ ប្រសិទ្ធិបុគ្គលណាមួយ
មិនស្រដៀងក្នុងក្រុងណាមួយ ដោយឥតមានការងារ ម្នី
នោះឯងហើយ ជាដូច្នោះទីពឹង មានសុវិវេ ចូរអ្នកទៅក្នុង
ទីនោះចុះ ចូរអ្នកច្នៃអញ្ញឱ្យដល់ ក្នុងទីនោះផង ។

[៣៣៣] មានភិក្ខុទាំងឡាយ អប្បរាជ្យយ៉ាងសក្កទេវាធម
ជាធំជាងក្នុងទេវតា កំពុងរោយផលបុណ្យរបស់ខ្លួន សោយកង្វែរ
ឥស្សរាធិមតិ ជាភិក្ខុក្នុងទេវតាទេវតាភិក្ខុ ម្តេចគង់សរសើរសេចក្តី
ប្រឹងប្រែងនិងការល្អយោធន៍ ។ មានភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ
ធ្វើការណ៍មុះ ឱ្យល្អក្នុងប្រទេសចុះ ព្រោះថា អ្នកទាំងឡាយបានបួសក្នុង
ធម៌វិន័យ ដែលគេថាគង់ផែនហើយដោយប្រវែងយ៉ាងនេះ គួរណាស់កែ
រៀនវិវា ប្រឹងប្រែង ព្យាយាម ដើម្បីដល់នូវមន្តសេស ដែលខ្លួនមិន
បានដល់ ដើម្បីបាននូវមន្តសេសដែលខ្លួនមិនបាន ដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់
ច្បាស់នូវធម៌ ដែលខ្លួនមិនបានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ កុំបីអាក់ខានឡើយ ។

សុសិមសុត្តិ ទី ២

[៣៣៤] សតិយមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ប្រឹងគង់នៅ ក្នុងក្រុង
ដេតនា រស់អធាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ខៀវក្រុងសាត្តិ ។ ក្នុងទីនោះឯង

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិញ្ញា

ភក្ខវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវេតិ ។ ភទន្តេតិ ភេ
ភិក្ខុ ភក្ខវេតោ បច្ចុស្សន្តសុំ ។

[៣៣៨] ភក្ខវា ឯតទេវោច ក្នុងបុព្វំ ភិក្ខុវេ អសុក

ទេវេ អភិយំសុ ។ អថេវា ភិក្ខុវេ សក្កោ ទេវោមិទ្ធោ

សុសិមំ ទេវបុត្តិ អាមន្តេសិ ឯតេ ភាត សុសិម អសុក

ទេវេ អភិយន្តិ គច្ឆ ភាត សុសិម អសុវេ បច្ចុយ្យហិតិ ។

ឯវំ ភទ្ធន្តវតិ ទោ ភិក្ខុវេ សុសិមោ ទេវបុត្តោ សក្កស្ស

ទេវោមិទ្ធស្ស បដិស្សត្វា បមាទំ អាចារេសិ ។ ទុតិ-

យម្បិទោ ភិក្ខុវេ សក្កោ ទេវោមិទ្ធោ សុសិមំ ទេវបុត្តិ

អាមន្តេសិ ។ ថេ ។ ទុតិយម្បិ បមាទំ អាចារេសិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិញ្ញ

ព្រះមាតាព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះមាតាព្រះភាគ
ថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។

[៣៣៨] ព្រះមាតាព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង

ឡាយ ពីព្រេងនាយមក មានពួកអសុវេ ច្បងឯកនឹងពួកទេវតា ។ ម្ចាស់

ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះនោះឯង សក្កទេវពជ ជាធំជាងពួកទេវតា ពុទ្ធ

ហៅសុសិមទេវបុត្តមកថា ម្ចាស់ទុសុសិមៈ ពួកអសុវេទាំងខ្លះ ច្បង

នឹងពួកទេវតា ម្ចាស់ទុសុសិមៈ ចូរអ្នកទៅតាំងនឹងពួកអសុវេចុះ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សុសិមទេវបុត្ត ទទួលទៅបញ្ជា របស់សក្កទេវពជ

ជាធំជាងពួកទេវតាថា ព្រះករុណាថ្ងៃវិសេស យ៉ាងនេះហើយ ក៏ធ្វើ

ពួកអសុវេ ឲ្យដល់ខ្លះសេចក្តីប្រមាទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សក្កទេវពជ

ជាធំជាងពួកទេវតា ត្រាស់ហៅសុសិមទេវបុត្ត អស់វារៈ ២ ដងទៀត

។ ថេ ។ ធ្វើពួកអសុវេ ឲ្យដល់ខ្លះសេចក្តីប្រមាទ អស់វារៈ ២ ដងទៀត ។

សក្កស្សន្ត សុសិមសុត្តេ សុត្តនិកាយ

តតិយម្យំ ទោ ភិក្ខុវេ សុត្តោ នេវាទមិទ្ធា សុសិមិ
នេវបុត្តំ អាបន្តសិ ឯតេ ភាត សុសិម អសុរា នេវ
អភិយន្តិ កច្ច ភាត សុសិម អសុរា បច្ចុយ្យាហិតិ ។
ឯវំ អនុន្តវតិ ទោ ភិក្ខុវេ សុសិមោ នេវបុត្តោ
សក្កស្សន្ត នេវាទមិទ្ធា បដិស្សត្តា តតិយម្យំ បមាទិ
អាចារេសិ ។

[៣៣៦] អដទោ ភិក្ខុវេ សុត្តោ នេវាទមិទ្ធា
សុសិមិ នេវបុត្តំ កាថាយ អដ្ឋកាសិ

អនុដ្ឋហំ អវយាមិ
សុទំ យត្រាទិកច្ចតិ
សុសិម តត្ត កច្ចាហិ
មត្ត តត្តេវ ចាបយាតិ ។

[៣៣៧] អលស្វាយំ អនុដ្ឋាតា
ទ ច កិច្ចាទិ តារាយេ
សព្វកាមសមិទ្ធស្ស
តំ មេ សក្ក វិវិ ទិសាតិ ។

សក្កស្សន្ត សុសិមសុត្តេ ពាក្យសក្កទេវោន

ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សាយ សក្កទេវោនជាដំដាងពួកទៅតា គ្រាសំហៅសុសិម-
ទៅបុត្តមក អស់វារៈ ៣ ដងហ្នឹង ម្នាលសុសិមៈ ពួកអសុរាចាំនិទ្ធា
ច្បាំងនឹងពួកទៅតា ម្នាលសុសិមៈ ចូរអ្នកទៅតតាំងនឹងពួកអសុរាចុះ ។
ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សាយ សុសិមទៅបុត្ត ទទួលទៅបញ្ជា បេសសក្កទេវោន
ជាដំដាងពួកទៅតាថា ព្រាហ្មណ៍ថ្វីវិសេស យំនិមេហិយ កិច្ច
ពួកអសុរា ឲ្យជល់ឲ្យសេក្តី(ប្រធាន អស់វារៈ ៣ ដងទៀត) ។

[៣៣៦] ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សាយ ទើបសក្កទេវោនជាដំដាងពួក
ទៅតា បានពោលគាថា នឹងសុសិមទៅបុត្តថា

បុគ្គល កាលមិមកស្សិ មិទេព្យាយាមទេ បាបសេចក្តីសុទ
ក្នុងទិណា ម្នាលសុសិមៈ ចូរអ្នកទៅក្នុងទីនោះចុះ ចូរអ្នក
ធ្វើកញ្ចឲ្យជល់ ក្នុងវិរោធនេផល ។

[៣៣៧] សុសិមទៅបុត្តទូលថា បុគ្គលខ្ព័លប្រមូស ជា
អ្នកមិមកស្សិ មិទេធ្វើកិច្ចការដែលត្រូវធ្វើ រំលោភអ្នកសម្រេច
ឲ្យវិសេចក្តីប្រាថ្នាគ្រប់ចំពូក បតិក្រសក្កៈ សូមព្រាហ្មណ៍ប្រាណ
បង្ហាញ ឲ្យកែម្នាក់ដ៏ប្រសើរនោះ ជល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សតវចរញ្ជ

- (៣៣៨) យត្តាលសោ អនុដ្ឋានា
អនុត្តសុខមេធាតិ
សុសិម ភត្ត កញ្ញាហិ
មញ្ជ ភត្តេវ ចាបយាតិ ។
- (៣៣៩) អត្តម្មនា នេវសេដ្ឋ
សត្តក វិទ្ធម្មេ យី សុខំ
អសោកំ អនុចាយាសិ
តំ មេ សត្តក វិវំ និសាតិ ។
- (៣៤០) សនេ មត្តំ អត្តម្មេន
កោចំ ក្សចំ ន ជីវតិ
និព្វានស្ស ហិ សោ មក្កា
សុសិម ភត្ត កញ្ញាហិ
មញ្ជ ភត្តេវ ចាបយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតវចរញ្ជ

- (៣៣៨) សក្កវេរាជ ភបថា បុគ្គលទ្ធិលច្រមូស ជាម្នាក់
មិនភស្តី ដល់ខ្ញុំសេចក្តីសុខ ដោយចំណែកមួយ ក្នុង
ទិណ ខ្នាលសុសិមៈ ចូរអ្នកទៅក្នុងទីនោះចុះ ចូរអ្នកធ្វើ
អញ្ជូនដល់ ក្នុងទីនោះផង ។
- (៣៣៩) សុសិមទៅបុគ្គ ទូលថា បរិក្រេសក្កវេរាជ
ដ៏ប្រសើរជាងទេវតា យើងបានសេចក្តីសុខណា ដោយមិន
បាច់ធ្វើការងារ បរិក្រេសក្កវេរាជ សូមទ្រង់បង្ហាញ
សេចក្តីសុខដ៏ប្រសើរ ដែលមិនមានសេចក្តីសោកសៅ មិន
មានសេចក្តីភ័យចំគួនោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គផង ។
- (៣៤០) សក្កវេរាជ ភបថា ប្រសិនបើអ្នកណាមួយ មិន
សំរេចក្នុងទិណមួយ ដោយមិនធ្វើការងារទេ ផ្លូវនោះឯង
ហើយ ជាផ្លូវព្រះនិព្វាន ខ្នាលសុសិមៈ ចូរអ្នកទៅក្នុងទី
នោះចុះ ចូរអ្នកធ្វើអញ្ជូនដល់ ក្នុងទីនោះផង ។

សក្តសំយក្កស្ស ធនិទ្ធសូត្រ ប្បវេណី

[៣២១] សោ ហិ ធាម ភិក្ខុវេ សក្កោ ធម្មោ ធម៌ ធម្មោ
សកំ បុព្វដលំ ឧបដីវោ ធា ធម្មំ ធាវត្តិសាទំ
ឥស្សរិយា ធម៌ ធម្មំ ធម្មំ កាវេន្តោ ឧប្បាដរិយស្ស វណ្ណាភិ
ភវិស្សតិ ។ ឥធម ខេតិ ភិក្ខុវេ សោភេជ យំ កុម្ម
ឯវំ ស្វាគ្ហាតេ ធម្មវិធម បព្វជេតា សមាធា ឧប្ប-
ហោយ្យាជ យាដេយ្យាជ វាយេយ្យាជ អប្បត្តស្ស
បត្តិយា អធនិតតស្ស អធនិតវាយ អសច្ចិតតស្ស
សច្ចិតិវិយាយាតិ ។

តតិយំ ធនិទ្ធសូត្តិ

[៣២២] ឯកំ សមយំ កកវា សាវត្តិយំ វិចារតិ
ជេតវេ អធាជបិណ្ឌិតស្ស អាវាមេ ។ តត្រាទា
កកវា ភិក្ខុ អាមាទ្តសិ ភិក្ខុវេតិ ។ កធម្មតិ
តេ ភិក្ខុ កកវោ បទ្ធស្សោសុ ។

សក្តសំយក្ក ធនិទ្ធសូត្រ រឿងព្រេងបំណងកាយ

[៣២១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អម្បាលយ៉ាងសក្កវេរវេជជាធំ
ជាធំពួកទៅគារនោះ កំពុងសោយផលបុណ្យរបស់ខ្លួន សោយក្សេម
ឥស្សរិយាធម៌ជាធំទៅភាពាំងឡាយ នៅមានការត្រិះរិះ អ្នកធន់សរសើរ
សេចក្តីច្រើនប្រើនិងការព្យាយាមដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង
ឡាយធ្វើការណ៍ខ្លះឱ្យល្អ ក្នុងសាសនានេះចុះ ព្រោះថា អ្នកទាំងឡាយ
បានចូលក្នុងធម៌នៃយំ ដែលគេថាគតសំដែងហើយ គោយប្រៀកយ៉ាង
នេះ គួររៀនវិញ ប្រើប្រាស់ ព្យាយាម ដើម្បីផលវិបាកផល ដែល
ខ្លួនមិនទាន់ដល់ ដើម្បីគ្រាស់ជីវិតខ្លួនមិ ដែលខ្លួនមិនទាន់គ្រាស់ជីវិត
ដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ឱ្យគ្រាន់គ្រាន់ ដែលខ្លួនមិនទាន់ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ កុំ
បីអាក់ខានឡើយ ។

ធនិទ្ធសូត្រ ទី ៣

[៣២២] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អធាជបិណ្ឌិតស្ស ជិតក្រុងសាវត្តិ ។ ព្រះមានព្រះភាគ
គ្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងទីនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុ
ទាំងនោះ ទទួលព្រះបន្ទូលព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។

[៣២៣] ភកកំ ឯតទេវោ ធម្មតម្បត្តិ ភិក្ខុវេ ទេវា-
 សុវសង្កាមោ សមុបក្សន្តោ^(១) អណាសិ ។ អថទោ
 ភិក្ខុវេ សន្តោ ទេវា ធម្មតោ ទេវេ ភាវត្តិសេ អាមន្តេសិ
 សទេ មាវសា ទេវា ធម្ម សង្កមន្តកាមិ ឧប្បជ្ឈេយ្យ
 ភយំ វា ធម្មតត្តំ វា លោមហំសោ វា មមេវ ភស្មិ
 សមយេ ធម្មតំ ឧល្លោកេយ្យាថ ។ មមញ្ញំ វេ ធម្មតំ
 ឧល្លោកយតំ យម្ហវិស្សតិ ភយំ វា ធម្មតត្តំ វា លោម-
 ហំសោ វា សោ មហិយំស្សតិ ។ ទោ ធម មេ ធម្មតំ
 ឧល្លោកេយ្យាថ អថ មជាមតិស្ស ទេវា វា ធម្មតត្តំ
 ឧល្លោកេយ្យាថ ។ មជាមតិស្ស ហិ វេ ទេវា វា ធម្មតត្តំ
 ឧល្លោកយតំ យម្ហវិស្សតិ ភយំ វា ធម្មតត្តំ
 វា លោមហំសោ វា សោ មហិយំស្សតិ ។ ទោ
 ធម មជាមតិស្ស ទេវា វា ធម្មតត្តំ ឧល្លោកេយ្យាថ
 អថ វុណស្ស ទេវា វា ធម្មតត្តំ ឧល្លោកេយ្យាថ ។

១ ឧ. សមុបក្សន្តោ ។

[៣២៤] ព្រះមេត្រីភាគ ទ្រង់ កាស័យៈ ទិះ ទេវោ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ រឿង ទ្រង់ ទ្រង់ មាមកថា សង្ក្រាមទៅ ភាវិតិ អសុវេ បាណស្តិកា
 (ប្រទល់គ្នា) ហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រោះ តោះ ឯង ទេវា ធម្ម
 ឈ្មោះ សក្កៈ ជា ឯង ទៅ ភាវិតិ ទាំងឡាយ បាណស្តិកា ទៅ ភាវិតិ មាមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កាល បើ ពួក ទៅ ភាវិតិ កាល សង្ក្រាម ហើយ
 សេចក្តី ខ្លាច សេចក្តី ខ្លាច ឬ សេចក្តី ព្រិកេម កើត ឡើង ពួក អ្នក ធម្ម
 ក្រឡេក មើល ចុង ទង ជ័យ របស់ ខ្ញុំ ក្នុង សម័យ គោះ ចុះ ។ ព្រោះ ថា កាល
 បើ អ្នក ទាំងឡាយ ក្រឡេក មើល ចុង ទង ជ័យ របស់ ខ្ញុំ សេចក្តី ខ្លាច សេចក្តី
 ខ្លាច ឬ សេចក្តី ព្រិកេម ណា ខឹង កើត ឡើង សេចក្តី ខ្លាច ជា ដើម គោះ
 មុខ ជា នឹង ស្លាប់ ទៅ វិញ ។ បើ ពួក អ្នក មិន ក្រឡេក មើល ចុង ទង ជ័យ
 របស់ ខ្ញុំ ទេ ក៏ ក្រឡេក ក្រឡេក មើល ចុង ទង ជ័យ នៃ ទេវា ធម្ម មជាមតិ
 ចុះ ។ ព្រោះ ថា កាល បើ ពួក អ្នក ក្រឡេក មើល ចុង ទង ជ័យ នៃ ទេវា ធម្ម
 ឈ្មោះ មជាមតិ សេចក្តី ខ្លាច សេចក្តី ខ្លាច ឬ សេចក្តី ព្រិកេម ណា
 ខឹង កើត ឡើង សេចក្តី ខ្លាច ជា ដើម គោះ ខឹង ស្លាប់ ទៅ វិញ បាន ។
 បើ អ្នក ទាំងឡាយ មិន ក្រឡេក មើល ចុង ទង ជ័យ នៃ ទេវា ធម្ម មជាមតិ
 មតិ ទេ ក៏ ក្រឡេក ក្រឡេក មើល ចុង ទង ជ័យ នៃ ទេវា ធម្ម ឈ្មោះ វុណស្តៈ ។

សក្តសំយោគ ធនិក្ខុវិញ្ញាណ

វុណ្ណស្ស ហិ ភេ ទេវភជស្ស ធនិក្ខុំ ឧណ្ណោកយតិ
 យម្ហិស្សតិ ភយិ ភ ធម្មិកត្តិ ភ លោមហិសោ ភ សោ
 មហិយិស្សតិ ។ ឆោ ចេ វុណ្ណស្ស ទេវភជស្ស ធនិក្ខុំ
 ឧណ្ណោកយ្យថ អដ ឦសាធស្ស ទេវភជស្ស ធនិក្ខុំ
 ឧណ្ណោកយ្យថ ។ ឦសាធស្ស ហិ ភេ ទេវភជស្ស
 ធនិក្ខុំ ឧណ្ណោកយតិ យម្ហិស្សតិ ភយិ ភ ធម្មិកត្តិ ភ
 លោមហិសោ ភ សោ មហិយិស្សតិ(១) ។ តំ ទោ មធន
 ភិក្ខុវេ សក្កស្ស ភ ទេវភជស្ស ធនិក្ខុំ ឧណ្ណោ-
 កយតិ មជាមតិស្ស ភ ទេវភជស្ស ធនិក្ខុំ ឧណ្ណោក-
 យតិ វុណ្ណស្ស ភ ទេវភជស្ស ធនិក្ខុំ ឧណ្ណោកយតិ
 ឦសាធស្ស ភ ទេវភជស្ស ធនិក្ខុំ ឧណ្ណោកយតិ
 យម្ហិស្សតិ ភយិ ភ ធម្មិកត្តិ ភ លោមហិសោ ភ សោ
 មហិយិស្សតិ ឆោមិ មហិយេថ តិ កិស្ស ហេតុ
 សញ្ញា ហិ ភិក្ខុវេ ទេវភជស្ស អវិគរោ អវិគ-
 រោសោ អវិគរោហោ កិវុ ធម្មិ ឧប្រាសិ មលាយិតិ ។

១ ភក្ខិ មហិយិស្សតិ ទិស្សតិ ។

សក្តសំយោគ ធនិក្ខុវិញ្ញាណ

ប្រាថា កាលបើពួកអ្នកក្រឡេកមើលចុងទងជ័យ ខែទេវភជ ឈ្មោះ
 វុណ្ណៈ សេចក្តីខ្លាច សេចក្តីខ្លាច ឬសេចក្តីត្រិកេម ណា នឹងកើតឡើង
 សេចក្តីខ្លាចជាដើមនោះ នឹងស្ងប់រង្វាប់ទៅវិញ ។ បើពួកអ្នកមិនក្រឡេក
 មើលចុងទងជ័យ ខែទេវភជឈ្មោះវុណ្ណៈទេ ត្រូវក្រឡេកមើលចុងទង
 ជ័យខែទេវភជ ឈ្មោះវុណ្ណៈ ។ ត្រេងថា កាលបើពួកអ្នកក្រឡេក
 មើលចុងទងជ័យ ខែទេវភជឈ្មោះវុណ្ណៈ សេចក្តីខ្លាច សេចក្តីខ្លាច
 ឬសេចក្តីត្រិកេម ណា នឹងកើតឡើង សេចក្តីខ្លាចជាដើមនោះ នឹងស្ងប់
 រង្វាប់ទៅវិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបំណងឡាយ កាលបើពួកទេវភជក្រឡេកមើល
 ចុងទងជ័យនោះ ខែទេវភជឈ្មោះវុណ្ណៈ ជាដំបូងទៅរកចំណងឡាយក្តី
 ក្រឡេកមើលចុងទងជ័យ ខែទេវភជឈ្មោះវុណ្ណៈក្តី ក្រឡេកមើលចុង
 ទងជ័យខែទេវភជឈ្មោះវុណ្ណៈក្តី ក្រឡេកមើលចុងទងជ័យ ខែទេវភជ
 ឈ្មោះវុណ្ណៈក្តី សេចក្តីខ្លាច សេចក្តីខ្លាច ឬសេចក្តីត្រិកេម ណា
 នឹងកើតឡើង សេចក្តីខ្លាចជាដើមនោះ ក៏នឹងស្ងប់រង្វាប់ ឬកាល
 មិនស្ងប់រង្វាប់ក៏នាខ្លាច សេចក្តីនាខ្លាច ប្រាមហេតុអ្វី ម្ចាស់ភិក្ខុបំណងឡាយ
 ប្រាថា សក្តទេវភជមិទ្ធិ មិនទាន់ប្រាសចាកពន្លះ មិនទាន់ប្រាសចាក
 ទោសៈ មិនទាន់ប្រាសចាកទោហៈ ជាអ្នកនាំខ្លាច នៅក្នុង នៅក្នុង
 ស្នូត រវាងពួកទៅឡើយ ។

[៣២៤] អហត្យ ទោ ភិក្ខុវេ វិវិ វនាមិ សចេ
 តុដ្ឋានី ភិក្ខុវេ អវញ្ញកតានិ វា វុត្តមូលកតានិ វា
 សុញ្ញតារកតានិ វា ឧប្បវៀយ្យ កយំ វា ធម្មិ-
 កត្តំ វា លោមហំសោ វា មថេវ ភស្មី សមយេ
 អនុស្សវេយ្យាថ នតិមិ សោ កកវា អហំ សន្នា-
 សម្មុទ្ធោ វិជ្ជាវណសច្ចុដ្ឋោ សុគតោ លោកវិទូ
 អនុត្តរោ បុរិសធម្មសារថំ សត្តា នេវអនុស្សាទំ តុដ្ឋា
 កកវាតិ ។ ធម៌ ហិ វោ ភិក្ខុវេ អនុស្សាទំ យម្ហ-
 វិស្សតំ កយំ វា ធម្មិកត្តំ វា លោមហំសោ វា
 សោ មហិយិស្សតិ ។ ខេ ទេ មិ អនុស្សវេយ្យាថ អថ
 ធម្មំ អនុស្សវេយ្យាថ ស្វាត្តាតោ កកវាតោ ធម្មោ
 សន្និដ្ឋិកោ អកាលិកោ វិហិមស្សិកោ ឧបទយិកោ

[៣២៥] ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកភវគត ពោលយ៉ាង
 នេះ វា ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកអ្នកនៅក្នុងព្រៃ ឬនៅទៀបគល់ឈើ
 ឬនៅក្នុងផ្ទះស្នាក់ សេចក្តីខ្លាចក្តី សេចក្តីខ្លាចក្តី សេចក្តីច្រើនក្តី រើត
 ឡើង ពួកអ្នកប្រកៀបយៗ ខ្លាចភវគត ក្នុងសម័យនោះថា ព្រះនាម
 ព្រះភាគអង្គនោះ ជាព្រះអរហន្តសុម្មាសប្បូ បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជាវិទ្យា
 ចរណៈ ជាព្រះសុភក ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ខ្លះលោក ព្រះអង្គប្រសើរចំផុត
 ជាសារថ្មីខ្លាចខ្លាចបុរស ជាសាស្ត្រនៃទេវតាវិទ្យាឧទុស្ស ជាព្រះពុទ្ធ ទ្រង់
 ចែកនូវធម៌ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា បើពួកអ្នកលើក
 ឡើយ ។ ខ្លាចភវគត សេចក្តីខ្លាចក្តី សេចក្តីខ្លាចក្តី សេចក្តីច្រើនក្តី
 ណា នឹងកើតឡើង សេចក្តីខ្លាចជាដើមនោះ មុនជាស្រប់ទ្រាប់ទៅ ។
 បើពួកអ្នកខ្លះព្រកឡើយ ។ ខ្លាចភវគតទេ គប្បីព្រកឡើយ ។ ខ្លាចព្រះធម៌ថា
 ធម៌ដែលព្រះចោទព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយដោយល្អ ជាធម៌
 ដែលព្រះអរិយបុគ្គល គប្បីយើងច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ជាធម៌ទ្យុសមិទ
 តំចាំកាល ជាធម៌ដែលព្រះអរិយបុគ្គល គួរហៅបុគ្គលដទៃ ឲ្យចូលមក
 បើលទាន ជាធម៌ដែលព្រះអរិយបុគ្គល គួរចោទចូលមកទុកក្នុងចិត្តទាន

សក្កសំយុត្តស្ស ធម្មនុស្សញ ពុទ្ធភុត្តសម្មាសម្ពុទ្ធ

បច្ចុត្តំ វេទិតញោ វិញ្ញាហិតិ ។ ធម្មំ ហិ វោ ភិក្ខុវេ
 អនុស្សវតិ យម្ហិវស្សវតិ កយំ វា ធម្មិតត្តំ វា លោម-
 ហំសោ វា សោ បហិយិស្សវតិ ។ ខោ ចេ ធម្មំ
 អនុស្សវេយ្យាថ អថ សង្ឃំ អនុស្សវេយ្យាថ សុប្បដិ-
 បន្នោ កកវតោ សាវកសង្ឃោ ឧដុប្បដិបន្នោ កកវតោ
 សាវកសង្ឃោ ញាយប្បដិបន្នោ កកវតោ សាវក-
 សង្ឃោ សាមិច្ចប្បដិបន្នោ កកវតោ សាវកសង្ឃោ
 យទិទិ ចត្តាវិ បុរិសយុកាទិ អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា
 ឯស កកវតោ សាវកសង្ឃោ អាហុនេយ្យោ ចាហុ-
 នេយ្យោ ធកូតិណេយ្យោ អត្យលីកាវណីយោ អនុត្តរិ
 បុញ្ញត្តេត្តំ លោកស្សាវតិ ។ សង្ឃំ ហិ វោ ភិក្ខុវេ
 អនុស្សវតិ យម្ហិវស្សវតិ កយំ វា ធម្មិតត្តំ វា លោម-
 ហំសោ វា សោ បហិយិស្សវតិ តិ កិស្ស ខោតុ

សក្កសំយុត្ត ធម្មនុស្សញ ពារម្ភត្តវិបុលាមាធិបុត្តុណាទិដិម

ជាធម៌វេទិតញោ វិញ្ញាហិតិ ។ ធម្មំ ហិ វោ ភិក្ខុវេ
 អនុស្សវតិ យម្ហិវស្សវតិ កយំ វា ធម្មិតត្តំ វា លោម-
 ហំសោ វា សោ បហិយិស្សវតិ ។ ខោ ចេ ធម្មំ
 អនុស្សវេយ្យាថ អថ សង្ឃំ អនុស្សវេយ្យាថ សុប្បដិ-
 បន្នោ កកវតោ សាវកសង្ឃោ ឧដុប្បដិបន្នោ កកវតោ
 សាវកសង្ឃោ ញាយប្បដិបន្នោ កកវតោ សាវក-
 សង្ឃោ សាមិច្ចប្បដិបន្នោ កកវតោ សាវកសង្ឃោ
 យទិទិ ចត្តាវិ បុរិសយុកាទិ អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា
 ឯស កកវតោ សាវកសង្ឃោ អាហុនេយ្យោ ចាហុ-
 នេយ្យោ ធកូតិណេយ្យោ អត្យលីកាវណីយោ អនុត្តរិ
 បុញ្ញត្តេត្តំ លោកស្សាវតិ ។ សង្ឃំ ហិ វោ ភិក្ខុវេ
 អនុស្សវតិ យម្ហិវស្សវតិ កយំ វា ធម្មិតត្តំ វា លោម-
 ហំសោ វា សោ បហិយិស្សវតិ តិ កិស្ស ខោតុ

សុត្តនិកាយ សំយុត្តនិកាយ សាលាវគ្គោ

តថាគតោ ហិ ភិក្ខុវេ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា វិគរាតោ
វិគោណោ វិគោណោ អភិវុ អន្តក្កំ អនុត្រាសី អម-
ណយេតិ ។

[២២៨] ឥន្ទរាវត គគរា ឥនី វគ្គោ សុតតោ
អថាបរិ ឯត្ថរាវត សត្វា

អរាញ្ញ ត្រៃម្ភលេ វា
សុញ្ញតារេ វ ភិក្ខុវេ
អនុស្សវេន សម្ពុទ្ធិ
កយំ តុម្ភាត នោ សិយា
នោ ច តុទ្ធិ សវេយ្យន
លោកនេជ្ជំ នាសតិ
អនំ នម្មំ សវេយ្យន
និយ្យានិកំ សុនេសិកំ
នោ ច នម្មំ សវេយ្យន
និយ្យានិកំ សុនេសិកំ
អនំ សង្ឃំ សវេយ្យន
បុញ្ញត្ថេត្តំ អនុត្តរំ

សុត្តនិកាយ សំយុត្តនិកាយ សាលាវគ្គោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា គឺជាអ្នកជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ប្រាស
ចាកអ្នក ប្រាសចាកទោសៈ ប្រាសចាកមោហៈ មិនខ្លាច មិនរមួត
មិនអត់ស្លុត មិនរត់ចេញទេ ។

[២២៨] ព្រះមហាព្រះភាគ បានប្រាសព្រះពុទ្ធដីការនេះ លុះ
ប្រាសអ្នក ប្រាសព្រះពុទ្ធដីការនេះហើយ លំដាប់នោះ ព្រះសាស្តា
ទ្រង់ប្រាសព្រះពុទ្ធដីការនេះ គេទៅទៀតថា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអ្នកកល់គ្នាទៅក្នុងព្រៃ ឬទៀង
គល់ឈើ ឬក្នុងផ្ទះស្ងាត់ ឬប្រព្រឹត្តទៀត ។ ខ្ញុំប្រាសម្តង
ក៏យំនឹងមិនមានផលពួកអ្នកទេ បើអ្នកទាំងឡាយ មិនបាន
រក្សាខ្ញុំប្រាស ដែលជាដំបូងអ្នកនិយោគ ជាទ្រង់អនិច្ចារ
ឬប្រព្រឹត្តទៀត ជាអមិស្រោចស្រងឹសត្វ ដែលគេថាគតសំដែង
ល្អហើយ បើអ្នកទាំងឡាយ មិនបានរក្សាអមិ ជាអមិស្រោច
ស្រងឹសត្វ ដែលគេថាគត សំដែងល្អហើយទេ ឬប្រព្រឹត្ត
សត្វ ជាបុញ្ញក្កត្តប្រសើរថែម (រថសំសត្វលោកចុះ)

សក្តសំយត្ត វេបចិត្តិសូត្រ ខន្តិណេវរិយ្យ
ឯវិ តុត្ថំ សាធានំ
ធម្មិ សង្ឃកូ កិក្ខុកេ
កយិ វា ធម្មិកត្ថំ វា
លោមហំសោ ន ហេស្សតិកិ ។

បញ្ចម្ពំ វេបចិត្តិសូត្តិ

(២២៦) ឯកំ សមយំ កកវា សាវត្ថិយំ វិហារតិ
ដេតវំនេ អនាថបិណ្ឌិកាស្ស អាណមេ ។ បេ ។

(២២៧) កកវា ឯតនកេច ភូតបុត្តំ កិក្ខុដេ
នេវាសុវសង្កាមោ សមុបត្សន្តោ អហោសិ ។ អដទោ
កិក្ខុវេ វេបចិត្តិ អសុវិទ្ធោ អសុវេ អាមន្តសិ សទេ
មាវិសា នេវាសុវសង្កាមេ^(១) សមុបត្សន្តោ អសុវា
ជិទេយ្យំ នេវា មវាជិទេយ្យំ យេន នំ សក្កិ នេវា
នមិទ្ធិ កណ្ឌាចក្សមហេ^(២) ពទ្ធនេហិ កត្ថិក្ខា មម
សន្តិកេ អាទេយ្យាថ អសុវបុវាទិ ។ សក្កោ មិ
ទោ កិក្ខុដេ នេវានចិទ្ធោ នេវេ កាវត្តិសេ អាមន្តសិ
សទេ មាវិសា នេវាសុវសង្កាមេ សមុបត្សន្តោ នេវា

១ ឧ.ម. ទេវានំ អសុវសង្កាមេ ។ ២ ឧ.ម. ពណ្យ បក្ខុធម៌ ។

សក្តសំយត្ត វេបចិត្តិសូត្រ ខន្តិណេវរិយ្យ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអ្នកលេបគ្នាពួកព្រះកុដ្ឋ ព្រះ
ធម៌ ព្រះសង្ឃយ៉ាងនេះ ភ័យភ្នំ សេចក្តីរន្ធត់ភ្នំ សេចក្តី
ត្រិះរមភ្នំ នឹងមិនមានឡើយ ។

វេបចិត្តិសូត្រ ទី ៤

(២២៦) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថិ ។ បេ ។

(២២៧) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ប្រាសយ៉ាងនេះថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ រឿងប្រាប់មានមកថា សង្គ្រាមទៅកាន់និរសុវេ បានប្រទល់
គ្នាហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រោះខានឯង អសុវិទ្ធក្មេយ្យវេបចិត្តិ
បានហៅពួកអសុវេមកថា ម្នាលពួកអ្នកខំទ្រុក កាលបើសង្គ្រាមពួកទៅកា
ន់និរសុវេច្នបប្រទះគ្នាហើយ ពួកអសុវេយ្យៈ ពួកទៅកាចាញ់ ពួកអ្នកក្រូ
ចងសក្កទៅកាន់មិនខានោះ ដោយចំណង់ទាំងឡាយ មានចំណង់កាត់ដៃ
ប្រាំ ហើយនាំមកកាន់អសុវេ ក្នុងសំណាក់របស់ខ្ញុំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ឯសក្កទៅកាន់មិនខ្ញុំ ក៏បានហៅពួកទៅកា ក្នុងយានភាវិត្តិវ្យមកថា
ម្នាលពួកអ្នកខំទ្រុក កាលបើសង្គ្រាមទៅកាន់និរសុវេ ច្នបប្រទះគ្នាហើយ

ដំណើរ អស្សុក បរាជិណេយ្យំ យេន ដំ វេចចិត្តិ អស្សុវិទ្ធិ
កណ្តបញ្ចមេហិ ពទ្ធលេហិ ពទ្ធិត្វា មម សន្តិកោ
អាណេយ្យម សុធម្មំ សក្កំ ។ ភក្ខុ ទោ បទ
ភិក្ខុវេ សង្កាមេ ទេវំ ទិវិសុ អស្សុក បរាជិណេយ្យំ ។
អថទោ ភិក្ខុវេ ទេវំ ភាគីសា វេចចិត្តិ អស្សុវិទ្ធិ
កណ្តបញ្ចមេហិ ពទ្ធលេហិ ពទ្ធិត្វា សក្កស្ស ទេវំ-
ទមិទ្ធស្ស សន្តិកោ អាណេយ្យំ សុធម្មំ សក្កំ ។

(៣២៨) គត្រ សុទ្ធិ ភិក្ខុវេ វេចចិត្តិ អស្សុវិញ្ញោ
កណ្តបញ្ចមេហិ ពទ្ធលេហិ ពទ្ធិត្វា សក្កំ ទេវំទមិទ្ធិ
សុធម្មំ សក្កំ បរិសុទ្ធិញ្ច មិក្ខុមន្តញ្ច អសញ្ញាហិ
ធម្មសាហិ វាចាហិ អក្កោសតិ បរិកាសតិ ។

(៣២៩) អថទោ ភិក្ខុវេ មាសិ សង្កាហកោ
សក្កំ ទេវំទមិទ្ធិ កាថាយ អជ្ឈកាសិ
កយា ទុ មយវំ(១) សក្ក
ទុទ្ធលេយ្យ(២) ភតិក្ខុសិ
សុណាទ្តា ធម្មសិ វាចិ
សម្មទា វេចចិត្តិ ធាតិ ។

១ ១. មន្តវំ សុទ្ធិ ។ ២ ១. ម. ទុវិស្សុវោ ។

បើគ្មានទេវតាឈ្នះ គួរអស្សុវោញ្ចំ គួរអ្នកត្រូវចង់វេចចិត្តិអស្សុវិទ្ធិនោះ
ដោយចំណង់ចាំឱ្យយ មានចំណង់កាត់របៀប ហើយនាំមកកាន់សុ-
ធម្មសភា ក្នុងសំណាក់របស់យើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ ក៏ក្នុង
សង្គ្រាមនោះ គួរទេវតាឈ្នះ គួរអស្សុវោញ្ចំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ
ត្រាឆោះឯង គួរទេវតាក្នុងយោធាក្នុងវិទ្ធិ ចង់វេចចិត្តិអស្សុវិទ្ធិ ដោយ
ចំណង់ចាំឱ្យយ មានចំណង់កាត់របៀប ហើយនាំមកកាន់សុធម្មសភា
ក្នុងសំណាក់សក្កទេវំទមិទ្ធិ ។

(៣២៨) ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ ក្នុងកាលនោះ បានឮថា វេច-
ចិត្តិអស្សុវិទ្ធិ ដែលត្រូវទេវតាឈ្នះ ដោយចំណង់ មានចំណង់កាត់របៀ-
ប ក៏ស្រែកដោះស្រាយសក្កទេវំទមិទ្ធិ ដែលស្តេចចូលមកកាន់សុធម្ម-
សភា ចាំឱ្យស្តេចចេញមកវិញ ដោយវាចា ជ.អសប្បុរស ដ៏តក្រក់ ។

(៣២៩) ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ លំដាប់នោះឯង មានលិសង្កា-
ហកទៅបុគ្គ បាននិយាយនឹងសក្កទេវំទមិទ្ធិ ដោយភាព ថា-
បត់ត្រមយវសក្កទេវំទមិទ្ធិ ព្រះអង្គឮរាជាក្រក់ របស់វេ-
ចចិត្តិអស្សុវិទ្ធិ ក្នុងទីចំពោះព្រះករុណាហើយ ទ្រង់អត់ធ្មត់បាន
ក៏ព្រោះទ្រង់ខ្លាច ឬព្រោះទ្រង់មានកំរិតឱ្យយ ។

សក្កសំយុត្តស្ស វេបចិក្កិសុត្ត ខត្តិសោរុ

- [៣៧១] បាហិ កយា ន ទុក្ខល្យា
 ទមាមិ វេបចិក្កិសោ
 កថញ្ញិ មាទិសា វិញ្ញា
 ពាលេន បដិសំយុដេតិ ។
- [៣៧២] ភិយ្យោ ពាលា បភិដ្ឋេយ្យំ^(១)
 នោ ឧស្ស បដិសេធនោ
 តស្មា កុសេន នណ្ហាន
 ទំរោ ពាលិ និសេធយេតិ ។
- [៣៧៣] ឯតនេវ អហម្មត្នោ
 ពាលស្ស បដិសេធនំ
 បរិ សង្កមិកំ ញត្វា
 យោ សតោ ឧបសម្មតិកិ ។
- [៣៧៤] ឯតនេវ តិកិក្កាយ
 វដ្ឋិ បស្សមិ វាសវ
 យនា និ មញ្ញតិ ពាលោ
 កយា ម្យាយំ តិកិក្កតិ

១ ខ. ពាលា បុរុដ្ឋេយ្យំ ។

សក្កសំយុត្ត វេបចិក្កិសុត្ត ខត្តិសោរុ

- [៣៧១] សក្កុះខវេបចិក្កិសុត្ត ខត្តិសោរុ
 អសុវិទ្ធាហិយ កតំធុតំបាន មិនមែនព្រោះខ្លាច មិនមែន
 ព្រោះមានកំឡាំងខ្សោយទេ តាមពិត អ្នកយល់កាលណាច្បាស់
 ប្រហែលយ៉ាងខ្ញុំ ដូចម្តេចនឹងតបត ជម្នះយុទ្ធសកាល ។
- [៣៧២] ឬ. បើព្រះអង្គមិនយាត់ហាមបុគ្គលកាលទេ
 ពួកកាលនឹងដើរតែកាលានព្រឹត្តិ ហេតុនោះ អ្នកក្រុម
 ក្រៅហាមប្រាមបុគ្គលកាល ដោយគ្មានដំឡើង ។
- [៣៧៣] ស្ត. អ្នកណាប្រកបដោយសតិ ដឹងថាអ្នកដទៃ
 កំពុងក្រោធ ហើយច្រាំអត់បាន ខ្ញុំសំគាល់ខ្ញុំអ្នកខ្លះឯងថា
 ជាអ្នកយាត់ហាមបុគ្គលកាល ។
- [៣៧៤] ឬ. បញ្ចក្រវិសាវៈ ខ្ញុំយល់ឃើញថាការអត់ជន់
 នេះឯង ជាគោលវិញ្ញាណ (ព្រោះថា) បុគ្គលកាល វែង
 សំគាល់អ្នកអត់ជន់នោះថា អ្នកនេះអត់ជន់ ព្រោះខ្លាចអញ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សកាថវិទ្យា

អដ្ឋាវហានិ ទុម្មតោ
កោវ កិឃេហ្វ បណាយិមន្តិ ។

[៣៨២] កាមី មញ្ញតុ ក មា ក
កយា ម្យាយិ ឯតិក្ខតិ
សន្តតុបរមា អន្ត
ទន្តិកា កិឃេហ្វ ប វិដ្ឋតិ
យោ មាវេ តលក សាឆ្ឆា
ទុទ្ធលស្ស ឯតិក្ខតិ
តមាហុ បរមី ទន្តិ
ឯតិ ទមតិ ទុទ្ធលោ
អតលន្តិ តលិ អាហុ
យស្ស តាលតលិ តលិ
តលវស្ស^(១) ធម្មតុត្តករ្យ
បដិវត្តា ធន វិដ្ឋតិ

១ ទ.ម. តលស្ស ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សកាថវិទ្យា

ហេតុនោះ បានជាអ្នកឥតប្រាថ្នា រមែងសន្តិភ័យសន្តិភ័យ ដូច
ជាគា ព្រួសសន្តិភ័យគាចាញ់ វេលាបាលទេ ។
[៣៨២] ស្ស បុគ្គលពាលទន្តិសំគាលក្តី មិនសំគាលក្តីចរាម
នេះអត់ចំបុន ព្រោះខ្លះចរាម ក៏តាមការណ៍ចុះ គេចាប្រ-
យោជន៍តាំងឡាយ មានប្រយោជន៍ខ្លួនជាសំខាន់ ប្រយោជន៍
អ្វី ឲ្យក្រែលនឹងជំនឿមិនមានទេ អ្នកណាមានកំឡុង
ជាអ្នកស្ងប់ ហើយអត់ខុស ចំពោះបុគ្គលមានកំឡុងឡាយ
បណ្តិតតាំងឡាយសរសើរបុគ្គលនោះថា មានសេចក្តីអត់ប្រ-
ជ័យក្រែលនឹង ព្រោះថា បុគ្គលមានកំឡុងវ័យ គេនឹងអត់ខុមជា
ទិច្ច កំឡុងរបស់ដទៃណា ជាប់កំឡុងពាល បណ្តិតតាំងឡាយ
ហៅកំឡុងជននោះថា មិនមែនជាកំឡុងទេ បុគ្គលជាអ្នក
កិរេជ្យលជនមានកំឡុង ជាអ្នកក្រប់គ្រងធម៌ មិនមានទេ

សក្កសំយោគ វេទចិត្តិយុត្ត វន្តិសោធ្នុ
 តស្សៈ តេជ បរិយាយោ
 យោ កុដ្ឋិ បដិកុដ្ឋិ
 កុដ្ឋិ អប្បដិកុដ្ឋិ
 សត្តមំ ដេតិ ទុដ្ឋយំ
 ឧភិទ្ធិមត្តំ ចាតិ
 អត្តោ ច បរស្ស ច
 បរិ សត្តិបិតិ ញត្តា
 យោ សតោ ឧបសម្មតិ
 ឧភិទ្ធិ តិកិច្ចត្តាដិ(១)
 អត្តោ ច បរស្ស ច
 ជនា មត្តាដ្ឋិ ពាលោតិ
 យេ ធម្មស្ស អតោវិទាតិ ។

១. តិកិច្ចត្ត តំ ។

សក្កសំយោគ វេទចិត្តិយុត្ត វន្តិសោធ្នុ
 អកណា វិនិកបនិប្បក្កលអ្នកវិនិ សេចក្តីតាប្រកំ វេមនិមាន
 ដល់អ្នកនោះឯង ព្រោះបេតិកវិនិកបនោះ បុគ្គលអ្នកមិន
 វិនិកបនិប្បក្កលអ្នកវិនិ ឈ្មោះថាឈ្នះខ្ញុំសម្រ្គឹម ដែល
 ឈ្នះបានដោយកម្រ បុគ្គលណាមានស្មារតី ដឹងថាបុគ្គល
 ដទៃវិនិ ហើយប្រាំអំបាន (បុគ្គលនោះ) ឈ្មោះថាប្រព្រឹត្ត
 ខ្ញុំប្រយោជន៍ ដល់ជនទាំងពីរភាគ គឺខ្លួនឯង ១ អ្នកដទៃ ១
 កាលជនទាំងពីរភាគ គឺខ្លួនឯង និងអ្នកដទៃ កំពុងសរសេរនិវ
 ត្តា ពួកជនណាសំគាល់ថា គេល្ងី (ពួកជននោះ)
 ឈ្មោះថា មិនយល់ធម៌ច្បាស់ទេ ។

[៣៨៥] សោ ហិ ធាម កិច្ចវេ សោក្តោ ទេវំ ទមិ ធ្លោ
សកំ បុញ្ញេសំ ឧបដិវោ ធា ទេវំ កាវត្តិសាវំ
ឥស្សរិយា ធិបត្ថំ វដ្ឋិ កាវេ ទន្តំ សោវច្ឆស្ស វណ្ណាវំ ធិ
កវិស្សតិ ។ ឥធម ទ្វេតំ កិច្ចវេ សោកេ យំ តុម្ភេ
ឯវំ ស្វាត្តា គេ ធម្មវិទយេ បព្វជិតា សមាធា ទមា ធម
កវេយ្យេ ធម សោវតា ធាតិ ។

បញ្ចមំ សុភាសិតជិយស្តុត្តំ

[៣៨៦] ឯតំ សមយំ កកវំ សាវត្តិយំ វិហារតិ
ដេតវំ ធម អធាតបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តត្រ ទោ ។ បេ ។

[៣៨៧] កកវំ ឯតទេវំ ច ក្ខតបុត្តំ កិច្ចវេ ទេវំ-
សុវសត្តិមោ សមុបត្សន្តោ អហោសិ ។ អថ ទោ
កិច្ចវេ វេបចិត្តិ អសុវិធ្លោ សត្តិ ទេវំ ធមិ ធិ ឯតទេវំ ធម
ហោតុ ទេវំ ធមិ ធិ សុភាសិតេ ធម យោតិ ។ ហោតុ
វេបចិត្តិ សុភាសិតេ ធម យោតិ ។ អថ ទោ កិច្ចវេ

[៣៨៥] ខ្មាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ អម្បាលយ៉ាងសក្តុទេវំ ទមិ ទុំ ទោះ
ទ្រង់សោយផលបុណ្យយេស្ថុះ សោយកង្ស ជាឥស្សរកិបតិ លើទៅតា
ទាំងឡាយ ក្នុងឋានភាវត្តិវិញ ម្តេចក៏សរសើរគុណសេចក្តីអត់ប្រាំមិន
សេចក្តីស្ងួត ។ ខ្មាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវញ៉ាំងយេតុទោះ
ឱ្យល្អក្នុងសាសនាទេវះ ប្រការជាមួយទាំងឡាយ ឬសក្តុផ្សំផ្សំ
ដែលគេយកសំរេចវិហាយ ដោយប្រវែងយ៉ាងនេះ គួរតែជាអ្នកអត់ធន
ផង ស្ងួតបូកផង ។

សុភាសិតជិយស្តុត្តិ ៥

[៣៨៦] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តដេត-
តន របស់អធាតបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ឯកក្រុងសាវត្តិ ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ បេ ។

[៣៨៧] ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ខ្មាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ រឿងរ្លាប់មានមកថា សង្រ្គាមទៅតាមនិស្ស បានប្រទល់
គ្នាហើយ ។ ខ្មាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ ត្រាតោះឯង វេបចិត្តិអសុវិធ្លោ
និយាយនឹងសក្តុទេវំ ទមិ យ៉ាងនេះថា នៃទេវំ ទមិ ជ័យជំនះចូរមាន
ដោយសុភាសិតចុះ ។ សក្តុទេវំ ធម បថ ខ្មាលវេបចិត្តិ ជ័យជំនះ
ចូរមានដោយសុភាសិតចុះ ។ ខ្មាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ លំអប់រោះឯង

សក្កសីយុត្តស្ស សុភាសិតធម្មសុត្តេ វេបចិត្តិកាសិក

ទេវកំ ច អសុភ ច ចារិសន្នេ វេបេស្សំ ឥមេ លោ សុភា-
សិកំ ទុក្ខាសិកំ អាជាវិស្សន្តិកំ ។ អថេ ចា ភិក្ខុវេ
វេបចិត្តំ អសុវិន្នោ សក្កំ ទេវកំ ធម៌ន្តំ ឯតទកេច កលា
ទេវកំ ធម៌ន្តំ តាដន្តិ ។ ឯវិ វុត្តេ ភិក្ខុវេ សក្កោ ទេវកំ ធម៌-
ន្តោ វេបចិត្តំ អសុវិន្តំ ឯតទកេច តុម្ពេ ទ្រេតុ
វេបចិត្តិ ធម្មទេវកំ កលា វេបចិត្តិ តាដន្តិ ។

[៣៧៨] ឯវិ វុត្តេ ភិក្ខុវេ វេបចិត្តំ អសុវិន្នោ ឥមិ
តាដំ អភាសិ

គិយ្យោ កាលា បក្កុដ្ឋេយ្យិ
លោ ចស្ស បដិសេធសោ
តស្មា កុសេន ទិណ្ណោន
ចិរេ កាលំ វិសេធយេតិ ។

កាសិភាយ ចា បទ ភិក្ខុវេ វេបចិត្តិចា អសុវិន្នោ
តាថាយ អសុភ អនុមោទិសុ ទេវកំ តុណ្ហិ អហេស្សំ ។
អថេ ចា ភិក្ខុវេ វេបចិត្តិ អសុវិន្នោ សក្កំ ទេវកំ ធម៌ន្តំ
ឯតទកេច កលា ទេវកំ ធម៌ន្តំ តាដន្តិ ។

សក្កសីយុត្ត សុភាសិតធម្មសុត្តេ កាសិកវេបចិត្តិ

ពួកទេវតានិក្ខតអសុវេ បាទតំ ពួកបរិសេទ (ជាសាគ្យិ) ថា ពួកបរិសេទ
តំ ទេវតានិក្ខតអសុវេ ឬ ពួកសាសិត ឬ ពួកសាសិតរបស់យើង ។ ខ្មាលភិក្ខុ
តំ ទ្រាយ ក្នុងកាលនោះ វេបចិត្តិអសុវិន្តំ បាទនិយាយនឹងសក្កទេវកំ ធម៌ន្តំ
យ៉ាងនេះថា ទៃទេវកំ ធម៌ន្តំ ឬ អក្ករពាលភាវចុះ ។ ខ្មាលភិក្ខុតំ ទ្រាយ
កាលវេបចិត្តិអសុវិន្តំ យ៉ាងនេះហើយ សក្កទេវកំ ធម៌ន្តំ បាទនិយាយ
នឹងវេបចិត្តិអសុវិន្តំ យ៉ាងនេះថា ទៃវេបចិត្តិ ពួកអ្នកជាទេវតា កើតមុន
ក្នុងវេបចិត្តិ ឬ អក្ករពាលភាវចុះ ។

[៣៧៩] ខ្មាលភិក្ខុតំ ទ្រាយ កាលបើសក្កទេវកំ ធម៌ន្តំ និយាយ
យ៉ាងនេះហើយ វេបចិត្តិអសុវិន្តំ បាទពាលភាវចុះថា

បើច្បាស មិនយាត់ហាមដទពាលទេ ពួកដទពាល នឹងរឹត
រឹតកែហ្មានុភានទ្រើត ហេតុនោះ អ្នកប្រាជ្ញគ្រូយាត់ហាម
ដទពាល ដោយហេតុដ៏ទាំង ។

ខ្មាលភិក្ខុតំ ទ្រាយ ពួកអសុវេ សប្បយកិកាយនឹងភាវ ដែល
វេបចិត្តិអសុវិន្តំ បាទពាលហើយ តែពួកទេវតាស្រៀម ។ ខ្មាលភិក្ខុ
តំ ទ្រាយ លំ កំ ហេតុនេះ វេបចិត្តិអសុវិន្តំ បាទពាល នឹង
សក្កទេវកំ ធម៌ន្តំ យ៉ាងនេះថា ទៃទេវកំ ធម៌ន្តំ អ្នកនឹងប្រាពាលភាវចុះ ។

សុត្តនិកាយ សម្មាសម្ពុទ្ធសកលវិញ្ញាណ

(៣៩៧) ឯវិ វុត្តេ ភិក្ខុវេ សុត្តោ ទេវនិទ្ទេ

ឥមំ កាដំ អភាសំ

ឯកទេវ អហំ មញ្ញោ

ពាលស្ស បដិសេធនំ

បរិ សង្កប្តិកំ ញត្វា

យោ សតោ ឧបសម្មត្តិកំ ។

កាសិកាយ ទោ បទ ភិក្ខុវេ សុត្តោ ទេវនិទ្ទេ
កាយ ទេវ អនុមោទិស្ស អស្សា កុណិ អហោសិ ។
អថ ទោ ភិក្ខុវេ សុត្តោ ទេវនិទ្ទេ វេបចិក្ខុ អស្សិទ្ធិ
ឯកទេវ ប ភណ វេបចិក្ខុ កាដំ ។

(៣៦០) ឯវិ វុត្តេ ភិក្ខុវេ វេបចិក្ខុ អស្សិទ្ធិ ឥមំ

កាដំ អភាសំ

សុត្តនិកាយ សម្មាសម្ពុទ្ធសកលវិញ្ញាណ

(៣៩៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើវេបចិក្ខុអស្សិទ្ធិយាយ

យ៉ាងនេះហើយ សក្កទេវនិទ្ទេ បានពាលភាពនេះថា

អ្នកណាមានស្មារតី ដឹងថា អ្នកដទៃគ្រោធ ហើយប្រាំអត់បាន

ខ្ញុំសំគាល់អ្នកទាំងនោះ ថាជាអ្នកយាត់ហាមបុគ្គលពាល ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតា សប្បយេវិពពយនឹងគាថា ដែល

សក្កទេវនិទ្ទេពាលហើយ តែពួកអស្សិទ្ធិស្សី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង

ឡាយ ត្រាឆោះឯង សក្កទេវនិទ្ទេពាល នឹងវេបចិក្ខុអស្សិទ្ធិ

យ៉ាងនេះថា ម្នាលវេបចិក្ខុ អ្នកចូរពាលភាពចុះ ។

(៣៦០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសក្កទេវនិទ្ទេនិយាយ

យ៉ាងនេះហើយ វេបចិក្ខុអស្សិទ្ធិ បានពាលភាពនេះថា

សព្វសំបុត្រសុ សុភាសិតនិយម្ហូ ធម្មតាវិជ្ជា

ឯកទេវ តិច្ឆិក្ខុយេ
វជ្ជិ បស្សាវិ ភិក្ខុវ
យនា បិ មត្តិកិ ពាលោ
កយា ធម្ម យំ តិច្ឆិក្ខុតិ
អដ្ឋិវហតិ ទុក្ខេនា
កោវ ភិយ្យោ បណយនន្តិ ។

ភាសិតាយ ទា បទ ភិក្ខុវេ វេបចន្តិថា អសុវិទ្ធន
តាតាយ អសុវា អនុវេទនីសុ យេវ ភិក្ខុវិ អហោស្មិ ។
អថទោ ភិក្ខុវេ វេបចន្តិ អសុវិទ្ធពា មត្តិ ទេវាទមិទ្ធិ
ឯកទេវាទ កលា ទេវាទមិទ្ធិ តាថម្ហិ ។

[២៦៦] ឯវិ វុត្ត ភិក្ខុវេ សុភាសិត ទេវាទមិទ្ធិ
វិហា តាតាយោ អភាសិ

កាមិ មត្តិកុ វិ ហា វិ
កយា ធម្ម យំ តិច្ឆិក្ខុតិ
បទតុបវហា អត្តា
ទន្ធា ភិយ្យោ ទ វជ្ជិកិ
យោ ហាវ កលាវ សុភាសិត

សព្វសំបុត្រ សុភាសិតនិយម្ហូ ភាសិតនិយម្ហូ

ខែភាសិត ខ្ញុំយល់ឃើញថា សេដ្ឋកិច្ចអត់ចំណេះ ជាទោស
វិញទេ ដ្បិតបុគ្គលភាព តែងសំភាវៈអ្នកអត់ចំណេះ
អ្នកនេះអត់ចំណេះព្រោះតែខ្លាចអញ ហេតុនោះ បានជាបុគ្គល
អត់ប្រាជ្ញា តែងតែសន្តិក៍សន្តិក៍ ដូចជាគោព្រួញសន្តិក៍
សន្តិក៍គោ ដែលចាញ់បោលទៅ ។

ម្នាលភិក្ខុចំណង់ឡាយ ពួកអសុវិទ្ធពា យកយ មិនតាម ដែល
វេបចន្តិអសុវិទ្ធពាលេយ តែពួកវេបចន្តិស្រៀម ។ ម្នាលភិក្ខុចំណង់-
ឡាយ សំដៅចំណេះ វេបចន្តិអសុវិទ្ធពាលេយ មិនសក្តិទេវាទមិទ្ធិ
យ៉ាងនេះទេ ខែទេវាទមិទ្ធិ អ្នកចូរពោលតាមចុះ ។

[២៦៧] ម្នាលភិក្ខុចំណង់ឡាយ កាលបើវេបចន្តិអសុវិទ្ធពាយ
យ៉ាងនេះហើយ សក្តិទេវាទមិទ្ធិ បានពោលតាមចំណង់ឡាយនេះ
បុគ្គលភាពចង់សំគាល់ក្តី មិនសំគាល់ក្តី អ្នកនេះអត់ចំ
ព្រោះតែខ្លាចអញ ក៏តាមការណ៍ចុះ តែជាប្រយោជន៍ចំណង់-
ឡាយ ទានប្រយោជន៍ខ្លួនជាសំខាន់ ប្រយោជន៍អ្វីផ្សេង
លែងជាទីទន្តិមិនទាន់ទេ ជនណាទានកំច្បាំង ជាអ្នកស្ងប់

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាជវគ្គោ

ទុក្ខលស្ស ភិក្ខុក្ខតិ

ភមាហុ បរមំ ខន្តិ

ធិទ្ធី ខមតិ ទុក្ខលោ

អតលន្តិ តលំ អាហុ

យស្ស ពាលតលំ តលំ

តលវស្ស ធម្មតុត្តស្ស

បដវត្តា ធន វិជ្ជតិ

ភស្សេវ តេន ចាបិយោ

យោ កុទ្ធិ បដិកុជ្ឈតិ

កុទ្ធិ អប្បដិកុជ្ឈន្តោ

សង្កមំ ជេតិ ទុដ្ឋយំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាជវគ្គោ

ហើយអត់ខុំ ចំពោះបុគ្គលមានកំឡុងខ្សោយ បណ្ឌិតចាំ

ខ្សោយ សរសើរដទៃនោះ ថាជាអ្នកមានសេចក្តីអត់ប្រាំដីក្រ

លែង ព្រោះថា បុគ្គលមានកំឡុងថយ តែងអត់ស្តីត

ជាធិចូ កំឡុងរបស់ដទៃណា ជាតិកំឡុងពាល បណ្ឌិត

ចាំខ្សោយ ពាលសំដៅកំឡុងដទៃនោះថា មិនមែនជាតិ

កំឡុងទេ ដទៃអ្នកចង្រៀល ចំពោះបុគ្គលអ្នកមានកំឡុង

ជាអ្នកមានធម៌គ្រប់គ្រង មិនមានទេ អ្នកណាទ័ងតបនឹង

បុគ្គលអ្នកទ័ង សេចក្តីពាក្យកំ វែមនឹងមានផលអ្នកនោះឯង

ព្រោះសេចក្តីទ័ងគបនោះ ឯបុគ្គលអ្នកមិនទ័ងតបនឹងបុគ្គល

អ្នកទ័ង ឈ្មោះថាឈ្នះសង្រួម ដែលឈ្នះបានដោយកម្រ

សក្កសំយក្កស្ស សុកាសំជយសុត្ត ធារិសញ្ញាភាសនំ

ឧកិច្ចមគ្គិ ចរតិ
អត្តោ ច បរស្ស ច
បរិ សក្កបិទិ ញត្វា
យោ សតោ ឧបសម្មតិ
ឧកិច្ចំ តិកាច្ឆតាមិ
អត្តោ ច បរស្ស ច
ជនា មញ្ញត្តិ ពាលោតិ
យេ ធម្មស្ស អកោរិយេតិ ។

ភាសិតាសុ ទោ បទ ភិក្ខុវេ សក្កោ នេវាណ-
មិទ្ធកោ កាដាសុ នេវា អនុមោទិសុ អសុរា តុណ្ហិ
អហេសុំ ។

[៣៦២] អថេទា ភិក្ខុវេ នេវាណេវ អសុរាណញ្ច
ធារិសញ្ញា ឯតនេវេទុំ ភាសិតា ទោ វេបទិក្ខិតា
អសុរិទ្ធកោ កាដាយោ តា ច ទោ សនណ្ហាវេណ
សសត្តាវេណ ឥតិ តណ្ហានិ ឥតិ វិក្កហោ ឥតិ កាលហោ
ភាសិតា ទោ សក្កោ នេវាណមិទ្ធកោ កាដាយោ

សក្កសំយក្ក សុកាសំជយស្សត្រ តារ្យពាលធម្មវិវេទ

បុគ្គលណាមាទស្មារតី ជីវិតោ បុគ្គលវេទនិ ហើយត្រាអតំ
បាទ (បុគ្គលនោះ) ឈ្មោះជាប្រព្រឹត្តនូវប្រយោជន៍ដល់ជន
ទាំងពីរភេទ គឺខ្លួនឯងទ អ្នកដទៃទ កាលជនទាំងពីរភេទ គឺ
ខ្លួនឯងនិងអ្នកដទៃ កំពុងស្រវឹងនឹងគ្នា ពួកជនណាសំគាល់
ថាគេល្ងី (ពួកជននោះ) ឈ្មោះថាមិនយល់ធម៌ច្បាស់ទេ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសក្កុទេវនិមន្តិទាលតថាទាំងឡាយ
ហើយ ពួកទៅភាគីអនុមោទនា តែពួកអសុរាវេស្សិម ។

[៣៦២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លំដាប់នោះឯង ពួកបរិស័ទរបស់ទៅ-
ភាគីអសុរាបាននិយាយគ្នា យ៉ាងនេះថា ភាពទាំងឡាយ ដែលវេបទិក្ខិតិ-
អសុរិទ្ធកោលហើយ ភាពទាំងនោះ សុទ្ធតែប្រកបដោយការធ្លាក់ចុះក្នុង
ភាព ប្រកបដោយការធ្លាក់ចុះក្នុងស្រ្តា ឯសេចក្តីប្រកួតប្រជាន់គ្នាគ្រោះ
ហេតុនេះ សេចក្តីទាំងនឹងគ្រោះហេតុនេះ ការឈ្លានពានគ្រោះហេតុ
នេះ ចំណែកភាពទាំងឡាយ ដែលសក្កុទេវនិមន្តិទាលហើយនោះឯង

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាបិដក

តា ច ទោ អនណ្ណាវចន អសន្តាវចន ឥតិ អ-
កណ្ណំ ឥតិ អវិក្កហោ ឥតិ អកលហោ សក្កស្ស
ទេវនមិទ្ធស្ស សុកាសិតេន ជយោតិ ។ ឥតិ ទោ
កិក្ខវេ សក្កស្ស ទេវនមិទ្ធស្ស សុកាសិតេន ជយោ
អហោសិ ។

ឆដ្ឋំ កុលាវិកស្សន្តំ

[៣៦៣] សាវត្ថិទិណំ ។ ក្នុងឆដ្ឋំ កិក្ខវេ ទេវ-
សុវសន្តិមោ សមុបត្សន្តោ អហោសិ ។ តស្មី ទោ បន
កិក្ខវេ សន្តិមេ អសុវា ជិទិសុ ទេវ បរាជិទិសុ ។
បរាជិតា ច ទោ កិក្ខវេ ទេវ អចាយិស្សេវ ឧត្តរេន
មុទា អកិយិស្សេវ នេ អសុវា ។

[៣៦៤] អធិទោ កិក្ខវេ សក្កោ ទេវនមិទ្ធា
មាតសី សន្តិមោកំ តាថាយ អជ្ឈកាសិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សតាបិដក

ជាតាថាមិនធ្លាក់ក្នុងអាជ្ញា មិនធ្លាក់ចុះក្នុងស្រ្តីស្រា ឯការមិនប្រកួតប្រ-
កាន់កំព្រោះហេតុនេះ ការមិនពាសវិទន់កំព្រោះហេតុនេះ ការមិនឈ្លោះ
កំព្រោះហេតុនេះ សក្កទេវនមិទ្ធិ មានជ័យជំនះ ដោយសុកាសិត ។
ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សក្កទេវនមិទ្ធិ មានជ័យជំនះ ដោយសាសុកាសិត
ដូច្នោះឯង ។

កុលាវិកស្សត្រ ទី ៦

[៣៦៥] សាវត្ថិទិណំ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ រឿនគ្នាថា
មានមកថា សង្រ្គិមនៃទៅតានិវិសុវេ បានប្រទេសនោះហើយ ។ ខ្មាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ក្នុងសង្រ្គិមនោះឯង ពួកអសុវាមានជ័យជំនះ ពួក
ទៅតាបរាជ័យ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទៅតាចាញ់ហើយរក
ឈមមុខទៅទិសខាងជើង ពួកអសុវាក៏ជេញតាមពួកទៅតានោះ ។ ។

[៣៦៦] ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាតោះ សក្កទេវនមិទ្ធិ បាន
និយាយនឹងមាតសីសន្តិមោកំទៅបក្ក ដោយតាថា ថា

សក្កសំយុត្តស្ស កុលាវកសុត្ត អនុបារិវិត្តនំ
 កុលាវកា មាគសិ សិទ្ធិសិស្សី
 ភ្នំសាមុទេន បរិវត្តិយស្ស
 កាមំ ធជាម អសុវេសុ ចាលី
 មា យំមេ និជាវិកុលាកំ(១) អមោសុត្តិ ។

ឯវិ កុទ្ធកំភំ ទោ ភិក្ខុវេ មាគសិ សង្កាមាគោ
 សក្កស្ស ទេវាធម៌ទ្ធស្ស បដិស្សុត្តា សមាស្សយុត្តិ
 អាជញ្ញាមំ បទុណាវត្តេសិ ។

(៣២៥) អថទោ ភិក្ខុវេ អសុវាទំ ឯតនមោសិ
 បទុណាវត្តោ ទោធាមិ សក្កស្ស ទេវាធម៌ទ្ធស្ស សិ
 មាស្សយុត្តា អាជញ្ញាវោ មុតិយម្យំ ទោ ទេវា អ-
 សុវេហិ សង្កាមេស្សដ្ឋិតិ ។ អសុវា ភិកា អសុវប្បមេវ
 ចាវិសីសុ ។ ឥតិ ទោ ភិក្ខុវេ សក្កស្ស ទេវាធម៌ទ្ធស្ស
 ធម្មទេវ ជយោ អមោសីតិ ។

១. វិកុលាកា ។

សក្កសំយុត្ត កុលាវកសុត្ត ឃេទ្ឋិវិទិមបសំសុ
 ម្នាលមាគសិ សម្បក (ខ្មែរក្រុង) ទៅសិរីមោក អ្នកចូរ
 ចំបរមុខទេព្វាលេចេញ ពួកយើងស្វែងរក ចំពោះ
 ពួកអសុវេហិយពិកចុះ កុំឱ្យតែពួកគ្រូទាំងនេះ ខ្ចាត់ខ្ចាយ
 ពីសម្បកឡើយ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាគសិសតិហិកវេបុត្ត បាទទទ្ធក្រះ
 បន្ទូលសក្កទេវាធម៌ទ្ធស្ស បពិត្រគ្រូបង្ហាញដំបូង យ៉ាងនេះហើយ ភិ
 ញាក្រឡប់វេទនាដោយយេ ដែលទំមងាយសម្រេចបាន ។

(៣២៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍ ពួកអសុវត្ថិរិះ
 យំនិទេវោ ឥទ្ធក្រះ សក្កទេវាធម៌ទ្ធស្ស វេទនាដោយយេ ដែលទំមងាយ
 សម្រេចបានមកវិញហើយ ពួកទេវតានិទេវតាដោយពួកអសុវ ក្នុង
 កើតទំងន់ ។ ពួកអសុវត្ថិរិះ គេទៅកាន់សុប្បវិញ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សក្កទេវាធម៌ទ្ធស្ស បាទដ៏យល់នេះដោយធម៌ ដូច្នេះឯង ។

សត្តមំ នទុណិយសត្តំ

(៣៦៦) សាវត្ថិចំណំ ។ ភូតបុត្តំ កិក្ខវេ សក្កស្ស
នេវាធមិទ្ធស្ស រហោភតស្ស មជ្ជិសស្សិទស្ស ឃិ
ចេតសោ ឃិវិកតោ ទុននាទិ យោមំ មេ អស្ស
មទ្ធក្កិកោ តស្សចាហំ ន ទុន្តយ្យន្តំ ។ អថទោ កិក្ខ-
វេ វេមចិត្តិ អសុវិទ្ធា សក្កស្ស នេវាធមិទ្ធស្ស ចេតសា
ចេតោឃិវិកតក្កមញ្ញាយ យេន សក្កោ នេវាធមិទ្ធា
តេទុបសត្តមិ ។

(៣៦៧) អនុសា ទោ កិក្ខវេ សក្កោ នេវាធមិ-
ទ្ធា វេមចិត្តិ អសុវិទ្ធា ទូរោ ។ អាតច្ឆន្តិ ទិស្វាន
វេមចិត្តិ អសុវិទ្ធា ឯតនោច តិដ្ឋ វេមចិត្តិ កហិតោ-
សីតិ ។ យនេវតេ មាវិស បុព្វេ ចិត្តំ តនេវ ភិ មាវិស
និហាសីតិ ។ សមស្ស ច មេ វេមចិត្តិ អនុត្តាយាតិ ។

នទុណិយស្ស ទី ពី

(៣៦៦) សាវត្ថិចំណំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិច្ចាយ រៀនព្រមមាន
មកហើយថា សក្កទេវាធមិទ្ធាវេកិវិទ្ធាតំ ពួនសម្មំ ហើយកើតសេចក្តី
គ្រិះ ក្នុងចិត្តយ៉ាងនេះថា បុគ្គលណាវា បម្រើនឹងអាត្មាវេញ អាត្មា
អញ មិនគ្រូប្រទូស្តរវាស់បម្រើនោះទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិច្ចាយ គ្រា
នោះឯង វេមចិត្តិអសុវិទ្ធានឹងខ្វះការគ្រិះ ក្នុងចិត្តរបស់សក្កទេវាធមិទ្ធា
ដោយចិត្តហើយ ក៏ប្រទេវាវេកសក្ករបស់អមិទ្ធា ។

(៣៦៧) ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិច្ចាយ សក្កទេវាធមិទ្ធាបានឃើញវេម-
ចិត្តិអសុវិទ្ធា តំកុនិភៃវិមមកអិចិម្បាយ បុរេឃើញហើយ គំនិយាយនឹង
វេមចិត្តិអសុវិទ្ធាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់វេមចិត្តិ អ្នកចូរឈប់ អ្នកឯងគ្រូយើង
ចាប់ ។ វេមចិត្តិអសុវិទ្ធាតាមថា បពិត្រលោកអ្នកនិទុក្ខ ចិត្តណា
របស់លោក មានក្នុងកាលមុន បពិត្រលោកអ្នកនិទុក្ខ លោកលះ
បង ខ្ញុំវិចិត្តនោះហើយ ។ សក្កទេវាធម៌គ្រាស់ថា ម្ចាស់វេមចិត្តិ
អ្នកឯងចូរស្រេច ដើម្បីកុំឲ្យប្រទូស្តរវាស់យើងទៀតឡើយ ។

សព្វសំបុត្រស្ស វិភេទចារឹកស្ស ព្រះវិញ្ញាណស្ស

(៣៦៨) យំ អុសា កណ្តោតោ ចាបិ

យំ អវិយ្យោភំ ធិតោ

មិត្តន្ត ធា ច យំ ចាបិ

យំ ចាបិ អកាតញ្ញោ

តមេវ ចាបិ ធុសត្ថ

យោ តេ ធុត្ថ សុជម្បតិ ។

អដ្ឋមិ វិភេទសុត្តន្តស្ស

(៣៦៩) ឯកំ សមយំ កុតតំ សាវត្ថុយំ វិហារតំ
ជេតវនេ អបាជិច្ឆិកាស្ស អារាមេ ។ តេ ច ទោ បទ
សមយេន កុតតំ ទិវិហារតោ ហោតិ បដិសន្ធិនោ ។
អដិទា សន្តោ ច ទេវាមិទ្ធា វេរោចនោ ច អសុរិទ្ធា
យេន កុតតំ តេ ធុបសន្តមិសុ ធុបសន្តមិត្វា បច្ឆេតិ
ទ្វារភាហិ ធិស្សនេ អដ្ឋិសុ ។

(៣៧០) អដិទា វិភេទនោ អសុរិទ្ធា កុតតោ
សន្តិកេ វិមិ កាបិ អភាសិ

សព្វសំបុត្រ វិភេទសុត្តន្តស្ស ព្រះវិញ្ញាណស្ស ចូលដល់ព្រះមហាប្រការ

(៣៦៩) បុប្ផោ បេសំអុកោលេ នូវភាគ្យមុសាវាទ

បុប្ផោ បេសំអុកកិរេវេន ព្រះអវិយ្យោភំ បុប្ផោ បេសំ

អុកក្រុស្តមិត្ត បុប្ផោ បេសំបុគ្គលកកកញ្ញ បុគ្គលសុជម្បតិ

អុកកា ប្រទ្ធស្តដល់វេលា បុប្ផោ ។ ចូរចុះទៅអុក

នោះវិញចុះ ។

វិភេទសុត្តន្តស្ស ទី ៨

(៣៧១) សមយម្ពេ ព្រះមហាប្រការ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
ជេតវនេ បេសំអបាជិច្ឆិកាសេនី ជិតក្រុងសាវត្ថិ ។ សមយោនារង្គ
ព្រះមហាប្រការ ទ្រង់គង់សម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ ទ្រង់សម្លឹង (ក្នុងសមា-
បត្តិ) ។ ព្រះនារង្គ សក្ការេវាមិទ្ធិនិវិភេទសុត្តន្ត បានចូលទៅ
ដល់ព្រះមហាប្រការ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ឈរផ្អែកនឹងសន្តិក
ទ្វារភាហិ ។

(៣៧០) លំដាប់នារង្គ វិភេទសុត្តន្ត បានពោលតាម
នេះ ក្នុងសំណាក់ព្រះមហាប្រការ

សុត្តន្តបិដក សំយដ្ឋនិកាយប្ប សភាវិថោ

វាយមេដេវ ធុរិសោ

យាវ អនុស្ស ធិប្បតា

ធិប្បន្តសោភិតោ អត្តា

វេរោចនវចោ ឥន្ទ្រិ ។

(៣៧០) វាយមេដេវ ធុរិសោ

យាវ អនុស្ស ធិប្បតា

ធិប្បន្តសោភិតោ អត្តា

ទន្ទ្រា កិរេប្បា ន វិជ្ជតិ ។

(៣៧២) សទ្ធេ សត្តា អនុជាតា

តត្ថ តត្ថ យដាវហិ

សិយោតមាមាត្រវ

សម្ពោតា សទ្ធចាលិទំ

ធិប្បន្តសោភិតោ អត្តា

វេរោចនវចោ ឥន្ទ្រិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយដ្ឋនិកាយ សភាវិថោ

បុគ្គលជាបុរស (កូនប្រុស) ត្រូវតែប្រឹងឲ្យចាល់តែសម្រេច

ប្រយោជន៍ ព្រោះថា បុគ្គលជាបុរសឈ្នះជាងប្រយោជន៍

សម្រេចល្អហើយ នេះជាពាក្យរបស់វិរោចនអសុរិន្ទ ។

(៣៧១) ព្រះមានព្រះភាគគ្រាស់ថា បុគ្គលជាបុរស

ត្រូវតែប្រឹងឲ្យចាល់តែសម្រេចប្រយោជន៍ ប្រយោជន៍ទាំង

ឡាយ (របស់បុរស) ឈ្នះជា សម្រេចល្អហើយ ប៉ុន្តែ

ប្រយោជន៍អ្វី ឲ្យត្រូវលឺជាជានិច្ច មិនមានទេ ។

(៣៧២) វិរោចនអសុរិន្ទតបថា ពួកសត្វទំលាក់ មាន

ប្រយោជន៍សម្រេចហើយ តាមសមត្ថភាពដល់ការសិរាវ ។

ត្រៀមវិភាគ របស់ពួកសត្វទាំងអស់ មានការផ្សំ ត្រូវទុក

ជាប់ខាន់ចំផុត ប្រយោជន៍ទាំងឡាយ (របស់បុរស) ឈ្នះ

ជាសម្រេចល្អហើយ នេះជាពាក្យរបស់វិរោចនអសុរិន្ទ ។

សន្តវ័យុន្តស្ស អារត្តកសុត្ត ភូតព្ភរិទ្ធ

(៣៧៣) សទ្ធ សត្តា អត្តជាតា

តត្ថ តត្ថ យថាវេ

សំយោគបរមាត្រ

សម្ពោតា សទ្ធិតាណិទំ

និម្មន្តសោភិទោ អត្តា

ទន្ធិកិយ្យោ ន វិជ្ជតីតិ ។

នវិមំ អារព្វាកស្សត្តិ

(៣៧៤) សាវត្តិទិដានិទំ ។ ភូតព្ភរិទ្ធិកិក្កវេ សម្ពហុលា

នីសយោ សីលវិទ្ធា កាល្យាណទន្ធា អារព្វាយតទេ

បណ្ណកុដីសុ សម្ពន្ធិ ។ អថទោ កិក្កវេ សក្កោ ច

ទេវាទមិទ្ធាវេបទិទ្ធិទ អសុវិទ្ធា យេន ភេ នីសយោ

សីលវិទ្ធា កាល្យាណទន្ធា ភេទុបសន្តមីសុ ។

សន្តវ័យុន្ត អារត្តកស្សត្ត ប្រឹក្សាបំហេតេហេយ

(៣៧៥) ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ពួកសត្វទាំង

អស់ មានប្រយោជន៍សម្រេចហើយ តាមសមត្ថភាព

នីរនោះ ។ គ្រឿងបំពេញរបស់សត្វសត្វ មានការជុំ ក្រូ

ទុកជាសំខាន់បំផុត ប្រយោជន៍ទាំងឡាយ (របស់បុរស)

ឈ្មោះថាសម្រេចហើយ ប៉ុន្តែប្រយោជន៍អ្វី ឲ្យក្រែលែង

ជានិទន្តិ មិនមានទេ ។

អារព្វាកស្សត្តិ ទី ៧

(៣៧៦) សាវត្តិទិដានិទំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រឹក្សាបំ

មានមកថា ពួកអស់ប្រើទ្រូប ជាអ្នកមានសីល មានគុណធម៌ល្អ នៅ

ពាស្រ័យក្នុងកុដី ដែលប្រក់ដោយស្វិតឈើ ក្នុងជន់ព្រៃ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ

ទាំងឡាយ គ្រានោះឯង សក្កទេវកន្ទមិទិវេបទិក្កិអសុវិទ្ធិ ចូលទៅកេ

ពួកអស់អ្នកមានសីល មានគុណធម៌ល្អទាំងនោះ ។

(៣៧៥) អដទោ ភិក្ខុវេ វេចចិន្តិ អសុរិដ្ឋោ
 អដលិយោ ឧបាហតា អាណេហិត្វា ទត្តិ ឱលក្កេត្វា
 ឆត្តេន ជាវិយមាណេន អក្កន្តាវេន អស្ស័បំ បរិសិត្វា
 តេ ឥសយោ សីលវរុទ្ធ កល្យាណធម្មេ អបព្យម-
 តោ ករិត្វា អតិក្កមិ ។ អដទោ ភិក្ខុវេ សក្កោ
 ទេវនមិដ្ឋោ អដលិយោ ឧបាហតា ឱណេហិត្វា ទត្តិ
 អញ្ញាសំ ធន្វា ធន្តិ អបណាមេត្វា ធាវេនេវ អស្ស័មិ
 បរិសិត្វា តេ ឥសយោ សីលវរុទ្ធ កល្យាណធម្មេ
 អនុវត្តិ បញ្ចលំកោ ធម្មស្សមាថោ អដ្ឋាសិ ។

(៣៧៦) អដទោ ភិក្ខុវេ តេ ឥសយោ សីលវរុទ្ធ
 កល្យាណធម្មា សក្កំ ទេវនមិដ្ឋំ តាជាយ អដ្ឋកាសីសុ

កន្ធា ឥសីទំ ចិរិនត្តិ តាទំ(១)
 កាយា ចុនោ កន្ធតិ មាលុតេន
 ឥតោ បដិក្កម សហស្សនេត្ត
 កន្ធា ឥសីទំ អសុចិ ទេវនជាតិ ។

១ ១ ពិទុក្ខតាម ។

(៣៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះឯង វេបចិន្តិអសុរិទ្ធ
 ពាក់ស្បែកជើងដីក្រាស់(១) សៀកនូវព្រះទ័ន បាំងគ្រងដើម្បីចូលទៅកាន់
 កាស្រមភាមទារវ័ប្រសើរ ដើរត្រូវពួកឥសិអ្នកមានសីល មានគុណធម៌
 ដ៏ល្អទាំងនោះ ចម្ងាយប្រមាណមួយព្យាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចំណែកភានិសក្កៈទេវនមិទ្ធ ដោះស្បែកជើងដីក្រាស់ ប្រធានព្រះទ័ន
 ដល់ពួកទៅគាងខៀវ តែមិនដំឡោះគ្រូ ស្តេចចូលទៅកាន់កាស្រម
 ភាមទារវាង បានឈរធ្វើអញ្ជូលឧបស្សាពួកឥសិ អ្នកមានសីល មាន
 គុណធម៌ដ៏ល្អទាំងនោះ ពីទាំងព្រាមឡស់ ។

(៣៧៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះឯង ពួកឥសិអ្នក
 មានសីល មានគុណធម៌ដ៏ល្អទាំងនោះ បានពោលនឹងសក្កៈទេវនមិទ្ធ
 ដោយគាថា ថា

ភ្លិនរបស់ពួកឥសិ អ្នកប្រព្រឹត្តទូក្រុងដ៏យូរ វេមនិយ្យាតចេញ
 អំពីកាយជ្រុយទៅភាមឡស់ បពិត្រសហស្សនេត្ត សូម
 ព្រះអង្គចៀសចេញពីទីនេះទៅ បពិត្រទៅរាជ ព្រោះភ្លិន
 របស់ពួកឥសិមិនស្អាតទេ ។

១ ស្បែកជើងដីក្រាស់ព័ងព័ង ២ គាងរៀងទៅ ។

សន្តវ័យុត្តស្ស សមុទ្ការស្ស ភូតបុព្វវន្ត

(៣៧៧) កន្លា ឥសីទិ ចរទត្តិកាទិ
កាយា ចុតោ កច្ចតិ(១) មាលុភេទ
សុចិត្របុប្ផំ សិរស្មីវ មាលី
កន្ធិ ឯតំ បដិកត្តាម កន្ត
ន ហេតុ ទេវំ បដិក្កុលសត្តិវោតិ ។

ទសមំ សមុទ្ការស្សតិ

(៣៧៨) ឯតំ សមយំ កកវំ សាវត្ថិយំ វិហារតិ
ដេតវំទេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តត្រ ទោ ។ បេ ។

(៣៧៩) កកវំ ឯតទេវំ ភូតបុព្វំ កិក្ខុវេ
សម្មហុលា ឥសយោ សីលវន្តោ កល្យាណាចម្មា
សមុទ្កតិវេ បណ្ណកុដិសុ សម្មន្តិ ។ តេន ទោ
បទ សមយេន កិក្ខុវេ ទេវំសុវសន្តិវោ សមុ-
បច្ឆ្យន្ត្រា អហោសិ ។ អថទោ កិក្ខុវេ តេសិ
ឥសីទិ សីលវន្តាទិ កល្យាណាចម្មាទិ ឯតទេហោសិ

១ កច្ចតិ កច្ចិ ទិស្សតិ ។

សន្តវ័យុត្ត សមុទ្ការស្ស ព្យាដ្ឋាបមាមកាយេយ

(៣៧៧) ភ្នំរបស់ពួកឥសិកប្រព្រឹត្តវត្ត អស់កាលដ៏យូរ
វាមន៍ចុះចេញអំពីកាយ ដូរយាវតាមខ្យល់ (កំពិតមែន)
ចាំគ្រាលាកដំបើង តែជាយើងខ្ញុំប្រាថ្នាតែភ្នំនេះ ដូចជា
បុគ្គលត្រូវការម្រង់ផ្កា ជាដំបើងច្រងាត់លើក្បាល ពួក
ទៅវា មិនសំខាន់ក្នុងការខ្ចីមរតើម ក្នុងភ្នំនេះទេ ។

សមុទ្ការស្សត្រ ទី ១០

(៣៧៨) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនក៏ក្នុងវត្តដេតន
របស់អនាថបិណ្ឌិកសម្មី ដឹកក្រុងសាវត្ថិ ។ ក្នុងទីនោះឯង ។ បេ ។

(៣៧៩) ព្រះមានព្រះភាគ បានគ្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ រឿងដ្ឋាបមាមកថា ពួកឥសិកប្រើរូប ជាអ្នកមានសីល
មានគុណធម៌ដ៏ល្អ ទៅគាស្រ័យក្នុងកុដិប្រក់ស្លឹក ទៀបឆ្នេរសមុទ្រ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏សម័យនោះឯង សម្រ្គិមទៅកាន់ឥសិកប្រទល់
គ្នាហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះនោះឯង ពួកឥសិកមាន
សីល មានគុណធម៌ដ៏ល្អទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា

សុត្តនិបិក សម្មនិកាយ សភវិញ្ញា

ធម្មិកា ទោ ទេវា អធម្មិកា អសុភ សំយាមិ
ធំ អសុភោ ភយំ យន្តួន មយំ សម្ពុរិ អសុរិទ្ធិ
ឧបសង្កម្ភិកា អភយនត្តុណំ យោ ទេយ្យោមាតិ ។

[៣៧០] អដទោ ភិក្ខុវេ តេ ឥសយោ សីលវន្តោ
កល្យាណធម្មា សេយ្យថាមិ ឆាម កលរា បុរិសោ
សម្មិក្ខំតំ វា តាហិ បសោយេយ្យ បសាវិតំ វា តាហិ
សម្មិក្ខោយ្យ វិវាមេវ សមុទ្ធីវេ បណ្ឌិតុដិសុ អន្តរហិតា
សម្ពុរស្ស អសុរិទ្ធស្ស សម្ពុទេ ហាតុវហេសី ។ អដទោ
ភិក្ខុវេ តេ ឥសយោ សីលវន្តោ កល្យាណធម្មា
សម្ពុរិ អសុរិទ្ធិ តាថាយ អដ្ឋកាសីសុ

ឥសយោ សម្ពុរិ បត្តា
យា ធម្មំ អភយនត្តុណំ
តាមិ តារោសិ តេ នាតុំ
កយស្ស អភយស្ស វាតិ ។

សុត្តនិបិក សម្មនិកាយ សភវិញ្ញា

ពួកទៅតាមប្រកបដោយដំ ពួកអសុរមិនប្រកបដោយដំទេ ភ័យអំពី
ពួកអសុរនោះ សមដំនឹងទានដល់ពួកយើងព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ មានក
ពួកយើង [គ្រូចូលទៅកេសម្ពុរសុរិទ្ធិ ហើយសូមមន្តអកយទាន ។

[៣៧១] ខ្លាសក្តុចំនីឡាយ សំដាប់នោះឯង ពួកឥសិក
មានសីល មានគុណធម៌ដ៏ល្អចំនីនោះ ភិក្ខុភិក្ខុដ៏ប្រកបដោយស្វិត
ទៀបឆ្នេរនៃសមុទ្រ ហៅព្រះឥសិកដ៏ចំពោះមុខសម្ពុរសុរិទ្ធិ ដូចជា
បុរសមានកំប្លែងលាខ្លាវិវាវិលចត់ បូកកំប្លែងវិលលា ដូច្នោះឯង ។
ខ្លាសក្តុចំនីឡាយ ទើបពួកឥសិកមានសីល មានគុណធម៌ដ៏ល្អចំនី

នោះ បាននិយាយនឹងសម្ពុរសុរិទ្ធិ ដោយភាសា ថា
លោកកាចឱ្យភ័យភ័យទាន ឱ្យអភ័យភ័យទាន បានជាពួកឥសិ
មកសូមអកយទាន អំពីសំណាក់សម្ពុរសុរិទ្ធិ ។

សក្កសំបុត្រស្នេ ធម្មបទសុត្តន្ត ទិវិសាថវិទ្ធិ

- (៣៨១) ឥសីទិំ អកយំ ធនុតិ
 ធនុដ្ឋានិ^(១) សក្កសេវិទិំ
 អកយំ យោធមាធានិំ
 កយមេវ ធនាមិ វេតិ ។
- (៣៨២) អកយំ យោធមាធានិំ
 កយមេវ ធនាសិ ពោ
 បដិក្កណ្ណាម តេ ឯកំ^(២)
 អកយំ^(៣) ហោតុ តេ កយំ
 យោទិសិំ លកតេ^(៤) តិំទិំ
 តាទិសិំ លកតេ^(៥) ដលិំ
 កកល្យាណាការី កកល្យាណិំ
 ចាបការី ច ចាបកំ
 បវុត្តិំ ភាត តេ^(៦) តិំទិំ
 ដលិំ បទ្ធកុកោស្សសីតិំ ។

១ ឃ. វុត្តានំ ។ ២ ឧ.ថ. ឯកំ ។ ៣ ឧ.ថ. អយយំ ។ ៤ ឧ.ថ. វិញ្ញេត តិំទិំ ។
 ៥ ហរតេ ទិលិំ ។ ៦ បវុត្តិំ វិញ្ញេត តិំទិំ ។

សក្កសំបុត្រ សុត្តន្តសូត្រ ពាក្យសង្ខារបេសំនាទិសិ

- [៣៨១] សម្មរាស្មីខុបថា អភីយមិទោនដលំពួកវសិ
 អ្នកកាចាគ្រក់ ជាអ្នកសេនាធម៌នឹងសក្កទៅរាជ កាលបើពួក
 ឥសីសូមអភីយ ខ្ញុំទ្រទ្រង់ទ្រក់យដល់ពួកលោកវិញ ។
- [៣៨២] ពួកវសិគបថា កាលបើយើងសូមអភីយ អ្នក
 បែរជាទ្រក់យដល់យើងវិញ យើងទទួលយកអភីយតែម្យ៉ាង
 អំពីអ្នក ភីយចូរមានដល់អ្នកចុះ គេបុនក្នុងបែបណា គេ
 បានដល់បែបនោះដែរ អ្នកធ្វើល្អ វែមនិបានដល់ល្អ អ្នកធ្វើ
 អាក្រក់ វែមនិបានដល់អាក្រក់ ម្ចាស់អ្នក ក្នុងវេលាអ្នក
 ព្រោះហើយ អ្នកនឹងទទួលដល់ មិនខានឡើយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

អថ(១) ភិក្ខុវេ តេ ឥសរេយេ សីលវន្តោ កាល្យាណ

ណធម្មា សម្មា អសុវិនិច្ឆ័យំ អភិសមេត្តា មេឃ្យថាថិ

ធម៌ ពលវំ មុវិសោ សម្មិញ្ចតំ វ ពាហំ មសាវតំ

វ ពាហំ សម្មិញ្ចយ្យ ឯវេសេ សម្មាស្ស អសុវិនិច្ឆ័យំ

សម្មុទេ អន្តរហិតា សមុទ្ទតិវេ ចណ្ណកុដិសុ មាតុ-

រហេសុំ ។

(៣៨៣) អថ(១) ភិក្ខុវេ សម្មរេ អសុវិនិច្ឆ័យំ តេហិ

ឥសីហំ សីលវន្តហំ កាល្យាណធម្មហំ មភិសមិតោ

រត្តិយា សុទំ តិក្ខុត្តំ ទង្វិជ្ជតិ(១) ។

សុវិនិច្ឆ័យំ បរេហា ។

១ ១. ទង្វិជ្ជតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ សំដាប់នោះឯង ពួកឥសិកមាតាសីល មាន

គុណធម៌ដ៏ល្អចាំនោះ បានផ្កាសាសប្តាអសុវិនិច្ឆ័យំ គឺបានអំពី

ចំនោះមុខសម្មាអសុវិនិច្ឆ័យំ មកប្រាកដក្នុងកុដិប្រាក់ដោយស្វិត ទៀបឆ្នេរ

សុទ្រវិញ ដូចជាបុរសមានកំឡុងលាវដីវេលាបត់ ឬរត់វេលាលា

ដូច្នោះឯង ។

(៣៨៣) ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ ត្រាវនោះឯង សម្មាអសុវិនិច្ឆ័យំ

ត្រូវពួកឥសិកមាតាសីល មានគុណធម៌ដ៏ល្អចាំនោះ បានផ្កាសាសប្តា

កំរិតវិភាគកំ ក្នុងក្រី អសវារៈ ព្យ ជនី ។

ចំ សុវិនិច្ឆ័យំ ។

សក្កសំយទ្ធស្ស សុរិយុត្ត ខុទ្ទក

តិស្សប្ប្នាណំ

សុរិយំ សុសិមតោវ

ធនត្ថំ វេបចិត្តិណោ

សុកាសិនំ ជយតោវ

កុលាវកំ ធនុត្តិយំ

វិភោជនសុរិយោ

ឥសយោ អរតាកតោវ

ឥសយោ ច សមុទ្ធកាតិ ។

សក្កសំយទ្ធស្ស សុរិយុត្ត ខុទ្ទក

ទុទ្ទាននៃសុរិយុត្តនោះ គឺ

សុរិយុត្ត ១ សុសិមស្តុត ១ ធនត្ថស្តុត ១ វេបចិត្តិស្តុត ១

សុកាសិកជយស្តុត ១ កុលាវកស្តុត ១ ធនុត្តិយស្តុត ១

វិភោជនសុរិយុត្ត ១ ពួកឥសិក្ខន្ធហរោកស្តុត ១ ពួកឥសិ

ក្ខន្ធសមុទ្ធកស្តុត ១ ។

ទេវវិគ្គោ

បឋមី បឋមទេវវិស្វក្ខំ

[៣៨២] ឯតំ សមយំ កកវំ សាវត្ថុយំ វិហារនិ
ដេតវេន អនាដមិល្លាភិកាស្ស អារាមេ ។ តត្រ ចោ
។ ថេ ។

[៣៨៥] កកវំ ឯតទវេន សត្តស្ស ភិក្ខុវេ
នេនិទមិទ្ធស្ស មុត្រេ មនុស្សក្រុតស្ស សត្ត វត្តបដានិ
សមត្តានិ សមាទិដ្ឋានិ អហោស្សំ យេសំ សមាទិទ្ធត្តា
សត្តោ សត្តក្ខំ អដ្ឋតា ។ កកមាទិ សត្ត ។ យាវិ
ដិវិ ចាតាមេតិវារេ អស្សំយាវដិវិ កុលេ ដេដ្ឋាបទាយិ
អស្សំ យាវដិវិ សណ្តានំចោ អស្សំ យាវដិវិ អមិសុលា
វំចោ អស្សំ យាវដិវិ វិកតមលមាច្ឆេវេន ទេតសា អការិ
អដ្ឋកវសេយ្យំ មុត្តចាតោ បយេតទាណិ វេស្សក្ករតោ
យាចយោតោ ពានសិវិកករតោ យាវដិវិ សព្វវំចោ

ទេវវិគ្គ

បឋមទេវវិស្វត្រ ទី ១

[៣៨២] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនគង់នៅ ក្នុង
វត្តជេតពន របស់រាជាបរិល្លាភិសេដ្ឋិ ជិតគ្រូនិសាវត្តិ ។ ក្នុងទីនោះ
ឯង ។ ថេ ។

[៣៨៥] ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនគ្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ចំនងាយ សក្កទេវទិទ្ធិ កាលកើតជាមនុស្សក្នុងជាតិមុន បានសមា-
ពានក្រៅវត្តបទពាំង វិ ប្រការបរិបូណ៌ ព្រោះតែបានសមាពានវត្តបទពាំង
វិ ប្រការនោះ បានជាសក្កទេវទិទ្ធិ បានផលទ្រព្យវិសេសសក្ក ។
វត្តបទពាំង វិ ប្រការ កើដួចម្តងខ្លះ ។ គឺសក្កទេវទិទ្ធិបានសមាពានថា
កាតាអញ្ញត្រូវជាអ្នកចិញ្ចឹមមាតាបិតា អស់មួយជីវិត ១ ត្រូវតោប្បក្កល
ជាច្បងក្នុងក្រក្កល អស់ប្រាំជីវិត ១ ត្រូវមានវិញ្ញាណចំនួន ១ អស់មួយជីវិត ១
មិនត្រូវមានវិញ្ញាណចំនួន ១ អស់មួយជីវិត ១ ត្រូវមានវិញ្ញាណចំនួន ១ អស់មួយជីវិត ១
កំណាញ់ជាមន្ទិល មានបានបរិច្ចាគហើយ មានវេជ្ជសាស្ត្រ (ចាំស្នម) ហើយ
គ្រូកអក្កុនិកាលបេនី ជាអក្កុនិកសម្បទាន គ្រូកអក្កុនិកាទ្រព្យនិ
ការវេទកវិលក ទៅប្រប់គ្រងផ្ទះអស់មួយជីវិត ១ ត្រូវមានសំដីទៀតទាំង

សក្តិសម្បត្តិ ធម្មវេទនា សក្តិ វគ្គទី១

អស្សី យាវជីវី អត្តោទេវោ អស្សី សធម៌ មេ
កោណោ ឧប្បជ្ឈេយ្យេ ចិច្ចរមេវ ធិ បដិវិទេយ្យន្តិ ។
សក្តិស្ស ភិក្ខុវេ ទេវាធម៌ទូស្ស ឬត្វ មនុស្សក្ខតស្ស
សមាទិ សត្ត វគ្គបណិ សមត្តាទិ សមាទិទ្ធាទិ អហេស្សិ
យេសំ សមាទិទ្ធាសក្តោ សក្តិស្តិ អដ្ឋិតាតិ ។

[៣៨៦] វគ្គបណិ កករា វគ្គិ វគ្គាទ សុគតោ
អថាបរិ ឯតទភេទ សត្តា

មាតាមតិករិ ជន្តិ
កុលេ ជេដ្ឋាបាយិទិ
សក្តិ សទិលសក្តិសិ
មេសុណោយ្យម្បរោយិទិ
មច្ឆេវិទយេ បុត្តិ
សត្តិ កោណាភិក្កុ ទរិ
តិ វេ ទេវា តាវតិសា
អាហុ សម្បវិសោ វគ្គិ ។

សក្តិសម្បត្តិ ធម្មវេទនា សក្តិ វគ្គទី ២

អសម្បយជីវិត ១ មិនត្រូវមានសេចក្តីក្រោម បើទុកជាសេចក្តីក្រោមកើត
ទៀងផលតាមអញ តាមអញត្រូវតែប្រញាប់បរិច្ចាច ខ្លះសេចក្តីក្រោម
នោះចេញ អសម្បយជីវិត ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បក្តុះវាធម៌ខ្លះ កាល
កើតជាមនុស្ស ក្នុងជាតិមុន បានសមាទានវគ្គបណិ ៧ ប្រការនេះឯង
បរិបូណ៌ ព្រោះវគ្គសមាទានវគ្គបណិ ៧ ប្រការនេះ ទើបសក្តិទៅវគ្គ
បានផលវិភាគវគ្គបណិ ។

[៣៨៦] ព្រះមានព្រះភាគ ពុទ្ធគ្រាស់សូត្រនេះហើយ លុះ
ព្រះសុគតជាសក្តិ ទ្រង់គ្រាស់សូត្រនេះហើយ ទើបគ្រាស់តាវតិទន្ធ
នេះទៅទៀតថា

ពួកទេវតាទៅវាចាភាវក្តិស្ស បានហៅជនអ្នកចិញ្ចឹមមាតាបិតា
អ្នកកោតត្រង់ចក្ខុលជាច្បង ក្នុងត្រកូល មានកំលាំងខ្លាំង
និយាយតែពាក្យផ្អែមល្អម លះបង់ពាក្យញុះញង់ ប្រកប
ក្នុងការលះបង់សេចក្តីកំណាញ់ មានសំដីទៀងទាត់ ជាជន
គ្របសក្តិកំសេចក្តីក្រោមនោះឯង ជាសប្បុរស ។

ទុតិយំ ទុតិយទេវិស្តុត្តំ

(៣៨៧) ឯកំ សមយំ កកវំ សាវគ្គិយំ វិហាតិ
ដេតវនេ អនាថមំណ្ហំកស្ស អាណមេ ។ តត្រ ទោ
កកវំ ភិក្ខុ ។ មេ ។

(៣៨៨) កកវំ ឯតនកេច សន្តោ ភិក្ខុវេ ទេវា-
នមិទ្ធោ បុព្វេ មនុស្សក្រតោ សមាទោ មយោ ជាម
មាលារំ អហោសិ តស្មា មយវាតិ វុទ្ធតិ ។ សន្តោ
ភិក្ខុវេ ទេវានមិទ្ធោ បុព្វេ មនុស្សក្រតោ សមាទោ
បុរេ នាទំ អនាសិ តស្មា បុរិទ្ធនោតិ វុទ្ធតិ ។
សន្តោ ភិក្ខុវេ ទេវានមិទ្ធោ បុព្វេ មនុស្សក្រតោ
សមាទោ សន្តត្ថំ នាទំ អនាសិ តស្មា សន្តោ-
តិ វុទ្ធតិ ។ សន្តោ ភិក្ខុវេ ទេវានមិទ្ធោ បុព្វេ
មនុស្សក្រតោ សមាទោ អាវសថិ អនាសិ តស្មា
វាសវេតិ វុទ្ធតិ ។ សន្តោ ភិក្ខុវេ ទេវានមិទ្ធោ
សមាស្សម្បិ អនាទំ មហាន្តេន ចំន្តេតិ តស្មា

ទុតិយទេវិស្តុត្ត ទី ២

(៣៨៧) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវិក្ក
ដេតពន របស់អនាថមំណ្ហំកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវគ្គី ។ ក្នុងវិហារឯង
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ ។ មេ ។

(៣៨៨) ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ឱលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សក្កទេវានមិទ្ធំ កាលកើតជាមនុស្ស ក្នុងជាតិមុន ជាមណព
ឈ្មោះមេឃៈ ហេតុនោះ បានជាគេហៅថាមេឃៈ ។ ឱលភិក្ខុទាំងឡាយ
សក្កទេវានមិទ្ធំ កាលកើតជាមនុស្ស ក្នុងជាតិមុន បានឲ្យបានមុនគេ
ហេតុនោះ បានជាគេហៅថាបុរិទ្ធផ្ទៈ ។ ឱលភិក្ខុទាំងឡាយ សក្កទេ-
វានមិទ្ធំ កាលកើតជាមនុស្សក្នុងជាតិមុន បានឲ្យបានដោយគោរព ហេតុ
នោះ បានជាគេហៅថាសក្កៈ ។ ឱលភិក្ខុទាំងឡាយ សក្កទេវានមិទ្ធំ
កាលកើតជាមនុស្ស ក្នុងជាតិមុន បានឲ្យទិសម្រាប់សំណាក់ ព្រោះ
ហេតុនោះ បានជាគេហៅថាវាសវៈ ។ ឱលភិក្ខុទាំងឡាយ សក្កទេវ-
ានមិទ្ធំ ភិក្ខុឃើញហេតុស្សធិទាំងពាន់ ដោយមួយរំលងបាន ហេតុនោះ

សក្តសំយោគ ទុតិយវេទស្យ ឧទ្ធិ វិទ្ធិបទ

សហស្សត្រៃតិ វិទ្ធិតិ ។ សក្តស្ស កិក្ខុវេ ទេវំ ឧ-
មិទ្ធស្ស សុជា ធាម អសុរកញ្ញា បជាបតិ(១) តស្មា
សុជម្បតិក វិទ្ធិតិ ។ សក្តោ កិក្ខុវេ ទេវំ ឧមិទ្ធា
ទេវំ ឧ តាវត្តិសា ឧ ឥស្សិយាធិបតិ វជ្ជិ កាវេតិ
តស្មា ទេវំ ឧមិទ្ធាតិ វិទ្ធិតិ ។

[៣៨៧] សក្តស្ស កិក្ខុវេ ទេវំ ឧមិទ្ធស្ស បុព្វ
មនុស្សក្នុងស្ស សក្ត វត្តបទាធិ សមត្តាធិ សមាធិប្បាធិ
អហេស្សិ យេសិ សមាធិប្បាធិ សក្តោ សក្តត្ថំ អជ្ឈិ-
កា ។ កតមាធិ សក្ត ។ យាវជិវិ មាតាបេតិកហេ អស្សិ
យាវជិវិ កុលេ ទេដ្ឋាមុចាយិ អស្សិ យាវជិវិ សល្ហាវ-
ចោ អស្សិ យាវជិវិ អចិសុលាវចោ អស្សិ យាវជិវិ វិក-
តមលមន្ទោរា ទេតសា អតាវិ អជ្ឈាវសេយ្យិ មុត្តចាតោ
បយតចាណិ វេស្សក្ករតោ យាចយោតោ ធានសិវិកា-
ករតោ យាវជិវិ សទ្ធកំចោ អស្សិ យាវជិវិ អក្តោធាចោ

១ ឧ. បជាបតិ អហោសិ ។

សក្តសំយោគ ទុតិយវេទស្យ វិទ្ធិបទ ជ ប្រការ

បានជាគេហៅថាសហស្សត្រៃ ។ ខ្លួនភិក្ខុទាំងឡាយ អសុរកញ្ញាឈ្មោះ
មានសុជា ជាមហេសីរបស់សក្តទេពមិន្ទ ហេតុនោះ បានជាគេហៅថា
សុជម្បតិ ។ ខ្លួនភិក្ខុទាំងឡាយ សក្តទេពមិន្ទ បានសោយរាជ្យជា
ឥស្សរាធិបតិ លើក្នុងវេទនាជាវត្តិវិទ្យ ហេតុនោះ បានជាគេហៅ
ថា ទេពមិន្ទ ។

[៣៨៨] ខ្លួនភិក្ខុទាំងឡាយ សក្តទេពមិន្ទ កាលកើតជាមនុស្ស
ក្នុងជាតិមុន បានសមាទានវត្តបទទាំង ៧ ប្រការបំប្លែង ព្រោះហេតុ
នៃបានសមាទានវត្តបទទាំង ៧ ប្រការនោះ បានជាសក្តទេពវាធិបាន
ជាសក្ត ។ វត្តបទទាំង ៧ ប្រការ គឺដូចម្តេចខ្លះ ។ (សក្តទេពវាធិបាន
សមាទាន) ថា ភាគនៃអញត្រូវចិញ្ចឹមមាតាបិតា អស់មួយជីវិត ១ ត្រូវគា-
រាបុត្តលជាច្បងក្នុងក្រលួល អស់មួយជីវិត ១ ត្រូវមានពាក្យល្អិតទម្ងំ អស់
មួយជីវិត ១ ត្រូវមានវាចាមិនញុះញង់ អស់មួយជីវិត ១ ត្រូវមានចិត្តប្រាស
ចាកសេចក្តីកំណាញ់ជាមន្ទិល ជាអ្នកវិចារវិលកម្មវិទាន ជាអ្នកសាង
វិជ្ជាដ៏ម្សិទ្ធិវិទាន ជាអ្នកត្រេកអរក្នុងការលេចលំដាប់ ជាអ្នកគួរគេសូមបានបាន
ត្រេកអរ ក្នុងការទ្រទ្រង់ការវិចារវិលក ហើយនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ អស់មួយ
ជីវិត ១ ត្រូវមានវាចាទៀងទាត់ អស់មួយជីវិត ១ មិនត្រូវមានសេចក្តីប្រាជ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

អស្សី សធម៌ មេ កោដោ ឧប្បន្នេយ្យ ឧប្បមេវ នំ
បដិវិទេយ្យន្តិ ។ សក្កស្ស ភិក្ខុវេ ទេវំទមិទ្ធស្ស បុរិ
មនុស្សក្កស្ស ភិមាជិ សត្ត វគ្គបទានិ សមស្តានិ
សមាទិញានិ អហេសុំ យេសំ សមាទិទ្ធត្តា សក្កា
សក្កន្តំ អដ្ឋតាតិ ។

(៣៧០) ឥទមរោច ។ មេ ។

មាតាបេតិកវិ ជន្តិ
កុលេ ជេដ្ឋាបតាយំ
សណ្ណំ សទិលសម្ភាសំ
មេសុណោយ្យប្បហាយំ
មន្ទេវិទេយេ យុត្តិ
សន្តិ កោដាភិកុំ នវំ
តំ វេ ទេវំ ភាវតីសា
អាហុ សប្បវិសោ ឥតិតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

បើទុកជាសេចក្តីក្រោម កើតឡើងដល់ភាគអញ ក្រៅភាគអញបន្ទា
ចន៍សេចក្តីក្រោមនោះមួយពេល អស់មួយនិរតិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបំណងឲ្យយ
សក្កទេវនមិទ្ធិ កាលកើតជាមនុស្ស ក្នុងជីវិតមុន បានសមាទានវគ្គបទ
បំណង ៧ ប្រការនេះបរិបូណ៌ ព្រោះហេតុតែបានសមាទានវគ្គបទបំណង ៧
ប្រការនោះ ទើបសក្កទេវនមិទ្ធិ បានដល់ខ្លឹមភាពខ្លួនជាសក្កៈ ។

(៣៧០) ព្រះមេឃ្រះកោត បានស្រាវជ្រាវនេះហើយ ។ មេ ។

ពួកទេវតានៅឋានភាវតិក្នុង បានហៅបុគ្គលអ្នកចិញ្ចឹមមាតាបិតា
អ្នកកោតក្រែង ចំពោះបុគ្គលជាច្បង ក្នុងក្រុមល មានកំហ
ល្លិតទន់ និយាយពាក្យផ្អែមល្អម លះបង់ពាក្យញុះញង់
ប្រកបតែក្នុងការកំបាំងបង់សេចក្តីកំណាញ់ មានសំដីទៀង
ជាដទៃប្រសព្វនឹងសេចក្តីក្រោមនោះឯង ថាជាសប្បវិសោ ។

សក្កសំយក្កស្ស គតិយទេវស្សត្ថ សក្ការណបដានំ

តតិយំ តតិយទេវស្សត្ថំ

(៣៧១) ឯវុឌ្ឍ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា
វេសាលិយំ វិហារតិ មហារាជេ ក្លុដាតារសាលាយំ ។
អដិទោ មហាលិ លិច្ឆវិ យេន ភគវា តេទុបសង្កម្ពិ
ឧបង្កមិត្តា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ វិសិទិ ។
ឯកមន្តំ វិសិទ្ធោ ទោ មហាលិ លិច្ឆវិ ភគវន្តំ ឯកន-
ភេត ឱដ្ឋោ វេ(១) កន្តេ សក្កោ ទេវាមិទ្ធោតិ ។
ឱដ្ឋោ ទោ មេ មហាលិ សក្កោ ទេវាមិទ្ធោតិ ។ សោ
ហិ ទ្ធន កន្តេ សក្កាប្បជីវ្ហមេកា ភវិស្សតិ ទុន្តសោ
ហិ កន្តេ សក្កោ ទេវាមិទ្ធោតិ ។

(៣៧២) សក្កញ្ញាហំ មហាលិ បជាបាមិ សក្ក-
ករណោ ច ធម្មេ យេសក្ខ ធម្មានិ សមាធិន្តត្តា
សក្កោ សក្កត្ថំ អជ្ឈតា តក្ខ បជាបាមិ ។ សក្កោ
មហាលិ ទេវាមិទ្ធោ មុទ្ធ មទុស្សក្ខតោ ស-
មាទោ មយោ បាមិ មាលាកេ អមោសិ តស្ស

១ ខ. ទំដ្ឋោ វេ ។

សក្កសំយក្ក គតិយទេវស្សត្ថ ទ្រង់ស្គាល់ខ្ញុំផង ដែលធ្វើសក្ខុឲ្យបានសក្កុៈ

តតិយទេវស្សត្ថ ទី ៣

(៣៧១) ខ្ញុំបានស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងក្នុងការសាលា ក្នុងមហានៃ ទៀបក្រុង
វេសាលី ។ លំដាប់នោះឯង ស្តេចលិច្ឆវិព្រះនាមមហាលិ បានចូលទៅ
ភាវព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមាន
ព្រះភាគ ហើយគង់ក្នុងទីសមស្រួល ។ លុះស្តេចលិច្ឆវិព្រះនាមមហាលិ
គង់ក្នុងទីសមស្រួលហើយ ទើបគ្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទ្រង់បានឃើញសក្កទេវាមិទ្ធនៃវិសេន ។ បពិត្រ
មហាលិ គថាគត បានឃើញសក្កទេវាមិទ្ធនៃវិសេន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
វត្រងសក្កទេវាមិទ្ធនៃ ត្រាងវិគជាប្រប្រៀបរបស់សក្កុៈទេដ៏ង បពិត្រព្រះ
អង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះថា សក្កទេវាមិទ្ធនៃ គេមិនតាយនឹងឃើញទេ ។

(៣៧២) ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា បពិត្រមហាលិ គថាគត
ស្គាល់ច្បាស់នូវសក្កទេវាមិទ្ធនៃវិសេន ខ្ញុំធម៌ធ្វើសក្ខុឲ្យបានជាសក្កុៈផង មួយ
ទៀត សក្កទេវាមិទ្ធនៃ បានដល់ខ្ញុំក្រៅវិសេនខ្លួនជាសក្កុៈ ព្រោះវិគសមាទាន
ធម៌ណា គថាគត ក៏ដឹងច្បាស់ធម៌នោះផង ។ បពិត្រមហាលិ សក្កទេវាមិ-
ទ្ធនៃ កាលកើតជាមនុស្សក្រុងជាតិមុន ជាមាណពៈឈ្មោះមយៈ ហេតុនោះ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សោធិវិទ្ធា

មយវតិ វុទ្ធតិ ។ សន្តោ មហលំ ទេវំទមិទ្ធោ បុទ្ធេ
 មនុស្សក្រុតោ សមាទោ បុរ ធានី អធាសិ ភស្មា
 បុរិទ្ធិនាតិ វុទ្ធតិ ។ សន្តោ មហលំ ទេវំទមិទ្ធោ
 បុទ្ធេ មនុស្សក្រុតោ សមាទោ សន្តត្ថំ ធានី អធាសិ
 ភស្មា សន្តោតិ វុទ្ធតិ ។ សន្តោ មហលំ ទេវំទមិទ្ធោ
 បុទ្ធេ មនុស្សក្រុតោ សមាទោ វាសនី អធាសិ ភស្មា
 វាសវេតិ វុទ្ធតិ ។ សន្តោ មហលំ ទេវំទមិទ្ធោ
 សហស្សម្បំ អន្តាទិ មុហុក្កន ចិទ្ធតិ ភស្មា ស-
 ហស្សត្នោតិ វុទ្ធតិ ។ សន្តស្ស មហលំ ទេវំទមិទ្ធស្ស
 សុជា ជាម អសុវត្តញ្ញា វជាបតិ ភស្មា សុជម្បតិ
 វុទ្ធតិ ។ សន្តោ មហលំ ទេវំទមិទ្ធោ ទេវំទិ
 ការតិ ហនិ វស្សវិហនិបទ្ធិ វដ្ឋិ ការតិ ភស្មា
 ទេវំទមិទ្ធោតិ វុទ្ធតិ ។

(៣៧៣) សន្តស្ស មហលំ ទេវំទមិទ្ធស្ស
 បុទ្ធេ មនុស្សក្រុតស្ស សត្ត វត្តបទានិ សមត្តាទិ
 សមាទិទ្ធានិ អហេស្សំ យេសំ សមាទិទ្ធត្តា សន្តោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សោធិវិទ្ធា

បានជាគេហៅថា មយវៈ ។ បពិត្រមហាលី សក្កទេវំទមិទ្ធំ កាលកើត
 ជាមនុស្សក្នុងជាតិមុន បានឲ្យបានមុនគេ ហេតុនោះ បានជាគេហៅថា
 បុរិទ្ធិៈ ។ បពិត្រមហាលី សក្កទេវំទមិទ្ធំ កាលកើតជាមនុស្សក្នុង
 ជាតិមុន បានឲ្យបានដោយរយៈពេល ហេតុនោះ បានជាគេហៅថាសក្កៈ ។
 បពិត្រមហាលី សក្កទេវំទមិទ្ធំ កាលកើតជាមនុស្សក្នុងជាតិមុន បានឲ្យទី
 សម្រាប់សំណាក់ ហេតុនោះ បានជាគេហៅថាវាសវៈ ។ បពិត្រមហាលី
 សក្កទេវំទមិទ្ធំ គិតយើងហេតុ សូម្បីពុទ្ធិកាន់ ដោយមួយរំពេចបាន
 ហេតុនោះ បានជាគេហៅថាសហស្សក្កៈ ។ បពិត្រមហាលី អសុវត្តញ្ញា
 ល្មោះខាងសុជា ជាមហេសីនៃសក្កទេវំទមិទ្ធំ ហេតុនោះ បានជាគេហៅ
 ថា វុជម្បតិ ។ បពិត្រមហាលី សក្កទេវំទមិទ្ធំ សោយរាជ្យជាស្សរាជបតិ
 លើពួកទេវតាជាទំនាក់ទំនង ហេតុនោះ បានជាគេហៅថាទេវំទមិទ្ធំ ។

(៣៧៣) បពិត្រមហាលី សក្កទេវំទមិទ្ធំ កាលកើតជាមនុស្ស
 ក្នុងជាតិមុន បានសមាទានវត្តបទានិ ៧ ប្រការដ៏ចម្រើន ព្រោះ
 ហេតុអែសមាទានវត្តបទានិ ៧ ប្រការនោះ បានជាសក្កទេវំទមិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិញ្ញ

(៣៧២) ឥន្ទរោច ។ មេ ។

មាតាមេតិករំ ជំនុំ

កុលេ ជេដ្ឋាមចាយិជំ

សណ្ណំ សទិលសណ្ណាសំ

មេសុណោយ្យធម្មហាយិជំ

មច្ឆរិយេយេ យុត្តិ

សច្ចំ កោណតិកុំ ធិរិ

តិ វេ ធនំ ភាវតិសា

អាហុ សឃ្មិសោ ឥតិតិ ។

បត្តតំ ទុដ្ឋិទ្ធសុត្តំ

(៣៧៥) ឯកំ សមយំ ភគវំ វាជនហេ វិហារតិ

វេជ្ជុវេន កលទ្ធកចិវមេ ។ ឧប្រ ទោ ភគវំ ភិក្ខុ

អាមន្តេសិ ភិក្ខុវេនិ ។ កលទ្ធតិ តេ ភិក្ខុ ភគវតោ

បទ្ធស្សាសុំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិញ្ញ

(៣៧២) ព្រះមានព្រះភាគ បានត្រាស់យ៉ាងនេះថា ។ មេ ។

ក្នុងទៅការនៅឯនោះក្នុងវិញ្ញ បានហៅជនអ្នកចិញ្ចឹមមាតាបិតា

គោរពគោរពត្រង់បុគ្គលជាច្រើន ក្នុងគ្រូកូល មានវត្តល្អិត

ទន់ និងយោងសំដីផ្អែមល្អែម លះបង់ពាក្យញុះញង់ ប្រកប

ភែក្នុងការកំចាត់បង់សេចក្តីកំណាញ់ មានវត្តទៀងទាត់

ជាជនគ្របសង្កត់សេចក្តីគ្រោះឆេះឆេះឯង ថាជាសប្បុរស ។

ទុដ្ឋិទ្ធសុត្ត ទី ៤

(៣៧៥) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុង

វត្តវេជ្ជុវេន ជាពលទ្ធកចិវមេស្ថាន ជិតត្រង់ក្រុងជ្រៃ ។ ក្នុងទីនោះឯង

ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភ្នកភិក្ខុថា ខ្ញុំលក្ខតាំងទ្បាយ ។

ភិក្ខុតាំងនោះ ទទួលព្រះក្រូធិកា នៃព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះកុណា

ព្រះអង្គ ។

សក្តសំយុត្តស្ស ទស្សន្តស្ស ក្នុងច្បាប់

(៣៧៦) កកក ឯតទេវេ ក្នុងបុព្វំ កិក្ខុវេ
អញ្ញាតោ មុរិសោ វេស្សិយេវ វេស្សិយោ មនុស្ស-
ទន្ស៊ីន្តោ អហោសិ មនុស្សកមណោ មនុស្សវរាគោ ។
សោ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ សុត្តិ សមាទិយិ
សីលំ សមាទិយិ សុតំ សមាទិយិ ចាតិ សមាទិយិ
មញ្ញំ សមាទិយិ ។ សោ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ
សុត្តិ សមាទិយិត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា សុតិ
សមាទិយិត្វា ចាតិ សមាទិយិត្វា មញ្ញំ សមាទិយិត្វា
កាយស្ស កេនា បរម្មណា សុគតិ សក្កិ លោកិ
ឧបបដ្ឋិ ទេវាទំ ភាវត្តិសាទំ សហព្យតំ ។ សោ
អញ្ញា ទេវេ អតិរោចតិ វល្លោទ ទេវេ យសសា ច ។

(៣៧៧) តត្រ សុទំ កិក្ខុវេ ទេវា ភាវត្តិសា
ឧដ្ឋាយន្តំ ទ័យន្តំ វិចារេន្តំ អច្ឆរិយំ វត កោ អត្តតិ វត
កោ អយំ ហិ ទេវេមុត្តោ មុទ្ធេ មនុស្សក្រោ សមាទោ
មនុស្សទន្ស៊ីន្តោ អហោសិ មនុស្សកមណោ មនុស្ស-
វរាគោ សោ កាយស្ស កេនា បរម្មណា សុគតិ
សក្កិ លោកិ ឧបបដ្ឋោ ទេវាទំ ភាវត្តិសាទំ សហព្យតំ

សក្តសំយុត្ត ទស្សន្តស្ស ប្រៀងប្រៀង

(៣៧៦) ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្នាលកិក្ខុ
ចាំឱ្យយ កាលពីព្រេងនាយ មានបុរសម្នាក់ នៅក្នុងក្រុងជម្រះនេះ
ឯង ជាមនុស្សកំសត់ មនុស្សក្រពា ជាមនុស្សចោកចាប ។ បុរសនោះ
បានសមាទានសព្វ សមាទានសីលៈ សមាទានសុតៈ សមាទានចាតៈ
សមាទានបញ្ញា ក្នុងធម៌វិន័យ ដែលព្រះគេថាគតសំដែងហើយ ។
លុះបុរសនោះសមាទានសព្វ សមាទានសីលៈ សមាទានសុតៈ សមា-
ទានចាតៈ សមាទានបញ្ញា ក្នុងធម៌វិន័យ ដែលព្រះគេថាគតសំដែងហើយ
បែកប្លាយពន្លឺកាយស្លាប់ទៅ បានទៅកើតក្នុងសុគតិ ស្និតិ ទៅលោក
ជាមួយនឹងពួកទៅតាមទំនាក់ក្នុងនិរ្សិ ។ ទៅបុគ្គលនោះ មានសម្បទានិក
យស្រុន្តិយ្យិលើស ជាឯក្ខណៈទៅតាមវិទ ។

(៣៧៧) ម្នាលកិក្ខុចាំឱ្យយ បានឮមកក្នុងរឿងនោះថា ពួក
ទៅតាមទំនាក់ក្នុងនិរ្សិ ពោលពោល គិរិវៀល បន្តបង្កប់ថា អស្ចារ្យ
ណាស់ហ្ន៎ ចំឡែកណាស់ហ្ន៎ ព្រោះថា ទៅបុគ្គលនោះ កាលកើតជា
មនុស្ស ក្នុងជាតិមុន ជាមនុស្សកំសត់ ជាមនុស្សក្រពា ជាមនុស្ស
ចោកចាបសោះ បុរសនោះ លុះបែកប្លាយពន្លឺកាយស្លាប់ទៅ បាន
មកកើតក្នុងសុគតិ ស្និតិ ទៅលោក ជាមួយនឹងពួកទៅតាមទំនាក់ក្នុងនិរ្សិ

សោ អញ្ញោ ទេវេ អតិរោចតិ វណ្ណោ ន ចេវ យ-
 សសា ធាតិ ។ អថទោ ភិក្ខុវេ សញ្ញោ ទេវំនមិ-
 មិទ្ធោ ទេវេ ភាវត្តិសេ អាមន្តសិ មា ទោ កុម្មេ-
 មារិសា ឯតស្ស ទេវបុត្តស្ស ឧជ្ឈាយិត្ត ឯសោ
 ទោ មារិសា ទេវបុត្តោ មុទ្ធេ មនុស្សក្ខតោ សមាទោ
 ភថាភត្តប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ សន្និ សមាទិយិ សីលិ
 សមាទិយិ សុតិ សមាទិយិ ធាតិ សមាទិយិ បញ្ញា
 សមាទិយិ សោ ភថាភត្តប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ សន្និ
 សមាទិយិក្ខា សីលិ សមាទិយិក្ខា សុតិ សមាទិ-
 យិក្ខា ធាតិ សមាទិយិក្ខា បញ្ញា សមាទិយិក្ខា
 កាយស្ស គេតា បរម្មរណា សុគតិ សន្តំ លោកិ
 ឧបមន្តោ ទេវំនំ ភាវត្តិសាទិ សហព្យតិ សោ អញ្ញោ
 ទេវេ អតិរោចតិ វណ្ណោ ន ចេវ យសសា ធាតិ ។

[៣៧៨] អថទោ ភិក្ខុវេ សញ្ញោ ទេវំនមិទ្ធោ
 ទេវេ ភាវត្តិសេ អនុទយមាទោ តាយំ វេលាយំ វសា
 តាជាយោ អភាសិ

ទេវបុត្តនោះ មានសម្បុរនឹងយស្សវៀន លើសទៅតាងៗ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាតោះឯង សក្កទេវំនមិទ្ធ បានហៅពួកទៅតាងៗ
 ភាវត្តិទ្រុមកថា ម្ចាស់ពួកអ្នកនិទ្ទិក អ្នកទាំងឡាយ កុំពោលពោសទៅ-
 បុត្តនេះឡើយ ម្ចាស់ពួកអ្នកនិទ្ទិក ទេវបុត្តនេះ កាលកើតជាមនុស្ស បាន
 សមាទានសព្វ សមាទានសីលៈ សមាទានសុគៈ សមាទានចាតៈ
 សមាទានបញ្ញា ក្នុងធម៌នឹងយ ដែលព្រះភថាភត្តសំដែងហើយ លុះ
 ទេវបុត្តនោះ បានសមាទានសព្វ សមាទានសីលៈ សមាទានសុគៈ
 សមាទានចាតៈ សមាទានបញ្ញា ក្នុងធម៌នឹងយ ដែលព្រះភថាភត្តសំដែង
 ហើយ បែកផ្ទាយពន្យាយស្តាប់ទៅ បានមកកើតក្នុងសុគតិ ស្នូតិ
 ទៅលោក ជាមួយនឹងពួកទៅតាងៗភាវត្តិទ្រុម បានជាទេវបុត្តនោះ
 មានសម្បុរនឹងយស្សវៀន ជាទីពួកទៅតាងៗទៀត ។

[៣៧៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការបរិវេសសក្កទេវំនមិទ្ធ
 តម្បុល់ពួកទៅតាងៗភាវត្តិទ្រុមហើយ បានពោលតាងៗទាំងឡាយនេះ
 ក្នុងវេលានោះថា

សព្ទសំយុត្តស្ស រាមណោយ្យកស្វត្រ រាមណោយ្យកស្វត្រ

យស្ស សទ្ធា ភតិភតេ
អថលា សុបតិដ្ឋិតា
សីលញ្ច យស្ស កល្យាណី
អរិយកង្កំ បសិសតិ
សង្ខេបសាទោ យស្សត្ថិ
ឧដ្ឋក្ខតញ្ច ធម្មស្សដិ
អនុឡិទ្ធានំ តិ អតុ
អមោយំ តស្ស ដិវតិ
តស្មា សទ្ធា សីលញ្ច
បសាទំ ធម្មស្សដិ
អនុយុត្តាដ មេតាវិ
សវិ តុដ្ឋាន សាសនត្ថិ ។

បញ្ចមិ រាមណោយ្យកស្វត្រ

[៣៧៧] ឯកំ សមយំ ភកកំ សាវត្ថិយំ វិហារតិ
ដេតវំន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវាមេ ។ អដិទោ សក្កោ
នេវំនមិទ្ធា យេន ភកកំ ភេតុបស្សមិ ឧបស្សមិក្ខា

សព្ទសំយុត្ត រាមណោយ្យកស្វត្រ សព្ទទេវាមិទ្ធាចូលពាល់ព្រះមានព្រះភាគ
សព្ទរបស់បុគ្គលណា មិនកម្រើក បានកំភល់ដោយប្រពៃ
ក្នុងព្រះភាគ ពំនិសីលរបស់បុគ្គលណាដ៏ល្អ ជាទីក្រេក
អវៃព្រះអរិយៈ ដែលលោកសរសើរហើយ សេចក្តីជ្រះថ្លា
របស់បុគ្គលណាមានក្នុងសិទ្ធិ ពំនិស្សនៈក៏ត្រូវត្រូវ ពួក
បណ្ឌិតហៅបុគ្គលនោះថា មិនមែនជាមនុស្សក្រៀមក្រាម
ទេ ដីតែរបស់អ្នកនោះ មិនមែនជាមោឃៈទេ ព្រោះហេតុ
នោះ បណ្ឌិតកាលបើនឹកទូក្សៀនប្រដៅ របស់ព្រះ
ពុទ្ធ គួប្រកបរឿយៗ ទូសព្វាផង សីលផង សេចក្តីជ្រះ
ថ្លាផង ការឃើញទូក្សៀនផង ។

រាមណោយ្យកស្វត្រ ទី ៥

[៣៧៧] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
ដេតវាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋិ ដឹកក្រុងសាវត្ថិ ។ គ្រានោះឯង
សក្កទេវាមិទ្ធា ចូលទៅពាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិទូ

ភកវន្តិ អភិវំទេត្វា ឯកមន្តិ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តិ
បិសោ ទោ សុត្តោ ទេវំទមិដ្ឋោ ភកវន្តិ ឯកទកោច
កីនុ ទោ កន្ត ក្វមិវាមណោយ្យកន្តិ ។

[២០០] អារម(ចេត្យា វេទេត្យា
ទោត្តរញ្ញា សុនិម្មិតា
មនុស្សាមណោយ្យស្ស
កសិ ធាត្វន្តិ សោន្សសិ
កាមេ វា យនិ ករញ្ញា
និទ្ទេ វា យនិ វា ជលេ
យតុ អរហន្តោ វិហារន្តិ
តំ ក្វមិវាមណោយ្យកន្តិ ។

ឆដ្ឋិ យជិមាសសុត្តិ

[២០១] ឯកំ សមយំ ភកវំ វាជិកហោ វិហា-
រតិ តិជ្ឈក្សដេ បត្វតេ ។ អថទោ សុត្តោ ទេវំទមិដ្ឋោ
យេន ភកវំ តេនុបសន្តមិ ទុបសន្តមិត្វា ភកវន្តិ
អភិវំទេត្វា ឯកមន្តិ អដ្ឋាសិ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិទូ

កំថាយបន្តិព្រះមានព្រះភាគ ហើយបិគោតក្នុងទិសមន្តរ ។ លុះសក្ក-
ទេវំទមិដ្ឋោបិគោតក្នុងទិសមន្តរហើយ បានប្រាបចូលស្នូព្រះមានព្រះភាគ
យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទីដែលគូក្រេកអរ តើដូចម្តេច ។

[២០០] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា អោមដែលគេ
គោរព ព្រៃដែលគេគោរព ស្រះបាតុរណីដែលគេរាក់
កែងល្អហើយ នៅមិនទាន់ដល់មួយចំណិត ទៃទីដែលមនុស្ស
គូក្រេកអរ ជាចំណិតគេចែកជាចំណែកដប់ប្រាំមួយ ។
អង្គ ដែលជាទីពូកព្រះអរហន្តក៏នៅ ពោះជាស្រុកបូជាព្រៃ
ជាទីទំនាប ឬជាទីទួល ទីនោះជាក្នុងមន្តក្រេកអរ ។

យជិមាសសូត្រ ទី ៦

[២០១] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ លើភ្នំ
គិដ្ឋក្សដ ទៀបក្រុងវជ្ជគិរី ។ គ្រានោះឯង សក្កទេវំទមិដ្ឋោ ចូលទៅ
គាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់កំថាយបន្តិ ហើយបិគោត
ក្នុងទិសមន្តរ ។

សន្តវ័យុត្តស្ស យដិមាសុត្ត មហេស្សគង្គ

(២០២) ឯកមន្តំ វិគោ ទោ សុត្តោ ទេវំន-

មិន្ទា កកវន្តំ តាថាយ អដ្ឋកាសំ
យដិមាបាទិ មនុស្សានំ
បុត្តាមេត្តាន បាលាំង
ករោតំ ឱបទិកំ បុត្តិ
កត្ត ទិដ្ឋិ មហេស្សន្តិ ។

(២០៣) ចត្តារោ ច បដិបដ្ឋា

ចត្តារោ ច បាល វិគោ
ឯស សុដ្ឋោ ទុដ្ឋក្ខតា
មត្តាសីលសមាហិតោ
យដិមាបាទិ មនុស្សានំ
បុត្តាមេត្តាន បាលាំង
ករោតំ ឱបទិកំ បុត្តិ
សុដ្ឋោ ទិដ្ឋិ មហេស្សន្តិ ។

សន្តវ័យុត្ត យដិមាសុត្ត ទាមារទិលច្រើន

(២០២) កុរុស្តកុរោខមិន្ទ បិកោ ក្នុងវិសមគ្គហើយ បាន

ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ដោយភាព ថា

ខាង ឱក្ខកមនុស្សអ្នកបូជា ជាសត្រូវប្រាថ្នាបុណ្យ កាល
នឹងធ្វើបុណ្យ ដែលឲ្យផលក្នុងចម្បង ធ្វើឲ្យផលបុគ្គលណា
ទើបជាខានមានផលច្រើន ។

(២០៣) ព្រះមានព្រះភាគគ្រាន់ថា បុគ្គល ២ ពួក

ប្រតិបត្តិ (ធ្វើឲ្យផល) បុគ្គល ២ ពួក បិកោក្នុងផល
បុគ្គលខ្ពស់៖ គឺសិរិវិស្វក្រឹមត្រង់ ប្រករដោយបញ្ញានិក
សីល ឯខាង ឱក្ខកមនុស្សអ្នកបូជា ជាសត្រូវប្រាថ្នាបុណ្យ
កាលនឹងធ្វើបុណ្យ ដែលឲ្យផល ក្នុងចម្បង បានឲ្យផល
សិរិវិស្វៈ ទើបជាខានមានផលច្រើន ។

សក្តសិយ្យស្ស បឋមសក្កនមស្សនេស្សន្ត ភូតបុព្វតថា

[២០៦] ធី ទោ ទេវំទមិទ្ធំ ភតាភតា ឃិវិ វិទ្ធំ-

ភត្វា ។ ឃិវិភ្វា ទោ ទេវំទមិទ្ធំ ភតាភតា វិទ្ធំភត្វា

ទុដ្ឋាហិ វិវិជិតសង្កាម

សក្កវាហា អនណ វិទវ លោកេ

ទេសេតុ ភតវា ទម្មិ

អញ្ញាតារោ ភវិស្សន្តិភិ ។

អដ្ឋមិ បឋមសក្កនមស្សនេស្សន្ត

[២០៧] សាវត្តិទិវាធិ ។ ភូតបុព្វំ ភិក្ខុវេ សុត្តោ

ទេវំទមិទ្ធំ មាភលី សង្កាហតិ អាមន្តសិ យោដេហិ

សម្ម មាភលី សហស្សយុត្តំ អាជញ្ញាវមិ ទុយ្យាន-

ភូមិ ភត្វាម សុភូមិ ទស្សនាហតិ ។ ឃិវិ ភទ្ធព្ពវាភិ

ទោ ភិក្ខុវេ មាភលី សង្កាហតោ សក្កស្ស ទេវំទ-

មិទ្ធំស្ស បដិស្សត្វា សហស្សយុត្តំ អាជញ្ញាវមិ យោដេហិ

សក្តសិយ្យ បឋមសក្កនមស្សនេស្សន្ត វ្យាញោ

[២០៦] ព្រះភក្តិព្រាសថា ទៃទេវំទមិទ្ធំ ព្រះភតាភតាភតិ-

ទ្យាយ ភេមិទ្ធក្រវាយបន្តិ យ៉ាវិទេវេ ។ ទៃទេវំទមិទ្ធំ ព្រះភតាភត

ភតិទ្យាយ ភេមិទ្ធក្រវាយបន្តិ យ៉ាវិទេវេ

បតិទ្រព្រះភក្តិវាវិបុស ជាភក្តិយេសត្រ្រឹម សូមព្រះភក្តិ

ព្រោះភក្តិ បតិទ្រព្រះភក្តិអ្នកដឹកនាំពួកសត្វ ច្រើនគ្នា

បំណុលធិកិលេស សូមព្រះភក្តិស្តេចទៅក្នុងលោក សូម

ព្រះមោទ្រព្រះភាសិវែងធម៌ ពួកបុគ្គលអ្នកព្រាសវែង គង

នឹងមាន ។

បឋមសក្កនមស្សនេស្សន្ត ទី ៨

[២០៧] សាវត្តិទិវាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលពីព្រេងនាយ

សក្កនេវំទមិទ្ធំ បានទៅមាភលីសង្កាហកៈមកប្រាប់ថា ម្នាលមាភលី

សំឡាញ់ អ្នកចូរទិមរេវាជារប្ប ដែលទិមសេម្បយកាន់ យើងនឹងទៅ

កាន់យ្យានភូមិ ដើម្បីទិមសូត្រមិសិសប្បាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

មាភលីសង្កាហកៈទៅបុគ្គ ទទួលស្លាប់ពាក្យសក្កនេវំទមិទ្ធដា សូម

ច្រើនព្រះភក្តិព្រាស ហើយវិមរេវាជារប្ប ដែលទិមសេម្បយកាន់

សុត្តនិបិទ សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិញ្ញា

សក្កស្ស ទេវទមិទ្ធស្ស មជ្ជិវេទេសិ យុត្តោ ចោ តេ
មារិស សហស្សយុត្តោ អាជញ្ញរោយេ យស្សនាទិ កាលី
មញ្ញសីតិ ។ អដទោ ភិក្ខុវេ សក្កោ ទេវទមិទ្ធា
វេជយន្តប្បសាទា ឱរោហន្តា អញ្ញលី កក្កា សុទិ
បុដ្ឋន្តិសា ឧមស្សតិ ។

[២០៨] អដទោ ភិក្ខុវេ មារិស សង្កាហកោ
សក្កំ ទេវទមិទ្ធិ កាជាយ អជ្ឈកាសិ
តំ ឧមស្សន្តិ តេវិជ្ជា
សខ្យេ កុម្មា ច ខត្តិយា
ចត្តារោ ច មហារាជា
តិទសា ច យសស្សិទោ
អដ កោ ធាម សោ យុត្តោ
យំ ភិ សក្ក ឧមស្សសីតិ ។

សុត្តនិបិទ សំយុត្តនិកាយ សភាវិញ្ញា

ក្រាបចូលដល់សក្កទេវទមិទ្ធជា ចរិត្រព្រះអង្គអ្នកនិទ្ទិក វេកាជា-
នេយ្យ ដែលទំមេសមួយនាម ខ្ញុំព្រះអង្គបានទំមេប្រុងព្រះអង្គហើយ
សូមទ្រង់សំគាល់ខ្ញុំកាលខ្ញុំនឹងស្តេចទៅ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។ ខ្ញុំល
ភិក្ខុទាំងឡាយ លំដាប់នារង កាលទេវទមិទ្ធិ ស្តេចចុះចាកវេជយន្ត-
ប្រាសាទ ធ្វើអញ្ជើញមេស្ត្រចម្រើន ។

[២០៨] ខ្ញុំលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានារង មារិសសង្កាហក-
ទៅបុគ្គ បានក្រាបចូលសួរសក្កទេវទមិទ្ធិ ដោយភាជាថា
ពួកអ្នកមានវិជ្ជាចម្រើន ពួកក្សត្រិយ៍ទាំងអស់ ដែលគង់នៅលើ
វែងដីដង ពួកមហារាជទាំងចូនដង ពួកទេវតាមានយស
ក្នុងវិហារភិក្ខុវិជ្ជដង តែងថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ ចរិត្រសក្ក-
ទៅរាជ កាលចើយ៉ាងនេះ ព្រះអង្គនឹងថ្វាយបង្គំអ្នកណា
អ្នកនារជាបុគ្គលអ្នកគេចូជា តើជាអ្នកណា ។

សព្ទសំយោគ ឃប់សព្ទសម្បទានុស្ស ធម្មតា

(២០៧) មិ(១) ធម្មស្សន្តិ កេវិដ្ឋា

សព្វេ កុដ្ឋា ច ទត្ថិរោ

ធក្ការោ ច មហារាជា

តិទសា ច យសស្សិទោ

អហារូ សីលសម្មន្នេ

ចិរត្ថសមាហិតេ

សម្មា ចព្វជិតេ វេទ្ធ

ព្រហ្មចរិយមកយោ

យេ កហដ្ឋា បុត្តិកា

សីលវន្តោ ឧបាសកា

ចខ្មេន ធារិ ពោសន្តិ

តេ ធម្មស្សនិ មាគលីតិ ។

(២០៨) សេដ្ឋា ហំ កិរ លោកស្មី

យេ ភិំ សក្ក ធម្មស្សនិ

អហារូ តេ ធម្មស្សនិ

យេ ធម្មស្សនិ វាសវាតិ ។

• ឃុំចិ ឃាវា ។

សព្ទសំយោគ បឋមសព្ទសម្បទានុស្ស កិរិយាសម្តែងរបស់សព្ទៈ

(២០៧) សក្កទេវពរេ ក្រាសំថា ពួកអ្នកមានវិជ្ជាបីផង ពួក

ក្សត្រិយ៍បីផង ដែលគង់នៅលើផែនដីផង ពួកមហារាជ

បីបួនផង ពួកទេវតាមានយស ក្នុងឋានភាវិត្តិវ្យុផង

តែងថ្វាយបង្គំខ្ញុំតិរមន ឯខ្ញុំថ្វាយបង្គំដោយប្រពៃ ចំពោះ

ពួកបុព្វជិត ដែលបរិបូណ៌ដោយសីល មានចិត្តកំលំមាំ

អស់ព្រឹទ្ធវិញ្ញេអវ្រ្ម័ន មានព្រហ្មចារ្យជាទីប្រតិក្កុរខៅក្នុងទាន

មុន ពួកគ្រូបាស្ថណាជាអ្នកធ្វើបុណ្យ ជាទុក្ខសកមានសីល

ចិត្តិមកូនប្រគន្ធដោយធម៌ ម្នាលមាគលី ខ្ញុំក៏ថ្វាយបង្គំចំពោះ

ពួកគ្រូបាស្ថនោះដែរ ។

(២០៨) មាគលី ទូលថា បពិត្រសក្កទេវពរេ ព្រះអង្គ

ថ្វាយបង្គំពួកបុគ្គលណា ពួកបុគ្គលនោះប្រសើរបំផុត ក្នុង

លោកដោយពិត បពិត្រវាសវៈ ព្រះអង្គថ្វាយបង្គំពួកបុគ្គល

ណា ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ថ្វាយបង្គំពួកបុគ្គលនោះដែរ ។

សក្កសំយុត្តស្ស ទុតិយសក្កខេម្សេនេត្ថេ ភវន្តននេត្តារា

[២០៣] អដ ខោ ភិក្ខុវេ មាគលិ សង្កាហកោ

សក្កំ នេវនមិទ្ធិ កាថាយ អដ្ឋភាសិ

យំ ហំ នេវ មនុស្សា ច

តំ នមស្សន្តិ វសវ

អដ កោ ធាម សោ យត្ថោ

យំ ត្វិ សក្កំ ធមស្សនីតិ ។

[២០៤] យោ វេន សម្មាសម្ពុត្តោ

អស្មិ លោកេ បរិនិវត

អនោមចាមិ សត្តារិ

តំ នមស្សមិ មាគលិ

យេសិ វកោ ច ចោសោ ច

អវិជ្ជា ច វិភជិតា

ទីណាសវា អរហន្តោ

សក្កសំយុត្ត ទុតិយសក្កខេម្សេនេត្ថេ កាខេមស្តារចំពោះព្រះមាតាព្រះកាត

[២០៥] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិច្ចរេយ គ្រោះនោះឯង មាគលិសង្កាហក-

ទៅបុគ្គ បាទពាលមិនសក្តុទេវនិមិទ្ធិ ដោយភាព ថ

បតិក្រវាសវៈ សេចក្តីពិតថា ក្នុងទេវតានិមនុស្ស តែង

ខេមស្តារចំពោះព្រះអង្គ បតិក្រសក្តុទៅវាដ កាលបើយ៉ាង

នេះ ទ្រង់នឹងខេមស្តារ ចំពោះអ្នកណា អ្នកនោះជាបុគ្គល

ក្នុងគេបូជា តើជាអ្នកណា ។

[២០៦] សក្កទេវពជគ្រាសំថា ម្ចាស់មាគលិ ក្នុងលោក

នេះ ព្រះសាស្តាអង្គណាជាសម្មាសម្ពុទ្ធ ខ្ញុំខេមស្តារចំពោះ

ព្រះសាស្តាអង្គនោះ ដែលមានព្រះនាមមិនថាតថាប ក្នុង

លោកនេះ ព្រមចាំនិទៅលោក ក្នុងបុគ្គលណាភ័យភ័យបង្អ

កតៈ ចោសៈ មិនអវិជ្ជា អស់មាសវៈហើយ ជាព្រះអរហន្ត

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាជិន្ន
 ភេ ធម្មស្ស្សមិ មាគលី
 យេ ភកោសវិធមោ
 អវិជ្ជាសមតិក្កមា
 សេត្តា អប្បត្ថយាកមា
 អប្បមត្តានុសិក្កេ
 ភេ ធម្មស្ស្សមិ មាគលីតិ ។

(២០៥) សេដ្ឋា ហិ កិរ លោកស្មី
 យេ ត្វិ សក្កិ ធម្មស្ស្សសិ
 អហម្យំ ភេ ធម្មស្ស្សមិ
 យេ ធម្មស្ស្សសិ វាសវាតិ ។

(២០៦) ឥទិ វត្វាធម្មយវា
 ទេវភជា សុជម្បតិ
 ភកវន្តិ ធម្មស្ស្សត្វា
 បមុទោ រថមារុហិតិ ។

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាជិន្ន

ម្នាលមាគលី ខ្ញុំឧមស្ការ ចំពោះពួកបុគ្គលនោះ ពួកបុគ្គល
 ណា ចង្កោបង្កកគ្រោះនិងវេទនា កន្លងបង្កូរអវិជ្ជា ជាសក្ខ-
 បុគ្គល ជាអ្នកក្រេកអរ ក្នុងកិរិយាចំពោះបង្កូរវិជ្ជា ជាអ្នក
 មិនប្រមាទ សិក្សារឿយ ។ (ក្នុងអរិយវិទ័យ) ម្នាលមាគលី
 ខ្ញុំឧមស្ការ ចំពោះពួកបុគ្គលនោះ ។

[២០៥] មាគលីគបថា បពិត្រសក្កទេវព័ន្ធ សេចក្តីពិត
 ថា ទ្រង់ឧមស្ការ ចំពោះពួកបុគ្គលណា ពួកបុគ្គលនោះ
 ប្រសើរបំផុតក្នុងលោក បពិត្រពសវៈ ទ្រង់ឧមស្ការ ចំពោះ
 បុគ្គលណា ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ឧមស្ការ ចំពោះបុគ្គលនោះដែរ ។

[២០៦] លុះមេឃវិទេវព័ន្ធ ព្រះនាមសុជម្បតិ ជាប្រធាន
 ចេសវិទេវតា ពោលនាថាទេវហើយ ក៏ឧមស្ការ ចំពោះ
 ព្រះមានព្រះភាគ ហើយទ្រង់ឡើងគង់លើថេរី ។

សក្តិសិទ្ធិស្ប គតិយសក្តិសិទ្ធិស្ប ភូតបុព្វកថា

ទសមី តតិយសក្តិសិទ្ធិស្ប

[២១៧] សាវត្ថិវិទាជំ ។ ភិក្ខុបុព្វំ ភិក្ខុវេ សក្តោ
នេវាទមិទ្ធា មាគលី សង្កាហកំ អាមន្តេសិ យោដេហិ
សឌ្ឍ មាគលី សហស្សយុត្តំ អាជញ្ញាដំ ឧយ្យានភូមិ
កប្បាម សុភូមិ នស្សនាយាតិ ។ ឃំ កន្តន្តកតិ ទោ
ភិក្ខុវេ មាគលី សង្កាហកោ សក្តស្ស នេវាទមិទ្ធាស្ស
បដិស្សត្វា សហស្សយុត្តំ អាជញ្ញាដំ យោដេត្វា
សក្តស្ស នេវាទមិទ្ធាស្ស បដិវេនេសិ យុត្តោ ទោ
តេ មាវិស សហស្សយុត្តោ អាជញ្ញាដោ យស្សនាជិ
កាលំ មញ្ញសីតិ ។ អដទោ ភិក្ខុវេ សក្តោ នេវាទ-
មិទ្ធា វេជយន្តប្បសាទា ឧរោហន្តោ អញ្ជលី កាត្វា
សុទិំ ភិក្ខុសង្ឃំ ធមស្សតិ ។

[២១៨] អដទោ ភិក្ខុវេ មាគលី សង្កាហកោ
សក្តិ នេវាទមិទ្ធា តាវាយ អជ្ឈកាលិ

សក្តិសិទ្ធិស្ប គតិយសក្តិសិទ្ធិស្ប ញិព្រោត

តតិយសក្តិសិទ្ធិស្ប ទី ១០

[២១៧] សាវត្ថិវិទាជំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលពីព្រេងនាយ
សក្តិទេវនមិទ្ធាស្រស់ហៅមាគលីសង្កាហកេវេបុគ្គមកប្រាប់ថា ម្ចាស់មា-
គលីសុទ្ធាញ្ញំ ចូរអ្នកទាំងអស់ទៅក្នុងខ្សែ ដែលទិមសេម្បយោនំ យេនិវិនិ
ទៅកាន់យ្យានភូមិ ដើម្បីមើលទូរិវិនិសប្បាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
មាគលីសង្កាហកេវេបុគ្គ ទទួលស្តាប់សក្តិទេវនមិទ្ធា ព្រះករុណាថ្ងៃ
វិសេស សូមព្រះអង្គទានសេចក្តីចំរើន ហើយទិមសេម្បយោនំ ដែល
ទិមសេម្បយោនំ រួចក្រាបទូលសក្តិទេវនមិទ្ធា បពិត្រព្រះអង្គអ្នក
ខិត្តិ ថេតាដោយ ដែលទិមសេម្បយោនំ ខ្ញុំព្រះអង្គទិមសេម្បយោនំ
អង្គិចហើយ សូមទ្រង់សំគាល់ខ្ញុំកាលគូរទឹកស្ករទៅ ក្នុងកាលអង្គិចនេះ
ចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លំដាប់ចានឯង សក្តិទេវនមិទ្ធា ស្តេចចុះ
អំពីវេជយន្តប្រាសាទ ធ្វើអញ្ជលីធមស្តារ ចំពោះព្រះភិក្ខុសង្ឃ ។

[២១៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រោះគារឯង មាគលីសង្កាហក-
េវេបុគ្គ បានកាលទឹកសក្តិទេវនមិទ្ធា ដោយគាត់ ថា

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិក្ខោ
 តំ ហិ ឯតេ ធម្មស្សេយ្យំ
 បូតិទេ ហសយា ធា
 ធិតុត្តា កុណាបស្មេតេ(១)
 ទុប្បិទាសា សមប្បិកា
 កំ ទុ តេសំ បិហយសិ
 អនាគារាទ វាសវ
 អាចារិ វសំធិ ព្រហ្មហិ
 តំ សុណោម វចោ តវាតិ ។

(២៧៧) ឯតំ តេសំ បិហយាមិ
 អនាគារាទ មាតសិ
 យម្ហា កាមា បក្កមន្តិ
 អនបេត្តា វជន្តិ តេ
 ធិ តេសំ តោរដ្ឋ ឱបេន្តិ
 ធិ កុម្ហា ធិ កាណ្យេបិយំ
 បវនិដ្ឋិតមេសថា

១ ខ. កុណាបស្មេតេ ។ ប. កុណបន្នេ តេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិក្ខោ

សេចក្តីភិក្ខុថា ពួកជនចាំនិទោ ដេកនៅក្នុងវិភាយមាតា
 ដ៏ស្អុយ ក្នុងភ្នំយប់ដ៏ ចំពោះព្រះអង្គវិញ ព្រោះពួកជន
 ចាំនិទុះ មុជចុះក្នុងសាតសពគឺដូចគ្នា ពេញដោយការ
 យូរនិងការស្រេក បត់ច្រវាក់ស្រែក ព្រះអង្គស្រឡាញ់សេចក្តី
 ប្រព្រឹត្តិ របស់ពួកអ្នកបួសនោះ ដូចម្តេច សូមទ្រង់ប្រាប់
 សេចក្តីប្រព្រឹត្តិរបស់ពួកអ្នកបួស យើងខ្ញុំនឹងស្តាប់ពាក្យនោះ
 របស់ព្រះអង្គ ។

(២៧៧) សក្កុទេវពជមានព្រះបទល្អង់ ម្នាលមាតសិ ខ្ញុំស្រឡា-
 ញាញ់ត្រង់សេចក្តីប្រព្រឹត្តិ របស់ពួកអ្នកបួសនោះ ព្រោះពួក
 អ្នកបួសនោះ វៀចោតកាមណា មិនកាលយកាមនោះហោះ
 អ្នកបួសចាំនិទោមិនទុកស្រូវក្នុងដីត្រឹកមិនទុកស្រូវក្នុងក្នុងមិន
 ទុកស្រូវក្នុងក្រណាត់ ស្រូវក្រណាត់ហាវដល់អ្នកជម្រាបម្រេច

សព្ទបំយុត្តស្ស ឥតិយសព្ទធម្មស្សស្ស រាជខ្លួនក្បាល
 គេន យោមេន្និ សុត្តន
 សុមន្តមន្តិទោ ធិក
 គុណ្ឌិក្ខតា សមញ្ញក
 ទេក វិរុទ្ធា អសុរេហិ
 បុជុមទ្វា ទ មាគលិ
 អវិរុទ្ធា វិរុទ្ធសុ
 អន្តនណ្ឌោសុ ធិត្តតា
 សាធាទេសុ អបាធាតា
 គេ ធម្មស្សមិ មាគលិតិ ។
 (២២៦) សេដ្ឋា ហិ កិរ លោកស្មី
 យេ ភិ សន្តិ ធម្មស្សសិ
 អហម្មិ គេ ធម្មស្សមិ
 យេ ធម្មស្សសិ កសវតិ ។

សព្ទបំយុត្ត ឥតិយសព្ទធម្មស្សស្ស ការធម្មស្ថាថេរោព្រះមាតាព្រះភារ
 ហើយញ្ច្រឹមអន្តកាព ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយសាហារនោះ ជា
 អ្នកមានក្បាល ឱយាយតែពាក្យជាសុភាសិត ជាអ្នកស្ងប់
 ស្ងៀម ប្រព្រឹត្តធម៌ស្មើ ម្ចាស់មាគលិ អម្បាលដូចជា
 ពួកទៅតាទៅឈ្លោះគ្នាឱ្យឆ្ងល់អស្ស ពួកសត្វជាច្រើនគឺនៅ
 ឈ្លោះគ្នាដែរ កាលបើពួកសត្វកំពុងឈ្លោះគ្នា ពួកអ្នកប្រមូល
 នោះ មិនឈ្លោះគ្នាសោះ ជាអ្នកលែងកំពុងពួកសត្វ ដែល
 មានអាជ្ញាដល់ខ្លួន កាលពួកសត្វប្រកបដោយសេចក្តីប្រកាន់
 លោកមិនមានសេចក្តីប្រកាន់ទេ ម្ចាស់មាគលិ ភ្នំថ្វាយបង្គំ
 ចំពោះពួកអ្នកប្រមូលនោះ ។
 (២២៦) បពិត្រសព្ទទៅព្រះ ទ្រង់ថ្វាយបង្គំ ចំពោះពួក
 បុគ្គលណា ពួកបុគ្គលនោះប្រសើរបំផុត ក្នុងលោកពិភពហើយ
 បពិត្រកសិវៈ ទ្រង់ថ្វាយបង្គំ ចំពោះពួកបុគ្គលណា ខ្ញុំព្រះ
 អង្គីភ្នំថ្វាយបង្គំ ចំពោះពួកបុគ្គលនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បិដក

(៤២១) ឥតិ វត្ថា ន មយកំ
នេវកជា សុជយ្យតិ
កិក្កុសធឿ នមស្សិត្តា
មមុខោ វគហវហិតិ ។

ទេវតោ ទុតិយោ ។

តិស្សិទ្ធាង្គំ

វត្តមនោ(១) គាយោ វត្តា
នធិន្ទត្ថោ វមណោយ្យកំ
យជមាណោ វត្តោ
គាយោ សក្កនមស្សិតិ ។

• ឧ.ម. ទេវ ០៦ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បិដក

(៤២១) លុះមយវទេវកំ ព្រះមានសុជយ្យតិ ជាប្រធាន
របស់ពួកទេវតា ពោលពាក្យនេះហើយ គំនមស្តា ចំពោះ
ព្រះកិក្កុសធឿ ហើយឡើងគន្លឹះលើជ័រ ។

ធម៌ ទេវត្ត ទី ២ ។

ទុក្ខាននៃទេវត្តនោះ គឺ

ទេវស្សត្ត ៣ ព្រះមានព្រះភាគ សំដែងដោយវគ្គ០១ ទុក្ខិ-
ស្សត្ត ១ វមណោយ្យកស្សត្ត ១ យជមាណស្សត្ត ១ វត្តន-
ស្សត្ត ១ សក្កនមស្សនស្សត្ត ៣ ។

សក្ខីបញ្ជាក់

បឋម យន្តាស្ត្រ

(៤២២) ឯកំ សមយំ កកវំ សាវគ្គយំ វិហា-
រតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវាមេ ។ អថទោ
សត្តោ ទេវនមិទ្ធោ យេន កកវំ តេទុបសង្កមិ ឧប-
សង្កមិត្វា កកវន្តំ អកវនេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។

(៤២៣) ឯកមន្តំ វិរោ ទោ សត្តោ ទេវន-
មិទ្ធោ កកវន្តំ កាថាយ អដ្ឋកាសិ

កឹសុ យត្វា(១) សុទំ សេតិ
កឹសុ យត្វា ន សោធាតិ
កឹស្សស្ស ឯកធម្មស្ស
វនិ វោទេសិ តោតមាតិ ។

១ ១. ម កឹសុ ធម្មា ។

សក្ខីបញ្ជាក់

យន្តាស្ត្រ ទី ១

(៤២២) សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកស្ស ឯកក្រុងសាវត្ថី ។ ព្រះនោះឯង
សក្កុទេវនមិទ្ធ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏
ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយបិកក្នុងវិសមគ្គ ។

(៤២៣) លុះសក្កុទេវនមិទ្ធ បិកក្នុងវិសមគ្គហើយ ទើប
ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថា ថា

បុគ្គលសម្លាប់អ្វី ទើបជេតជាសុខ សម្លាប់អ្វី ទើបបិទ
សោតសៅ បពិត្រព្រះភាគម ព្រះអង្គនាប្រហេប្បវ័យ
ចំពោះការសម្លាប់អ្វី ដែលជាតម្លៃឯក ។

សុត្តន្តបិដក សំបុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

[២២៤] កោដិ យត្វា សុខំ សេតិ
 កោដិ យត្វា ន សោចតិ
 កោដស្ស វិសម្មលស្ស
 មនុស្សំ វាសវ
 វជំ អវិយា បសំសន្តិ
 តំ ហិ យត្វា ន សោចតិ ។

ទុតិយំ ទុព្វណិយស្សត្តំ

[២២៥] សាវត្ថិទិណនិ ។ ក្នុងបុគ្គំ ភិក្ខុវេ អញ្ញា-
 តរោ យត្វោ ទុព្វណ្ណា ឱកោដិមកោ សក្កស្ស ទេ-
 វានិមិត្តស្ស អាសនេ ចិសិដ្ឋោ អហោសិ ។ តត្រ សុខំ
 ភិក្ខុវេ ទេវា ភាវត្តិសា ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ
 អច្ឆរិយំ វត កោ អត្ថតិ វត កោ អយំ យត្វោ ទុព្វណ្ណា
 ឱកោដិមកោ សក្កស្ស ទេវានិមិត្តស្ស អាសនេ ចិ-
 សិដ្ឋោតិ ។ យថា យថា ទោ ភិក្ខុវេ ទេវា ភាវត្តិសា
 ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ តថា តថា សោ យត្វោ
 អភិរូបតរោ ចេវ ហោតិ ទស្សនិយតរោ ច នាសាទិ-
 កាតរោ ច ។

សុត្តន្តបិដក សំបុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

[២២៦] ព្រះបាទប្រោតត្រាស់ថា បុគ្គលសម្លាប់សេចក្តី
 ក្រោធបាន ទើបដេកជាសុខ សម្លាប់សេចក្តីក្រោធបាន
 ទើបមិនសោកសៅ ម្ចាស់សៅ ពួកព្រះអរិយៈ តែង
 សរសើរការសម្លាប់សេចក្តីក្រោធបាន ដែលមានអរិយៈជាតិ
 មានចុងដំផ្អែម ព្រោះថា បុគ្គលសម្លាប់សេចក្តីក្រោធបាន
 បាន ទើបមិនសោកសៅឡើយ ។

ទុព្វណិយស្សត្តំ ទី ២

[២២៧] សាវត្ថិទិណនិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ កាលពីព្រេង
 នាយ មានយក្ស ១ សម្បុរគាត្រក់ ខ្លួនភ្ញី ពោះកំបាំង បាទអន្តិយ
 លើកាសនៈ របស់សក្កទេវានិមិត្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ មានសេចក្តី
 ដំណាលក្នុងរឿងនោះថា ពួកទេវតាក្នុងឋានភិក្ខុវេ ពោលទោស
 កិះឆៀល បន្តបង្កប់ថា អន្តរាណាសំប្តី ចំឡែកណាសំប្តី យក្ស
 មានសម្បុរគាត្រក់ ខ្លួនភ្ញី ពោះកំបាំងនេះ ហិទ្ធកន្តិយលើកាសនៈ
 របស់សក្កទេវានិមិត្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ នោះបើពួកទេវតាក្នុងឋាន
 ភិក្ខុវេ ពោលទោស កិះឆៀល បន្តបង្កប់ ដោយហេតុណា ។ យក្ស
 នោះ ក៏រើតែមានបុព្វជន គួរថាទំលាក់លើមើលមើលក្រែកផង រឺ
 តែឡើយថ្កោផង ដោយហេតុនោះ ។ ។

[២២៦] អថទោ ភិក្ខុវេ ទេវំ តាវត្តីសា យេធន

សន្តោ ទេវំធម៌ន្តោ តេនុបសេដ្ឋីមីសុ ឧបសន្តិមិត្តា
សន្តំ ទេវំធម៌ន្តំ ឯតទេវំចំ ឥធន តេ ហវិស អញ្ញាតរោ
យេត្តោ ទុទ្ធលោ ឱកោដិមតោ ទុម្ពានំ អាសនេ
ធិសិន្ទោ ។ តត្រេ សុទ្ធិ ហវិស ទេវំ តាវត្តីសា ឧដ្ឋា-
យន្តំ ទ័យន្តំ វិចារេន្តំ អច្ឆរិយំ វត កោ អក្ខតំ វត កោ
អយ្មំ យេត្តោ ទុទ្ធលោ ឱកោដិមតោ សន្តស្ស ទេ-
វំធម៌ន្តស្ស អាសនេ ធិសិន្ទោតិ យថា យថា ទោ
ហវិស ទេវំ តាវត្តីសា ឧដ្ឋាយន្តំ ទ័យន្តំ វិចារេន្តំ
តថា តថា សោ យេត្តោ អភិរុបតរោ ថេវ ហោតិ
នស្សនិយតរោ ច ចាសានិកតរោ ចាតិ សោ ហិ ទ្ធន
ហវិស កោធនតោ យេត្តោ ភវិស្សតិ ។

[២២៦] ម្នាលភិក្ខុវិទ្យាយ លំដាប់នោះ ភ្នាក់វេតាកុំប៉ាន

ភាវិត្តិវ្យ ចូលទៅតាមសក្កុទេវមិទ្ធិ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានក្រាប
ខួលសក្កុទេវមិទ្ធិយ៉ាងរេង បរិត្រព្រះអង្គអ្នកទិព្វ វេទ្យនេះ មាន
យក្ស ១ សម្បុរកាប្រក់ ខ្លួនភ្ញី ពោះកំប៉ាំង អង្គុយលើអាសនៈរបស់
ព្រះអង្គ ។ បរិត្រព្រះអង្គអ្នកទិព្វ ក្នុងរឿងនោះពួក ពួកទេវត ក្នុង
ឋានភាវិត្តិវ្យ ពោលទោស គំរេងៀល បន្ទុះបង្ហូរ អស្ចារ្យណាស់
ហ្ន៎ ចំឡែកណាស់ហ្ន៎ យស្សមានសម្បុរកាប្រក់ ខ្លួនភ្ញី ពោះកំប៉ាំងនេះ
ហ៊ានអង្គុយលើអាសនៈ របស់សក្កុទេវមិទ្ធិ បរិត្រព្រះអង្គអ្នកទិព្វ
ទោះបីពួកទេវតឋានភាវិត្តិវ្យ ពោលទោស គំរេងៀល បន្ទុះបង្ហូរ
យ៉ាងណា ។ ក៏យស្សនោះ រឹតតែមានប្រល្ល័ង្កផង គួរជាទីពិតពិលមើល
មើលត្រៃពកផង រឹតតែជ្រៅផង បរិត្រព្រះអង្គអ្នកទិព្វ យក្សនោះ
ភិក្ខុវេ យោរោគកក្ស (មានសេចក្តីក្រាបជាអាហារ) ហើយ ។

[៤២៧] អថទោ ភិក្ខុវេ សុត្តោ ទេវំទមិញ្ចា
 យេន សោ កោណគតោ ភេទុបសង្កមិ ឧបសង្កមិកា
 ឯកំសិ ឧត្តរាសង្កំ កាវិកា ទត្តិណាជាទុមណ្ណសិ មវ-
 វិយំ ទិហត្វា^(១) យេន សោ កោណគតោ យត្តោ
 ភេទត្តិណិម្បណាមេត្វា ភិក្ខុក្កំ ធាមិ សាវេតិ សត្វាហិ
 ហវិស ទេវំទមិញ្ចា... សត្វាហិ មវិស ទេវំទមិញ្ចា-
 តិ ។ យថា យថា ទោ ភិក្ខុវេ សុត្តោ ទេវំទ-
 មិញ្ចា ធាមិ សាវេតិ ភថា ភថា សោ យត្តោ ទុត្តណ្ណ-
 ភរោ ទេវ អហោសិ ឱកោដិមកភរោ ច ទុត្តណ្ណភរោ
 ទេវ ហត្វា ឱកោដិមកភរោ ច តត្តវន្តវាយិ ។

[៤២៨] អថទោ ភិក្ខុវេ សុត្តោ ទេវំទមិញ្ចា
 សកេ អាសនេ ទិសិទិកា ទេវេ តាវត្តិសេ អទុទ-
 យមាថោ តាយិ វេលាយិ វេហ តាថាយោ អភាសិ

១ ទ. ទិហត្វា ។ ច. ទិហត្វា ។

[៤២៧] ខ្មាលភិក្ខុព័ន្ធកាយ ប្រាណេវេន សក្កទេវំទមិទ្ធ
 ចូលទៅកោណគតក្នុងក្ស ពុទ្ធចូលទៅដល់ហើយ ធ្វើសំពត់ទៀងស្នា
 ម្នាក់ លុតព្រះជាន់មណ្ឌលភាវិត្តលើជ្រើសី ប្រណម្យអញ្ជូលី ចំពោះ
 កោណគតក្នុងក្សនោះ ហើយបញ្ចេញព្រះនាមឱ្យឮចំឆឹងថា វៃអ្នកខំទុក
 ខ្ញុំជាសក្កទេវំទមិទ្ធ... វៃអ្នកខំទុក ខ្ញុំជាសក្កទេវំទមិទ្ធ ។ ខ្មាលភិក្ខុ
 ព័ន្ធកាយ សក្កទេវំទមិទ្ធ បញ្ចេញព្រះនាម ដោយហេតុណា ។ យក្ស
 នោះ ក៏ត្រឡប់ព័ទ្ធសម្បុរវៃកែកក្រក់ផង វៃកែមាឌខ្លួនភ្ញី ពោះ
 កំបាំងផង ដោយហេតុនោះ ។ លុះមានសម្បុរវៃកែកក្រក់ ខឹងមានខ្លួន
 វៃកែភ្ញី ពោះកំបាំងហើយ ក៏បាក់ក្នុងទីនោះទៅ ។

[៤២៨] ខ្មាលភិក្ខុព័ន្ធកាយ ប្រាណេវេន សក្កទេវំទមិទ្ធ
 គង់លើកាសនរបេស័ខ្លួន ពន្យល់ពួកទៅតាមនិក្ខិវិទ្ធិ ហើយបាន
 ពោលគាថាព័ន្ធកាយនេះ ក្នុងវេលានោះថា

សក្កសំយោគ្យ មាយាសុត្តំ វេចចិត្តការណ
 ន សុខហតិចិត្តាដ្ឋំ
 ហវដ្ឋេន សុភវយោ
 ន វេចិវាហំ កុដ្ឋាមិ
 កោណា មយំ ហវតិដ្ឋតិ
 កុដ្ឋាហំ ន ដុសំ ព្រមិ
 ម ធម្មានិ ភិក្ខុយេ
 សន្និក្ខណាមិ អត្ថានិ
 សឡស្សំ អត្ថមន្តោភិ ។

តតិយំ មាយាសុត្តំ

(៤២៧) សាវត្ថិវនិទានំ ។ អត្ថម្មត្ថំ ភិក្ខុវេ វេចចិត្តិ
 អសុវិទ្ធា ភាពានិកោ អយោសិ ទុក្ខិកោ ពាឡុកិ-
 លានោ ។ អដេវា ភក្ខុវេ សក្កោ ទេវវចមិទ្ធោ យេន
 វេចចិត្តិ អសុវិទ្ធោ តេនុបសន្តមិ ភិលានុប្បតោ ។
 អទ្ធសា ទោ ភិក្ខុវេ វេចចិត្តិ អសុវិទ្ធោ សក្កំ ទេវវចមិទ្ធំ
 ទ្រតោ វ អាគច្ឆន្តិ និស្វាន សក្កំ ទេវវចមិទ្ធំ ឯតទេវវច

សក្កសំយោគ្យ មាយាសុត្តំ វេចចិត្តិកសុវិទ្ធិមានកោន

ខ្ញុំមិនឱ្យទោសហៀកហៀនបាទទេ បានមិនឱ្យធម៌ជាក្រឡឹង
 គាំគ្រឡប់ចិត្ត គឺសេចក្តីក្រោធចូលមកបាទ ដោយសារទេ
 ខ្ញុំមិនក្រោធមកយូរហើយ សេចក្តីក្រោធមិនដក់ទៅក្នុងខ្លួន
 ខ្ញុំទេ បើខ្ញុំនឹង ខ្ញុំមិននិយាយពាក្យក្រក់ដង មិនសំរែង
 ធម៌ទាំងឡាយដង ខ្ញុំសុំឱ្យឃើញប្រយោជន៍ខ្លួន បាទ
 ជាខ្ញុំសន្តិសន្តិខ្លួនខ្ញុំ ។

មាយាសុត្តំ ទី ៣

(៤២៧) សាវត្ថិវនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលពីព្រេងនាយ
 វេចចិត្តិកសុវិទ្ធិ មានការណ៍ដូចម្តេច ផលនូវខ្ញុំក្នុងទេវា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ គ្រានោះឯង សក្កទេវវចមិទ្ធ ចូលទៅសួរដើម្បីវេចចិត្តិកសុវិទ្ធិ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេចចិត្តិកសុវិទ្ធិ បានឃើញសក្កទេវវចមិទ្ធ កំពុងមក
 អំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏និយាយនឹងសក្កទេវវចមិទ្ធ យ៉ាងនេះ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាជិក្ខា

កិក្ខិច្ឆ បី ទេវតាមិច្ឆាភិ ឧ វាចេហិ មិ វេយ្យាភិ
 សម្មវិមាយន្តិ ។ ឧ ភាវហិ វាចេហិ យាវហិ មាវិស
 អសុវេ មជ្ជិមុច្ឆាបិទិ ។ អថេទា កិក្ខុវេ វេយ្យាភិ
 អសុវិទ្ធា អសុវេ មជ្ជិមុច្ឆំ វាចេហិ មាវិសា សក្កិ
 ទេវតាមិច្ឆំ សម្មវិមាយន្តិ ។ មា ទោ ភិ មាវិស
 វាចេសិ សក្កិ ទេវតាមិច្ឆំ សម្មវិមាយន្តិ ។

(៤៣១) អថេទា កិក្ខុវេ វេយ្យាភិ អសុវិទ្ធា សក្កិ

ទេវតាមិច្ឆំ កាថាយ អជ្ឈកាសិ

មាយាវី មយវា សក្កិ

ទេវតាមិច្ឆំ(១) សុជម្បតិ

ឧបេតិ ធិរយិ យោវិ

សម្មុកោវ សត សមន្តិ ។

១ ទេវតា ធិរិច្ឆិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាជិក្ខា

ចតិក្រទេវតាមិច្ឆំ សុមុច្ឆេវិក្ខុន្តិផលំ ។ សក្កុទេវតាមិច្ឆំអថ មាល
 វេយ្យាភិ អកុច្ឆុប្រាប័កលល្យិចផលំ ។ វេយ្យាភិសុវិទ្ធាអថ ចតិក្រ
 អកុច្ឆិកុ ខ្ញុំមិទានំប្រាប័ទេ ពំខ្ញុំសាកស្មុកេអសុវេទ ។ មាល
 ភិកុចំខ្យាយ វេយ្យាភិសុវិទ្ធា សាកស្មុកេអសុវេ មាលកុអកុច្ឆិកុ
 ខ្ញុំមិទានំប្រាប័កលល្យិច ផលំសក្កុទេវតាមិច្ឆំវេយ្យ ។ កុអសុវេអថ
 ចតិក្រអកុច្ឆិកុ ព្រះអង្គកុប្រាប័កលល្យិច ផលំសក្កុទេវតាមិច្ឆំវេយ្យ ។

(៤៣០) មាលភិកុចំខ្យាយ ព្រះនារោង វេយ្យាភិសុវិទ្ធា

ទុនេពាលេវិសក្កុទេវតាមិច្ឆំ វោយតាថា ថា

ចតិក្រមយវសក្កុទេវតាមិច្ឆំ ព្រះនាមសុជម្បតិ បុគ្គលនាម

កលល្យិច តែងទៅកើតកុណិយាភិកុច្ឆិកុ ដូចជាសម្មុកេសុវិទ្ធា

ប្រកបវោយកលល្យិច កើតកុណិយាភិកុច្ឆិកុវេយ្យាភិ ។

សន្តវ័យុត្ត អច្ចយុត្ត ករណ៍វាសន្តវ័យុត្ត

បក្កតិ អច្ចយសន្តវ័យុត្ត

[២៣១] ឯកំ សមយំ កកវា សាវត្ថិយំ វិហារតិ
ដេតវេន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវា ម ។ តេន ទោ បទ
សមយេន ទ្វេ កិក្ខុ សម្បយោដេសុំ ។ តក្រេតោ
កិក្ខុ អទ្ធសវា ។ អថ ទា សា កិក្ខុ តស្ស កិក្ខុធា
សន្តិកេ អច្ចយំ អច្ចយតោ ទេសេតិ ។ សោ កិក្ខុ
ទប្បដិក្កណ្ណាតិ ។

[២៣២] អថទោ សម្ពហុលា កិក្ខុ យេន កកវា
តេនុបសន្តវ័យុត្ត ឧបសន្តវ័យុត្តា កកវន្តំ អកិវាទេត្តា ឯ-
កាមន្តំ ធិសីទិសុ ។ ឯកាមន្តំ ធិសីទិសុ ទោ តេ កិក្ខុ
កកវន្តំ ឯកទេវេទំ កេន កេន ទ្វេ កិក្ខុ សម្បយោដេ-
សុំ តក្រេតោ កិក្ខុ តស្ស អទ្ធសវា អថទោ កេន
សោ កិក្ខុ តស្ស កិក្ខុធា សន្តិកេ អច្ចយំ អច្ចយ-
តោ ទេសេតិ សោ កិក្ខុ ទប្បដិក្កណ្ណាតិ ។

សន្តវ័យុត្ត អច្ចយុត្ត ឡាភិក្ខុលកាលំព្រះមានព្រះភាគ

អច្ចយស្សត្រ ទី ៤

[២៣១] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ គង់នៅ ក្នុងក្រុង
ដេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ឯកក្រុងសាវត្ថិ ។ សម័យនោះឯង
កិក្ខុពីរប្រទានវិទន្តា ។ បណ្តាកិក្ខុពីរប្រទានោះ កិក្ខុមួយរូបនិយាយ
រំលោភហួស ។ ត្រាខាងឯង កិក្ខុនោះសំដែងទោស តាមសមត្ថផល
ទោស ក្នុងសំណាក់កិក្ខុនោះ ។ តែកិក្ខុនោះក៏មិនទទួល ។

[២៣២] ត្រាខាងឯង ភ្នំកិក្ខុជាច្រើនរូប ចូលទៅកាន់
ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយ
អង្គុយក្នុងទីសមរម្យ ។ លុះភ្នំកិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីសមរម្យហើយ
ទើបក្រាបចូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិក្ខុ
ពីរប្រទានសាសនានេះ កើតទោសវិទន្តា បណ្តាកិក្ខុទាំងពីរប្រទានោះ កិក្ខុ
មួយរូបនិយាយរំលោភហួស បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រាខាងឯង កិក្ខុ
នោះសំដែងទោស តាមសមត្ថផលទោស ក្នុងសំណាក់កិក្ខុនោះ តែកិក្ខុ
នោះ មិនទទួល ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

[៤៣៣] ទ្រុមេ ភិក្ខុវេ ពាលា ។ យោ ច អទ្ធិយំ អទ្ធិយតោ ធម្មស្សតិ យោ ធម្ម អទ្ធិយំ ទេសេន្តស្ស យថាធម្មំ ធម្មដិក្កណ្ណាតិ ។ ឥមេ ចោ ភិក្ខុវេ ទ្រុ ពាលា ។ ទ្រុ មេ ភិក្ខុវេ បណ្ឌិតា ។ យោ ច អទ្ធិយំ អទ្ធិយតោ ធម្មស្សតិ យោ ច អទ្ធិយំ ទេសេន្តស្ស យថាធម្មំ ធម្មដិក្កណ្ណាតិ ។ ឥមេ ចោ ភិក្ខុវេ ទ្រុ បណ្ឌិតា ។

[៤៣៤] ពួកបុព្វំ ភិក្ខុវេ សក្កោ ទេវធម៌ន្ទោ សុទ្ធម្មាយំ សកាយំ ទេវេ ភាវិត្តិសេ អនុទយមាណោ តាយំ វេណយំ ឥមំ ភាមំ អកាសំ

តោ ធា វេ វិសមយាតុ
មា ច មិន្ទេ ហំ វេ ជិវា
អករហិយំ មា ករហិតុ
មា ច កាសិតុ បេសុណិ
អថ ចាបជំនំ តោ ធា
បទ្ធាតាវភិមន្តតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុត្តនិកាយ

[៤៣៧] ព្រះមានព្រះភាគក្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពាលនេះ មានពីរពួក ។ គឺបុគ្គលដែលមិនឃើញពោសតាម ពោស ១ បុគ្គលដែលគោលសំដែងពោស មិនទទួលតាមធម៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯង បុគ្គលពាលពីរពួក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង ឡាយ បុគ្គលជាបណ្ឌិតនេះ ក៏មានពីរពួក ។ គឺបុគ្គលដែលឃើញ ពោសតាមពោស ១ បុគ្គលដែលគោលសំដែងពោស ទទួលតាម ធម៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯង បណ្ឌិតមានពីរពួក ។

[៤៣៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលពីព្រេងនាយ សក្កទេវ ព៌មមន្ត ពន្យល់ពួកទេវតានៅឋានកាត្តិនិរ្យ ក្នុងក្រុងប្រជុំឈ្មោះសុប្បត្តា បានពោលនាថានេះ ក្នុងវេណនោះថា

សេចក្តីគ្រោធតូរមក ក្នុងអំណាច របស់អ្នកទាំងឡាយ
សេចក្តីប្រែប្រួល របស់អ្នកទាំងឡាយ កុំកើតក្នុងមិត្តធម៌
ពួកអ្នកកុំគំរងៀលបុគ្គល ដែលមិនគួរគំរងៀល ទាំងអ្វី
និយាយពាក្យសិរសៀតឡើយ ព្រោះសេចក្តីគ្រោធផ្តួច
ជាប់សន្តិសន្តិជនអាក្រក់ ។

សក្តសំយុត្តស្ស អក្កោធស្សត្ថេ ក្ខតបុព្វតា

មញ្ញមិ អក្កោធស្សត្ថេ

(២៣៥) ឯវខ្មេ សុតិ ។ ឯកំ សមយំ កកក
សាវត្ថុយំ វិហារតិ ជេតវទេ អនាថមិណ្ឌិកស្ស អាភា
មេ ។ កត្រ ទោ កកក កិក្ខុ ។ មេ ។

(២៣៦) កកក ឯតទេវេច ក្ខតបុព្វំ កិក្ខុវេ
សក្កោ ទេវេមិណ្ឌោ សុទម្មាយំ សកាយំ ទេវេ តាវត្ថិ
សេ អនុទយមាទោ តាយំ វេលាយំ វិមិ តាមិ អកាសិ

- មា វេ កោទោ អដ្ឋិកវិ
 - មា ច កុដ្ឋិកុ កុដ្ឋិកំ
 - អក្កោទោ អវិហិសា ច
 - អវិយេសុ វសតិ សទា(១)
 - អថ ចាបជំ កោទោ
 - មទ្ធិតាវកិមទ្ធីតិ ។
- សក្កាភ្នំ ។

១ ម. អវិយេសុ ច ចនិមតា ។

សក្តសំយុត្ត អក្កោធស្សត្ថេ ប្រិធាប្រាធា

អក្កោធស្សត្ថេ ទី ៥

(២៣៧) ខ្ញុំបាទស្តាប់មក យ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះ
មានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងវត្តជេតពម របស់អនាថមិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិត
ក្រុងសាវត្ថិ ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ។ មេ ។

(២៣៦) ព្រះមានព្រះភាគ ច្រើនត្រាស់យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលក់កុ
តាំងទ្រុយ កាលពីព្រេងនាយ សក្តទេវេនមិទ្ធិ ពន្យល់ពួកទេវតា
ហេតុត្រូវ ក្នុងពេលប្រជុំឈ្មោះសុទម្មា បានពាលភាពនេះ ក្នុង
វេលានោះថា

សេចក្តីប្រាជក្តីប្រសង្កត់អក្ខរឿយ មួយទៀត អ្នកកុំទ័ង
នឹងពួកបុគ្គលវេលកំពុងទ័ងឡើយ សេចក្តីមិនទ័ងក្តី សេចក្តី
មិនចៀកចៀនក្តី វែមនិមាននៅក្នុងពួកព្រះអវិយេសុកាល
ប៉ុន្តែសេចក្តីប្រាជក្តីដូចជាគ្នា តែងញ៉ាំងឱ្យដទៃព្រាត់ ។

ចប់ សក្តបញ្ចកៈ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស សភាវិញ្ញា

តត្រៃម្នាតំ

យត្វា នុត្តន្តិយមាយា

អច្ចយេន អក្កោននោ

នេសិទ្ធិ តុន្តិសេដ្ឋេន

ឥទ្ធិ សក្កមញ្ញកំ ។

សន្តស័យុត្តំ សមន្តំ ។

ឯកាទសសំយុត្តិ

នេវតា នេវបុត្តោ ច

រាជា មារោ ច ភិក្ខុទី

ព្រហ្មា ព្រាហ្មណាវទីសោ

វិនយក្ខេន វាសវេតិ ។

សភាវិញ្ញោ ទិដ្ឋិកោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សភាវិញ្ញា

ទុទានក្នុងសក្កបញ្ចកៈនោះ គឺ

សក្កបញ្ចកៈនេះ ដែលព្រះពុទ្ធជាបុគ្គលប្រសើរសំដែងហើយ

ដោយយកសូត្រ ១ ទុត្តន្តិយសូត្រ ១ មាយាសូត្រ ១

អច្ចយសូត្រ ១ អកោតសូត្រ ១ ។

ចប់ សន្តស័យុត្ត ។

ក្នុងសភាវិញ្ញាមានសំយុត្ត ១១ គឺ

ទេវតាសំយុត្ត ១ ទេវបុត្តសំយុត្ត ១ ពជៈគីរោសលសំយុត្ត ១

មារសំយុត្ត ១ ភិក្ខុនិសំយុត្ត ១ ព្រហ្មសំយុត្ត ១ ព្រាហ្មណ-

សំយុត្ត ១ វិនិសំយុត្ត ១ វិនយសំយុត្ត ១ យក្ខសំយុត្ត ១

វាសវេតិសក្កសំយុត្ត ១ ។

ចប់ សភាវិញ្ញា ។